

71FN
248

విషయ సూచిక .

సం.	విషయములు.	పుట.	సం.	విషయములు.	పుట.
౧	సమకము	౧	౩౬	మహాలక్ష్మీనూక్తము	౨౨౩
౨	చమకము	౮	౩౭	మహాకాళీనూక్తము	౨౨౬
౩	పురుషనూక్తము	౧౨	౩౮	సారాయణనూక్తము	౨౨౮
౪	శ్రీనూక్తము	౧౪	౩౯	సారాయణోపనిషత్	౨౩౦
౫	భూనూక్తము	౧౭	౪౦	పితృమేధపన్నము	౨౩౨
౬	మహాసారము	౧౯		తైత్తిరీయోపనిషత్	
౭	అరుణము	౨౮	౪౧	(శిక్షావర్ణి)	౨౪౬
౮	నవగ్రహజపము	౬౧	౪౨	ఆనందవర్ణి ...	౨౫౨
౯	నాగ్యఖండ	౭౩	౪౩	భృగువర్ణి	౨౫౭
౧౦	లింగాష్టకస్తోత్రము	౮౦	౪౪	చిత్తిపన్నమ్ (ప్రహ్లాదమేధం)	౨౬౧
౧౧	మహానాగ్యము	౮౧	౪౫	సారాయణము	౨౭౪
౧౨	దశాంశరాద్రికరణము	౯౧	౪౬	అధిశ్రవణము ...	౩౦౪
౧౩	షోడశాంశరాద్రికరణము	౯౪	౪౭	రక్షోఘ్నమంత్రములు	౩౦౫
౧౪	ఆత్మరక్ష ...	౯౬	౪౮	పితృయజ్ఞము ...	౩౦౭
౧౫	శివసంకల్పములు	౯౯	౪౯	పితృమంత్రము	౩౦౮
౧౬	దశశాంతులు ...	౧౧౭	౫౦	అప్రతిరథనూక్తము	౩౧౪
౧౭	సామ్రాజ్యపట్టాభిషేకము	౧౨౩	౫౧	అగ్నిప్రణయనబ్రాహ్మణము	౩౧౬
౧౮	బిల్వాష్టోత్రరశతనామపూజా	౧౨౬	౫౨	చయనప్రకరణము	౩౧౮
౧౯	ఇంద్రాక్షిస్తోత్రము	౧౩౩	౫౩	అత్రిగావ్యావిధి	౩౨౨
౨౦	రుద్రకవచము	౧౩౫	౫౪	దివాకీర్త్యసామవిధి	౩౨౩
౨౧	సూర్యాదిగ్రహమంత్రములు	౧౩౬	౫౫	పశువిధి	౩౨౪
౨౨	నక్షత్రేష్ట ...	౧౪౨	౫౬	మహావ్రతవిధి	౩౨౫
౨౩	శ్రీమద్వయోపనిషత్	౧౬౦	౫౭	పిండపితృయజ్ఞవిధి	౩౨౬
౨౪	మంత్రపన్నముప్రథమప్రశ్న	౧౬౧	౫౮	పితృయజ్ఞము ...	౩౨౮
౨౫	ద్వితీయప్రశ్న	౧౭౭	౫౯	పితృయజ్ఞశేషము	౩౩౧
౨౬	అన్ననూక్తము	౨౦౧	౬౦	నాచికేతాగ్నిదేవతో	} ౩౩౪
౨౭	మన్యనూక్తము	౨౦౬		పాదనము	
౨౮	రుద్రనూక్తము	౨౦౮	౬౧	చయనప్రయోగ ప్రశంసా	౩౩౭
౨౯	సర్పనూక్తము	౨౧౧	౬౨	బ్రాహ్మణపఠనీయ	} ౩౪౦
౩౦	నర్మనూక్తము పరిశిష్టం	౨౧౨		మంత్రములు	
౩౧	దేవీనూక్తము	౨౧౪	౬౩	త్రిచవిధానం	౧
౩౨	రాత్రినూక్తము	౨౧౫	౬౪	సూర్యనమస్కారము	౫
౩౩	హిరణ్యనూక్తము	౨౧౭	౬౫	త్రిపురోపనిషత్	
౩౪	నీళానూక్తము	౨౧౮		పంచనూక్తములును	
౩౫	మహాసరస్వతీనూక్తము	౨౨౦		విషయములు గమస్తము.	

విజ్ఞప్తి.

—•—

ప్రథమముద్రణము.	—	1911 సె
ద్వితీయముద్రణము.	—	1913
తృతీయముద్రణము.	—	1915
చతుర్థముద్రణము.	—	1921
పంచమముద్రణము	—	1927
షష్ఠముద్రణము	—	1932

—•—

ఈ పుస్తకము నెంతశ్రమపడి ముద్రింపించినను ప్రమాదవశాబున ముద్రణంబున గొన్ని స్థాలిత్యములు నిలచియుండవచ్చును. కన వేదపరిజ్ఞాతలందఱు సీగ్రంథము నవలోకించి ఇందుండు స్థాలిత్యములను బరిశోధించి నాకుఁ దెలిపిరేని రాబోవు సప్తమ ముద్రణమున సవరించెదను. కాబట్టి వేదపరిజ్ఞాతలను బ్రార్థించెదను. ఈ కూర్చినకు బహువిఘ్నములు సంభవించినందునఁ గలిగిన యాలస్యమునకు మన్నింప గోరుచున్నాడను.

ఆర్యానంద మద్రాక్షరకాల
ముఖిలీపట్టణము.

}

చల్లా లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రి.

చల్లా లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రి.

ఓమ్.

Acad. No.

6233

పరబ్రహ్మణే నమః.

యాజుష స్తార్త మన్త్రపాఠః.

ప్రథమ భాగః

నమకము.

—* ఆచార నమకపాఠః॥ శ్రీ గురుభ్యోనమః సారిః ఓమ్॥ *

ఓమ్ నమస్తేరుద్ర మన్తవక్త్రోత ఇవవేనమః । నమస్తేఅస్తు
ధన్వనే బ్రాహ్మభ్యా ముతతేనమః । యాత్రఇషు శ్చివతమాశిషం
బభూవతేధనుః । శివాశరవ్యాయా తవత యానో రుద్రమ్మడయః ।
యాతేరుద్ర శివాతనూ రఘోరా పాపకాశిని । తయానస్తమవా
శస్తమయా గిరిశన్తాభిచాకశీహి । యామిషు జ్గిరిశస్తహస్తే ॥ ౧ ॥
విభర్వస్తవే శివాంగిరిత్రతాం కురుమహిగంధీః పురుషంజగత్ ।
శివేనవచసా త్వాగిరిశాచ్ఛా వదామసి । యథానస్సర్వమిజ్జగద
యత్కృగం సుమనాఅసత్ । అధ్యవోచదధివక్తా ప్రథమోదైవ్యో
భిషక్ । అహిగోశ్చసర్వాజంభయః క్షర్వాశ్చయాతుధాన్యః । అసౌ
యస్తామ్రో అనుణక్షిత బభ్రుస్సుప్తజలః । యేచేమాగం రుద్రాల
భితోదిత్యు॥ ౨ ॥ శ్రితాస్సహస్రశోవైస్తాగం హేడ ఈమహే । అసౌ
యోవసర్పత్రి నీలగ్రీవో విలోహితః । ఉతైనం గోపాఅదృశన్నదృశ
న్నదహార్యః । ఉతైనం విశ్వాభూతాని సస్త్వప్తో మృడయాతినః ।
సమోఅస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మిషుషే । అథోయే

వాచిజాయ కఠాణాంపతయనమోనమో భువన్తయేవారివస్త్వతా
 యాషధీనాంపతయ సమో నమోఽచ్యైర్హోమాయాఽఽక్రన్దయతేప
 త్తీనాంపతయ సమోనమః కృత్స్నవీతాయథావతే సత్వనాఃపతయ
 నమః॥ 3॥ నమస్సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయనమో
 నమః కక్రుభాయ నిష్క్రిణేస్తేనానాం పతయ సమోనమోవిష్క్రిణిషు
 ధిమతే తస్కరాణాంపతయ సమోనమో వశ్చతేపరివశ్చతేస్తాయూ
 నాంపతయ సమోనమో నిచేరవేపరిచరా యారణ్యానాం పతయ
 సమోనమస్సృతావిభ్యోజిఘాగ్ం సద్యోముష్ణతాం పతయ సమో
 నమోఽసిమద్యోన కంచరద్యుః ప్రక్ష్పన్తానాంపతయ సమోనమ
 ఉష్ణేషిణేగిరిచరాయ కుటుంచానాంపతయ సమోనమః॥ ౧॥ ఇమ
 మద్యోధన్వావిభ్యశ్చవో సమోనమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానే
 భ్యశ్చవో సమోనమ ఆయచ్ఛద్యో విప్రజద్యశ్చవో సమోనమో
 ఽస్యద్యోవిభ్యద్యశ్చవో సమోనమ ఆసీనేభ్యశ్చయూనేభ్యశ్చవో
 సమో నమస్తన్వపద్యో జాగ్రద్యశ్చవో సమో నమస్తిష్ఠద్యో
 థావద్యశ్చవో సమో నమస్తస్థాభ్య స్థాభాపతిభ్యశ్చవో సమో
 సమో అశ్వేభ్యోఽశ్వపతిభ్యశ్చవో నమః॥ ౨॥ 3॥

సమ ఆవ్యాధినీభ్యోవిభ్యస్తీభ్యశ్చవో సమోనమ ఉగణాభ్య
 స్తృగ్ం సూతీభ్యశ్చవో సమో సమోగ్రహేభ్యో గ్రహపతిభ్యశ్చవో
 సమో సమో వ్రాతేభ్యోవ్రాతపతిభ్యశ్చవో సమో సమోగ్రహేభ్యో
 గ్రహపతిభ్యశ్చవో సమో సమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చవో

నాయ చాశురభాయచ సమశ్శురాయచావభిస్త తేచనమోవర్తిణేచ
 జహాధిపేచ సమో బిల్విసేచ కవచిసేచ సమ శ్శ్చతాయచశ్రుత
 ప్రేనాయచ || ౭ || ౧ || సమోహస్తభ్యాయ చాహస్తభ్యాయచ సమో
 ధృష్ణవేచ ప్రవృశాయ చసమో దూతాయచ ప్రహితాయచ
 సమో నిక్షణే చేషుధిమతేచ సమ స్తీర్ణేష వేచాయుధిసేచ సమ
 స్సాయుధాయచ సుధన్వసేచ సమస్సృత్యాయచ పథ్యాయచ
 సమః క్షాత్యాయచ నిర్వాయచ సమ సూద్యాయచ సర్వాయ
 చసమో నాద్యాయచ వైశ్వానాయచ || ౧ || సమః కూప్యాయచావ
 త్యాయచ సమో వర్షాయ చావర్షాయచ సమో మేఘాయచవి
 ద్యుత్యాయచ సమ క్షుధియాయ చాతప్యాయచ సమోవాత్య
 యచ రేష్మియాయచ సమో వాస్తవ్యాయచ వాస్తుపాయచ || ౨ ||
 ౨ || సమస్సమాయచ రుద్రాయచ సమస్తామ్రాయ చాత్రణా
 యచ సమశ్శక్తాయచ పశుపతయేచ సమక్షగ్రాయచ భీమాయచ
 సమో అగ్రేప్రభాయచ దూరేప్రభాయచ సమోహస్తేచ హసీయసే
 చసమో ప్రౌఢేభ్యోహరి కేశేభ్యో సమస్తారాయ సమశ్శమ్భవేచ
 మయో ధవేచ సమ శ్శృంగాయచ మయప్తరాయచ సమశ్శి
 వాయచ శ్శివతరాయచ || ౧ || సమస్తీర్థాయచ కూల్యాయచ
 సమః ప్రార్యాయ చావార్యాయచ సమః ప్రతరణాయ చోత్తరణా
 యచ సమ ఆతార్యాయ చాలాద్యాయచ సమ శ్శృప్యాయచఫే
 న్యాయచ సమస్సిక్తత్యాయచ ప్రవాహ్యాయచ || ౩ || ౩ || సమశ్శి

యోగయచ పశ్యత్యాయచ సమః కింశిలాయచ క్షయగాయచ
 సమః కప్తర్దినేచ పులస్తయేచ సకైగోష్ఠాయచ గృహ్యాయచ సమ
 స్తల్యాయచ గేహ్యాయచ సమః క్షాయచ గహ్వరేష్ఠాయచ
 సమో హ్రదయాయచ నివేష్యాయచ సమః పాగంప్రవ్యాయ
 చ రజస్యాయచ సమ శ్శుష్కాయచ హరిత్యాయచ సకైలో
 ష్యాయచోల్యాయచ । ౧ । సమక్షిప్తాయచ సూర్యాయ
 చ సమః పర్ణాయచ పణశద్యాయచ సమో ఒపగుర మాణాయ
 చాఒభిన్నుతేచ సమ అభిర్దతేచ ప్రభిర్దతేచ సమోపః కిరికేభ్యో
 దేవానాగ్ం హృదయేభ్యో సహ విక్షీణ కేభ్యోసహ విచిన్వతే
 భ్యోసమ అనిరహ కేభ్యోసమ ఆమిన్వతేభ్యః । ౨ । ౧౦ । ద్రాపే
 అస్థసస్థితేదరిద్వ స్థిలహాహిత । ౧ । ఏషాంపురుషాణా మేషాంశ్చూ
 నాం మాశేర్మాఒద్రోహ ఏషాంకించ నామమతీ । యాతేరుద్రశ్చివా
 తనూ శ్చివావిశ్వానా భేవజీ । శ్చివారుద్రస్య భేవజీ తయానో మృడ
 త్వవసే । ఇమాగ్ం రుద్రాయతవసే కప్తర్దినే క్షయద్విరాయప్రభరామ
 హేమతిమ్ । యథానశ్శమసద్విపదే చతుష్పదే విశ్వంపుష్టం గ్రామే
 అస్మి । ౧ । అనాతురమ్ । మృదానోరుద్రోతనోమయస్కృధిక్షయద్వి
 రాయ సమసా విధేమతే । యచ్ఛంప్రయోశ్చమను రాయజేప్రితా
 తదశ్యామ తవరుద్రహిణీకౌ ।

మానో మహస్త ముత మానో అర్ఘ్యకం మాన ఉక్షస్త
 ముతమాస ఉక్షితమ్ । మానోవధీః పితరం మోత మూరిరం ప్రి

యామాన స్తనువః ॥ ౨ ॥ దున్రీరిషః । మాన స్తోకేతనయై మాన
 ఆయుషిమానో గోమ మానో అశ్వేషు రీరిషః । వీరా న్మానో
 రుద్ర భామితోవధీర్హ విష్ణునో నమసా విధేమతే ఆరా త్రేగోఘ్న
 ఉతపూరుషః ఘ్న త్తయద్విరాయ సుమ్న మస్మేతేలస్తు । రక్షా
 చనో అధిచ దేవబ్రూ హ్యథాచప్తశ్శర్మ యచ్ఛద్విబక్ హః । స్తు
 హితుతంగ ర్తనదంయవాసం మృగన్నభీమ ముపహతు ముగ్రమ్ ।
 మృడా జరి త్రేరుద్రస్తవానో అన్యంతే అస్మన్నివపస్తుసేనాః । పరిణో
 రుద్రస్య హేతిర్వృణ క్తపరిత్వేష స్యదుర్మతిరఘాయాః । అవస్థిరా
 ముఖ వద్యస్తనుష్ట మిథ్యస్తాకాయ తనయాయ మృడయమిథు
 ప్తమశివతమ శివోనస్తుమనాభవ । పరమే వృక్ష ఆయుధం నిధాయ
 కృత్తిం వసాన ఆచరపినాకం ॥ ౪ ॥ విభ్రదాగహి వికిరిదవిలోహితన
 మస్తే అస్తుభగవః । తాస్తేనహస్రగ్ం హేతయో ౭ న్యమస్మన్నివ
 పస్తుతాః । సహస్రాణిసహస్రధా బాహువాస్తవహేతయః । తానామీ
 శానోభగవః పరాచీనాముఖాకృధిగి ॥ సహస్రాణిసహస్రశోయేరుద్రా
 అధిభూమ్యామ్ ॥ తేషాగ్ంసహస్రయోజనే ౭వధన్వానితస్మాసి । అస్మి
 న్మహాత్యర్థ ౭ సరితేభవాలధి(౧)సీలగ్రీవా శ్శితికంతాశ్చర్వా అధః
 క్షమాచరాః । సీలగ్రీవాశ్శితికంతాదివగ్ం పుద్రాక్షపత్రితాః । యేష్ట
 తేషుస్తస్మిజ్జరా సీలగ్రీవా విలోహితాః । యేభూతానా మధిపతయో
 విశిఖానః కపర్దినః । యేలన్నేషు వివిధ్యన్తి పాత్రేషు పిబతోజ
 వాన్ । యేవధాం వధిరక్షయ నిలబ్బదాయవ్యధః । యేత్థిర్థాని

వరిమాచమే ప్రథమాచమే వైర్మాచమే దామ్రుమాచమే వృద్ధంచ
మై వృద్ధిశ్చమే సత్యంచమే శ్రద్ధాచమేఃగచ్ఛ॥౧॥ మైధవంచమే వశిశ్చ
మై త్విషిశ్చమే క్రిడాచమై మోదశ్చమే జాతించమే జనిష్యమాణం
చమేస్తూక్తంచమే సుక్తంచమే విత్తంచమే వేద్యంచమే భూతంచమే
భవిష్యచ్ఛమే సుగించమే సుపథంచమే ఋద్ధంచమే ఋద్ధిశ్చమే వృ
చమై వృత్తిశ్చమే మృతిశ్చమే సమృద్ధిశ్చమే॥ 3 ॥

శించమై మయశ్చమే ప్రియంచమేఽనుకామశ్చమై కామశ్చమే
సామంతశ్చమే భద్రంచమై శ్రేయశ్చమై చక్రశ్చమై యశశ్చమై భగ
శ్చమై విజించమే యంతాచమే ధర్మాచమే ధేమశ్చమై దృతిశ్చమై
విశ్వంచమే మహాశ్చమే సవితృశ్చమై జ్ఞాత్రంచమై సూశ్చమే ప్రసూశ్చమై
సీరంచమే లయశ్చమై ఋతంచమై ఽమృతంచమేఽయశ్చంచమేఽనా
మయశ్చమే జవాతశ్చమే దీర్ఘాయశ్చంచమే ఽనమృతంచమేఽభయం
చమే సుగంచమై శయనంచమే సూషాచమే సుదినంచమే॥ ౪॥ ఊర్జశ్చమే
సూన్యతాచమై వయశ్చమై రసశ్చమే ఘృతంచమై మధుచమై సగ్ధిశ్చమై
సపీతిశ్చమే కృపిశ్చమై వృష్టిశ్చమై జైత్రంచమై బౌద్ధిశ్చంచమే రయి
శ్చమై రాయశ్చమే పుష్టంచమై పుష్టిశ్చమే విభుచమే ప్రభాచమే బహు
చమై భూయశ్చమే పూర్ణంచమే పూర్ణితరంచమే ఽతీతిశ్చమై కూయ
వాశ్చమేఽన్నశ్చమేఽయశ్చమేఽపిశ్చమై యవాశ్చమై మాషా
శ్చమై తిలాశ్చమే ముద్గాశ్చమై ఖల్వాశ్చమై గోధూమాశ్చమే మను
రాశ్చమే ప్రియంగవశ్చమే ఽణవశ్చమే శ్యామకాశ్చమే నీవారా
శ్చమే॥ ౫॥ అశ్మాచమై మృత్తికాచమై గిరయశ్చమై పర్వతాశ్చమై నీల

కాకలశశ్చమే వాయవ్యానిచమేపూర్వభుచ్చమ ఆధస్తసియశ్చమ ఆగ్నే
 ద్రంచమే పార్శ్వానిచమే గృహశ్చమే నదశ్చమే పురోఽశాశ్చమే
 పశ్చతాశ్చమే అవభృథశ్చమే స్వగాతారశ్చమే ॥ అగ్నిశ్చమేఘర్మ
 శ్చమే అర్కశ్చమే నుర్యశ్చమే ప్రాణశ్చమే అశ్వమే ధశ్చమే పృథ్వి
 వీచమే అదితిశ్చమేదితిశ్చమే ద్యాశ్చమే శక్వల్రంసులయో దిశశ్చమే
 యజ్ఞేన కల్పరా మృశ్చమే నామచమే హ్రామశ్చమేయజ్ఞశ్చమే త్రైతాచమే
 తపశ్చమే ఋతుశ్చమే ప్రతంచమే అహోరాత్రయోగ్యప్రత్యే బృహ
 ద్రదింతి రేచమే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ ॥ ౧౦ ॥ గర్భశ్చమే ప్రతాశ్చ
 మే త్ర్యవిశ్చమే శ్రీనిచమే దిత్త్యవాట్చమే దిత్త్యహీచమే పంచావి
 శ్చమే పంచావీచమే త్రివత్సశ్చమే త్రివత్సాచమే తుర్యవాట్చమే
 తుర్యహీచమే పద్మవాచ్చమే పద్మహీచమే ఉతాచమే వశాచమ
 ఋషుధశ్చ ॥ ౧౧ ॥ మేవేహచ్చమే అనన్త్యాచమే ధేనుశ్చమే ఆయుర్యజ్ఞేన
 కల్పతాం ప్రాణోయజ్ఞేన కల్పతా మపానో యజ్ఞేన కల్పతాంవ్రాణో
 యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాగ్ం శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్ప
 తాం మనోయజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతా మాత్మా యజ్ఞేన
 కల్పతాం యజ్ఞోయజ్ఞేన కల్పతామ్ ॥ ౧౨ ॥ ఏకాచమే త్రిసశ్చమేపంచ
 చమే సప్తచమే నవచమే ఏకాదశచమే త్రయోదశచమే పంచదశ
 చమే సప్తదశచమే నవదశచమే ఏకవిగ్ంశతిశ్చమే త్రయోవిగ్ంశతి
 శ్చమే పంచవిగ్ం శతిశ్చమే సప్తవిగ్ం శతిశ్చమే నవవిగ్ం శతిశ్చమే
 ఏకత్రిగ్ంశచ్చమే త్రియప్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౩ ॥ మే చత్రసశ్చమే అష్టాచమే
 ద్వాదశచమే షోడశచమేవిగ్ం శతిశ్చమే చతుర్విగ్ం శతిశ్చమే

విరాజో అధిపూరుషః । సజాతో అత్యరిచ్యత । ప్రశ్నాద్భూమి మథో
 పురః ॥ ౨ ॥ యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత । వస్తంతో
 అస్యాఽనీదాజ్యమ్ । గ్రీష్మశ్చధృశ్చరద్ధవిః । సప్తాస్యాస స్పృధయః ।
 తిస్సప్తమధఃకృతాః । దేవా యన్యజ్ఞంకన్వాసాః । అబధ్నన్సు
 రుషంప్రశుమ్ । తం యజ్ఞంబర్హిసి ప్రాక్షన్ ॥ పురుషంజాత మగ్రతః ॥ 3 ॥
 తేన దేవాలయజంత । సాధ్యాఋషయశ్చయే । తస్మాన్యజ్ఞత్సర్వ
 హుతః । సంభృతం పృషదాజ్యమ్ । ప్రశూగ్ ప్రాగ్ శ్చ కేవాయవ్యాప్ ।
 ఆరణ్యాన్గ్రామ్యాశ్చగౌః । తస్మాన్యజ్ఞత్సర్వహుతః । ఋచస్సామాని
 జజ్ఞిరే । ఛందాగ్ంసి జజ్ఞిరేతస్మాత్ । యజ్ఞ సస్మాదజాయత ॥
 తస్మాదశ్వా అజాయంత । గౌకే చోభయాదతః । గావోహ జజ్ఞిరే
 తస్మాత్ । తస్మాజ్జాతా అజావయః । యత్పురుషం వ్యదధుః । కత్తిధా
 వ్యకల్పయత్ । ముఖం కిమస్యకౌ బాహూ । కాపూరూ పాదావ్య
 చేతే । బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమానీత్ । బాహూ రాజన్యఃకృతః ॥
 ౪ ॥ ఊహత దస్యయ ద్వైశ్యః । ప్రద్యాన్గం శూద్రో అజాయత ।
 చంద్రమా మనసో జాతః । చక్షో రూర్యో అజాయత । ముహూదింగ్ర
 శ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వాయు రజాయత । నాభ్యా ఆసీ నంతరిక్షమ్ ।
 శీర్షోద్యా స్సమవర్తత । ప్రద్యాన్గం భూమిర్దిశశ్శ్రోత్రాత్ । తథాల్లో
 కాగ్ం అకల్పయత్ ॥ ౫ ॥ వేదాహ మేతం పురుషం మహంతిమ్ ।
 ఆదిత్యవర్తం తమసన్తుప్తాశే । సర్వాణిహూపాణి విచిత్రస్యధీరః । నామాని
 కృత్వాఽభివక్షన్యహాన్తే । ధాతా పురస్తాద్య ముదాజహర । క్షత్రః
 ప్రవిద్వాత్ ప్రదిశత్ శ్చతత్రః । తమేవం విద్వా నమృత ఇహ భవతి ॥

నాన్యః పన్థా¹లయనాయ విద్యతే । యజ్ఞే²న యజ్ఞ మయజంత దేవాః ।
 తాన్తి ధర్మా³ణి బ్రథమా న్యాసః । తేనానాకం మహిమా⁴నస్సంచతే ।
 యత్రి⁵పూర్వసాధ్యాస్సంతి⁶దేవాః ॥ 2 ॥ అధ్యై⁷స్సంభూతః పృథివ్యై⁸
 రసా⁹చ్చ । విశ్వకర్మణ¹⁰ సమవర్తతా¹¹థి । తస్య త్వష్టా¹²విదధ¹³దూ¹⁴వ
 మేతి । తత్పురుషస్య విశ్వమా¹⁵జా¹⁶నమశ్రే¹⁷ । వేదా¹⁸నా మేతం పురుషం
 మహంతి¹⁹మ్ । అదిత్యవర్ణం తమన్తః పరస్తా²⁰త । తమేవంవిద్వా²¹నమృత
 ఇహ భవతి । నాన్యః పంథా²² విద్యతే²³యనాయ । ప్రజా²⁴పతిశ్చరతి
 గర్భా²⁵ంతః । అజాయమా²⁶నో బహుధావిజాయతే²⁷ । తస్య ధీరాః
 పరిజానంతి యోసి²⁸మ్ । మనీచీ²⁹నాంబద మిచ్ఛంతి వైధనః । యోదే³⁰వే
 భ్యంతి³¹వతి । యోదే³²వానాం పురోహితః । పూర్వో³³ యోదే³⁴వేభ్యో
 జ్ఞాతః । సమో³⁵ ద్రుచాయ బ్రాహ్మయే³⁶ । రుచం బ్రాహ్మంజనయంతః ।
 దేవా అగ్రే³⁷త దబ్రువః । యస్త్వే³⁸వం బ్రాహ్మణో³⁹ విద్యాత్ । తస్య
 దేవాలస్య వశీ⁴⁰ । హీశ్చ⁴¹తే లక్ష్మీశ్చ⁴²వత్సై⁴³ । అహో⁴⁴రాత్రే
 ప్రార్థ్యే⁴⁵ । సహితా⁴⁶ణి⁴⁷దూవమ్ అశ్వినా⁴⁸ వ్యాతమ్ । ఇష్టం⁴⁹మనిషాణా
 అముం⁵⁰ మనిషాణా⁵¹ సర్వం⁵² మనిషాణా⁵³ ॥ ౩ ॥ ఓం తచ్చంయో⁵⁴ రావృణీ⁵⁵
 మహే...శం చతుష్పదే⁵⁶ । ఓం శాంతి శాంతి శాంతి ॥

పురుషనూక్తం సమాప్తమ్.

శ్రీ సూక్తమ్.

హిరణ్యవర్ణాంహరిణీం సువర్ణ రజతస్త్రిణామ్ । చంద్రాంహిరణ్య
 యాం లక్ష్మీ జ్ఞాతవేదోమమావహా ॥ ౧ ॥ తాంశు అవహాతా¹దేవా²

లక్ష్మీ మనఃపరామిసిమ్ | యస్యాంహిరణ్యం విద్యేయం గామశ్వముసు
 పానహమ్ || ౨ || అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాదప్రబోధిమ్ |
 శ్రియస్తేపీముపహ్వయే శ్రీర్మాదేవీజుషతామ్ || 3 || కాంసోక్తితాంహి
 రణ్యప్రాకారా మార్ద్రాజ్జ్వలన్తీస్త్రపాస్త్రవయస్తిమ్ | ప్రస్తైస్త్రితా
 మ్మగ్నవర్ణానామి హేమాపహ్వయై శ్రియమ్ || ౪ || చంద్రా మ్పృథా
 నాయశస్త్రాజ్వలన్తీంశ్రియం లోకేదేవజుష్టాముదారామ్ | తామృద్ధి
 కీమీం శరణ మహా మ్రుపద్యేలక్ష్మీర్మేశశ్వతాన్వాం పృశే (పృణో
 మి) || ౫ || ఆదిత్యవర్ణే తప్తచంద్రికాతో వనస్మతిస్తవప్రతోధవిల్వః |
 తస్య ఫలానితప్తసానుదన్తమాయాన్తరాయాశ్చ బాహ్యలక్ష్మీః ||
 ౬ || ఉపైశు మాన్దేవస్తభః కీర్తిశ్చమణినా నహ | ప్రాదుర్భూతోఽ
 స్మి రాష్ట్రేస్మిన్మిర్తి మృద్ధిన్దదాతుమే : ౭ | తుత్తిపానామలా
 జ్యోష్ఠామలక్ష్మీర్నాశయామ్యహమ్ | అభూతి మనమృద్ధిఞ్చ చక్వా
 నిర్ణవమేగృహాత్ || ౮ || గర్భద్వారాన్దరాధ్వరాం నిత్యపుష్టాఙ్గరీ
 షిణీమ్ | ఈశ్వరీగం సర్వభూతానాంతా మిహోపహ్వయే శ్రియమ్ |
 ౯ || మనస్తః కామ మాకూతింవాచస్తత్యమశీమహి | ప్రశూనాగం
 రూప మన్నస్తమయై శ్రీశ్చ్యతాం యశః || ౧౦ || కర్దమేన ప్రజా
 భూతా మయిసమ్భవ కర్దమ | శ్రియం వాసయ మేకుతెమాతరమ్
 ద్దమానిసిమ్ || ౧౧ || ఆపస్త్రజన్తుస్సిగ్ధాని చిక్రీత వనమేగృహే |
 నిచదేవీంమూతరంశ్రియం వాసయ మేకులే || ౧౨ || ఆర్ద్రామ్మహ
 రిణీ మ్ముష్టిమ్విజ్ఞా తా మృద్ధమానిసిమ్ | చంద్రాంహిరణ్యాయాంలక్ష్మీ
 జ్ఞాతవేదోహు అవహా || ౧౩ || ఆర్ద్రాం యశరీణం యష్టిం నువర్ణాం

ద్విపయామసి । ౧ । య త్రైమమ్యుతరో వ్రతస్య పృథివీ మనుగవధ్వనే
 ఆదిత్యావిశ్వేతదేవావసవశ్చ సమాభరన్ । ౨ । మేదిసి దేవీప్రసం
 ధరాస్యాద్వయశా దేవీవాసుకీ (వాసవీ) బ్రహ్మవర్చసః పితృణామ్ । శో
 త్రం చతుర్భుజః । ౩ । దేవీహరణ్యగృభిణీ దేవీప్రసాగరి । సదనప్ర
 త్యాయ నేనీద । ౪ । సముద్రవతీ సావిత్రి (అనో దేవీ, ఆనో దేవీ
 మహ్యాకీ (గీ) మహాధరణీ మహా అత్యంతిష్ఠత్ । మహాధ్యతిష్ఠత్) ।
 ౫ । శృణ్వే శృణ్వే ధ్యేయే ధ్యేయే విభీషణీ । ఆస్త్రపత్నీ వ్యాపిన్ సరసిజ ఇహ ।
 ౧౦ । వాయుమతీ జలత్రయసిన్ స్వయం ధారాజానత్యంతోపరి మేదిసి ।
 ప్రాచీధత్తంగాయ । ౧౧ । విష్ణుపత్నీం మహీం దేవీం మాధవీం
 మాధవప్రియామ్ । లక్ష్మీప్రియసఖీం దేవీం నమా మ్యుమ్యుతవల్ల
 భామ్ । ౧౨ । ధనుర్ధరా య విస్మహే సర్వసిద్ధ్యవధీమహి । తన్న
 ధరా వ్రహ్మదయాత్ । ౧౩ । శృణ్వ నిశ్రోణామమృతస్యగోపామ్ ।
 పుష్యామస్త్యా ఉపశ్యామివాచమ్ । మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీమజ్ఞా
 ర్యామ్ । ప్రతీచీమేవాగం నావిషా యజామః । ౧౪ । త్రేధావిష్ణు
 రురుగాయో విచక్రమే । మహీద్విపంపృథివీమ సరితమ్ । తచ్ఛ్రోతైతి
 శ్రవ ఇచ్ఛమావా । పుణ్యగ్గోక్షం కంఠమావాకృణ్వతి । ౧౫ । స్త్రీనా
 పృథివిభవానృక్షగాన్వివేశసీ । యచ్ఛానకృర్మ సప్రభాః । ౧౬ । అది
 తిరేవాగంధర్వామనుష్యాః పితరోనురాస్తేమాగం సర్వభూతానాం
 మాతా మేదిసి మహతా మహి సావిత్రి గాయత్రీవగత్యున్వి పృథ్వీ
 బహులావిశ్వభూతాకత్రమాకాయానా సత్యత్యమృతే వక్ష్యమాః । ౧౭ ।

ఇతి సాయనాచార్య విరచితే మాధవీయే వేదార్థప్రకాశే యజు
రారణ్యకే దశమప్రసారకేనాగాయణీయాపరనామధేయ యుక్తాయాం
యాజ్ఞిక్యా ముపనిషది ఏకవింశోఽనువాకః॥ పుట (౧౪౨)

కేహంచిత్యారః॥ ఓం॥ మేదినీదేవీవసుంధరా... తన్నీధరా
ప్రచోదయాత్ ॥ ఇక్షుశాలియవసస్యఫలాధ్యే పారిజాత తరుశోభిత
మూలే! స్వర్ణరత్నమణిమంటపమధ్యే చిన్తయే త్వకలలోకధరిత్రీమ్ ॥
శ్యామాంబిచిత్రాంసవరత్నహాసి తాంచతుర్భుజాం తుంగపయోధరా
న్వితామ్ । ఇద్రివరాక్షీం నవశాలిమంజరీం శుకందధానాం శరణం
భజామహే॥ ఋక్ ॥ సక్తుమివ తిత ఉవాపునంతో యత్రధీరామనా
వాచ మక్రత । అత్రా సఖాయస్సఖ్యానిజానతే భద్రైహం లక్ష్మీ
ర్నిహితాధివాచి॥ ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ॥

ఇతి భూసూక్తం సమాప్తమ్.

మ హా సా ర మ్.

ఓం నమోబ్రహ్మణే ... కరోమి ॥ ...

అధ సౌర్యాణామంత్రాణామృక్సంఖ్యఋషిదైవతశ్చందాన్య
మక్రిమిష్యామః॥ పూర్వాచార్యక్రమేనైతత్సర్వం పురాదిప్తంశానకా
దిభిరాచార్యైర్జప్తవతాంతుప్రత్యతార్థమిదానీం తన్మయోచ్యతేమహా
వ్యాధీక కుప్తాపన్నార హృద్రోగవ్యధోగరగుల్మ భూర్భువార్యశోణి
తారః జలోదరభగంధర వాండురోగైః కాసశ్వాసహితాది విరోధ
టక మజ్జిర్ణ శిరోరోగ ప్రమేహంశ్చ మహావ్యాధీన్నాశయేత్ ।

యమ ఇహజన్మని జన్మాంతరకృతమహాపాపకోపపాతకమస్త
పాపక్షయంహం శ్రీ సవిత్త సూర్యవాయుణ ముద్దిత్య శ్రీకవితృ
సూర్యనారాయణ ప్రీత్యర్థం మహాసౌందమన్మరాణిచకరిష్యే ॥

ఛం దః.

ఉదుత్యంజాతవేదసమితి త్రియోదశర్చస్యసూక్తస్య । కణ్వ
పుత్రిః ప్రసన్న్యఋషిః । సూర్యోదేవతా । నవాద్యాగాయత్రీఛందః॥

ఉద్వయంతమనస్పరీతి చతస్రోనుష్ఠానః । ఉద్వయం ద్యోత్యయంతృచో
శోగఘ్నః । ఉపనిషదంత్యార్థరూప్యో ద్వీపఘ్నః ॥

మంత్రః .

ఉద్వయం చాతవేదసందేవం వహంతి కేతవః । స్తృశేవిశ్వయ
సూర్యమ్ । అప్తత్యేతాయవోయథానక్షత్రాయంత్యభిః । సూరాయ
విశ్వచక్షునే । అద్భ్రమస్యకేతవో విరశ్మయోజనాంలను । భ్రాజంతో
అగ్నయోయథా । తరణిర్విశ్వనరశతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య
విశ్వమాభాసిరోచనమ్ । ప్రత్యజ్జేవానాంవిశేభృత్యజ్ఞుదేవీమాను
షాః । ప్రత్యజ్ విశ్వం స్వర్దృశే ॥ ౧ ॥

మంత్రః .

యేనాపావక్షచక్షుసాభరణ్యంతంజనాంలను । త్వంవరుణవశ్యసి ।
విద్యామేషిరజస్పృధ్వహమమానో అభ్రుభిః । వశ్యంజన్మానిసూర్య
స్తప్తత్యాచరితోరథవహంతి దేవసూర్య । శోచిష్కేశంవిచక్షణా
అయ కస్తప్తశుంధ్యవః సూరో రథస్య వప్త్యః । తాభిర్యాతిస్వయ
క్తిభిః । ఉద్వయం తమస్తస్పరి జ్యోతిష్కృంత ఉత్తరమ్ । దేవం
దేవత్రా సూర్య మగస్త్యజ్యోతిరుత్తమమ్ । ఉద్యన్నద్యమిత్రమ
హ అరోహన్నుత్తరాదివమ్ । హృద్యోగమమసూర్యహరిమాణం
చనాశయ । శుకేషు మేహరిమాణం రోహణాకాసు దధ్యసి । అభో
హరిస్త్రవేషుమే హరిమాణం నిదధ్యసి । ఉదగాక్షయ ముద్దిత్యో
విశ్వేవ సహసాస్తహ । ద్విమంతం మశ్యంతథయన్యోఅహందివతే
రథం ॥ ౨ ॥

చ ం ద : .

చిత్రం దేవానా ముదగాదనీక మితిపశచకస్య సూక్తస్య ।
అంగీరసపుత్రః కుత్సయుషిః సూర్యోదేవతా । త్రిష్టుప్చందః ॥ మహా
సార పారాయణే సూర్యోపస్థానే వినియోగః.

మ ం త్ర : .

చిత్రం దేవానా ముదగాదనీకంచతుర్విత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః
అపరాద్వావాపుష్పీ అంతరిక్షం సూర్యఽత్రత్మా జగతస్తనుషశ్చ ।
సూర్యోదేవీ ముషస్తం రోచమానాం మర్యోనయోషా మభ్యేతివ
శ్చాత్ । యత్రానరో దేవయంతోయుగాని వితస్య తే ప్రతిభద్రాయ
భద్రమ్ ॥ భద్రాభిశ్వాహరితస్సూర్యస్య చిత్రావతగ్వా అనుమా
ద్యాసః । నమస్యంతోదివ అప్తృష్టమస్తుః పరిద్యావా పృథ్వీయంతి
స్తద్యః ॥ తచ్ఛూర్యస్య దేవత్వం తస్మహిత్యం మథ్యాకరో ర్వితతం సంజ
భార । యదేదయు క్తచారిత్సన్ధస్తా దాద్రాత్రీవాసస్తమ సిమస్మై ।
తన్మిత్రస్య వరుణస్యా భిచత్యై సూర్యోరూపం కృణుతే వ్యోరుపథే ।
అనంత మన్యద్రుశ దస్త్యపాజః కృష్ణమన్యద్ధరిత స్సంభరంతి ॥ అద్యా
దేవాఉదితా సూర్యస్య నిరంశాసః పిప్రతానిరవద్యాత్ । తస్మై
మిత్రో వరుణోమామహంతా మదిత్తిస్సింధుః పృథ్వీఉతద్యాః ॥ 31

చ ం ద : .

ఇంద్రం మిత్రమితి ద్వయో ర్మంత్రయోః । ఔచధ్యపుతో
దీధుశతమయుషిః । సూర్యోదేవతా । త్రిష్టుప్చందః ॥

మ ం త్ర : .

ఇంద్రం మిత్రంవరుణ మగ్ని మాహురభోదివ్యస్స సుప్రణోశ
గృహత్కా । ఏకం శక్విస్పాబహుభావదం త్యక్తింయమం మాత

రిశ్యాన మాహుః । కృష్ణం నియానం హరయస్సుప్తర్థా అలపోవసానా
దివ ముత్పతంతి । తతః పృత్రంతసదనా దృతస్యాదిద్భుతేన పృథిః
శ్రుద్యతే ॥

ఫం ద : .

హంసశ్శుచిష దిత్యేకస్యాముశా గాతమ పుత్రో వామ దేవ
ముషిః । సూర్యోదేవతా । జగతీఘః ॥

మం త్ర : .

హంస శ్శుచిష ద్వసు రంతరిక్షసద్ధోతావేదిష దతిథిద్దురోణ
సత్ । ప్రవద్వరస దృతసద్వ్యయస ద్భాగోహముతజా అద్రి
జాముతమ్ ॥

ఫం ద : .

యత్వాసూర్యేత్యస్య మంత్రస్య । భూమిపుత్రో అత్రిరక్షిః ।
సూర్యోదేవతా । అనుష్టుప్పదః ॥

మం త్ర : .

యత్వా సూర్య స్వర్గాను ప్రమసావిధ్యదామరః । అక్షేత్ర
విద్యభాముగ్ధోభవ నాన్యధీధయః ॥ ౪ ॥

ఫం ద : .

యదద్యే త్యేతోత్సూర్యఇతి తిస్రఉద్యే తితిచతస్రోధకర్ష
శ్చవతాసాం హైత్రావరుణ పుత్రోవసిష్ఠముషిః । సూర్యోదేవతా ।
తిష్ఠవః ఫందః ॥

మం త్ర : .

యదద్యసూర్యబ్రహ్మో నాగాఽఽద్యన్మిత్రాయవదామస్తస్మిమ్ ।
వయం దేవతాదితేస్యామ తవప్రియాసో అర్యమస్త్వణంతః । ఉత్సా
శ్యోబృహదర్చిం వ్యక్రేత్సుగువిత్వా జనిమమానుషాణామ్ । సమా
ధివా దదృశే రోచమామః క్రత్వాకృతః సుకృతః కర్తృభిర్యాత్ ॥

ససూర్యప్రతిపురోహతః ఉదాః ప్రభిస్తామేభి రేతశేభిరేవైః ప్రసోమి
 మిత్రాయ వసుణాయ వోచోనాగసోఽ అర్చ్యమౌఽలగ్నయేచ |
 విసస్పహసం శురుధోరుదంత్యతావానో వరుణోమితోఽలగ్నిః |
 యచ్ఛంతుచంద్రాఽఉప్రమం నోఽలర్కమావః కామంపూపురంత
 స్తవానాః || ౫ || ఉద్వేతిస్తుభగోవిశ్వచక్షా స్సాధారణహృద్యో
 మానుషాణామ్ | చక్షుర్మిత్రస్య వసుణస్య దేవశ్చ ర్మేవయఃప్రమవి
 త్యక్తమాంసి | ఉద్వేతి ప్రసవీతాజనానాం మహా వేత్తు ర్రిత్యవ
 స్సూర్యస్య | సమానంచక్రం పర్యావివృధ్కాయ దేతశోవహతిధూర్షు
 యుక్తః | విభాజమానఽఉషసాముపస్థాదైః సై ప దేత్యనుమద్యమానః |
 ఏషమేదేవ స్సవితా చచ్ఛందయస్సమానం సప్రమినాత్తిధామ |
 దివోరుక్మఽఉరుచక్షాఽఉదేతి దూరేఽలభక స్తరణిర్భాజమానః |
 మానంజనా స్సూర్యేణప్రసూతాఽలయంసథాకని క్తృణవన్నపాంసి |
 యత్రాచక్రురమృతా గ్రాతుమస్మై శ్యేనోనదీయన్న స్వేతిపాథః |

చం ద : .

ఉదుత్య ద్దర్శతమితి త్వచకస్య సూక్తస్య | మైతావరుణ
 పుత్రో వసిష్ఠఋషిః | సూర్యోదేవతా | ఆద్యాబృహతీ ద్వితీయా
 సతో బృహతీ | తృతీయా పురఉష్ణి క్చందాంసి ||

మం త్ర : .

ఉదుత్యద్దర్శతంవపుక్షివఽవీతిప్రతిహ్వయేదీమాశుర్వహతి
 దైవఽవతశోవిశ్వస్త్వైచక్షుస్తేఽలర్కమ్ | శ్రీరశ్మిష్ణోజగతస్సమస్తస్పతిం
 ప్రమయావిశ్వమారజః || సప్తస్వసార స్సవితాయ సూర్యంవహంతి
 హరిత్రోరభే || ౬ || తచ్ఛక్తుదైవహితం శుక్రముచ్చరత్ | వశ్యేమ

శ్రదత్త్వం జీవేమ శ్రదత్త్వమ్ ।

ఛం ద : .

బల్బహునిదిద్యయోర్మంత్రయోః । భాగవో జమదగ్నిఋషిః ।
సూర్యోదేవతా । బాహుతప్రగాభశ్చందః ॥

మం త్ర : .

బల్బహుం అసి సూర్య బళాదిన్య మహంఅసి । మహ స్తేనతో
మహిమావసన్యతేదా దేవమహంఅసి । బహూర్వశ్రీవసా మహంఅసి
సత్రాదేవమహంఅసి । మహుదైవానా మసుర్యః పురోహితోవిభు
జ్యోతిరదాభ్యమ్ ॥ ౭ ॥

ఛం ద : .

సమోమిత్రస్యేతి ద్వాదశచక్రస్య సూ క్తస్య । సూర్యపుత్రో
భివ ఋషిః । సూర్యోదేవతా । జగతిఛందః । దశమీత్రిమ్యవ ।

మం త్ర : .

సమోమిత్రస్య వసుణస్యచక్షుసే మహాదైవాయతర్పణం
సమర్పయ । దూరేదృశే దైవజాతాయ కేతవే దివస్సుత్రాయ సూ
ర్యాయ శంసత ॥ సామానత్యోక్తిః పరిపాతువిశ్వతోద్యావాచయ
త్రతత సన్నహనిచ । విశ్వమన్యం నివిశతేయ దేవతి విశ్వాహవా
విశ్వాహోదేతిసూర్యః ॥ సతేలదేవః ప్రదివోనివాసతే యదేత కేభిః
వతరై రభర్యసి । ప్రాచీనమన్య దనువ రతేరజః ఉనన్యేనజ్యోతిషా
యాసిసూర్య ॥ యేన సూర్యజ్యోతిషా బాధసేతమో జగచ్చువిశ్వ
ముద్రియర్షిభానునా । తేనాస్మద్విశ్వా మనిరామనా హుతిమహ
మీవామవ ద్రుమ్యప్నియం నువ । విశ్వస్యహి పేషితో రతునిప్రతి
మహేభయ మ్నుచ్చరసి క్షుధాఽలను । యదద్య త్వా సూర్యోప్రబి

వామహైతన్వోదేవాఽ అనుమం సీతక్రతుం తన్నోద్యావా పృథివీ
 తన్నంఽతప్త ఇంద్రశృణ్వంతు మురుతోహవంవచః మాతూ సేభామ
 సూర్యస్య సందృశే భద్రం జీవంతో జరణా మశీమహి || ౧ || విశ్వా
 హాత్వాను మనస సుచక్షుః ప్రజావంతోఽలనమీఽఽ అనాగః ||
 ఉద్యంతం త్వామిద్ర మహోద్రివే దివైశ్వోష్ణివాః ప్రతిపశ్యే మసూ
 ర్య | మహిజ్యోతిర్భిద్రతం త్వావిచక్షణ భాస్వంతం చక్షుషే చక్షు
 పై మయః | త్రోహంతం బృహతః సాజస్సరివయం జీవాః ప్రతిపశ్యేమ
 సూర్య || యస్యతై విశ్వాభువనాని కేతునా ప్రచేరతేనిచ విశంతేఽ
 అక్తుభిః || అనాగాస్యేసహరికేశసూ ర్యాహ్నోహ్యవోషస్య సావస్త్వసో
 దిహి || శన్నోభవచక్షుసాశన్నోఽలహ్న శం భానునాశం హిమా
 శం పృణేన | యథాశమధ్వంచుమస ద్దురోణే తచ్ఛూర్యద్రవిణం
 దేహిచిత్రమ్ || అస్మాకం దేవాఽఉభయాయ జన్మనేశర్మ యచ్ఛత
 ద్విపదేచతుష్పదే | అదత్పిబదూర్జయమాన మాశీతంతదస్మైశంయో
 రరపో దధాతన || యద్యోదేవాశ్చక్రమ జిహ్వయా గురుమససోవా
 ప్రియతీ దేవ సేశనమ్ | అరావాయోనోఽ అభిదుచ్ఛనాయతేతస్మి
 న్దేవో వసవో నిధేతన || ౨ ||

చం దః.

సూర్యోన ఇతి పంచర్చస్య సూక్తస్య | సూర్యపుత్రోచతుర్
 ఋషిః సూర్యో దేవతా || గాయత్రీచందః ||

మం త్రః.

సూర్యోనో దివస్పాతౌ వాతోఽ అంతరితాత్ | అగ్నిప్రణః

పార్థి వేభ్యః । జోహాన వితర్యస్యతేహర క్షతం నవాం అర్హాతి
 ప్రాహిశోదిద్యుతః పతంత్యాః । చక్షుర్నో దైవ స్సవితా చక్షుర్న
 ఉత పర్వతః । చక్షుధాతా దధాతుః ॥ చక్షునో ధేహిచక్షుషే
 చక్షుర్విశ్రేయతనూభ్యః । సంక్షేదం విచపశ్యేమః । సునందృశంత్యావ్రయం
 ప్రతి పశ్యేమ సూర్య । విపశ్యేమ స్తృచక్షునః । ౧౦ ।

ఫం ద : .

విభ్రాడ్భృహ దిగి చతుర్ముచస్య సూక్తస్య । సూర్యపుత్రో
 విభ్రాడ్భృహః । సూర్యోదేవతా । జగతీఫందః । అంత్యావ్రస్తార వక్షిః ।

మం త్ర :

విభ్రాడ్భృహత్పి బతు ప్రామ్యం మధ్యాయుదాధద్యజ్ఞ పతావ
 విహుతిమ్ । పరిజాతౌ యోఽలభిరక్షతి తృనాప్రజాః । పుహావ
 పురుధా విరాజతి । విభ్రాడ్భృహ త్సుభ్యం వాజసాశిమం ధర్మం
 దివోదనుగైర్య మర్చిరమ్ । ఆమిత్రేహ వృగ్రిహ దమ్యహం తమం
 జ్యోతి జగ్జే అనురహ నవత్నః ॥ ఇదం శ్రేష్ఠం జ్యోతిషాం జ్యోతి
 రుత్తమం విశ్వజిగ్ధనజ మచ్యతే బ్రహ్మత్ । విశ్వభ్రాత్ఫ్రాజోమహి
 సూర్యో గృశ ఉహ పవ్రధేనూఽఽఽఽ అచ్యుతమ్ । విభ్రాజం
 జ్యోతిషాన్వా రగచ్ఛోహోవనం దివః । యేదేమా విత్వా భువనా
 న్యాభృతా విశ్వకర్మణా విశ్వదేవ్యావతా । ౧౧ ।

ఫం ద : .

అయంగారితి తృచస్య । సార్వా రాజ్ఞీముపిః । సూర్యోదేవతా ।
 గాయత్రీ ఫందః ।

మం త్రః.

ఆయం గాః ప్రశ్ని రక్రమీ దసద న్మాతరం పురః । పితరంచ
ప్రియన్వాన్యః॥ అతశ్చరతిరోచనాన్యప్రాణాదపానతీ వ్యఖ్యన్యహిషో
దివమ్॥ త్రింశద్ధామ విరాజతివాక్పతంగాయ ధీయతే । ప్రతివస్తారహ
ద్యుభిః ॥౧౨॥

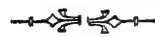
ఛం దః .

ఋతంచేతి త్యచసన్య । మూఢుచ్చందసోఽఘమర్షణఋషిః ।
భావవృత్తౌ దేవతా అనుష్టు ప్చందః॥

మం త్రః.

ఋతంచ సత్యం చాభీధ్వా త్తప్తసోధ్యజాయత । తత్తౌరా
త్యజాయత తతస్సముద్రోఽ అణ్ణావః॥ సముద్రాదణ్ణా వాదధిసంప
త్సరోఽ అజాయత । అహోరాత్రాణి విదధ ద్విశ్వస్య మిషతోవశీ ।
సూర్యాచంద్రమసౌ థాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్ । దివంచ
పృథివీం ఛాంతరిక్ష మధోన్యః॥ సవితావశ్చాతాత్సవితా పురస్తాస్సవి
తోత్తరాత్తాత్సవితాధరాత్తాత్ । సవితాన స్సవతుస్తర్వతాతినసవితా
నోరాసతాం దీఘమాయుః శ్రీసవితృసూర్యనారాయణార్పణమస్తు.

అథ మహాసార పారాయణ ఫలశ్మతిః.

షష్టిర్ఋచో-చక్షవీతాసాంసౌర్యాణాం శ్రీసూర్యవదేవతాలం
త్యమేకేనూక్తమాత్మన స్తవమన్యం ॥ యఋషిస్సోహమితిధ్యాత
వ్యం ॥ యవీతేన సాక్ష్యేణ సూక్తేన శ్రీ సూర్యమహారహమతిష్ఠంతే ।
ధన ధాన్య బహు రత్న నిర్వాహ్యధినంత ఆయుష్య వంత ఆరోగ్యవంతో

న్నాద్యవంతో రయివంతో బలవంతో ధనవంతో బహుపుత్రవంతః॥
 శ్రీకామశ్శాంతికామః పుష్టికామో తుష్టికామో మేధాకామః ప్రజ్ఞా
 కామ యశస్కామః ప్రజననకామ ఆయుష్యకామ ఆరోగ్యకామో
 న్నాద్యకామ ఏవం భాస్కరస్యారాధనం కుర్యాత్ | సదాగృహీ
 పాపక్షయార్థీ వ్యాధి నాశనార్థీ శత్రు నాశనార్థీ జీవితాంధీ
 పుత్రాధీ మోక్షాధీ భనాధీచ కురీర శ్రీసూర్య సైవ సాయు
 జ్యం సరూపతాం సూకతా మశ్నుతే. నమశ్శౌనకాయ నమశ్శౌ
 నకాయ నమశ్శౌనకాయ నమః పరమర్షిభ్యోనమః పరమర్షిభ్యః |
 శాంతా వృధివీ శివమూర్తిక్షం ధ్యాన్తోదే వ్యభిక్షన్తోలస్తు |
 శివాచికః ప్రదిశ క్షిప్తోస్తలపో విశ్వతః పరిపాతు సర్వత శ్శాంతి
 శ్శాంతి శ్శాంతిః | సమోబ్రహ్మజేనమో అస్త్యగ్న యోనమః పృథి
 వైవ్రనమః ఓషధీభ్యః | సమోవాచే సమో వాచస్పతియే సమో
 విష్ణవే మహతేకరోమి | ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ||

మహాసారం సమాప్తమ్.

అ రు ణ పా ఠ ః.

శ్రీ గురుభ్యోనమః హరిః ఓమ్.

భద్రంకణైశ్శిశ్మణ్ణయామదేవాః | భద్రం వశ్యమాశ్శు
 ర్యజతాః | స్థిరై రక్షేమమృవాగ్ం సస్తనూభిః | వ్యశేమ దైవహితం
 దాయుః | స్వస్తిస్వ ఇద్దోప్రథత్రేవాః | స్వస్తిసహస్రదా విశ్వవేదాః |
 స్వస్తిస్తాత్యైక అరిష్టకేమః | స్వస్తిసోబృహస్పతిదశధాతు | ఓం
 శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

ఓమ్ | భద్రంకణైశ్శిశ్మణ్ణయామదేవాః | భద్రం వశ్యమాశ్శు
 ర్యజతాః | స్థిరై రక్షేమమృవాగ్ం సస్తనూభిః | వ్యశేమ దైవహితం

యదాయః! స్వస్తివత్సోప్రస్థశ్రవాః! స్వస్తిస పూషావిశ్వవేదాః!
 స్వస్తిస్తాత్యోకాప్రస్థసేమిః! స్వస్తిస్తోబృహస్పతిర్దదాతు! ఆపమాపా
 మపసర్వాః! అస్మాన్సాద్ధితోముతః॥౧॥ అగ్నిర్వాయుశ్చసూర్య
 శ్చ! సహసచస్కరర్థియా! వాయుశ్చార్ధిశ్చపతయః॥ మరీచ్యాత్మాన్తో
 అద్రుహః! దేవీర్భువనసూవరీః॥ పుత్రీవత్త్వాయమేసుత॥ మహానామ్ని
 ర్మహానూనాః॥ మహాసోమహస్తస్వః॥ దైవీఃపర్జన్యసూవరీః॥ పుత్రీవ
 త్త్వాయమేసుత॥ ౨॥ అపాశ్శుష్టిమపారక్షః॥ అపాశ్శుష్టిమపార
 ఘమ్॥ అపాఘ్రామపచావతీమ్॥ అపదైవీర్థితోహిత॥ వజ్రందేవీ
 రజీతాగ్శ్చ! భువనం దేవసూవరీః॥ ఆదిత్యావదితిందైవీమ్॥ యాని
 నోర్ధ్వముదీపత॥ శివానశ్చస్తమాభవన్తు॥ దివ్యాఆప్త ఓషదయః॥
 ముమ్మడీకా సరస్వతి॥ మాత్రైవ్యమస్తంగృశి॥ ౩॥

అముతస్తుతౌషధయోద్యేచ॥౧॥

స్మృతిఃప్రత్యక్షమైతిహ్యమ్॥ అనుమానశ్చతుష్టయమ్॥ ప్రతైరా
 దిత్యమణ్డలమ్॥ సర్వేరేవవిధాన్యతే॥ సూర్యోమరీచిమాదతై॥ సర్వ
 స్మాద్భువనాదధి॥ తస్యాఃపాకవిశేషేణ॥ స్మృతంకాలవిశేషేణమ్॥ నది
 ప్రప్రథవాత్కాచిత్॥ అక్షయ్యాత్యస్తతేయధా॥ ౪॥ తాంనవోఽ
 భిసమాయన్తి॥ సోరుస్సతీననివతతే॥ ప్రవం నానాసముత్థానాః॥ కాలా
 స్సంవత్సరగ్ శ్రితాః॥ అణుశ్చమహాశ్చ॥ సర్వేసమప్తయన్తితమ్॥
 సతేస్సర్వైస్సమావిష్టః॥ డోరుస్సన్ననివర్తతే॥ అధిసంవత్సరంవిద్యాత్॥
 తదేవలక్షణే॥ ౫॥ అణుభిశ్చమహద్భిశ్చ॥ సమూహాఃప్రదృశ్యతే॥
 సంవత్సరఃప్రత్యక్షేణ॥ నాధిశత్యఃప్రదృశ్యతే॥ ప్రబరోవిక్లధఃపిఙ్గః

ఏతద్వర్ణనలక్షణమ్ | యత్రైతదుప్తదృశ్యతే | ప్రహస్రం తత్రనియతే |
 ఏకగం హి శిరోనానాముఖే కృత్స్నం తద్వర్ణనలక్షణమ్ || ౬ || ఉభ
 యతస్స వైద్రియాని | జల్పితం తేవద్యతే | శుక్లకృష్ణే సంవత్సరస్య |
 దక్షిణవామయోః ప్రార్భవయోః | తస్యైవ భవతి | తుక్రం తే అన్య
 ద్యజితం తే అన్యత్ | విమృశ్య తే అన్యత్ | కృత్స్నం వాసి | విత్వాహి
 మాయా అవసి న్యధావః | భద్రాతే పూర్వన్ని సారాతిరస్త్వితి |
 నాత్రి భవనమ్ | న పూర్వా | న వశవః | నాదిత్యస్సంవత్సర ఏవ ప్రత్య
 క్షేణప్రియతమం విద్యాత్ | ఏదవై సంవత్సరస్య ప్రియతమగం
 భూవమ్ | యోఽన్యమహానథ ఉత్పత్స్యమానో భవతి | ఇదం పుణ్యం
 కురుత్స్వతి | తమాహరణం దద్యాత్ || ౭ ||

యథాలక్షణ ముత్పలక్షణం భవనగం ప్రవచ | ౭ |

సాక్షం హనాగం ప్రవధమాహు రేక్షజమ్ | పడుద్యమాముష
 యో దేవజ ఇతి | తేషామిష్టాని విహితాని భావితాని | స్థాతే | జంతె
 వికృతాని దావతాని | శోఽనుమర్యా అమిధితాని | సఖాసఖాయమబ్రవీత్ |
 జహా శో అన్యదీవ తే | యస్తిత్యాజ సఖవిదగ్ం సఖాయమ్ | సతస్య
 వాచ్యపి భాగో అస్తి | యదీగం శృణోత్యలకగం శృణోతి || ౮ ||
 సహిప్రేద సుకృతస్య పథామితి | ముతుర్ ముతునామద్యమానః |
 విననాదాభిధావః | పప్తి కృత్స్నిగం శతావలాః | శుక్లకృష్ణాచ మాప్సికా |
 సారాగవస్యై జగదక్షుః | వస్త్రస్తోవనుభిన్నహ | సంవత్సరస్య సవిత్రుః |
 వైప్రకృత్ప్రభమస్మృతః | అమూనాదయతే త్ర్యన్యాః | ౯ | అమూ
 గం శ్చ నిరీక్షతః | ఏతావతాచ ప్రయుజ్యంతే | యత్రైతదుప్తదృశ్యతే |

ఏత దేవవిజానీ యాత్ । ప్రమాణంకాలపర్యయే । విశేషణంతు వత్సా
మః । ఋతూనాంతన్నిబోధత । శుక్ల వాసానురగణః । గ్రీష్మణావతకతే
సహ । నిజహస్పృధివీగం సర్వామ్ ॥ ౧౦ ॥ జ్యోతిషా ప్రతిభ్యేనసః ।
విశ్వరూపాణి వాసాగ్ంసి । ఆదిత్యానాం నిబోధత । సంవత్సరీణంకమహా
ఫలమ్ । వర్షాభిదక దత్తాగ్ంసః । అదుఃఖోదుఃఖచతుర్వివ । తద్భా
నీత ఇవృశ్యతే । శీతేహవ్యర యన్నివ । దురుదక్ష ఇవదృశ్యతే ।
హ్లాదయతే జ్వలతశ్చైవ । శ్రామ్యతశ్చాస్త్య చక్షుషీ । యావైప్రజా
భగ్ంశ్యనై । సంవత్సరాత్తా భగ్ంశ్యనై । యాఃప్రతితిష్ఠన్తి । సంవత్స
రేతాః ప్రతితిష్ఠన్తి । వర్షాభ్య ఇత్యర్థః ॥ ౧౦ ॥ కృణోత్య న్యాస్థని
ర్వామే వషట్పు ॥ ౩॥

అక్షిః సుఖోత్థితస్తైవ । విచరన్తే కనీనికే । ఆజ్ఞే-చార్దణం
నాస్తి । ఋభూణాం తన్నిబోధత । కనకాభాని వాసాగ్ంసి । అహ
తాని నిబోధత । అన్నమశ్నేత మృజ్జీత । అహంవోజీవనప్రదః । ఏతా
వచః ప్రయుజ్యన్తే । శరద్యశ్శోషశ్యతే ॥ ౧౧ ॥ అభిధూన్వయై
భిఘ్నన్తన । వాతవన్తమహగణాః । అముతో జేయమిమ ముఖమివ ।
సన్నద్ధాసుహృదృశేహ । అపద్వస్తైర్వ స్తివజైకరివ । విశిఖాసః కవర్దినః ।
అకుర్ధన్య యోత్యేయూనశ్య । కుర్ధన్యేవలోహినీ । హేమతశ్చక్షుషీ
విద్యాత్ । అక్షయోః క్షిప్రశోరివ ॥ ౧౨ ॥ సుర్భిక్షం దేవలోకేషు ।
మనూనాముదకంగృహే । ఏతా వచః ప్రవదన్తి । వైద్యుతోయాన్తి
శైశిరీః । తాఅగ్నిః వషమానా అన్వేషత । ఇహజీవికామ పరివశ్యక ।
తస్యైవాభవతి । ఇహేహవస్వత్రపః । మరుతన్సూర్యుశ్చచ । శర్మ

సప్తహివామృతాః ౧౪। దృశ్యత ఇవామృతాః ౪।

అతితామ్యాణి వాసాగ్ంసి । అప్తివజ్రతఘ్నచ । విశ్వేదేవా
విహరన్తి । అగ్నిజహ్వ అనశ్చత । నైవదేవో నమర్త్యః । నరాణా
వరుణో విభుః । నాగ్ని శ్వేన్ద్రోన పవమానః । మాతృక-చ్చనవిద్య
తే । దివ్యస్వైకాధను రార్హిః । పృథివ్యామపరాశ్రితాః ౧౫। తస్యే
న్ద్రోవమిరూపేణ । ధనుర్జ్యమచ్చినర్వయమేతదింద్రధనురిత్యజ్యమ్ ।
అబ్బివర్ణేషుచక్షతే । ఏతదేవశంయోర్హార్ హస్పత్యస్య ఏతద్రుద్ర
స్యధనుః । రుద్రస్య త్వేషధనురార్హిః । శిరఃత్పిచేష । సప్రవర్ణోఽ
భవత్ । తస్మాద్యస్సప్రవర్ణేణయజ్ఞేన యజతే । రుద్రస్యన శిర
ప్రతిదధాతి । నై నగ్ంరుద్ర అరుణో భవతి । యప్రపంచేద ౧౬। శ్రితా
యజతే త్రిశచ ౧౭।

అత్యుక్త్యాతోఽతిరశ్చాత్ । శిశిరఃప్రదృశ్యతే । నైవరూపం
నవా సాగ్ంసి । నచక్షుః ప్రదృశ్యతే । అన్యోవ్యం తున హిగ్ం
పాఠః । సతప్తదేవలక్షణమ్ । లోహితోక్షి శారశీప్లికాః । సూర్య
స్యోదయనం ప్రతి । త్వం కరోషి న్యజ్జలికామ్ । త్వంకరోషినిజాను
కామ్ । ౧౮। నిజానుకా మేన్యజ్జలికా । అమీవాచ ముపాసతామి
తి । తస్మైసర్వ ఋతవో నమస్తే । మర్యాదాకరత్వా త్రపురోధామ్
బ్రాహ్మణ అప్నోతి । య ఏవంచైద । సఖిలు సంవత్సర ఏతై స్సేనాసి
భిర్సహ । ఇన్ద్రాయ సర్వాన్కామాసభివహతి । రుద్రస్య । తస్మై
సా భవతి । ౧౯। అవద్రోహ్ని అంగంతుమతీమతిష్ఠత్ । ఇయానః
కృష్ణోదకభిర్సహస్రైః । అప్త ర్మమండ్రశ్చద్యాధను నమోఽతప మ్నుహి

సృమణామథద్రావితి । ఏతయైవేంద్రస్సలావృక్యాస్తహ । అసురాస్పరి
 వృశ్చతి । వృశ్చివ్యగ్ంశుమతీ । తామస్వవస్థితస్సం వత్సనో దివంచ ।
 నై వందిదుషాఽఽచార్యా నైవాసినా । అన్యోఽన్యస్సైద్రుప్త్యతామ్ ।
 యోదుగ్రహ్యతి । భశ్యతే స్వగాఁల్లోకాత్ । ఇత్యృతు మణ్డలాని ।
 సూర్యమణ్డలాన్యభ్యాయితాః । అతిఊర్ధ్వగ్ం సస్త్వచనాః ॥ ౧౯ ॥
 నిజానుకాం భవతి దుస్త్వతాం పశ్చచ ॥ ౨ ॥

ఆరోగో భౌజఃపటరః పతజః । స్వర్ణరో జ్యోతిషీమాకవిభా
 సః । తేలస్మైసర్వే దివమాతపన్తి । ఊర్జంమహానా అసపస్సరన్తజ్జతి ।
 కశ్యపోఽష్టమః । సమాహమేయం నజహతి । తస్మైమాభవతి । య
 తైశిల్పం కశ్యప రోచనావత్ । ఇంద్రియావత్పుష్కలం చిత్రభాను ।
 యస్మిన్సూర్యా అర్పితాస్తస్మాకమ్ ॥ ౨౦ ॥ తస్మిన్రాజాన మధివిశ్ర
 మేమమితి । తేలస్మైసర్వే కశ్యపాజ్యోతిర్లభన్తే । తాన్సమఃకశ్యపా
 దధినిధామతి । భిన్నాకర్మకృదివై వమ్ । ప్రాణోజీవాన్ద్వియజీవాని ।
 సప్తశీర్షణ్యాఃప్రాణాః । సూర్యాఽత్యాచార్యాః । అపశ్యమహమే
 తాన్సప్తసూర్యానితి । పశ్చకర్ణోవాత్సాయనః । సప్తకర్ణశ్చష్టాక్షీః ॥
 ౨౧ ॥ అనుశ్రవిక ఏవనాకశ్యపజ్జతి । ఉభావేదయి తే । నహిశేకుమివమ
 హమేయంగన్తుమ్ । అపశ్యమహమేతద్సూర్య మణ్డలంపరివర్తమానమ్ ।
 గార్గ్యః ప్రాణతాతః । గచ్ఛన్త మహమేయమ్ । ఏకంచాజహతమ్ ।
 భాజపటరపతజ్జానిహనేతిష్ఠన్నాతపన్తి । తస్మాద్విహతప్రితపాః ॥ ౨౨ ॥
 అముతైతరేతస్మాద్విహతప్రితపాః । తేహమేమాభవతి । సప్తసూర్యా
 దివమస్తుప్రవిష్టాః । తాన్సస్త్వచిపథిర్దక్షిణావాక్ । తేలస్మైసర్వమృత

అస్మైపాభవతి । అగ్నేనయ సుపథారామే అస్మాన్ । విశ్వనిదేవ
వయునానివిద్వాన్ । యయోభ్యస్తృజ్జహురాణమేనః । యయిష్టాంతేన
మక్షిం విధేమతి ॥ 33 ॥ ప్రచూహితాదశస్య ఉత్తమముచ్యతేగృహ
స్సవ్యకర్మభిః పూర్వాగ్నుహవిశి ॥ ౮ ॥

అగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చ । సహోజా అజరాప్రభుః । వైశ్వాన్వ
సహోసర్యాపాశ్చ । ప్రశ్నరాధాశ్చ సప్తమః । విసపేవాప్తనూఽగ్ని
నామ్ । ఏతేఽప్తౌ వసవః క్షితాశి । యథర్వేవాగ్నే రర్చింస్యావి
తేమాః । సిలార్చిశ్చ పీతకార్చితే । అథవా యాతేకాదశ పురుష
సైత్యకాదశ స్త్రీక్షత్య । ప్రభాజమానా వ్యవదాతాః ॥ 3౪ ॥ యాశ్చ
వాసుకివైద్యుతాః । రజతాః పరుషాశ్శ్యామాః । కపిలాంత్రోహితాః ।
ఉర్ధ్వా అవపతనాశ్చ । వైద్యుత ఇత్యేకాదశ । నైసంవై గృతో హిస్తస్తి
యవపంచేద । సహోవాచవ్యాసః సారాశ్శత్యః । విద్యుస్వధమేవాహం
మృత్యుమైచ్ఛమితి । వత్సకామగ్ం హు ॥ 35 ॥ యవపంచేద । అథ
గన్ధర్వగణాః । స్వాస్త్రాత్ । అజ్ఞారిర్భూర్భూరిః । హస్తస్సూస్తాః ॥
కృశానుర్విశ్వాచనుః । మూఢాన్వాహ్నూర్నవరాచాః । కృతిరిత్యేకా
దశగన్ధర్వగణాః । దేవాశ్చమహాదేవాః । రక్కయశ్చ దేవాగర్గిరః ॥ 3౬ ॥
నైసం గరోహిస్తస్తి । యవపంచేద । గౌరీమిమాయ సల్లిలాని రక్షతీ
ఏకపదీ ద్విపదీనా చతుష్పదీ । అష్టాపదీనవపదీ బభూవుషీ । సహస్రా
క్షరావరమేవోమన్నితి । వాచోవిశేషణమ్ । అథ నిగగవ్యాభ్యాతాః ।
తాసను క్రమిష్యామః । ప్రచూహవస్త్వత్రవసః ॥ 37 ॥ * విద్యుస్వహస్తాః

* విద్యుస్వహస్తాః, ఇతి సాకాంతమ్,

ధూపయః । శ్వాపయోగృహమేథాశ్చేత్యైతేయచేమశిమివిద్విషః#
 పర్జన్యాస్సప్రపృథిమభివర్షన్తి।వృష్టిభిరితి।ఏతయైవవిధక్రివిపత్తాః#
 సప్తభిర్వాతైరునీరితాః। అమూన్లోకానభివర్షన్తి। తేషామేమాభవతి।
 ప్రమానమేతదుకమ్# 3౮# ॥ ఉచ్చైత్యవచాహభిః। భూమిం పర్జన్యాజి
 న్విన్తి। దివంజిస్వస్త్వగ్నియశ్చిత్యియదక్షరం భూతకృతమ్। విశ్వేదేవా
 ఉపాసతే। మహాకపిమస్యగోప్తారమ్। జమదగ్నిమకుర్వతఃజమదగ్ని
 రాప్యాయతే। ఛన్దోభిశ్చతురుత్తరైః। రాజ్ఞస్సమస్యత్ప్రప్తానః# 3౯#
 బ్రహ్మణావీర్యావతాశ్చివానఃప్రదిశోదిశేః। లెచ్చంయోరావృణీమహే।
 గాతుంయజ్ఞాయ|గాతుంయజ్ఞవతయే| దైవీస్వస్తిరస్తునః| స్వస్తిర్మాను
 శేభ్యః| ఉర్ధ్వంజాతుభేషజమ్। శంసోఅస్తుద్విషదే| శంచతుష్పదే|
 సోమపా3 అసోమపా3 ఇహిగదవ్యాఖ్యాతాః# ౪౦# ॥ వ్యవదాతాహ
 న్నిగరగిరస్తపస ఉదకం తృప్తాస్తశ్చతుష్పద ఏకంచ ॥ ౪౧ ॥

ప్రమాప్రవృద్ధియంభూమిః పరంవ్యోమప్రహస్రవృత్ । అశ్వినా
 భూజ్ఞానాప్రత్యా । విశ్వస్య జగతస్పతీ । జాయాభూమిఃపతిర్వ్యోమ|
 మిధునంతా ఆతుంధుః| పుత్రోబృహస్పతీరుద్రః| సరమాశతిస్త్రీపు
 మమ్| శుక్రంవామన్యద్యజ్జలం వామన్యత్ । విమయాపై అహనీద్యారి
 వన్ధః# ౪౨# ॥ విశ్వాహిమానుఅవధస్వధావన్తా భద్రదావాంపూషణా
 విహరాతిరస్తు| వాసాత్యైచిత్రోజగతోనిధానో| ద్యావాహూమిఃచరభ
 స్సగ్ధంసఖాయా| తావశ్వినారాసభాశ్వాహవంమే । శుభస్పతీజగత
 గ్గంమూర్యయాప్రహ| త్యుగ్రోనాభుజ్జ్యమశ్వినోదమైఘ్| రయినకశ్చి
 న్మమృవాం ౧౨లవాహః| తమూహధుర్నాభిరాత్మన్వతీభిః| అస్తరితపు

ద్ధీరపోదకాభిః॥ ౪౨॥ త్రిప్రశ్నప్త స్త్రీరహావిప్రద్యుః । నాసత్వాభుజ్య
 మూహధుఃపత్యైః । సముద్రస్యధన్వన్నా ద్రాశ్యపాః । త్రిభీంధైశ్శత
 పద్భిష్షడత్వైః । సప్తతారంగవితిస్వస్తమ్ । అనుబధ్నాతిశామ్నరః । అపహ
 రమమ్నరశ్చైవ । సప్తతాః ౨ శేప్తసాః ౨ భవత్ । త్యగః సుత్పప్తంవిదిత్వైవః
 బహుసామగ్నిరంవశీ॥ ౪౩॥ అన్వేషశుగ్రోఽవక్రియాంతమ్ । ఆయూ
 యాన్వోమృత్యుప్రసూ । ససజ్జామస్తమాగ్నోఽత్యోతః । వాచోగాః
 వీచాతిత్ । సతగ్లోభిస్తవాఽత్యేత్యన్యే । రక్షసాఽసన్వితాశ్చయే ।
 అన్వేతివరివృత్త్యాఽస్త్రావ్రవమేతేష్టా అశ్వినా । తేవతేమ్యుఃపృథ్వీన్యః ।
 అసారహగఃశర్భందధాధే॥ ౪౪॥ తయారేతే వత్సవహూరాత్రేః
 వృధివ్యాఅహః । దివారాత్రః । తాలవిసృష్టే । దమ్పతీవవభవతః ।
 తయారేతే వత్సా అగ్నిశ్చాదిత్యశ్చ । వాతేర్వర్షస్య । శ్వేతలదిత్యః ।
 అహ్నోఽగ్నిః॥ ౪౫॥ తామ్రాలమణః । తాలవిసృష్టే । దమ్పతీవవ
 భవతః । తయారేతే వత్సా । పుత్రశ్చవైద్యుతశ్చ । అగ్నేర్వర్షత్రః ।
 వైద్యుతలదిత్యస్య । తాలవిసృష్టే । దమ్పతీవవభవతః । తయారేతే
 వత్సా॥ ౪౬॥ ఉష్మాచనీహారశ్చ । పుత్రస్యోష్మా । వైద్యుతస్యనీహారః ।
 తాతావేవప్రతివజ్యేతే । సేయగంరాత్రీగృభిణీపుత్రేణసంవసతితస్యా
 వావీతదుల్బణమ్ । యదాత్రోరశ్మయః । యథాగోగృభిణ్యాఉల్బణమ్ ।
 వీవమేతస్యాఉల్బణమ్ । ప్రజయిష్ణుః ప్రజయూచపశుభిశ్చభవతి । యవం
 తైద । వీతముద్యస్తమవీయస్తంచేతి । ఆదిత్యః పుణ్యస్యవత్సః । అథ పవ
 త్యాగ్నిరసః॥ ౪౭॥ స్థాఽహోదకాభిర్వశీదధాధేఽగ్నిస్తయారేతే వత్సాభ
 వతిత్వత్వారితః॥ ౪౮॥

ప్రవిత్రివస్త్రపరివాజమాసతే। పితైషాంప్రత్నోఅభిరక్షితప్రతమ్
 మహస్సముద్రం వరుణస్తిరోదధే। ధిరాచచ్ఛేత్తుర్గుణేష్వారభమ్ । ప్రవి
 త్రంతైవితతం బ్రహ్మణస్సతే। ప్రభుర్గాత్రాణివశ్యేషివిశ్వతః। అతస్తత
 మూర్నతదామాలస్మతే। శ్రృతానైద్యహస్తస్తథమాశత। బ్రహ్మదే
 వానామ్। అసతస్తద్యేతతక్షుః॥౪౦॥ ఋషయస్తప్తాత్రిశ్చయత్ । సర్వే
 ౭త్రయోఅగస్త్యశ్చ। నక్షత్రైశ్శంకృతో౭వసన్ । అథసవితుత్స్వాన్
 వాశ్వస్యావర్తికామస్య అమీయఋతౌనిహితాసజ్జెచ్ఛా। నక్షందద్భ
 త్రైకుహచ్చిద్దివేయః। అదభానివరుణస్యప్రతాని। విచాకశచ్చస్త్రమాన
 క్షత్రమేతి। తత్ప్రవితుర్వశ్యమ్। భర్గోదేవస్య ధీమహిః॥౪౧॥ ధియో
 యోనః। ప్రచోదయాత్ । తత్ప్రవితుర్వశ్యమహే। వయందేవస్యభోజనమ్।
 శ్రేష్ఠగ్ంసర్వధాతమమ్। తురం భగస్య ధీమహి । అపాగూహతసవి
 తాత్మభీక్ । సర్వాన్దివోఅన్ధసః। నక్షంతాన్యభవద్భుశే । అన్ధస్థా*
 సమ్భవిష్యామః । నామహమైవనామమే॥౪౨॥ సపుగ్ంసక్తంపుమాగ్ం
 త్ర్యస్త్రిస్థావరో౭స్యధజ్జమః। యజే౭యక్షీయస్తాహేచ । మయా
 భూతాన్యయత్తత । ప్రశవోమమభూతాని। అమాబధ్యో౭స్యహంవిభుః।
 ప్రీయస్తతః । తాడిమేపుగ్ంసఆహుః। పశ్యదిక్ష్యాన్ననిచేతస్తథః।
 కవిర్యఃపుత్రస్సగ్మమాచికేత॥౪౩॥ యస్తావిజానాథ్సవితుఃపితా౭సత్ ।
 అధోమణిమవిన్దత్ । తమనజ్గులిరావయత్ । అగ్నివఃప్రత్యముచ్చత్ ।
 తమజహ్వఅసశ్చత । ఊర్ధ్వమూలమవాక్చాఖమ్ । వృక్షానాంపక్షసం
 మృతి। నసజాతుజసశ్శస్త్రధ్యాత్ । మృత్యుర్గ్రామారయాదితః। హసితగ్ం

* “అన్ధస్థా” ఇతి పాతా నరమ్.

దుదితంగీతమ్ ॥ ౧౨ ॥ ఏణాపణవలాసీతమ్ । మృతంజనంచయత్కించుత్ ।
 అజ్ఞానిస్సేవవిద్ధితత్ । అత్యవ్యక్తం స్తవ్యధ్యాయత్ । అస్మాజ్జాతామే
 మిథూచరన్ ॥ పుత్రోనిర్ముత్యావైదేహః । అచేతాయశ్చచేతనః ।
 *సతంమణిమవిస్తత్ । సోఽనన్దులిరావయత్ । సోఽగ్రీవఃప్రశ్యముచ్చుత్ ।
 ౧౩ । సోఽజహ్వోఅనశ్చతన్తైతమ్మపిం విదిత్వానగరం ప్రవిశత్ ।
 యదిప్రవిశత్ । మిథాచరిత్వాప్రవిశత్ । తత్సమ్మవస్యప్రతిమ్ । అత
 మగ్నేరథంత్రిష్ట । ఏకాశ్వమేకయోజనమ్ । ఏకచక్రమేకధురమ్ । వాత
 ప్రాజగతింవిభో । పరివృత్తినవ్యథతే ॥ ౧౪ ॥ వాస్యాక్షోయామసజ్జతి
 యచ్ఛ్వేతాన్రోహితాకంతాచ్ఛగ్నేః । రథేయత్వాఽద్ధిష్ఠతి । ఏకయా
 చదశభిశ్చస్వభూతే । ద్వాభ్యామిష్టహేవిగంశత్వాచ । తిస్రభిశ్చప
 హసేత్రిగంశత్వాచ । నియద్భిర్వాయవిహతావిముచ్చ ॥ ౧౫ ॥ తతఃపర్థి
 మహినామమేచితేతగీతం ప్రత్యముచ్చవ్యవ్యథతేనవచ ॥ ౧౬ ॥

ఆతనువ్యవ్రతనువ్య । ఉద్ధమాధమసంధమ । ఆదిత్యేచస్త్ర
 వణాకానామ్ । గర్భమాధహియఃపుమాక । ఇహస్సిక్తగంసూర్యగ
 తమ్ । చస్త్రమనైరసంకృధి । వారాదం జనయాగ్రైఽగ్నిమ్ । యఏకో
 రుద్రోఽచ్యతే । అనంభ్యాతాస్సవాప్రాణిస్త్ర్యతే నచదృశ్యతే ॥ ౧౭ ॥
 ఏవమేతంనిహాధతి । ఆమందైరింద్రోవారిభిః । యాహిమయూరరోమభిః ।
 మాత్వాకేచిన్నియే మురిన్నప్రాశినః । నదస్వేవతాఽఽహిమామందై
 రింద్రోవారిభిః । యామిమయూరరోమభిః । మామా కేచిన్నియే ?

* అరగ్యాకశిహావిరోఽపిస్తతమిత్యనువాత్తపాఠః శిష్టరాద్యుతః.

! కేచిన్నియు ! ప్రతఖ్యా ఇతి చ పాతాస్తరమ్.

మురిష్ణపాశినః | నిధనేవతాం ౨ ఇమి | అణుభిశ్చమహద్భిశ్చ | ౧౭ |
 నిఘ్నప్వైరప్రమాయతైః | కాలైర్హరిత్యమాప్తన్నైః | ఇన్ద్రాయా
 హిస్తహస్యైః | అగ్నిర్విభ్రాస్తేవసనః | వాయుశ్చేతసికద్దుః | సప్త
 త్సరోవిమూవణైః | నిత్యాస్తేనచరాస్తవ | సుబ్రహ్మణ్యోగంసుబ్ర
 హ్మణ్యోగం సుబ్రహ్మణ్యమ్ | ఇన్ద్రాగచ్ఛహరివ ఆగచ్ఛమేధాతిథేః |
 మేషవృషణశ్వసృమేనే || ౧౮ || శారావస్సుద్విన్న హల్యాయోజార |
 కాశిక బ్రాహ్మణశాతమబువ్రాణ | అరుణాశ్వాఇహంగతాః | వసవఃపృథి
 విషీతః | అప్టేదిగ్వాస్తహౌగ్నయః | అగ్నిశ్చజాత వేదాశ్చేత్యైతే |
 తామ్రాశ్వాస్తామృరథాః | యవవర్ణాస్తథాసితాః | దణ్ణహస్తాఃఖాద
 గ్ధతః | ఇతిరుద్రాః పరాంగతాః || ౧౯ || ఉక్తగ్ంస్థానం ప్రమాణంచ
 పురః | బృహస్పతిశ్చ సఖితాచ | విశ్వయాపైరిహగతామ్ | రథేనో
 దక్షవత్సానా | అపుహితితద్వయోః ఉక్తోవేషావాస్తాగ్ంసిత | కాలా
 వయవానామితః ప్రతీజ్యా | * వాసాత్యాకత్తశ్వినోః | కోఽస్తరిజే
 శబ్దంకోతీతి | వాసిష్ఠోరాహిణో మిమాగ్ంసాచక్రేతస్యైషాభవ
 తి | వాశేవవిచ్యుదితి | బ్రహ్మణఉదరణమసి | బ్రహ్మణ ఉదీరణమసి |
 బ్రహ్మణ ఆస్తరణమసి | బ్రహ్మణఉప్తస్తరణమసి || ౨౦ ||

దృశ్యతేచ మనోపరాంగతాశ్చక్రేషట్పు || ౨౧ ||

(అపక్రామతగర్భిణ్యః) అప్టయోసి మప్తపుత్రామ్ | అప్టపత్నీ
 మిమాంశుహమ్ | అహంవేదనమే మృత్యుః | నచామృత్యుర్నశాఽ
 మరణమ్ | అప్టయోన్యప్తపుత్రమ్ | అప్టపదమస్తరితమ్ | అహంవేదన

* ,,ప్రతిజ్యా,, ఇతి సాతాస్తరమి

మేమృత్యుః । నచామృత్యు ర్భూఽఽహరత్ । అష్టయోసి మృష్టపు
 తామ్ । అష్టవత్సీమమూందివమ్ ॥ ౬౧ ॥ అహంవేదన మేమృత్యుః ।
 సచామృత్యుర్భూఽఽహరత్ । ముత్రామాణం మహీమూమ । అదిది
 ర్ద్యారదితిరస్తరిక్షమ్ । అదిశిచూతానపితానపుత్రః । విశ్వేదేవాలది
 త్రివజ్జుజనాః । అదితిజాతమదితిర్జువత్సమ్ । అస్తాపుత్రాస్త్రాఅదితే । యే
 జాతాస్తవ్యఃపరి । జైవాంశుశవప్రేత్సవభిః ॥ ౬౨ ॥ పరాచూతాణ్డ
 మాస్యత్ । స్తవభిః పుత్రైరదితిః । ఉపప్రేస్పూర్వ్యంయుగమ్ । ప్ర
 జాదైమృత్యవేతత్ । పరాచూతాణ్డమాభరదితి । తాననుక్రమిష్యా
 మః । మిత్రశ్చవహశ్చ । ధాతాచార్యమాచ । అగంశ్శ్చ భగశ్చ ।
 ఇంద్రేశ్వవివస్వాగంశ్చేత్యేతే । హిరణ్యగర్భోహగ్ంసశ్శుచివత్ । బ్రహ్మ
 జజ్ఞానం తదిత్సవమితి । గర్భః ప్రాజాపత్యః । అథపురుషస్తవ
 పురుషః ॥ ౬౩ ॥

అమూందివగం స్తవభిరేతే చత్వారిచ ॥ ౧౩ ॥

(యథాప్రాసంగ్యైః) యోఽసోతవన్నుదేతి । ససర్వేషాం
 భూతానాంప్రాణానాదాయోదేతి । మామేప్రజాయామాపక్షానామ్ ।
 మామమ ప్రాణానాదాయోదగాః । అసోయోఽస్తమేతి । ససర్వే
 షాం భూతానాం ప్రాణానాదాయాస్తమేతి । మామేప్రజాయామా
 పక్షానామ్ । మామమప్రాణానాదాయాస్తంగాః । అసోయితిపూర్వతి ।
 ససర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైర్రాపూర్వతి ॥ ౬౪ ॥ మామేప్రజాయా
 మాపక్షానామ్ । మామమప్రాణైర్రాపూర్విష్టాః । అసోయోఽవక్ష
 యితి । ససర్వేషాంభూతానాం ప్రాణైరవక్షయితి । మామేప్రజాయా

మాపశూనామ్ । మామమప్రాణై రపక్షేపాః । అమూనినక్షత్రాణి ।
 సర్వేషాంభూతానాంప్రాణై రప్రసర్పన్తిచోత్సర్పన్తిచ । మామేప్రజా
 యామాపశూనామ్ । మామమప్రాణై రప్రసృప్త మోత్సృప్తః ॥
 ౬౧ ॥ ఇమేమాసాశ్చరమాసాశ్చ సర్వేషాంభూతానాంప్రాణై రప్ర
 సర్పన్తిచోత్సర్పన్తిచ । మామేప్రజాయామాపశూనామ్ । మామమ
 ప్రాణై రప్రసృప్త మోత్సృప్తః । ఇమముతవః । సర్వేషాంభూతానాం
 ప్రాణై రప్రసర్పన్తిచోత్సర్పన్తిచ । మామేప్రజాయామాపశూనామ్ ।
 మామమప్రాణై రప్రసృప్త మోత్సృప్తః । అయగ్ం సంవత్సరః ।
 సర్వేషాంభూతానాంప్రాణై రప్రసర్పన్తిచోత్సర్పన్తిచ ॥ ౬౨ ॥ మామే
 ప్రజాయామాపశూనామ్ । మామమప్రాణై రప్రసృప్త మోత్సృప్తః ।
 ఇదమహః । సర్వేషాంభూతానాంప్రాణై రప్రసర్పన్తిచోత్సర్పన్తిచ । మా
 మేప్రజాయామాపశూనామ్ । మామమప్రాణై రప్రసృప్త మోత్సృప్తః ।
 ఇయగ్ం రాత్రిః । సర్వేషాంభూతానాంప్రాణై రప్రసర్పన్తిచోత్సర్ప
 త్తిచ । మామేప్రజాయామాపశూనామ్ । మామమప్రాణై రప్ర
 సృప్త మోత్సృప్తః । ఓంభూర్భువస్స్వః । ఏతద్వోమిథునం మానోమిథు
 నగ్ం రీధ్వం ॥ ౬౩ ॥ ప్రాణైరాపూర్వమోత్సృప్త మోత్సృప్త
 చమోత్సృప్త ద్వేచ ॥ ౧౪ ॥

యోఽసౌషోడశామూనిద్వాదశాయం చతుదశః ॥

ఉదేత్యస్తమేత్యాపూర్వత్యప్తీయత్యమూని నక్షత్రాణీమేమా
 నా ఇమముతవోఽయగ్ం సంవత్సర ఇదమహరియగ్ం రాత్రిర్దశ ॥

అథాదిత్యస్యాష్ట పురుషస్య । వనూనామాదిత్యానాగ్ం ఫాసే

స్వతేజసాభాని । రుద్రాణామాదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । ఆ
 దిత్యానామాదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । సతాగ్ం సత్యానామ్
 ఆదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । అభిధూస్వతామభిఘ్నతామ్ ।
 వాతవతాం మృతతామ్ । ఆదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । ఋభూ
 ణామాదిత్యానాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । విశ్వేషాదేవానామ్ ।
 ఆదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । సంవధ్సరస్వప్రవితుః । ఆదిత్యస్వ
 స్థానే స్వతేజసాభాని । ఓం భూభువస్స్వః । రశ్మయో వోమిధుసం
 మానోమిధునగ్ం రీధ్వమ్ ॥౬౮॥

ఋభూణామాదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభానివత్ప్ర । ౧౭॥

అగ్ం స్వధానే స్వతేజసాభాని । బ్రాహ్మస్థానేస్వతేజసాభాని ।
 వటరస్వస్థానేస్వతేజసాభాని । పతజ్జస్వస్థానే స్వతేజసాభాని । స్వర్ణ
 రస్వస్థానే స్వతేజసాభాని । జ్యోతిషీమతస్వస్థానే స్వతేజసాభాని ।
 విభాసస్వస్థానేస్వతేజసాభాని । కశ్యపస్వస్థానే స్వతేజసాభాని । ఓం
 భూభువస్స్వః । ఆపోవోమిధుసంమానో మిధునగ్ం రీధ్వమ్ ॥ ౬౯॥
 ఆగ్ంగస్వ దశ ॥౧౮॥

అథ వాయోరేకాదశ పురుషస్త్రికాగశస్త్రీకస్య । ప్రభ్రా
 జమానానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । వ్యవదాతానాగ్ం
 రుద్రాణాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । వాసుకివైద్యుతానాగ్ం రుద్రా
 ణాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । రజతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతే
 జసాభాని । పరుషాణాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । శ్యా
 మానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । కపిలానాగ్ం రుద్రా

ణాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని । అతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణాగ్ంస్థానే
 స్వతేజసాభాని । ఊర్ధ్వనాగ్ంరుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని॥
 ౭౦॥ అవపతిస్తానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని । వైద్యు
 తానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । ప్రభాజమానీనాగ్ం
 రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । వ్యవదాతీనాగ్ం రుద్రాణీ
 నాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । వాసుకివైద్యుతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం
 స్థానే స్వతేజసాభాని । రజతానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా
 భాని । పరుషాణాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । శ్యామా
 నాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । కపిలనాగ్ం రుద్రాణీ
 నాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । అతిలోహితీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ంస్థానే
 స్వతేజసాభాని । ఊర్ధ్వనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని ।
 అవపతిస్తీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । వైద్యుతీనా
 గ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । ఓం భూర్భువస్స్వః । రూ
 పాణి నోమిధునం మానో మిధునగ్ం రీధ్యం॥ ౮౦॥

ఊర్ధ్వనాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాన్యతిలోహితీ
 నాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని పశ్యచ ॥ ౮౭॥

అథాగ్నేరప్తప్రుషస్య । అగ్నేః పూర్వదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజ
 సాభాని । జాతవేదస ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసాభాని । సహజా
 దక్షిణ దిశ్యస్యస్థానే స్వతేజసాభాని । అజరాప్రభవ ఉపదిశ్యస్యస్థానే
 స్వతేజసాభాని॥ వైశ్వానరస్య పరదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసాభాని ।
 సర్వాపన ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వతేజసాభాని । పక్షిరాధసఉద్గిశ్యస్య

స్థానే స్వతేజసా భాని । విసర్పిణ ఉపదిశ్యస్వస్థానే స్వతేజసా భాని । ఓం
 భూర్భువస్స్వః । దిశో వో మిథునం మానో మిథునం గోరీధ్యమ్ ॥ 29 ॥
 స్వదేశంచ ॥ ౧౦ ॥ ఏతద్రశ్యయ అపోదూపాణి * దిశః పశ్చా

దక్షిణ పూర్వస్యాంఽశి విసర్పి నరకః । తస్మాన్నః పరిప్రాపి ॥ ద
 క్షిణ పరస్యాం దిశ్య విసర్పి నరకః । తస్మాన్నః పరిప్రాపి ॥ ఉత్తరపూర్వ
 స్యాం దిశి విపాదీ నరకః । తస్మాన్నః పరిప్రాపి ॥ ఉత్తరాపరస్యాం దిశ్య వి
 పాదీ నరకః । తస్మాన్నః పరిప్రాపి ॥ ఆయస్మిన్ భస్మప్రవాసవా ఇన్ద్రియాణి
 కథక్రతవిత్త్యేతే ॥ 23 ॥ దక్షిణ పూర్వాస్యాం నవ ॥ ౧౧ ॥

ఇన్ద్రియోపావోపమభిః పురస్తాదుపదధతామ్ । మనోజవసోప
 క్తిత్యభిర్దక్షిణత ఉపదధతామ్ । ప్రచేతావోరుదైః పశ్చాదుపదధతామ్ ।
 విశ్వకర్మావ ఆదిత్యైరుత్తరత ఉపదధతామ్ । త్వష్టావోరుపైరుపరిష్టా
 దుపదధతామ్ । సంజ్ఞానం వపశ్చాదితి ॥ ఆదిత్యస్సర్వోఽగ్నిః పృథివ్యామ్ ।
 వాయురస్తరిషే । సూర్యోద్దివి చన్ద్రమాదిత్యుః । నక్షత్రాణి స్వహోకే ।
 ఏవాహ్యేవ । ఏవాహ్యగ్నే । ఏవాహివాయా । ఏవాహిన్ద్రా ఏవాహి
 పూషణ్ । ఏవాహిదేవాః ॥ 2౪ ॥ దిక్షుస్తప్తచ ॥ ౨౦ ॥

అపమాపామవస్సర్వాః । అస్మాన్ నస్మాదితోఽముతః । అగ్నిర్వా
 యుశ్చ సూర్యశ్చ । స్రహసంచన్దురర్థియా । వాయుశ్చావర్శ్మివతయః ।
 మరీచ్యాత్మావోఅద్రుహః । దేవీర్భు వననూవరీః । పుత్రీవత్త్వాయ మేసుత ।
 మహానామీర్మహామూనాః । మహాసోమహస్తస్య ॥ 25 ॥ దేవీః పర్వస్త్య
 నూవరీః । పుత్రీవత్త్వాయ మేసుత । అపాశ్చుష్ణిమపారక్షః । అపాశ్చుష్ణ

* దిశః పశ్చా ఇతిపాదః.

స్థితుపారఘమ్ | అపాఘామపచావతిమ్ | అపదేవీర్జితోహిత | వజ్రం
దేవీరజీతాగ్ంశ్చ | భవనం దేవసూవరీః | ఆదిత్యానదితిందేవీమ్ | యోని
నోర్ధ్వముదీపత | ౭౬ || భద్రకణ్ఠేభిశ్శృణు యామదేవాః | భద్రంపశ్యే
మాక్షభిర్యజతాః || స్థిరైర్జ్వలన్తువాగ్ం సస్తమాభిః | యశేమదే
వహితాయదాయః | స్వస్తివ ఇన్ద్రోవృద్ధశ్రవాః | స్వస్తివః పూషాచిక్వ
వేదాః | స్వస్తివస్తాత్యో అరిష్టనేమిః | స్వస్తివోబృహస్పతిర్దధాతు
కృతవోఅరుణాశశ్చ | ఋషయోవాతరశనాః | ప్రత్తిహగ్ంతతథాహి |
సమాహితాసానసాప్రధాయసమ్ | శివానశ్చ సమాభవన్తు | దివ్యా
ఆప్తపథయః | సుమృడీకాసరస్వతిః | మాత్యేమస్తందృశి | ౭౭ || స్వరు
దీపతవాతరశనాష్టత్పు || ౨౦ ||

యోపాం పుష్పం వేద | పుష్పవాప్రజావా స్పతుమాన్భవ
తి | చంద్రమావాత్రపాంపుష్పమ్ | పుష్పవాప్రజావా స్పతుమాన్భ
వతి | యద్రవం వేద | యో౭ పామాయతనం వేద | ఆయతనవాన్భవతి |
అగ్నిర్వాత్రపామాయతనం | ఆయతనవాన్భవతి | యో౭ క్షేరాయత
నం వేద || ౭౮ || ఆయతనవాన్భవతి | ఆప్తోవా అక్షేరాయతనమ్ | ఆ
యతనవాన్భవతి || యద్రవం వేద | యో౭ పామాయతనం వేద | ఆయ
తనవాన్భవతి | వాయుర్వాత్రపామాయతనమ్ | ఆయతనవాన్భవతి |
యోవాయోరాయతనం వేద | ఆయతన వాన్భవతి || ౭౯ || ఆప్తో
వైవాయోరాయతనమ్ | ఆయతనవాన్భవతి | యద్రవం వేద | యో
౭ పామాయతనం వేద | ఆయతనవాన్భవతి | అసా వై తపన్నపా
మాయతనమ్ | ఆయతనవాన్భవతి | యో౭ మువ్యతపత్రాయతనం వేద |

అయతనవాన్భవతి । అస్తోవా అముష్యతపత అయతనమ్ ॥ ౧౦ ॥ అయ
 తనవాన్భవతి । యవ్రవం వేద । యోఽపామాయతనం వేద । అయతన
 వాన్భవతి । చంద్రమావాఅపామాయతనమ్ । అయతనవాన్భవతి । య
 శ్చంద్రమస అయతనం వేద । అయతనవాన్భవతి । ఆప్తోవై చంద్రమస
 అయతనమ్ । అయతనవాన్భవతి ॥ ౧౧ ॥ యవ్రవం వేద । యోఽపా
 మాయతనం వేద । అయతనవాన్భవతి । నక్షత్రాణి వాలపామాయత
 నమ్ । అయతనవాన్భవతి । యోనక్షత్రాణామాయతనం వేద । అయతన
 వాన్భవతి । ఆప్తోవై నక్షత్రాణామాయతనమ్ । అయతనవాన్భవతి ।
 యవ్రవం వేద ॥ ౧౨ ॥ యోఽపామాయతనం వేద । అయతనవాన్భ
 వతి । పర్జన్యోవా అపామాయతనమ్ । అయతన వాన్భవతి ।
 యః పర్జన్యస్యాయతనం వేద । అయతనవాన్భవతి । ఆప్తో వై పర్జ
 న్స్యాయతనమ్ । అయతనవాన్భవతి । యవ్రవం వేద । యోఽపామ
 యతనం వేద ॥ ౧౩ ॥ అయతనవాన్భవతి । సంవత్సరోవాఅపామాయ
 తనమ్ । అయతనవాన్భవతి । యస్సంవత్సరస్యాయతనం వేద । అయత
 నవాన్భవతి । ఆప్తోవై సంవత్సరస్యాయతనమ్ । అయతనవాన్భవతి ।
 యవ్రవం వేద । యోఽపునావం ప్రతిష్ఠితాం వేద । ఏత్యేవతివతి ॥
 ౧౪ ॥ ఇమేవైలోకాఅపు ప్రతిష్ఠితాః । తదేషాఽభ్యనూక్తా । అపా
 గ్గింరస్తముదయగ్గంసన్న । సూర్యశుక్రగ్గంస్తనూభృతమ్ । అపాగ్గిం
 రస్తస్యయోరసః । తంవోగృహ్లామ్యుత్తమమితి । ఇమేవైలోకాఅపా
 గ్గింరసః । తేఽముష్మిన్నాదిత్యేస్తనూభృతాః । జాదుదగ్ధీమ్ ముత్తర
 వైదీంఖాత్యా । అపాంపూరయిత్వా గుల్మదగ్ధమ్ ॥ ౧౫ ॥ పుష్కర

పక్షైః పుష్కరదణ్డైః పుష్కరైశ్చ సగ్ధం స్తీర్య | తస్మిన్ విహాయనే |
 అగ్నిప్రణియోపసమాధాయ | బ్రహ్మవాదినో వదన్తి | కస్మాత్ప్రణీతే
 యమగ్నిశ్చీయతే | సాప్రణీతే యమపుష్కాయంచీయతే | అసా
 భవనే యమహితాగ్నిరేతాః | తమభిత ఏతా అబీష్టకా ఉపదధాతి |
 అగ్నిహోతేదర్శ పూర్ణమాసయోః | ప్రశుబ్ధ చాతుర్మాస్యేషు ||
 ౮౬ || అథో ఆహుః | సర్వేషు జజ్ఞక్రతు ప్వితి | వీతధస్త్రవా
 ఆహుశ్యణ్డీలాః | కమగ్నించినతే | ప్రతియ మగ్నించిన్వాసః |
 సజత సరం ప్రత్యక్షేణ | కమగ్నించినతే | సాచిత్రమగ్నించిన్వాసః |
 అముమాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ | కమగ్నించినతే || ౮౭ || నాచి
 కేతమగ్నించిన్వాసః | ప్రాణాస్పృత్యక్షేణ | కమగ్నించినతే |
 చాతుర్హోత్రీ యమగ్నించిన్వాసః | బ్రహ్మప్రత్యక్షేణ || కమ
 గ్నించినతే | వైశ్వత్తృజమగ్నించిన్వాసః | శరీరం ప్రత్యక్షేణ |
 కమగ్నించినతే | ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించిన్వాసః || ౮౮ || ఇమా
 న్నోకాస్ప్రత్యక్షేణ | కమగ్నించినతే | ఇమమారణకేతు కమగ్నించ
 న్వాస ఇతి | యవ్రవాసా | ఇతశ్చాముతశ్చావ్యతీప్రాతీ | తమితి |
 యోఽగ్నేర్మిథూయావేద | మిథునవాస్సవతి | ఆప్రోవా అగ్నేర్మిథూ
 యాః | మిథునవాస్సవతి | యవ్రవం వేద || ౮౯ || వేద భవత్యా
 యతనం భవతి వేద వేద తిష్ఠతి గుల్ఫదమ్నం చాతుర్మాస్యేష్వము
 మాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ కమగ్నించినత ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించ
 నానోమిథూయా మిథునవాస్సవత్యేకంచ || ౯౦ ||

పుష్పమగ్నిర్వాయరసా వై తపంచప్రమానక్షత్రాణి పర్జన్యసం

వత్స * రోమోఽపునావమైతద్ధన్యవై సత్త్రియగ్ం సంవత్సరగ్ంసావై
త్రిమముంనాచి కేతంప్రాణాగ్ంశ్చతుర్ హోత్త్రియంబ్రహ్మవై శ్వస్త్ర
జగ్ం శరీరముపాను ప్రాక్యమూశుమిమాన్లో కాని మమూరుణ కేతుకము
గ్నించీ వ్రాహ్మణోయ ప్రవాసా ॥

అప్రోవాఇవమాసఽన్యలిలమెచ సప్త్రిజావతి రేకః పుష్కరప్ర క్షే
సమభవత్ తస్యాన్యస్ససికామస్సమవ ర్తత ఇగ్ం సృజేయమితి
తస్మాన్యత్సమిదో మనూఽభిగచ్ఛతి తద్వాచావగతి తత్కర్మణా
కరోతి తదేవాభ్యూక్తా కామస్తగైసమవత్కతాధి మనస్తో
రేతః పృథగ్ం యదాసీత్ ॥ ౯౦ ॥ సతోబద్ధమసతి నిర విన్దన్ ॥
హృదిప్రతీహ్యక్రవయో మనీషేషి ఉపైవంతమవసమతి యత్కమో
భవతి యవ్రవం వేద సతపోఽతవ్యత సతపస్తప్త్వా శరీరమ
ధూనుత తస్యయన్మాగ్ంసమాసీత్ ॥ తతోఽరుణాః కేతవోవాత
రశనా ఋషయ ఉదతిష్ఠన్ ॥ ౯౧ ॥ యేనఖాః తేవైఖానసాః
యేవాలాః తేవాలఖిల్యాః యోరసాః సోఽపామ్ అన్తరతః కూర్మం
భూతగ్ం సర్పస్తమ్ తమబ్రవీత్ మమవై త్వక్మాగ్ంసాసమభూత్
౯౨ ॥ నేత్యబ్రవీత్ పూర్వమేవాహమిహాచమితి తత్పురుషస్యపురు
షత్వమ్ సప్రసాసగీర్ మాపురుషః సప్రసాప్రాక్షస్సహసగీవాత్ భూత్వో
దతిష్ఠత్ తమబ్రవీత్ త్వంవై పూర్వగ్ం సమభూః త్వమిదం పూర్వః
కురుష్యేతి స ఇతత్రదాయావః ॥ ౯౩ ॥ అజ్జలినా పురస్తాదుపాదధాత్
ప్రవాహ్యేవేతి తత ఆదిత్య ఉదతిష్ఠత్ సాప్రాచీదిక్ అభారుణః శత్రు

* రథిష్ఠతి సత్త్రియం ఇతి పాతాన్తరం.

ద్వితీయతడపాదధాత్ । ఏవాహ్యగ్నాతి । తతోవాఅగ్ని రుదతిష్ఠత్ ।
సాదక్షిణాదిక్ । అధారుణః కేతుః ప్రశ్నాదుపాదధాత్ । ఏవాహివా
యోఇతి ॥ ౧౪ ॥ తతోవాయురుదతిష్ఠత్ । నాప్రతీచీదిక్ । అధారుణః
కేతురు తరతడపాదధాత్ । ఏవాహిద్యౌతి । తతోవాఇన్ద్రో దతిష్ఠత్ ।
సోదీచీదిక్ । అధారుణః కేతుర్మధ్యతడపాదధాత్ । ఏవాహిపూత్రవిన్దతి ।
తతోవై పూషోదతిష్ఠత్ । సేయందిక్ ॥ ౧౫ ॥ అధారుణః కేతురుపరి
ష్టాదుపాదధాత్ । ఏవాహిదేవాఇతి । తతోదేవమనుష్యాః పితరః ।
గర్భర్వాప్సరశ్శోచతిష్ఠన్ । సోధ్వాదిక్ । యావిపుహోవిషరాపతక్న ।
తాభ్యోఽనురారతోఽసిపితాచాశ్శోచతిష్ఠన్ । తస్మా తైషరాభవన్ ।
విపుహ్యోహితే సమభవన్ । తదేవాఽభ్యనూక్తా ॥ ౧౬ ॥ ఆపోహ
యస్సృహతీర్గర్భమాయన్న । దక్షుందధానాజనయన్ దీస్వయమ్భుమ్ ।
తత ఇమేఽధ్య సృజ్యంతసః । అగ్గ్యోవా ఇనగం సమభూత్ ।
తస్మాదిదగం సర్వంబ్రహ్మస్వయమ్భివృత్ । తస్మాదిదగం సర్వంశిశి
లమివాద్రువమివాభవత్ । ప్రజాపతిర్వావ తత్ । ఆత్మనాఽఽత్మానం
విధాయ । తదేవానుప్రవేశత్ । తదేవాఽభ్యనూక్తా ॥ ౧౭ ॥ విధా
యత్కోకావిధాయభూతాని । విధాయసర్వాః ప్రదిశోదిశశ్చ । ప్రజా
పతిః ప్రథమజాయంతస్య । ఆత్మనాఽఽత్మానమభిసంవివేశేతి । సర్వమివే
దమాప్తా । సర్వమవరుధ్య । తదేవానుప్రవేశతి । యప్రపంచేద ॥ ౧౮ ॥

ఆ సీదతిష్ఠన్నభూదప్రోవాయోఇతి సేయందిగ్గధ్య నూక్తాఽభ్య
నూక్తాఽప్రాచ ॥ ౨౩ ॥

చతుష్టయ్యుపాగృహ్ణతి । చత్వారివాఅపాగంరూపాణి । మేఘా

విమ్యుత్ । స్తనయిత్తుర్వృష్టిః । తాన్వేవావరుధే । ఆతపతివస్యా
 గృహ్లాతి । తాఃపురస్తాదుపకథాతి । ఏతావై బ్రహ్మవర్చస్యా ఆపః ।
 ముఖతపవ బ్రహ్మవర్చసమనగుః । తస్మాన్ముఖతో బ్రహ్మవర్చసితరః ॥
 ౯౯ ॥ కూప్యాగృహ్లాతి । తాన్వే తపకథాతి । ఏతావై తేజస్వినిరాపః ।
 తేజస్వాన్యోగ్మేణోదధాతి । తస్మాద్దక్షిణోర్ధ్వేజస్వితరః స్థానం
 గృహ్లాతి । తాఃప్రశ్నాపకథాతి । పృథిష్ఠిరావేసానరాః । ప్రశ్నాదేవప్రతి
 తిష్ఠతి । వహ స్త్రిప్యహ్లాతి ॥ ౧౦౦ ॥ తాడిస్తర్త ఉపకథాతి । ఒడ్రావా
 ఏతావహ స్త్రివోద్గతిరవతకూడతీరచథాన స్త్రిః । ఒడ్రవాన్యోత్తరతోద
 ధాతి । తస్మాదుత్తరోర్ధ్వోఒడ్రపిత్తరః । సంహర్యాగృహ్లాతి । తామధ్య
 డపకథాతి । ఇయంవై సంభార్యాః । అగ్నిమేవప్రతిశిష్ఠిప్రల్వల్యాగృ
 హ్లాతి । తాక్తిపరిష్టాదుపకథాతి ॥ ౧౦౧ ॥ అసోవెప్రల్వల్యాః । అము
 న్నామేవప్రతితిష్ఠతి । దిక్షూపకథాతి । దిక్షువాతపః । అన్నంవాతపః ।
 అవోభ్యవా అన్నంజాయతే । యదేవావోభ్యో అన్నంజాయతే । తదన
 సుధే । తంవాస్తతిమనుశాః కేతవో వాతరశగా ఋషయోఽచిన్వన్ ॥
 తస్మాదానుశా కేతుకః । తదేవాభ్యనూత్వా । కేవోఽనుశాసశ్చఋష
 యోవాతరశగాః । ప్రశిష్ఠాగ్ం శతధాహ । సహాహితాసోఽసవాస్త్ర
 ధాయస్తమతి । శతశశ్చైచ సహస్రశశ్చప్రశిష్ఠతి । యస్తమగ్నిం
 చిన్తుతే । యశ్చైచ సమేనం వేగ ॥ ౧౦౨ ॥

బ్రహ్మవర్చసితగోవహ స్త్రిప్యహ్లాతి తాక్తిపరిష్టాదుపకథాత్యా
 నుశా కేతుకోఽష్టాచ ॥ ౨౪ ॥

జానుదగ్ధీముత్తరవేదీంహిత్యా । అసాంపూరయతి । అసాగ్ం

సర్వత్వాయ । పుష్కరప్రణాగ్గోరుక్మంపురుషమిత్యుపదధాతి । తహో
 వై పుష్కరప్రణమ్ । సత్యగోరుక్మః । అమృతం పురుషః । ఏతావద్వా
 వాస్తి । యావదేతత్ । యావదేవాస్తి ॥ ౧౦౩ ॥ తదవరుధే । కూర్మ
 ముపదధాతి । అపామేవ మేధమవరుధే । అభోస్త్యగ్స్యలోకస్య సమ
 ప్త్యైః । ఆపమాపామపస్సర్వాః । అస్మాక్స్మాద్దితోఽముతః । అగ్నిర్వాయు
 త్చ సూర్యశ్చ । ప్రహసన్ శ్చస్త్రరర్థిమూఢితి । వాయుశ్చాస్మిపతయః ।
 లూకం పృణాచిద్రంపృణా ॥ ౧౦౪ ॥ యాస్తిసగ్రిఃపరమజాః । ఇన్ద్రీఘోపా
 వోవసుభిరేవాహ్యేవేతి । పశ్చచ్ఛిచితయఉపదధాతి । పాశ్కోఽగ్నిః । యా
 వానేవాగ్నిః । తంచినతే । లోకంపృణయాద్వితీయాముపదధాతి । పశ్చ
 పదానైవిరాట్ । తస్యావాఞ్మయం పాదః । అన్తరిక్షంపాదః । ద్యౌః
 పాదః । దివఃపాదః । ప్రరోజాఃపాదః । విరాజ్యేవ పృథితిష్ఠతి । యన్త
 మగ్నించినతే । యఉచైనమేవం వేద ॥ ౧౦౫ ॥
 అస్తిపృథ్వాన్తరిక్షం పాదష్షట్పు ॥ ౧౦౬ ॥

అగ్నిం ప్రణీయోవసనూధాయ । తమభితప్తతా అబీష్టతా ఉప
 దధాతి । అగ్నిహోత్రేదర్శ పూణామాసయోః । పశుబుధేచాతు
 ర్వాప్యేషు । అభోఆహుః । సర్వేషుయజ్ఞక్రతుష్విశి । అథహాస్మాహ
 గుణస్సాయమ్భునః । సావిత్రస్సర్వోఽగ్నిరిత్యననుపజ్గంమన్వామహే ।
 నానావాన్తేహం వీర్యాణి । కమగ్నించినతే ॥ ౧౦౭ ॥ సత్త్రియమ
 గ్నించిన్వానః । కమగ్నించినతే । సావిత్రమగ్నిచిన్వానః । కమగ్నిం
 చినతే । నాచికేతమగ్నించిన్వానః । కమగ్నించినతే । చాతుర్హో
 త్త్రియమగ్నించిన్వానః । కమగ్నించినతే । వైశ్వస్త్రిజమగ్నించిన్వా

సః కమగ్నించినతే॥౧౦౭॥ ఉప్తానువాక్యమాశుమగ్నించినావసః కమ
 గ్నించినతే । ఇమమారుణ కేతుకమగ్నించినావసః । వృషావా
 అగ్నిః । వృషాణౌసగ్గస్థాలయేత్ । హస్త్యేలస్వయజ్ఞః । తస్మాన్నా
 మపజ్యః । సోత్తరవేదిషక్రతుషుచిన్విత । ఉత్తరవేద్యాగ్ంప్యగ్నిశ్చే
 యతే । ప్రజాకామశ్చిన్విత ॥ ౧౦౮ ॥ ప్రాజాపత్యోవాప్రహేఽగ్నిః ।
 ప్రాజాపత్యాప్రజాః । ప్రజావాన్భవతి । యప్రవంవేద । ప్రశుకామశ్చి
 న్విత । సంత్రాజ్ఞానంవా వీతత్ప్రవశూనామ్ । యదాపః । ప్రశూనామేవ
 సంత్రాజ్ఞానేఽగ్నించినతే । ప్రశూనాన్భవతి । యప్రవంవేద ॥ ౧౦౯ ॥
 వృష్టికామశ్చిన్విత । ఆప్తోవైవృష్టిః । పర్జన్యోవర్షుకోధవతి । యప్ర
 వంవేద । ఆమయావీచిన్విత । ఆప్తోవై శేషజమ్ । భేషజమేవాస్మైక
 రోతి । సర్వమాయుకేతి । అభిచరగ్గశ్చిన్విత । వశోవాఆపః ॥ ౧౧౦ ॥
 వజ్రమేవ । భ్రాతృవ్యేభ్యఃప్రహరతి । స్తృణుతవీనమ్ । తేజస్కామో
 యశస్కామః । బ్రహ్మవర్తనకామస్సర్వకామశ్చిన్విత । ఏతావద్వా
 వాస్తి । యావదేతత్ । యావదేవాస్తి । తదవరున్ధే । తస్యైరిధ్వ
 తమ్ । వర్షతి నధావేత్ ॥ ౧౧౧ ॥ అమృతంవాఆపః । అమృతస్యాన
 న్దరిత్యై । నాపుమూత్రపురీషంకుర్యాత్ । ననిష్ఠివేత్ । తవివసనస్నా
 యాత్ । గుహ్యోవాప్రహేఽగ్నిః । ఏతస్యాగ్నేరసతిదాహాయ । నపు
 మ్మరప్తర్థాని హిరణ్యంవాఽధితిష్ఠేత్ । ఏతస్యాగ్నేరసభ్యారోహాయ ।
 నకూర్మస్యాశ్చీయాత్ । నోదకస్యాఘాతుకాన్యేనమోదకాభవన్తి ।
 అఘాతుకాఆపః । యప్రవమగ్నించినతే । యఉచైనమేవంవేద ॥ ౧౧౨ ॥
 చిన్తతేచిన్తతేప్రజాకామశ్చిన్విత యప్రవం వేదాపోధా వేద

శ్లో॥ యాచ్ఛత్వా రిచ || ౨౬ ||

ఇమానుకంభవనానీషధేమ । ఇప్రశ్నవిశ్వేచదేవాః । యజ్ఞం
చ సస్త్వంచ ప్రజాంచ । ఆదిత్యైరిప్రస్సహనీషధాతు । ఆదిత్యైరిప్ర
స్సహామసద్భిః । అస్మాకం భూత్వ వితా తనూనామ్ । అప్లవస్త్వప్ర
ప్లవస్త్వ । ఆర్ణేభవజమాముహూః ॥ సుఖాదీం దుఃఖవిధనామ్ । ప్రతిము
చ్చాప్తస్త్వాంపురమ్ ॥ ౧౦౩ ॥ మరీచయస్త్వామంభవాః । నేత్రరీరా
ణ్యకల్పయన్ ॥ తేతేదేహంకల్పయన్తు । మాచత్రేభ్యాస్మతీ రిషతో ।
ఉత్తిష్టతమా * స్పృష్ట । అగ్నిమిచ్ఛధ్వంభారతాః । రాజ్ఞస్సోమస్యత్తు
ప్తాసః । సూర్యేణ సయజోషసః । యువా సువానాః । అష్టాచక్రా
నవద్వారాః ॥ ౧౦౪ ॥ దేవానాం పూరయోధ్యా । తస్మాగ్ంహిరణ్మ
యఃత్రోశః । స్వర్గోత్రోశో జ్యోతిషాఽఽవృతః । యావై తాంబ్రహ్మణో
జైద । అమృతేనావృతాంపురమ్ । తస్మై బ్రహ్మచ బ్రహ్మచ । ఆయుః
తీర్తికంప్రజాందదుః । విభ్రాజమానాగ్ం హరిమ్ । యశసా సంప్రసృష్ట
తామ్ । పురగ్ం హిరణ్మయీంబ్రహ్మ ॥ ౧౦౫ ॥ వివేశాప్తరాజితా ।
పరాజేత్యబ్యామయూ । పరాజేత్యనాశకీ । ఇహచాముత్రచాన్వేతి ।
విద్వాన్దేవాసురానుభయ్యాః । యత్కుమారీ ముప్రయతే । యద్యోషి
ద్యత్పత్రివతా । అరిష్టంయత్కించ క్రియతే । అగ్ని సదను వేధతి ।
అశృతాసశృతాస్తశ్చ ॥ ౧౦౬ ॥ యజ్ఞానో యేఽప్యయ్యసః । స్వర్య
నోనాపేక్షతే । ఇప్రమగ్నించయేవిదుః । సికతా ఇవ సయన్తి ।
రశ్మిభిస్సముదీరితాః । అస్మాల్లో కాదముష్మాచ్చముషిభిరదాతృప్తిభిః ।

* స్పృష్ట ఇతి పాతాంతరం

అపేతపీతవిచసర్పతాతః । దేవత్రైస్థ పురాణాదేచ నూతనాః ।
 అహోభిరద్భిరక్తుభిర్వ్యక్తమ్ ॥ ౧౦౮ ॥ యమోదదాత్వప్రసాసమస్మై
 నృముణంతు నృపాత్వర్యః । అక్తుష్టాదేచ కృష్టజాః । కుమారీసు
 క్రసీసిషుః జారిణీషుచదేహితాః । రేచిపీతా అగ్నిపీతాః । అగ్నే
 చరేచుతాః । ఉభయాన్ముత్రపాత్రీకాన్ । యువైచహం యమ
 రాజగాన్ । శతమిన్నుశరదః । అనాయస్త్వావిలబమ్ । పితృణాంచ
 యమస్యచ । పరుణస్యా శ్వినోరగ్నేః । మరుతాంచ విహాయనామ్ ।
 క్రామప్రియవణంమేఅస్తు । సహ్యవాస్మిప్రనాతనః । ఇతి నాకోబహ్మి
 శ్రవోరాజౌధనమ్ । పుత్రానాపా దేవీరిహహితా ॥ ౧౦౯ ॥

పురం నవద్వారాబ్రహ్మచవ్యక్తగ్ం శరదోఽమైచ ॥ ౨౭ ॥

విశ్వీష్ణం గృధ్రశీష్ణీంచ । అపేతో నిర్ముతిగ్ంసాధః । పరి
 జాధగ్ం శ్వేతకుక్షమ్ । నిజభుగ్ం శబలాదరమ్ । సతా వాచ్యాయ
 యాస్తహ । అగ్నేనాశయ సందృశః । ఈషాన్యాయే బుభుక్షామ్ ।
 మన్యుం కృత్యాంచదీధిరే । రథేనకిగ్ం శుకావతా । అగ్నేనాశయ
 సందృశః ॥ ౧౧౦ ॥

విశ్వీష్ణం దశ ॥ ౨౮ ॥

ప్రజ్ఞన్యాయ ప్రగాయత । దివమ్ముత్రాయమీషుషే । సనోయవ
 సమిచ్ఛతు । ఇదంపచః ప్రజ్ఞన్యాయస్వరాజే । ప్రవోఅస్వ సరంతద్యు
 యోత । మయోభూర్వాతో విశ్వకృష్టయస్సప్రస్యే । సుప్తిష్పలాఽప
 ధీదేవగోపాః । యోగర్భమోషధీనామ్ । గవాంకృణోశ్వస్వరామ్ ।
 ప్రజ్ఞస్యః పురుషీణామ్ ॥ ౧౧౧ ॥ ప్రజ్ఞన్యాయదశ ॥ ౨౯ ॥

పునర్వామైష్టిన్ద్రియమ్ | పునరాయుః పునర్భగః | పునర్వాహ్నిణ
మైతుమా | పునర్ద్రివిణమైతుమా | యన్మేఽద్య రేతః పృథ్వీమన్మనః
యదోషధీరప్యసరద్యదాపః | ఇదం తత్పునరాద దేదీహుకాయత్వాయ
వర్చసే | యన్మే రేతః ప్రసించ్యతే | యన్న ఆజాయతే పునః | తేనమా
మమృతంకురు | తేన సుప్రజసంకురు || ౧౨౧ || పునర్ద్యేకచ | ౩౦ |

* అద్యస్తిరోధాజాయత | తవవైశ్రవణస్సదా | తిరోధేహి
సప్తత్వాన్నః | యే అప్రోఽశ్చన్తికేచన | త్వాష్ట్రీంమాయాం వైశ్ర
వణః | రథగ్ంసహస్రస్థిరమ్ | పురుశ్చక్రగ్ం సహస్రాశ్వమ్ | ఆఘ్నా
యాయాహినో బలిమ్ | యస్మైభూతాని బలిమావహన్తి | ధవం
గాహోహస్తిహిరణ్యమశ్వాన్ || ౧౨౨ || అసామ సుమతౌ యజ్ఞియస్య |
శ్రియంబిభ్రతోఽన్నముఖంవిరాజమ్ | సుదర్శశనేచ క్రాప్యచ | మైనా
శేచ మహాగిరా | సతద్వాట్టరగమన్తా | సగ్ంహార్ద్రం నగరం తవ |
ఇతి మన్తాః | కల్పహత ఊర్ధ్వమ్ | యది బలిగ్ం హరేత్ | హిరణ్య
నాభయేవితుడయేకాబేరాయాయంబలిః || ౧౨౩ || సర్వభూతాధిపతయే
సమఇతి | అథబలిగ్ంహృత్వోపతిష్ఠేత్ | త్నత్త్రింత్నత్త్రింవైశ్రవణః | బ్రా
హ్మణావయగ్ంస్యః | సమస్తేలస్తుమామాహిగ్ంసీ | అస్మాత్ప్రవిశ్యా
న్నమద్ధీతి | అథతమగ్నిమాదధీత | యస్మిన్నే తత్కర్మ ప్రయుజ్యేత్ |
తిరోధాభూః | తిరోధాభువః || ౧౨౪ || తిరోధాస్వః | తిరోధాభూర్భు
వస్స్వః | సర్వేషాంలోకానా మాధిపత్యేసిదేతి | అథ తమగ్నిమింద్రితః

* అద్యస్తిరోధా ఇతిపాఠాంతరం.

యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రియుంజీత । తిరోధాభూస్వాహా । తిరోధా భువ
స్వాహా । తిరోధాస్వస్వాహా । తిరోధాభూర్భువస్వస్వాహా । యస్మి
న్నస్యకాలేసర్వాఆచమంతీ ముతాభవేయము ॥ ౧౨౫ ॥ అపిబ్రాహ్మణము
ఖినాః । తస్మిన్నన్నః కాలేప్రియుంజీత । పరమృప్తజనాశ్వేషి । మాస్మ
ప్రమాద్యస్తమాధ్యాపనీత్ । సర్వాధాస్సిధ్యస్తే । యఏవంవైద ।
తుధ్యన్నిదమ జావతామ్ । సర్వాధాకానసిధ్యస్తే । యస్తేచిహుతుకో
భ్రాతా । మమాంతర్ హ్యగదే శ్రితః ॥ ౧౨౬ ॥ తస్మాద్దమమగ్రిపిణ్డం
జహోమి । సమేతధాక గృవిదగ్ధీత్ । మయిస్వాహా । రాజాధిరాజాయ
ప్రసహ్యస్మానే । నమోప్రయంవై శ్రవణాయకుర్మహే । సమేకాచూ
న్కామకామాయమహ్యమ్ । కామేశ్వరోవై శ్రవణోగదాతు । కుబే
రాయ వై శ్రీవణాయ । మహారాజాయనమః । కేతవో అరుణాశశ్చ ।
ఋషయోవాతరతనాః । ప్రతిష్ఠాగ్ం శతధాహి । స్తమాహితాసోఽ
సహస్రధాయసమ్ । శివానశ్చస్తమాభవన్తు । దివ్యాఆప్త ఓషధయః ।
సుమృష్టికా సరస్వతి । మాతేవ్యోమస్తంద్యశి ॥ ౧౨౭ ॥

అశ్వస్థలిర్భువో భవేయ్యశ్శితశ్చస్తప్తచ ॥ ౩౧ ॥

సంవత్సరమేతద్రవ్యతం చరేత్ । ద్వావాయాసా । నియమస్స
మానేన । తస్మిన్నియమవిశేషాః । త్రిషవణముదకోపస్పర్శీ । చతు
ర్థకాలపానభక్తస్సాత్ । అహరహర్వాభైశ్చమశ్నీయాత్ । ఔదు
మ్బరీభిస్సమిద్భిరగ్నింపరిచరేత్ । పునమామైత్విద్వియ మిత్యేతేనా

* తస్మాద్దమమగ్రిపిణ్డం ఇతి పాతాంతరమ్.

సువాక్రేప | ఉద్ధృతపరిపూతాభిరద్భిః కార్యంకుక్త్విత || ౧౨౮ || అసం
చయవాక్ | అగ్నయేవాయవేనూర్వాయ | బ్రహ్మణే ప్రజాపతయే |
చస్త్రమసేనక్షత్రేభ్యః | ఋతుభ్యస్సంవత్సరాయ | వసుణాయారుణాయే
యేతివ్రతహోమాః | ప్రవర్త్యవదాదేశః | అరుణాః కాణ్డార్షయః |
అరణ్యేఽధీయారన్న | భద్రంకర్ణేభిరితి ద్వేజస్తత్వా || ౧౨౯ || ఋహ
నామ్నాభిరుదకగ్ం సగ్ధప్రవర్త్య | తమాచారోర్వద్యాత్ | శివాశ్చ
స్తమేతోమధీరాలభతే | సుమృడీకేతిభూమిమ్ | ఏవమపవర్త్రే ఛేను
దక్షిణా | కగ్ంసంవాసశ్చ త్నమమ్ | అన్యద్వాశ్చుక్లమ్ | యథా
తక్తివా | ఏవగ్ స్వాధ్యాయధర్మేణ | అరణ్యేఽధీయార | తపస్వీ
పుణ్యో భవతి తపస్వీపుణ్యో భవతి || ౧౩౦ ||

కుక్త్విత జప్తిత్వా స్వాధ్యాయ ధర్మేణద్వేచ || ౩౨ ||

భద్రగ్ధస్మృతిస్సక్తంజానామత్యతి తామ్రాణ్యత్యూత్యాక్ష
అరోగః క్వేదమగ్నిశ్చ సహస్రవృత్తవిత్ర వస్తతతను హ్వాష్టయోనీం
యోప్రావథాదిత్య స్యారోగస్యా ఽథవాయో రథాన్నేర్దక్షిణ పూర్వ
స్యామిన్ద్రోహోషాన ఆపమాప్రాంయోపాచూహనై చక్షుష్ట యోజాను
దక్షిమగ్నిం ప్రశీయే మానుక్తంవిశిష్టికం పర్జన్యాయ పురదభ్యస్సం
వత్సరం ద్వాత్రిగ్ంశత్ || ౩౩ ||

భద్రంజ్యోతిషాతస్మి నాజానంక్తశ్యపా త్సహస్రవృద్దియ సపు
గ్ంసకమష్టయోనీ మసపతనానామాయతరవా శ్చవతిస్తతో బన్ధతా
ఉత్తరతో వజ్రమేవ పునమాకమైతు త్రిగ్ంశదుత్తరశతమ్ || ౧౩౧ ||

భద్రం కర్ణభిశ్చృణుమామదేవాః । భద్రంపశ్యేమామభిర్య
జతాః । స్థిరై ర్జ్వలన్తప్తవాగ్ం సస్తనూభిః । వ్యశేమ దేవహితంయదా
యః ॥ స్వస్తిస ఇదోప్రధానవాః । స్వస్తిః పూషావిశ్వవేదాః ।
స్వస్తిసస్త్రాగ్నోఽరిష్టనేమిః । స్వస్తిసో బృహస్పతిర్దధాతుః ॥
ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ॥

కేచిత్పాఠః॥ భద్రంశ్చ...మప్తయోసి మథాగ్నేర్య ఏవం
వేదయేనఖా అశా వైపల్వల్యా అమృతంవా ఆపోస్సోనవవిగ్ం
శోత్తర శతమ్॥

శ్లో॥ సకారశ్చవకారశ్చ యకారస్తైత్యరీయకే ।
తకారశ్చనయోర్మధ్యే కాశకేపరికీర్తితాః ॥

శ్లో॥ సకారాంతంపదంపూర్వం యవహేషుపరేషుచ ।
సకారయవహేమధ్యే తత్రవర్ణ మనంయుతమ్॥

ఇతి అరుణపాఠ స్సమాప్తః.

నవగ్రహజపమ్.

—o—o—o—

శ్రీమదనంతరే - సంగ్రహేతుః శ్లో॥ అధిదేవాదక్షిణేతువామః
ప్రత్యధిదేవతాః స్థావరీయాః ప్రయత్నేనవ్యాహ్నుతీభిఃపుథక్పుథక్॥
ఉత్పలపరిమలే ॥ శ్లో॥ గ్రహస్యదక్షిణేపాశేక్వాస్థాపయేదధి
దేవతాః । గ్రహస్యాత్తరపాశేక్వాతు న్యశేత్ప్రత్యధిదేవతాః॥

అచమ్య- ఆదాదీపారాధనం కుర్యాత్ ॥ మంత్రః ॥ ఓం ఉద్ధి
వ్యవ్యజాత...దిశ ॥ శ్లో॥ భోదీపబ్రహ్మరూపేణ సర్వేషాంహృదిసంస్థితః
అతస్తాద్వాంస్థాపయిష్యమదజ్ఞానమపాంకుః । ఓంకేశవాయన్వాహః
ఓంనారాయణాయన్వాహః- ఓంమాధవాయన్వాహః- ఓంగోవిందాయ
నమః...ఓంశ్రీకృష్ణాయనమః । ఓంఉత్తిష్టంతు...శుభతిథౌ-శ్రీమాన్-
గోత్రః - నామధేయః - ధర్మపత్నీసమేతః । శ్రీమతః - గోత్రోద్భ
వస్య - నామధేయస్య - ధర్మపత్నీసమేతస్య - సహకుటుంబస్య క్షేమ
స్థైర్యవిజయాయురారోగైశ్వర్యైభివృద్ధ్యర్థంధర్మార్థకామమోక్ష
చతుర్విధ ఫలపురుషార్థ సిద్ధ్యర్థం - అస్యయజమాన్యః జన్మరాశి
వశాత్ - నామరాశివశాత్ - శరీరేవర్తమానవర్తిష్యమాణ సవా
నాంగ్రహణాం మద్యేయేగ్రహః - అరిష్టుస్థానేషుస్థితాః । తేషాం
గ్రహణా మనుకూలత్వసిద్ధ్యర్థం యేయేగ్రహః శుభస్థానేషుస్థితాః
తేషాంగ్రహణాం అత్యంత శుభఫలావాప్త్యర్థం అపమృత్యు పరిహార
ద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం- ఆదిత్యాదిసవగ్రహదేవతాముద్దిశ్య
సవగ్రహదేవతా పీఠ్యర్థం- ఆదిత్యాదిసవగ్రహ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం-
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత సవగ్రహ మంత్రో జపానుష్ఠానం
శరిష్యే ॥ ఆదా నిర్విఘ్నేన పరిసమావాప్త్యర్థం శ్రీమహా గణాధిపతి
పూజాం కుర్యాత్ ॥

మం || ఓం కద్రుగ్రహాయప్రచేతసే మ్రాఘప్తమాయతవ్యసే ।
వోచేమశం తమగం హృదే । అష్టోత్తర జపంకుర్యాత్ ॥

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితశ్రీసూర్యగ్రహస్సుప్రీతాతు
ఏతత్ఫలం సూర్యగ్రహ ప్రసాద సిద్ధిరస్తు॥

(౨) చంద్రగ్రహస్య || ఆపాయస్వమశాతమసామోగాయత్రీ ॥

ఆపాయస్వేత్యస్యమంత్రస్య । శాతమఋషిః । సామోదేవతా
గాయత్రీఛందః । యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత
చంద్రగ్రహప్రసాద సిద్ధ్యర్థే - అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత
చంద్రగ్రహ మంత్రజపే వినియోగః - ఓం ఆపాయస్వ । అంగుస్తా
భ్యాంనమః । సమేతుతే । తజానీభ్యాంనమః ॥ చిశ్వతే । ఋధ్యమాభ్యాం
నమః ॥ సోమవృష్టియం । అనామికాభ్యాంనమః ॥ భవావాజస్య । కని
ష్టికాభ్యాంనమః । సంగధే । కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః ॥ ఏవంహృద
యాదివ్యాసః ॥ భూభువనస్సువరోమితిదిగ్బంధః ॥ ధ్యానమ్ ॥ శ్వేతాం
బరః శ్వేత విభూవణాఢ్యో గజాధరశ్వేత రుచిర్ద్విబాహుః । చంద్ర
స్సుధాత్మావరః కిరీటోశ్రేయాంసిమహ్యం ప్రదదాతుదేవః ॥ రోహిణీ
శసుధామూర్తిసుగోత్రత్వః సుధాచనః । విషమస్థానసంభూతాం పీఠాం
దహతుమేవిధుః ॥ లమిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్ ॥

మం || ఓం ఆపాయస్వనమేతుతే చిశ్వతస్సమవృష్టియం । భవా
వాజస్య సంగధే ॥

౧. చంద్రగ్రహాధిదేవతాధ్యానమ్ ॥ శ్లో ॥ స్త్రీరూపధారిణీస్వేతా
అపోమకరవాహనాః । వధారాః పాశకలశౌ ముక్తామృతాభజామ్యహమ్ ॥

మం ॥ అప్సమేసామోఅబ్రవీదంతర్విశ్వోనిభేషజా । అగ్నించవిశ్వ
శంభువమాపశ్యవిశ్వభేషజః ॥

౨. చంద్రగ్రహప్రత్యధిదేవతాగారిధ్యానమ్ ॥ శ్లో ॥ థ్యాయామి
గారి మాదర్శమక్ష నూత్రంకమండలుం । బిభ్రాణాం పంకజంహస్మై
హేమాంభా మమ రార్చితమ్ ॥

మంత్రమ్॥ ఓం గౌరీమి మాయసవిలాని తక్ష త్యేకపదీద్విపదీసా
చతుష్పదీ॥ అష్టపదీనవపదీ బభూవుషే సహస్రాక్షరా పర్వ సుహృదమ్॥

అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా సహిత చంద్రగ్రహస్సుప్రీణాతు -
వీరత్ఫలం చంద్రగ్రహార్పితమస్తు॥

(3) అంగారకస్య॥ అగ్నిర్మూర్ధా విరూపాంగారకోగాయత్రీ॥

అగ్నిర్మూర్ధా త్యస్య మంత్రస్య । విరూప ఋషిః । అంగారక
గ్రహా దేవతా । గాయత్రీఛందః । ఋజ మాసమ్నాఽధిదేవతా
ప్రత్యధి దేవతా సహిత అంగారక గ్రహప్రవాహి స్థైరే - అధిదేవతా
ప్రత్యధి దేవతాసహిత అంగారక గ్రహమంత్ర జపవిని యోగః॥

న్యాసమ్॥ ఓం అగ్నిర్మూర్ధా॥ అం॥ దివః కకుత్॥ తి॥ పతీః పృథ్వ్యాః॥
మధ్య॥ అపాగ్ంరేతాగ్ంసి॥ కనిష్ఠి॥ ఇన్ద్రతి॥ కరతి - ఏవంహృద
యాదిన్యాసః॥ ఓం భూభువస్సువరోమితిదిగ్బంధః॥ ధ్యానమ్॥ రక్తాం
బరౌర క్తవపుః కిరీటోచతుర్భుజో మేషగనోగదాభృత్ , ధరాసుత
శ్చక్తిధర త్రిశూలీ సదామమన్యాద్వరః ప్రశాంతః॥ భూమిపుత్రో
మహాతేజా జగతాంభయకృత్సగా॥ వృష్టికృష్యాప్తి మార్తాచ పీడాం
దహతుమేకుజః॥ లమిత్యాదిపంచపూజాంకుర్యాత్॥

మం॥ ఓం అగ్నిర్మూర్ధాదివః కకుత్పతీః పృథివ్యాఅయం । అపాగ్ం
రేతాగ్ంసిజన్వతి॥

౧. అంగారకాఽధిదేవతాభూమిధ్యానమ్॥ శ్లో॥ అబ్జంకరై రోచధి
పాత్రసస్య పాత్రేవహంతీంవరరత్నపాత్రేం । ధ్యాయామి చండాంశు
నిభాంబరాధ్యం శుక్లాంమహీందిగ్గజపృష్ఠసంస్థామ్॥

మం॥ ఓంస్త్యోనాపృథివిధవాశృత్తరానివేశని । యచ్ఛాస్తశ్శరీ
ప్రప్రథాః॥

౨. అంగారకస్యప్రత్యధిదేవతాస్కందధ్యానమ్॥ శ్లో॥ పతాకి
కాశ్చక్తిసుంటాకుక్కుటాధ్యం మయూరగం॥ రక్తాబరధరంఘోషావం

ధ్యానామిషమ్మృశిమ్' మంత్రః ఓం ఓమ్ త్రైస్వపతీనావ్రయగ్ం హితేనే
వజయామసి! గామశ్వంపోషయిత్వాన్వసనో మృశాత్తీవృశే' ।

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత అంగారకగ్రహసుప్రీతాతు
వీతత్ఫలం- అంగారకగ్రహప్రసాదసిద్ధిరస్తు! అంగారకగ్రహార్పితమస్తు!

(౮) బుధస్య' ఉద్బుద్భవమధుశ్చంద బుధశ్శిష్టుమ్' ।

ఉద్బుద్భవత్యస్యమంత్రస్య । మధుశ్చందముషిః । బుధగ్రహా
దేవతాత్రిష్టుప్చందః! యజమానస్యధి దేవతాప్రత్యధి దేవతాసహిత
బుధగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే - అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత బుధ
గ్రహమంత్రజపే వినియోగః ॥

న్యాసమ్ ॥ ఓం ఉద్బుద్భవస్వాగ్నే ॥ అం...నమః ॥ ఓంప్రతిజా
గృహేన్య ॥ తర్జసి...నమః ॥ ఓం ఇష్టాపూర్తేనగ్ం సృజేధాం॥ మ॥

మం॥ ఓం అయంచ ॥.....నమః ॥ ఓం పునఃకృణ్వగ్స్తాన్
పితరంయువానం ॥ కనిష్ఠి...నమః॥ ఓం అన్వాతాగ్ం సీత్యయితంతు
మేతం ॥ కరతలకర...నమః ॥ ఏవంహృదయాదిన్యాసః ॥ భూభువ
స్సువరోమితి దిగ్బంధః॥

ధ్యానమ్ ॥ శ్లో' । పీతాంబరఃపీతవపుః కిరీటోచతుర్బుజ శ్శుద్ధ
మతిగః=దాభృత్ । చర్మాసిన్ధతోమ సుతస్సదామే సింహాధిరూఢో
వరవోబుధస్యాత్ ॥ శ్లో' ॥ ఉత్పాతరూపోజగతాం చంద్రపుత్రోమహా
ద్యుతిః । సూర్యప్రియ కరోవిద్వాః పీఠాందహతుమే బుధః ॥ లమి
త్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్ ॥

మంత్రః ॥ ఓంఉద్బుద్భవస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహేన్యసమిష్టా పూర్తే
నగ్ం సృజేధామయంచ । పునః కృణ్వగ్స్తాన్ పితరంయువాన మన్వా
తాగ్ం సీత్యయితంతుమేతమ్ ॥

౧. బుధాధిదేవతా విష్ణుధ్యానమ్ ॥ శ్లో' । ప్రదక్షిణందక్షిణా
ధఃకరదారభ్యభిభ్రతం! గదాబ్జశంఖచక్రాః క్రమాద్విష్ణుంసితంధజే॥

మంత్రః॥ ఓం ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రైధానిదధేవదం । సమూఢ
మస్యపాగ్ంస్తురే॥

౨. బుధప్రత్యధిదేవతా నారాయణధ్యానమ్ ॥ శ్లో ॥ శంఖ
చక్రగదాపద్మ రాజరూపకరాంబుజః । నువణకావణకాంపుగువమూర్తిం
హృదివిభావయే ॥

మంత్రః॥ ఓం సహస్రశీర్షాపూపురుషః । సహస్రాక్షస్తస్సహస్ర
పాత్ । సభూమింవిశ్వతోవృత్వా । అత్యతివద్దశాంగులమ్ ॥

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత బుధగ్రహస్సుప్రీతాతు- ఏత
త్ఫలం బుధగ్రహపాదసి...రస్తు"అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత
బుధ గ్రహార్చితమస్తు॥

(౫) బృహస్పతేః॥బృహస్పతేగృత్నమనో బృహస్పతిర్జగతీః॥

బృహస్పతే అతియదర్యోత్యస్యమంత్రస్య । గృత్నమదఋషిః ।
బృహస్పతి గ్రహోదేవతా । జగతీఛందః । యజమానస్యాధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతాసహిత బృహస్పతిగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే ॥ అధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతా సహిత బృహస్పతి గ్రహమంత్రజపే వినియోగః ॥

న్యాసమ్॥ ఓం బృహస్పతే అతియదర్యోఅర్హాన్ ॥ అంగు ...
నమః ॥ ద్యుమద్విభాతి ॥ తజానీ...నమః॥ క్రతుమజ్జనేషు ॥ మధ్య ॥
యద్దీదయచ్చవస ॥ అనామి ॥ ఋతప్రజాతతదస్మాను ॥ కనిష్ఠీకా.....
ద్రవిణం దేహీచిత్రం ॥ కరతలకర.....నమః ॥ ఏవం హృదయాది
న్యాసః॥ భూభువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానమ్॥ శ్లో ॥ పీతాం
బరఃపీతవపుః కిరీటోచతుర్భుజో దేవగురుప్రశాంతః । దధశ్చదండంచ
శమండలుంచ । తథాక్షనూత్రింవరదోస్తుమహ్యమ్ ॥ దేవమంత్రీవిశా
లాక్షస్తదాలోకహితేరతః । అనేకశిష్యసంపూణః పీఠాందహతుమే
గురుః ॥ లమిత్యాదిపంచపూజాంకుర్యాత్ ॥

మంత్రః॥ ఓం బృహస్పతేఅతియదర్యో అర్హాద్ద్యుమద్విభాతి

క్రతుఃప్రజ్ఞనేషు : యద్దీదయచ్ఛవసర్త ప్రజాతతదస్మాను ద్రవిణంధే
హిచిత్రమ్॥

౧. బృహస్పత్యధిదేవతా బ్రహ్మధ్యానమ్॥ శ్లో॥ కమండలుం
పుస్తకమక్షమాలాం స్రువందధానంజటిలంచతుర్ముఖం । పద్మాసనస్థం
మృగచర్మవస్త్రం పాశశ్వాఙ్గహంసం ప్రణమామిపాటలం ॥

మంత్రః ॥ ఓం బ్రహ్మజిజ్ఞాసం ప్రథమంపురస్తా ద్విసీమతస్సుగు
చోవేసతవః । సబుద్ధియా ఉపమా అస్యవిష్టాస్సతశ్చయోని మస
తశ్చవివః ॥

౨. బృహస్పతిప్రత్యధి దేవతేంద్రధ్యానమ్॥ శ్లో॥ చతురక్షం
తగజారూఢం వజ్రాంతుశలసత్కరంప్రాచీపతింస్వణకవణకం ధ్యాయా
మింద్రంసురాధిపం॥

మంత్రః॥ ఓం ఇంద్రోవోవిశ్వతస్సరిహవామహేజనేభ్యః ।
అస్మాకమస్తు కేవలః॥

అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతాసహిత బృహస్పతి గ్రహస్సుప్రీ
ణాతు- ఏతత్ఫలం - బృహస్పతిగ్రహ ప్రసాదసిద్ధిరస్తు - అధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతాసహిత బృహస్పతిగ్రహోర్పితమస్తు॥

(౯) శుక్రస్య శుక్రంతెభరద్వాజ శుక్రశ్రిష్టువ్ ॥

శుక్రంతే అన్యదిత్యస్యమంత్రస్య- భరద్వాజఋషిః । శుక్ర
గ్రహోదేవతా । శ్రిష్టుప్సందః । యజమానస్యాఽధిదేవతా ప్రత్యధి
దేవతాసహిత శుక్రగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా
సహితశుక్రగ్రహ మంత్రజపేవినియోగః॥

న్యాసమ్ ॥ ఓం శుక్రంతేఅన్యత్ ॥ అంగుష్ఠా...నమః ॥ ఓం
యజతింతేఅన్యత్ ॥ తజశ్శనీ...నమః ॥ విషురూపెఅహని ॥ మధ్యమా॥
+ ద్యౌరివాసి ॥ అనామి.....నమః ॥ ఓం విశ్వాహిమాయా అవ
సిన్వధావః ॥ కనిష్ఠికా..... ఓం భద్రాతేపూషన్ని హారతిరస్తు॥

కరతలకర.....నమః॥ ఏవంహృదయాదిన్యాసః॥ భూభువస్సువరో
మితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ శ్వేతాంబరశ్వేతవపుః కిరీటోచతు
ర్భుకోదండధరశ్చశుక్రః । తథాక్షసూత్రంచ కమండలుంచ జటాశ్చ
బిభ్రద్వరదోస్తుమహ్యమ్॥ దైత్యమంత్రీగురుస్తేషాం ప్రాణనశ్చమహా
ద్యుతః॥ ప్రభుస్తారాగ్రహణాంచ పీఠాండహతుమేభ్యగుః॥

మంత్రః॥ ఓం శుక్రం తే॑ అన్యదన్యజతం॑ తే॑ అన్యద్విష్టురూపైఅహా
నీన్యా॑రివాసి । విత్వాహీ॑మాయాఅవసి స్వధా॑వోభద్రాతే॑ పూ॒షన్ని
హ॑రాతిరస్తు ॥

౧. శుక్రా॒ధిదే॒వతేంద్రా॑ణిధ్యానమ్॥ శ్లో॥ ఇంద్రా॑శీ॒బిభ్ర
తీ॑వామే॒హస్తే॑ సంతా॒నమం॑దరీః । అభ॑యందక్షిణే॒స్వణా॑ వణా॒నం
ధ్యా॒యామ్యహం॑శచీం॥

మంత్ర) ॥ ఓం ఇంద్రా॑ణీమాసునా॒రిషు॑ సువ॒త్సీమహా॑మశ్రవం ।
సహ్య॑స్యాఅప్తరం చన॒జర॑స్థామర॒తేప॑తిః॥

౨. శుక్రప్రత్యధిదేవతేంద్రధ్యానమ్॥ శ్లో॥ శ్వేతహస్తీసమా
రూఢం వజ్రాంకుశలసత్కరం । సహస్రీనేత్రం స్వణాభమింద్రం
హృది విభావయే ॥

మంత్రః॥ ఓం ఇంద్ర॑మగుత్వ॒ఇహపా॑హిసోమం॒ యథా॑శాస్త్ర్యాతే
అ॒పిబ॑స్సుత॒స్యత॒వప్రి॑ణీత॒తవ॑శూ॒రశర్మ॑న్నా॒వివా॑సంతి॒క్షవ॑యస్సు॒యజ్ఞాః॥

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత శుక్రగ్రహస్సుప్రీతాతు -
ఏతత్ఫలం- అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత శుక్రగ్రహర్పితమస్తు ।

(2) శనైశ్చరస్య॥ శమగ్నిరిళిం మిళిశ్శనిరుష్టిక్

శమగ్నిరిగ్నిభిరిత్యస్య మంత్రస్య॥ ఇలిమిళిముషిః । శనైశ్చరగ్ర
హోదేవతా॥ ఉష్ణిక్ఫండః॥ యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా
సహిత శనైశ్చరగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే - అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా
సహిత శనైశ్చరగ్రహ మంత్రజపేనియోగః॥

న్యాసమ్॥ ఓం శమగ్ని॥ అంగుష్ఠా.....నమః॥ అగ్నిభిస్కరతో
తర్జనీ.....నమః॥ శంసస్తపతుచూర్యః॥ మధ్యమా.....శంవాతః॥
అరామికా + వాత్సరపాః + కనిష్ఠికా + అపశ్రిధః॥ కరతలకర +
ఏవంహృదయాదిన్యాయః॥ భూభుజవస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానమ్॥
శ్లో॥ సూర్యాత్మజశ్యామవపుః కిరీటోవరేషు బాణాసచఖడ్గపాణిః॥ గృ
ద్ధాసనః క్రూరతనుః కృపావాన్ ప్రసీదతాన్నో భవవాన్ సశౌరిః॥
సూర్యపుత్రోదీఘజేహః॥ విశాలాక్షశ్శివప్రియః॥ మంఛచారః ప్రస
న్నాత్మా పీఠాంబుహతుమేశనిః॥ లక్ష్మిత్యాది పంచపుజాంకుర్యాత్॥

మంత్రః॥ ఓం శమగ్నిరగ్నిభిస్కరచ్ఛన్నస్తపతుచూర్యః॥ శంవా
తోవాత్సరపాలప్రసిద్ధః॥

౧ శనైశ్చరధిదేవతాయమ ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ రక్షదృష్టిం
పాశవాస్త్రం యమంమహిషవాహనం॥ కాలంకరాశవదనం నీలాంగం
భీషణం భజే॥

మంత్రః॥ ఓం యమా యసోమగ్ంసునుతయమా యజుహుతా
నూవిః॥ యమగ్ంహయజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్ని దూతోఅరంకృతః॥

౨. శనిప్రత్యధిదేవతా ప్రజాపతిధ్యానమ్॥ శ్లో॥ హస్తాబ్జెస్సు
వపుస్తకేచ విపులామక్షస్రజంకుండికాం॥ బిభ్రాణంసితయజ్ఞసూత్రవిల
సద్విస్తీర్ణావక్షస్థలం॥ నైకాస్యంవరహంస వాహమనిశం పద్మపృథ్వా
భాసురం॥ సావిత్రీసహితం ప్రజాపతిమహం ధ్యాయామి లోకేశ్వరం॥

మంత్రః॥ ఓం ప్రజాపతేనత వ్రజేతాన్యన్యోవిశ్వాజాతానివర్జ
తాబభూవ॥ యత్కామాస్తై జుహుమస్తన్నోఅస్తు వయగ్గ్స్యామవత
యోరయూతామ్॥

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత శనైశ్చర గ్రహ స్సుక్తి
గాతు - ఏతత్ఫలం - అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత శనైశ్చర
గ్రహార్చితమస్తు॥

(౮) రాహుః॥ కయానోవామదేవో రాహుగాఽయతీ॥

కయానశ్చిత్రేత్యస్య మంత్రస్య॥ వామదేవఋషిః॥ రాహుగ్రహోదేవతా॥ గాయత్రీఛందః॥ యజమానస్యాధి దేవతాప్రత్యధిదేవతాసహిత రాహుగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతాసహిత రాహుగ్రహమంత్ర జపేవినియోగః॥

న్యాసమ్ ॥ ఓం కయానః । అంగుష్ఠా..... చిత్రఆభవతోః తజానీ.....ఊతీ...మధ్యమా.....సదావృధః ॥ అనామి..... సఖా + కనిష్ఠే.....కయాశచిష్టయావృతాఃకరతలకర.....ఏవం హృదయాదిన్యాసః॥భూభువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ధ్యానమ్॥కృష్ణాం బరఃకృష్ణవపుఃకిరీటో । కరాళవక్త్రః కరవాళసూలీ । చతుర్భుజశ్చర్మ ధరశ్చనీలస్సింహాధిరూఢో వరదోస్తురాహుః ॥ మహాశిరోమహావక్త్రో దధుఃదంష్ట్రోమహాబలః॥ఆతమశ్చోధక్వ కేశశ్చపీడాందహతుమేతమః॥

మంత్రః ॥ ఓం కయానశ్చిత్ర ఆభవదూతీ ప్రదావృధసఖా । కయాశచిష్టయావృతా ॥

౧. రాహ్వాధిదేవతాధ్యానమ్॥ శ్లో॥ రక్తవణికం కరాబ్జాభ్యా మక్షమాలాం కమండలుం । బిభ్రాణంభావయే సర్పంత్రిభోగం సర్వ భూషణమ్ ॥

మంత్రః॥ ఓం ఆయంగాః పృశ్చిరక్రమీదసనన్మాతరంపునః । పీతరంచవ్రయంఘ్రవః ॥

౨. రాహుప్రత్యధిదేవతాధ్యానమ్॥ శ్లో॥ కాలంకరాళవదనం భజేనీలాంగభీషణం పాశదండధరం మృత్యుం సర్పవృశ్చికరోమకం ॥

మంత్రః॥ నమోఅస్తుర్రేభ్యోయోకేచపృథవీమను । యేతంత రీక్షేయేదివితేభ్య స్సర్రేభ్యోనమః ॥

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత రాహుగ్రహస్సుప్రీతాతు । ఏతత్ఫలం॥ అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాసహిత రాహుగ్రహస్పృతమస్తు॥

(౯) కేతోః॥ కేతుంకృణ్వన్మధుశ్చందాః కేతుగణయత్రీ

కేతుంకృణ్వన్మిత్యమంత్రస్య । మధుశ్చందముషిః । కేతు గణా
దేవతా । గాయత్రీంఛందః । యనమానస్యధిదేవతా పృత్యధిదేవతా
సహిత కేతుగణప్రసాదసిద్ధ్యర్థే । అధిదేవతా పృత్యధి దేవతాసహిత
కేతుగ్రహ మంత్రజప వినియోగః.

ధ్యానమ్ ॥ ఓం కేతుంకృణ్వత్ ॥ అంగుష్ఠా... .. కేతవే ॥
తడకానీ.....పేశోమర్యా॥ మధ్యచూ.....అపేశసే ॥ అనామి...
సముపద్భిః॥ కనిష్ఠి.....అజాయథాః॥ కరతలకర.....ఏవంహృద
యాదిన్యాసః॥ భూభుజవస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥

ధ్యానమ్॥ శ్లో ॥ ధూమ్రోద్విబాహుర్వరదో గదాభృత్కపోత
సంస్థో వికృతాననశ్చ । కిరీటకేయూరవిభూషితాంగ స్సచాస్తుమేకేతు
రయంప్రశాంతః॥ శ్లో॥ అనేకరూపవణాశ్చ శతశోదసహస్రశః॥ ఉత్పా
తరూపోజగతఃపీఠాందహతు మేధ్వజః॥లమిత్యాదిపంచపాణాంకుర్యాత్ ॥

మంత్రః ॥ ఓం కేతుంకృణ్వన్ కేతవేపేశో మర్యాఅపేశసే ।
సముపద్భిరజాయథాః॥

౨ . కేత్యధిదేవతా చిత్రగుప్తధ్యానమ్ ॥ శ్లో ॥ పింగళః
శశ్మృకేశాక్షిం స్వణాకథం చిత్రగుప్తకం । వామేపత్రంకరే దక్షే
లేఖనం దధతంధజే ॥

మంత్రః॥ ఓం సచిత్ర చిత్రీం చిత్రయంతమస్మే । చిత్రక్షత్ర
చిత్రీతమం వయోధాం । చంద్రంరయిం పురుషీరం బృహంతం చంద్ర
చంద్రాభిర్బలైతేయువస్వ ॥

౧. కేత్యధిదేవతాధ్యానమ్॥ శ్లో॥ విరించింవాక్యతీంశ్వేత వక్తృ
భంపద్మనన్నిభం । అక్షస్రక్కుండికాభీతి దానహస్తంవిభావయే ।

మంత్రః ॥ ఓం బ్రహ్మజేవానాం వదవీః శవీనా మృషిర్విశ్రా

జామహిషో యుగాణాం । శ్రేయోగృధ్రాణాం స్వధిత్తిర్వనానాం
సోమః ప్రవత్రిమత్యేత్తిరేభః ॥

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత కేతుగ్రహ స్సుప్రీణాతు
ఏతత్ఫలం - అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత కేతుగ్రహార్పితమస్తు॥
మయాకృతేన అదిత్యాది నవగ్రహదేవతామంత్రజపేన అదిత్యాది
నవగ్రహ దేవతా ప్రసాద సిద్ధిరస్తు - ఏతత్ఫలం అధిదేవతా ప్రత్యధి
దేవతా సహిత అదిత్యాదినవగ్రహస్సుప్రీతస్సుప్రసన్నో వరదోభవతు॥
అదిత్యాది నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధిరస్తు।

శ్లో॥ అర్కః పలాశఖదిర అపామాగోకథపిప్పలః । ఉదుంబరః శృమీ
దూర్వాః కశాశ్చ సమిధః క్రమాత్ ॥ ఏకైకస్యత్వప్తశతమష్టా వింశ
తిరేవం । హోతవ్యామధు సర్పిభ్యాం దధ్నాక్షీరేణ వాయుతాః ॥
గుడోదనం పాయసంచ హవిష్యంక్షీరమాప్తికం । దధ్యోదనం హవిశ్చా
ణకం మాసంచిత్రాన్నమేవచ ॥ దద్యాద్గ్రహ క్రమాదేవ విప్రేభ్యో
భోజనం బుధః । శక్తితో వాయుధాలాభం సత్కృత్య విధిపూర్వకం ॥
దేహుశ్శంకస్తథానద్వాక్ హేమవాసోహయః క్రమాత్ । కృష్ణాగౌ
రాయశ్చాగ్రవత్తావై దక్షిణాస్సృజతాః ॥ యశ్చయన్యయదాదుప్త
స్సతతం యత్యేన పూజయేత్ ॥ బ్రహ్మణేమాం వరోదత పూజితాః
పూజయిష్యధ ॥

అథ గ్రహహోమ ధార్యాదిః.

సూర్యనమః - గోధుమలు - జల్లేడు. చంద్రనమః - విశ్ణుత్తు - తెల్లదుగ,
కుజనమః - కందులు - చంద్ర, బుధునమః - పెసలు - ఉత్తరేణి, గురునమః -
పెసలు - రావి, శుక్రునమః - బొప్పిదు - అత్తి, శనిక - నువ్వులు - జమ్మి,
భూదేవత్య - మినుములు - గరికి, విశ్వదేవత్య - ఉలకులు - చిత్త,

నవగ్రహజపం సమాప్తం.

మ హా న్యాయ స మ్ .

న్యాయ స మ్ .

—0—

హరిఃఓమ్॥ అథాత్తః పంచాంగరుద్రాణాం న్యాయసమర్పణమ్॥
 జపహోమార్చనాభిషేకః ధిం వ్యాఖ్యాన్యమో యో తేరుదేతి
 శిఖాయామస్మిన్మహాత్మ్యర్నవ ఇతి శిరిసి సహస్రజేతి లలాటే హస్తం
 సస్మచిషదితి భువోర్మధ్యే త్యయంబకంయజామహ ఇతినేత్రయో
 ర్నమస్సుత్యాయేతిచక్రయోర్మానస్తాక ఇతినాసికాయామపరత్యేతి
 ముఖే నీలగ్రీవాద్వాకంఠే నమ సై అస్తవ్యయథాయేతి బాహ్యద్వా
 ర్యాతేహేతిరిత్యుపబాహ్యః పరిణోరుద్రస్యహేతిరితి మణిబింద
 యో శ్యేతీర్థాసీతిచహస్తయో స్పద్యోపాతమితి పంచానువాకా
 పంచస్వంగుళీషు విన్యస్త్యనమో నః కిరికేభ్య ఇతి హృదయే నమో
 గణేభ్యఇతిపృష్ఠేనమ స్తక్షద్యభ్యఇతికక్షయో ర్నమోహిరణ్యబాహువ
 ఇతి పార్శ్వయోర్విజ్యం ధనురితిజితరే పిరణ్యగర్భ ఇతినాభా
 మీధుష్టమ ఇతి కటాక్షం యేభూతానామధిపతయ ఇతి గుహ్యేయే
 అన్నేష్యిత్వండయో సుశిరాజాతవేదా ఇత్యపానే మానోమహంత
 మిత్త్యుర్వోరేషతే రుద్రభాగ ఇతి జాన్వోస్సగ్ం సృష్టజిదితి జంఘ
 యోర్విశ్వంభూతమితి గుల్ఫయో శ్యేపథామితి పాదయోరధ్యవో
 చదితికవచం నమోబిల్కినేత్యుపకవచంనమోఅస్తు నీలగ్రీవాయేతి
 తృతీయంనేత్రమ్॥ క్రమంచధన్వన ఇత్యస్త్రమ్॥ య ఏతావంత
 శ్చేతి దిగ్బంధః॥ ఓం నమోభగవతే రుద్రాయేతి నమస్కారం
 న్యసేత్ ॥ ఓంకారం మూర్ధ్నివిన్యస్త్యనకారంనాసికాగ్రతః॥ మోకా
 రంతు లలాటేవైభకారం ముఖమధ్యతః॥ గకారం కంఠదేశేతు
 వకారం హృదివిన్యసేత్॥ తేకారం దక్షిణేహస్తే రుకారం వామతో
 న్యసేత్॥ ద్రాకారంనాభిదేశేతు యకారం పాదయోర్న్యసేత్॥
 సద్యస్త్రపాదయోర్న్యస్త్యవ్రామనస్యారుమధ్యతః॥ అఘోరం హృది

వి॒శ్వ॒స్య ము॒ఖేత॒త్పురు॒షం వ్య॒సేత్ । ఈ॒శా॒నం మూ॒ర్ధ్ని వి॒శ్వ॒స్య
హం॒సోనా॒మస॒దాశి॒వః । హం॒సహం॒సేతి॒యోబ్రూ॒యా ధ్ధం॒సోనా॒మ
స॒దాశి॒వః ॥ ఏ॒వంనా॒వ్యస॒విధిం॒కృత్వా తత॑స్సం॒పుట॑మా॒రభేత్ ॥

త్రా॒తా॒రమి॒న్ద్రం । త్వం॒న్నోఅ॒గ్నే । సు॒గ॒న్తః ప॒థా । మ॒సు
వ్యం॒తమ్ । తత్వా॒యామ్యా॒నో ని॒యద్భి॒ర్వయ॑గ్ం సో॒మత॑మి॒శాన
మ॒స్మైరదా॑స్యనా॒పృథి॑వీ॒త్యేత॑త॒సంపు॑ట మి॒న్ద్రాదీ॑ ది॒క్షుః వి॒శ్వస్య॑ ।
ఏ॒వమే॒వాత్మ॑ని ద॒శాం గ రా॒దీక॑రణంకృ॒త్వా ॥ (లలాటః నేత్రకర్ణౌచ
ముఖబ్రాహ్మచ నాసికే ॥ హృదయంనాభిమూర్ధాచపాదౌచ
దశదేహగాః॥) వి॒భూర॑సిప్ర॒వాహ॑తో వహ్ని॒రసి॒హవ్య॑వాహ॒నశ్శ్వా
తో॒స్తిప్ర॑చే॒తాస్తు॒థోసి వి॒శ్వవే॑దా ఊ॒గసి॒క్తవి॑రం॒ఘారి॑ ర॒సి బం॑భారి
ర॒వస్య॑ర॒సిమ॒వ స్వాం॒ప్రుంధూ॑ర॒సిమా॒ర్థాలి॑యి॒స్స స॒మాడ॑సి కృ॒తశా
నుః ష॒రిష॑దో॒స్తిప॒వమా॑నః ప్ర॒తక్వా॑స్సిన॒భస్వా॑న॒సం మృ॒త్యోసి॒హవ్య
సూ॒ద॒యుత॑ధా॒మాసి॑ సు॒వర్ణో॒త్తిర్ బ॒హ్మజ్యోతి॑ర॒సి సు॒వర్ణా॒మాజ్యో
స్యేక॑ప్రా॒దహి॑ర॒సి బు॒ద్ధియో॒రాదే॒ణాసి॑ కెన॒పాహి॑మా॒గ్నై పి॒ప్రుహి॑
మా॒మా మా॒హిగ్ం॒సీః ॥

శ్లో॥ శి॒ఖాశి॑రశ్చ॒మూర్ధా॑చ లలాటం నేత్రకర్ణకౌ । ముఖంచ
కం॒తం బ్రా॑హ్మచ హృ॒న్నాభి॑శ్చకటిస్త॒ధా ఊ॒రూజా॑నూ జం॒ఘపా॑దౌ
పూ॒డశాం॑గస్య లక్షణమ్ ॥ ఏ॒వంపూ॑డశాం గ రా॒దీక॑రణంకృ॒త్వా ।

ఓ॒త్వగ॑స్సిగతైస్సర్వపాపైఃముచ్యతే॒ సర్వ॑భూతే॒ష్వపరా॑జితో
భవ॑తి తతో॒ భూత॑ప్రే॒తపి॑శాచ బ॒ద్ధబ॒హ్మరా॑క్షస యక్షయమదూత
శా॒స్త్రిభా॑శి॒హాశి॑సర్పశ్వాపదసత్కర॒జ్వరా॑డ్యుప॒ద్రవా॑ సు॒ర్యేజ్వ॑లం

తంపశ్యంతుమాగ్ం రక్షంతుయజమానగ్ం రక్షంతు । మనోహ్యోర
బోధ్యస్మిరగ్ని హృదామూర్ధానమర్మాణితేజాతవేదా ఇతిగుహ్య
నాభిహృదయకంః ముఖశిరస్స్వైత్సరతాక ర్తవ్యా ॥

శివసంకల్పగ్ం హృదయమ్.

యేనేదంయేనకర్మాణియేనకర్మాణ్యపజామయత్ప్రజ్ఞానగ్ం సుమారథి
ర్యస్మిన్నుచసానుమయదతప్తప్తంయజ్ఞగ్రతోయేనేదంయేనద్యార్య
మనోహృదయమంచిత్ర్యమేకావయే పంచపంచవేదాహంయస్యైతం
ధీరాఃపరాత్పరతరంచైవపరాత్పరతరంబ్రహ్మయా నేద్రాదిస్తుయావై
దేవంప్రియతోయోసాగోభీర్బుష్టంధనేనత్ర్యంబకం శైలాసశిఖరేశైలా
సశిఖరావిశ్వతశ్చతుశ్చతురో వేదాన్మానో మహాంతం మానస్తాశీ
ప్రజాపతయుతగ్ంసత్యంకదుద్రదాయబ్రహ్మజ్ఞానంయఃప్రాణతోయ
ఆత్మదాయోరుదోఅగ్ని గంధద్వారాం ప్రచుకంచమకంచైవయ
ఇదగ్ం శివసంకల్ప మష్టాత్రిగ్ంశతురుష సూక్తగ్ం శిరః ఉత్తర
నారాయణగ్ంశిఖా । ఆశుశ్శిశానో ప్రితిరథం కనదం ప్రితిపూరు
షం ప్రతిపూరుషం బిభృషితి నేత్రత్రయంత్యమగ్నే త్వమగ్నే శత
రుద్రీయ మిత్యస్త్రమ్ । ఏవం ప్రచాంగగ్ం సకృజ్జపేత్ । అష్టాంగం
ప్రణమ్య । హిరణ్య గ్రహ్ణీ యఃప్రాణతో బ్రహ్మ జ్ఞానం మహీ
ద్యారుపశ్వానయయాతే అగ్నేన్నేనయ ఇమం యమప్రసర మిత్య
ష్టాంగం ప్రణమ్యః । కిరసాదృష్ట్యామనసావచసాతథా । పద్యం
క్షరాభ్యాంకర్ణాభ్యాంప్రణామోష్టాంగఉచ్యతే । అథాత్మానగ్ం శివా
త్మానం శ్రీరుద్రీమాపిణంభ్యాయేత్ ॥ శుద్ధస్పటిక సంకాశం త్రినేత్రం
పంచవక్త్రం దశభుజగ్ం సర్వాభరణభూషితం నీలగ్రీవశశాంకాం
కంనాగయజ్ఞోపవీతినం నాగాభరణభూషితంవ్యాఘ్రచర్మాంబరధరం

కమండల్వక్షునాత్రిధరంబభయవరత్రదం శూలహస్తంజ్వలంతంకపిల
జటాజూటినం శిఖాముద్యోతధారిణమ్ ! వృషస్కంధ సమారూఢ
ముమాదేహార్ధధారిణమ్ ! అమృతేనాపుతంహృష్టం దివ్యభోగ సమ
న్వితమ్ ! దిగ్దేవతాసమాయాక్తం సురాసురనమస్కృతమ్ ! నిత్యంచ
శాశ్వతం శుభ్రం ధ్రువమక్షరమవ్యయమ్ ! సర్వవ్యాపినమీశానం
ఋద్రోవై విశ్వరూపిణమ్ ! ఏవగ్ం రూపిణమేవంధ్యాత్వా ద్విజ
స్సహృక్తతో దేవయజనమారభేత్ ! అథాతోరుద్రీన్నానార్చనాభి
షేకవిధిం వ్యాఖ్యాన్యామోదిత ఏవతీర్థేన్నాతోవదేత్యశుచిః ప్రయ
తో బ్రహ్మచారి శుక్లవాసాస్తస్య దక్షిణావ్రత్యద్వేశే తన్మృఖంస్థిత్యా
ఆత్మని దేవతాస్థానయేత్ || పృజనసేబ్రహ్మతిష్ఠతు | పాదయో
ర్విష్ణుస్తిష్ఠతు | హస్తయోర్హరస్తిష్ఠతు | బాహురేంద్రస్తిష్ఠతు |
జఠరేఽగ్నిస్తిష్ఠతు | హృదయే శివస్తిష్ఠతు | కంఠేవసవస్తిష్ఠతు |
వక్త్రేంద్రస్యతీ తిష్ఠతు | నాసికయోర్వాాయుస్తిష్ఠతు | నయనయో
శ్చంద్రాదిత్యో తిష్ఠేతామ్ | కర్ణయో రశ్వినౌ తిష్ఠేతామ్ | లలా
టే రుద్రాస్తిష్ఠన్తు | మూర్ధ్నాస్యదిత్యాస్తిష్ఠన్తు | శిరసిమహాదేవస్తి
ష్ఠతు | శిఖాయాం వామదేవస్తిష్ఠతు | పృష్ఠేపినాకీ తిష్ఠతు | పురత
స్సూర్యీతిష్ఠతు | పార్శ్వయోశ్చివాశంకరాతిష్ఠేతామ్ | సర్వతోవా
యుస్తిష్ఠతు | తతోబహిస్సర్వతోఽగ్నిజ్వాలామాలాః పరివృతాస్తి
ష్ఠన్తు | సర్వేష్వంగేషు సర్వాదేవతా యథాస్థానంతిష్ఠన్తు | మాగ్ం
రక్షన్తు | యజమానగ్ం రక్షన్తు | అగ్ని ర్దేవాచిత్రిత ఇత్యథాలింగ
మంగానిసంపృశ్య | అభవ్యాహృతిభిర్నిర్దాల్యంవిస్ఫుజ్య | తతోదక్షిణ
పార్శ్వస్థకలశోదకం కలశగ్ంసంపూజ్య | గంధపుష్పాక్షతైరభ్యర్చ్య |
అఘ్రం గంధాక్షత శత్రైపుష్పధూపదీపనైవేద్య తాంబూలైరభ్య
ర్చ్యైత్యానం ప్రత్యారాధయేత్ ||

అథ ఆత్మావహంత్యీత్యావాహ్య | త్ర్యంబకమితిస్థాపన ము
ద్రాందర్శయిత్వా || సద్యోజాశిమిత్యావాహనందదాతి | సద్యోజాతా
యజ్ఞైసమోసమ ఇత్యాసనమ్ | భవేభవేనేతిపాద్యం | భవేభవస్య
మామిత్యర్ఘ్యం భవోద్భవాయనమ ఇత్యాచమనందదాతి | వామ
దేవాయనమ ఇతి స్నానందదాతి | జ్యేష్ఠాయనమ ఇతివస్త్రందదాతి

శ్రేష్ఠాయనమ ఇత్యుపవీతం దదాతి : రుద్రాయనమ ఇత్యు
భరణం దదాతి : కాలాయనమ ఇతి గంధం దదాతి కలవికరణాయ
నమ ఇత్యుక్షతా దదాతి : బలవికరణాయనమ ఇతిపుష్పం దదాతి :
బలాయనమ ఇతి ధూపందదాతి : బలప్రమథనాయనమ ఇతి దీపం
దదాతి : సర్వభూతదమనాయనమ ఇతి నైవేద్యందదాతి : మనోస్మ
నాయనమ ఇతి తాంబూలందదాతి : అహోరేఖ్య ఇత్యు త్రరసిరాజనం
దదాతి : తత్పుష్పాయనమ ఇతి మంత్రపుష్పందదాతి : ఈశానా
యనమ ఇతి పద్మక్షణనమస్కారా స్సమర్పయామి || అథాస్యాష్ట
భిర్మంత్రై రష్టాపుష్పాణి దదాతి దర్శయతిచ ||

శ్లో॥ అర్క-చంపకపున్నాగ నందావర్తంచపాటలమ్ ।

బృహతీకరవిరాణి ద్రోణపుష్పాణిచార్పయేత్ ॥

ఓమ్॥ భవా¹యదే²వాయనమః॥ శర్వా³యదే⁴వాయనమః॥ ఈ⁵శా⁶నా⁷
యదే⁸వాయనమః॥ పశు⁹పత¹⁰యే¹¹దే¹²వాయనమః॥ రు¹³ద్రా¹⁴యదే¹⁵వాయన
మః॥ ఉ¹⁶గ్రా¹⁷యదే¹⁸వాయనమః॥ భీ¹⁹మా²⁰యదే²¹వాయనమః॥ మహా²²తే²³దే²⁴వా
యనమః॥ భవ²⁵స్యదే²⁶వస్యపత్నై²⁷నమః॥ శర్వ²⁸స్యదే²⁹వస్యపత్నై³⁰నమః॥
ఈ³¹శా³²నస్యదే³³వస్యపత్నై³⁴నమః॥ పశు³⁵పతే³⁶దే³⁷వస్యపత్నై³⁸నమః॥
రు³⁹ద్రస్యదే⁴⁰వస్యపత్నై⁴¹నమః॥ ఉ⁴²గ్రస్యదే⁴³వస్యపత్నై⁴⁴నమః॥ భీ⁴⁵మ
స్యదే⁴⁶వస్యపత్నై⁴⁷నమః॥ మహా⁴⁸తో⁴⁹దే⁵⁰వస్యపత్నై⁵¹నమః॥ అథాస్యా
ష్టభిర్నామభిర్గంధపుష్పాక్షతసహితాభిరద్భిస్తర్పయిత్వా॥ భవందేవం
తర్పయామి । శర్వందేవం తర్పయామి । ఈశానందేవం తర్పయామి ।
పశుపతందేవం తర్పయామి । రుద్రందేవం తర్పయామి । ఉగ్రందేవం
తర్పయామి । భీమందేవం తర్పయామి । మహాస్తందేవంతర్పయామి ।
భవస్య దేవస్య పత్నీస్తర్పయామి తర్పయామి । శర్వస్యదేవస్య పత్నీ
స్తర్పయామి తర్పయామి । ఈశానదేవస్య పత్నీస్తర్పయామి తర్ప
యామి । పశుపతేదేవస్య పత్నీస్తర్పయామి తర్పయామి । రుద్రస్య
దేవస్య పత్నీస్తర్పయామి తర్పయామి । ఉగ్రస్య దేవస్య పత్నీస్తర్ప

యామి తర్పయామి | భీమస్య దేవస్య పత్నీస్తర్పయామితర్పయామి |
 మహతో దేవస్య పత్నీస్తర్పయామితర్పయామి ఇతి తర్పయిత్వా || తతః
 అఘోరేభ్యస్తత్పురుషాయేతి రుద్రగాయత్రీం జపేత్ దశకృత్యశ్శతకృ
 త్యస్సహస్రకృతోవోవాఽపరిమితకృతోవోవాదశవార మధైనమాశిష
 మాశాస్తై అతైతస్య మూర్ధ్ని హిరణ్యకలశోద కేన సంతతధారా
 అభిషేంచత్ పయసా సర్పిషాదధ్నా మధునాచే త్సురసేనామ్రసే
 నారిక్షేనలిలేన పుష్పద కేన ఫలోద కేన గంధోద కేన కుశోద కేన చ
 తదలాభే శుద్ధోద కేన నా ఆదా శంచమ ఇత్యనువాకం సమస్తైరుద్ర
 మన్యవ ఇత్యేకాదశానువాకా అగ్నో విష్ణు సజ్జోష సేత్యేకా దశా
 నువాకానామేకమేకం జపేత్ | ప్రాణానాం గ్రంధిరసీతి చతుర్భిరను
 వాకం త్వమగ్నే రుద్రస్త్యమగ్రై రుద్రః పృథివీ పూరుషం పృథివీ పూరుషం
 రుద్రోవా ఏష రుద్రోవా ఏష ఆశుశ్శిశానస్తేషా మసురాణాం సువ
 ర్ణం ఘర్మగ్ం శువర్గాయత్రీయమసౌత్రయం ఇన్ద్రస్య వజ్రోసి వసో
 ధారాగ్ం సహస్రశీర్షాఽదభ్యస్సంభూతో భద్రం కర్ణభిరితిదశశాన్తిం
 తతిత్వా | అఘోరణీయ్యానితి ప్రశ్నాంతం జపిత్వా | ఇతి శతానువా
 కాః పంచకాతకాః జపిత్వా |

(శతానువాకములు గ్రంథ విస్తరభీతిచే నిచ్చట వ్రాయనైతిని)

సర్వేషాం వారే వారే పునరారాధన ముత్తరారాధనమ్ |
 సదాగృహీ పాపక్షయాధీ వ్యాధినాశనాధీ శత్రునాశనాధీ జీవితాధీ
 పుత్రాధీ కామ్యాధీ చ తుర్వీత శ్రీకామ శాంతికామః పుష్టికామ
 సుప్తికామః ప్రజ్ఞాకామో మేధాకామ ఆయుష్యకామ ఆరోగ్యకా
 మోఽన్నాద్యకామోవా ఏవం కుర్వన్నాచార్యాయదక్షిణాందద్యా
 ద్దశగాసువత్సాస్సపయసస్సర్వ శ్రం గో రా పృ ఖు రా మా క్తి క
 వాలాస్తదభావ ఏకాంగాం దద్యాదేకాదశ బ్రాహ్మణా భోజయే
 దశ్యమేధక్రితుసహస్ర ఫలమవాప్నోతీత్యాహభగవాన్ బోధాయ
 నః | శ్లో || ఏవం యః కరుతే నిత్యం సర్వసాప్తైః ప్రముచ్యతే సర్వానా-
 మాపవాప్నోతి శివసాయుజ్యమాప్నుయాత్ ||

ఇతి న్యాసఖణ్డ స్సమాప్తః నా! ౭||

శ్రీ రుద్రస్య ప్రశ్నస్యః

అస్యశ్రీ రుద్రస్యప్రశ్నస్యః, అఘోరఋషిః, అనుష్టుప్చందః, సంకర్షణమూర్తిస్వరూపో యోగసావాదిత్యః పరమపూరుషస్స ఏషరుద్రోదేవతా, అగ్నిక్రతుచరమాయా మిష్టకాయాగ్ం శత రుద్రీయే జపాభిషేకే వినియోగః సకలస్య రుద్రాధ్యాయస్య శ్రీ రుద్రోదేవతా ఏకాగాయత్రీచ్ఛందః తిస్రోఽనుష్టుభః, త్రిసఃపంక్తయః, సప్తానుష్టుభః, ద్వేజగత్యై, పరమేష్ఠీఋషిః శ్రీసాంబసదాశివ ప్రీత్యై శతరుద్రీయే జపాభిషేకే వినియోగః, అగ్నిహోత్రాత్మనే అంగుష్ఠాభ్యాంనమః, దర్శపూర్ణమాసాత్మనే తర్జనీభ్యాంనమఃచాతుర్మాస్యాత్మనే మధ్యమాభ్యాంనమః, నిరూఢపశుబంధాత్మనేఅనామికాభ్యాంనమః, జ్యోతిష్టోమాత్మనే కనిష్ఠికాభ్యాంనమః సర్వక్రిత్వాత్మనే కరతలకర పృష్ఠాభ్యాంనమః, అగ్నిహోత్రాత్మనే హృదయాయనమః, దర్శపూర్ణమాసాత్మనే శిరసేస్వాహా, చాతుర్మాస్యాత్మనే శిఖాయైవషట్, నిరూఢపశుబంధాత్మనేకవచాయహం, జ్యోతిష్టోమాత్మనే నేత్రత్రీయాయవాషట్, సర్వక్రిత్వాత్మనేఅస్త్రాయఫట్ భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః, ధ్యానమ్, ఆపాతాళనభ స్తలాంతభువన బ్రహ్మాండ మావిస్ఫురిజ్యోతిస్సాస్పటికలింగమాళి విలసత్పూర్ణేందు వాంతామృతైః, అస్త్రోకాఘ్రతమేకమీశమనిశంరుద్రానువాకాజపకా ధ్యాయే దీప్నితసిద్ధయే ధున్వితదం విప్రోఽభిషింఛేచ్ఛివమ్, ౧. బ్రహ్మాండవ్యాప్తదేహాభిసితహిమరుచాభాసమానాభుజంగైః శంఠే కాలాః కపర్దాకలితశశికళాశ్చండ కోదణ్డహస్తాః, త్ర్యమౌరుద్రాక్షమాలా సులలితవపుషశ్శాంభవా మూర్తిభేదా రుద్రాశ్రీరుద్ర సూక్త ప్రకటితవిభవానఃప్రయచ్ఛన్తు సౌఖ్యమ్. ౨. ఓం శంచమే మయశ్చమే ప్రియంచమేను కామశ్చమే కామశ్చమే సౌమనశ్చమే భద్రంచమే శ్రేయశ్చమే వస్యశ్చమే యశశ్చమే భగశ్చమే ద్రవిణంచమే యనాచమే ధర్తాచమే క్షేమశ్చమే ధృతిశ్చమే విశ్వంచః ఓం శ్వాన్తి శ్వాన్తి శ్వాన్తి.

ఈ శ్వర ధ్యానమ్.

శ్లో॥ ఓం! బ్రహ్మమూరారి సురార్చితలింగం నిర్మలభాసిత శోభిత
లింగమ్! జన్మజదుఃఖవినాశకలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగమ్ ॥ ౧ ॥

శ్లో॥ దేవమునిప్రసాదార్చితలింగం కామదహనకరుణాకరలింగమ్ ।
రావణదర్శవినాశకలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగమ్ ॥ ౨ ॥

శ్లో॥ సర్వసుగంధసులేపితలింగం బుద్ధివివర్ధనకారణలింగమ్ । సిద్ధ
సురాసురవందితలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగమ్ ॥ ౩ ॥

శ్లో॥ దక్షసుయజ్ఞవిదానాశనలింగం కనకమహామణిభూషితలింగమ్ ।
ఘోరితపేష్టనశోభితలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగమ్ ॥ ౪ ॥

శ్లో॥ కుంకుమచందనలేపితలింగం చంకజహార సుశోభితలింగమ్ ।
సంచితపావవినాశకలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగమ్ ॥ ౫ ॥

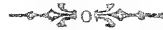
శ్లో॥ దేవగణార్చితసేవితలింగం భావైర్భక్తిభిరేవచలింగం! దినకర
కోటిప్రభాకరలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగం ॥ ౬ ॥

శ్లో॥ అష్టదళోపరివేష్టితలింగం సర్వసముద్భవకారణలింగం । అష్ట
దరిద్రవిదానాశకలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగం ॥ ౭ ॥

శ్లో॥ సురగురుసురవరపూజితలింగం సురవరపుష్పసదార్చితలింగం!
పరంపరంపరమాత్మకలింగం తత్ప్రణమామిసదాశివలింగం ॥ ౮ ॥

శ్లో॥ లింగాచ్చకమిదంపుణ్యం యః పఠేచ్ఛివసన్నితా! శివలోకమనా
ప్నోతి శివేనసహమాదతే ॥

ఇతి ఈశ్వరధ్యానప్రకరణే శ్రీ లింగాచ్చకస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

హరిః ఓమ్ అథాతః పంచాంగ రుద్రాణామ్ ॥

శ్లో॥ ఓంకారమంత్ర సయ్యుక్తం నిత్యం భాష్యయన్తి యోగినః ।

కామదం మోక్షదంతస్మై శివకారాయనమోనమః ॥

శ్లో॥ నమస్తే దేవదేవేశ నమస్తే పరిమేశ్వర ।

నమస్తే వృషభ మాథ నకారాయనమోనమః ॥

ఓంనమోభగవతేరుద్రాయః ఓంభూర్భువస్సువః॥ ఓమ్నమ్ ॥

నమస్తే రుద్రమన్యవక్తతోత ఇషవేనమః । నమస్తేఅస్తు ధన్వనేభా

హుభ్యాముతతేనమః । యాత ఇషుశ్చివతమాశివంబభూవతేధనుః ।

శివాశరవ్యాయాతవతయానో రుద్రమృడయ॥ ఓంనమోభగవతే

రుద్రాయ ॥ ఓం నం । పూర్వాంగరుద్రాయనమః ॥

శ్లో॥ మహాదేవంమహాత్మానం మహాపాతనాశనమ్ ।

మహాపాపహరంపదే మకారాయనమోనమః ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓంమం । సిధనపతయేనమః । సిధనప
తాంతికాయనమః । ఊర్ధ్వాయనమః । ఊర్ధ్వలింగాయనమః । హిర
ణ్యాయనమః । హిరణ్యలింగాయనమః॥ సువర్ణాయనమః । సువర్ణలిం
గాయనమః । దివ్యాయనమః । దివ్యలింగాయనమః । భవాయనమః ।
భవలింగాయనమః । శర్వాయనమః । శర్వలింగాయనమః । శివాయ
నమః । శివలింగాయనమః । జ్వలాయనమః ॥ జ్వలలింగాయనమః ।
అత్మాయనమః । అత్మలింగాయనమః । పరమాయనమః । పరమలింగా
యనమః । ఏతతోమస్య సూర్యస్య సర్వలింగగ్గ్ స్థాపయత్తిపాణిమం
త్రం పవిత్రమ్ ॥ ఓంనమోభగవతేరుద్రాయ॥ ఓంమం । దక్షిణాంగ
రుద్రాయనమః ॥

శ్లో॥ శివంశాస్త్రం జగన్నాథం లోకానుగ్రహకారణమ్ ।

శివమేకం పరంపదే శివకారాయనమోనమః ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం శిం॥ అ॥ వై॥ తు॥ మృ॥ త్యు॥ ర॥ మృ॥ తం॥ న॥ ఆ
గ॥ వై॥ వ॥ స్వ॥ తో॥ నో॥ అ॥ భ॥ యం॥ కృ॥ ణో॥ తు॥ ప్ర॥ త్తం॥ వ॥ న॥ స్ప॥ తె॥ రి॥ వా॥ భి॥ న॥ శ్చీ॥ య
తా॥ గ్ం॥ ర॥ యి॥ స॥ చ॥ తా॥ న॥ శ్చ॥ చీ॥ క॥ తిః॥ ఓం॥ న॥ మో॥ భ॥ గ॥ వ॥ తే॥ రు॥ ద్రా॥ య॥ ।
ఓం శిం॥ ప॥ శ్చి॥ మా॥ గ్ం॥ గు॥ ద్రా॥ య॥ న॥ మః॥ ॥

శ్లో॥ వా॥ హ॥ నం॥ వృ॥ ష॥ భో॥ య॥ స్య॥ వా॥ సు॥ కీ॥ కం॥ త॥ భూ॥ ష॥ ణమ్॥ ।

వా॥ మే॥ శ॥ క్తి॥ ధ॥ రం॥ వం॥ దే॥ వ॥ కా॥ రా॥ య॥ న॥ మో॥ న॥ మః॥ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం వాం॥ పా॥ ణా॥ నాం॥ గ్ం॥ ధి॥ రసి॥ రు॥ ద్రో॥
మా॥ వి॥ శా॥ న్త॥ కః॥ । తే॥ నా॥ న్నే॥ నా॥ ప్యా॥ య॥ స్య॥ । న॥ మో॥ గు॥ ద్రా॥ య॥ వి॥ ష్ట॥ వే॥
మృ॥ త్యు॥ ర్గే॥ వా॥ హి॥ ఓం॥ న॥ మో॥ భ॥ గ॥ వ॥ తే॥ రు॥ ద్రా॥ య॥ ఓ॥ వా॥ ఉ॥ త్ర॥ రాం॥ గ్
రు॥ ద్రా॥ య॥ న॥ మః॥ ॥

శ్లో॥ య॥ త్రి॥ కు॥ త్ర॥ స్థి॥ తం॥ దే॥ వం॥ స॥ ర॥ వ॥ వ్యా॥ పి॥ స॥ మి॥ శ్శ॥ వ్వి॥ రమ్॥ ।

య॥ ల్లి॥ గం॥ పూ॥ ణి॥ యే॥ న్ని॥ త్యం॥ య॥ కా॥ రా॥ య॥ న॥ మో॥ న॥ మః॥ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం యం॥ యో॥ రు॥ ద్రో॥ అ॥ గ్నా॥ యో॥ అ॥ పు॥
య॥ ఓ॥ వ॥ ధీ॥ షు॥ యో॥ రు॥ ద్రో॥ వి॥ శ్వా॥ భు॥ వ॥ నా॥ వి॥ వే॥ త॥ సై॥ రు॥ ద్రా॥ య॥ న॥ మో॥
అ॥ న్ను॥ ఓం॥ న॥ మో॥ భ॥ గ॥ వ॥ తే॥ రు॥ ద్రా॥ య॥ ఓం॥ యం॥ ఊ॥ ధ్ధా॥ వ్యం॥ గ్ం॥ రు॥ ద్రా॥ య॥ న॥ మః॥ ॥
పం॥ చ॥ ము॥ ఖి॥ ధ్యా॥ నమ్॥ ॥

ఓం నం॥ త॥ త్పు॥ రు॥ సా॥ య॥ వి॥ ద్భృ॥ హే॥ మ॥ హా॥ దే॥ వా॥ య॥ ధీ॥ మ॥ హి॥ ।

త॥ నో॥ రు॥ ద్రోః॥ ప॥ ర్నో॥ ద॥ యా॥ త్ ॥

శ్లో॥ సం॥ వ॥ ర్తా॥ గ్ని॥ త॥ టి॥ త్పి॥ దీ॥ ప్త॥ క॥ వ॥ కి॥ ప॥ స్పి॥ ర్థి॥ తే॥ జో॥ మ॥ యం॥ ।

గం॥ భీ॥ ర॥ ధి॥ వినా॥ మ॥ వే॥ ద॥ జ॥ న॥ శం॥ తా॥ మా॥ ధ॥ రం॥ సు॥ న॥ ద॥ రమ్॥ ।

అ॥ క్ం॥ దు॥ ద్యు॥ తి॥ లో॥ అ॥ పి॥ గ్ం॥ భ॥ జటా॥ భా॥ ర॥ ప॥ బ॥ ధ్ధో॥ ర॥ గం॥ ।

వ॥ స్తే॥ సి॥ ధ॥ సు॥ రా॥ సు॥ రే॥ న॥ ద్రో॥ న॥ మి॥ శం॥ పూ॥ ర॥ వ్యం॥ ము॥ ఖం॥ శూ॥ లి॥ నః॥ ॥

(నమస్తై విధనా వైతు ప్రాణానాం యోరుద్రః పంచ.)

ఓం నమోభగవతేరుద్రాయ॥ ఓం నం॥ పూ॥ ర॥ వ్యం॥ ము॥ ఖా॥ య

న॥ మః॥ అ॥ ఘో॥ రే॥ భో॥ ధ॥ ఘో॥ రే॥ భో॥ ఘో॥ ర॥ ఘో॥ త॥ రే॥ భ్యః॥ । స॥ ర్వే॥

భ్యస్సర్వశోక్ష్మభ్యో నమస్తేఅస్తుదుద్రీ యాపేభ్యః ॥

శ్లో॥ కాలాభ్యభ్రమరాంజనమృతనిభం వ్యావృత్తపింగేక్షణం ।

కర్ణోద్భాసితభాగిమ స్రవణానిహోర్నిర్ణదంష్ట్రాంగురమ్ ।

సర్వప్రోతకపాలశక్తిశకల వ్యాకీర్ణసచ్చేఖరం ।

వస్తేదక్షిణమిశ్వరస్యకుటిలభూభంగద్రాదంముఖమ్ ॥

ఓం నమోభగవతేపద్రాయ ॥ ఓం నమః పక్షిణ ముఖాయ

నమః ॥ సద్యోజాతంప్రపద్యైస్సద్యోజాతాయవైనమోనమః । భవే

భవేనాతి భవేభవస్వమాం । భవోద్భవాయనమః ॥

శ్లో॥ పాలేయాచలమిందుకుందధనశం గోక్షీరశేనపభం ।

భస్మాభ్యక్తమనంగదేహదహసజ్వాలావలీలోచనమ్ ।

బ్రహ్మద్వాగ్నిమరుద్గణైస్సనితివదై రభ్యర్చితంయోగిభిః ॥

వందేహంకలంకశంకరహితం స్థానోద్ముఖంపశ్చిమమ్ ।

ఓం నమోభగవతేపద్రాయ ॥ ఓం శిం ॥ పశ్చిమముఖాయ

నమః ॥ నామదేవాయనమో శ్రేష్ఠాయనమ శ్రేష్ఠాయ నమోరు

ద్రాయనమః కాలాయనమః కలవికరణాయనమో బలవికరణాయన

మోబలాయనమో బలప్రమథనాయనమః సర్వభూత దమనాయ

నమో మనో నిగ్ధనాయనమః ॥

శ్లో॥ గౌరంకుంకుమపంకిలం సుతిలకం వ్యాపా కుగండస్థలం ।

భూవిక్షేపాటాక్షవీక్షణం లసత్సంసక్తశ్శోత్థలం ।

స్నిగ్ధంబింబఫలాధరంప్రహసితం నీలాలకాలంకృతం ।

వందేపూర్ణశశాంజ్ఞమల్లలనిభం వక్త్రంహరసోత్తరం ।

ఓం నమోభగవతేపద్రాయ ॥ ఓం చాం ॥ ఉత్తరముఖాయనమః ।

ఈశానసర్వవిద్యానామిశ్వరసర్వభూతానాం బ్రహ్మధిపతిర్బ్ర

హ్మణోధిపత్రిబ్రహ్మశివోమేఅస్తుసదాశివోన ॥

శ్లో॥ వ్యక్తావ్యక్తగుణేతరంపరతరం షట్త్రింశతత్వాత్మకం ।

తస్మాదుత్తమతత్త్వమిక్షరమిదం ధ్యేయంసదాయోగిభిః ।

ఓంకారాధిసమస్తమస్త్రజనకం సూక్ష్మాదిసూక్ష్మంపరం ।
 శాంతంపంచమమీశ్వరస్యవదనం ఖంవ్యాప్తితేజోమయం ।
 ఓం నమోభగవతేరుద్రాయ ॥ ఓంయం ॥ ఊర్ధ్వముఖాయనమః ॥

శ్లో॥ పూర్వంపశుపతిఃపాతు దక్షిణేపాతుశంకరః ।
 వశిష్ఠమేపాతువిశ్వేశో నీలకంఠస్తథో త్రయే ।
 ఈశాన్యాంపాతుమేశరో హ్యగ్నేయాన్యం పార్వతీపతిః ।
 నైర్ఋత్యాంపాతుమేరుద్రో వాయువ్యాం నీలలోహితః ।
 ఉద్ధృష్టిలోచనఃపాతు అధరాయాంమహేశ్వరః ।
 ఏతాభ్యోదశదిగ్భ్యస్తు సర్వతఃపాతుశంకరః ॥
 - (నారుద్రో రుద్రమర్చయేత్)

వ్యాసపూర్వకం జపహోమార్చనాభిషేకవిధిం వ్యాఖ్యా
 న్యమః॥ యాతేరుద్రాశివా త్రయారాధనాపకశిని తయానస్త
 మవాశస్తమయాగిరిశస్తాభిచాకశీహి॥శిఖాయైనమః॥అస్మిన్నహత్యర్థ
 మేస్త్రైభవాఅధి తేషాంసహస్రయోజనేస్తథన్వానితస్మసి॥
 శిరసేనమః (కేచిత్పాఠః) పంచాంగరాదీకరణేపంచమఖధ్యానేచ
 పంచవర్గాక్షరావతంతి॥ ఏకైకస్య ఏకైకవర్ణః॥క-చ-ట-త-ప ఇతి
 క్రమేణ॥ సహస్రాణిసహస్రశో యేరుద్రాఅధిభూమ్యామ్ తేషా
 గ్ం సహస్రయోజనేస్తథన్వానితస్మసి ॥ లలాటాయనమః॥హ్రీం
 సశ్శుచిషద్యసురంతక్షిప్తోతా వేదిషదతిధిర్దురోణసత్॥స్త్రవద్యర్థ
 సదృతనద్యోమసదృశాగోజ ఋతహాఅద్రిజా ఋతం బ్రహ్మత్ ॥
 భువోర్మధ్యానమః॥ త్ర్యంబకం యజామహేసుగంధిం పుష్టివర్ధ
 నమ్॥ ఉర్వారుకమివబంధనాస్త్రుతోర్విరుక్షీయమామృతాత్ ॥ నే

(కేచిత్పాఠః) పంచాంగరాదీకరణే పంచమఖధ్యానేచ
 పంచవర్గాక్షరావతంతి ॥ ఏకైకస్య ఏకైకవర్ణః క-చ-ట-త-ప
 ఇతి క్రమేణపాఠః ॥

త్రాభ్యాంసమః । సమస్సుప్రత్యాయచపభ్యాయచసమః కాట్యాయచస్ప్రత్యాయచ సమస్సుద్యాయచ సప్రత్యాయచ సమోనాద్యాయచ వైశస్త్యాయచ ॥ కర్ణాభ్యాంసమః । మానస్తాకేతనయే మానతయప్రిమానో గోమమానోలశ్వేషురీషః । పిరాన్మానోరుద్రభామితో వశిష్ఠమానిష్ఠన్తో సమనానిభేమతే ॥ నాసికాయేనమః ॥ అనతత్యభనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్షతేషుధే । సైర్యతల్యానాం ముఖాశ్చివోనస్సుమనాభవ ॥ ఋ బాయనమః ॥ నీలగ్రీవాశ్చిత్తికణ్ఠాశ్చర్వాతిధక్షమాచరాః । తేషాగ్ంసహస్రయోజనేనైవధన్వానితన్మసి ॥ కంఠాయనమః ॥ నీలగ్రీవాశ్చిత్తికణ్ఠాదివిగ్ంరుద్రాఉషశ్రితాః । తేషాగ్ం సహస్రయోజనేనైవధన్వానితన్మసి ॥ ఉపకంఠాయనమః । సమస్తేలస్తాయాభాయానాతతాయ స్తప్తవే । ఉభాభ్యాముతతేనమోబాహుభ్యాంతవధన్వనే ॥ బాహుభ్యాంసమః ॥ యాతేహేతిర్మిధుష్ట మహస్తేబభూవనేధనుః । తయాస్మాకవిశ్వతస్త్యమయత్మయాపరిబుభుజ ॥ ఉపబాహుభ్యాంసమః ॥ యేత్తిథాని ప్రచరనిస్త్రకావన్తోస్త్రణాః । తేషాగ్ంసహస్రయోజనేనైవధన్వానితన్మసి ॥ హస్తాభ్యాంసమః ॥ సద్యోజాతంప్రపద్యామి సద్యోజాతాయవైనమోనమః । భవేభవేనాతిభవే భవస్త్యమాభవోద్భవామః ॥ అంకుష్టాభ్యాంసమః నామదేవాయమో జ్యేష్ఠాయనమశ్చ్రేష్ఠాయనమోద్రుద్రాయనమః కాలాయనమః కలివిరణాయనమో బలవికరణాయనమోబలాయనమో బలచక్రమధనాయనమస్సర్వభూతదమనాయనమోమనోన్మనాయనమః । తర్హసిభ్యాంసమః ॥ అఘోరేభ్యోస్త

ఘోరేభ్యోఘోరఘోరతరేభ్యః సర్వేభ్యస్సర్వశరేభ్యోనమస్తే
 అస్తురుద్రరూపేభ్యః మధ్యమాభ్యాంనమః తత్పురుషాయవిద్మహే
 మహాదేవాయధీమహి । తన్నోరుద్రఃప్రచోదయాత్ ॥ అనామి
 కాభ్యాంనమః । ఈశానస్సర్వవిద్యానామిశ్వరస్సర్వభూతానాం
 బ్రహ్మధిపతిర్బ్రహ్మణోఽధిపతిర్బ్రహ్మశివోమేఅస్తు సదాశివోమ్ ।
 కనిష్ఠికాభ్యాన్నమః । నమోవఃకిరికేభ్యోదేవానాగ్ంహృదయేభ్యో
 నమోవిక్షిణకేభ్యోనమోవిచిత్వ త్కేభ్యోనమఅనిరహా తేభ్యోనమ
 ఆమిప్రత్యేభ్యః హృదయాయనమః । నమోగజేభ్యోగణపతిభ్య
 శ్చవోనమోనమోవిరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చవోనమోనమః ।
 పృథ్వియనమః । నమస్తేభ్యోరథకారేభ్యశ్చవోనమోనమః కులా
 తేభ్యఃకర్మారేభ్యశ్చవోనమోనమః । కఠాభ్యాంనమః । నమోహి
 రణ్యబాహువేసేనాన్యేద్విశాంచపతయే నమోనమోప్రత్యేభ్యో
 హరికేకేభ్యఃపశూనాంపతయేనమోనమః । పార్శ్వభ్యాంనమః ।
 విజ్యంధనుశప్తర్షిణో విశల్క్యోజాణవాగ్ం ఉత । అనేశన్న స్యేషవ
 ఆభరస్యనిష్కర్షిణః జితరాయనమః । హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాగే
 భూతస్యజాతః కజిరేక ఆసీత్ । సదాధారపృథివీంద్యాముతేమాం
 కస్మైదేవాయ హవిషావిధేమ । నాభ్యై నమః । మీఢుష్టమశివతమ
 శివోనస్తుమనాభవ । ప్రతమేప్రత్య ఆయుధం నిధాయకృత్తింపసాప్ర
 ఆచరపినాకంబిభ్రదాగహి ॥ కక్ష్యై నమః । యేభూతానామధిపత
 యో విశ్రిఖాసః కక్ష్యసః । తేమాగ్ం సహస్రయోజనేఽప్రధన్వా
 నితన్మసి । గుహ్యాయనమః । యేఅన్నేషువివిధ్యన్తి పాతేషుపిబతో

జనాన్ . తేషాన్ సహస్రయోజనే ౭వధన్వాని తన్మసి || అండా
 భ్యాంనమః || సశిరాజాతవేదాః | అక్షరం పరమంప్రదమ్ | వేదానా
 గ్శిరః తమమ్ | జాతవేదశిరసిమాతా | బ్రహ్మభూర్భువస్సువరోమ్
 అపానాయనమః || మానోమహా నముతమానో అర్భకంమావడక్ష
 నముతమాన ఉక్తితమ్ | మానోవధీఃపితరంమోతమాతరఃప్రియా
 మాన సనువోరుద్రరీషః || ఊరూభ్యాంనమః || ఏష తేరుద్రభాగ స్రం
 జవస్వతేనావసేన ప్రరోమూజనతోత్తిహ్య వతశ ధన్వాపినాకహ
 స్రః కృత్తివాసాః || జానుభ్యాంనమః || సగ్ంస్తృప్తజతోస్సపాబాహు
 శ్చర్మ్యర్థధన్వాపృతిహితాభిరస్తా | బృహస్పతేపరిదీమారథేనరక్షో
 హమితాగ్ం అప్రబాధమానః || జంఘాభ్యాంనమః || విశ్వంభూతం
 భువనం చిత్రిం బహుధాజాతం జాయమానంచయత్ | సర్వోహ్యే
 వతుద్రస్తస్మై రుద్రాయనమోఅస్తు || గుల్ఫాభ్యానమః || యేప్రథాం
 పధిరక్షయ విలబృదాయవృధః | తేషాన్ సహస్రయోజనే ౭వధ
 న్వానితన్మసి || పాదాభ్యాంనమః || అధ్యవోచ దధివక్తాప్రథమోదై
 వ్యోభిషక్ | అహిగ్ శ్వసర్వాస్తంభయస్సర్వాశ్చయాతుధాన్యః || కవ
 చాయనమః || సమోబిల్మినేచ కవచినేచ నమశ్శృతాయచ శుభ
 సేనాయచ || ఉపకవచాయనమః || సమోఅస్తుసీలగ్రీవాయ సహస్రా
 తాయ మ్రిధుషే || అధోయే అస్యసత్వానో౭హం తేభ్యో కరం
 నమః || తృతీయనేత్రాయనమః || ప్రముంచధన్వస్తస్వముభయోరా
 ర్షియోర్జ్యోమ్ | యాశ్చతేహస్త ఇవప్రః పరాతా భగవోవప ||
 అస్త్రాయ ఫట్ ||

యవతావస్తశ్చభూయాగం సశ్చదిశోరుద్రావితస్థిరే తేమా
గం సహస్రయోజనేవధన్వానితస్మసి ఇతివిగ్బంధః ఓంనమో
భగవతేరుద్రాయేతి నమస్కారం స్యసేత్ ॥

ఓం మూర్ధ్నేనమః | సం నాసికాయైనమః | మోం లలాటా
యనమః | భం ముఖాయనమః | గం కంఠాయనమః | వం హృద
యాయనమః | తేం దక్షిణ హస్తాయనమః | రుం వామహస్తాయ
నమః | ద్రాం నాభ్యాయనమః | యం పాదాభ్యాయనమః | సద్యోజాతం
ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయవేనమోనమః | భవేభవేనాతి భవేభవ
స్వమాంభవోద్భవాయనమః || పాదాభ్యం నమః || వామదేవా
యనమోజ్యేష్ఠాయనమశ్చ్యేష్ఠాయనమోరుద్రాయనమః కాతాయ
నమః కలివికరణాయనమో బలివికరణాయ నమోబలాయనమోబల
ప్రమథనాయ నమస్సర్వభూతదమనాయ నమో మనోస్మనాయన
మః || ఊరుమధ్యమాభ్యాయనమః || అఘోరేభ్యోథఘోరేభ్యో ఘోర
ఘోరతరేభ్యః | సర్వేభ్యస్సర్వ శర్వేభ్యోనమస్తే అస్తురుద్రయాపే
భ్యః | హృదయాయనమః | తర్పురపాయవిద్యహే మహాదేవాయథీ
మహి | తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ | ముఖాయనమః | ఈశాన
స్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానాంబ్రహ్మధిపతిర్బ్రహ్మణో
ధిపతిర్బ్రహ్మజివోమే అస్తు సదాజివోమే | మూర్ధ్నేనమః |

అస్యశ్రీహంసగాయత్రీమహామంత్రస్య ఆత్మాఋషిః | వర
మాత్మాదేవతా | ఆవ్యక్తగాయత్రీఛండః | హంసగాయత్రీప్రసాద
సిద్ధ్యశ్రే హంసగాయత్రీజపేవినియోగః || హంసాం అంగుష్ఠాభ్యాయ
నమః | హంసీం తర్జనీభ్యాయనమః || హంసూం మధ్యమాభ్యాయనమః |
హంసైం అనామికాభ్యాయనమః || హంసాం కనిష్ఠికాభ్యాయనమః |
హంసః కరతలకరవృష్టాభ్యాయనమః | హంసాం హృదయాయనమః |

హంసీః శిరసేస్వాహా । హంసూం ఛేదాయైవషట్ । హంసైం కవ
చాయశబం । హంసాం నేత్రిత్రయాయవౌషట్ । హంసః అస్త్రాయ
ఫట్ । భూర్భువస్సువతోమితి ద్విబంధః ॥ ధ్యానమ్ ॥

శ్లో॥ గమాగమస్త్వగగనాదిశూన్యం నిద్రాపదీశుతిమిరాపహారమ్ ।

పశ్యామి తేనర్వజనాన్చుసానమామిహంసంపరమాత్మరూపమ్ ।

దేహోదేవాలయైహ్యోజీవోదేవస్సనాతనః ।

త్యజేదజ్జాననిర్మాణ్యం సోఽహంభావేనపుషయేత్ ॥

హంసహంసఃపరమహంస సోఽహంసహంసహంసః ।

హంసహంసాయశిద్ధహే పరమహంసాయ ధిమహా ।

తన్నోహంసః ప్రచోదయాత్ ॥

హంసహంసేతియో బూయా దంసోనామసదాశీవః ।

ఏవంన్యాయవిధింశ్చత్వా రతస్స పుట మారభేత్ ॥

అథ సంపుటికరణమ్.

ఇన్ద్రాద్ధిక్ దిక్షువిన్యస్య ఓంభూర్భువస్సువః ॥ ఓం ఓంత్రా
తారమిన్ద్ర మత్రితారమిన్ద్రం హ పహవే సుతాత్రిం శూరిమిన్ద్ర
మ్ । హువేనుత్తక్రం పురుషూతమిన్ద్రగ్నైస్త్రినోమసువాధాత్విన్ద్రః ॥

ఓంనమోభగవతేరుద్రాజా ॥ ఓం ఓం పూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రాయ

మః ॥ ౧ ॥ ఓంభూర్భువస్సువః, ఓంనం ॥ త్తన్నో అగ్నే మహాస్య వి

ద్యాక్ దేవస్త్వహేహోవయాసీసీష్ఠాః । యజ్ఞస్త్వహి తమశ్శోశుచా

వో విత్వాద్వేషాగ్ంస్త్రిమయి సగ్ధ్యస్మత్ ॥ ఓంనమోభగవతేరుద్రా

యః ॥ ఓంనం ॥ అగ్నే యదిగ్భాగే అగ్నయేనమః ॥ ౨ ॥ ఓంభూర్భువస్సువః ॥

ఓంమోంసుగంవఃపథామభయంప్రణోతు । యస్మిన్నక్షత్రేయమ

ఏత్రిరాజా । యస్మిన్నేన మభ్యషించ తదేవాః । తదస్య చిత్రగంహవి

సాయజామ ॥ ఓంనమోభగవతేరుద్రాయ ॥ ఓంమోందక్షిణదిగ్భా

గేయమాయనమః ॥ 3 ॥ ఓంభూర్భువస్సువః ॥ ఓంభం ॥ అనుస్వం
 తమయజమాన మిచ్చస్తేనప్యేత్యాం తస్మరస్యాన్వేషి । అన్యమ
 స్మదిచ్చసాత ఇత్యానమోదేవీనిర్గతే తుభ్యమస్తు ॥ ఓంసమోభగ
 వతేరుద్రాయ ॥ ఓంభం నిర్గతదిగ్భాగే నిర్మతయేనమః ॥ ౪ ॥ ఓం
 భూభువస్సువః ॥ ఓంగం॥ తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమానస్తదా
 శాస్త్రైశ్చమానోహవిభ్యః ॥ అహేదమానో వరుణేహబ్రాధ్యుశగ్ం
 సమాప్తాయః పృమోషీః ॥ ఓం సమోభగవతేరుద్రాయ ॥ ఓం గం॥
 శక్తిమదిగ్భాగే వరుణాయనమః ॥ ౫ ॥ ఓంభూర్భువస్సువః ॥ ఓంవం ॥
 అనోనియద్భిశ్చ తి సీభిరధ్వరగ్ం సహస్రిణీభిరుపయాహయజ్ఞమ్వా
 యోఅస్మిక్ ప్రావిషిమాదయస్వ యాయంపాత స్వస్తిభిస్సదానః ॥
 ఓంసమో భగవతేరుద్రాయ ॥ ఓంవం ॥ వాయవ్యదిగ్భాగే వాయవేన
 మః ॥ ౬ ॥ ఓం భూర్భువస్సువః ॥ ఓంతేం॥ వయగ్ం సోమవ్రతేతవ ।
 మనస్తనూత్తబిభ్రతః ॥ ప్రహవంతో అశీమహి । ఇన్ద్రాణీదేవీ సుభ
 గాస్తువత్సీ ॥ ఓంసమోభగవతేరుద్రాయ ॥ ఓంతేం ఉత్తరదిగ్భాగే
 కుబేరాయనమః ॥ ౭ ॥ ఓంభూర్భువస్సువః ॥ ఓంరుం॥ తమిశానంజగత
 స్తస్మత్స్పతిమ్ । ధియంజన్వమవసేహూమహేవయమ్ । పూషానో
 యథా వేదసామసద్వ్యధేర్షితాప్రాయరదభస్వస్తయే । ఓంసమో
 భగవతేరుద్రాయ ॥ ఓం రుం ఈశాన్యదిగ్భాగే ఈశానాయనమః ॥ ౮ ॥
 ఓంభూర్భువస్సువః ॥ ఓందాం॥ అస్మైరుద్రామిహవాకర్షితాసోపృత్తి
 వాత్త్యేభిరహా తో సజోషాః ॥ యశ్శంసతేస్తువతేధాయ ప్రజిగ్ధి
 శ్యేష్ఠా ౬ స్మృ అవన్తుదేవాః ॥ ఓం సమోభగవతేరుద్రాయ ॥ ఓందాం

ఊర్విదిగ్భాగే ఆకాశాయనమః॥౧॥ ఓభూర్భువస్సువః॥ ఓం యం॥
 బ్రాహ్మనాపృథివిభవాన్మత్తరానివేశసి యచ్ఛాన్తశ్చర్మస్తప్రథాః॥ ఓంన
 మోభగవతేనమః॥ ఓంయం అక్షోదిగ్భాగే పృథివ్యైవమః॥౧౦॥

శ్లో॥ ఆదాప్రణవముచ్చార్య వ్యాహృతిః ప్రణవంతతః ।

బీజంమన్త్రంసముచ్చార్య మంత్రాం శేబీజముచ్చరేత్ ॥

అథ దశాంగ రాద్రీకరణమ్

శ్లో॥ లలాటనేత్రకణ్ఠేషు ముఖేభాహ్వోశ్చనాసికే ।

జఠరేనాభిమూర్ధోశ్చ పాదయోర్గళదైహికమ్ ॥

బీజంమన్త్రం సముచ్చార్య మన్త్రాన్ శేబీజముచ్చరేత్ ॥

(శేషుచిద్దే శేషుదిక్పాలకబీజాన్యపిసంఘటికృత్వాపత్యతేతాని
 (యథా)-లం-రం-హం-షం-వం-యం-సం శం-శం-క్షం॥)

ఓం భూర్భువస్సువః॥ఓంఓం॥ నమశ్శమ్భవేచ మయోభవేచ
 నమశ్శమ్భరాచ మయస్కరాచ నమశ్శివాయచ శివతరా
 యచ॥ త్రాతారమిన్ద్ర మవితారమిన్ద్రం హవే హవేసు హవగ్ం
 శారమిన్ద్రమ్ హువేసు శక్రం పురుషాత మిన్ద్రగ్ం స్వస్థినో
 మఘవాథాత్విందః॥ ఓంనమశ్శ్శభవేచ...శివతరాయచ॥ ఓంఓం
 లలాటస్థానే ఇన్ద్రాయనమః॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం నం॥ నమశ్శమ్భవేచ మయో
 భవేచ నమశ్శమ్భరాచ మయస్కరాచ నమశ్శివాయచ
 శివతరాయచ॥ త్వన్మో అగ్నే వరుణస్య విద్యాన్తేవస్య హేచోవ
 యాసీస్తేషాః । యజ్ఞోపహీతము శ్శోశుచానో విశ్వాద్యేషాగ్ంసి
 ప్రము ముగ్ధ్యస్మత్ ॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ మయోభవేచ నమశ్శ

జ్ఞురాయచ మయస్కరాయచ నమశ్శివాయచ । శివతరాయచ ॥
ఓంనం నేత్రస్థానే అగ్నయేనమః ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓంమోం॥ నమశ్శమ్భవేచ మయోభ
వేచ నమశ్శమ్భురాయచ మయస్కరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరా
యచ॥ సుగవ్నఃపంథామభయంకృణోతు । యస్మిన్నక్షత్రేయమ
వీతిరాజా । యస్మిన్నేనమభ్యపించంతదేవాః । తదస్య చిత్రగం
ప్రవిషా యజామ ॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయచ॥ఓంమోం
కర్ణస్థానే యమాయనమః ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓంభం॥ నమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయ
చ॥ ఓం అనుస్వంతమయజమాన మిచ్ఛస్తేనస్యేత్యాంత సకరస్యా
స్వేషి । అన్యమస్మద్విచ్ఛసాత ఇత్థానమోదేవి నిర్వతేతుభ్యమ
స్తు॥ ఓంనమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయచ ॥ ఓంభం ముఖస్థానేనిర్వ
తయేనమః ॥

ఓంభూర్భువస్సువః॥ ఓంగం॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ...శివతరా
యచ ॥ తత్త్వాయామిబ్రహ్మణావందమానస్తదాశాస్తేయజమానో
ప్రవిద్భిః ॥ అహేడమానోవరుణైహబోధ్యురుశగం సమానాయుఃప్ర
మోషేః॥ ఓంనమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయచ॥ ఓంగం బాహుస్థానే
వరుణాయనమః ॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం వం॥ ఓంనమశ్శమ్భవేచ...శివతరా
యచ॥అనోనియ ద్భిశ్శీతీభిరధర్వరగంసహస్రణీభిరుపయాహియజ్ఞం
వాయోఅస్మిన్ ప్రవిషిమాదయస్వయూయం పాతస్వస్తిభిస్సదానః॥
ఓంనమశ్శమ్భవేచశివతరాయచ॥ఓంపంనాసికాస్థానేవాయవేనమః॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం తేం॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ... శివ
తరాయచ॥ వ్రయగ్ం సోమవ్రతేతవ మన సనూఘభితః॥ ప్రజా
వంతోఅశీమహి॥ ఇంద్రాణీదేవీ సుభగాసుపత్నీ॥ నమశ్శమ్భవేచ
...శివతరాయచ॥ ఓం తేం జతరస్థానే కుబేరాయనమః॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం రుం॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ...శివత
రాయచ॥ తమిశానంజగత స్తస్థుష్పతిం॥ ధియంజన్వమవసేహూమ
హేవయం॥ పూషానో యథావేద ప్రామసద్వ్యధేర్క్షితా ప్రాయురద
బ్ధస్య స్తయే॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయచ॥ ఓం రుం॥ నాభి
స్థానే ఈశానాయనమః॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం బ్రహ్మం॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ...శివ
తరాయచ॥ అస్మైరుద్రామిహనా పర్వతాసోవృత్రిహత్యే భరహూ
తోస్తజ్జోమాః॥ యశ్యంసతేస్తువతే ధాయీ ప్రజఇంద్రజ్యేష్ఠా అస్మాం॥
అపంతుదేవాః॥ ఓం నమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయచ॥ ఓం బ్రహ్మం॥
మూర్ధ్నిస్థానే ఆకాశాయనమః॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ ఓం యం॥ నమశ్శమ్భవేచ...శివత
రాయచ॥ ఓంస్త్యోనాపృథివిభవా సృక్షరానివేశనీ॥ యచ్ఛాపశ్చర్మస
ప్రభాః॥ నమశ్శమ్భవేచ...శివతరాయచ॥ ఓం యం॥ పాదస్థానే
పృథివ్యైనమః॥

* (దశాంగరాద్రీకరణేపి) ఓన్నమోభగవతే బుద్రాయేతిచపరేత్॥

* (ఏతద్దశాంగ రాద్రీకరణే తత్రతత్రస్థానేషు రుద్రాయనమ
ఇతి కేచిత్పాఠః.)

శ్లో॥ ప్రణవం వ్యాహృతిర్బీజం శంభవే చ సత్యశరమ్ ।
 విజ్ఞాత్రైత్యేనాచాంతం బీజం ప్రాణమచ్ఛతే
 ఇతి దశాంగ రాద్రీకరణమ్ సమాప్తమ్ చ ॥

అథ షోడశాంగ రాద్రీకరణమ్.

శ్లో॥ శిఖాశిరశ్చ మూర్ధ్నా చ లలాటం నేత్రకర్ణకా ।
 మఖచక్రం బాహుచక్రం హృద్ధీచక్రతిస్థధా ।
 ఊరూజానూః పాదౌ షోడశాంగ సలానివ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః సమస్త్యంభవేచ...రామచ॥ ఓం అం॥
 విభూరసి ప్రవాహతో రాద్రేణానీకేన ప్రాహిమాగ్నే పిప్లహిమా
 మాహిగ్ంసీః ఓం సమోభగవతే దిద్రాయ ఓం లం శిఖా
 మైసమః ॥ ౧ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః సమస్త్యంభ...చ॥ ఓం ఆ । విహ్నిరసి
 హస్త్యవాహతో రాద్రేణానీకేన ప్రాహిమాగ్నే పిప్లహిమా
 మాహిగ్ంసీః ఓం సమోభగవతే దుక్రామ ఆ శిరసేసమః ॥ ౨ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః సమస్త్యంభవేచ...రామచ॥ ఓం ఇం॥ శ్వా
 తోస్త్రైక్షచేతా రాద్రేణానీకేన ప్రాహిమాగ్నే పిప్లహిమా
 మాహిగ్ంసీః ఓం సమోభ...య ఓం ఇ మూర్ధ్వేసమః ॥ ౩ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం సమస్త్యంభవే...యచ॥ ఓం ఈం॥
 త్రుధోసిచిత్వపేదా రాద్రేణానీకేన ప్రాహిమాగ్నే పిప్లహిమా
 మాహిగ్ంసీః ఓం సమోభగ...య ఓం ఈం లలాటాయసమః ॥ ౪ ॥

ఓం భూర్భు...వః । సమ...భవే...యచ॥ ఓం ఉం॥ ఉశి

గన్తి¹వి²రా³ద్రో⁴ణా...హి⁵గ్ం⁶సీ⁷ః" ఓం నమో⁸భగ⁹ ... యం ఓం ఊం
నే¹⁰త్రా¹¹భ్యా¹²నమః || ౧ ||

ఓం భూ¹ర్భు²వ³స్సు⁴వః || నమ⁵ ... వే⁶చ⁷ ... యచ⁸ || ఓం ఊం ||
అ⁹ఘో¹⁰రి¹¹సి¹² బు¹³భా¹⁴సి¹⁵ రా¹⁶ద్రో¹⁷ణా...హి¹⁸గ్ం¹⁹సీ²⁰ః || ఓం నమో²¹భగ²²వ²³తే²⁴
రు²⁵ద్రా²⁶య || ఓం ఊం || క²⁷ర్ణా²⁸భ్యా²⁹నమః || ౨ ||

ఓం భూ¹ర్భు²...వః || ఓం నమ³ ... వే⁴చ⁵ ... వి⁶వ⁷త⁸రాయ⁹చ ||

ఓం ఋం || అ¹న²కు³ర్వ⁴సి⁵దు⁶వ⁷స్వా⁸ రా⁹ద్రో¹⁰ణా...హి¹¹గ్ం¹²సీ¹³ః || ఓం
నమో¹⁴భగ¹⁵వ¹⁶తే¹⁷రు¹⁸ద్రా¹⁹య || ఓం ఋం ము²⁰ఖా²¹నమః || ౩ ||

ఓం భూ¹ర్భు²...వః || ఓం నమ³ ... భ⁴వే⁵...యచ⁶ || ఓం ఋం ||
శు⁷ంభూ⁸రి⁹సి¹⁰ మా¹¹హ్నా¹²లీ¹³యో¹⁴ రా¹⁵ద్రో¹⁶ణా...హి¹⁷గ్ం¹⁸సీ¹⁹ః || ఓం నమో²⁰
భగ²¹వ²²తే²³రు²⁴ద్రా²⁵య || ఓం ఋం శం²⁶తాయ²⁷నమః || ౪ ||

ఓం భూ¹ర్భు²...వః || ఓం నమ³ ... వే⁴చ⁵ ... యచ⁶ || ఓం ఐం ||
సం⁷ప్ర⁸మా⁹డ¹⁰సి¹¹ క్ర¹²శా¹³న్తూ¹⁴ రా¹⁵ద్రో¹⁶ణా... హి¹⁷గ్ం¹⁸సీ¹⁹ః || నమో²⁰భగ²¹వ²²తే²³
రు²⁴ద్రా²⁵య || ఓం ఐం || బా²⁶హు²⁷భ్యా²⁸నమః || ౫ ||

ఓం భూ¹ర్భు²...వః || నమ³ ... వే⁴చ⁵ ... వి⁶వ⁷త⁸రాయ⁹చ || ఓం
ఐం || ఉ¹⁰ప్ర¹¹వ¹²దో¹³సి¹⁴ ఉ¹⁵వ¹⁶మా¹⁷న్తో¹⁸రా¹⁹ద్రో²⁰ణా...హి²¹గ్ం²²సీ²³ః || ఓం నమో²⁴భగ²⁵
వ²⁶తే²⁷రు²⁸ద్రా²⁹య || ఓం ఐం హృ³⁰ద³¹యా³²నమః || ౬ ||

ఓం భూ¹ర్భు²...వః || నమ³ ... వే⁴చ⁵ || ఓం ఏం || ప్ర⁶త⁷కా⁸వ⁹సి¹⁰
న¹¹భ¹²స్వా¹³నా¹⁴ద్రో¹⁵ణా... హి¹⁶గ్ం¹⁷సీ¹⁸ః || ఓం నమో¹⁹భగ²⁰వ²¹తే²²రు²³ద్రా²⁴య ||
ఓం ఏం నా²⁵భ్యై²⁶నమః || ౭ ||

ఓం భూ¹ర్భు²... వః || నమ³ ... వే⁴చ⁵ || ఓం ఐం || అ⁶సం⁷మృ

ప్రసాది హస్త్యనూదో రాద్రేణ...హిగ్ంసీః॥ ఓం నమోభగ...య॥
ఓం ఐం ॥ కత్యైనమః॥ ౧౨॥

ఓం భూర్భు...వః॥ నమ...వేచ...యచ॥ ఓం ఓం ఋత
ధామాసినువజ్యోతీ రాద్రేణ...హిగ్ంసీః॥ ఓం నమోభగవతేరుద్రా
య॥ ఓం ఓం ఊరుభ్యాంనమః॥ ౧౩॥

ఓం భూర్భు...వః॥ నమ...వేచ...యచ॥ ఓం ఔం॥ బ్రహ్మ
జ్యోతిరసి నువధామా రాద్రేణ... హిగ్ంసీః॥ ఓం నమోభగవతే
రుద్రాయ॥ ఓం ఔం జానుభ్యాంనమః॥ ౧౪॥

ఓం భూర్భు...వః॥ నమ...వేచ...యచ॥ ఓం అం॥ అజ్యోత్యే
కప్రాద్రాద్రేణ...హిగ్ంసీః ॥ ఓం నమోభగవతే రుద్రాయ॥ ఓం
అం॥ జంఘాభ్యాంనమః॥ ౧౫॥

ఓం భూర్భువస్సువః॥ నమశ్శంభవేచ...యచ॥ ఓం అః॥ అహి
రసి బుధ్నియో రాద్రేణ...హిగ్ంసీః॥ ఓం నమోభగవతేరుద్రాయ॥
ఓం అః పాదాభ్యాంనమః॥ ౧౬॥

త్వగస్థితై స్సర్వపాపైః పృముచ్యతే సర్వభూతేష్వపరాజి
తోభవతి తతోభూతప్రపిశాచ బ్రహ్మరాక్షస యక్ష యమదూత
శాకినీ ధాకినీ సర్ప శ్వాపద తస్కర జ్వరాద్యుపత్రవ జోపఘాతాస్స
ర్వే జ్వలంతం పశ్యంతు మాం రక్షంతు యజమానగ్ం రక్షంతు॥

ఆ త్మ ర త్నా

మనోజ్యోతిర్జ్వలంతా మాజ్యంవిచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమంద
ధాతు బృహస్పతి స్తనురామిమంనో విశ్వేదేవా ఇహ మాదయం
రామ్॥ గుహ్యాయనమః॥ ౧॥

ఊడశాంగ రాద్రీకరణే సర్వేషు స్థానేషు రుద్రాయ నమః
ఇతి వశంతి॥

అబోధ్యస్మి సమిధాజ నానాం ప్రతిధేనుమివాయతీముషాస
మ్। యహ్యోన ప్రవయాముజ్జహానాః ప్రభానవస్మిస్తతేనాకమచ్ఛ॥
నాధ్యైనమః ॥౨॥

అగ్నిర్మూర్ధాదినః క్షకుత్పతిః పృథివ్యాత్రియం। అపాగ్ంశేరా
గ్ంసి జన్వతిః హృదయాయనమః॥ ౩॥

మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా వైశ్వానర మృతాయ
జాతమగ్నిం। కవిగ్ం సమాజమతిథిం జనానా మూసన్నా పాత్రం
జనయం తదేవాః॥ కంఠాయనమః ॥౪॥

మర్మాణిక్షేవర్మభి శ్చాదయామి సోమస్త్యరాజా మృతేద్రాభి
వస్తామ్। ఉరోర్వరీయో వరివస్తే అస్తు జయంతం త్వమనుమదంతం
దేవాః॥ ముఖాయనమః ॥౫॥

జాతపేద్రాయదివా పావకోసి॥ వైశ్వానరో యదివా వైశ్వు
తోసి॥ శంప్రజాభ్యో యజమానాయ లోకమ్। ఉర్జం పుష్టిం దద
దభ్యావవృత్స్వి॥ శిరసేనమః ॥౬॥

బ్రహ్మత్కన్వద సృజత॥ తదశామయత॥ సమాత్మనాపద్యే
యేతి॥ అత్మన్నాత్మ నిత్యామంత్రయత॥ తస్మైదశమగ్ంహూతః
ప్రత్యృత్యణోత్॥ సదశహూతోభవత్॥ సశహూతో హవైవామై
షః॥ తంవాసతం దశహూతగ్ం శంతం॥ దశహూతేత్యాచక్షతే
ప్రరోక్షేణ ప్రరోక్షప్రియా ఇవహిదేవాః ॥౭॥

అత్మన్నాత్మ నిత్యామంత్రయత॥ తస్మైసప్తమగ్ం హూ

తః ప్రత్యశ్శణోత్ । సప్రప్రహూతోభవత్ । సప్రప్రహూతో హవై
నామైషః । తంవా ఏతగ్ం సప్రప్రహూతగ్ం సంతం । సప్రప్రహూతే
త్యాచక్షతే ప్రరోక్షేణ । ప్రరోక్షప్రియా ఇవహిదేవాః । అత్సన్నా
త్సన్నిత్యామంత్రయత । తస్మైప్రవృగ్ం హూతః పృత్యశ్శణోత్ ।
సప్రహూతో భవత్ ॥౨॥

వృహూతోహవై నామైషః । తంవా ఏతగ్ం వృహూతగ్ం సంతం ।
వృహూతేత్యాచక్షతే ప్రరోక్షేణ । ప్రరోక్షప్రియా ఇవహిదే
వాః । అత్సన్నాత్సన్నిత్యామంత్రయత । తస్మైప్రవృగ్ం హూ
తః ప్రత్యశ్శణోత్ । సప్రప్రహూతోభవత్ । వప్రహూతోహవై
నామైషః । తంవా ఏతం వప్రహూతగ్ం సంతం । వప్రహూతేత్యా
చక్షతే ప్రరోక్షేణ ॥౩॥

ప్రరోక్షప్రియా ఇవహిదేవాః । అత్సన్నాత్సన్నిత్యామంత్ర
యత । తస్మైచతుర్థగ్ం హూతః పృత్యశ్శణోత్ । సచతుర్హూ
తో భవత్ । చతుర్ హూతో హవై నామైషః । తంవా ఏతంచతు
ర్హూతగ్ం సంతం । చతుర్హూతేత్యాచక్షతే ప్రరోక్షేణ । ప్రరో
క్షప్రియా ఇవహిదేవాః । తమబిప్రీత్ । తస్యవైమేనదివృగ్ం హూ
తః పృత్యశ్శణోత్ । తస్యైవైనానాభ్యుతార్ ఇతి । తస్మాన్నుహేనా
గంశ్చతుర్ హూతార్ ఇత్యాచక్షతే । తస్మాద్భుత్సానుః పుత్రా
ణాగ్ం హృద్యతమః । నేదిష్టేహృద్యతమః । నేదిష్టేబ్రహ్మణోభవ
తి । యప్రవం వేద ॥౪॥

ఇత్యాత్మరక్షాక ర్తవ్యాః శివసంకల్పగ్ం హృదయమ్ ॥

అ థ శి వ స ం క ల్పాః.

యనేదం భూతం భువనం భవిష్యత్పరిగృహీతమమృతేన సర్వం |
 యేన యజ్ఞస్త్రాయతే సప్త ఛాతాతస్మై మనశ్శివసంకల్పమస్తు || ౧ ||
 యేన కర్మాణి ప్రచరన్తి ధీరా యతో జానా మరసా చామయన్తి |
 యత్సమ్మితం మనస్సుంచరన్తి తస్మై మనశ్శివసంకల్పమస్తు || ౨ || యేన
 కర్మాణ్యకసా మనీషిణో యజ్ఞైకృణ్వన్తి వితథేషు ధీరాః | యదపూ
 ర్వం యత్కృమంతం ప్రజానాం తస్మై మనశ్శివసంకల్పమస్తు || ౩ || యత్ప్ర
 జ్ఞానముతచేతో భృతిశ్చ యజ్ఞోత్తిరస్తరమృతం ప్రజాను యస్మాన్న
 ఋతేకించ నకర్మకీయతే తస్మై మనశ్శివసంకల్పమస్తు || ౪ || సుహరథి
 రశ్వాని వయం మనుష్యా స్సేనియః తే వశుభిర్వాజినీవాః | హృత్ప్ర
 విప్తం యదచరం యవిప్తం తస్మై మనశ్శివసంకల్పమస్తు || ౫ || యస్మిన్నప్ర
 చస్సామయజాగ్ంషియస్మిన్ పృతిష్ఠాః శానాభావిభారాః | యస్మి
 గ్గృహితం సర్వమోతం ప్రజానాం తస్మై మన...మస్తు || ౬ || యదత్ర వ
 ప్తం త్రిశతగ్ంసు వీర్యం యజ్ఞస్య గుహ్యం సవనా వమాయన్తం | దశ
 పంచత్రిగ్ంశతం యత్పరం తస్మై మన...మస్తు || ౭ || యజ్ఞాగ్రతో దూర
 ముదైతు సర్వం తత్సుప్తస్య తత్రైవేతి | దూరంగమం జ్యోతిషాం
 జ్యోతిరేకం తస్మై మన...స్తు || ౮ || యనేదం విశ్వం జగతో బభూవయే
 దేవాపి మహతో జాతవేదాః | తదేవాగ్నిస్తద్దావ్యయ స్తతూనర్యస్త
 దుచంద్రమాస్తస్మై మన...స్తు || ౯ || యేన ద్యాః పృథివీచాంతరిక్షంచ
 యేవర్వతాః ప్రదిశోదిశశ్చ యేనేదం జగద్దావ్యయం ప్రజానాంతస్మై
 మన శ్శివసంకల్పమస్తు || ౧౦ || యేన నోహృదయం యేచ దేనాయే
 దివ్యా ఆసాయే సూర్యరశ్మిః | తేజోతే చక్షుః సంచరంత తస్మై
 మన శ్శివ...స్తు || ౧౧ || అచింత్యం చాచీమేషుంచ వ్యక్తావ్యక్తపరం
 చయత్ | సూక్ష్మాత్సూక్ష్మతః శ్చైత్యం తస్మై మనశ్శివ...స్తు || ౧౨ ||
 ఏకాచదశశతంచ సహస్రంచాఽయతంచ | నియతంచ ప్రయతంచా
 ర్బుదంచ తస్మై మనశ్శివ...స్తు || ౧౩ || యేపంచపంచాదశశతగ్ంసహస్ర
 మయుతం న్యర్బుదంచ | తేలగ్నిచిత్రైష్టకాస్తాగ్ం శరీరం తస్మై మన

శ్చి...స్తు! ౧౪! వేదాహమేతం పురుషం మహాంత మాదిత్యవర్జం
 తమస్తావరస్తాత్ యస్య యోనిం పరివశ్యంతధీరాస్తస్మేమన...స్తు! ౧౫!
 యస్యైతంధీరాః పునంతికవయో బ్రహ్మణమేతంత్యా వృణతమిం
 దుం | స్థావరం జంగమంచారాకాశం తస్మేమన...స్తు! ౧౬! పరా
 త్పరతరంబ్రహ్మ తత్పరాత్పరతో హరిః | యత్పరాత్పరతోధీశం
 తస్మేమనః...స్తు! ౧౭! పరాత్పరతరంచైవ తత్పరాచైవయత్పరమ్ |
 యత్పరాత్పరతోజ్ఞేయం తస్మేమన...స్తు! ౧౮! యావేదాదిషుగాయ
 త్రి సర్వవ్యాపీమహేశ్వరీ | ఋగ్యజుస్సామాధర్వైశ్చ తస్మేమన...
 స్తు! ౧౯! యావైదేవం మహాదేవం ప్రయతః ప్రణవశ్శుచిః | యస్స
 ర్వసర్వవేదైశ్చ తస్మేమన...స్తు! ౨౦! ప్రయతః ప్రణవోంకారం
 ప్రణవం పురుషోత్తమమ్ | ఓంకారం ప్రణవాత్కారం తస్మేమన...
 స్తు! ౨౧! యోసాసర్వేషువేదేషు పత్యతే హ్యయమీశ్వరః | అకా
 యోనిర్బహోహ్యత్కా తస్మేమన...స్తు! ౨౨! గోభిర్బుష్టం ధనేనహ్య
 యాపాచ బలేనచ | ప్రజాయాపశుభిః పుష్కరాక్షం తస్మేమన...
 స్తు! ౨౩! త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ | ఉర్వా
 రుకమిప్రబంధనాన్మృత్యోర్మక్షీయమామృతాత్తస్మేమన...స్తు! ౨౪
 కైలాసశిఖరేరమ్య శంకరస్య శివాలయే | దేవతాస్తత్రమోదంతి
 తస్మేమన...స్తు! ౨౫! కైలాసశిఖరావాసా హిమవద్గిరికన్యకా | నీల
 కంఠం త్రినేత్రం చ తస్మేమన...స్తు! ౨౬!

విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్తక్షత విశ్వత
 స్పాత్ | సంఖామఖ్యాం నమతి సంపతత్రై ర్ద్యావాభృథివీజవయా
 దేవ ఏకస్తస్మేమన...స్తు! ౨౭! చతురో వేదాసధీయాత సర్వకాత్రు
 మయంవిదుః | ఇతిహాసపురాణానాం తస్మేమన...స్తు! ౨౮!

మానోమహాస్తమృతమానో అర్చకం మాన్త ఉత్తంత మృత
 మాన ఉత్తితమ్ | మానోవధీః పితరం మోతమాభ్యం శ్రీనివాసానామ్

స్తనువో రుద్రగిరిప్రస్థేమన...స్తు || ౨౯|| మానస్తాకేతనమైమాన
ఆయుషి మాన్తో గోష్ఠమాన్తో అక్షేషురీషః । వీరాన్యానో రుద్ర
భామితో వధీర్హాకవిష్కంతోనమసావిధేమ కేతస్థేమన...స్తు || ౩౦||

ఋతగ్ం సత్కంఠరంబ్రహ్మపురుషంకృష్టపింగలమ్ । ఊర్ధ్వ
శేతం విరూపాక్షంవిశ్వయాచాయనైవమోనమస్తస్థేమన...స్తు || ౩౧||

కద్రుద్రాయప్రచేతసే మీఘష్టమాయతవ్యసే । వోచేమ
శంతమగ్ంహృదే । సర్వోపేయోష దుద్రస్తస్థేమద్రాయ నమోఅస్తు
తస్థే...స్తు || ౩౨||

బ్రహ్మజ్జ్ఞానం పృథమం పురస్తా ద్విసీమత సురుహచో వేన
అవః । సబుధ్నియా ఉప్రమాఅస్యవిషాస సతత్త్వయోనిమసతత్త్వవివ
స్తస్థే మనశ్చి...స్తు || ౩౩||

యఃపాణితో నిమిషతో మహితైర్వక్త్రదాగ్రా జగతో బ
భావ । యఈనే అస్యైవవత్సతుష్పదః కస్తేదేవాయ హవిషా
విధేమతస్థే మన...స్తు || ౩౪||

య అత్మదా బలదా యస్య విశ్వరూపసతే ప్రశిషంయస్య
దేవాః । యస్యఛాయామృతం యస్యమృత్యుః కస్తేదేవాయహ
విషా విధేమ తస్థేమన...స్తు || ౩౫||

యోరుద్రోత్తగ్నో యోఅపు యటషధీష్ఠయోరుద్రోవిశ్వా
భువనావివేక్ష తస్థేమద్రాయనమో అస్తుతస్థేమన...స్తు || ౩౬||

గంధర్వద్యరాం దురాధర్షాంనిత్యపుష్టాంకరీషీణీమ్ । ఈశ్వ
రీగ్ంసర్వభూతాంతామిహోపహ్వయేశ్చియంతస్థేమన..స్తు || ౩౭||

నమకం చమకంచైవపురుషమనూక్తంచ యద్విదుః ।

మహాదేవేన తత్తుల్యం తస్మేమన...స్తు ॥ ౩౨ ॥

య ఇదగ్ం శివసంకల్పగ్ం సదాధ్యాయ నిబ్రాహ్మణాః ।

తే వరంమోక్షం గమిష్యన్తి తస్మేమన...స్తు ॥ ౩౩ ॥

శివసంకల్పగ్ం హృదయాయనమః । సహస్రశీర్షా పురుష
మ...యత్ర పూర్వే ప్రాధ్యాసస్స నిదేవాః । పురుషమనూక్తగ్ం శిర
సేనాహుః । అద్భుతస్సంభూతః పృథ్విర్జ్వరసాశ్చ...సర్వంమనిషాణా
మిత్ర నారాయణగ్ం శిఖాయైవమత్ ।

అశుశ్చికానో వృషభోవయుధో ఘనాఘనః క్షోభణశ్చర
మణీనామ్ । సంక్రందనోనిమిష ఏకవీరశ్చతగ్ం సేనాలజయత్సాక
మింద్రః । సంక్రందనేనానిమిషేణ జిష్ణునాయుత్సారేణ దుశ్చ్యుత
సేనధృష్టునా తదిం దేణజయత తత్సహధ్వంయుధో వరశ్శుభా
స్తేనవృష్టా । సశ్శుభాస్తేననిమగ్నిభి ర్వశీసగ్ం సస్థానయుధ ఇం
ద్రోగణేన సగ్ం స్తప్తజితోస్సుహ బాహుశ్చభూర్భ్రవ ధన్వాపతి
హితాభిరస్తా । బృహస్పతే పరిదీయా రథేన రక్షోహమిత్రాగ్ం అప్త
బాధమానః । ప్రభంజక తేనాః ప్రమృణోయుధాజయన్తస్సాక
మేధ్యవితారభానాం । గోశ్రీభిదం గోవిదం వజ్రబాహుం జయంత
మజ్మప్రమృణంత మోజసా ఇమగ్ం సజాతాలను వీరయధ్వ మిం
ద్రగ్ం సఖాయోమనగ్ం రథధ్వం బలవిజ్ఞాయస్థనిరః పవీరస్సుహ
స్వా వాజీసహమానఉగ్రిః । అభివీరో అభిసత్వాసహా జాతైత్ర
మింద్రీరధమా తిష్ఠగోవిత్ । అభిసోత్రాణి సహస్రాగాహమానోదా
యోవీర శ్చతమన్యు రింద్రః । దుశ్చ్యుతనః పృథనాపాదయుధో

అస్మాకం సేనా అవతు ప్రియుతు . ఇంద్రాసాం నేతాబృహస్పతి
 ర్షషీణా యజ్ఞః పురవీతుసామః । దేవసేనానా మభిభంజతీనాం జయం
 తీనాం మరుతోయం త్వగే । ఇంద్రస్య వృష్ణో వరణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యా
 నాం మరుతాగ్ం శర్ధాక్షగ్ం । మహామహసాం భువనచ్యవానాం
 ఘోషోదేవానాం జయతా ముదస్థాత్ । అస్మాక మింద్రస్సమృతేషు
 ధ్వజేష్వస్మాకం యా ఇషవస్తాజయంతు । అస్మాకం వీరా ఉత్తరేభ
 వంత్యస్మానుదేవా అపతాహా వేషు । ఉద్ధర్షయమఘవన్నాయుభా
 న్యుత్సత్సనాం మామకానాం మహాగ్ంసి । ఉద్వృతహా వాజి
 నాం వాజినాన్యుద్రథానాం జయతా మేతుఘోషః । ఉప్రప్రేతజయ
 తానరస్థిరావస్సంతు బ్రాహ్మవః । ఇంద్రో వశ్యర్మయచ్ఛత్య నాధృష్యా
 యథాసథ । అవస్సృష్టా వరావత శరవ్యే బ్రహ్మసగంశితా । గ
 చ్చామిత్రా ప్రవీశమైషాం శంచనోచ్ఛిషః । మర్మాణి తేవర్మభి
 శ్చాదయామి సోమస్తావరాజామృతేనాభివస్తామ్ । ఉరోర్వరీయో
 వరివసేఅస్తు జయంతంత్యా మనుమదంతు దేవాః । యత్ర బ్రాణా
 స్సంపతంతి కుమారా విశిఖాశ్వివ । ఇంద్రో నస్తత్ర వృత్రహావిశ్వా
 హాశర్మయచ్ఛతు । అసురానజయన్ తదప్రతిరధస్యా ప్రతిరధత్వంయ
 దప్రతిరధం ద్వితీయోహోతాన్వాహాప్రత్యేవ తేన యజమానో
 భాగ్యవ్యాం జయత్యధో అనభిజితమే వాభిజయతి దశర్భంభవతి
 దశాక్షరా విరాడ్విరాజైమాత్రాకా విధృతా వనయోలోకయో
 ర్విధృత్యా అభోజశాక్షరావిరాడన్నం విరాడ్విరాజ్యే వాన్నాద్యే
 పృతితివృత్త్య సవివవా అంతరిక్ష మంతరిక్ష మివాగ్నిధమాగ్నిధే ।

అశుశ్చిశానో ప్రితిరథం కవచాయహం ॥

ప్రతిపూరుష మేకకపాలాన్నిరవప్రత్యేకమతిరిక్తం యావం
తో గ్రహస్యస్య సైభ్యకమకరం పశూనాగ్ శర్కాసి శర్మయజ
మానస్య శర్మమేయచ్చక ఏవరుదో నద్వితీయాయతస్థ ఆఖుస్సై
రుద్రప్రశు సంతాప సైవవతే రుద్రభాగస్సహస్వ సాంబికయా తం
జవస్వభేక్షణం గవేశ్వాయ పురుషాయభేక్షణ మథోఅస్మభ్యం భేష
జగ్ం సుభేషణం యథాసతి సుగంమేషాయమేష్యా అవాంబరుద్ర
మదిమహ్యవదేవం త్రింబకమ్ యథా నశ్చేయిస్తః కరద్యథానో
వస్యస్తః కరద్యథానః పశుమతః కరద్యథానో వ్యవసాయ యా
త్ త్రింబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ ఉర్వా
రుకమివ బంధనా ప్రౌత్యో రుక్షీయ మామృతాత్ ॥ ఏవతే
రుద్రభాగ సంతాప సైవవతే నావసే నప్రహ మూజవతోత్తి హ్యవత
తధన్వా పినాకహస్తః కృత్తివానాః ॥ ప్రతిపూరుష మేకకపాలా
న్నిరవపతి జాతా ఏవ ప్రజారుదాన్నిరవదయతే ఏకమతి
రిక్తం జనిష్యమాణా ఏవ ప్రజారుదాన్నిరవదయతే ఏకకపా
లాభవంతి ఏకధైవరుద్రం నిరవదయతే నాభిఘారయతి యద
భిఘారయేత్ అంతరవచారిణగ్ం రుద్రంకుర్యాత్ ఏకోల్బు కేవ
యంతి తద్ధిరుద్రస్యభాగభేయం ఇమాం దిశంయంతి ఏషావై
రుద్రస్య దిక్ స్వాయామేవ దిశి రుద్రంనిరవదయతే రుద్రోవా
అప్రశుకాయా అహుత్యైనాతివృత అసా తే ప్రశురితి నిర్దిక్షేద్యంద్వి
ష్యాత్ యమేవ ద్వేష్టి తమస్మైప్రశుం నర్దికతి యద్ది నద్విష్యా

త్ । అఖి సై ప్రసుతిబూయాత్ ॥ నగ్రామ్యాక్ ప్రహా హనిన్
 నార్యాక్ । చతుష్పథే జహాతి ప్రహవా అగ్నినాం పక్ష్యై
 నామ । అగ్నివత్స్యేన జహాతి । మధ్యమేన ప్రణ్వేన జహాతి ।
 స్రుఘ్యేహ । అహోభలు । అంతిమేనైవ హాతవ్యం । అంతత ఏవ
 ద్రుద్రం నిరవదయతే । ప్రహతే రుద్రభాగస్సహస్వసాగ్ం చీకయత్యా
 హ । శరద్వాప్తస్యాంబికాస్వనా । తయావాప్తహ హానస్తి । యగ్ం
 హినస్తి । తయైవెనగ్ం సహశమయతి భేషజంగత ఇత్యాహ ।
 యావంత ప్రహగ్రామ్యాః ప్రశవః । తేభ్యో భేషజం కరోతి । అవాం
 రుద్ర మదిమహిత్యాహ । ఆశిషమేవైతా నూశానై ॥ త్ర్యంబకం
 యజామహ ఇత్యాహ । మృత్యోర్మృత్యీయమామృతా దితివాచైత
 దాహ । ఉక్తిరంతి । భగస్య లీపనతే । మూలేక్షత్యా సజంతి ।
 యథాజనం యతేన సంకరోతి । త్రాదృగేవతత్ । ప్రహతే రుద్ర
 భాగ ఇత్యాహ నిరవత్యై । అపశీక్షమాయంతి అహః పరిసింఛతి
 రుద్రాన్యాంతర్ హిత్యై । పవా ప్రతేస్మాల్లోకాచ్యవంతే । య
 త్ర్యంబకై శ్చరంతి । ఉత్తిల్యం చయం పునరేత్యై నిర్వపతి । క్రయంవా
 అదితిః । అస్యామేవ ప్రతితివంతి । విభాడ్బృహత్పితౄనామ
 ధ్వాయుర్ధధ్యజ్ఞపతావవిహ్వాతం । వాతజాతోయా అభిరక్షతుర్మ
 నాప్రజాః పుషోష బహుధా విరాజతి । ఓం నమోభగవతే రుద్రా
 య ॥ ప్రతిపూరుషం ప్రతిపూరుషం విభాశితినేత్రత్రయాయ వో
 షట్ ॥ త్వమగ్నే రుద్రో అసురో మహాక్షివస్త్వగ్ శర్వోమా
 రుతం పృథక్ శశిషే । త్వంవాజై రుద్రై ర్వాసిశంధ యస్త్విం పూ

సావిధశః సాన్తినుత్పన్నాః । ఆవో రాజానా మధ్వరస్వరుద్రగ్ం హో
 తారగ్ సత్యయజ్ఞగ్ రోదస్యాః । అగ్నింపురాతనయితో రచితా
 ధ్విరణ్యరూప్త మవశే కృణుధ్వం । అగ్నిర్ హోతానిషసాదాయజీయాను
 వశేమాతుస్సురభావులీకే । యవాక్రవిః పురునిష్ఠః । ఋతావాధ
 తా కృష్టినాముత మధ్యక్షిధ్వః । సాధీమకదేవవీతినో అద్యయ
 జ్ఞస్య జిహ్వమవిదామ గుణ్యం । స ఆయురాగా తుస్సరభి ర్వసా
 నో భద్రామ కర్తేవహూతినో అద్య । అగ్నిం దదగ్ని సనయ నివ
 ద్యాః తామా రేహ ద్వీరుధ సమంజః । సద్యోజ్జ్ఞానో విహీమిధ్యో
 అఖ్యదా రోదసీ భానునాభాత్యంతః । తేవసూని పుర్యణీ హూ
 తర్హోసావసో రేరేయజ్ఞయాసః । తామేవ విశ్వా భువనానియస్మిన్
 శ్సగ్ం సాభగానిదధిరే సావకే । తుభ్యంతా అంగిర స్రమవిశ్వా
 సుప్తితయః పృథక్ । అగ్నే కామాయయేమిరే । అశ్యామతం కా
 మమగ్నే తవోత్యశ్యామరణిగ్ం రయివ సుప్తిరీం । అశ్యామవాజ
 మభివాజయంతో శ్యామద్యుమ్న మజరా జరంతే । శ్రేష్ఠం యవి
 వృథారతాగ్నే ద్యుమంత మాభరః । వసో పురుషృహగ్ం రణిం ।
 సశ్వితావ సనస్యతూరోచనన్తా అజరేభిర్నా నదచ్ఛిర్యవిష్ఠః । యః
 సావకః పురుతమః పురూషిప్తఘాన్యగ్నిరనుయాతి భర్తవః । ఆయు
 ప్రైవిత్యతోదధదయమగ్ని ర్వరేణ్యః । పునస్తే ప్రాణాయతి పరా
 యక్ష్మగ్ సువామితేఽయ్యుర్దా అగ్నేహవిషో జహాణో ఘృతప్రతి
 ణోఘృతయానిరేధి । ఘృతంప్రీత్యా మధుశామగవ్యం ప్రీతేవపుత్ర
 మభిరక్షతాద్విమమ్ । తస్మైశ్చేనతిహర్యతే హతవేదో విచరవశే ।

అగ్నేజనామి సుప్తుతిం దివస్వరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిర్నస్మద్ద్వితీయం
 పరిజాతవేదాః । తృతీయ మపున ప్రథమా అజస్రమింధాన ఏనం
 జరతే స్వాధీః । శుచిః పావక వంద్యోగ్నే బ్రహ్మద్విరోచసే । త్వం
 ఘృతేభిరాసుతః । దృశానో రుక్మక్షర్యావ్యవ్యా ద్దర్శోవ్రమా
 యుక్తియేరుచానః । అగ్నిర్నమృతో అభవద్వయోభిర్య జేతం
 ద్యారజనయత్సురేతాః । ఆయదిషేన్తృపతిం తేజఃకల్పచ్ఛుచిరేతో
 నిషిక్తం ద్యౌరభీకే । అగ్నిశ్శ్రగ్ధమనవద్యం యవానగ్ స్వాధియం
 జనయత్ఫూదయచ్ఛ । సతేజీయసామనసాత్వోతక్షత శిక్ష స్వప్రత్యస్య
 శిక్షోః । అగ్నేరామోనృతమస్య ప్రభుతౌ భూయామతే సుప్తుతయ
 త్వవస్యః । అగ్నే సహంతమాభర ద్యుమ్నుస్య ప్రాసహరయిం ।
 విశ్వావ్యశ్చోవ్రణీరభ్యాసావాజేషు సాసహత్ । తమగ్నే పృతనాస
 హగ్ం రయిగ్ం సహస్వతిభర । త్వగ్ంహిసతోవ్య అద్భుతోదాతా
 వాజస్యగోమతః । ఉతాన్నాయవశాన్నాయ సోమపృష్ఠాయవేధసే ।
 సోమై ర్విధేమాగ్నయే । వద్యాహిసూనోఅస్యద్ధ సదావిత్రకేఅగ్ని
 ర్జనుమాజ్ఞాన్నం । సత్వంస ఉర్జ సనఊర్జం ధారాజేవ జేరవృకత్
 వ్యంతః । అగ్న్ ఆయాగ్ంషి పవసామనోర్జమిషంచనః । ఆరేబాధ
 స్వదుచ్ఛునాం । అగ్నే పవస్వస్వపాఅస్మేవర్చస్సువీర్యం । దధతో
 షగ్ం రయిం మయి । అగ్నే పావకరోచిషా మంద్రయా దేవజిహ్వ
 యా । ఆదేవా వక్షియక్షిచ । సనఃపావక దీధివోగ్నే దేవాగ్ం
 ఇహోవహ । ఉపయజ్ఞగోహవిశ్వనః । అగ్నిశ్శుచివృతమ శ్శుచిర్వి
 ప్రశ్శుచిఃకవిః । శుచిరో చత్రఆహుతః । ఉదగ్నై శుచయ సవ శుశా

భాజిత శరతే । తవశ్యాతీగ్ం వ్యర్చయః ॥ త్వమగ్న రుద్రో
 అనురో మహోదయః । త్వగ్శర్థోమాదతం ప్రుక్ష ఈశిషే । త్వం
 వాతై రరుణైర్యాసిశంగయః । త్వం పూమావిధతః వాసినుత్మవా ।
 దేవా దేవేషు శ్రయధ్వం । పృథమాద్వితీయేషు శ్రయ
 ధ్వం । ద్వితీయాస్త్రతీయేషు శ్రయధ్వం । తృతీయాశ్చతుర్థేషు శ్ర
 యధ్వం । పంచమాః పంచమేషు శ్రయధ్వం । పంచమాష్టమేషు శ్ర
 యధ్వం । షష్ఠాస్సప్తమేషు శ్రయధ్వం । సప్తమా అష్టమేషు శ్రయ
 ధ్వం । అష్టమా నవమేషు శ్రయధ్వం । నవమాదశమేషు శ్రయ
 ధ్వం । దశమా ఏకాదశేషు శ్రయధ్వం । ఏకాదశా ద్వాదశేషు శ్ర
 యధ్వం । ద్వాదశా త్రయోదశేషు శ్రయధ్వం । త్రయోదశాశ్చ
 తుర్థశేషు శ్రయధ్వం । చతుర్థాః పంచదశేషు శ్రయధ్వం । పంచ
 దశా షోడశేషు శ్రయధ్వం । షోడశా సప్తదశేషు శ్రయధ్వం ।
 సప్తదశా అష్టాదశేషు శ్రయధ్వం । అష్టాదశా ఏకాన్నవిగ్ం శేషు
 శ్రయధ్వం । ఏకాన్నవిగ్ంశా విగ్ంశేషు శ్రయధ్వం । విగ్ంశా ఏక
 విగ్ం శేషు శ్రయధ్వం । ఏకవిగ్ంశా ద్వావిగ్ం శేషు శ్రయధ్వం ।
 ద్వావిగ్ం శాత్రయోవిగ్ం శేషు శ్రయధ్వం । త్రయోవిగ్ం శాశ్చ
 తుర్విగ్ం శేషు శ్రయధ్వం । చతుర్విగ్ంశాః పంచవిగ్ంశేషు శ్రయ
 ధ్వం । పంచవిగ్ంశా షడ్విగ్ం శేషు శ్రయధ్వం । షడ్విగ్ంశా సప్త
 పవిగ్ం శేషు శ్రయధ్వం । సప్తవిగ్ంశా అష్టావిగ్ం శేషు శ్రయ
 ధ్వం । అష్టావిగ్ంశా ఏకాన్నత్రిగ్ం శేషు శ్రయధ్వం । ఏకాన్నత్రి
 గ్ంశా స్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వం । త్రిగ్ంశా ఏకత్రిగ్ం శేషు శ్రయ

ధ్వం । ఏకత్రిన్గంశా ద్వాత్రిన్గం శేషు శ్రయధ్వం । ద్వాత్రిన్గంశా
 త్రయస్త్రిన్గం శేషు శ్రయధ్వం । దేవా స్త్రిరేకాదనాస్త్రిత్రయ
 స్త్రిన్గంశాః । ఉత్తరేభవత ఉత్తరవత్కాన ఉత్తరసత్వానః । య
 త్కామయదం జహామి । తస్మై సమృధ్యతామ్ । నయగ్స్యాను
 పతయోరయీణామ్ భూభృవస్సస్వసాస్వహః॥ త్వమగ్నై త్వమగ్నై
 శతరుద్రీయమిత్యస్త్రాయఫట్ ॥ భూభృవస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥

అథ పంచాంగగం సకృజ్జపేత్ ॥ సద్యోజ్ఞాతం ప్రపద్యామి
 సద్యో జాతాయువై నమోనమః ॥ భవేభవేనాతిభవే భవస్వమాం ।
 భవోద్భవాయనమః॥౧॥ నామదేవాయ నమోజ్యేష్ఠాయ నమశ్చే
 స్థాయనమోర్ముద్రాయనమః కాలాయనమః కలవికరణాయనమోబల
 వికరణాయ నమోబలాయ నమోబలప్రమథనాయ నమస్సర్వభూత
 దమనాయ నమోమృతోన్మనాయ నమః ॥౨॥ అఘోరేభ్యో ధఘో
 రేభ్యో ఘోర ఘోతరేభ్యః । సర్వేభ్య స్సర్వశరేభ్యో నమస్తై
 అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥౩॥ తత్పురుషాయవిద్మహే మహాదేవాయ
 ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥౪॥ ఈశానస్సర్వవిద్యా
 నా మిశ్వరస్సర్వభూతానాం బ్రహ్మణోధిపతిర్బ్రహ్మోహ్మ
 శివోమే అస్తు సదాశివోమ్ ॥౫॥

అష్టాంగం ప్రణమ్యం

హిరణ్యగర్భస్సమవతతాగ్ర భూతస్యజాతః పతిరేకానీత్ ।
 సదాధారపృథివీం ద్యాముతేమాం కస్మైదేవాయ ప్రావిషావిధేమ॥
 ఉరసేనమః ॥౧॥

యః ప్రాణతో నిమిషతో మహితైర్వక్షత్రదాజ్ఞా జగతో
బభౌవ! య ఈశే అస్య ద్విపదశ్చతుష్పదః కస్మిదేవాయ హవి
సావిధేమ ! శిరసేనమః : 19 |

త్రపృష్ఠజ్ఞానం పృథమం పురస్తాద్విసేతుతస్సురుచో వేనలవః ।
సమృద్ధిరూ ఉపమా తస్య విస్తాన సతత్త్వయోని మసతత్త్వవివః ।
దృష్ట్యా యనమః : 3 |

మహీద్యాః పృథివీచవ ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతామ్ । పిప్రు
తాం శ్లోభకీమభిః । మనసేనమః : 4 |

ఉపశ్వాసయత్పృథివీ ముతద్యాం పురుత్రాతే మరుతాం విష్ణే
తం జగత్ । సదుండుభేసజారిందేణధేవైర్హరాద్దవిద్యో అపసేధ
శక్రూః । వచసేనమః : 5 |

అగ్నేనయస్పవభారా యే అస్మాక్ విశ్వని దేవతయనాని
బ్రహ్మా । యుయోధ్యన్మజ్జహూరాణ మేనోభూయిష్ఠాంతేనసుక్తిం
విధేమ । పద్యాంనమః : 6 |

యాతే అగ్నే రుద్రీయా తనూస్తయానః పాహి తస్మాన్తై
స్వాహా యాతే అగ్నే యాతయా రజాతయా హతాతయా తనూర్వ
షీకాస్తా గహ్వరేష్టాగ్నిం వచో అపావధీం త్వేషం వచో అపావధీగ్
స్వాహా ! కరాభ్యాంనమః : 7 |

ఇమంయమ పృస్తరమాహిసీదాంగిరోభిః పితృభిస్సంవిదానః ।
ఆత్వామంత్రాః కవిశస్తావహం త్వేనా రాజా హవిసామాదయ
స్స । కరాభ్యాంనమః : 8 | ఇతి సాష్టాంగం ప్రణమ్య ।

శ్లో॥ ఉరసా శిరసాదృష్ట్యా మనసా వచసాతథా ।

పద్యాభ్యంకరాభ్యాంకర్ణాభ్యాం ప్రణామోష్టాంగఉచ్యతే॥

అథాత్మానగ్ంశివాత్మానగ్ంశీరుద్రరూపిణమేవంధ్యాయేత్ ॥

శుద్ధస్ఫటికసంకాశంత్రితేత్రం పంచవక్త్రందశభుజగ్ం సర్వా
భరణభూషితం నీలగ్రివం శశాంక చిహ్నం నాగయజ్ఞోప వీతినం
నాగా భరణభూషితం వ్యాఘ్రచర్మాంబరధరం శమండల్పక్షసూత్ర
ధరం అభయవరకరం శూలహస్తం జ్వలంతం కపిల జటాజూటినం
శిఖాముద్యోతధారిణమ్ ॥ శ్లో॥ వృషస్కంధసమారూఢముమా దేహార్థ
ధారిణమ్ । అమృతేనాప్లుతంహృష్టం దివ్యభోగసమన్వితమ్ । దిగ్దే
వతా సమాయుక్తం సురాసురనమస్కృతమ్ । నిత్యంచ శాశ్వతం
శుద్ధం ధృవమక్షర మవ్యయమ్ । సర్వవ్యాపినమీశానం రుద్రంనై
విశ్వరూపిణమ్ । ఏవంధ్యాత్వాద్విజసమ్యక్తతో యజనమారభేత్ ॥

అథ రుద్రస్సానార్చనాది ప్రయోగః.

అథాతో రుద్రస్సానార్చనాభిషేకవిధిం వ్యాఖ్యాన్యాయః॥
ఉదితఏవ తీర్ధే స్నాతోద్దేత్య శుచిఃప్రియతో బ్రహ్మచారి శుక్లవా
సాః తస్యదక్షిణాపత్వద్దేశే తన్ముఖంస్థితావైత్మనిదేవతాస్థానపయే
త్ ॥ ప్రజనశేఖ్రహృతిష్ఠతు । పాదయోర్విష్ణుస్తిష్ఠతు । హస్తయో
హారస్తిష్ఠతు బాహ్వో రింద్రస్తిష్ఠతు । జతరే అగ్నిస్తిష్ఠతు ।
హృదయే శివస్తిష్ఠతు । కంఠే వసవ స్తిష్ఠంతు । వక్త్రే సరస్వతీ
తిష్ఠతు । నాసికయోర్వాయస్తిష్ఠతు । నయనయో శ్చంద్రాదిత్యౌ
తిష్ఠేతాం । కర్ణయోరశ్వినౌ తిష్ఠేతామ్ । లలాటే రుద్రాస్తిష్ఠంతు
మూర్ధ్నావ్య దిత్యా స్తిష్ఠంతు । శిరసి మహాదేవస్తిష్ఠతు । శిఖాయాం
వామదేవస్తిష్ఠతు । పృష్ఠేపినాకీ తిష్ఠతు । పురతశ్శూలీతిష్ఠతు । పార్శ్వ
యోశ్శివాశంకరా తిష్ఠేతామ్ । సర్వతోవాయుస్తిష్ఠతు । తతోబహి
ససర్వతోఽగ్నిజ్వాలామాలాపరివృతా స్తిష్ఠంతు । సర్వేష్వంగేషు
సర్వాదేవతాః యథాస్థానం తిష్ఠంతు । మాంరక్షంతు । యజమానగ్ం
రక్షంతు । అగ్ని ర్దేవాచిత్రిత ఇతి యథాలింగమంగాని సమ్యుక్త్య ॥

అగ్ని ర్దేవాచిత్రితః । వాగ్మృదయే । హృదయం మయి ।

అహమమృతే | అమృతం బ్రహ్మణి | వాయు శ్చేప్రాణేశ్చిరః | ప్రా
 ణాహృదయే | హృదయం మయి | అహమమృతే | అమృతం బ్ర
 హ్మణి | సూర్యోమే చక్షుషీశ్చిరః | చక్షు హృదయే | హృద
 యం మయి | అహ మమృతే అమృతం బ్రహ్మణి | చంద్రమామే
 మనసిశ్చిరః | మనో హృదయే | హృదయం మయి | అహ మమృ
 తే | అమృతం బ్రహ్మణి | జ్యోతిశ్చేంద్రితాః | శోత్రగ్ం
 హృదయే | హృదయం మయి | అహ మమృతే | అమృతం బ్రహ్మ
 ణి ఆహోమే రేతసిశ్చిరః | రేతో హృదయే | హృదయం మయి |
 అహ మమృతే అమృతం బ్రహ్మణి | ప్రథిధి మే శరీరే శ్చిరః |
 శరీరగ్ం హృదయే | హృదయం మయి | అహ మమృతే | అమృ
 తం బ్రహ్మణి ఓషధి వనస్పతయోమే లోమసుశ్చిరః | లోమా
 ని హృదయే | హృదయం మయి | అహ మమృతే | అమృతం బ్ర
 హ్మణి | ఇంద్రోమే బలే శ్చిరః | బల్లగ్ం హృదయే | హృదయం
 మయి | అహ మమృతే | అమృతం బ్రహ్మణి | కర్ణనోయే మూ
 ణిశ్చిరః | మూర్ధ్నా హృదయే | హృదయం మయి | అహ మ
 మృతే | అమృతం బ్రహ్మణి | ఈశానోమేమన్యా శ్చిరః | మన్య
 హృదయే | హృదయం మయి | అహ మమృతే | అమృతం బ్ర
 హ్మణి | ఆత్మా మ ఆత్మని శ్చిరః | ఆత్మా హృదయే | హృదయం
 మయి | అహ మమృతే | అమృతం బ్రహ్మణి | పునర్న ఆత్మాపుషరా
 యు రాగాత్ | పునఃప్రాణపుషరాకూత్ మాగాత్ | వైశ్వానరో
 రశ్మిభిర్వా వృధానః | అంత స్త్విత్త్వమృతస్యధోహః |

(అగ్నిర్వాయు సూర్యశ్చంద్రమాదిశ్చ ఆపః పృథివీవధి
వనస్పతయశ్చాద్రః పుష్కల్య ఈశానతత్త్వాపునర్నృతకూతగంధర్వభిః)
ఇతి యథాలింగమంగాని సమ్మృశ్య అధైవం గంధ పుష్పా
క్షత ధూప దీప నైవేద్య తాంబూలై రభ్యర్చ్యత్యానం పితౄ
రాధయేత్ ॥

శ్లో॥ ఆరాధితో మనుష్యైస్తాన్వం సుదైర్ఘ్యవాసురాదిభిః ।

ఆరాధనామిథ క్త్యాత్వాం మాంగ్యహాణమహేశ్వర ॥

ఆత్వావహంతు హరియ స్సుచేతసశ్చైవైతైవై స్సుహాకేతు
మద్భిః ॥ వాతాజవై ర్భలవద్భిర్మనోజవై రాయాహిశేషుం మమ
నాన్వాయ శరోవమ్ ॥ ఈశానమావాహయామిత్యావాహ్య ॥

శ్లో॥ మండలాంతరః తం హిరణ్మయం భ్రాజమానవపుషంశుచిస్త్రి
తం చండదీధితి మఖండవిగ్రహం చింతయే న్మునిసహస్రసేవి
తమ్ ॥ శంకరస్య చరితాకథామృతం చంద్రేశ్వరగుణానుకీర్త
నమ్ । నీలకంఠతపసాద సేవనం సంభవంతు మమజన్మజన్మని ॥
స్వామిన్ సర్వజగన్నాథ యావత్పూజావసానకమ్ । తావ
త్త్వప్రీతిభావేన లింగేస్మై సన్నిధింకురు ॥ దేహోదేహ
లయః ప్రాక్తో జీవోదేవస్సనాతనః । త్యజేదజ్ఞాననిర్మల్యం
సోహంభావేనపూజయేత్ ॥

అధైవం వ్యాహృతిభిర్నిర్మల్యం విస్మయ్య । ఓం భూభువస్సు
వశ్చండేశ్వరాసునమ ఇత్యుత్తరతో నిర్మల్యం విస్మయ్య తతోదక్షిణ
పార్శ్వస్థ కలశోదకం । కలశే గంధపుష్పక్షతైరభ్యర్చ్య ॥

శ్లో॥ కలశస్యముఖేరుద్రః శంకేవిష్ణుస్సమాశ్రితః । మూలేతత్రస్థి
తోబ్రహ్మ మధ్యేమాతృగణస్సృతాః ॥ కుక్షాతునాగ
రాస్స ర్వే... కలశాంబుసమాశ్రితాః ॥ అక్షలశేషుధావతి
ప్రవిత్రే పరిషిచ్యతే ... రాక్షసమ్ ॥ గంగేచయమునే ...
సన్నిధింకురు ॥

కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణిసంహృత్య । దేవమాత్మానంచ

అథ తర్పణమ్.

భవందేవం తర్పయామి । శర్వందేవం తర్పయామి । ఈశా
నందేవం తర్పయామి । పశుపతిందేవం తర్పయామి । దైత్యదేవంతర్ప
యామి । ఉగ్రందేవం తర్పయామి । భీమందేవం తర్పయామి । మహాం
తందేవం తర్పయామి ।

భవస్య దేవస్యపత్నీం తర్పయామి । శర్వస్య దేవస్యపత్నీం తర్ప
యామి । ఈశానస్య దేవస్యపత్నీం తర్పయామి । పశుపతే దేవస్య
పత్నీం తర్పయామి । దైత్యస్య దేవస్యపత్నీం తర్పయామి । ఉగ్రస్య
దేవస్యపత్నీం తర్పయామి । భీమస్య దేవస్యపత్నీం తర్పయామి । మ
హతో దేవస్యపత్నీం తర్పయామి । ఇతి తర్పణ్యుత్వా ॥

అథ యథాశక్తి జపః । తత్పురుషాయనిద్యహే ... ప్రచోద
యాత్ । ఇతి ద్రుదగాయత్రీం దశకృత్వ శ్చతకృత్వ సుహస్రకృత్వోఽ
పరిమితకృత్వోఽనా దశవారం చా జపిత్యా అదైనమూశిష మాశాస్తే ।

అత్రైతస్య మూర్ధ్ని దేశే హిరణ్యకలశేన సంతతధారా నభి
షించేత్ । యథా । పయసాదధ్వా సర్పిషా మధునా శర్కరేణేక్షు
రసేన గంధతో యేన నారికేళతో యేనాఽమృత సేనోదకేనచ । అథ
పంచామృతస్నానం । ఆప్యాయస్త్వ సమేతు కేచిత్ప్రతస్సామవృష్టియం ।
భవావాజస్య సంగ్రథే । ఇతిక్షీరం । ధృక్పానోష్ణో అకారిషంజ్జిష్టారశ్వ
స్యవాజినః । సురభివో ముఖాకర్తృణ ఆమూగ్ంషితారిషత్ । ఇతి
దధిం । శ్చక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవోవస్సువిశోత్సువాత్వచ్చిదే
ణప్రవీణేణ వప్రోసూర్యస్యరత్నభిః । ఇతి ఆజ్యం । మధువాతాఽమృతా
యతే మధుక్షరంతి సింధవః । మాఘీరస్సంతోషధిః । మధున క్తము
తోషసిమధుమత్పాఢివగ్ంరజః । మధుఃపృష్ఠస్థనఃపితౄణామధుమాం
వో వవస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః । మాఘీర్వర్గావో భవంతునః ॥
ఇతిమధుః । స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయజన్మనే స్వాదురింద్రాయ మహా

వేత్తునామ్నః । ప్రాచ్యదుర్భిక్షతాయ వసుకాయవాయవే బృహస్పతయే
మధుమాగ్నం అదాభ్యః । ఇతి శర్కరాః । ఆప్రోహిస్తామయోభువః
...యథాచనః । ఇతిశుద్ధోదకమ్ । ఇతిపంచామృతేన స్నానయితవాః ।

ఆచారశాంతమ ఇత్యనువాకం తతో నమసే రుద్రమన్యవశ్చ త్యే
కాదశానువాకాః అగ్నివిష్ణుసజ్జోషసే త్యేకమేక మనువాకం ఐహే
త్ । సర్వేషాం వారేవారేపునరారాధయేత్ । ఏకీ దవిలోహితేతి
విస్మయేత్ । తదేతద్రుద్రాద్రవిధాన ముత్తమారాధనమ్ । సదాపాపక్ష
యాశ్చీ వ్యాధివిమోచనార్చీ జీవితార్చీ మోక్షార్చీ శ్రీకామశ్చాన్తికామః
పుష్టికామస్తృప్తి కామోవృద్ధికామః । క్షణ్ణకామోమేధాకామః । ఆయు
ష్షకామః । ఆరోగ్యకామః । అన్నాద్యకామః । రుద్రాదేవకున్వకాన్తిధిశు
వాప్నోతి । ఆచార్యాయ దక్షిణాదశగాన స్సవత్సాస్సవర్ణ కత్తమశి
భూషితా వృషభైకాదశస్త్రవిలాభ ఏకాగ్రాదద్యా దశ్వమేధ కత
క్రతుసహస్రఫలమాప్నోతి త్యాహ భగవాన్బోధాయనః ।

అస్మక్రీ రుద్రస్యవశ్చ స్మృతాః సప్తభుంధః । అఘోరఋషిః
సోమర్షణ స్వయాపాయోసావాదిత్యః పరమపురుష స్సవష రుద్రో
దేవతా అగ్ని క్రతుచరమాయామిష్టకాయ గ్నం కతరుద్రీయే (అభ
వాపకాదశరుద్రీయే) జపాభిషేకేవివియోగః । సకలస్య శ్రీరుద్రా
భ్యాయస్య శ్రీరుద్రోదేవతా । ఏక గాయత్రీఛనః । తిస్తోఽనుష్ఠభ
స్త్రీసంపద క్రయస్సప్తానుష్ఠభోద్వేజగత్యా యమేశ్వరఋషిః । కీడిమా
మహేశ్వరప్రసాదసిద్ధ్యైజపాభిషేకేవివియోగః । నమశ్శూభ వేచ
అగ్నివహోత్రాత్మనే అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । దుయోభవేచ దర్శపూ
ర్ణమానాత్మనే తర్జనీభ్యాం నమః । నమశ్శంకరాయచ చాతుర్మాస్యా
త్మనే మధ్యమాభ్యాం నమః । మయన్మరాయచ నిరూఢపశుబంధా
త్మనే అనామికాభ్యాం నమః । నమశ్శివాయచ జ్యోతిష్టోమాత్మనేకని
ష్ఠికాభ్యాం నమః । శ్వితతరాయచ సప్తకృత్యాత్మనే కరతలకర
శృంగాభ్యాం నమః । ఏవం హృదయాది న్యాసః । భూర్భువస్సువరో
విడిదిగ్భుంధః । తతః భ్యానమ్ ।

భ్యానం! శ్రో! అపాతాశనభస్మలాంతభవన బ్రహ్మాండమావిస్ఫుర
జ్యోతిస్సృటికలింగమావలసత్సృష్టేందువాంతామృతైః ।
అస్తాకాష్టతలాకమీశమనిశం రుద్రానువాకాజపక్ ।
భ్యాయస్మిప్రితసిద్ధయే ధృతిపదం విప్రోభిషిచేచ్ఛినమ్ ॥

ఓం శంఛమేమయశ్చమే... సూహచమే సుదినంచమే ॥ ఓం
నమోభగవతేరుద్రాయః! ఓం నమస్తేబుద్రచున్యవ.. మృత్యువేస్వాహా
మృత్యువేస్వాహా! ఓం నమోభగవతే రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్వే
పాహి ॥ హరిః ఓమ్ అగ్నా విష్ణు సోమసే ... శరీరాణిచమే ॥ ఓం
నమోభగవతే రుద్రాయ అమృతాభిషేకోస్తు ॥

వామదేవాయనమ ఇతిస్నానం । జ్యేష్ఠాయనమ ఇతివస్త్రం ।
శ్రేష్ఠాయనమ ఇత్యుపవీతం । రుద్రాయనమ ఇత్యాభరణాని । కా
లాయనమ ఇతి గంధం । కలవికరణాయనమ ఇత్యక్షతాక్ । బలవికర
ణాయనమ ఇతి పుష్పం । బలాయనమ ఇతి ధూపం । బలప్రమథనాయ
నమ ఇతిదీపం । సర్వభూతదమనాయనమ ఇతి నైవేద్యం । మనోన్మ
నాయనమ ఇతి తాంబూలం । అఘోరేభ్య ఇతి నీరాజనం । తత్పురు
షాయేతి మంత్రపుష్పం । ఈశాన ఇతి నమస్కారాక్ । (ఓకిరిదవిలో
హి జేతి విసర్జనమ్ ॥) అనేన ప్రమథ వారాభిషేకేన భగవాన్ సర్వదే
వాత్మకః శ్రీః ఊమామహేశ్వర స్సుప్రీతస్సు ప్రసన్నో వరదోభవతు ॥

ఏవంగణ... శుభతిథాశ్రీః ఊమామహేశ్వర ప్రీత్యర్థం పృథమ
వారాభిషేకానంతరమన్యోన్యసహాయేన ద్వితీయ-తృతీయ - చతు
ర్థ - పంచమ - షష్ఠ - సప్తమ - అష్టమ - నవమ - దశమ - ఏకా
దశవారాభిషేకమన్యోన్యసహాయేనకరిష్యామః ॥ నమః! చమకం!
పురుషసూక్తం ఏతైరభిషేకంకుర్యాత్ ॥

అథ దశశాంతయః.

భద్రజ్ఞాన్తేభి శ్శృణుయ మదేవాః । భద్రమ్మశ్యేమాతభి
ర్యజితాః । ధీరైర్జ్ఞేస్తుష్టువాగ్ం స సమాభిః । వ్యకేమదేవహీతుం

యదాయః । స్వస్తివ ఇన్ద్రోవృద్ధకృవాః । స్వస్తిసః పూషావిశ్వ
వేదాః । స్వస్తిస్తావోఽస్మి అర్హవేమిః । స్వస్తికో బృహస్పతి
ర్దధాతు । ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః । ౧ ।

నమో బోహ్యజే నమో అస్త్యగ్నయేనమః కృధివైవనమ
ఓషధీభ్యః । నమోవాచే నమోవాచస్పతయేనమోవిష్ణవే బృ
హతేకరోమి । ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః । ౨ ।

నమోవాచే యోహోతా యచానదితాతస్యైవాచేనమో
నమోవాచే నమోవాచస్పతయే నమఃఋషిభ్యో మంత్రీకృద్భ్యోమ
స్త్రీపతిభ్యో మామఃఋషదౌ మంత్రీకృతో మంత్రీపతయః పరా
దుర్భాహమృషీస్తంత్రీ కృతో మంత్రీపతి స్పరాదామ్ । వైశ్వదేవీం
వాచ ముద్యానగం శివామదస్తాం జష్టాందేవేభ్య కృర్మమైద్యా కృ
ర్మ కృధివీకర్తృ విశ్వదాద్యోఽత్ । కర్మచంద్రశ్చ సూర్యశ్చ కర్మబి
హ్మప్రజాక్షతీః భూతంవదిత్యైభువనంవదిత్యై తేజోవదిత్యై యశో
వదిత్యై తపోవదిత్యై బ్రహ్మవదిత్యై సగ్యంవదిత్యై తస్మాల్లహమి
ద ముప్తస్తరణ మప్తస్తరణ ఉప్తస్తరణ మ్మౌక్ష్యజాయే పశూనాం
భూమౌ దుప్తస్తరణమహ మ్మౌక్ష్యజాయే పశూనా మ్మూయాసం పౌ
ణాపానౌ మృత్యోర్నాశరం చాణాపానౌ మామాహసిష్టమ్మధు
వదిత్యైశుధువదిత్యై మధువద్యామి మధువదిత్యామి మధుమతీం
దేవేభ్యో వాచముద్యానగం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం
మాదేవా అవస్తు శోభాయైప్రసరోఽనుమదన్తు । ఓం శాంతి శాంతి
శాంతిః । ౩ ।

శబ్దోవాతః పవతా మ్మాత్రత్యా శబ్ద స్రవతుసూర్యః । అ
 హేని శంభవంతునృప్యగ్ం రాత్రిః శ్రీతస్థియతామే శముమాతౌ స్త్రీ
 చ్చతు శమాత్రత్య ఉదేతునః । వివాజ శ్చస్తమాభవ సుమృష్టిః స
 రస్వతి । మాత్రేవోమసనృతే । ఇదౌయేవా స్త్రీపివాసుమద్వాస్తు
 మంతోభూయా స్తమావాస్తాశ్చస్య హివాస్తుభూయాద్యో
 స్సాదేస్త్రియశ్చవయంద్విష్కః ప్రతిహా । ఇతివ్యావంతో భూయా
 స్తమాప్రతిహా యాశ్చస్యహ్యప్రతిహ స్సమాద్యోస్తాదేస్త్రి
 స్త్రి యశ్చవయంద్విష్కః ॥ ఆవాతవాహ భేక్షణం వివాతవాహి య
 దగ్రః । త్వగంహి విశ్వభేషజో దేవానామత ఈయసే ॥ ద్వావి
 మావాతో వాతఆసిన్ధోరావ రావతః । దక్షంయ ఆన్యత్రవాతుపరా
 న్యోవాతు యదగ్రః ॥ యదదోవాతతేగ్రహే అమృతస్య విధిర్హ
 తః । తతోనోదేహి జీవస్తే తతోనో భేహి భేషజమ్ । తతోనో మ
 త్తా ఆవహావాత ఆవాతుభేషజగ్ం శ్రమ్యాశ్చ్యోమోర్భూర్నో హృద
 ప్రణతయగ్ంసిలాణితత్ । ఇన్ద్రస్యహోషిత త్వా పగ్దే
 సస్తూర్హి । సహనాత్యైలస్తితేహ హృదప్రణతద్యే భుక్తప్రణతద్యేసు
 త్ప్రణతద్యే భూభూతప్రణతః ప్రపద్యే తామంప్రపద్యే నాన్తాప్రప
 తాంప్రపద్యేశ్చనమాఖణంప్రపద్యే చ్చివాపవేర్భూతోశంబ్రహ్మ
 ప్రపద్యే టంబ్రపద్యే అస్తాదంబ ద్విస్తం బ్రహ్మగ్నయః ప
 ద్యతాశ్చ యత్రావా స్తస్త్రి స్తస్త్రియా శ్చయా స్తస్త్రిస్త్రి
 మానసానా ॥ పాత్రానానా మృత్యోర్మాత్రంపగ్దాపాత్రా మా
 మాహసిన్తం మయిమేథాం మయిప్రహంమద్యగ్ని ప్రేతోదథాతు

మయి మైధాం మయి ప్రజాం మయి స్త్రీ ఇద్వియంద దాత్తు మయి మైధాం
 మయి ప్రజాం మయి సూక్ష్మభావో ధాతు ॥ ద్విభిర్క్తుభిః కరిపాశ
 మస్మాన్ స్త్రీభి రశ్వినా చాభగేభిః । తన్నో మిత్రో మహా మామ
 హస్తా మదిత్తి సిన్ధుః కృత్తిన్ ఉత ద్యాః ॥ కయానశ్చిత్ర ఆభవదూతీ
 సదా వృక్షస్సఖా । కయాశచిత్తయాప్తతా ॥ కస్తా సత్తో మదా
 న్నాం మగ్ం హి శ్తామథ సదధసః ద్రుధాచిదాహజెవసు । ఆభిషేణస్స
 భినా మవితా జిత్తుణామ్ శతమ్భవాస్త్వాతిభిః । వయస్సుకణాక
 ఉపసేనుర్ద్వంత్రియమేథా ఋషయో నాథమానాః । అపద్వాస్త
 మూర్జుహి పూర్ణ చక్షుర్మముగ్ధ్యస్మాన్ నిధయేవ బ్రథాకా ॥ శన్నో దేవీర్
 భిష్టయ ఆపోభవంతు పీతయే । శంయోరభిసవన్తనః ॥ ఈశానా
 వార్యాణాం క్షయ సీశ్చర్ వణీనామ్ । అపోయాచాసుభేవజమ్ ।
 సుమిత్రావ ఆప్తపదయస్సన్తు దుర్మితా సస్త్రిభూయాసురో
 స్మాన్ స్వేష్టియశ్చాప్త యద్విష్కః ॥ ఆపోహిష్ఠామయోభవ స్తాడో
 ర్జేడధాతన । మహేరణాయ చక్షసే । యోవశ్చివతమోరస సస్త్రి
 భాగయతైహనః । ఉర్జితీ చ మూరః । తస్మా అర్జదూమనోఽసస్త్రి
 క్షయోఽసస్త్రి । ఆదోజన యథాచనః ॥ ప్రధిశితానాసాగ్నినా
 నానాసామితానానుచగ్ం శమయతు । అచరిషగ్ంతానం తద్వా
 యానానానంతస్మితానానుచగ్ం శమయతు । ద్యాత్వానాసాది
 త్యైవ తానాసామితానానుచగ్ం శమయతు । కృధిశా నిర్జన్త
 క్షగ్ం కానిక్యా శ్చానిద్విశ్చానిరవాప్తర దికాశ్చాని రగ్నిశ్చా
 నిర్వాయశ్చాని రాదిత్యశ్చానిర్జన్తమా శ్చాని ర్మక్షతాణి

[illegible]

స్తోతృభ్యో మహిగోత్రాదుజాసీ భూయష్టభాజో అధతేస్యామః । బ్ర
హ్మపావాదిష్టతన్నోమాహాసీత్ । ఓంశాంతి శాంతి శాంతిః॥౪॥
సన్తాపిశ్చామి యజమా ప్రజామాయుర్ధనశ్చ ॥ ఓంశాన్తి
శాన్తి శాన్తిః॥ ౫॥

తప్తంయో రావృణీమహే । గ్రాతుం యజ్ఞాయ । గ్రాతుం
యజ్ఞవతయే । దైవీ స్వస్తిరస్తువః । స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం
జగతు భేదజమ్ । శన్నోఅస్తుపదే । శంచతుష్పదే । ఓంశాంతి
శాంతి శాంతిః॥ ౬॥

శన్నోమితశ్శం వసుః । శన్నోభవ త్వర్యమా । శన్న
ఇన్ద్రో బృహస్పతిః । శన్నోవిష్ణుః పురుక్షిమః । నమోబ్రహ్మణే నమ
స్తై వాయో । త్వమేవ శ్చోర్మక్షః । త్వమేవప్రత్యక్షం । బ
హ్మవదిష్యామి । ఋతం వదిష్యామి । సైత్యం వదిష్యామి । తన్మాను
వతు । తద్వక్తార మవతు । అవతుమామ్ । అవతు వక్తారమ్ । ఓం
శాన్తి శాన్తి శాన్తిః॥ ౭॥

సహనావవతు । సహనాభునకు । సహవీర్యంకరవావహై । తైజ
స్వినావధీత మస్తుమావిద్విహవహై । ఓంశాంతి శాన్తి శాన్తిః॥౮॥

సహనావవతు ... ఓం శాంతి శాన్తి శాన్తిః॥౯॥

సహనావవతు ... ఓం శాంతి శాన్తి శాన్తిః॥౧౦॥

(కేదీత్) ఆపాయస్తుమామాశ్లానివాశ్వానిశ్చక్షుశ్శోత్ర
మధోబం మిన్ద్రియాణిచసర్వాణి సర్వేభ్యోహ్యోపనిషదమ్మా
హమ్భృహ్మ నిరాకుర్యామ్మామాబ్రహ్మనిరాకరోదనిరాకరణమ్ స్వ
నిరాకరణమ్మ అస్తు తదాత్మనిరతేయ ఉపనిషత్సు ధర్మాస్తే మయి

సమస్తే మయిసమస్తే ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః । ఇతి సామవేదోప నిషచ్ఛాన్తిః॥

శిశుః । వాక్యమునని కృత్రిమిత మనోమేవాచి ప్రతిష్ఠితమౌ రాచిర్మ ఏధి వేదస్యను ఆణిసమృతమౌమాప్రహసీదన్ నాథీతే నా హారాత్రా న్నవనామృతం చదిష్యామి సత్యం వదిష్యామితన్మా మకతు తద్వత్తరమకతుఃకతుః అవతువత్తరవే । ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః॥ ఇతిశేః లో "

ఇతి దత్త శాస్త్రముః॥

సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకః.

మిత్రోన్మి వసుకోసి । సమహం విశ్వేన్మేదైః ॥ క్షత్రీస్యనాథీ రసి క్షత్రీస్య యోనిరసి । స్తోనామాసీన । ముషతా మాసీద । మాత్వాహిగంసీత్ । మామాహిగంసీత్ । నిషసాదధృత ప్ర త్తో వసుణః । కస్త్యాస్తా । సామ్రాజ్యాయ సుక్రతుః । దేవస్య త్వా సవితుః పృసవే । అశ్వినో ర్భామభ్యాం । పుష్టహస్తా భ్యాం । అశ్వినౌ రైభవజ్యేన । వేజసే బ్రహ్మవర్చ సాయాభిషిం చామి । దేవస్యత్వా సవితుః పృసవే । అశ్వినో ర్భామభ్యాం । పుష్టహస్తాభ్యాం । సరస్వత్యై భవజ్యేన । వీర్యాయా న్నాద్యా యాభిషించామి । దేవస్యత్వా సవితుః పృసవే । అశ్వినో ర్భామభ్యాం । పుష్టహస్తాభ్యాం । ఇంద్రస్యేంద్రియేణ । శ్రియైశశనై బలాయా భిషించామి । అర్యమణం బృహస్పతి మింద్రం దానాయ శోదయ । వానం విష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారంచ వాజినం । సోమగ్ం రాజా

నం వరుణ మగ్ని మన్వారభామపే। అదిత్యా విష్ణుగ్ం సూర్యం
 బ్రహ్మణంచ బృహస్పతిం । దేవస్యత్వానవితుః ప్రసవే శ్వినోర్వా
 హుభ్యం పుష్టోహస్తాభ్యాగ్ం సరస్వత్యై వాచోయం తుర్వంతే)
 తాగ్నేస్తస్వ సామూజ్యేవాభిషింతా మింద్రస్య బృహస్పతేస్తస్వ
 సామూజ్యేవాభిషింతామి । వసవస్తాపురస్తా దభిషించంతు గాయ
 తేజః ఛందసా । రుద్రాస్తస్వ దక్షిణతో దభిషించంతు జైష్ఠ్యభేన
 ఛందసా । అదిత్యాస్తస్వ పశ్చాదభిషించంతు జాగతేన ఛందసా ।
 విశ్వేత్వాదేవా ఉత్తరతో దభిషించంతా జైష్ఠ్యభేన ఛందసా । బృహ
 స్పతిస్తాపరిష్టాదభిషించంతు పాక్ష్యేన ఛందసా । ఇమా రుద్రాయ
 స్థిరధన్వతేగిరః । క్షిప్రేషవే దేవాయ స్వధామ్న । అమాథాయసహ
 మానాయ వీఘ్నమ్ । తిగ్మాయథాయ భరతాశ్శణోతన । త్వా
 దత్రభీ రుద్రగంతమేభిః । తతగ్ం హిమా అశీయ భేన శేభిః । వ్యస్మ
 ద్వేషావిత్తరంవ్యగ్ంహః । వ్యమివాగ్ంశ్చాదయస్తా విషూదీః । అ
 ర్ హాభిభర్షి మానస్తాకే । ఆతేపితర్మరుతాగ్ం సుమ్న మేతు
 మానస్తానీర్యస్య సందృశో యయోథాః । అభినోప్తిరో అర్వతిక్ష
 మేత । ప్రజాయే మహిరుద్రప్రజాభిః । ప్రవాభభోవృషభ చేకితాన
 యథాదేవక హృణీషేనహగ్ంసి । హవస్తహూర్నో రుద్రేహాహాధి
 బృహద్యదేమ విజృణోమహిరః । వరిణో రుద్రస్య హేతిస్తుహిత్సు
 తం । మిథువృషమార్హాభిభర్షి । త్వమగ్నే రుద్ర ఆవోరాజాన
 మి । తముష్టహియ ప్తివసు స్సుధవ్యామోవిశ్వస్య తయతిభేనవస్య ।
 త్వమగ్నే హే సోమవసాధు రుద్రం వమోభిర్దేవ మనురం దుశస్య ।

అయినోస్తుభగవా నయంమైభగవత్తరంః । అయంమైశ్వభేష్వ
యం శివాభిమర్శనః । యేతేనహస్సప్రయతం పాదా మృత్తో
ర్యాయహంతసే । తాకయజ్ఞస్య మాయయా సర్వానవయజామ
హే । మృత్యవేస్వాహా మృత్యవేస్వాహా ॥ పాణానాం గంధిరతి
రుద్రోమా విద్రాంతకః । తేనాన్తే నాప్యాయసా నహాశక్రదాయ
విష్ణవే మృత్యుర్వేషాహి ॥ ఓం హంతి శ్చాతి శ్చాంతిః ॥

ఇతి సామ్రాజ్యపట్టాభిషేక స్సమాప్తః

అమృతాభిషేకోస్తు హిరణ్యాభిషేకోస్తు సువర్ణాభి
షేకోస్తు । శ్రీఉమానామేశ్వరస్వామినేనమః ॥ ... ఏకాగళనాం
రుద్రాభిషేకాకళమన్మయామిద్రవ్యోదాత్మ సకలద్యామిం భవోహి
వాయనమః ॥ ... సప్త్రం ॥ వామదేవాయ ... మనోస్మనాయ ...
యజ్ఞోపవీతం ॥ త్యోంబకం ... మృతాల్ ॥ ... భస్మలేపకం ॥ అశ్వా
శేభ్య ... రుద్రహాచేభ్య ... గంధారి మమశక్రవ్యాతి ॥ తస్మా
మాయ ... ప్రచోదయత్ ॥ ... శ్వేతాక్షతా ॥ ఈశాన స్వ
విద్యానాం ... సదా శివోహి ॥ ఏకాది సకలాభరణాని అవిజనా
స నామూర్తయం కుర్వాత్ ॥ శివోహి సనామములు ప్రత్యేక
ముద్రించి యున్నాను. ఖరీదు రు. 0-3-0

ధ్యానం ॥ శ్లో ॥ శాంతంకద్మానకస్తా శశిధరమహిమం సుచవక్త్రం
నేత్రం । చూడంవజ్రచుఖం మమచియమం దక్షిణ
వహంతం । నాగంపాశంచిగుంటా ప్రళయి కాలనహ
సాకుశంవామభాగే నానాలాకరము క్తం పృథికమణిః
పార్వతీశం సమామి

ధారమేకబిల్వంశివార్పణం॥౨౨॥ జీవాధ్యక్షం బీవపంద్యం జీవపక్ష
రక్షకమ్ ! జీవకృష్ణ హరణ మేకబిల్వంశివార్పణం॥౨౩॥ విశ్వాత్మా
నం విశ్వపంద్యం వజ్రాత్మావజ్రహస్తమ్ । వజ్రేశం వజ్రభూమంజే
ఏకబిల్వంశివార్పణం॥౨౪॥ గణాధిపం గణాధ్యక్షం ప్రళయానలనాశ
కమ్ । జలేందియం విరభద్ర మేకబిల్వంశివార్పణం॥౨౫॥

శ్లో॥ త్రియంజకం మృతంహరం అరిష్టదర్శనాశకమ్ । త్రిగం
బంధోభనాశ మేకబిల్వంశివార్పణం । ౨౬॥ మంబేదుశంఖధవళం
భగవేత్ర భిదుజ్వలమ్ । కాలాగ్నిరుద్రాగ్ని మేకబిల్వంశివార్ప
ణం॥౨౭॥ కంబుగీవం కంబుకంఠం ధైర్యదంధైర్యవృక్షమ్ । శాస్త్రాబ
చక్రవనన మేకబిల్వంశివార్పణం॥౨౮॥ జగదుత్పత్తిహేతుంజే జగత్ప్ర
ళయకారణమ్ । పూర్ణానంద స్వరూపంచ ఏకబిల్వంశివార్పణం॥౨౯॥
స్వర్గ కేశం మహాత్రేణం పుణ్యశ్రీవణకీర్తనమ్ । బ్రహ్మాండనాయకం
తార మేకబిల్వం శివార్పణం॥౩౦॥ మందారమాలలయం మందా
రకుసుమప్రీతిమ్ । బృందారక ప్రియతర మేకబిల్వం శివార్పణం॥
౩౧॥ మహేందియం మహాబాహుం విశ్వానపరిపూరికమ్ । సులభా
సులభంలభ్య మేకబిల్వం శివార్పణం॥౩౨॥ బీజాధారం బీజరూపం
నిర్బీజంబీజవృద్ధిదమ్ । పరేశం బీజనాశంచ ఏకబిల్వం శివార్పణం॥
౩౩॥ యుగాకారం యుగాధీశం యుగకృద్యుగనాశకమ్ । పరేశంబీజ
నాశంచ ఏకబిల్వంశివార్పణం॥౩౪॥ ధూర్జటిం పింగళజటం జూ
మండల మండితమ్ । కర్పూరగౌరం గౌరీశ మేకబిల్వం శివార్పణం॥
౩౫॥ సురావాసం జనావాసం యోగీశం యోగపుంగవమ్ । యోగ
దం యోగినాశిహ మేకబిల్వంశివార్పణం॥౩౬॥ ఉత్తమానుత్త
మంతత్వ ముంభకాసుర నూదనమ్ । భక్తకల్పమృతమ మేకబిల్వం
శివార్పణం॥౩౭॥ విచిత్రమాల్యవననం దివ్యచందనచచ్ఛితమ్ । విష్ణు
బ్రహ్మాది వంద్యంచ ఏకబిల్వం శివార్పణం॥౩౮॥ కుమారంపితరం
దేవం సితచంద్రకళానిధిమ్ । బ్రహ్మశత్రుంజగన్నిత్ర మేకబిల్వంశి వా
ర్పణం॥౩౯॥ లావణ్యమధురాకారం కరుణారసహాదిధిమ్ । భృవోర్మ
ధ్యే సహస్రార్చి మేకబిల్వంశివార్పణం॥౪౦॥ జటాధరం హవకాతుం
ఋక్షేశంభూషా నాయకమ్ । కామదంసర్వదాగమ్య మేకబిల్వంశివా

ర్మసం ॥౬౬॥ పంచాంగమునాథ విభాభాస్య వరాయణమ్ |
 జ్ఞానశ్రవణంబులైన మేల్వింపవార్పణం ॥౬౭॥ వాసుకృష్ణగ
 రంబు లాచార్యమాకామేష్టనయదం శృతివాసమేకబిల్వం
 బివార్పణం ౬౮॥ శివాంధారణభర్తం వర్షలోకైక శంకరమ్ |
 శుద్ధంబు కాశ్యపంబిల్ల మేకబి...ణం ౬౯॥ శరణాగతదీనార్థి పరి
 త్రాణ వరాయణమ్ | గంభీరుడు పమహూర మేకబి...ణం ॥౭౦॥
 భోక్తారం భోజనంభోజ్యం జ్వారంబహుమానసమ్ | కరణంకారణం
 జమ్మ మేకబి...ణం ॥౭౧॥ క్షేత్రజ్ఞం క్షేత్రపాలంచ వరాధైకకప్రి
 యోజనమ్ | వ్యోమకేశం భీమశేష మేకబి...ణం ॥౭౨॥ భవఘ్నం
 తరుణోపేతం క్షిద్ధిహారయనమ్ | హిరణ్యగర్భం హేమాంగ
 మేకబి...ణం ॥౭౩॥ అక్షరామృతదనకం మోక్షదంమోక్షనాయ
 కమ్ | హిరణ్యదం హేమయాపయక...ణం ॥౭౪॥ మహాశక్తికానవిల
 యుచుచున్నశక్తిక...ణం ॥౭౫॥ వేదాద్వివేచనాపంచవకబిల్వంబి...
 ణం ॥౭౬॥ స్థిరస్థభ్రామానానాం బ్రహ్మణ్యంబా శ్రియంవిభుమ్ |
 జగన్నివాసంవృధిమ మేకబిల్వంబి...ణం ॥౭౭॥ రుద్రాక్షమాలాభర
 ణం రుద్రాక్షపి యవతలమ్ సుద్రాక్షభక్తస ప్రామ మేకబిల్వంబి...
 ణం ॥౭౮॥ ధనోదోలార...ణం ॥౭౯॥ పియమ్ | జటా
 ధ్వజవినాశంచ వకబిల్వంబి...ణం ౮౦॥ నాగేంద్రవిలసత్కర్ణ మహేం
 ద్రవలయావృతమ్ | కునివాద్య...ణం ౮౧॥ మేకబిల్వంబి...ణం
 ౮౨॥ మృగేంద్రచర్యజనం వసినావేదజేవమ్ | సర్వదేవాది పూ
 జ్యంచ వకబిల్వంబి...ణం ౮౩॥ విభవంధనాశీశ మకమృత్యువినా
 శకమ్ | లింగమూర్తియైగా...ణం ౮౪॥ భక్త
 కళ్యాణదం విస్తృతం పదిహేనా...ణం ౮౫॥ కల్పకృత్కల్పనాశంచ
 వకబిల్వంబి...ణం ౮౬॥ శివావాగ్నిం జగ్జ్ఞకర్మవివర్జితమ్
 కలాలమాలాభరణ మేకబిల్వంబి...ణం ౮౭॥ మాతంగ చంద్రసంసం
 విరాజూరుదారకమ్ | విశ్వకాంతమనంతంచ వకబిల్వంబి...ణం
 ౮౮॥ హస్తా...ణం ౮౯॥ యజ్ఞభిక్షువినాశకమ్ | యజ్ఞేశంయజ్ఞ
 భోక్తార మే బిల్వంబి...ణం ౯౦॥ కాలాధీశంత్రికాలజ్ఞ దుష్టనిగ్ర
 హకారికమ్ | యోగమానసపూజ్యంచ వకబిల్వంబి...ణం ౯౧॥

మహాన్నత మహాకాయం మహాదరమహాభుజమ్ ! మహావక్త్రమహావృద్ధ మేకబిల్వంశి ...ణం॥ ౮౭॥ సునేత్రంసులలాటంచ సర్వంభీమపరాక్రమం । మహేశ్వరంశివతర మేకబిల్వంశి ... ణం॥ ౮౮॥ సమస్తజగదాధారం సమస్తగుణసాగరం । సత్యంసత్యగుణోపేత మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౮౯॥ మాఘకృష్ణచతుర్దశ్యాం పూజార్థంచజగద్గురోః । దుర్లభంసర్వదేవానామేకబిల్వంశి ... ణం॥ ౯౦॥ తత్రాపిదుర్లభంమన్యే నభోమాసేందువాసరే । ప్రదోషకాలేపూజాంచ ఏకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౧॥ సాలగ్రామేషువిప్రాణాం తటాకశతకూపయోః । కోటికన్యామహదాన మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౨॥ దర్శనంబిల్వవృక్షస్య స్మర్యనం పాపనాశనం । అఘోరపాపసంహార మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౩॥ తులసీబిల్వనిర్గుండి జంబీరామలకంతథా । అఘోరపాపసంహార మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౪॥ లఖండవిల్వపత్రైశ్చపూజయేన్నందికేశ్వరం । ముచ్యతేసర్వపాపేభ్యఃఏకవి...ణం॥ ౯౫॥ సాలంకృతాశతావృత్తా కన్యాకోటిసహస్రకం । సాంప్రద్యావృద్ధీదానంచ ఏకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౬॥ దశకోటిమరంగానామశ్వమేధసహస్రకం । సవత్సరేనుకోటివా మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౭॥ చతుర్వేదసహస్రాణి భారతాదిపురాణకమ్ । సాంప్రద్యావృద్ధీదానంచఏకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౮॥ సర్వరత్నమయంమేఘం కాంచనం దివ్యవస్త్రకం । తులాభాగంశతావతమ్ మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౯౯॥ అష్టోత్తరశతంబిల్వంయోఽర్చయెల్లింగమస్తకే । అధర్వోక్తవదేద్యస్తు ఏకబిల్వంశి...ణం॥ ౧౦౦॥ కాశీక్షేత్రనివాసంచ కాలభైరవదర్శనమ్ । అఘోరపాపసంహార మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౧౦౧॥ అష్టోత్తరశతశ్లోకైః సోత్రాద్యైఃపూజయేద్యథా త్రిసంధ్యంమోక్షమూర్షోతి ఏకబిల్వంశి...ణం॥ ౧౦౨॥ దంతికోటిసహస్రాణాం భూహిరణ్యసహస్రకమ్ । సర్వక్రతుమయంపుణ్య మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౧౦౩॥ పుత్రపౌత్రాదికంభోగం భక్త్యాచాత్రయధేషితమ్ । అంతేచశివసాయుజ్య మేకబిల్వం...ణం॥ ౧౦౪॥ విప్రకోటిసహస్రాణాం విత్తదానాచ్చయత్ఫలమ్ । తత్ఫలంప్రాపుయాత్సత్య మేకబిల్వంశి...ణం॥ ౧౦౫॥ త్వన్నామకీర్తనంతద్వత్తవ పాదాంబుయఃపిబేత్ । జీవన్ముక్తో భవేన్నత్య

నీరాజనం! సామ్రావావ్రతస్య... భవతి । పంచాతికందర్పయామి!
 నర్యప్రజామి గోసాయ... సతాం రథాధికందర్పయామి ।
 స్పృష్టంధనముఖయం... విలయంతాం ॥ నక్షత్రాతికందర్పయామి
 పూగీవలై.. శా తాంబూలా సమర్పయామి ॥ సమాప్రశీర్షం
 ప్రసూ... సకానిహమ్. మంచిపుష్పం యాచికాని... పదేపదే ఇతి
 క్రిదక్షిణనమస్తా రాక నమఃయోమి అథాస్వాష్ట్యభిర్బంజై
 రక్షాపుష్పానందాతి అథాశేభ్యతిజడేత్ తత్రేవా నుకృత్వా
 తదనంతరం చక్రిచామరాద్యుత్తర పూజాంచకుర్యాత్ యస్యస్మృ
 త్యాచ... తదస్తు మి ॥ అనేన శ్రీమహాన్యాయ పూర్వకై కాదశవార
 దుదాభిషేక పూజనేన భగవాం ల్నిర్వాత్య శ్రీఉమామహేశ్వ
 రసుప్రీత సుక్త సన్నో మాదోభవతు ॥ ఏతత్సలం శ్రీపరమేశ్వరార్ప
 ణమస్తు! ఇతి విల్వాప్తోత్తర శతనామపూజా సమాప్తా. చ॥ ౮।

ఇంద్రాక్షిస్తోత్రపాఠంభః.

అస్యశ్రీ ఇంద్రాక్షిస్తోత్రస్య । శచీపురందరముఖి! అనుష్టు
 ప్పందః । ఇంద్రాక్షిదుర్గాదేవతా మహాలక్ష్మీర్బీజం భువనశ్చ
 రీతిశక్తిః । భవానీతికీలకం । మమఇంద్రాక్షీ ప్రిసాదసిద్ధ్యర్థేదేవి
 యోగి! ఇంద్రాక్షీంలంగుష్ఠాభ్యాంనమః! మహాలక్ష్మీంతర్జనభ్యాం
 నమః । మహేశ్వరీంమధ్యమాభ్యాంనమః । అంబుజాక్షీం అనామ
 క బాహ్యంనమః! కాయాయినీంకనిష్ఠికాభ్యాంనమః! కౌమారీంకరళల
 కిరవృష్టాభ్యాంనమః! ఇంద్రాక్షీంహృదయాయనమః! మహాలక్ష్మీం
 శిరసేస్వాహా । మహేశ్వరీంశిఖాయైవషట్ । అంబుజాక్షీంకవచాయ
 హుం! కాయాయినీం నేత్రత్రయాయనామట్ ॥ కౌమారీంస్త్రీయ
 షట్! భూర్భువస్సువరోలితిదిగ్భాధః । ధ్యానమ్ ॥ నేత్రాణాదశభి
 శ్చక్షైః పరివృతా మత్స్యగ్రిచక్రాంబరాం హేమాబాం మహతీం

విలుచిత శిఖామాయు క్షకేశాన్వితామ్ । ఘంటామండిత పాదపద్మ
యుగళాం నాగేంద్రకుంభ స్తసి మింద్రాక్షిం పరిచింతయామిమనసా
కల్పిత సన్నిధిప్రదామ్ ॥ ఇంద్రాక్షిం ద్విభుజాం దేవీం పీఠవత్త్ర ద్వ
యాన్వితామ్ । నామనాపై పజ్జిధరాం దక్షిణేన వద్రవదామ్ । ఇం
ద్రాక్షిం సహాయవంతీం నానాలంకార భూషితాం । ప్రసన్నవద
నాంభోజా మకృరోగణసేవితాం ॥ ఇంద్రాక్షివాచ ॥ ఇంద్రాక్షి నామ
సాదేవీ దైవతైస్సముదాహృతా । గౌరీశాకంభరీ దేవీ దుర్గానా
మ్నాతివిశ్రుతా । నిత్యానందీ నిరాహారి నిష్కళాయానమోస్తుతే
కాత్యాయినీమహాదేవీ ఛన్నఘంటామహాతపాః । సావిత్రీసాచగాయ
త్రీ బ్రహ్మణీ బ్రహ్మవాదిని । నారాయణీభద్రకాలీ రుద్రాణీకృష్ణ
శింగలా । అగ్నిబాహు రాద్రీమౌళి కాళరాత్రీతపస్విని । మేఘస్వినా
సహస్రాక్షీ వికటాంగీ జడోదరీ । మహాదేవీము క్తకేశీ ఘోరయా
సామహాజలా । అశతా భద్రదానంతారోగవాత్రీ శివప్రీయా ।
శివదూతీకళాశీర్షాచత్యక్షవరమేశ్వరీ । ఇంద్రాణీ చంద్రరూపాచ ఇం
ద్రాక్షీశక్తువలాయుని । సదాసంమోహినీదేవీ సుందరీభువనేశ్వరీ । ఏకా
క్షరీపరశాస్త్రాస్త్రాలనూక్షుద్రవర్ధనీ । మహిషాసురహృత్చ చా
ముందాసప్తమాతృకా । వారూహీనారసింహీచ భీమాభైరవవాదిని ।
కుంభి స్మృతిర్థుతిర్మేధా విద్యాలక్ష్మీస్సనిరస్వతీ । అనంతానిజయా
చక్షా మాపభూకాపరాజితా । భవానీపార్వతీదుర్గా హైమవత్యంబి
కాశివా । శివాభవానీరుద్రాణీ శంకరార్థశరీణీ । ఐరావతగజారూ
ధా వజ్రహస్తావరద్రవాత్రిపాద్భస్మప్రహరణా త్రిశిరార క్రతోజవా ।
(మం) భస్మాయుధాయవిద్యహే రక్తనేత్రాయధీమహి । త్వంనో
ఐవరహరః ప్రచోదయాత్ । ఏతైర్నామపదైర్దివైస్త్వైస్తాశక్తీణాధీ
మతా । ఐవరమ్మత్వం భయంఘోరం ఐవరంతిఐవరశాశిని । క్షు
ద్రాచస్మారకుష్మాది తాపఐవరనివారణమ్ । చోరవ్యాఘ్రభయంతత్రీ శీత
ఐవరనివారణమ్ । శతమావర్తయేద్యస్త ముచ్యతేవ్యాధిబంధనాత్ ।
అపరకాయంత్సహస్రంతు లభతేవాంఛితంఫలమ్ । ఏతత్ ప్రత్రమిదం
పుణ్యం జపేదాయుష్యవర్ధనం । వినాశాఙ్గావరోగాణా మపమృత్యు

మోరాయచ | సర్వమంగళమాంగళ్యే శివేనర్వాహితే కుర్యే
త్ర్యంబకే దేవినారాయణే నమోస్తుతే |

ఇతి ఇంద్రాక్షిస్తోత్రం సమాప్తమ్. చ | ౧ |

శ్లో ౧౦౧ - ౧౦౨ - పాఠం భేదం.

అస్మక్ శ్రీ కుద్రోకవచస్త్రైః . ఏమం రహస్యం కుర్వానమిహి...
అచక్షుః పుండః త్ర్యంబకరుద్రోదేవతా హృది, బీజం, హృది, శ్రీం కీలకం మమమానసాభిష్టసిద్ధిర్నామేవినియోగః. హృదికా
దిష్ట్యానామదంగన్యాసః ధ్యానమ్ శాంతంపద్మా...నమామి మా
ర్వాసదీవాచమ్ | ప్రణమ్యశిరచాదేవం సర్వయంభుంపరమేశ్వరమ్ | ఏవం
సర్వగతందేవం సర్వదేవమమంభుమ్ | ౧ | సుదవస్థాప్తవత్సామి
తంగప్రణమ్యరక్షయే | అహోరాత్రమయందేవం రమ్యార్థనిర్మితం
పురా | ౨ | కుద్రోమేచాగ్రితఃపాతు పాతుపార్శ్వహి రక్షదా
శిరోమ ఉత్పరః పాతు లలాటంపీలలోహినిః | ౩ | కేత్రేత్రియం
కఃపాతు ముఖంపాతుమహేశ్వరః | కర్ణారక్షతుమేకంభు ర్వాసి | ౪ |
సర్వదాశివః | ౫ | వాగీశః పాతుమేఽహిహ్వా మోక్షాపాత్యంబికాదరిః
శ్రీకంఠఃపాతుమేగ్రీవం బాహూచైవః | ౬ | కధృత్ | ౭ | హృదయః
మహాదేవ ఉత్పరోఽవ్యాత్తిన్నా రుదమ్ | నాభింకుక్షింబదక్ష్యై
పాతుస్త్వ ఉమాచరిః | ౮ | బాహుమధ్యాంతరంచైవ సూక్ష్మరూప
స్పదాశివః | శిరోర్వరక్షతునస్సర్వగాత్రాణీచ యథాక్రమమ్ | ౯ |
వజ్రశక్తిధరశ్చైవ పాశాంకుశధరస్తథా | గండశూలధరోఽత్యం
రక్షతుత్తిద కేశ్వరః | ౧౦ | ప్రసాదేషుపదేచైవ వృక్షమూలేనదీతటే |
సంధ్యాయాం రాజభవనేవిరూపాక్షసుపాతుమామ్ | ౧౧ | శీతోష్ణా
తపకాలేషు తుహినప్రమరంటకే | నిర్మమశ్మేఽసమేమాగ్నేత్రాహి
మాంవృతభధృజః | ౧౨ | ఇత్యేతప్రదోకవచం దవిత్రంపాపనాశనం
మహాదేవప్రసాదేన మార్వాసముచిత్ర్వితమ్ | ౧౩ | మమాభ్యాసం
సమాసేన నభయంతేనవిదతి | ప్రాప్నోతిపరమారోగ్యం భూత్య

మాయువ్యవర్ధనమ్ | ౧౨ | విద్యాధీలభతేవిద్యాం ధనాధీలభతేధనమ్ |
 కన్యాధీలభతేకన్యాం సభయం విలడతేకన్యచిత్ | ౧౩ | అపుత్రో
 లభతేపుత్రం మోక్షాధీమోక్షమాపుయత్ | త్రాహిత్రాహి
 మహాదేవ త్రాహిత్రాహిత్రాయామయ || ౧౪ || త్రాహిమాం పార్వ
 తీనాథ త్రాహిమాంత్రీపురాంతక | పాశంఖట్యాంగడివ్యాస్త్రం తి
 శూలంబుద్ధిమేవచ | ౧౫ | సమస్కరోమిదేవేతే త్రాహిమాంజగదీ
 శ్వర | శత్రుమధ్యే సభామధ్యే గ్రామమధ్యే గృహంతరే | ౧౬ |
 గమనేగమనేచైత్రాహి మాంభక్తవత్సల | త్వంచిత్రవమాదివ
 త్రైచ త్వంబుద్ధిస్తవరామణమ్ | ౧౭ | కర్మణామసాచైవ త్వం
 బుద్ధిశ్చయథానదా | జ్వరంభింది - సర్వజ్వరభయభింది - సర్వగ్ర
 హభయంభింది - సర్వకత్రాన్నివత్యాకాపి - సర్వవ్యాధినివారణమ్
 రుద్రలోకంసగచ్ఛతి - రుద్రలోకం సగచ్ఛత్యోన్నమ ఇతి |

శ్రీరుద్రకవచ స్సమాప్తః.

అథ ఆదిత్యాది నవగ్రహ మంత్రాః.

హరిః ఓం || ఆత్మప్లేస్తరజస్తా వర్తమానో నివేళయన్నమృతం
 మర్త్యంచ | హిరణ్యయేన సవితారథేనా దేవోయాత్రి భువనాని
 కళ్యాణ | అగ్నింధూతం వృణీమహే హారతారం విశ్వవేదసం | అస్య
 యజ్ఞస్య సుకృతుమ్ | కద్రుద్రాయుగ్రచేతసేహిధుష్టమాయుశివ్యసే |
 వోచేమ శంతమగం హృదే | ఆపాయస్త్వ సమేతు తేవిశ్వతసానిమ
 వృష్టియం | భవనావాజస్య సంగ్రహే | అభిమృతామో అభివీక్షంతర్వి
 శ్వాని భేషజా | అగ్నించ విశ్వశంభువ మావశ్చ విశ్వభేషజః | గారి
 మిమాయ సలిలాని తక్ష త్యేకచదీ ద్విచదీసాచతుష్పదీ | అష్టాచదీ
 నవచదీ బహుశుషీ | సహస్రీక్షరావరమోహ్నియన్ | అగ్నిర్హూర్వా

దివఃకకుత్సతిః పృథ్విశ్యాత్రయమ్ | అపాగ్ం కేతాగ్ం సిజివ్యతి | (సం
అంగారక శ్రహమాత్రము)

అధిదేవతకు—స్వానాపృథ్విధివాస్మత్తరానివేశసి | యచ్ఛా
సశ్వర్మసప్రధాః | ప్రత్యధిదేవతకు—క్షేత్రస్యకతినావయగ్ంహితే
నేవజయమపి | గామర్షం బోషయిత్త్వైతకో మృతాక్షిదృశే ||

బుధగ్రహమునకు—ఉద్బుధ్యచ్ఛ్వచ్ఛేపకీక గృహ్యేకమిన్ద్రా
పూరేనగ్ం సృజేథామయంచ | పునః క్షణ్యగ్ంచ్ఛ్వప్రితరంయవాన
మన్వాతాగ్ం సీత్త్వయితంతుమేతః | అధిదేవతకు—ఇదంవిష్ణుర్నివ
కృమిత్రేథానిదధేప్రదమ్ | సమూఢమస్యపాగ్ంస్తురే | ప్రత్యధిదేవతకు
సహస్రశీర్షా పునఃసహస్రశీర్ష సహస్రపాత | సఖామింశ్చివ
తో వృత్యాత్య తివద్దశాంగులమ్ | బృహస్పతికి—బృహస్పతేఅత్తి
యద్యో అకహోద్భ్య మద్భివభాతికృతు మజ్జనేషుయద్దేదయచ్ఛవస
ర్రవ్రజాత తదస్మానుద్రవిణంధేహ చిత్రమ్ | అధిదేవతకు—బ్రహ్మ
జజ్ఞానం పదమం పురస్తాద్విసీచుత మురుచోవేనఆవః | సబుద్ధి
ఉప్తమాఅస్య విష్ణుసతస్త్వయోనిమింశ్చవిదః | ప్రత్యధిదేవతకు—
ఇన్ద్రంహోవిశ్వతిస్సురి హవామహే జనేభ్యః | అశ్రాకమస్తుకేవలః ||
శుక్రనకు—శుక్రం తే అన్యద్యజతం తే అన్యద్విషుసూపేఅహనీచ్యా
రివాసి | విత్వాహిమూయా అవసిన్యథాహో భద్రాతే పూషన్నిహ
రాతిరస్తు | అధిదేవతకు—ఇన్ద్రాణీశరాసునారీషః సుకట్నీమహామ
శ్రవమ్ | నవ్యాస్యాఅప్రంచన జరసామరతేకతిః | ప్రత్యధిదేవతకు—
ఇన్ద్రమరుర్వి ఇహపాహోహం యథాశాస్త్యా తేఅపిబస్సురస్య | తవ

ప్రణీతవశూర్త కర్తృన్నావివాసంతి కవయస్సుయజ్ఞాః । కనైశ్చరు
 వకు—కమగ్నిర్గ్నిభిస్కరచ్ఛన్ సప్తతుసూర్యః । కంవాతోవాత్వ
 ర్తపాలప్రసిద్ధః॥ అధిదేవతకు—యమాయసామగ్ం సునుతయమా
 య జహుతామావిః । యమగ్-హ యజ్ఞోగచ్ఛత్ర్యగ్నిదూతో అరం
 కృతః । పృత్యధిదేవతకు—ప్రజావతేనర్విదేతా వ్యన్యోవిశ్వజాతా
 ని పరితాబభావ । యత్కామాస్తే జహుమస్తన్నోఅస్తు వయగ్
 స్యామ పతయోరయూణాం । రాహువకు—కయానశ్చిత్రి అభువ
 దూతి సదావృధస్సహ । కయాశచివ్యయావృతా । అధిదేవతకు—
 ఆయంగావృష్పిరక్రమీదస నన్మాతరంపునః । పితరంచప్రయన్
 భువః । ప్రత్యధిదేవతకు—సమోఅస్తుసర్వేభ్యోయే కేచపృథివీమను
 యేఅంతరిక్షే యేద్వివిశేభ్యస్సర్వేభ్యోనమః । కేతువకు—కేతుం
 క్షృణ్వన్న కేతవేచేకోమర్యాఅవేకసే । సముషద్భిరజాయధాః । అధి
 దేవతకు—చిత్రచిత్తం చిత్తయంతమస్మై చిత్రిక్షత్రీ చిత్రితమగ
 యోధాం । చస్తో-యం సుప్రవీరం బ్రహ్మనం చస్తోచద్రాభిర్గృ
 ణతేయువస్వ । ప్రత్యధిదేవతకు—బ్రహ్మదేవానాం వద్వవః కప్తినా
 మృషిర్విప్రాణాం మహిషోమృగాణాం క్షేతోగృధ్ధాక్షాగ్ం వ్యధి
 త్వివా నాగ్ంసామః పవిత్రమిత్త్యతీభన్న ।

దుర్గకు... జాతవేదసేసానామ నామమంతి యతోవిదవా
 త్రివేదః । సనఃబర్షదతి దుర్గాయై విశ్వనావేవసింధుందురితాత్త్యగ్ని॥

గణపతికి—గణానాంత్వా గణపతిగ్ం హవామహేక్షవం కప్తీ
 నాముద్భుమక్రవస్తమమ్ । క్షేష్టగాజం బహూణా బహుణసత

శ్రుతిమూలములను సాక్షాదముగా జూచుచున్నాము. తేజోవాలకునకు — తేజోవాలకునకు
 నానయగం హి తేనేవజయముని ! నామశ్చం బావయిత్వాననా
 మృదాతీదృశే॥ అభయంకరుని॥ — యత ఇన్ద్రభయమునా తపోనో
 అభయంకృధి । మఘవశ్చక్రితక్షతశ్చ యోమైవిద్విప్రైవిమృధోజహి॥
 స్వస్తిదావిశస్వతి ర్వృత్తహాని శ్చునోత్తే । వృత్తేన పురవతున
 స్వస్తిదా అభయంకరః॥ (దిష్టాంకులకు) ఇంచునకి । ఇన్ద్రో-బోవిశ్వత
 స్వస్తిదా అభయంకరః । అస్మాకమస్తుకేవలం । అగ్నికి — అగ్నిం
 దూతంవృణీమహే హోతారంవిశ్వవేదసమ్ ॥ అప్రయజ్ఞస్య ముక్తి
 తుమ్॥ యమునకు — యమాయసోమగం సునుతయమాయ జహు
 తాహవిః । యమగంహ యజ్ఞోగచ్ఛత్త్వగ్ని మాత్రోఅరంకృతః॥ నిర్
 ర్థతికి—మోషణః పరాకరానిర్రతి దక్ష్మహణావధీత్ । ప్రతీష్ఠతృ
 వ్యయాసహ॥ వరుణనకు—ఇయం మేవరుణస్మృతీహప ముద్యాచమృద
 య॥ త్వమప్రస్యరాచకే॥ వాయుదేవునకు— తవ వాయువృధస్స తేత్వ
 ప్తృర్జామాతరద్భుత । ఆహంస్యావృణీమహే॥ కుబేరనకు— సోమో
 భేనుగం సోమోఅర్వంతమాశుం । సోమోవీరం కర్మణ్యందదాతు॥
 సాదన్యం విదన్యగం సభేయంపితృ కృచణంయో వదాశదన్యై॥
 ఈశానునకు— తమిశానం జగత సస్థప్తస్థితిధియంజన్యమవసేహూ
 మహేవయమ్ । పూమానోమథావేదస్తా మసద్వృధేత్త తాప్తాయ
 రదభ్యస్తస్థయే॥ ఊర్ధ్వపురుషునికి — ఊర్ధ్వఊర్ధ్వఊర్ధ్వ తిష్ఠాదే
 వోనసవిశా । ఊర్ధ్వోవాచస్య సనితాయక్షం విధిర్వాసుర్భి ద్వివా
 యమామహే॥ కృధినికి— స్తోనాపృథివిధివా నృక్షరానినేశేసి । య

చాపవశ్యార్థప్రకృతాః వాస్తుపురుషునిః - వాస్తవ్యజే పృథివీసహస్ర
స్థానాన్వేషోఽనమోవోచనానః । యత్స్వేమహే పృథితన్వే
జవస్వశంస్మ ఏధిద్విపదేశం చతుష్పదే॥ బ్రహ్మకు - బ్రహ్మదేవా
నాం వదవీః సనీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషాం శ్రుగాణాం । శ్రేయోగృ
ధౌగ్రాగ్ం స్వధితిర్వానా వాగ్ం సూమః ప్రవిత్రిమత్యేతిరథన్ । సర
స్వతిః - వణోదేవీ సరస్వతి వాతేభిర్వాజినవతీ । దీనామవిత్ర్యవతు॥
విష్ణుపునకు - ఇదం విష్ణుర్వచక్రిమే శ్రేధా నిదధేప్రదం సమూఢమస్వ
వాగ్ం సురైః మహాలక్ష్మిణీః - సకుమివతితశివా పునంత్రోయత్రీధీరా
జుః ప్రవాచమకృత । అత్రాసఖాయ స్సఖ్యాని చానతే భద్రేహం
క్షేప్తసింహితాధినాది గురునిః - కర్తుద్రాయప్రచేతసే మిథుష్ట
మాయకవ్యసే । నోశంశంశం గంహృదే । శానిః - గౌరీమనూయ
సలలాని తిక్షత్యేకవదీ - కేసాచతుష్పదీ । అష్టపదీనవపదీ బభూ
వమీ సహస్రాక్షరావరమేవోమన్ । అశ్వః దేవతులకు - క్రాణాశి
శుక్లహేమాం । హస్తాశ్చ సుదీధితిం । నిశ్వాపకప్రియాభువదధ
ద్విరా । అజిత్ప్రిత్వస్త్వంహ జ్యోతిష్పశ్యన్తివాసరం । ప్రరోయ
ద్విత్వ శేదివా ప్రణేహేహోర్వాః పృశ్చుఃప్రియాదివః । స్తుమే
వానుశ్వనాబ్రుహతో గర్భాపునకు - సుక్షరోసిగ్రహత్కాన్వి వృత్తై
శిశోకాయత్ర చతుష్స్థానైః క్రిత్వాసామతేతనూర్వామ దేవ్యంబృహ
ప్రంబృతే ప్రక్షయక్షయక్షయంపుత్రచంభన్దాగ్ంస్యంగా నిధిష్ఠియా
శ్చివాహుగంధీనామః । పుష్టో సిగ్రహత్కాన్విపం గచ్ఛమహఃపతః ।
ధన్వంతరిః - ధన్వనాగధన్వనాబంజయే మధన్వనాతివా ప్రిమదోజ

యేమ । ధన్వంతరీరవకామం కృణోతి ధన్వనాసర్వాః ప్రదిశోః
 యేమ॥ ఇంద్రాగ్ని దేవతలకు- ముఖ్యమిత్యాహవిషా జీవనాయ
 కమజ్జాతయత్నో దుతరాజయత్నోత్ । గ్రాహిజ్జగ్రాహి యదీవైత
 దేవంతస్యా ఇంద్రాగ్ని ప్రముముక్తమేనమ్॥ నిర్రతికి- యదిక్షితా
 యుర్యదివా పశేత్తోయదిమృత్యో రంతికంసీతవప । తమాహరామ
 నిర్రతే దుపస్థాద స్పార్షమేనం సతశారదాయ । శత్రుపలా
 యనమునకు- సంస్కృష్టంధనముభయం సమాశృతమస్మభ్యం దత్తాం
 వరుణశ్చమన్యః । భియందధానాహృదయేషు శత్రవః పరాతాస్తా
 అప్రనిలయంతాః॥ విశాఖానక్షత్రమునకు - దూరమస్మచ్ఛత్రో
 యంతుభీతాః । తదింద్రాగ్నికృణుతాం తద్విశాఖే । తస్మాదేవాఅను
 మదంతుయజ్ఞం । ప్రశ్చత్పురస్తాదభయంనోఅస్తు । నక్షత్రాక్షామధిప
 త్నీ విశాఖే । శ్రేష్ఠావింద్రాగ్నిభువనస్యగోపా । విషాచశ్చత్త్రానప్ర
 బాధమానా । అప్రతుభంనుదత్తామరాతిం॥ మృత్యుంజయత్ర్యంబక
 మునకు- త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధింపుష్టివర్ధనం । ఉర్వారుక
 మివబంధనాన్మృత్యోర్మక్షీయమామృతాత్ । ఆపమృత్యుప్రసకు-
 ఆపమృత్యుమప్రతుధమ పేతశ్చపథంజహి । అథానోఅగ్న ఆపహరా
 య స్పృషగ్ం సహస్రిణమ్॥ యేతేసహస్రమయతం సాశామృత్యో
 మర్త్యాయహంతవే । తాన్యజ్ఞస్సమాయయా సర్వానవయజామ
 హే । మృత్యువేస్వాహా మృత్యువేస్వాహా । మమసర్వాకమృత్యుర్న
 శ్యతు । ఆయుర్వర్ధతామ్॥ హఃః ౬౦ తత్సత్ ।

ఆదిత్యాది నవగ్రహ మంత్రా స్మరూప్తాః.

చారిః ఓమ్ అగ్నిర్ముః సాక్షుకృత్తికాః సక్షత్రం దేవమింద్రి
 యమ్ । ఇదమసా విచక్షణమ్ । ప్రావిరాసంజా హోతన । యస్య
 భాంతిరశ్మయో యస్య కేతవః । యస్యైమావిశ్వాభవనాని సర్వా ।
 సకృత్తికాభిరభిసంవసానః । అగ్నిర్నదేవన్సువితేదభాతు । ప్రజావతే
 రోహిణీవేత్తువత్త్వి । విశ్వయాపాబృహతీచిత్రభానుః । సానోయజ్ఞస్య
 సువితేదభాతు । యథాజీవేమశ్చైరదస్సువీరాః । రోహిణీదేవ్యువగాత్పు
 రస్తాత్ । విశ్వాపూపాణీవత్తిమోదనానా । ప్రజావతిగం ప్రావిమా
 వర్ధయంతీ । ప్రియాదేవానామశశూతుయజ్ఞమ్ । సామోరాణామ్
 గశీర్షేణఆగళా । శివసక్షత్రం ప్రియమస్యధామ । ఆప్యాయమానో
 బహుధావనేషు । గేతఃప్రజా యజమానేదభాతు । యతేనక్షత్రం
 మృగశీర్షవనుః సిప్రియగంరాజన్ప్రియతమంప్రియాణామితస్మైతే
 సోమ ప్రావిమావిధేమ । శచిపథిద్విపదేశంచతుష్పదేఅర్ద్రాయారుద్రః
 వ్రథమాన ఏతి । శేష్ఠోదేవానాం కతిరఘ్నియానామ్ । సక్షత్రమస్య
 ప్రావిమా విధేమ । నానఃప్రజాగంఠీషన్మోతవీరాః । హేతీరుద్రస్య
 వరిణోవృణక్తు । ఆర్ద్రానక్షత్రం జషతాగంహవిర్ముః । ప్రముంచమా
 నాదురితాని విశ్వా ! ఆపాఘశిగంసన్నదతా మరాతిమ్ । పునర్నో
 దేవ్యదితిస్సృజోతుః పునర్యనూనః పునరేతాయజ్ఞమ్ । పునర్నోదేవా
 అభియంతు సర్వే । పునః పునర్నోహవిమాయజామః । ఏవానదేవ్యదితిర
 వర్తావ । విశ్వస్యభక్తీజగతః క్రతిష్ఠా । పునర్యనూ ప్రావిమా వర్ధయం

తి॥ ప్రియం దేవానామ ప్యేతు పాథః ॥ బృహస్పతిః ప్రథమం జాయ
మానః ॥ త్రివ్యన్నక్షత్రమభిసంబభూ వ ॥ శ్రేష్ఠో దేవానాం పుత్రనాసు
జ్జిష్ఠః ॥ దిశోనుసర్వా అభయన్నో అస్తు ॥ త్రివ్యః పురస్తాదులమధ్యతో
నః ॥ బృహస్పతిర్నః పరిపాతుప్రశ్నాత్ ॥ బాధేతాం ద్వేష్టో అభయంకృ
ణుతామ్ ॥ సువీర్యస్య కతయస్సాన్యమ ॥ ఇదగ్ం సప్తేభ్యో హవిరస్తుజా
న్యమ్ ॥ ఆశ్రేమా యేషామనుయంతిచేతః ॥ యేలంతేక్షంపృథివీంక్షియం
తి ॥ తేనస్సర్వాస్తోహవమాగమిష్ఠాః ॥ యేరోచనేనూర్వస్యాపిసర్వాః ॥
యేదివందేవిమనుసంచరంతి ॥ యేషామాశ్రేమా అనుయంతికామ్ ॥
తేభ్య ససప్తేభ్యో మధుమజ్జహోమి ॥ ఉపహూతాః పితరో యేషు
ఘాసు ॥ మనోజవససుకృతసుకృత్యాః ॥ తేనోనక్షత్రేహవమాగమి
ష్ఠాః ॥ స్వభాభిర్వజ్ఞం ప్రియతంజమంతామ్ ॥ యేలగ్నిదగ్ధాయేఽన
గ్నిదగ్ధాః ॥ యేఽముంలొకంపితరః ॥ క్షియంతి ॥ యాగశ్చవిద్యయాగ్ం
ఉచనవ్యవిద్య ॥ మఘాసుయజ్ఞగ్ం సుకృతంజమంతామ్ ॥ గవ్రాంపతిః
ఫల్గునీనామసిత్వమ్ ॥ తదర్యమన్ వరుణమిత్రీచారు ॥ తంత్రావ్రయగ్ం
సన్నితారగ్ం సన్నినామ్ ॥ జీవాజీవంతముప్రసంవిశేమ ॥ యేనేమావిశ్వా
భువనానిసంజితా ॥ యస్యదేవా అనుసంయంతిచేతః ॥ అత్యనూరాజా
జరస్తువిష్ణౌ ॥ ఫల్గునీనామృషభోరోరవీతి ॥ శ్రేష్ఠో దేవానాంభగవో
భగాసి ॥ తత్త్వావిదుః ఫల్గునీస్తస్యవితాత్ ॥ అస్మభ్యంక్షత్రమజగ్ంను
వీర్యమ్ ॥ గోమదశ్వవదుప్రసన్నదేహ ॥ భగోహదాతా భగ్రత్సృజా
తా ॥ భగోదేవీః ఫల్గునీరావీవేత ॥ భగ్రస్యేత్తం పృస్తవంగమేమ ॥ య
త్రదేవైస్సధమాదంమదేమ ॥ ఆనూతు దేవస్సవితోపయాతు ॥ హిరణ్య

యేన సువృతారభేన వహా హ సగ్గః సుజగం విద్మనా పసమ్ । ప్ర
యచ్ఛంతం పురిం పుణ్యమచ్ఛ । హ సః ప్రయచ్ఛత్వ మృతం వసేయః । ద
క్షి జేన వృతిగృభీమవనత్ । ద్రాతారమద్య సవిశావిదేయ । యోనోహస్తా
య ప్రసువాతి యజ్ఞమ్ ॥ త్వష్టానక్షత్రమభ్యేతి చిత్రామ్ । సుభగ్గం ససం
యువతిగ్ం రోచమానామ్ । నివేళయన్న మృతాన్మర్త్యాగ్ శ్చరూపా
ణిహింశన్మువనానివిశ్వా । తన్న స్త్వష్టతదుచిత్రా విచష్టమ్ । తన్న శ్చ
తంభూరితా అస్తుమహ్యమ్ । తన్న ప్రహంసరవతీగ్ం సనోతు । గోభి
ర్నో అశ్వై స్సమనకుయజ్ఞమ్ ।

వాయుర్నక్షత్రమభ్యేతి నిష్టామ్ । తిగృశ్యంగో వృషభోరోగ
వాణః । సమీరయన్మువనామాతరిశ్వా । అపద్వేషాగ్ం నీనుదతామ
రాతిః । తన్నో వాయు సదువిష్టాశ్చ కోతు । తన్నక్షత్రంభూరిదా అ
స్తుమహ్యమ్ । తన్నో దేవాస్తో అచుజానంతు కామమ్ । యథాతరే
మదురితానివిశ్వా । దూరమస్మచ్ఛత్రో వాయంతుభీతాః । తదింద్రా
గ్నికృణుతాంతద్విశాఖ । తన్నో దేవా అనుమదంతు యజ్ఞమ్ ॥ పశ్చా
త్పురస్తాదభయన్నో అస్తు । నక్షత్రాణామధికత్త్రి విశాఖే । శ్రేష్ఠావిం
ద్రాగ్నిభువనస్మగ్గోవా । విషూచశ్శత్రోనప్రబాధమానా । అపతు
ధన్న దతా మరాతిమ్ । పూర్ణాపశ్చా దుతపూర్ణాపురస్తాత్ । ఉస్మ
ధ్యతః పౌర్ణమాసీజిగాయ । తస్యోందేవా అధిసంవసంతః । ఉత్రమే
నాక ఇవమాదయంతామ్ । ప్రథీప్సువర్షాయువతిస్సజోహః । పౌర్ణ
మాస్యదగ్గాచ్చోభమానా । ఆప్తాయయంతీమరితానివిశ్వా । ఉరుండు
హంయజమానాయయజ్ఞమ్ । చిత్రభానుర్వజమానేదధాతుహవిసః ।

పాదశ్చైతో జపంతాంచేతో మదేమరోచమానా మరాతీర్గోపాయ
 జ్ఞమ్ || ఋద్ధ్యాస్మహవ్యైర్న మసోప్సద్యః మిత్రేంద్రేవమిత్రీభేయం
 నోఅస్తు | అనూరాధాః హరిమా వర్ధయంతః | శతంజీవేమశర
 క్షస్సవీరాః | చిత్రం సక్తత్రీ ముదగాత్పురస్తాత్ | అనూరాధాస్త
 ఇతి యద్యదంతి తస్మిన్త ఏతిక్షధిభిదేవయానైః | హిరణ్యయైర్విత
 తైరంతరికే | ఇంద్రోజ్యేష్ఠా మను సక్తత్రీమేతి | యస్మిన్ప్రత్రం
 పృత్రీ తూర్వే తతార || తస్మిన్ వయమమృతా మహానాః | యు
 ధంతరేమదురితిం దురిప్తిమ్ | పురందరావృషభాయ ధృష్టవే |
 అపాధాయ సహమానాయ మీధుషే | ఇంద్రాయజ్యేష్ఠామధుమ
 ద్దుహానా | ఉరంకృణోతు యజమానాయలోకమ్ || మూలంప్రజాం
 వీరవశీం విదేయ | పరాచ్యేతునిర్ ఋతిః పరాచా | గోభిర్నక్షత్రం
 ప్రశుభిస్సమక్రమ్ | అపార్యాయో ద్యజమానాయమహ్యమ్ | అపా
 ర్షో అద్యసుప్రతేదధాతు | మూలంసక్తత్రీమితియద్యదంతి | పరాచీం
 వాచానిర్ ఋతింనుదామి | శివం ప్రజాయైశివమస్తుమహ్యమ్ | యా
 దివ్యాఅప్తః పయసాసంబభూవుః | యాఅంతరిక్షఉతపార్థివైర్యాః | యాసా
 మప్రాథాఅమయంతికామమ్ | తానలక్ష్యగ్న్స్త్యనాభవంతు | యాశ్చ
 కూప్యాయాశ్చవౌహ్యాస్సముద్రియాః | యాశ్చవైశ్నవీరుత ప్రిసవీ
 ర్యాః | యాసామప్రాథామధుభక్షయంతి | తానలక్ష్యగ్న్స్త్యనాభవన్తు |
 తస్మైవిశ్వేఉపశృణ్వంతుదేవాః | తదప్రాథాఅభిసంయంతు యజ్ఞమ్ | త
 స్మక్షత్రంప్రథతాంప్రశుభ్యః | కృషిర్వృష్టైర్ద్యజమానాయకల్పతామ్ |
 శుభాః కన్యాయవతయస్సుపేశసః కర్మకృతస్సుకృతోన్దిర్యావశీః | వి

[illegible]

అహిర్బుధ్నియః పరిధమానవతి । శ్రేష్ఠో దేవానాముత మానుసా
 కామ్ । తం బ్రాహ్మణాసానినుపాస్సిమ్యాసః ॥ ప్రోవృత్తవాసోఅభిరక్షం
 తిసరేన్ । చత్వారివకమభిరర్కదేవాః । ప్రోవృత్తదాస ఇతియాన్ వదం
 తి తేబుధ్నియం వరిషద్యగ్స్త్తుచుతః । అహిగ్ంరక్షంతి నమసోప్త
 సద్యః । పురాపాదేవత్యస్వేతికుంభామ్ । పుష్టివతి చనుచావాజ బప్త్యా
 ఇమానిహవ్యాప్రయతాజామాకాపుర్యోయాన్ రుపమాతాయ
 జ్ఞమ్ । క్షుద్రాకప్రసూక రక్షయ దేవతీ । గోవాలవాగ్ంల
 స్వేచుపురా అన్నగ్ంరక్షంతౌ బహుధావిరూపమ్ । వాగ్ంసను
 తాయజమానాయ యజ్ఞమ్ । తద్వస్తిహవస్వచుజోచయాతామ్ ।
 శుభంగమిష్టేస్తుయమేభిరైన్ । సస్వ సక్షకగ్ం హవిషామిజంతౌ ।
 మధ్వాసంపుక్తౌ యజామాసమక్తౌ ॥ యాదేవానాం భిషశో హవ్య
 వాహకా । విశ్వస్యకూతా ప్రముతస్యగోపా । తేనక్షత్రం జా
 మాణోపయాతమ్ । నమోఽశ్వభ్యాంకృణుమోఽశ్వయుగ్భ్యమ్ । అప
 పాస్మానంభరణీర్భరంతు । తద్యమో రాజాభగవాన్ విచప్తామ్ । లోకస్య
 రాజాగమతామహాహి । మగన్నహధామభయంకృణోచుయాస్తి
 న్నక్షత్రేయమవతిరాజా । యస్మిన్నేనసంభ్రమించరదేవాః । తదస్య
 త్రగ్ం హవిషాయజామ । అపపాస్మానంభరణీధకంతు ॥ నీవేకీయ
 త్తేదైవాఅదధుః" (తతారషహ్యం పాస్సచీర్యాయంతు యజ్ఞంవాచ
 గ్ంసస్వసిదేవా అనుయంతిసవ్యేవాజబప్త్యా సమక్తాదేవా శ్రీశివ)
 నమో నమో భవతి జాయమానో యమాదిత్యాఅగ్ంశుమా
 వ్యాయాయంతి యేవిరూపై సమనసాసంవ్యయంతి । సమానతంతుం

పరితాతనా^{తే} । విభూ^{త్రిభూ} అనుభూ^{విశ్వతో} హవే । తె^{నో} నక్ష^{త్రే}
 హవమా^{గమే} తమ్ । వయందే^{వీ} బ్రహ్మ^{ణా} సంవిదా^{నాః} । సుర[ా]
 త్నా^{సాదై} వీ^{తిం} దధా^{నాః} । ఆవహో^{రాత్రే} హవి^{మా} వధ^{కాయంతః} ।
 అతి^{ప్రాస్థ} ప్రమతి^{ముక్త్యా} గమే^{మః} । పృ^{థ్వీ} వ దృ^{శ్యా} యతి[ః] । పు^{త్ర} చ[ం] తీ^{తీ}
 దుహితా^{దినః} । ఆ^{పో} మహీ^{వృణ} తై చక్షు^{షా} । త^{మో} జ్యోతి^{శ్చ}
 మృ^{ణో} తి^{స్థా} నరీ[ః] । ఉ^{ద్రు} ని^{యా} స్ప^చ తై^{సూర్యః} । స^{చా} ఉ^{ద్యం} స
 క్ష^{త్రీ} మర్చి^{మత్} । త^{వే} దు^{క్షో} పు^{ష్టి} సూ^{ర్య} స^{న్యచ} । స^{మృ} క్షే^న గ^{మే} మ
 హీ[ః] । త^{న్నో} నక్ష^{త్రీ} మర్చి^{మత్} । భా^{ను} మ^{తై} జ ఉ^{చ్చరత్} । ఉ^ప య
 జ్ఞ^{మి} హ^గ మత్ । ప్ర^స క్ష^{త్రా} యే^{దే} వాయ[ః] । ఇ^{ంద్రా} యే^{ందు} గం^హ
 వా^{మహే} । స^స స్ప^{వితా} సు^వ స^{నిమ్} । పు^{ష్టి} దాం^{వీ} ర^వ త^{నుమ్} । ఉ
 ద్ర^{త్యం} చి^{త్రి} మ్ । అ^{పి} తి^{ర్న} ఉ^{రు} మ్య^{తు} మ^{హీ} మూ^{షు} మా^{తరమ్} ।
 ఇ^{దం} వి^{ష్ణుః} ప్ర^త ద్వి^{ష్ణుః} । అ^{గ్ని} న్మూ^క ధా^క భ^{వః} । అ^న నో^{ద్యా} ను^మ తి
 ర^{న్వి} ద^{ను} మ^{తై} త^{వమ్} । హ^{వ్య} వా^{హ్గ్} సి^{ష్టమ్} ॥ ఆ^య త్య^గ మ^{ధి} వ్య^{ష్ట}
 మ్ । అ^{గ్ని} ర్వా^అ కా^మ య^త । అ^{న్నా} దో^{దే} వా^{నా} గ్^{ప్యా} మి^{తి} స
 ఏ^త మ^{గ్న} యై^{కృ} త్రి^{కా} భ్య[ః] పు^{రో} డా^శ మ^{ప్తా} క^{పాలం} ని^ర వ^{పత్} । త^{త్తో}
 వై^{సో} న్నా^{దో} దే^{వా} నా^మ భ^{వత్} । అ^{గ్ని} రై^వ దే^{వా} నా^మ న్నా^{దః} । య
 ధా^హ వా^అ గ్ని^{దే} వా^{నా} మ^{న్నా} దః । ఏ^వ గం^హ వా^ఏ ష^మ మ^{ను}
 ష్యా^{ణాం} భ^{వతి} । య^ఏ తే^న హ^{వి} మా^య జ^{తే} । య^ఉ చై^వ దే^{వం} వే^{దః} ।
 నా^{త్ర} జ^{హో} తి^అ గ్న^{యే} సా^{స్వ} హ^{కృ} త్రి^{కా} భ్య^{సా} స్సా^{స్వ} హ[ః] । అ[ం] బా^{యై}
 సా^{స్వ} హ^{దు} లా^{యై} సా^{స్వ} హ[ః] । ని^త త్తై^{సా} స్వ^{హః} భ^{యం} త్తై^{స్సా} స్వ^{హః} మై
 ణు^{యం} త్తై^{స్సా} స్వ^{హః} వ^{ర్ష} యం^{త్తై} స్సా^{స్వ} హ[ః] । చు^{పు} ణీ^{కా} యై^{స్సా} స్వ^{హః} ।

ప్రజాపతిః ప్రజాఅస్పతః । తాలస్మాగ్నస్థాః కరాచీరా
యన్ । తాసాగ్ం రోహిణీమభ్యధ్యాయత్ । సోకామయతః ఉత్త
మావరేత । సమేనయాగచ్ఛయేతి । సప్తతంప్రజాపతయే రోహిణ్యై
చరుం నిరవపత్ । తత్తోవైసాత ముపావరత । సమేనయాగచ్ఛతః ఉ
పహవా ఏనం ప్రియమావరతే । సంప్రియేణగచ్ఛతే యప్రతేనహ
విషాయజతే । యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహోతి । ప్రజాపతయై
స్వాహా । రోహిణ్యైస్వాహా । రోచమానాయైస్వాహా ప్రజాభ్య
స్వాహేతి॥

సోమోవా అకామయత । ఓషధీనాగ్ం రాజ్యమభిజయే య
మతి । సప్తగ్ం సోమాయ మృగశీర్షాయ శ్యామాకంచరుం ప
యస్తి నిరవపత్ । తత్తోవైస ఓషధీనాగ్ం రాజ్యమభ్యధ్యాయత్ । స
మానానాగ్ం హవైరాజ్య మభిజయతి । యప్రతేన హవిషాయజతే
యఉచైన దేవంవేద । సోత్రజహోతి । సోమాయస్వాహా మృ
గశీర్షాయస్వాహా । ఇన్వశాభ్యస్వాహా శాషధ్యస్వాహా । రా
జ్యాయస్వాహా భిజత్యైస్వాహేతి॥

రుద్రోవా అకామయత । ప్రశుమాంధ్యామితి । సప్తగ్ం
ద్రావ్యాద్రావ్యైప్రియంగవంచరుం పయస్తినిరవపత్ । తత్తోవైస
ప్రశుమాసభవత్ । ప్రశుమాహవైభవతి । యప్రతేన హవిషాయజతే
యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహోతి । రుద్రాయస్వాహా ద్రావ్యై
స్వాహా పిన్వమానాయైస్వాహా ప్రశుభ్యస్వాహేతి॥

ఋతౌవా ఇయమలోమకాసిత్ । సోకా మయత । ఓషధీభి

ఋషస్సతిభిః పృజాయేతి | సైతమదిత్యై పునర్వసుభ్యాం చరుని
రవవతి | తత్తావా ఇయమోష ధీభిర్వప్సస్సతిభిః సౌజాయత | పృజా
యతేహవై ప్రజయాప్రశుభిః | యప్తేన హవిషాయజతే | యజ్ఞ
చైవ దేవంవేద | సోత్రజహోతి | ఆదిత్యైస్వాహా పునర్వసుభ్యామ్
స్వాహాఽభూత్యైస్వాహా పృజాత్యై స్వాహేతి |

బృహస్పతిర్వా అకామయత | బ్రహ్మవర్చసీ హ్యమితి | సప్త
తం బృహస్పతయే తిష్యాయనైచారంచరుం యన్తి నిరవవత్ | రత్నో
చైవ బ్రహ్మవర్చస్యభదత్ ' బ్రహ్మవర్చసీహవైభవతి | యప్తేన
హవిషాయజతే | యజ్ఞచైవదేవంవేద | సోత్రజహోతి | బృహస్పత
దేస్వాహా తిష్యాయస్వాహా | బ్రహ్మవర్చసాయస్వాహేతి |

దేవాస్తురాస్సంయతా ఆనన్ | తేదేవాస్తురేభ్య ఆత్మే
మాభ్య ఆత్మేకరమ్భం నిరవన్న | తానైతాభిరే వదైవతాభిరు హ
నయన్ | ఏతాభిర్హ వైదేవతాభిర్ద్వికమంతంభ్రాతృవ్యముపనయ
తి | యప్తేన హవిషాయజతే | యజ్ఞచైవదేవంవేద | సోత్రజహోతి
కృత్తిభ్యస్సాన్విహేత్ | క్రేమాభ్యస్సాన్విహేత్ | స-క్షహాభ్య స్సాన్విహేతి |

పితరోవాఅకామయత | పితృలోక ఋగ్ముయాయేతి | తప్త
తిః పితృభ్యో మఘాభ్యః పురోవాత్సవో మట్కవారం నిరవన్నః | త
త్తాచైవ పితృలోక ఆర్ఘవన్ | పితృలోకేహవాఋగ్మోతి | యప్తేన
హవిషాయజతే | యజ్ఞచైవదేవంవేద | సోత్రజహోతి | పితృభ్యస్సాన్వి
హేత్ | మఘాభ్యః | స్వాహాఽక్షహాభ్యస్సాన్విహేత్ | గదాభ్యః | స్వాహాఽరుం
భిభ్యస్సాన్విహేతి |

అర్చనామా అకామయత । ప్రశుమాంభాన్ముమితి! సప్తతక్ష
 ద్మణ్ణే ఫల్గునీభ్యాం చరు నిరవపత్ । తత్తోజైస పశుమా నభివత్
 ద్ద్రుమ - హైభవతి । యప్తేన హవిషాయజితే । యజ్ఞేభ్యః
 సంపేద! సాహా! హనతి । అర్చమేస్వాక్షా ఫల్గునీభ్యాం ద్వాహా । త
 వభ్యస్వాహేతి ।

[illegible]

సువిలాసా అకామయత : శ్రీస్మదేవాదధీరమ్ । సువిలాసా
 చిత్రం । సుత్రగం సుత్రేవాస్తాయ పురోహితం ద్వాదశ కనాలనిరవప
 నాశ్చనాన్సహితామిత్రోవైతస్మైదైవాఅదభత । సువిలాసా
 ప్రధవాఅస్మైమరుహ్యదభతే । సువిలాసమానానాంభవతి । యతేన
 వాసినాయతే । అతేనదేవంభవే । సుత్రజహాతి । సుతేన్వా
 మానాస్తాం । సుహదదతేన్వాహం పుత్రేన్వాహం ప్రహితేన్వా
 హం ప్రతిగుప్తతేన్వాహేతి ॥

పట్టాభిషేకమునకు చిత్రప్రసాదము చేయవలెను. ఇతడు
 (పట్టి) పట్టాభిషేకమునకు పట్టాభిషేకమునకు రహస్యమును
 ప్రజామహిమను చిత్రమును ప్రజామహిమను యత్నమును చేయును.

జతే యడచైవదేవంవేదం సోత్రజహోతి । త్వష్ట్రేస్వాహాచితా
యైస్వాహాః । చైత్రాయస్వాహాః ప్రజాయైస్వాహేతి ।

వాయుర్వా అకామయత । కామచార మేషులోకేష్వభిజయే
యమితి । సవతద్వాయవేనిష్ఠాయైగృప్తైష్ట్యదుగ్ధంబయో నిరవపత్ ।
తతోవైస కామచారమేషులోకేష్వభ్యజయత్ । కామచారగంప్రవా
ప్తేషులోకేష్వభిజయతి । యప్తేనప్రవిషాయజతే । యడచైవదేవంవేదం
సోత్రజహోతి । వాయవేస్వాహా నిష్ఠాయైస్వాహాః కామచారాయ
స్వాహాభిజత్యైస్వాహేతి ।

ఇంద్రాగ్నివా అకామయేతామ్ । శ్రేష్ఠ్యందేవానామభిజయే
వేతి । తావేతమింద్రాగ్నిభ్యాంవిశాఖాభ్యాం పురోదాశమకాదశకపా
లం నిరవపతామ్ । తతోవైతాశ్రేష్ఠ్యందేవానామభ్యజయతామ్ । శ్రే
ష్ఠ్యగంప్రవాప్తేషునానామభిజయతి । యప్తేనప్రవిషాయజతే । యడ
చైవదేవంవేదం సోత్రజహోతి । ఇంద్రాగ్నిభ్యాగ్ంస్వాహాః విశా
ఖాభ్యాగ్ంస్వాహాః । శ్రేష్ఠాయస్వాహాభిజత్యైస్వాహేతి ॥

అతై తత్సేర్ణమూస్యా ఆజ్యంనివహతి । కామోవై పౌర్ణమా
సేకామఆజ్యమ్ । కామేనైవకామగ్ంసమర్థయతి । క్షిప్రమేనగ్ంసకా
మఉతసమతి । యేవకామేనయజతే । సోత్రజహోతి । పౌర్ణమాస్యై
స్వాహాః కామాయస్వాహాగత్యైస్వాహేతి ।

మిత్రోవాత్రకామయత । మిత్రధేయమేషులోకేష్వభిజయేయ
మితి । సవతంమిత్రాయానూరాధేభ్యశ్చరుంనిరవపత్ । తతోవైసమిత్ర
ధేయమేషులోకేష్వభ్యజయత్ । మిత్రధేయగంప్రవాప్తేషునానామభిజయతి ।

భిజయతి । యవతేనహవిషాయజతే । యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజ
హోతి । మిత్రాయస్వాహానూరాధేభ్యస్సాహా । మిత్రీధేమాయ
స్వాహాభిజత్యైస్సాహేతి ।

ఇన్ద్రోవాఅకామయత । జ్యేష్ఠ్యందేవానామభిజయేయమితి । సప్త
తమిన్త్రాయజ్యేష్ఠాయైపురోడాశమేకాదశకపాలంనిరవపన్నహప్రహీ
ణామ్ । తత్తోవైసజ్యేష్ఠ్యందేవానామభ్యజయత్ । జ్యేష్ఠ్యగ్ంహవై
సహానానామభిజయతి । యవతేనహవిషాయజతే । యఉచైనదే
వంవేద । సోత్రజహోతి । ఇన్ద్రాయస్వాహా జ్యేష్ఠాయైస్సాహా ।
జ్యేష్ఠ్యాయస్వాహాభిజత్యైస్సాహేతి ॥

ప్రజాపతిర్వాఅకామయత । మూలంప్రజాంవిందేయేతి । సప్త
తంప్రజాపతయేమూలాయచ్చరు నిరవపత్ । తత్తోవైసమూలంప్రజా
మవిందత । మూలగ్ంహవైప్రజాంవిందతే । యవతేనహవిషాయజతే
యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహోతి । ప్రజాపతయేస్వాహామూలా
యస్వాహా । ప్రజాయైస్సాహేతి ॥

అప్రోవాఅకామయత । సముద్రంకామమభిజయేమితి । తావత్
మద్భ్యష్టాధాభ్యశ్చరునిరవపత్ । తత్తోవైతాస్సముద్రంకామమ
భ్యజయత్ । సముద్రగ్ంహవైకామమభిజయతి । యవతేనహవిషా
యజతే । యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహోతి । అద్భ్యస్సాహా
ష్టాధాభ్యస్సాహా । సముద్రాయ స్వాహా కామాయస్వాహా । అభి
జత్యైస్సాహేతి ।

విశ్వేదేవా అకామయన్త । అనప్తజ్యుంజయేమేతి । తప్త
తంవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యమాధాభ్యశ్చయంనిరవపన్ । తత్తొవైతేనవజ
య్యమజయన్ । అనప్తజ్యుగ్ం హవైజయతి । యప్తేన హవిషా
యజతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజహోతి । విశ్వేభ్యోదేవేభ్య
స్సాహమాధాభ్యస్సాహా । అనప్తజ్యుయస్సాహజిత్యైస్సాహేతి ।

బ్రహ్మవాఅకామయత । బ్రహ్మలోక మభిజయేయమితి । తదే
తంబ్రహ్మణేభిజతే చయంనిరవపత్ । తత్తొవైబద్భ్యహ్మలోక మభ్యజ
యత్ । బ్రహ్మలోకం హవైజయతి । యప్తేన హవిషాయజతే ।
యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజహోతి । బ్రహ్మణేస్సాహభిజతేస్సా
హా । బ్రహ్మలోకాయ స్సాహజిత్యైస్సాహేతి ॥

విష్ణుర్వా అకామయత । పుణ్యద్వైశ్లోకగ్ం శృణ్వేయ । సమా
ప్రాపీక్షీర్తి రాగచ్ఛేదితి । సప్తరం విష్ణువే శ్లోకాయైపురోడాశంత్రీహ
లంనిరవపత్ । తత్తొవైపుణ్యద్వైశ్లోకయశ్చబుత । నైవంప్రాపీక్షీర్తి రా
గచ్ఛత్ । పుణ్యగ్ం హవైశ్లోకగ్ం శృణుతే । నైవంప్రాపీక్షీర్తి రాగ
చ్ఛేదితి । యప్తేన హవిషాయజతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజ
హోతి । విష్ణుస్సాహా । శ్లోకాయై స్సాహా । శ్లోకాయస్సాహా
స్మితాయ స్సాహేతి ।

వసవోవా అకామయత । అగ్నిదైవతానాంపరియామేతి ।
తప్తతం వసుభ్య శ్చవిష్ణాభ్యః పురోడాశ ముష్టాకపాతం నిరవపన్ ।
తత్తొవైతేగ్ం దైవతానాం పర్యాయన్ । అగ్నిగ్ం హవైసమానా
హాంపర్యేతి । యప్తేన హవిషాయజతే । యఉచైనదేవం వేద । సో

త్రాప్తిహాతి । వసుభ్య స్వాహా శ్రీవీష్ణభ్య స్వాహా । అగ్నియ
స్వాహా షరీత్రైస్వాహాతి ॥

ఇంద్రోవాఅకామయత । ద్రుధోశిధిల స్వామితి । సవతంవరు
ణాయతతభిషజే భేషజేభ్యః పురోడాశం దశకపాలం నిరవపత్కృష్ణా
సాం వీహ్నిణామ్ । తత్తోవైనద్రుధో శిధిలో భవత్ । ద్రుధోహవా
అశిధిలో భవతి । యప్తేన హవిషాయజతే । యఉచైన దేవంవేద ।
సోత్రజహాతి । వరుణాయస్వాహా తతభిషజైస్వాహా । భేషజేభ్య
స్వాహాతి ॥

అజోవావకపాదకామయత । తేజస్వీ బ్రహ్మవర్చసీస్వామితి ।
సవత మజాయైకపదేపోష్ఠప్రదేభ్యశ్చరుం నిరవపత్ । తత్తోవైనతేజ
శ్వీ బ్రహ్మవర్చస్యభవత్ । తేజస్వీహవై బ్రహ్మవర్చసీభవతి । యప్త
తేనహవిషా యజతే । యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహాతి । అహ
యైకపదైస్వాహా ప్రోష్ఠప్రదేభ్య స్వాహా । తేజసైస్వాహా జిహ్మవర్చ
సాయ స్వాహాతి ॥

అహిర్వైబుధ్ని యోకామయత । ఇమాంప్రతిష్ఠాంవిందేయేతి ।
సవతమహాయేబుధ్నియాయ పోష్ఠప్రదేభ్యః పురోడాశం భూమికపా
లం నిరవపత్ । తత్తోవైనఇమాం ప్రతిష్ఠామవిందత । ఇమాగ్ంహవై
ప్రతిష్ఠాంవిందతే । యప్తేన హవిషాయజతే । యఉచైనదేవంవేద ।
సోత్రజహాతి । అహాయే బుధ్నియాయస్వాహా ప్రోష్ఠప్రదేభ్య
స్వాహా । ప్రతిష్ఠాయైస్వాహాతి ॥

పూషావాఅకామయత । పశుమాంభ్యమితి । సవతంపూష్ణే

రైవత్యే చరుం నిరవతః । తత్రో వై సతశుమానభవత్ । ప్రశుమానా
వైభవతి । యప్తతేన హవిషాయజతే । యజ్ఞే చైవ దేవం వేద । సోత్ర జ
హోతి । పూష్టే స్వాహా రైవత్యే స్వాహా । ప్రశుభ్య స్వాహేతి ।

అశ్వినా వాలకామయేతామ్ । శ్రోత్రస్వినావబధిరాస్వావేతి ।
తాచైతమశ్వభ్యమశ్వయుగ్భ్యం పురోడాశం ద్వికప్రాలంబిరవతాం ।
తత్రో వై తాశ్రోత్రస్వినావబధిరావభవతామ్ । శ్రోత్రస్వినావాలబధి
రోభవతి । యప్తతేన హవిషాయజతే । యజ్ఞే చైవ దేవం వేద । సోత్ర జ
హోతి । అశ్వభ్యగ్ స్వాహా శ్వయుగ్భ్యగ్ స్వాహా । శ్రోత్రా
యస్వాహా శ్రుత్యే స్వాహేతి ।

యమో వాలకామయత । పితౄణాం రాజ్యమభిజయేయమి
తి । సప్తతం యమాతా ప్రభరణీభ్యశ్చరం నిరవతః । తత్రో వై సపితౄ
ణాం రాజ్యమభ్యజయత్ । సమూనానాగ్ం హవై రాజ్యమభిజయతి ।
యప్తతేన హవిషాయజతే । యజ్ఞే చైవ దేవం వేద । సోత్ర జ హోతి ।
యమాయస్వాహా ప్రభరణీభ్యస్వాహా । రాజ్యాయస్వాహాభిజత్యై
స్వాహేతి ।

అధైతదమావాస్యాయా ఆజ్యం నిర్వవతి । కామో వాలమా
వాస్యా కామ ఆజ్యమ్ । కామేనైవ కామగ్ం సమర్థయతి । క్షిప్రమే
న్గం శకామ ఉపసమతి । యేన కామేనయజతే । సోత్ర జ హోతి ।
అమావాస్యాయై స్వాహా కామాయస్వాహా గత్యై స్వాహేతి ।

చంద్రమా వాలకామయత । అవరోధాత్ సర్థమాసాన్మాసా
న త్తూంక్షాం వచరమాసాః । చంద్రమససాయజగ్ం హోకణా

మాపుయామితి సవితంచంద్రమసేవతీదృశ్యమైపురోహణంపంచ
 దశకపాలంనిరవపత్ । తతోవైసోమారాతానర్థమాసాన్మాసాన్మ
 తూంధస్సంవధనిరమాప్తా । చంద్రమస్తస్సాయుజ్యగ్ం సోకతామా
 ప్నోత్ । అహోరాత్రాహవాఅర్థమాసాన్మాసాన్మతూంధస్సంవధనిర
 మాప్తా । చంద్రమస్తస్సాయుజ్యగ్ం కతా-కాప్నోతియప్తేనహవి
 ప్రాయజతేయఉచైనదేవంవేదసోత్రజహూతి । చంద్రమసేవాహోప్ర
 తీదృశ్యమైస్సాహో । అహోరాత్రేభ్యసాహోర్థమాసేభ్యసాహో
 మాసేభ్యసాహో తుభ్యసాహో । సంవధనిరయన్వాహేతి ।
 అహోరాత్రేవా అకామయేతామ్ । అత్యహోరాత్రేము
 చ్యే నహి । ననావహోరాత్రే ఆపుయాతామితి । తేవతమహా
 రాత్రాభ్యాజ్ఞుం నిరవపతామ్ । ద్వయానాంవీహేతామ్ । శుక్లా
 నాంచ కృష్ణానాంచ । సవతోర్ధ్వగై శ్వేతాయచకృష్ణాయచ ।
 తతోవైతే అత్యహోరాత్రే అముచ్యతే । నైసేఅహోరాత్రేఆ
 ప్నతామ్ । అతిహవా అహోరాత్రే ముచ్యతే । నైసమహా
 రాత్రే ఆపుతః । యప్తేనహవిప్రాయజతే । యఉచైనదేవంవేదసోత్ర
 జహూతి । అహ్నోస్సాహో రాత్రియైస్సాహో । అతిముత్యస్సాహేతి ।
 ఉమావా అకామయత । ప్రియాదిత్యస్యసుభగాస్సామితి । నై
 తముషసేచరుం నిరవపత్ । తతోవైసాప్రియాదిత్యస్యసుభగాభవత్ ।
 ప్రియోహవైసమానానాగ్ంసుభగోభవతియప్తేనహవిప్రాయజతే ।
 యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహూతి । ఉషసేవాహోప్ర్యప్తేస్సాహో ।
 పూయమైస్సాహో ప్రశ్నంత్యైస్సాహో । పృష్టాయైస్సాహేతి ।

అథైతస్మై నక్షత్రాయచరం నిర్వచతి యథాత్వందేవానామ
సి ప్రవచనం మనుష్యాణాం భూయాసమితి । యథాహవాత్రదైవా
నామ్ । ప్రవగంతావా ప్రవచనం మనుష్యాణాంభవతి । యప్రతేనహవిషాయ
జతే । యడైవదేవంవేద । సోత్రజహోతి నక్షత్రాయస్వాహోదేవ్య
తేస్వాహా । ఉద్యతేస్వాహోదితాయస్వాహా । హరసైస్వాహాభరసై
స్వాహా । భౌజసేస్వాహా తేజసేస్వాహా । తపసేస్వాహా । బ్రహ్మవర్చ
సాయస్వాహేతి ।

సూర్యోవాఅకామయత । నక్షత్రాణాంప్రతిష్ఠాస్యమితి । సప్త
తగంసూర్యాయ నక్షత్రేభ్యశ్చ సునిర్వచత్ । తత్రోఽసనక్షత్రాణాం
ప్రతిష్ఠాభవత్ । ప్రతిష్ఠామై సమానానాంభవతి । యప్రతేనహవి
షాయజతే । యడైవదేవంవేద । సోత్రజహోతి సూర్యాయస్వా
హానక్షత్రేభ్యసాస్వాహా । ప్రతిష్ఠాయైస్వాహేతి ।

అతైతమడిత్యైచరునిర్వచతి ఇయంవాఅదితిః । అస్మామేవ
ప్రతితిష్ఠతి । సోత్రజహోతి అడితైస్వాహా ప్రతిష్ఠాయైస్వాహేతి ।
అథైతం విష్ణు వేచరునిర్వచతి యజ్ఞోఽవిష్ణుః యజ్ఞప్రవాంతతఃప్రతి
తిష్ఠతి । సోత్రజహోతి విష్ణువైస్వాహా యజ్ఞాయస్వాహా । ప్రతిష్ఠా
యైస్వాహేతి ।

అగ్నిఃకుంచదశప్రజాపతిష్టాదశసామ ఏకాదశరుద్రోదశతైశ్చ
కాదశబృహస్పదిదశ దేవాశ్చరానవ పితర ఏకాదశార్కమాభగ్నాదశ
వశసవితాచతుర్దశత్యష్టావాయురింద్రాగ్నిదశతశ్చైతత్పర్ణమాస్యా
అస్తాకుంచదశ । మిత్రీఇంద్రాప్రజాపతిర్దశకాక్ష ఏకాదశవిశ్వేబ్రహ్మ

దశదశవిష్ణుశ్రుయోదశ వసవ ఇంద్రోజోహిరైవబుధ్నియః పుష్యాశ్వి
నాయమోదశదశాథైరదమావాస్యాఅష్టాపంచదశః చంద్రమాః
పంచదశాహారాతేనప్తదశోషావకాదశాథైరస్మై నక్షత్రాయత్ర
యోదశ సూర్యోదశాథైర మదిత్యైకంచాథైరవిష్ణవై షట్తనప్ర॥

సవితాశూనాంప్రహీణామింద్రోమహాప్రహీణామింద్రః కృష్ణా
నాంప్రహీణామహారాతేద్యయా నాంప్రహీణామ్ । పితరప్సటృపా
లగ్నంసవితా ద్వాదశకపాలమింద్రాగ్నివకాదశకపాలమింద్రవకాదశక
పాలంవిష్ణుస్త్రికపాలమింద్రోదశకపాలమహిర్భూమికపాలమశ్వినోద్వి
కపాలం చంద్రమాః పంచదశకపాలమగ్నిస్సప్తావసవోష్టాకపాలమ
న్యత్రచరుమ్ । రుద్రోర్ద్యమాపుషాపశుమాత్త్యాగ్ం సోమారు
ద్రోబృహస్పతిః పయసివాయుః పయసోమోవాయురింద్రాగ్నిమిత్ర
ఇంద్రోఆపోబృహస్పాయమోభిజిత్యైత్యష్టాప్రజాపతిః ప్రజాయేపార్థమా
స్యాతమావాస్యా అగత్యైవిశ్వేజిత్యాఅశ్వినౌశ్రుత్యైబ్రహ్మతదే
తంవిష్ణుస్సవతం వాయుస్సవతదాక్షసః । పితరోవిశ్వేవసవో కామయం
తమేతి తవతంనిరవపన్న । ఆపోకామయంత మేతితావతంనిరవపన్న ।
ఇంద్రాగ్నిఅశ్వినావకామయేతాంవేతితావతంనిరవపతామ్ । అహో
రాతేవా అకామయేతామితితే వతంనిరవపతామ్ । అన్యతాకామయ
తమితిసవతం నిరవపత్ । ఇంద్రాగ్నిశ్రైష్ట్యమింద్రోజ్యైష్ట్యమింద్రో
ద్యౌః । ఆహిసూర్యోదిత్యై విష్ణవేవౌతిష్ఠాయే । సోమాయ మస్స
మానానామ్ । అగ్నిర్నీరీషన్నన్యత్రరీషః ॥ అగ్నిర్నఋభ్యాస్తై
నవో నవోగ్నిమిత్రశ్చంద్రమాష్టట్ । అగ్నిర్నసన్న వాయుర

హిర్బుధ్ని యజ్ఞుః వా ఇయసుతైః తత్పేణామూస్యా అజోవావకప్రా
తూర్వస్త్రివస్తిః॥ హరిః ఓమ్. ఇతి నక్షత్రేష్టి స్మృత్యుత్తమః.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

అథ శ్రీ మద్వయోపనిషత్.

ఓమ్ సహనావతు । శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ।

ఓమ్ అథాతశ్శ్రీమద్వయోపనిషత్తిః । వాక్యోద్వితీయః । వట్పదా
స్యర్థాదశ । వజ్రవిగ్ంశత్యక్షరాణి । వజ్రదశాక్షరం పూర్వం । దశా-
క్షరం పరమ్ । నవాక్షరం ప్రథమ వదే । ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థ
త్ర్యక్షరాణి । పంచాక్షరం షష్ఠాక్షరమ్ । ద్వ్యక్షరః షష్ఠః । ఏకాక్షరం
ప్రథమవదే । ఏకాక్షరో ద్వితీయే । చతుర్థాక్షర స్తృతీయే । చతుర్థ
పంచమ షష్ఠ సప్తమ ఏతేత్ర్యక్షరాణి । అష్టమపద స్తృతీయః । ద్వ్య
క్షరోనవమే । దశమే ద్వ్యక్షరాణి । ఏతన్నస్త్రీసన్తప్రతిపత్తిః । పూర్వో
నారాయణప్రోక్షః । అనాదిసిద్ధో మస్త్రీరత్నః । ఆచార్యమూలః ।

ఆచార్యో వేదసంపన్నో విష్ణుభక్తో విమతస్సరః । మస్త్రీక్షోమస్త్రీ
భక్తిశ్చ సదా మస్త్రీశ్రయ శ్శుచిః ।

గురుభక్తిసమాయుక్తః పురాణజ్ఞో విశేషతః । ఏవం లక్షణసంప
న్నో గురుత్వభిధీయతే । గుశబ్ధస్త్వంధకారస్మాద్రుశబ్ధ స్తన్నిరోధకః ।
అన్ధకారనిరోధిత్యా దురుత్వభిధీయతే । గురుశేవకరంబ్రహ్మ గురుశేవ
కరాగతిః । గురుశేవకరావిద్యా గురుశేవకరంధసం॥ గురుశేవకరః కామో
గురుశేవకరాయణమ్ । యస్తాత్సదుపదేష్టా సా తస్తాద్గురుతరో గురుః ॥

యస్సుకృదుచ్ఛాతిస్సంసార మోచనంభవతి మోచనంభవతి ।
సప్తజన్మకృతంపాపం తత్క్షణాదేవనశ్యతి । సర్వపురుషార్థసిద్ధి ర్భవతి ।
య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ । ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః ।

ఇతి శ్రీమద్వయోపనిషత్సంపూర్ణా.

మంత్రపన్నాః.

ప్రథమ మస్త్రపన్న పాఠమ్.

హరిః ఓమ్ || ప్రస్తుగ్మద్రాధియపానస్య సక్షణివ రేభివకారాన్
అభిషు ప్రసేదత | అస్మాకమింద్రీకృతయంజుశోపతి*యస్సమ్యుపాన్యస్తో
బుబోధతి | అన్తక్షరా ఋజవస్స ను ప్తాదే బిస్సభాయోయ నిసోవ
రేయమ్ | సమర్త్యమాసంభగోనోనిసీయా ధన్వజాస్త్యత్వగ్ం సుయమ
మస్తుదేవాః | అభాత్యస్మిం వరుణాపతిస్మిం బృహస్పతే | ఇద్వా
పురిష్ఠీంలక్ష్మ్యంతామసైన్యసవికస్సవ | అఘోరచక్షురపతిఘ్నేన్యధి
శివాపతిభ్యస్తు మనాస్తువరాః | జీవనూదేవకామాప్యోనా శంసో
భవద్వివదేశం చతుష్పదే | ఇదమహం యాత్వయిపతిష్టున్యత్క్రిప్తాం
నిదికాళామి | జీవాగ్ంరుద నివిమయ నై అధ్వరేద్రీఘామను ప్రసీతిం
దీధియునకరః | వామౌత్పభ్యోయ ఇరగ్ం సమేరి రేమయః పతిభ్యో
జనయః పరిష్వజే | పుష్కత్రాగ్ంరముదచ్చవ్వాపతి ౭సైన్యబాహ్వాణా
స్తస్సపనగ్ం హరన్తు | అవీరస్మీరుదచ్చన్వాపః | అర్యష్టాఅగ్నింపరి
యన్తు క్షిప్రంప్రతిక్షన్తాగ్ం శ్వశోదేవరాశ్చ | ఖేనసప్తః ఖేరధః
ఖేయుగస్యశచీపతే | అపాలామింద్రీత్రిపూత్యక్ కరఘ్సర్యవచకనం |
శంతేహిరణ్యగ్ం సముశన్తాప్తశ్శం తేమేఘీభవతుశం యుగస్యత్వద్గ్ |

* యథోక్తమ్యుపానాస్త్రమ్.

శంత్ర ఆవశ్యతపవిత్రా భవత్స్వధావత్సాత్రవ్యగ్ం సగంస్సృజస్య । ౧ ।

దీధియునా రూఁపైచ ॥ ౧ ॥

హిరణ్యవణాశశ్శుచయః సావకాః ప్రచక్రముర్ హిత్వాఽవ
ద్యమాపః । శత్రందవిత్రావితతాహ్యస్తుతాభిష్టాదేవ సువితావునాతు ।
హిరణ్యవణాశశ్శుచయః సావకాయానుజాతః క్షత్వప్రాయా స్వగ్నిః ।
యాత్రగ్నిం గభాందధిరే సువణాస్తాస్త్ర ఆవశ్యగ్ స్థానాభవన్తు ।
యాస్తాగ్ం రాజావరుణో యాదిమధ్యే సత్యావ్రతే అవపశ్యజ్జనానా
మ్ । యాత్రగ్నింగభాందధిరే సువణాస్తాస్త్ర ఆవశ్యగ్ స్థానాభవన్తు ।
యాసాః దేవాదివికృణ్వన్తిభత్తుం సూత్ర సరితే బహుధానివిష్టాః । యాః
త్రగ్నింగభాందధిరే సువణాస్తాస్త్ర ఆవశ్యగ్ స్థానాభవన్తు । శ్రీవేదత్వా
చక్షుషావశ్యవ్యాపశ్శివయాతనో వస్పృశన్తుత్వచంతే । ఘృతశ్చుత
శ్శుచయో యాః సావకాస్తాస్త్ర ఆవశ్యగ్ స్థానాభవన్తు । పరిత్వాగిర్యణో
గిర్యమాభవన్తువిశ్వతః । పృథాయుమనువృద్ధయోజప్తాభవన్తు జప్త
యః । త్రశాసానేత్యేహాపూషాత్వేలోనయతు హస్తగృహ్యశ్శివోత్వా
ప్రవహతాగ్ం రధేన । గృహ్యేన్చగృహపత్నీయథా ఽసోవశిసిత్యంవి
దధమావదాసి ॥ ౨ ॥ భవన్తు పశ్చచ ॥ ౨ ॥

సోమః పృథమా వివిదే , స్థోవివిద ఉత్తరః । కృతీయో
త్రగ్నిప్తే పతిస్తురీయస్తే మనుష్యజాః । సోమోఽదదగ్గర్హయో గర్హ
వోఽదద దగ్గయే । రయించ పుత్రాగ్ శ్చదాతగ్ని మోహ్యమ

ధో కమామ్ । గృహ్ణామి తేనుపజ్ఞా స్వామహస్రం మమూపత్యా
 జరదప్తిర్యథాఽనుః । భగోఅర్చమా సవితా పురధిర్భూమ్యాంత్వాఽ-
 దుగాఁర్ హపత్యాయదేవాః । తేనాపూర్వే జనాస్తోయత్రపూర్వ
 వహూ హితాః । మూఢాన్వాన్యాయత్రసాభివః పూర్వోదేవేభ్య
 ఆతిపతో । సరస్వతి పేదమవ సుభగేవాజీవతి । తాంత్యావిశ్వస్య
 భూతస్య ప్రగాయామస్యగ్రతః । యఏతి ప్రవిశస్సవాఁ దిశోఽను
 పవమానః । హిరణ్యహస్తవిర్రం మస్సత్వామస్యసనం కృహతు । ఏక
 మిషే విష్ణుస్వాఽన్వేతు ద్వేష్టాద్దేత్రీణి ప్రతాయచత్వాఽ మాయా
 భవాయ పశ్చిపశుభ్యష్టత్తు భ్యస్సప్తప్తభ్యో హోత్రాభ్యో
 విష్ణుస్వాఽన్వేతు । సఖాస్తప్తపదాభవ సఖాయా స్తప్తపదాబధువ
 స్తభ్యం తే గమేయగ్ం స్తభ్యాత్తేమాయోషగ్ం స్తభ్యాత్తేమాయో
 ష్టాస్సమయావ సంకల్పావహైసం ప్రియా రోచిష్ణూ సుమస్తస్య
 మానా । ఇప్తమూర్జామభి స్రం వసానౌ సంనౌ మనాగ్ం సినం
 ప్రతా సముచితా న్యాకరమ్సాత్నమప్యమూహమ మూహమస్మిసా
 త్వం ద్యౌరహం పృథీవీత్వగ్ం శేతోఽహగ్ం శేతోభృత్త్వంమ
 శ్శోఽహ మస్మివాత్త్వగ్ం సామూహ మస్మ్యౌత్త్వగ్ం సామూహ
 సువ్రతాభవ పుగ్ంసే పుత్రాయ వేత్తవైశ్చియై పుత్రాయ వేత్తవ
 ఏహిసూన్యతే ॥ 3॥ ఆగ్నితష్టత్పు ॥ 3॥

సోమాయ జవివిదేస్వాహ గర్భర్వాయ జవివిదే స్వాహాఽ
 గ్నాయే జవివిదే స్వాహా । కన్వలా పితృభ్యాయతీ పతిలోక మవదీ

తామదాన్త న్యాహః । ప్రేతో ముఖ్యతి నామతస్సు బద్ధామమత
 స్మరత్ । యధేయమిద్ద) మీధ్వస్సుప్రతా మభగాఽసతి । ఇమా
 త్వమిద్ద)మీధ్వస్సుప్రతా)గ్ం మభగాంకృణు । దశాస్యాంప్రతానా
 ధేహి పతిమేకాదశకంకృధి అగ్నిరైతు పృథమా దేవతానాగ్ంసోఽ
 స్యైవ్ర)జాం ముచ్చతు మృత్యుపాశాత్ । తదయగ్ంరాజావర్తణోఽ
 సుమన్యతాం యధేయగ్ శ్రీపాత్రమఘం సరోదాత్ । ఇమామగ్ని
 ప్రాయితాంగార్ హవత్యః ప్ర)జామ స్యైవనయతుద్దిఘమామయః । ఆశూ
 న్యోపస్థాపితామస్తు మాతాపాత్రమానన్దమభిప్రబుధ్య తామియమ్ ।
 మాతేగ్మహే నిశిఘోష ఉత్థాదన్యత్ర)త్వ దృఢత్యస్సంవిశస్తు । మా
 త్వం విక్తేశ్వర ఆవధిపా జీవవత్సీ పతిలోకేవిరాజ పశ్య నీ ప్ర)జాగ్ం
 సుమన్యమానామ్ । ద్యాస్తేప్రుష్ఠగ్ం రక్షతు వాయురూమా అశ్వ
 నాచస్తనంధ యన్తగ్ం సవితా ఽభిరక్షతు । ఆవాససః పరధానా
 ద్భృహస్పతిర్విశ్వేదేవా అభిరక్ష న్తు ప్రశ్నాత్ । అప్రజస్తాంపాత్రమృ
 త్యుంపాప్నోతముతవాఽఘమ్ । శీర్ష్ణాస్స)జమివో న్యుచ్యద్విషదభ్యః
 ప్రతి ముంచామిపాశమ్ । ఇమంమే వరణ తత్త్వాయామి త్వంసో
 అగ్నే సత్యంసో అగ్నే త్వమగ్నే ఆ రూఽన్యయా సన్తససాహితః ।
 అయాసః ప్రాప్యమాహిషేఽయాసోధేహి భేదవమ్ । ౪ ।

ఇయమష్టాశః । ౪ ।

ఆతిష్ఠేమ మశ్వేనమ శ్వేవత్వగ్ స్థిరాభవ । అభిరిష్ఠవృతన్య
 జ్ఞానం మననామిదం । ఇయం వాగ్మతీ మౌనీమౌనీమౌనీ

పన్తికా । దీ॒ర్ఘా॒యర॑స్తు॒మే॒పతి॑జీ॒వాతు॑ శర॒దశ్శతమ్ । తుభ్య॑మ
 క్రే॑ పర్య॒వహ॑న్థూ॒ర్యాం వ॑హతు॒నా స॒హ । పునః॑ పతి॒భ్యోజ్ఞా॒యాం
 దాల॑గ్నేప్ర॒జయా॑సహ : పునః॑ పత్నీ॒మగ్ని॑రదా దా॒యూషా॑ సహవర్చ
 సా । దీ॒ర్ఘా॒యర॑న్త్యా॒యః పతి॑స్సప॒తం శర॒దశ్శతమ్ । వి॒శ్వా॑క్షతత్వ
 యా॒వయం॑ ధా॒రాఉ॒న్త్యా ఇ॒వ । అతి॑గా॒హేమ॑హి॒ద్విషః॑ । అతి॑ష్ఠే
 మమ॑శ్మా॒నమ్ । అ॒ర్యమ॑ణం॒ను దే॒వం క॒న్యాఅ॑గ్ని॒మయ॑తత । స॒ఇమాం
 దే॒వో అ॒ధ్వరః॑ పే॒తోము॑ఞ్చా॒త్రి నా॑ము॒తస్సు బ॒ద్ధామ॑ము॒త స్క॒రత్ ।
 తుభ్య॑మక్రే॑ పర్య॒వహ॑న్థూ॒ర్యాం పత్నీ॒మగ్ని॑రదా॒ద్విశ్వా॑క్షతత్వయా॒వయ
 మాతి॑ష్ఠే॒మమ॑శ్మా॒నమ్ । త్వమ॑ర్య॒మాభ॑వసి యత్క॒నీనాం॑ నామ॒స్త్వ
 ధావ॑భస్మ॒ర్యం భి॒భర్షి॑ । అ॒జ్ఞాన్వి॑ప్ర॒త్యగ్ం సు॑ధితం స గో॒భిర్వ॑స్త్వమృతీ
 సమ॑నసా కృ॒ణోషి॑ । తుభ్య॑మక్రే॑ పర్య॒వహ॑న్థూ॒ర్యాం పత్నీ॒మగ్ని॑రదా॒ద్వి
 శ్వా॑క్షత త్వయా॒వయమ్ । ప్ర॒త్యాము॑ఞ్చా॒మి వరు॑ణస్య పాశా॒ద్యేవ
 త్వా॒బధ్నా॑ భ॒న్వితా॑సుకేతః । ధాతు॑శ్చ॒యోనా॑ సుకృతస్య॒లోకే
 హ్యోనం॑ తే॒స్తహ పత్యా॑ కరో॒మి । ఇ॒మం వి॒ష్యామి॑ వరు॒ణస్య॑ పాశం
 యమ॑బద్ధీ॒త స॒న్వితా॑సుకేతః । ధాతు॑శ్చ॒యోనా॑ సుకృతస్య॒లోకే
 రి॒ష్టాం త్వా స॒హపత్యా॑ కృ॒ణోమి॑ । అయా॑శ్చా॒గ్నే॒స్య స॒భిశ్చ॑ నీశ్చ
 స॒త్యమి॑త్వమయా అ॒సి । అయా॑సా మ॒నసా॑ ధృ॒తో॒యనా॑ హావ్య
 మూ॒హిషే॒యనో॑ ధే॒హి భే॒షజమ్ ॥ ౧॥

ద్విషస్సు శేవ స్త్రీణిచ ॥ ౧ ॥

సత్యేనోత్తభితా భూమిస్సుర్యేనోత్తభితాద్యాః । ఋతేనా

దీ॒త్యా॒స్తి॒ష్ట॒ని॒ది॒వి సో॒మో అధి॑శ్రితః । య॒జ్ఞ॒ని॒బ్ర॒ధ్నం యోగే॑
 యోగే॑ । సు॒క్తిగ్ంశు॑కగ్ంశల్ల॒లిం వి॒శ్వరూ॑ప్తగ్ం హి॒రణ్య॑ వణాగ్ం
 శు॒వృత॑గ్ం సు॒చక్రి॑మ్ । ఆ॒రోహ॑వధ్వ మృత॒స్యలో॑కగ్ం ప్రో॒తనం॑వత్యే
 వ॒హతు॑ కృ॒ణు॒ష్వ । ఉ॒దు॒తర॑మా రోహ॑ నీ॒వృ॒స్య నీ॑ పృత॒స్యతః॑ ।
 మూ॒ధానం॑ ప॒త్యురా॑రోహ॑ ప్ర॒జయా॑చ వి॒రాడ్య॑వ । స॒మాక్షీ॑శ్వశు
 రే॒భవ॑ సు॒ప్రమా॑క్షీ శ్వశు॒వాం భ॑వ । స॒నాన్దరి॑ స॒మాక్షీ॑ భవ॒స్త
 ప్ర॒మాక్షీ॑ అధి॒దే॒వృష॑ । స్తు॒షాణా॑గ్ం శ్వశు॒రాణాం॑ ప్ర॒జయా॑త్స
 ధ॒నస్య॑చ । ప॒తినా॑చ దే॒వ్మాణా॑చ స॒జాతా॑నాం వి॒రాడ్య॑వ । నీ॒ల
 లో॒హీతే॑ భ॒వతః॑ కృ॒త్యాసక్తి॑ర్వ్యజృతే । ఏ॒ధస్తే॒న్యాజ్ఞాత॑యఃప॒తి
 ర్భ॒షేష॑ బధ్యతే । యే॒తథ్వ॑త్స॒ద్ధ్రం వ॒హతు॑ం య॒త్నోయ॑న్తి జ॒హ్నాగ్ం
 అ॒ను । పు॒నస్తా॑ య॒జ్ఞయా॑దే॒వా న॒యన్తు॑ య॒తఆగ॑తాః । మా॒విర॑స్స
 రి॒వృన్ధి॑వో॒య ఆ॒సీద॑న్తి ద॒మ్పతి॑ । సు॒గేభి॑దు॒ర్గమ॑తీ॒తామ॑వ॒ద్రాన్వ॑రాత
 యః । సు॒గంబ॑స్థా॒స్తమా॑రు॒క్షమ॑రి॒ష్టగ్ంస్వ॑స్తి॒వాహ॑నమ్ । య॒స్మిన్ప్రీ॑రో
 సరి॒ష్యత్య॑నే॒హం వి॒వ్రతే॑వసు ॥ ౭ ॥

ధనస్యచ నవచ॥ ౭ ।

తామ॑స్త॒సానా మను॑షో దు॒రోణ॑ అధ॒తగ్ం ర॒యిం న॒శవీ॑రం
 వ॒చస్య॑వే । కృ॒తం తీ॒ర్థగ్ం సు॒ప్రపా॑ణగ్ం శు॒భస్ప॑తీ॒స్థాణం॑ ప॒థేష్ఠా
 మ॒వదు॑ర్మ॒తిగ్ం హ॑తమ్ । అ॒యంనో మ॒హ్యః పా॑రగ్గ్ శ్వ॒స్తిసే॑ష్ఠ
 ద్వ॒నస్ప॑తిః । నీ॒రాన॑స్సుత॒రాభ॑వ దీ॒ఘాయ॑త్వా॒య వర్ష॑నే । అ॒న్య
 ప్తా॒నీర్ ము॑తస్య॒దేవా జ్యోతి॑రశీ॒మహి॑ । మ॒హ్యః క్షన్తి॑స్స॒న్తయే॑ ।

యదృతే చిదభి శ్రీషః పురాజర్తభ్య ఆత్మదః । సంధాతా స్థిం
 ముఖవా పురోవసుర్నిష్కతా విహృతంపునః । ఇదామగ్న ఇమంమే
 వరుణ తత్త్వాయా మిత్యంనో అగ్నే సత్వంనో ఆగ్నే త్వమగ్నే
 అయాఽసి । దేగన్ధర్వా అఘ్నరసశ్చదేవీరేషు వృక్షేషువా సస్పత్యే
 ష్వాసతే । శివా నే అస్మైవధ్యే భవన్తు మాహిగ్ం సిమర్వహతు
 మూహ్య మానామ్ । యాఽపథయో యానద్యోయాని ధన్వాని
 యేవనాః । తేత్వావధు ప్రజావతీం ప్రత్యేముచ్చాన్త్యగ్ం హసః ।
 సంకాశయామివహతుం బ్రహ్మణాగ్నవైరఘోరేణచక్షుషామైతేణ
 పర్యాణధం విశ్వరూపంయదస్యాగ్ంప్ర్యం పతిభ్యస్సవితా కృణోతు
 తత్ । ఆవామగన్ధుమతిర్వాజి నీవనూ స్యశ్వినా హృధ్స్సకామాగ్ం
 అయగ్ంసతః । అభూతం గోపామిషువా శుభస్పతీప్రియా అర్చయ్మౌదు
 ర్వాగ్ం అశీమహి । అయంనో దేవస్సవితా బృహస్పతి రిన్ద్రాగ్ని
 మిత్రావరుణాస్త్వస్తయే । త్వష్టా విష్ణుః ప్రజయాసగ్ం రరాణఃకామ
 ఆయాతం కామాయత్వా విముచ్చంతు ॥ 2॥

ఆసతే నవచ ॥ 2 ॥

శర్మ వర్మేద మాహరాప్యైనార్యా ఉప్తస్తిరే । సిసీవాల్లి
 ప్రజాఘటామియం భగస్య సుమతా అసత్ । గృహాన్భద్రాన్సుమన
 సఃప్రప్రద్యేఽవీరఘ్ని వీరవతస్సువీరాన్ । ఇరాంవహతో ఘృతముహ
 మాణా స్తేష్వహగ్ం సుమనాస్సంవిశామి । అగన్తోషం మహిష్టిగోళి
 రత్వైరాయుష్కృత్సత్ప్రజయాస్త్వర్వత్ । బ్రహ్మాంప్రజాంజనయన్తి

సురత్నేమమగ్నిగం శతహిమాస్సపర్యాత్ । అయమగ్ని గృహహవతి
 స్సుసగ్ంసత్పుష్టివర్ధనః । యథాభగస్త్యాభ్యాంశదద్రయింపుష్టిమధో
 ప్రజామ్ । ప్రజాయాఅభ్యాం ప్రజావత ఇద్వాగ్నీ శర్మయచ్ఛతమ్ ।
 యథై నయోర్న ప్రమీయాతా ఉభయోర్జీవతోః ప్రజాః । తేనభూ
 తేన హవిషా ఽయమాహ్వాతాంతాంపునః । జాయాం యామస్తాఅవా
 త్సుస్తాగం రసేనాభి వర్ధతామ్ । అభివర్ధతాం పయస్తాఅభిరాప్యేణ
 వర్ధతామ్ । రయ్యాసహస్రజోవసేమా స్తామనపేక్షితౌ । ఇహైవ
 సుంమావియాప్తం విశ్వమాయువ్యశుచ్ఛతమ్ । మహ్యఇన్ద్రస్సన్వి
 త్యయే । ధృష్ణి ధిపోస్త్యామయిమహ్యంతాం దాదృప్తహస్వతిః । మయా
 వత్సా ప్రజావతీ సంజవశరదశ్శతమ్ । త్వష్టాజాయా మజనయత్వ
 స్తాం దైవ్యాత్వాం పశీమ్ । త్వష్టాసహస్రీ మాయాగ్ంషి దీఘమా
 యాః కృణోతువామ్ । ఇమం మేవరణ తత్త్వా యామిత్వంనో అగ్నే
 సత్త్వంనో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽసి । ౮ ।

జీవతోః ప్రజావామేకదచ । ౮ ।

ఇహగావః ప్రజాయధ్వమహశ్వా ఇహపూరుషాః । ఇహ
 సహస్రదక్షిణోరాయస్సోహనిషేదతు । సోమే నాదిత్యాబ్జలిస్తస్సమేన
 నృత్తివీదృథా । అధోనక్షత్రాణా మేషామువశ్శే సోమఅధితః । ప్రస్వ
 త్త్వప్రేయం ప్రజయా భువనేశోచేష్ట । ఇహప్రియం ప్రజయాతే
 సుమధ్వతామస్మిన్ప్రహేగార్ హవత్యాయజాగృహే । ఏనావత్యాతస్వ

❖ దశప్రయింశ ఇతిప్రాచీనస్మాతః.

గోసగం సృజస్వాతాజీప్రవిదధమావదాసి । సుమజ్జలీరియం వహూరి
 మాగం సమేతపశ్యత । సాభాగ్యముస్యైదత్వాయాభాస్తంవిపరేతన ।
 ధ్రువక్షితి ధ్రువయో నిధ్రువమసి ధ్రువతస్థితిమ్ । త్వం నక్షత్రా
 ణాం మేధ్యసిసమాపాహి పృతన్యతః । సప్తప్రపయః ప్రథమాంకృత్తి
 కానామరున్ధతీం । యద్ధ్రువతాగ్ంహ విన్యష్టత్కృత్తికా ముఖ్య
 యోగంవహ స్తీయమస్మాకమేధత్వప్రమీ । సదస్తస్పతిమద్భుతంప్రియ
 మింద్రస్య కామ్యమ్ । సనిమేధామయాసివమ్ । ఉద్దీప్యస్వజాతవేదో
 పఘ్నునిర్ముత్యం మమ । ప్రశూగ్శ్చ మహ్యమా వహజీవనంచ
 * దిశోదిశ । మానోహిగ్ంసీ జ్ఞాతవేదో గామశ్శ్వం పురఃపం జగత్ ।
 అవిభ్రదగ్గుఆగహిశ్చియామా పరిపాతయ ॥ ౯॥

ధ్రువతస్థితిం నవచ ॥ ౯॥

ఉద్దీప్యాతో విశ్వావస్తా నమసేదామహేత్వా । అన్యామిచ్ఛ
 ప్రప్రస్యగ్ం సంజాయాం పత్యాసృజ । ఉద్దీప్వాతః పతివత్ప్రేమా
 విశ్వావస్తుం నమసాగ్నిరీర్షే । అన్యామిచ్ఛ పితృపదం వ్యక్తాగ్ంనతే
 భాగోజనుస్తా తస్యవిధి । అగ్నేప్రాయశ్చితేత్వం దేవానాంప్రాయశ్చి
 త్తిరసి బ్రాహ్మణస్తాన్వాథకామః ప్రపద్యేయాన్యాంఃత్తిష్ఠీతనూః
 ప్రజాఘ్నే పశుఘ్నే లక్ష్మీఘ్నే జారఘ్నే మన్యైతాం కృణోమిన్వాహః॥
 వాయోప్రాయశ్చిత్ర ఆదిత్యప్రాయశ్చితేప్రజాపతే ప్రాయశ్చితేత్వం
 దేవానాం పాయశ్చిత్తిరసిబ్రాహ్మణస్తాన్వాథకామః ప్రపద్యేయాన్

* దిశోదిశ । మానోహిగ్ంసీ జ్ఞాతవేదః । ఇతిద్రావిడపాఠః.

స్వాంత్యం పశ్యిష్యే తనూః బ్రజాపీష్ణి పశుపీష్ణి లక్ష్మీపీష్ణి జారపీష్ణి మన్తైస్త్రి
 తాం కృణోమిన్వాహః । ప్రసవశోచ్యం యామత్స కౌటశ్చార్ణవశ్చ
 ధర్మశ్చైవ విధించ చ భగత్సానరితుంచ సిద్ధుశ్చ సముద్రశ్చ సరస్వా
 గ్శ్చ విశ్వవ్యచాశ్చ తేయంద్విష్ణుయశ్చనో ద్వేష్టితమేహంజమ్మ
 యధ్యస్వాహః । మధుశ్చ మాధవశ్చ తుక్రశ్చ శుచిత్వనభశ్చ వభ
 శ్చతేచశ్చజాశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ లవశ్చ లవస్యశ్చ తేయంద్వి
 ష్ణుయశ్చ నోద్వేష్టితమేహం జమ్మయధ్యస్వాహః । చిత్తంచచిత్తి
 శ్చాకూతం చాకూతిశ్చాధీతం చాధీతిశ్చ విజ్ఞాతంచ విజ్ఞానంచ నామ
 చక్రయశ్చ యశ్చ పూర్ణమాసశ్చ తేయం ద్విష్ణుయశ్చనో ద్వేష్టి
 తమేహం జమ్మయధ్యస్వాహః । భూస్వాహభువస్వాహనుతస్వాహ
 హూగ్ స్వాహః ॥౧౦॥

ఉద్విష్ణుశ్చోదశ ॥ ౧౦॥

అపశ్యంత్యా మనస్తాచేకితానం తపహాతం తపస్తావిభాతమ్ ।
 ఇహప్రహమిహర్షయిగిం రరాణః ప్రజాయస్య ప్రజయా పుత్రకామ ।
 అపశ్యంత్యామనస్తాచీహ్యనాగ్ స్వాహం * తనూగ్ స్వాహాన్వియైనాధ
 మానామ్ । ఉప్రమాముచ్చాయవర్హిభూయాః ప్రజాయస్యప్రజయా
 పుత్రికామే । సమజ్జన్తు విశ్వేదేవాన్సమాప్తో హృదయానినా । సం
 మాతరిత్యా సంధాతా సముదేష్టి దిదేప్తునా । ప్రజావతే తస్యం
 మేజుపత్వత్వప్తదే వేధి స్పహస్తామ ఇన్ద్ర । విశ్వేదేవైరాతిభి

* తనూభి, తనూగ్ ఇతి చ సాహద్యశ్శతే.

స్సగ్ం రరాణః పుగ్నాంబహూరాం మాతరస్సృమ | అః ప్రజాం
జనయతు ప్రజాపతిరాజరసాయసమన క్వర్వమా | అదుర్భద్రః పతి
లోకమావిశ శంసో భవద్విపదేశం చతుష్పదే | తాంపూషజ్ఞివతే
మామే రయస్వయన్త్యాం బీజం మనుష్యావపన్తి | యాశః క్షామా
ఉశతీ * విస్రయాతే యస్మాముశస్తః ప్రహరామ శేఫమ్ | ౧౦ |

శం చతుష్పదేద్యేచ || ౧౦||

అరోహోరుముపబర్హస్వ బ్రాహ్మం పరిష్వజస్వ జాయాగ్ం
సుమనస్వమానః | తస్మాంపుష్యతం మిథునా సయోనీబహ్విం ప్రజా
జనయన్తా సరేతసా | అగ్రక్షయాఽరణ్యాయత్రామనత్పురుషం పురు
షేణశక్రః | తదేతా మిథునా సయోనీ ప్రజయాఽమృతే నేహగచ్ఛ
తమ్ | అహం గభక్షమదధామోషకీర్వహం విశ్వేషుభువనేష్వస్తః |
అహంప్రజా అజనయన్నితృణామహం జనిభ్యో * అవరీషు పుత్రాన్ |
పుత్రిణేమాకుమారిణావిశ్వమాయుష్యశ్శుతమ్ | ఉభాహిరణ్యపే
శసా వీతిహోత్రా కృతిద్వసూ | దశస్యంత్యాఽమృతాయకగ్ం
శమాధో రోమ శగ్ం హోదేవేషు కృణుతోదవః || ౧౧||

అరోహానవ || ౧౧||

విష్ణు ర్యోసిం కల్పయతు త్వష్టా రూపాణి సిగ్ంశతు | అసి
చ్ఛతు ప్రజాపతి ధాతా గర్భం దధాతు తే | గభక్షం ధేహి

* విస్రయాతే యస్మాముశస్తః ప్రహరామ శేఫమ్.

* అవరీషు, శేచిత్పాతః.

సిపివా॒లి గర్భం॑ ధేహీ॒ సరస్వతి॑ । గర్భాంతే॑ † అశ్వినా॑ దే॒వావా
 ధ॒తాం పుష్క॑రస్రజా । హిర॒ణ్యయా॑తరణీ॒యం నిర్మ॑స్థతో అశ్వినా॑ ।
 తంతే॑ గర్భగ్ం హ॒వామహే॑ దశ॒మే మూసి॑ సూత॒వే । యధే॒యం
 వృ॒ధివీ॑ మహీ॒ తిష్ఠ॑ నీగర్భ॒మాద॑దే । ఏవంత్యం॑ గర్భ॒మా ధ॑గ్న్వదశ॒మే
 మూసి॑ సూత॒వే । యథా॑ పృ॒థివ్యగ్ని॑గభా॒న్ ద్యౌర్యధే॑ద్వీణ గ॒భిణి॑ ।
 వాయు॒ర్యథా॑ ద్విశాం గర్భ ఏవం గర్భం దధామి॒తే । విష్ణుః శ్రీ॑శ్చేన
 మాపే॒ణాస్యాం నార్యాం॑ గవీ॒ర్యామ్ । పుమాగ్ం॑ సుగర్భ॒మాధే॑హీ
 దశ॒మే మూసి॑ సూత॒వే । నేజ॑మేష పరాపత సపుత్రః పునరాపత । అ
 స్యైమే పుత్రకా॒మాయై॑ గర్భ॒మాధే॑హీ యః పుమాన్ । వ్యస్త్యయో
 ని॒ప్రతి॑శతో గృహాణ పుమాన్పుత్రో ధి॒యతాం॑ గర్భో॒త్తస్తః॑ । తం
 మాతాదశ॒మాసో॑ బిభత్తుః సజాయతాం వీరతమస్సాన్వీ॒హమ్ । ఆ
 తేగర్భో॑ యోనిమేతు పుమాన్పాణ ఇవేషుధిమ్ । అవీరో జాయతాం
 పుత్రస్తే॒శత॑మాస్యః ॥ ౧౩॥

గర్భందధామి తే॒ష్టాచ॑ ॥ ౧౩॥

క॒రోమి॑తే ప్రి॒జాత॑త్యమాగర్భో యోనిమేతుతే । అనూ॒నః
 పూర్ణో॑ జాయతామశ్లో॒ణోఽపి॑ శాచధీ॒తః । పుమాగ్ం॑ స్తేపుత్రోనారితం
 పుమాసనుజాయతామ్ । తానిభద్రా॒ణి బీ॑హస్యప్రభా॒జన॑య నునా ।
 యానిభద్రా॒ణి బీ॑హస్యప్రభా॒జన॑య ని॒నః । తై స్త్వంపుత్రాన్ వి॒ద్వ
 స్త్వసా॑వ్రీ॒మాధే॑నుకాభవ । కామస్యమృ॒ధ్యతాం॑ మమృ॒తమ॑పరాజ

తమేవమే॥ యంకామం కామయేదేవ తంమే వాయో సమర్థయ !
 అనుహవంపరిహవంపరివాదం పరిక్షపమ్ । దుస్వప్నంమరుదితంతద్వి
 పద్యోదిశామ్యహమ్ । అనుహాతం పరిహూతగ్ శకుతేర్యశాతు
 నమ్ । మృగస్యశ్రుత మక్షయతద్విపద్యోదిశామ్యహమ్ । ఆరా
 తైఅగ్నిరన్త్రాత్పరశురస్తుతే । నివాతేత్వాభి వర్షతు స్వస్తి
 తేస్తు జనస్పతే స్వస్తిమేస్తువనస్పతే । సమశ్శక్తధన్దేప్రదాయ
 నమా రుద్రాయశక్తధన్దే । గోష్ఠమస్తి సమస్తే అస్తుమా మాహిగ్ం
 నీస్సిగస్తి సస్తి వక్తో సమస్తే అస్తు మామాహిగ్ంసీః । ఉద్ధాతేవశకు
 నే సామ గాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవసవనేషు శగ్ంససి । స్వస్తివశ్శ
 కునే అస్తు ప్రతి నస్తుమనా భవ ॥ ౧౪॥

హమస్తాచ ॥ ౧౪॥

ప్రాగ్గ్నిం ప్రాతిర్ద్యగ్ం హవామహేప్రాతమితా వసుణా
 ప్రాతరశ్వినా । ప్రాతభగంప్రావణంబ్రహ్మణస్పతిం ప్రాతస్సమము
 తరుద్రగ్ంహువేమ॥ ప్రాతజితంభగముగ్ం హువేమవయంపుత్ర
 మదితేయో విధతాః । ఆధర్శిద్యం మశ్యమానస్తుర్శ్చిద్రాబాచిద్యం
 భగం భక్షిత్యాహ । భగప్రణేతర్భగ సత్యరాథో భగేమాంధియ
 ముదవదదన్నః । భగప్రణో జనయ గోభిరత్వైర్భగ పృన్వభిన్వృ
 వస్తస్సామ । ఉతేదానీం భగవస్తస్సామోత ప్రతిత్వ ఉతమధ్యే
 అహ్నిమ్ । ఉతోదితా మఘవహ్సార్శ్యవయం దేవానాగ్ం సుమతౌ
 ఘ్నామ । భగ వ్రవ భగవాగ్ం అస్తు దేవా నేవవయంభగవస్తస్సామ

మ । తంత్యా భగ్నసర్వ ఇజ్జోవావీమ సనోభగ పురయేతా భవైహ
 సమధ్యరా యోషసోనమస్త దధికావేవశుచయే ప్రదాయ । అర్వాచీ
 నం వస్తువిదం భగంకో రధమివాశ్వా వాజిన ఆవహన్తు । అశ్వావతీ
 గోమతీర్న ఉషాసో వీరవతీస్సదముచ్చన్తుభద్రాః । ఘృతం దుహః
 నావిశ్వతః పగీసా యూయం సాతస్తస్తిస్థిస్సదానః ॥౧౧॥

భవేహ చత్వారిచ ॥ ౧౧॥

ఇమాంఖనా మ్యావధింవీరుధం బలవ త్తమామ్ । యయాస్తవ
 త్నీంబాధతేయయా సంవిన్దతే పతిమ్ । ఉత్తానపణే సుభగేసహ
 మానే సహస్వతీ । స్వపత్నీం మేపరాధ మవతిం మే కేవలం కృధి
 ఉత్తరాఽహము త్రరఉత్తేదు త్తరాభ్యః । అథాస్తపత్నీ యామమా
 ధరానాఽధరాభ్యః । సహ్యస్త్రినామగృభ్ణామి నోఅస్మి స్రమతేజనే ।
 పరామేవ పరావతగం స్వపత్నీం నాశయామసి । అహమస్మి సహమా
 నాధత్వమసి ఽసాస్తహిః । ఉభేసహస్వతీ భూత్వా స్వపత్నీం మేసహ
 వహై ఉపతేఽధాగ్ం సహమానా మభిత్వా ఽధాగ్ం సహాయసా ।
 మామస్తు ప్రతేమనోవధ్ం గారివధావతు ప్రథావారివధావతు ॥౧౨॥

స్తహవహైద్యేచ ॥ ౧౨॥

ఉద్రసా సూర్యోఅగ్రాదుద్రయం మామకోభగః । అహంతద్వి
 వృలాపతి ముఖ్యసాక్షి విషావహః । అహంకేతురహం మూర్ధాఽహ
 ముగ్రావివాచసి । మమేదన్తుక్రతుం పతిస్సేహనాయా ఉవాచ రేత్
 మహి పుత్రాశ్శత్రుహణోఽధోమే దుహితావిరాట్ । ఉత్తాహమస్మి

సంజయా పశ్యమే శ్లోకఉత్తమః | నే నేప్రో హవిషక్త్యభవద్వి
ప్యత్తమః | అంతదక్రిదేవా అనప్తత్సకిలాభవమ్ | అప్తత్సాప
ద్విషీషి యన్త్యభిభావః | అవిధ్వి సర్వాసాగ్ం రాభో విరో
అస్థేయ - వివ సమతై స మియా అసాగ్ం సప్తత్స కభిభావః | య
దాసామస్య వీరస్య విరాజామి ధనశ్శుచ ౧౭॥

అస్థేయనామివ ద్వేచ | ౧౭॥

అత్తి బ్యాతే నాసికాభ్యాం కర్ణాభ్యాం చుబుకాదధి | యత్కు
గ్ం శీర్షణ్యం మస్తిష్కజ్వలయా వివృహమితే | గ్రీవాభ్యస్త
ఉష్ణిహాభ్యః కీకసాభ్యోఽనూక్యాత్ | యత్కుంజ్మణ్యమగ్ం సాభ్యాం
బాహుభ్యాం వివృహమితే | అస్త్రేభ్యస్తేగుదాభ్యో వనిష్ఠోర్ మృగ
యాదధి | యత్కుమతన్నాభ్యాం యక్షస్థాశిభ్యో వివృహమితే | ఉ
రుభ్యోతేఽస్త్రీవద్భ్యాం జఙ్గాభ్యాం పృవదాభ్యామ్ | యత్కుగ్ం శ్రోణి
భ్యాం భాసదాధ్వగ్ం ససావివృహమితే | మేహనాద్వలజ్జరకాల్లో
మభ్యస్తేనభేభ్యః | యత్కుగ్ం సర్వస్మాదాత్మనస్తమిమంవివృహమితే |
అజ్గాదజ్గాల్లోమ్నాలోమ్నాజాలం పర్వణిపర్వణి | యత్కుగ్ం సవక
స్మాదాత్మనస్తమిమం వివృహమితే | పరాదేహి శాబల్యంబ్రహ్మభ్యో
విభజ్జావసు | క్రౌత్వైషా వద్వతీ భూత్వాజాయాఽఽవికతే పతిమ్ |
అగ్నిలాతనూ ర్భవమశతీ పాపయాఽముయా | పతిర్యద్యధై వాససా
స్యమజ్గమభిధిగ్గతి | క్రూరిమేతిత్కటుకమేతదప్రాప్త వద్వివవనైత్త
దత్తవే | సూర్యాంయఃప్రతిత్కం విద్యాగ్ం ఏతత్ప్రతి గృహ్ణీయాత్ |
అకసనం వికసనమథో అధివిచర్తనమ్ | సూర్యాంయః పశ్యమాసాశ్చ

తాని బ్రహ్మత శగ్గంసతి । ౧౮ ।

ఇమం విష్ణుహమితేశగ్గంసతి॥ ౧౮ ।

అక్షిభ్యం గ్రీవాభ్య అస్త్రీభ్య ఉసుభ్యామేహ నాదక్షాద
క్షాత్పరా దేహిస్తప్తః ।

ప్రసుగ్మనాఽప్తాదశ హిరణ్యవణాః పశ్చాదశ సోమః ప్రథమ
స్తాదశ సామాయ జనివిదేఽప్తాదశాతిష్ఠేమం త్రయోవిగ్ం శతిస్త్ర్యే
స్తతామస్తప్తానైతాన్న విగ్ంశతి రేతాన్న విగ్ంశతి శ్మర్రవర్తైకవిగ్ం
శతిరిహ గావనైతాన్న విగ్ంశతిరుదీ ష్వాతోదశావశ్యం త్వాద్వాద
శారోహోసుం సప్తవిష్ణుర్యోనింకరోమితే ఽప్తాదశా ఽప్తాదశప్రాతర
గ్నించతుర్దశే మాంఖనామ్యుద్రసాసూర్యో ద్వాదశద్వాదశాక్షిభ్యం
తేవిగ్ం శతిరప్తాదశ ।

అక్షిభ్యంతే నాసికాభ్యామ్ । ఉద్రసాసూర్యోఅగాత్ ఇమాం
ఖనామ్యావధీమ్ । ప్రాతరగ్నిమ్ । కరోమితే ప్రాజాపత్యమ్ । విష్ణు
ర్యోనిం కల్పయతు । ఆరోహోరమ్ । అపశ్యంత్యా మనస్తాచేకితా
నమ్ । ఉదీష్యాతోవిశ్వావసా । ఇహగావః ప్రజాయన్యమ్ । శమ్రు
వమేకాదమాహర । తామస్తప్తానా మనుషోదురోశే । స్త్ర్యేనోత్రభిత్రా
భూమిః । అతిష్ఠే మమశ్మానమ్ । సామాయజనివిదేస్వాహా । సోమః
ప్రథమా వివిదేగన్ధర్వః । హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావశాః । ప్రసు
గ్మనాధియస్తానస్య సక్షణి । ప్రసుగ్మనాఽపశ్యం త్వాఽప్తాదశ ।

ప్రసుగ్మనాతాని బ్రహ్మతశగ్గంసతి । హరిః ఓమ్ ।

మంత్రపన్నాః.

ద్వితీయప్రశ్న ప్రారంభః.

హరిః ఓమ్॥ ఉష్ణేనవాయ పునరేనేచ్యదితిః కేశావపతు ।
 ఆప ఉద్దన్తు జీవసే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే । జ్యోత్స్న సూర్యం
 దృశే । యేనావపభృవితా క్షురేణ సోమస్య రాజ్ఞో వరుణస్య
 విద్వాన్ । తేన బ్రహ్మహో వపతేజమస్య యుష్మా జ్వరదప్తిర్యనాఽ
 సనయమసా । యేన పూషాబృహస్పతే రగ్నేర్విస్య చాయుషేఽ
 వపత్ । తేనాస్యాయుషే వపసాశ్లోకాయ స్వస్తయే । యేనభూ
 యశ్చరాత్రయం జ్యోత్స్నపశ్యాతి సూర్యమ్ । తేనాస్యాయుషేవ
 పసాశ్లోకాయ స్వస్తయే । యేన పూషాబృహస్పతే రగ్నేర్విస్యచా
 యుషేఽవపత్ । తేన తేవసామ్యసావా యమావర్చసా యథాజ్యోక్సు
 మనాఅనాః । యత్క్షురేణమచయ తానుపేశసావప్రావ పసికేశాన్ ।
 శుద్ధిశిరోమాఽస్యాయుః ప్రమాషీః । ఉప్తాయ కేశాన్ వరుణస్యరా
 జ్ఞోబృహస్పతిస్సవితా సోమోఅగ్నిః । తేభ్యోవిధానం బహుధాఽస్వ
 విద్వన్ స్తరాద్యావాపృథివీ అవస్సువః ॥ ౧ ॥

అయుషేఽవప్తత్పంచచ ॥ ౧॥

అయుదాదేవ జరసంగృణానో ఘృతప్రతిగో ఘృతపృష్ఠో
 అగ్నే । ఘృతంపిబన్నమృతం చాగ్రగవ్యం పితేవపుత్రం జరసేనయే
 మమ్ । ఆత్తిష్ఠేమమశ్మాన మశ్మేవత్వగ్న్ స్థిరోభవ । అభితిష్ఠ పృతస్య

తస్మాత్సప్తపతనాయతః । రేవతీన్వావ్యక్ష్యన్మత్రికాశ్చ కృత్వగ్నస్వా
 ధియోఽవయస్సవన్నా అవృక్ష్య స్పృహన్త్ర మగ్నం అభిశో అయ
 చ్చన్ । దేవీదేవాయపాధీ సవిత్రే మహతదాసామ ధవస్యహిత్య
 సమ్ । యాలక్ష్మనస్స వయో యాలతస్వత యాశ్చ దేవీర వానభి
 తోఽవదన్త తాన్వా దేవీజగర సేసంవ్యయన్వాన్వాన్వానిదంపరిధధ్స్వ
 వాసః । పరిధ త్తధ త్తవాససైవగ్ంతతాయుషం కృణుతదీక్షుమామయః ।
 బృహస్పతిః ప్రాయచ్చద్వాస ఏతధ్స్సోహయ రాక్షపరిఘాతవాడి । జ
 రాంగచ్ఛాప్తిపరిధధ్స్వ వాస్తాభవాకృష్టినామభిశ స్తిపావా । తతంచజీవ
 తరదస్సవరాన్ వాయశ్చపోషమువ సంవ్యయస్వ । పరిదం వాస్తాలధి
 ధాస్సస్వ నయోఽభూరా పీనామభిశ స్తిపావా । తతంచజీవతరదఃపుహ
 చీర్యనూనిచావ్యో విభవాసి జీవన్ । ఇయంమరుతాత్పరి బాధమా
 నాశమో వయాధం పునతీ నలగోత్ । ప్రాణాపానాభ్యాం బలమా
 భర నీప్రియా దేవానాగ్ం మధగ్రామేఖలేయమ్ । ఋతస్యగో ప్రిత
 వసః వత్సీ ఘ్నతీ రక్షస్సహమానా అరాతీః । సాసస్సమన్తమను
 వరీహిభద్రయాభరార సే మేఖలేమారిపామ । మిత్రస్య చక్షుధా
 రుణంబరీయ సేవోయశస్విసవిరగ్ంసమిధమ్ । అనాహనస్యవసనంజరి
 వ్యుపరీఽం వాజ్యజిసం దధేఽహమ్ । ౨ ।

దీక్షుమామయ స్సమిధమేకంచ । ౨ ।

అగ్నా నమగస్యహి ప్రమమృత్యుం యయోతన, అరి
 ప్తాస్సంచ రేమహిన్వ స్తివరతాద్విహన్వస్త్యాగ్ర హేభ్యః । ప్రమబాధూ
 ర్మిశ్యధుమాగ్ం తేజారదుప్తాగ్ం శునాసమమృతత్వమశ్యామ్ । ఇతి

నుతేరశ్చయస్సూర్యస్య యేభిస్సపిత్యంపితరోవతయన్ . అగ్నిష్టేనా
 స్తమగ్రభీష్మోమస్తేహస్తమగ్రభీష్మవితాతేహస్తమగ్రభీష్మరస్వతీతే
 హస్తమగ్రభీష్మహస్తేహస్తమగ్రభీష్మహస్తేహస్తమగ్రభీష్మహస్తే
 మాతేహస్తమగ్రభీష్మగంశుస్తేహస్తమగ్రభీష్మగస్తేహస్తమగ్రభీష్మ
 త్రస్తేహస్తమగ్రభీష్మత్రస్తవమసిధర్మతాఽగ్నిఽచార్యప్రవాగ్నయో
 త్వాపరిదదామ్యసానామాయత్వాపరిదదామ్యసానవితేత్వాపరిదదా
 మ్యసానరస్వత్యైత్వాపరిదదామ్యసామృత్యైవేత్వాపరిదదామ్యసా
 యమాయత్వాపరిదదామ్యసాగదాయత్వాపరిదదామ్యసావస్తకా
 త్వాపరిదదామ్యసావద్భ్యస్తాపరిదదామ్యసావోషధీభ్యస్తాపరిదదా
 మ్యసాపృథివ్యైత్వాసజైశ్వాతరాయైపరిదదామ్యసా . కేవలస్య
 త్వాసవితుః ప్రసవ ఉపనయోఽసా . సుప్రజాఃప్రజయా భూయాస్సు
 వీరోవీరైస్తువచాః వర్చసా సుపోషఃపోషైః . బ్రహ్మచర్యమాగ్రా
 ముప్తయానయస్వదేవేన సవిత్రా ప్రసూతః . కోనామాప్త్యసానా
 మాస్మికస్య బ్రహ్మచార్యస్యసాప్రాణస్యబ్రహ్మచార్యస్యసావేష
 తేదేవ సూర్య బ్రహ్మచారీతం గోపాయ సమామృతైష తేసూర్య
 * పుత్రస్య దీక్షాఽయస్స మామృత . యాగ్నస్వస్తి మగ్నిర్వాయు
 స్సూర్యశ్చన్ద్రమా ఆపోఽనుసంచరన్తితాగ్ం స్వస్తి మనుసంచరా
 సావధ్వనామధ్వపతే శ్రేష్ఠస్యాధ్వనః సారమశీయః ॥ 3 ॥

అగ్నా దశ ॥ 3 ॥

* పుత్రస్సా వ్యాఖ్యానుసారీపాఠః

యోగేయోగేతవ స్తరమిమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధీతి
 ద్యే । శతమిన్న శరవోఅన్ని దేవా యత్రానశ్చ కాజరసం తనూ
 నామ్ । పుత్రాస్తో యత్ర పితరో భవన్తిమానో మధ్యారీరిష తాయు
 గణాస్తో । అగ్నిష్టఆయుః పితరాం దధాత్వగ్నిష్టే పుష్టిం పితరాం
 కృణోతు । ఇన్ద్రోమనుష్యీర్ ఋతుభాకృణోత్వాద్విత్వై నేవసుభిరా
 దధాతు । మేధాం మహ్యమక్షరసో మేధాగ్ం సప్తర్షయోదయః ।
 మేధాం మహ్యం ప్రజావతిమేధా మగ్నిర్షాతుమే । అప్సరాసుచ
 యామేధాగన్ధర్వేషుచ(చయస్మన) యద్యతః । దైవీయామానుషీమేధా
 సామామా విశతాదిస । ఇమం మేవరుణతత్త్వాయామి త్వంనో అగ్నే
 సత్విం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాఽసి । రాష్ట్రభృద న్యాయార్యాన
 న్దీమా త్వద్యోషమ్ । తథవితుర్వ రేణ్యమిత్యేనా । అవృధమసాసా
 మ్యప్రాణ స్వంమే గోపాయ । బ్రాహ్మణ ఆణీష్ఠః । ౪ ।

త్వమగ్నే అయాఽసి చత్వారిచ ॥ ౪ ॥

సుశ్రవస్సు శ్రవసం మాకురు యథా త్వగ్ం సుశ్రవస్సు
 శ్రీవా అన్త్యేనమ హగ్ం సుశ్రవ స్సుశ్రీవా భూయానం యథాత్వ
 గ్ం సుశ్రవ స్సుశ్రీవో దేవానాం నిధిగోపో అన్త్యేనమహం బ్రాహ్మ
 ణానాం బ్రహ్మణోనిధిగోపోభూయసమ్ । స్మృతంచ మేస్మృతం
 చమే తస్మ ఉభయం ప్రతం నిదాచ మేఽనిదాచమే తస్మ ఉభయం
 ప్రతగ్ం శ్రీధాచమే అశ్రీధా చమే తస్మ ఉభయం ప్రతం విద్యా
 చమే విద్యాచమే తస్మ ఉభయం ప్రతగ్ం శ్రుతంచమే అశ్రుతం

(చయస్మనః) ఇతికేచిత్పాటః.

చ॒మే తస్మ॑ఉ॒భయం॑ ప్ర॒తగ్ం॑స॒త్యంచ॑మే ॒ఽనృ॑తంచ॒మేతస్మ॑ ఉ॒భయం॑
 ప్ర॒తం తప॑శ్చ॒మే॒తప॑శ్చ॒మే తస్మ॑ఉ॒భయం॑ప్ర॒తంప్ర॒తంచ॑మే ॒ఽనృ॑తం
 చ॒మేతస్మ॑ఉ॒భయం॑ప్ర॒తం య॒ద్వా॒స్మాదా॒నాం బ్ర॒హ్మణి॑ ప్ర॒తంయ॒వ
 శ్నే॒సేద్ద్రో॒వ్య స॒ప్రజా॑పతిక॒వ్య స॒దేవ॒వ్య స॒దేవ॒రాజ॒వ్య స॒మను॑వ్యవ్య
 స॒మను॑వ్య రాజవ్య స॒పితృ॑వ్య స॒పితృ॑ రాజవ్య స॒గర్భ॑వా పు॒రస్క॒వ్య
 యస్మ॑ ఆ॒త్మన॑ ఆ॒త్మని॑ప్ర॒తం తేనా॒హగ్ం॑ స॒ర్వవ్ర॑తోభూ॒యాసమ్॑ఽఽదా
 య॒మాస్తా॑య॒మోవో॑షధీ॒నాగ్ం॑ ర॒సేవో॑త్ప॒ర్జవ్య॑వ్య శు॒క్ష్మేహో॑ ద॒క్షామ
 మృ॒తాగ్ం॑అను॒తచ్ఛు॑దే॒వహి॑తం పు॒రస్తా॑చ్ఛు॒క్రము॑చ్ఛ॒రత్॑ । పశ్యే
 మ శ్ర॒దత్స॑తం జీ॒వేమ॑శ్ర॒దత్స॑తం స॒ద్దామ॑శ్ర॒దత్స॑తం మో॒దామ॑
 శ్ర॒దత్స॑తం భ॒వామ॑శ్ర॒దత్స॑తగ్ం॑ శ్ర॒ణామ॑శ్ర॒దత్స॑తం ప్ర॒బ్ర॒వా
 మశ్ర॒దత్స॑తమజీ॒తాన్యా॑మశ్ర॒దత్స॑తం జ్యో॒క్తనూ॑ర్యం॒దృశే॑ య
 స్మి॒న్భూ॒తం చ॒భవ్యం॑చ స॒ర్వేహో॑కాస్త॒నూహి॑తాః । తేన॑ గృ॒హ్ణామి
 త్వా॒మహం॑ మ॒హ్యం గృ॒హ్ణామి॑త్వా॒మహం॑ ప్ర॒జాప॑తినాత్వా॒మహ్యం॑
 గృ॒హ్ణామ్యసా॑ ॥ ౫ ॥

సుశ్రవస్సుశ్రవసమష్టే ॥ ౫ ॥

పరిత్యా॒ఽగ్నే పరి॑మృ॒జామ్యా॑యుపాచ॒ధనే॑చ । సుప్ర॑జాః
 ప్ర॒జయా॑భూ॒యా సం॑గ్ం సు॒సరో॑ వీ॒రైస్తు॑వర్తా వర్చ॒సా సుపా॑హః
 పో॒షైస్తు॑ గృ॒హ్ణోగృ॒హ్ణైస్తు॑పతిః పత్యాసుమే॒ధామే॑ధ॒యాస్తు॑బి॒హ్మ
 బ్ర॒హ్మచారి॑భిః । అగ్న॑యే స॒మిధ॑మా॒హోర్షం॑ బృ॒హతే॑ జాత॒నేదస్తే॑
 యథా॒త్వమ॑గ్నే స॒మిధా॑ స॒మిధ్య॑స ఏ॒వం మా॑నూ॒యమా॑ వర్చ॒సా
 స॒వ్యా మే॑ధయా ప్ర॒జయా॑ప్రశుభి॒బ్రహ్మ॑వర్చ సే॒నాన్నా ద్యే॑వనమే

ధన్వాస్వాహా । ఏధోఽస్యేధిషీమహిస్వాహా । సమిదసిగమేధిషీమహి
 స్వాహా । తేజోఽసి తేజో మయి ధేహిస్వాహా । అపొఅద్యావస్వా
 రిషగ్ం రసేనసమసృక్మహి । వయస్వాగ్ం అగ్న అగమంతం మా
 సగ్ంసృజ వర్చసాస్వాహా । సంమాఽగ్నే వర్చసాసృజప్రిజయాచ
 ధనేనచ స్వాహా । విమృన్నే అస్యదేవా ఇన్దో విద్యాభ్రహర్షిభి
 స్వాహా । అగ్నే యే బ్రహ్మతేనాకాయస్వాహా । ద్యావాపృథివీభ్యాగ్
 స్వాహా । ఏమాతేలగ్నేసమిత్రయావర్ధప్రచాప్యాయ స్వచతియాఽహం
 వర్ధమానో భూయాసమాప్యాయ మాసశ్చస్వాహా । యోమాఽగ్నే
 భాగినగ్ంస్తమభాభాగంబికోవత్య భాగమగ్నే తంకురు మామగ్నే
 భాగినంకురుస్వాహా * సమిధమాథాయాగ్నే సర్వవతో భూయాస్తగ్
 స్వాహా । బ్రహ్మచార్యస్య పాశాన కర్మకురు మాసుషుఘాః । భిక్షా
 చర్యం చరాచార్యాధీనోభవ । యస్యతే ప్రథమవాన్యగ్ం వారా
 మస్తంత్రా విశ్వే అవస్తుదేవాః । తత్త్వాభా తరస్తువృథోవర్ధమాన
 మను జాయంతాం బ్రహ్మస్సుజాతమ్ ॥ ౬ ॥

సహ ఋషిభిస్స్వాహా నవచ ॥ ౬ ॥

ఇమగ్స్తోమమర్హతే జాతవేదసే రథమివసం మహేమామ
 నీవయా । భద్రాహినః ప్రమతిరస్య సగ్ం సద్యగ్నే సభ్యే మారిషా
 మావయంతవ । త్రాన్యముపం జమదగ్నేః కశ్యపస్యత్రాన్యముపమ్ ।
 యదేవానాం త్రాన్యముపం తస్మేలస్తుత్రాన్యముపమ్ । శివోనామాస్తి

* సమిధమాదాయ ఇతి కేచిత్పాఠః.

స్మిన్ధ్రమాహితాః॥ శ్రుతమహాగం హిరణ్యస్య పితృరివనామాగ్రభైష
 మ్। తంమాహిరణ్యవర్చసం పూజమప్రియంకురు। ప్రియం మాదేవే
 య కురుప్రియమ్మా బ్రహ్మశక్తురు। ప్రియం విశ్వేషు శూదేవే
 ప్రియగం రాజసుమాకురు। యాత్తిర శీఘ్రైవద్యపైహంవి ధరణీ ఇతి।
 తాం త్వ ఘృతప్యధారయా యజే సగంరాధసీమహమ్। సగంరా
 ధన్యజేవై వ్యస్యాహమ్। ప్రసాధనై దేవ్యస్యాహమ్। సమాజం చవిరా
 జం చాభి శ్రీర్యాచనోగృహే లక్ష్మీరాష్ట్రస్య యాముఖే తయా
 మా సగం సృజామసి। శుభిక్తేశిర ఆరోహ శోభయ స్తీమఃఖంమమ్।
 ముఖగంహిమమ్ శోభయ భూయాగం సంప్రథగంకురు। యామా
 హరజ్జమదగ్నిశ్శ్రద్ధాయై కామాయాన్యై। ఇమాం తామపినహ్యై
 హం భగేన ప్రహవర్చసా। యదాజ్ఞానం త్రైకతుదం జాతగంహిమవత
 తపరి। తేనవామాంజే తేజస్వేవర్చసే బలాయచ । ౮ ॥

సగంరాధసీమహమ్ నవచ ॥ ౮ ॥

మయి పర్వతపూర్ణపం మయి పర్వతవర్చసం మయి పర్వ
 తభేజపం మయి పర్వతాయుషమ్ । యన్మేవర్చః ప్రరాగతమాత్మా
 నముప్ర * తిష్ఠతు । ఇదంతత్పుత్రరాద దే దీహూతాయుత్వావర్చసే ।
 ప్రతిష్ఠేహ దేవతానాం మామా సంతాప్తమ్ । ప్రజాపతే శ
 రణమసి బ్రహ్మణశ్చ దిర్విశ్వజనస్యచాయానసి సర్వతో మాపాహి।

దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే లభ్యోనో ర్భావభ్యాం పూర్ణో హస్తా
భ్యామాదే ద్విప్రతో వహసే వ్యస్య వజ్రోపి వాల్మీక్షు శ్శమక
మేధవ యత్పాపం తెన్ని * వారయః దేవీష్టదుర్వీరిత్యేహః - ప్రాప్త
దస్యాచా - ప్రసద్ధి - త్వద్యోషగం రాష్ట్రోద్భవసి సమాజా న్నష్టనా
త్వద్యోషగం రాష్ట్రోద్భవస్యధిపత్వా న్నన్తి నాత్వద్యోషమ్ ! ఆహ
పాదావనేజనీర్నికష వ్రంశాయ న్తుమే అస్మిచ్ఛతే బ్రహ్మ వర్చస్వ
సాని । మయి మహో మయి యశో మయీ చ్ఛ్రియమ్ వీర్యమ్ । ఆ
మాగ్గ యశస్తా వర్చస్తా సగంస్మజ పయస్తా తేజనాచ । తంగూ
ప్రియం ప్రజానాం కుర్వధిపతిం పశూనామ్ । విరాజో దోహోసి
విరాజో దోహమశీయ మను పద్యాయ విరాజ । సముద్రం వజ్రహీ
ణామి స్వాం యోమపి గచ్ఛత । అచ్ఛిద్రః ప్రజహా భూయానం
మా వరాసేచి మత్పయః । ౯ ॥

అసానిచట్టు" ౯॥

త్రయైవిద్యాయై యశోసి యశస్తా యశోసి బ్రహ్మనో దీప్తి
రసి । తం మాప్రియం ప్రజానాం కుర్వధిపతిం పశూనామ్ । ఆమాగ్గ
న్నిత్యేహః । అమృతోపస్తరణమస్య మృతాపిధానమసి । యస్మద్భునో
మధవ్యం పరమమన్నాద్యం వీర్యమ్ । తేనానాం మధునో మధవ్యేన
పరమేణాన్నాద్యేన వీర్యేణ పరమోఽన్నానో మధవ్యోఽసాని । గౌర
స్యవహత పాస్మాదప పాస్మానంజహి మమచాముష్యచ । అగ్నిః ప్రా

శ్నాతు ప్రథమస్యహి వేద యథాహవిః అనన్తమస్మాకం క్రాన్వాప్నోష్మహో బ్రాహ్మణేభ్యః । యజ్ఞోవధాతాం యజ్ఞస్య వృద్ధిమనువృధా వచితిరస్యవచితిం మాకుర్వవచితోఽహం మనుష్యేషు భూచూనమ్ । శాఢేను బన్యామాతా రుద్రాణాం గుహితా వసునామ్ స్వసాఽదిత్యాసామ మృతస్యనాభిః । ప్రణవోఽహం చిత్తితుషే జహాయమా గామనాగ్రామదితిం వధిష్ట । సిబతూనకం తృణాన్యత్తు ఓమున్నృజత । భూతమ్ । సావిరాట్ । తస్మాత్సాయ తస్య తేఽశీయ తస్మ ఊర్జం ధాః । ఓం కల్పయత ॥ ౧౦॥

భూయాగమస్తాచ ॥ ౧౦ ॥

ధాతాదదాతు నోరయిమితి చతస్త్రాయస్త్యాహృదా కీరిశేతి చతస్రః । భూభృవస్సువో రాకామహం యాస్తేరాకే । యాగగ్ధరిరేవ నోరాశేతి సాల్వీరవాదిషుః । వివృతచక్రా అసీనాస్తీరేణ యమున తప । సోమ ఏవనో రాశేత్యాహుబ్రాహ్మణేభ్యః । వివృతచక్రా అసీనాస్తీరేణ సాతపవ్ర్గం * సువసమసి । అభిష్ట్యాహం దశభిరభి మృశామి దశమాస్యామి సూతవే । యద్ధావ సోమః పవతే యథా సముద్ర ఏజతి । ఏవంతే గర్భవజతు ననాజరాయణా నిష్క్రమ్య ప్రతిలిప్తత్వాముషి బ్రహ్మవర్చసియశసీవీర్యేఽన్నాద్యేదశమాస్తాం చకయానో ధాతాహి తథాత్మతమ్ । ఐతు గర్భో అక్షితో జహో జేవన్యాః । ఆయమసర్వమయితగర్భమాహో జేవీసర్వస్వతిః । ఐతుగర్భో

అఘోరీ! జీవో జీవన్తాః । లిలదేవ పద్యస్వన మాగ్ం సదస్సికో
దలమ్! క్షిప్రిత్యవపద్యస్వనమాగ్ం సేషునన్నావసు సబద్ధమసిమజ్జసు ।
నిరైతు పృశ్ని కేవలగ్ం శునే జరా య్యత్తపే । దివస్సరీ త్యేహోఽను
వాళః । అస్మిన్నగ్ం సహస్రిం పుష్కామేధ మానాస్సేవశే ।
అక్షాదక్షాగ్ం భవస్త్రిదయాదధిజాయసే । అత్థానై పుత్రినామా
నిసజీవశరద శ్శతమ్ । ౧౧ ।

అన్నాద్యే జాయస్త ఏకంచ । ౧౧ ।

అశ్శాభవ పరశుర్భవహిరణ్య మస్తృతంభవ! ప్రశూనాంత్యా
హింకారేణాభిజఘ్రామ్యసా! మేధాంతే దేవస్సవితా మేధాందేవీసర
స్వతీ । మేధాంతే అశ్వినా దేవావాధత్తాం పుష్కరసౌజా । త్వయి
మేధాంత్యయి ప్రజాంత్యయ్యోస్తేజోదధాతు త్వయిమేధాం త్వయి
ప్రజాం త్వయీస్త్రాన్ద్రియం దధాతు త్వయిమేధాం త్వయి ప్రజాం
త్వయి సూర్యో భాజో దధాతు । క్షేత్రియైత్వానిర్ ఋత్యైత్వా
న్దుగ్ధానాముఖ్యామిదరుణస్యపాశాత్ । అనాగస్తబ్రహ్మణేత్వాకరో
మిశివేతే ద్యావాపృథివీ ఉభేత్తమే । శంతే అగ్నిస్తహా ద్భిరస్తు శం
ద్యావాపృథివీస్తహాపథీభిః । శమస్తరిక్షగ్ంస్తహావాతేనతేశంతేచతస్రః
ప్రదిశోభవన్తు । యాదైవీశ్చతస్రఃప్రదిశో వాతపత్నీ రభిసూర్యోవిచ
క్షే । తాసాంత్యాఽఽజరస్త అదధామిప్రయత్కృపతునిర్ ఋతింపరా
క్షైః । అమాచి యత్కృద్దురితాదవర్త్యదుగ్ధాః పాశాన్నిర్ ఋత్యై
హోదమాచి! అహఃఅవత్తి మవిదధ్ధోస్యనమప్యభూద్భుక్షే సుకృతస్య

లోకే! సూర్యమృతం తమస్తోగ్రాహ్యయద్దేవా అముచ్చన్న సృజనేస్య
 ననః । ఏవమహమిమం క్షేత్త్రి యాజ్ఞామి శక్తం నాద్దుహోముచ్చామి
 వసుణస్య పాశాత్ । ధూస్సావ్యహో భువస్సావ్యహో సువస్సావ్యహాగ్
 స్వాహా । ౧౨।

విచప్తే పట్న । ౧౩।

మాతేకుమారగం రక్షో వధీన్మాధేను రత్వాసారిణీ । ప్రియా
 ధనస్య భూయావధ మానాస్వేగృహే । అయంకుమారో జరాంధయ
 తుదీర్ఘమాయః । యస్మైత్వగ్ం సప్తప్రప్త్యా యాయుర్వర్జితోయశో
 బలమ్ । యద్భూమేర్హృదయం దివిచంద్రమసి శ్రితమ్ । తదుర్విపశ్యం
 మాఽహం పాత్రమిమగుగం రుదమ్ । యత్రైవ సుశేమే హృదయం
 వేదానాం తత్ప్రజాపతౌ । వేదామతస్య తేవయం మాఽహం పాత్ర
 మగుగం రుదమ్ । నామయతి సరుదతి యత్ర వయంవధా మసియత్ర
 చాభిమృశామసి । ఆపస్సుప్తేషు జాగ్రత రక్షాగం సినిరితోనుదధ్యమ్ ।
 అయంకలిః పుతయ స్తగ్ శ్వానమివోద్వృద్ధమ్ । అజాంవా శీతామివ
 మరుతః పర్యాధ్వగ్ స్వాహా । శణ్డరథశ్శణ్డికేర ఉలూఖిలః । చ్యవన్
 సశ్యతాదితస్సాహా । అయశ్శణ్డోమరః ఉవవీరఉలూఖిలః । చ్యవ
 న్ సశ్యతాదితస్సాహా । కేకీనీశ్వర్వహోధివః ఖహహో ఽహోహాశినిః ।
 అశ్వత్థశ్యతాదితస్సాహా । ఘ్రిగ్మహాభుః శాతేరశాతేరశాతేరశాతేరశాతే

తా: గామిన్యం సహనయోగచ్ఛన్చిచ్ఛన్తేపరిదాకృతాన్ధ్యాహ్నమ్ ।
 తామస్మై తాన్తస్మాత్తేత్యయంబ్రహ్మణస్పతిః । తానస్మిమర్త్యపర
 తానిహి సాస్వత్సన్మతిః । తానహం వేద బ్రాహ్మణః ప్రమృశతః
 తూర్వకృతా విశేషాపమృశస్తాన్ధ్యాహ్నమ్ ॥ ౧౩॥

॥ ३॥

[illegible]

ప్రవాచకత్వార్చన || ౧౪ ||

అనుద్భూతేః క్షురంతద్భిః హరాద్భి పరాత్తీం నిక ముత్తీం

నిర్వాహయామి | ఇదగ్ం శ్రీయోఽవసానమాగస్య దేవాగోమదశ్వా
వదిదమస్తు ప్రభుమ | స్వానాపృథివిభవా సృక్షగాన్విశేషసి | యచ్చ
నశ్శర్మస్తప్రహాః | ఇహైవ తిష్ఠనిమితాతిల్వలా ప్యాదిహతి | మధ్య
తాల్వ్యర్మ తిష్ఠాన్మిత్యాపాపస్సహాయవః | ఆత్వాకరూర స్తరుణ
ఆప్రథో జగతా నన | ఆత్వాహస్సుతిః కుమ్భా ఆనధ్నః కలశీర
యన్నముతేనఘానావధిహవావగ్ం శోగోవిరాజన్నపసేక్షత్రూకా |
బ్రహ్మచ తే త్తత్రంచ పూర్వే స్థూణే అభిరక్షతు | యజ్ఞశ్చ దక్ష
ణాశ్చ దక్షిణే | ఇషశ్చిర్జ్జశ్చవరే మిత్రశ్చచరుదాశ్చితరే | భువన్తే
స్థూణారాజశ్చీప్తేమావః | ఉద్దియమాణ ఉద్ధర పావ్యనో మాయద
విద్యాన్ యచ్చవిద్వాగ్ంశ్చకార | అహ్నియదేనః కృతమ స్తిపాపాప
గ్ంరాత్రాయ దేనః కృతమ స్తిపాపగ్ం సర్వస్యాన్యో ధృతోముక్షు
తస్మాత్ | ఇన్ద్రస్యగృహ వసుమనో వరూధిన స్తానవాగ్ం సుమనస్తః
బ్రహ్మ్యే అమృతా హుతిమమృతాయాం జహామ్యగ్నిం పృథివ్యా
మమృతేనృజత్యైతయాఽనన్తం కామమహం జయాని ప్రజాపతిర్యం
ప్రభుమా జగాయాగ్ని మగ్నాస్వాహః | అన్నవత ఇత్యేహ | అరిష్టా
అన్యాకం వీరాస్సన్తమా పరాసేచి మేధనమ్ | భూమిహృమి మగా
న్మాతా మాతరమవ్యగాత్ | భూయస్యప్రత్రైః వశుభిన్మనో ద్వేష్టి
సభిద్యతామ్ | వాస్తోష్వత ఇతి ద్వే | వాస్తోష్వతే ప్రతరణోన ఏధి
గోభిరశ్వే భిరిన్దో | అజరాన స్తేనభ్యే స్యామపితేన పుత్రాప్రీతి నోజ
సమ్యక్ | అహ్నివహవాస్తోష్వతే విశ్వభూపాన్యైవిశ్వా | సుహస్రుతేవ

ఏధిసః । శివగ్ంశివమ్ ॥ ౧౫॥

అభిరక్షతు భిన్యతాగ్ంపట్టు ॥ ౧౫॥

కూర్మరస్సుకూర్మరః కూర్మ రోవాలబద్ధసః । ఉపరిష్టాద్య
దేజాయ త్రప్తీయస్యా ఇతో దివః । ఔలబృత్త మువాహ్వయధాజీ
హ్యమశ్శబలః । అనోరామశిలుమ్బులస్సరమే యోహాధావసము
గ్రమివ చాకశత్ । బిభ్రస్మమ్మం చరుక్మంచ శునా మగ్గింసుబీరిణః ।
సుబీరిణ్యసృజ సృజ శునక సృజైక వ్రాత్య సృజచ్ఛత్ । తద్భుజ్యం
య త్వేన్ద్రోబ్రవీద్యాస్సశయన్వేతి తాస్త్వగ్స్సావయిత్యాబ్ర
చ్ఛత్తం త్వాబ్రవీదవిదహ 3 ఇత్యవిదగ్ం హేతి వరంవృజీష్యేతి
కుమారమేవాహం వరం వృణ ఇత్య బ్రవీర్విగృహ్య బాహూ ప్లవహే
ద్యామివ చాకశత్ । బిభ్రస్మమ్మం చరుక్మంచ శునామగ్గింసుబీ
రిణః సుబీరిణ్య సృజ సృజ శునక సృజైక వ్రాత్య సృజచ్ఛత్ । తద్భు
య త్వే సరమామాతా లోహితః పితా । అమీవకే సరస్వతావధా
వతి త్రప్తీయస్యా ఇతో దివః । తేకశ్చ ససర మత్తణ్ణశ్చ తూలశ్చవిహ
లశ్చార్జునశ్చలోహితశ్చ । దులాహనామవో మాతా మథాకణోహ
వః పితా । సంతతౌ హన్తి చక్రీవో నసీ సరీదత । ఛద పేహీ సీస
రమసారమేయ నమస్తే అస్తుసీసర । సమత్వా వృషణః ప్లదోనసీసరీ
దత । ఛదపేహీ సీసరమ సారమేయ నమస్తే అస్తుసీసర । శ్వావహి
చ్ఛాన్వ ఎదన్నపురుషం ఛత్ । వ్రతేతేవ్రతీదృశ్యతే సమావ వసన
క్షభే । తేలహగ్ం సారయేణ ముసలై నావహా న్యూలూభితే । హత

శ్చభోహతశ్చక్ర పితాహతశ్చక్ర కుతుర్వకః | అప్యేహగంధవతిర్హతః |
 ఋషిర్భాధః పృథోధస్త్వహ్ని మాతరీశ్వా | తేతేప్రాణాస్థురిచ్య
 న్నిమాభేషీర్న మరిష్యసి | జగో మకతో జగ్ధా విత్పప్తి జగ్ధోవ్య
 త్వరస్వాహా జగ్ధోవ్యత్వరో జగ్ధో మకతో జగ్ధా విత్పప్తి స్వాహా
 జగ్ధావిత్పప్తిజగ్ధో వ్యత్వరో జగ్ధో మకత్స్వాహా || ౧౬ ||

పితావహన్మృత్యు లూఖలై పశ్యచ || ౧౬ ||

ఇస్త్రీజహి దస్తశూకం వక్షిణం యశురీస్త్రపః | సంత్యస్తంచ
 జతస్తంచ సర్వాగం ప్రావిష్త్రి జమ్భయ స్వాహా | అప్సహత సరివృద్ధ
 దైవానామసి హస్త్య | త్వమగ్న ఇస్త్రీ ప్రేషిత స్సనో మాహిగోష్టి
 స్వాహా | త్రాణమసి పరి త్రాణమసి పరిధిరసి | అన్నేనమనుష్యాగం
 ప్రాయసై తృణైః ప్రశూన్తతేనసర్వా యజ్ఞేన దేవాన్స్వధయా
 పితృస్థాస్వాహా తద్ధన్త్యం యతైః మావాస్యా యంచ పార్థస్తా
 స్వాహా విషబ్ధిగం హర నిసర్వ ఉదరస్త్విణః | త తేప్రేత తేత్వయి
 సంవిశన్తిత్వయి సప్తతన్వయి కుష్కోవర్ మాభ్యోవః పరిదేహి |
 సమో అస్తుసర్వేభ్య ఇతి తిస్రః | సమో అస్తుసర్వేభ్యోయే పార్థివా
 య ఆస్తరిత్యోయే దివ్యాయే దిశ్యాః | తేభ్య ఇమం బ్ధిగం హరి
 ష్యామి తేభ్య ఇమంబ్ధిమహార్షమ్ తక్షక్వై శాలేయధృతరాష్ట్రే
 రావత సైజవా స్త్వయిసత్సత స్త్వయిసస్ఫోవర్ మాభ్యోవః పరిదేహి |
 ధృతరాష్ట్రే రావత తక్షక్వై శాలేయ సైజవా స్త్వయిసత్సత స్త్వయి
 సస్ఫోవర్ మాభ్యోవః పరిదేహి | అహిగంసాత్రిబల సైజవా స్త్వయి

సస్సతస్వయీ సస్సో వ్యవక్తాభ్యానఃపరి దేహి | అతిజలహిగంఠస్తే
 జీవాస్వయీసస్సల స్వయీ సస్సో వ్యవక్తాభ్యానః పరిదేహి | యో
 దద్దతూతాః పరివాస్తాగం స్వయితః పరోగ్యూనినివేశయ | సన్నితే
 సత్కరితస్స విరక్షితేనో శ్చేదినస్సత్సేషుయ మున్నానాం హంసానిత
 మీనీ రామానీ ప్రానీ దిష్ట్యంతే నామ్యంతే ద్వాదశః పంచమః
 అపశ్యం ప్రదాతహి పూర్వేనా చాపరే స సస్సచ మానుషిర్ని
 మాస్తీగ్రశ్చ రాజబధ్ధహి | సత్తేజ్జేరిస్యో గ్యూతాశ్చే ఒపీర్షణునకం
 తన | శ్వేతాయనైదర్పయఃమోనయశ్వేతాయనైదర్పయః ౧౭ః

ద్విశ్వరాజ బద్ధవీర్వచ . ౧౭ |

ప్రతమేష్టసి పరమాంమాగ్ం శ్రియం గమయప్రత్యవయాథో
 నో శేతుః | పరితి త్తతే ప్రతిఃస్థామిరాప్తే (ప్రతిశ్వేతు ప్రతి
 తిష్ఠామి గోమ | ప్రతి ప్రజాయాం ప్రతి తిష్ఠామి బప్తే | క్షాధృతి
 రిగ విద్యతిని ర విరిగ రమసిః | ప్త్యానా పృథివి బక్తితా పక్షతా
 హామితిద్యే | అతా వాస్తవ సరయస్సతే సత్తేజ్జేరిస్యో సస్సచ
 శ్వేతాయనైదర్పయః మోనయశ్వేతాయనైదర్పయః ౧౭ః
 మీథ్యా స్తీఘశ్చేస్వాహా పస్పృశత మీథమీ మీయస్త్యే స్వాహా
 జయనోపస్పృశ జయనాయస్వాహా భవాయదేవాయ స్వాహా శర్వా
 యదేవాయ స్వాహా శానాయ దేవాయస్వాహా పశుపతయే దేవాయ
 స్వాహా ద్రుదాయ దేవాయస్వాహా గ్రాయ దేవాయ స్వాహా భీమా
 యదేవాయ స్వాహా మహతే దేవాయ స్వాహా భవస్య దేవస్య

పత్నైశ్చ స్వాహా శర్వస్య దేవస్య పత్నైశ్చ స్వాహా శావస్య దేవస్య
 పత్నైశ్చ స్వాహా పశుపతే దేవస్య పత్నైశ్చ స్వాహా దుదస్య దేవస్య
 పత్నైశ్చ స్వాహా గ్రస్య దేవస్య పత్నైశ్చ స్వాహా భీమస్య దేవస్య
 పత్నైశ్చ స్వాహా మహతో దేవస్య పత్నైశ్చ స్వాహా జయన్తాయ
 స్వాహాఽగ్నేయేస్విన్న కృతేను హుతహుదాహుతీనాం కామానాగ్ం
 సమర్థయిత్రే స్వాహా । స్వస్తిసః పూర్ణముఖః పరిక్రామతు గృహ
 పోవస్పృశ గృహపాయస్వాహా గృహపుష్పశ్చ గృహప్రైస్వాహా ।
 ఘోషిణోఽపస్పృశతఘోషిభ్యస్వాహాత్వాసినఽపస్పృశతత్వాసిభ్య
 స్వాహా విచిన్వన్తఽపస్పృశత విచిన్వద్భ్యస్వాహా ప్రప్రన్వన్తఽప
 స్పృశత ప్రప్రన్వద్భ్య స్వాహా సమక్షన్తఽపస్పృశత సమక్షద్భ్య
 స్వాహా దేవసేనా ఉపస్పృశత దేవసేనాభ్యస్వాహాయా ఆభ్యాతా
 యాశ్చాభ్యాతా దేవసేనా ఉపస్పృశత దేవసేనాభ్యస్వాహాః ద్వార
 పోవస్పృశ * ద్వార సాయస్వాహా * ద్వారపుష్పశ్చ * ద్వారప్రై
 స్వాహాఽన్వాహారిణ ఉపస్పృశతాన్వాహారిభ్యస్వాహా నిక్షణిన్నువ
 స్పృశ నిక్షణిణై స్వాహా సమా నిక్షణిణ ఇషుధిమతే కేత్రస్యవతినా
 వయమిత్తిద్యే ॥౧౦॥ పరమేష్ఠస్థి పరమామృష్టే ॥ ౧౦ ॥

యస్మేనూతా ప్రలులోభ చరత్యసనువ్రతాతక్ష్మేరేతః శ్రితా
 *వృక్షామాభురన్యోపద్యతామముష్మైస్వాహా యా పిష్ట నియా

శాంతైస్సహోప జీవర్చస్సై మహిమైషతే పితామహ మధుమాగ్ం
 ఊమిక స్మరస్వాన్ యావా వాయుశ్చస్తరిశం చ తావత్త్యన్య
 మాతా తావతీ తపతాం మాతాం దదామియథా వాయురశ్చ
 తోఽనుపద స్తవం మహ్యంపితామహాయాశ్చితోఽనుపద స్తస్త్వధా
 భవతాం త్వగ్ం స్వధాం తైస్సహోపజీవ సామాని తేమహిమైష
 తేప్రపితా మహమధుమాగ్ం ఊమిక స్మరస్వాన్ యావానాదిత్యశ్చ
 ద్భాశ్చ తావత్త్యన్య మాతా తావతీ తపతాం మాత్రాం దదామి
 యథా ఽఽదిత్యో అశ్చితో అనుపద స్తవం మహ్యం ప్రపితామహః
 యాశ్చితోఽనుపద స్తస్త్వధాభవతాం త్వగ్ం స్వధాం తైస్సహోప
 జీవయజాగ్ంసి తే మహిమా । ౧౯ ।

అముష్మై స్వాహా స్వధా స్వాహాకం చ । ౧౯ ।

వృధవీ తే సాత్రం వ్యారపిధానం బ్రహ్మ ఇస్త్వా ముఖే
 జహోమి బ్రాహ్మణానాం త్వా పాణి సాసయో జాహోమ్య
 శీతమసి మైహం త్రేష్టా అముతా ముష్మై స్తోకే । మూర్జయ
 న్నామమ పితరో మాజా యన్తాం మమ పితామహ మాజాయ
 న్తాం మమ ప్రపితా మహ మూర్జయన్తాం మమపూతరో మాజా
 యన్తాం మమ పితామహో మాజాయన్తాం మమ పిపితామహః ।
 * ఏతతే తతాస్తా యేచ త్యామన్వై తతే పితామహస్తా యేచ
 త్యామన్వైతతే ప్రపితామహస్తా యేచ త్యామన్వై తతే మాతరస్తా
 యాశ్చ త్యామన్వైతతే పితామహస్తా యాశ్చ త్యామన్వై తతే ప్రప

* అస్మిన్వాక్యే మమేతివచనం కేచిన్నాధియతే.

తామసతైనమస్తే అస్తు మాగ్ం సపిష్పతై స్వాహా । భూః పృథివ్యగ్ని
 రర్చామముంమయి కామ్యై ర్విష్వహాః । భువోవానో వాఽస్తరి
 తేణసామ్నామముం మయికామం నియు జ్ఞిన్వాహాః । స్వదిశావాఽఽ
 దిశ్యేన యజమామముం మయికామం నియు జ్ఞిన్వాహాః । జనదద్భి
 రథర్వాక్షిరోభిరముం మయికామం నియునజ్ఞిన్వాహాః । రోచనాయాజి
 రాయాగ్న యేద్రవజాతవేన్వాహాః । కృతవైమవై బ్రహ్మణేదేవజాతవే
 స్వాహాః । స్వధాస్వాహాః అగ్నే శవ్యవాహనాయ స్వధాస్వాహాః ।
 అన్నమివ తైస్తృకే భూయానం వస్త్రమివతైస్తృకే భూయానం విత్తమి
 వతైస్తృకే భూయానం శేన తైస్తృకే భూయానం శ్రీధైవతే
 దృకేభూయానం సగ్ంసనమదిశోమహీస్సమాధావన్తసూన్వతాః ।
 సవై కామా అభియస్తు మాప్రియా అభిరక్షస్తు మాప్రియాః ।
 యశో అస్తియశో ఆహంత్యయి భూయసమసా । అజ్ఞాన్త్యజ్ఞావభి
 త్తత్యైమా । అధ్వనామమధ్వవతై స్వస్తిమానంసారయ । అంవామ
 శ్వినా రథోమాదుఃఖ మాసుఖ రిషతో అప్తస్త్వస్తి గచ్ఛతు వివి
 ణ్మ స్పృతనాయతః । ఆశోస్తిహయోస్యతోస్తిసరోస్యవాఽఽస్తిస
 రసివ్యాజ్యస్తి వృహఽస్తివృహ ఆస్తియయవాఽ మాస్యాదిత్యానాం
 వత్వాఽస్తిహి । మాస్తిహి స్తిహి స్తిహి స్తిహి స్తిహి స్తిహి స్తిహి
 వహశ్రియం మాభివహ । ఇన్ద్రస్యత్వా వజ్రేణాభి నిదధామ్యసా ।
 తవ శక్వాక నిజహ్వకాయత్వా హవిషాయజె । తద్నత్యంయద్రహం
 మద్రసా వహా శ్వాహాః । ఆతైవాచమాస్యాం దద్రహమ

స్త్రవచ్చసా । దివోనుమాబృహతో అస్తరితౌరపాగ్ం స్తోకాఅద్య
 వలచ్చి వేస । సమహమిద్ధి నేణ మనరాహునాగ్ం బ్రహ్మణాన పృ
 చ్చాస్తుకృతాక్షతేన । ఇమంమేవణ తత్త్వాయామి శ్చింతోఅగ్నే
 సత్సంకో అగ్నేత్వ మగ్నే అచూఽః పశ్యాతే । సహాస- జ
 వ్యాకృతీ విహృతాః । ఇమంజీవేభ్యః పరిధిందధామి మైహం ను
 గ్రాసహా అదకమైహిమ్ । శతం జీవన్తుశరదః పురూచీ స్తిగోమృత్యుం
 దధతాం పర్యతేన ॥ ౨౨ ॥

క్యేస్యసి పరాచైరప్టాచ ॥ ౨౩ ॥

ఉష్టేనపశ్చ దశాయుదాః ఏకవింశతి రాగన్తా దశకైః గే
 యోత్రయోదశసుశ్రవస్సు శ్రవసమప్తేపరిత్యా అగ్నే ఇమగ్ంప్రామ
 మాయుష్య మేకాన్నవిగ్ంశతి రేకాన్నవిగ్ం శతిర్మయి పర్వతపూరు
 షగ్ం షోడశత్రయ్యై విద్యాయా అప్తాదశధాతా దదామి నోరయి
 మేకవింశతి రశ్మాదన షోడశ మాతేః మూంరయోవింశతిర్న
 క్తాచారిణ్యత్యుత్ర యద్భూమైష్షస్త్రిగ్ం పతిః కూర్మరః పశ్చవిగ్ం
 శతిర్సింహా ద్వావిగ్ంశతిః పరమైవసి సహామృష్టామైః పరాతా
 పృచవిత్తే వాః పిక్వింశతి రేకవిగ్ం శత్యశ్చయో విగ్ంశతి
 ర్యాతి ఏహ అప్తావిగ్ంశతి ద్వావిగ్ంశతిః ॥ ౨౨ ॥

ఉష్టేనధాతోక్త్యశ్చద్వావిగ్ంశతిః ॥ ౨౩ ॥ ఉష్టేన పర్వతేన.

ఇతి మంత్ర ప్రశ్నేద్వితీయః ఏకాగ్ని కాండశ్చ

స మా ప్రః.

అన్న సూక్తమ్.

—o—o—o—

సహవై దేవానాం చాసురాణాంచ యజ్ఞా ప్రతితా వాస్తాం
 వయగ్న్స్వర్గం లోక మేష్యామో వయమేష్యామశ్వి తేసురాస్తస్మహ్య
 సహస్సైవాచరస్మహ్యచ ర్జ్యేణతపస్సై వదేవాస్తే అసురాఅముహ్యగ్న్స్తే
 సప్రాజానగ్న్స్తే పరాధవక్ తేనస్వర్గం లోకమాయ స్ప్రిస్మతేనవై
 యజ్ఞేన దేవాస్వర్గం లోక మాయస్మ ప్రప్యతే నాసురాన్పరాభావ
 యస్ప్రిస్మతోహవై యజ్ఞోపవీతినో యజ్ఞోప్రిస్మతో అనుప వీతితో
 యత్కించ బ్రాహ్మణో యజ్ఞోపవీత్య ధీతేయజత ఏవత తస్మాద్యజ్ఞోప
 వీత్యే వాధీయాత యాజమై ద్యజేత వాయజ్ఞప్య ప్రస్మత్యా అజినం
 వాసావా దక్షిణత ఉపవీయ దక్షిణం బాహుముద్ధరతే అశధతైత
 వ్యమితి యజ్ఞోపవీత మేత దేవ విపరీతం ప్రాచీనా వీతగం సువీతం
 మానుషం ॥ ౧ ॥

రక్షాగ్ం స్పృహ వాపురో అనువాకేతపోగ్ర మతిష్ఠంతతాన్న
 జాపతిర్వ రేణోపామంత్రయతతాని వరమవృణీతా దిత్యోనోయో
 ధాఇతి తాన్నజాపతి రబ్రవీవ్యో ధయధ్వ మితి తస్మా దుత్తిష్ఠంత
 గ్ం హవాతాని రక్షాగ్ స్వాదిత్యం యోధయంతి యావదస్త మవ్య
 గాతాని హవా వీతాని రక్షాగ్ంసి గాయత్రియా అభిమంత్రితే
 నాంభసా శామ్యంతి తదుహవా సతే బ్రహ్మవా దినః పూర్వాభి
 ముఖాస్తంధ్యాయాం గాయత్రియా అభిమంత్రితా ఆప ఉర్ధ్వం విక్షి
 పంతితా వీతా ఆపో వక్షిభూత్వా తాని రక్షాగ్ంసి మన్తే హరుణే

ద్వీప్రక్షిపంతి యత్ప్రక్షిణం పక్రమంతి తేన ప్రాస్తాన మవధూ
 న్యంత్యద్యంత మస్తయంత మాదిత్యమభిధ్యా యన్మూర్వ న్నాప్స్తా
 ణోవిద్యా త్సకలం భద్ర మశ్నుతే ॥ ౨ ॥ నావాదిత్యో బ్రహ్మేతిబ్ర
 హ్మైవస స్మహ్యేతి యవవం వేద ॥ ౩ ॥

అహ మస్మిప్రధమజా ఋతస్య । పూర్వం దేవేభ్య అమృత
 స్తనాభిః । యోమాదదాతి సఖ దేవమావాః । అహమన్నమసః
 మదంతమద్మి । పూర్వమగ్నేరపి దహమత్యన్నం । యత్రోహసా తేఅవ
 ముత్రరేషు । వ్యాత్రమసృవశ వస్తుజంభమ్ । వశ్యంతిధీరాః । ప్రచర
 తిపాకాః । జహ్మ్యసృవ జహ్మ్యన్యం । అహమన్నం వత్రమిచ్చ
 మి । (3) ౧ సమాన మర్థం వర్యమిభుజత్ । కోమామన్నం మనుష
 దయేత । పరాకే అన్నం నిహితం లోకపతత్ । విశ్వే దైవైః పితృభి
 ప్రమన్నం । యదద్యతే లుప్యతే యత్పరోవ్యతే । శతతమీ సా
 మార్గే బధావ । మహంతో చమా సకృద్ధుగ్ధేన పప్రా । దివంతు
 శ్చిప్సృథినించసాకం । తతస్సంపిబంతో నమినంతి వేదసః । సైతదు
 యో భవతి నోకసీయః । (4) ౨. అన్నం ప్రాణమన్న మసానమాహ
 అన్నం మృత్యుంతముజీవాతుమాహుః । అన్నం బ్రహ్మణో జరస
 దంతి । అన్నమాహుః ప్రజనసం ప్రజానాం । మోక్షమన్నం విజ్ఞ
 అప్రచేతాః । గత్యంబ్రవీమి వధత్ర సతస్య ॥ నారత్యమణం శ్రవ్యతి
 గఖాయం । కేవలాఘోభవతి కేవలాదీ । అహం మేషు గ్రనయన్ వర
 న్నస్మి । మామనంత్యో మద్భృన్యాన్ । (5) 3 అహం గం పద
 తో భవామి । మదాదిత్వా అధినర్తరపంతి ।

అబ్రహ్మబ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతామిత్యాహ ।
 జాహ్నుశావనబ్రహ్మవర్చసంసథాతి । తస్మాత్పురా బ్రాహ్మణో బ్రహ్మ
 వర్చస్యజాయతః । ౧. అస్మిన్వాగ్ధేరాజస్య ఇషవ్యశ్శూరో మహర్థణో
 జాయతా మిత్యాహ । రాజస్య ఏవ జౌర్యం మహిమానం సథాతి ।
 తస్మాత్పురా రాజస్య ఇషవ్యశ్శూరో మహర్థణో జాయతః ॥ ౨ గో
 ధేధేను రిత్యాహ । ధేన్వామేన జయోదధాతి । తస్మాత్పురా గోధే
 ధేనురజాయతః ॥ ౩. వోధావద్యానిత్యాహ (14) అక్షమహ్యేవవీర్యంస
 థాతి । తస్మాత్పురా వోధా వద్యా సజాయతః । ఆశుస్సప్తిరిత్యాహ ।
 అశ్వ ఏవ జవంసథాతి । తస్మాత్పురా శుశ్యోజాయతః । పురంధి
 ర్యోషిత్యాహ । యోషి త్యేవరూసంసథాతి । తస్మాత్ప్రియతఃప్రియా
 భావుకా । జిహ్వారథేష్టా ఇత్యాహ । ఆచావై తత్ర జిహ్వారథేష్టా
 జాయతే (15) యత్రై తేన యజ్ఞేనయజంతే । సప్తథేయో
 షిత్యాహ । యోవై పూర్వపయసీ । సప్తథేయో యవా ।
 తస్మా ద్యువా పుమాన్ప్రియో భావుకః । ఆస్య యజమానస్య
 ప్రియో జాయతా మిత్యాహ । ఆచావై తత్ర యజమానస్య ప్రియో
 జాయతే । యత్రై తేన యజ్ఞేనయజంతే । నికామేనికామేనః పర్షన్యో
 వర్షన్యిత్యాహ । నికామేనికామేనావై తత్రపర్షన్యో వరోషతి । య
 త్రై తేన యజ్ఞేనయజంతే । భలిన్యోవ ఓషధయః పశ్యంతా మిత్యా
 హ । భలిన్యోవావై తత్రోషధయః పశ్యంతే । యత్రై తేన యజ్ఞేనయ
 జంతే । యాగజేమానః కల్పతా మిత్యాహ । కల్పతేనైవ తత్ర
 ప్రజాభ్యో యోగజేమః । యత్రై తేన యజ్ఞేన యజంతే (16)

రాత్వన్నః॥ 3॥ త్వంహిమన్యో అభిభూతోజాన్వయముభార్భామో
అభిమాతిమాహః॥ విశ్వచక్రచణిస్సహురిస్సహః వానస్మాన్వజః పృత
నానుధేహి॥ ౪॥ అభాగస్సన్నవప్రతేతో అస్మితవక్రత్వా తవిషన్యభి
చేతః॥ తన్వామన్యో అక్రతుర్జిహితాహం స్వాతమార్పల్లదేయాయమ
హి॥ ౫॥ ఇయన్తేఅస్మ్యప్రమహ్యర్వాజ్ఞితీప్తి సస్సహురేవిశ్వధాయః॥
మన్యోవజిన్నభిమా మావవృత్స్వహ నావవహ్యం రుతబోధ్యాపేః॥
౬॥ అభిప్రేహి గక్షిణతో భవ్రామేఽధావృత్రాణి జంఘనావభూరి॥
జహోమితే ధర్మమృద్యో అగ్రముభాఉపాం శుప్రథమాపిబావ॥ ౭॥
త్వయామన్యో సరథమారుజన్తోహర్షమాణా సోధృషితా మరుత్వః॥
త్రిశ్మేషప్ర ఆయుధాస్తంశిశానా అభిప్రీయస్తు సతో అగ్నిరూహః॥ ౮॥
అగ్నిరివ మన్యోత్విషిత స్సహస్వసేనా నీర్నస్సహురే హూతవిధి॥
హత్యాఽశత్రూన్విభజన్వవేద ఓజోమిమాన్తోవిమృధోనుకన్యః॥ ౯॥
సహస్వమన్యో అభిమాతిమస్తేరుజన్వృణ స్సమృణస్తేహిశత్రూః॥
ఉగ్రస్తేపాజోనన్వారు రుధ్రేషశీ షశేన్న యసవీకజత్వమ్॥ ౧౦॥ ఏభో
బహూనా మసిమన్య ఏర్లేతో విశేంవిశేంయుధయే సంశిశాధి అకృత్త
రుక్తమాయుజావ యంద్యమన్తఘ్నోషంవిజమాయుక్పణ్ణహే॥ ౧౧॥

విజేషకృదిన్ద్ర ఇవానవబ్రువో ౩ స్మాకంమన్యో అభిపాథజైహా
త్రియన్తేరామసహురేగృణీమసివిద్భాతముత్తన్యతేఅబ్రహుధ॥ ౧౨॥
అభోత్యా సహజా పజ్రసాయక్ర సమోవిదర్షణభిభూత ఉత్తరమ్॥ క్ర
త్వానోమన్యోస్తహ మేద్యేధమహాధనన్య పురుహూత సంస్పృశ॥ ౧౩॥
సంస్పృష్టంధనముధయంద్రమాకృత మస్మభ్యన్ద్రత్తాంపరుణక్పయ్యను॥

భియన్దభానాహృదయేషు శత్రీప్రపరాజితాస్తోలప్త నిలయన్తామ్ ॥ ౧౪ ॥
 ధన్వనాగాధన్వ నాజంజయేమధన్వ నాతీవ్రాస్తమవో జయేమ
 ధన్వశ్శత్రోరపకామంకృణోతిధన్వనాసర్వాః ప్రదిశోజయేమ ॥

ఇతి మన్యునూ క్తం సమాప్తమ్

అథ రుద్ర సూ క్తమ్,

ఇమారద్రాయ తవ సేకప్రదిశ సేత్తయ ద్వీరాయ ప్రభరావ
 హేమతిమ్ । యథానశ్శమ సద్విపదే చతుష్పదే విశ్వంపుష్టంగ్రాహే
 అస్మిక్ । అనాతురమ్ ॥ ౧ ॥

మృశానో రుద్రోతనో మయస్కృధిక్షయ ద్వీరాయ సమసా
 విధేమతే । యచ్ఛంచయోశ్చ మనురాయ జేప్రితాత దశ్యామ తః
 రుద్ర ప్రణీతిమ్ ॥ ౨ ॥

అశ్యామతేనామతిందేవ యజ్ఞయాతయ ద్వీరస్త్యతవ రు
 మీధ్వః । సుమ్నాయ నిద్విశో అస్మాక్ మాచరాఃప్త ఏరాజుః
 వామతే హవిః ॥ ౩ ॥

త్యేషం వయం రుద్రంయజ్ఞ సాధనంకుంక విమవసేవిహ్వయ
 మహే । ఆరే అస్మదైవ్యం హేలో అస్యతు సుమతి విత్వయ ముహ
 వ్యణీ మహే ॥ ౪ ॥

ద్వివో నరాహ మరుషం శప్రదిశనం త్యేషం రూపం సమః
 విహ్వయా మహే । వాస్తే బిభ్రద్భేషజా వార్మాణి శర్మవర్మః
 ధిరస్యభ్యం యంసత్ ॥ ౫ ॥

ఇదం పితృమరుతా ముచ్యతేవచః స్వాస్వాదీయో రుద్రా
యోవధానమ్ । రాస్వాదనో అమృత మర్హదాన శ్రుతో కామతన
యామమృత ॥ ౧ ॥

మానో మహాస్త ముతమానో అర్చకం మాన ఉక్షస్తము
తమాన ఉక్షితమ్ । మానోవధిఃతరం మోరమాతరంమానఃప్రియా
స్తన్వో రుద్రదీరివః ॥ ౨ ॥

మానస్తాకేతనయే మాన ఆయా మానో గోమ మానో ఆ
శ్వేమరీరివః । వీరాన్మానోరద్రాభామితో వధీర్హవిష్మస్త స్సదమిత్యా
హవామహే ॥ ౩ ॥

ఉపతేస్తామాన్వ శుసా ఇవాకరం రాస్వాపిర్యుతాం సుమ్నమ
స్మేభద్రాహితే సుమతి ర్మృతయ త్తమాభావ ఇతేవృణీమహే ॥ ౪ ॥

ఆరేతే గోమముత పూదప్తమ్నం తయద్వీర సుమ్నమ
స్మేతే అస్తు మృతాచనో అధీచ బ్రూహిదేవా ధావన్ శృర్యయచ్చ
ద్విబర్హా ॥ ౫ ॥

అవోచామ సమా అస్మా ఆవస్యవః శృణోతునో హవంరు
దోమరుత్వాః । తన్నోమిత్రో వరుణ మామహంతా మదితి స్సిన్ధుః
వృధీవ ఉదచ్యాః ॥ ౬ ॥

రెండవ భాగము.

ఆతేషిరుర్మ రుతాం సుమ్నమేను మానః సూర్యస్య స్తస్యశో
యయాధాః । అభినో వీరో అర్వతి తమేత ప్రజాయే మహిరుద్ర
ప్రజాభి ॥ ౭ ॥

త్యాదత్రే భీరుద్ర శంతమేభిశ్శలం హిమా అశీయ భేషజేభిః ।
వ్యగ్రస్య ద్వేషోవితరంవ్యం హోవ్యమివాశ్చాత యస్వావిషూచీః ॥ ౨ ॥

శ్రేష్ఠోజాతస్య రుద్రశ్చియాసిత వస్త మస్తవసాం వజ్రబా
హాః పర్షణః ప్రారమంహసః స్వస్తివిశ్వా అభీతీరవసోయయోధి ॥ ౩ ॥

మాత్వారద్ర చిక్రుధా మానమో భిర్మాదుష్టుతీ వృషభ
మాసహూతీ । ఉన్నోవీరా అర్పయభేష జేభిర్భిషక్తమం త్యా
వజాం శృణోమి ॥ ౪ ॥

హవీ మభిర్హవతే యోహవిర్భి రవస్తామేభీ రుద్రందీప్తియ
ఋదూదరఃసుహవోమానోఅస్యే బభ్రుస్సుశిహిరీరధన్మరామైః ॥ ౫ ॥

ఉస్మామమస్త వృషభో మరుత్వాన్వక్షీయ సావయస్తానా
మానమ్ । ఘుణివచ్చాయామరసా అశీయా వివాసేయం రుద్రస్యః
మృమ్ ॥ ౬ ॥

క్యగ్రస్యతే రుద్రమృశయా క్షురస్తాయో అస్తి భేషజో జల
మః । అప్రభరారవస్తోదై వ్యన్యా భీనుమా వృషభచక్షు మిథాః ॥ ౭ ॥

ప్రబ్రభవే వృషభాయశ్వితీచే మహూమహీం సుహృతిమి
రయామి సమస్యాక ల్మలీకినంనమా భిర్మణీమసి త్వేషం రుద్ర
నామ ॥ ౮ ॥ స్థిరేభిరక్షేప్తపూవక్షగ్రోబభ్రుఃశుకేభిఃపిశేహిరణ్యై
శశానాదస్య భవనస్య భూరేర్నవాఉయోష దుగ్రాదసుర్యమ్ ॥ ౯ ॥

అథ హన్విభర్షి సాయకానిధన్వార్హన్నిష్కం యజతం
శ్వయాపమ్ । ఆర్హన్నిదం దయసేవిత్వ మభ్యవ వాజజీ యోగుః
త్వదస్తి ॥ ౧౦ ॥

స్తుహి¹శ్చ²తంగ³ర్త⁴ సర్తం⁵ యవా⁶నం⁷ మృగం⁸ సశీ⁹మ ముపహ¹⁰
త్సముగ¹¹మ్ । మృతా¹²జి¹³త్రే¹⁴ రు¹⁵స్త¹⁶ స్తపా¹⁷ నో¹⁸న్యం¹⁹ తే²⁰ అస్మి²¹న్మప²²స్తు²³
సేవాః ॥ ౧౧ ॥

కుమారశ్చి¹త్పి²త్పి³ తరం⁴వస్తమా⁵నం⁶ ప్రతి⁷రావా⁸మప⁹ద్రో¹⁰నయంతి¹¹మ్ ।
భూ¹²శే¹³ర్దా¹⁴ తారం¹⁵సత్పి¹⁶తింగ్మ¹⁷ణీ¹⁸ షే¹⁹స్తు²⁰త²¹ స్త్వ²²భే²³ష²⁴బా²⁵రా²⁶త్వ²⁷స్యే ॥ ౧౨ ॥
యా¹వో²భే³ష⁴జా⁵ మరు⁶త⁷ శ్మ⁸చీ⁹ని¹⁰మా¹¹ శంత¹²మా¹³ వృ¹⁴ష¹⁵తో¹⁶యా¹⁷
మయో¹⁸భు¹⁹ । యా²⁰ని²¹మ²²ను²³ర²⁴ వృ²⁵ణి²⁶తా²⁷పి²⁸ తా²⁹స్త³⁰స్మా³¹న్చ³² యో³³శ్చ³⁴రు³⁵ద్ర³⁶
స్య³⁷వశ్మి ॥ ౧౩ ॥

పరి¹ణో²హే³తీ⁴ రు⁵ద్ర⁶స్య⁷వృ⁸జ్జ్వా⁹హి¹⁰త్వే¹¹ష¹²స్య¹³దు¹⁴ర్మ¹⁵తి¹⁶ర్మ¹⁷హీ¹⁸గా¹⁹త్ ।
అ¹వస్థి²రా³మ⁴ఘ⁵వ⁶స్థి⁷స్త్వ⁸న⁹ష్వ¹⁰మి¹¹థ¹²స్తో¹³ కా¹⁴ని¹⁵శి¹⁶యా¹⁷య¹⁸మృ¹⁹త²⁰ ॥ ౧౪ ॥
ఏ¹వా²బ³భో⁴ వృ⁵ష⁶భ⁷చే⁸కే⁹తా¹⁰న¹¹ య¹²భా¹³దే¹⁴వన¹⁵ స్మా¹⁶ణో¹⁷షే¹⁸చ¹⁹ హ²⁰ంసి²¹ ।
హ¹స్త²త్ర³శ్చ⁴నో⁵ రు⁶దే⁷హ⁸భో⁹ధి¹⁰ బ్ర¹¹హ¹²ద్య¹³దే¹⁴న¹⁵ వి¹⁶ధే¹⁷సు¹⁸వీ¹⁹రాః ॥ ౧౫ ॥
ఇతి రుద్రసూక్తమ్ సమాప్తమ్. చ ॥ ౧ ॥

సర్వసూక్తమ్. (పూర్వవర్గము)

అ¹మి²నహ³ వా⁴స్తో⁵ష్ప⁶త్రే⁷ వి⁸శ్వ⁹హ¹⁰సా¹¹న్యా¹²విత¹³కా¹⁴ । సఖా¹⁵ను¹⁶శే¹⁷వ¹⁸
ఏ¹ధి²నః ॥ ౧ ॥

య¹ద²జ³న⁴ సా⁵ర⁶మే⁷య⁸ ద⁹తః¹⁰ పి¹¹శ¹²న్ద¹³య¹⁴చ్ఛ¹⁵సే¹⁶ । వీ¹⁷వ¹⁸భా¹⁹జంత²⁰
ఋ¹ప్త²య³ఉ⁴వ⁵స్త్రి⁶క్వే⁷షు⁸ బ⁹ష్ప¹⁰తో¹¹ ని¹²షు¹³స్వ¹⁴ప ॥ ౨ ॥

స్తే¹నం²రా³య⁴ సా⁵ర⁶మే⁷య⁸ త⁹స్క¹⁰రం¹¹వా¹²పు¹³న¹⁴స¹⁵ర¹⁶ । స్తో¹⁷త్రు¹⁸ని¹⁹ద్వ²⁰
స్య¹రా²య³ప్తి⁴ మ⁵స్మా⁶న్దు⁷చ్ఛ⁸నా⁹య¹⁰స్తే¹¹ ని¹²షు¹³స్వ¹⁴ప ॥ ౩ ॥

త్వం మాకరస్య దర్ధహితవ దర్ధదుమాకరః । స్తోత్రానిష్ఠ
 స్యరాయసికి మస్మాన్దుచ్చ నాయసి నిఘస్వవ ॥ ౪ ॥
 సస్తుమాతాసస్తు పితాసస్తు శ్వాసస్తు విశ్వతిః । ససస్తుసర్వే
 జ్జాతయస్సప్త్యయమభితోజవః ॥ ౫ ॥
 య ఆస్తేయశ్చ చరతి యశ్చపశ్యతినో జవః । తేహంసంహ
 న్నా అహ్నియధేదంహర్మ్యంతథా ॥ ౬ ॥
 ప్రహస్రశృజ్ఞో వృషభోయ స్సముద్రా ధుదాచరత్ । తేనా
 సహస్యేనావయం నిజహన్తాస్వపయామసి ॥ ౭ ॥
 ప్రోష్ఠేశయావస్యే శయావారీ ర్యాస్తల్పశీవరీః । స్త్రియో
 యాః పుణ్యగన్ధాస్తాస్స ర్వాస్సావపయామసి ॥ ౮ ॥
 ఇతి సర్పమాక్తం సమాప్తమ్.

సర్పసూక్తమ్. పరిశిప్తమ్.

స్రవప్తసప్తస్పాధికరణే సర్వంనిష్ఠాపచూపునః । ఆసూర్యమ
 న్యాన్తాస్వపయ ద్భూయః యజజాగ్రియాదహమ్ ॥ ౧ ॥
 అజగ్రోనామ సర్పస్సర్పిర విహోమహాః । తస్మిన్విసర్పమధి
 తస్తేనత్వా స్యాపయామసి ॥ ౨ ॥
 సర్పస్సర్పాజగర స్పర్పిరవిహోమహాః । తస్యసర్పాత్పింధవ
 స్తస్యగా మశీమహి ॥ ౩ ॥
 క్షాళికోనామ సర్పసవనాగ సహస్రబలః । యముచస్తాదే
 మాహోజాతో ౩ యోనారాయణవాహనః ॥ ౪ ॥

యదిక్రాలిక మాతస్య యది కాః కాలికా వ్యయాత్ । జన్మభూమి
మతిక్రాంతాన్త ద్విహిమామాత్తి కాలికః ॥ ౧ ॥

అయాహిన్ద్రప్రభిరీలి తేభిర్వ జ్ఞానిమనో భాగశ్చయంజమ
స్య । తృప్తాంజహుర్మాతుల స్యేవయోహా భాగస్తే వైత్యవ్యసేయా
వసామివ ॥ ౨ ॥

యశస్కరం జలవన్తం ప్రభుత్వన్త మేవకావాభవతిర్పయావ ।
సకీర్ణ నాగాశ్చవతిర్న రాణాంసుతుంగల్యం సతతం స్తిర్ననూయః ॥ ౩ ॥

క్షర్కోటకో నామసర్పో యోదృష్టివిక్షణచ్యుతే । తస్య సర్ప
స్య సర్పత్వం తస్మై సర్పవమోస్తుతే ॥ ౪ ॥

నమోఅస్తు సర్పేభ్యోయేకేచ పృథివీమను యోచనశ్చేయేతి
వితేభ్యస్త సర్పేభ్యోనమః ॥ ౫ ॥ కేచిత్పాఠః.

యాశ్చిషవో యాతుభానానాం యేదావప్తస్మత్తీం అను । యపాన్తతే
మతేవతే తేభ్యస్త సర్పేభ్యోనమః । యోరోజన ద్విహిమావసార్య
స్యర్శ్మిషు యోహామస్సుషదఃకృతం తేభ్యస్త సర్పేభ్యోనమః । సర్పదా
యైనమః పాతనశ్శదాయైనమోనిశి । నమోస్తు సర్పజేతుభ్యంరా
హిమాం విషసర్పభ । సర్పాపసర్ప భద్రంతే దూరంగచ్చ మహా
యశాః । జనమెజయస్వయాగాంతే ఆస్తీకవచనంశ్చయ । అస్తీకవ
చనంశ్చత్వా యస్సర్పాన నివర్తతే । శతభాభిద్వతే మూర్ఖా గిరి
ర్వజ్రహతో యథా ॥ అగస్త్యంనూధవంచైవ ముచికుందం మహా
మునిం శఫల్లమాస్తికంచైవ పంచైతానిస్య శేన్నిశి ॥ జరత్కారోజల
త్కార్యో ఆస్తికఃపన్న మేవచ । అస్తికస్తత్య సంధూమాం పన్నశే
భ్యోహిరతుతు । పన్నశేభ్యోహి రతుత్వోన్తం సమశ్చతి.

ఇతి సర్పనూక్తమ్ సమాప్తమ్. చ ॥ ౧ ॥

దే వీ సూ క్తమ్ .

అహం దేభిర్నుభిశ్చ రామ్యహ ముద్వైత్వైరుతవిశ్వదేవైః ।
 అహమ్మిత్రావనుభోభాభిభర్త్యహమింద్రాగ్నిఅహమశ్వినోభా ॥ ౧ ॥
 అహం సోమమాహునసంభి భర్త్యహ స్వప్తారముత పూషణం
 భగమ్ । అహందహమింద్రవిణంహవిష్క తేనుప్రావ్యేకయజమానాయ
 సుస్వతే ॥ ౨ ॥ అహంరాష్ట్రీనంగమనీ వసువాంచీతుపి ప్రథమాయజ్ఞి
 యానామ్ । తమ్మాదేవావ్యః ధుః పురుత్రా భూరిన్ధాత్రాం భూ
 ర్భావేశ యంతీమ్ ॥ ౩ ॥ మయాసో అన్నమత్తి యోవివశ్యతియః
 పాణితియ ఈశ్వరోత్యుక్తమ్ । అమంతివోమాంత ఉపక్షియంతి
 క్షుధిన్మిత్రశ్రద్ధివం తేవదామి ॥ ౪ ॥ అహమేవస్వయమిదం వదామి
 జష్టందేవేభిరుతిమానుషేభిః । యగక్రామయేతం తముగ్రింకృణోమి
 తం బ్రహ్మణంతమృషింతం సుమేధామ్ ॥ ౫ ॥ అహంరుద్రాయ ధను
 రాతనోమిబిహ్నో ద్విషేతరదే హంతవాడే । అహంజరాయనమదజ
 కృణోమ్యున్ద్యాపాపృథ్వీఆవివేశ ॥ ౬ ॥ అహంసు వేతితరమస్యమూ
 ధా సమమౌనిరస్వామ్ తస్యముద్రే । తతోవితిష్ఠే భవనాను వి
 శ్వోతామూద్యాంషర్షణోపస్పృశామి ॥ ౭ ॥ అహమేవవాత ఇవ
 స్రవామ్యూరభమాణా భవనానివిశ్వ । ప్రరోదివా ప్రరవనా పృథివై
 తావరీమహినాసం బభూవ ॥ ౮ ॥

ముక్సంహితాయాం దేవీసూక్తసమాప్తమ్. చ॥ ౮ ॥

రాత్రి సూక్తమ్.

రాత్రీవ్యఖ్యవాయతీ పురుతాదేవ్యుక్షభిః । విశ్వా అగ్నిః

యోఽధిత॥ ౧ ॥ ఓర్వప్రా అమర్త్యానివతో దేవ్యైర్వృతః॥ జ్యోతి
పాబాధతేతమః॥ ౨ ॥ నిరుస్వసార మశ్శుతోష సవేవ్యాయతీ॥
అపేసుహసతేతమః॥ ౩ ॥ నానోఅద్యయస్యావయ స్మిత్రయాయన్న
విక్మహి॥ ప్రక్షేనవస్తంశివయః॥ ౪ ॥ నిగ్రామాన్ అవిత్తని వద్య
న్తోనిప్రక్షిణః॥ నిత్యైరాసశ్చిరధిశః॥ ౫ ॥ యావయాప్రృక్ష్మిమగ వృకం
యవయ స్తేరమూర్జ్యై॥ అధానస్తు తరాధవ॥ ౬ ॥ ఉపన్మాపేషిత్ర
మఃకృష్ణంవ్యక్తమస్థి॥ ఉపబుజేవయాతయ॥ ౭ ॥ ఉపతైగాత్తవాకరం
వృక్షీప్యదుహితదిశవః॥ రాత్రిస్తామం నిశిగ్మ్యపే॥ ౮ ॥

(వాజస నేయసంహిత) (3౪-3-౨, అధర్వ వేదము.

(౧౯-౪౭-౧-పుట 3౮౦)

ఆ రాత్రి)చాధిక్వంరజఃపిశురప్రాయధామభిః॥ దివస్సహంసిబృ
హతీవిత్త్యుత ఆత్మేషం పతకతేతమః॥ ౯ ॥ యేతేరాత్రివృతక్షసా
యుక్తాసోనవతిశవః॥ అశితిః సస్తస్త్వా ఉతోతేసప్తనప్తతిః॥ ౧౦ ॥

శ్లో॥ రాత్రింప్రపద్యేజనసిం సర్వభూతనివేశసిం॥ భక్తాంభ
గవతీంకృష్ణాం విశ్వస్యజగతీంశామ్॥ సంవేశసింసంయమసిం గ్రహ
సక్షప్రిమాలిసిమ్॥ ప్రసన్నోహం శివాంరాత్రిం భద్రేపారిమశిమహి॥
భద్రేవారిమశిమ హ్యోన్నచుః॥ శ్రోమ్యామిప్రియతోదేసిం శరణ్యాం
బహ్మ్యచప్రిమూమ్॥ సాస్రసమ్మికాంయర్ధాం జాతవేర శేనుశవామ
సోఽమమ్॥ శాస్త్యర్థం తద్విజాతీరా మృషీభిస్సోమచా శ్రితాః॥
ఋగ్వదేత్యంసముత్సన్నా రాత్రియతోవిద తతివేదః॥ సోత్వాందేవి
ప్రపద్యన్తి బ్రాహ్మణాహవ్యవాహసిమ్॥ అవిద్యాబహువిద్యావానానః
పమకదతిమగాకవిశ్యా॥ రో అగ్నివర్ధాంశుబాంసామ్యాం కేరక
యిష్యంతియేద్విజాః॥ తాన్తారయతిదుగాణి నావేవసింధుంకురితా
త్యగ్నిః॥ దుగేశమవిషమేఘోరే సంగ్రామిపునఃకటే॥ అగ్నిచోర

గాయత్రీమ్! రాత్రిసూక్తం జపెన్నిత్యం తత్కాల ఉపపశ్యతే ||

ఉ! లూకయాతుం శుశ్రూలూకయాతుఇ జహిశ్వ యాతుముత
కోకయాతుమ్! సుప్తర్థయాతు ముతస్కథయాతు స్త్రవదేవ పశ్య
ణరక్షణమ్ ||

రతూణోగ్నే తవరహజేభి రారమణస్సుమఖ ప్రీతానః | వ్రతి
మృరవిహజవీర్వం హోజహిరతో జహిచిద్వాప్యభానమ్ ||

విశద్ధ భృష్టిమం భృణం పిశాచిమిన్ద్రో కమృణ | సర్వరతో
నిబర్హయ |

యతఞ్చ్యధయామహే తతోనో అభయంకృధి | మఘనం
భగ్ని తవతన్నఙ్గాతి భీర్విష్విహో విమృధోజహి |

స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృత్రహవిమృధోవశీ | వృషేన్ద్రఃపురవీతు
నః సోమవా అభయంకరః ||

బృహత్సామక్షత్రో భృధ్వం ద్రవృన్యం త్రిష్టుభాజ శ్శుభిత
ముగ్రవీరమ్ | ఇన్ద్రోస్తామేర పశ్చదక్షేన మధ్యమిదం వాతేన సగరే
ణ రక్ష ||

అహరహర్వావతై యజమానస్యాఽ శ్శృగ్ధహాద్వాసనాత్ప్ర
స్తానవాద్భిభృతి | తానుపతిష్ఠేతైవాఽభయం వోభయంమె స్త్విత్క
భయం హైవాస్మై భవత్యభయం హైవాస్మైభవతి ||

క్షీరేణ స్నాపితేదేవి చందనేన విలేపితే | బైల్వపత్ర కృతాం
మాలాం నమోదుగ్ధే నమోహితః ||

ఇతి రాత్రిసూక్తమ్ సమాప్తమ్.

హి రణ్య సూక్తమ్.

హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాగే భూతస్యజాతః పతిరేక ఆసీత్ |

సదాధారపుధినిన్ద్యాముతే మాజ్ఞస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ।
 యః ప్రాణతో నివిష తో మహిత్యైక ఇదాక్షగతో బహువ ।
 ఈశేతస్యద్విపక్షస్థుషుదః కస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ॥ ౧ ॥
 ఆత్మనా బలదాయస్య విశ్వజీవాన తే ప్రశీషం యస్యజేవాః ।
 స్యధాయ మృతం యస్యమృత్యుః కస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ॥
 యస్యేమేహిమవన్తో మహిత్యాః స్యనముగ్రగోరసయా నహాప
 యస్యేమాః ప్రదిగోయస్యభాహూకస్నేదేవాః హవిషావిధే
 ర ॥ యజ్ఞస్నేహపనాత స్తథానే అభ్యేజేతా మృనసా రేజమా
 యతాధిపూర ఉదితౌ వ్యేధికస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ॥ ౫ ॥
 నవ్యానుగాపుథిచిరమృథే నో ననువ స్థిరమ్ రే ననాకః ॥ యో
 రిక్షేరజసావిరూపః కస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ॥ ౬ ॥ ఆహోహ
 న్మహతీ ఇత్యమాయ స్తత్తద్ధానా జనయ స్థిరస్థిమ్ । తతోదేవ
 న్నిరవర్త తాసురేకః కస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ॥ ౭ ॥ యశ్చి
 పో మహిరా ప్రర్యపత్య ద్దత్తవధానా జనయ స్థిరస్థిమ్ । యాదేవ
 ధిదేవ ఏక ఆసీత్కస్నేదేవాః హవిషావిధేమ ॥ ౮ ॥

ఈ నూక్తమునకు పాఠ భేదములు గలవు.
 ఇతి హిరణ్యగర్భనూక్తం సమాప్తమ్.

సీ శా నూక్తమ్.

౧ - ఖలమంత్రీః । నీశాందేవీగం శరణమహం ప్రవద
 ౨. మంత్రః ॥ స్తోమత్రయస్త్రిగంశే భువనస్యపత్ని వివస్వద్వా
 భినోగృణాహి ॥ ౩- మం ॥ ఘృతవతీ నవితరాధిపత్యైః పయస్వ

వీరాశానో అస్తు । ధ్రువాదిశాంబిష్టు వత్సైః పూరా స్యేకానాన
 హస్తానా మనోతా । బృహస్పతి ర్వాతరశ్చోదవాయుః సభాదావా
 తా అభినోగృణన్తు ॥ ౪ - మం ॥ ద్విష్టస్యా దివోధరణః పృథ్విగృహ
 న్యేకాదా జగతో విష్టవత్త్వి । జిగ్దేవ్యచా ద్దరయన్తి సుభూతిర్విహ
 నోలస్త్వదీర్ఘవశ్శ ॥ ౫ - మం ॥ ద్విష్టవత్త్వేన దివ్యహోత్రేభూతభైః
 జగీవహి । లనోసీతాశ్చోదయా ॥ ౬ - మం ॥ ఉత్తమణం బృహ
 స్పతివిష్టం దానామనోదయా । వాజంవిష్టగోధరస్పతిగోసవికారశ్చ
 వాజసమి । సోమగం రాజానంవచనమగ్నిమర్వాతభామహే । ఉత్తర్యా
 ద్విష్టగం సూర్యం బ్రహ్మణ్యై బృహస్పతిమ్ ॥ ౭ - మం ॥
 దేవస్యత్వా సవితుః పశవేత్త్వినో బ్రాహ్మభ్యాం పూష్ణోహస్తా
 భ్యాగం సరస్వత్యైవా నోయంతర్యంతేతాగ్నస్తా సామ్రాజ్యేనా
 భిషిచా వింద్రత్య బృహస్పతే స్తావసామ్రాజ్యే నాభిషిచామి ॥
 ౮ - మం ॥ నిషసాదధృత ప్రతోవరుణః ప్రస్త్యాస్వా । సమా
 బ్యాదాసుకృతుః । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోబ్రాహ్మభ్యాం
 పూష్ణో హస్తాభ్యాం । అశ్వినోభైశ్చ పజ్యేన । తేజసే బ్రహ్మవర్చ
 సాయాభిషిచ్ఛామి ॥ ౯ - మం ॥ దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినో
 బ్రాహ్మభ్యామ్ । పూష్ణోహస్తాభ్యామ్ । సరస్వత్యై భేషజ్యేన ।
 వీర్యామాన్నాద్యా యాభిషిచ్ఛామి ॥ ౧౦ - మం ॥ దేవస్యత్వా సవితుః
 ప్రసవే । అశ్వినోబ్రాహ్మభ్యామ్ । పూష్ణోహస్తాభ్యాం । ఇంద్రస్త్వేంద్రి
 యేణ । శ్రియైయశసే బలాయాభిషిచామి అమృతాభిషేకోఅస్తు ॥

నీళాసూక్తం సమాప్తమ్,

శ్రీ మహా సరస్వతీ సూక్తమ్.

అస్యశ్రీ మహాసరస్వతీ మహాలక్ష్మీ మహాకాళీసూక్త ముంత్రస్య॥ బ్రహ్మవిష్ణు బ్రహ్మశ్రీఋషయః । అనుష్టుప్యగ్గాయ శ్చందాసి ॥ శ్రీమహా సరస్వతీ మహాలక్ష్మీ మహాకాళ్యో దేవతా విం బీజం॥ హ్రీం శక్తిః॥ క్లీం కీలకం॥ శ్రీ దేవతాత్రయ ప్రసాద సిద్ధ జపేవినియోగః ॥ మూలమంత్రేణ కరాంగన్యాసః ॥ భూర్భువస్సుః మితి దిగ్బంధః ॥

ధ్యానం ॥ సంవత్సరూప బిసకం దశకందరూపే । సం. సంతమ సబంధ విభాతసంధ్యే । త్రాయస్యకుండలి నికుంకుమ తా దేహే । మాతస్త్రికోణ మణిమంటప దీపలేఖే । లమిత్యాది వ పూజాచర్యాయే । అధరూక్షానిపరేత్ ॥ ఓంగజేశాయనమః ॥ శ్రీమహాసూక్త మహామంత్రస్య బ్రహ్మఋషిః । గాయత్రీ ఛందః శ్రీమహా సరస్వతీదేవతా ॥ క్లాం బీజం । క్లీం శక్తిః ॥ క్లూం కీల శ్రీమహా సరస్వతీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥ క్లామిత్యాదిక డంగన్యాసః । లోకత్రయేణ దిగ్బంధః॥

ధ్యానం॥ దోర్భిర్యక్తాచతుర్భి స్ఫటిక మణిమయీ మక్ష. లాండధానా । హస్తేనై కేనపద్మ సితమణి చతుకం పుష్పకంచా ణ । భాసాకుండలదుశంఖ స్ఫటికమణినిభా భాసమానా సమానా మేవాగ్దేవతేయం నివసతువదనే సర్వదాసుప్రసన్నా ॥

పంచోపచారా న్కుర్యాత్ ॥ శ్రీ మహాసరస్వతీ సూక్త ప్రారం

రాజోవాచ॥ ఓం మునేకథయం సర్వజ్ఞ భూయః కింబిదన మమ్ । తత్త్వమేతస్య సర్వస్య యేన సిద్ధిరవాప్యతే ॥

ఋషిరువాచ ॥ భూయశ్శ్రుణు మహాభాగ దేవీమాహాత ముత్తమమ్ । విరాడేనస్త వశ్చాయం నిర్జివో నృపనందన ॥

దృష్ట్వా శుమ్నం వినిహతం దారుణం దేవకంటకమ్ । ఆజు పరమానందం బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః॥

దేవీస్తుతిం సమాధాయ దేవాస్తలత్వంసంయుతాః । మాదాయదేవేశ్వర కర్తుందర్య నమాదరాత్ ॥

శ్లో॥ బద్ధాంబలిపుటాస్సతా తుష్టువుఃప్రణతాశ్శివామ్ । నాకా
నాంచహితార్థాయ దేవిసూక్తానిపార్థివ ॥

బ్రహ్మసరస్వతీసూక్తం లక్ష్మీసూక్తంజవార్దనః । సూక్తంతథా
మహాకాశ్యా శ్శంకరస్వయమబ్రవీత్ ॥

బ్రహ్మపాచః । అజాంపురాణీ మమరాంసనాతిసిం । చతు
ర్భుజాం పుస్తకమక్ష ధారిణీమ్ । వరాభయాభ్యా మనుశోభిహంతాం
సమామితాంబాద్య జరావినాశినిమ్ ॥

సరస్వతీంతామను నామివాంచం । వచఃప్రదాం హంసవరాధి
రూఢాం । ముక్తామణిద్యోతితకణ్ఠహారాం । భాగ్యైకలభ్యాం పరమాం
పవిత్రామ్ ॥

శ్రీకంఠశ్రీ త్రయశోభమానాం । దశాంసూర్యేణ కృతాను
రూపాం । పశ్చారవాసో భృతభూగృహారాం । సరస్వతీం తాంప్రణ
మామిదేవిమ్ ॥

కళాధ్యయన్త్రాం మణికోటిహారాం । విహారయన్త్రాం విమలై
కశోభామ్ । స్వచ్ఛాంచదాభాం స్ఫటికానురూపాం సరస్వతీంత్యాం
ప్రణమామిమూర్తిః ॥

వాక్కామకామైః పరమైః పవిత్రైః । సృగామితాంప్రీంవర
దానదత్తైః । బీజైరమీంభిఃకపిబీజయుక్తైః । క్షీంయుగ్మమితైః । రిశిమన్త్ర
రాజః ॥

ఏకేనచైకేనచయుగ్మకేన । ద్వాభ్యామదైకేన తద్దైవశేషైః ॥
కరాంక్షల్పైః పరమోత్తమేయం । విహన్తివాపానిచసాధనాకామ్ ॥

దృఢేనదైత్యంఖల యాచస్పృహ్య । విధాతృపత్న్యాచ తద్దైవ
వాచా । శ్రీంక్షీంచ వహ్న్యైకిల శోభయాచ । న్యాసైరమీంభిఃపఠితో
పితమ్భుః ॥

ద్రవ్యేన హోమాత్స కలార్థసిద్ధి స్సుకింశుకైర్వాగ పిసిద్ధిమ్
చ్ఛేత్ । తత్సాహచ ర్యేణరమానివాస స్సుపాయసేనాపిచ జేదసిద్ధిః ।

సత్వాంచతేమహిమానంవిదమ । సరస్వతీంతాం ప్రథితాం
హిలోకే । జానన్తిః । బుద్ధుదా భూమితోయే । జడవయంబ్రహ్మ
హరిశముఖ్యాః ॥

తద్ధైవవాచాచవయం వదామో । జఘ్రామశక్త్యాచ తద్ధైవజీ
వాః । జశ్యామహేరూప మిదంమహేశి స్పృశామ సామౌత్వయి
సంయుతాయామ్ ॥

స్వాదం విదామస్తవశక్తియోగా స్పృశ్ణామహేరూప్య విరోమ
హే శిగచ్ఛామహేరూప శక్తిప్రభావా దానందయక్తాస్తవసన్నిదేశాత్ ॥
అత్థామన స్త్వం త్వమిహసిదేహ । స్త్వమేవపఞ్చేన్ద్రియ పఞ్చ
తత్త్వం త్వమేవవైవిధయాశ్శబ్దముఖ్యాః । పరాపరేశీపరమాత్వమేవ ॥
రవిశ్చతే ॥ చంద్రమాశ్చతే ॥ తారకాశ్చతే ॥ భూశ్చతే ॥ జలం
చతే ॥ తేజశ్చతే ॥ వాయుశ్చతే ॥ వ్యోమచతే ॥ శబ్దశ్చతే ॥ స్పర్శశ్చతే ॥
రూపంచతే ॥ రసశ్చతే ॥ గంధశ్చతే ॥ శ్రోత్రంచతే ॥ త్వక్చతే ॥ చక్షు
శ్చతే ॥ రసనాచతే ॥ ఘ్రాణంచతే ॥ ప్రాణశ్చతే ॥ అనిసశ్చతే ॥ వ్యాన
శ్చతే ॥ ఉదాసశ్చతే ॥ సమాసశ్చతే ॥ నాగశ్చతే ॥ కూర్మశ్చతే ॥ కృకర
శ్చతే ॥ దేవదత్తశ్చతే ॥ ధనంజయుశ్చతే ॥ భూతాత్మాచతే ॥ పరమా
త్మాచతే ॥ జ్ఞానాత్మాచతే ॥ సర్వాత్మాచతే ॥ మమచిత్తం త్వయ్యేవవి
నివేశ్యతామ్ ॥

యదానచారం భవనానిజీవా నాహంనిష్ఠుర్నచ పార్వతీశః ॥
నచత్వరోనాపి సదాశివశ్చ ॥ త్వమేవచాశీర్వాసివాధవిష్యసి ॥

కాలస్త్వమేవాసి జగత్రయాణాం శ్వభావతుర్యాని కళాత్వ
మేవ ॥ త్వమేవశ్శ్వంచపరాత్మశక్తి ర్నమోమితే పాదయుగంచదేవీ ॥

త్వమేవవాణీ నిఖిలాశ్చవేదా ॥ స్త్వంశబ్దశక్తిశ్చ తథార్థశక్తిః ॥
త్వంబ్రహ్మవిద్యాసిపరాపరేశి ॥ త్వాంబ్రహ్మశక్తింశరణంప్రపద్యే ॥

సూక్తంతవేదం సుభగేనరస్వతి ॥ పౌత్రశ్చమధ్యాన్న ఇహే
తిసాయం । పఠంతియేత్రధయాపూతచిత్రా ॥ నేభాగమోక్షో సహసా
లభంతే ॥

నతేకుయోనిం నదరిద్రతాంచ । త్వధ్యాత్మతాపంచససంలభం
తే ॥ తపవధన్యాశ్చతపవపూజ్యా ॥ స్పర్శత్రసంమాస యుతాభవంతి ॥

ఇదంపురాణం విరజంసుధామయం । యత్తత్వభూతం జగతాం
త్రయాణామ్ ॥ తేప్రాపునంతి ప్రకటప్రభాసం । త్వంశర్వ యోనిం
శరణం ప్రపద్యే ॥

ఋషిరువాచ॥ స్తుత్యానయా వేదవాణ్యా సర్వసార స్వరూప
యా! ప్రసన్నా దేవ దేవేశీ మహాపూర్వాసరస్వతీ ॥

అవిర్భూతామగః దేవీ బ్రహ్మతో మైకకారిణీ॥ ఉవాచవచనం
దివ్యం బ్రహ్మచంద్రాదాయకమ్ ॥

శ్రీ దేవ్యువాచ ॥ స్తుత్యానయాచ తే బ్రహ్మ స్మృతంతోషనమ
స్వితా । ప్రీతాస్మిప్రియగాఢేవ వరస్సంతోషకరకః॥

బ్రహ్మనాచ! తవ్యథామేమనోదేవీ కృథంభవతు సర్వదా!
ఏషఏవ వరస్సాత్మో సు త్తమోప్రియతేమయా ॥

స్వనూక్తేచాపి దేవేశీ దివ్యం తేజోవిధీయతామ్ । తే నకార్యా
ణిసిద్ధ్యంతి సాధకానామహత్యనామ్॥

శ్రీ దేవ్యువాచ ॥ సర్వదాతేమనోదేవ కులధర్మేనుపూజితే ।
కృథం భవతుసూక్తంచ ప్రసాదాన్మేవరంతవ॥

సర్వసిద్ధి ప్రదంచాస్తు పరమానంద దాయకం । వినాసూక్తం
పరేద్యస్తు స్తోత్రంసప్త శతీతీచ ॥

మాతృగామీసవిజ్ఞేయో సరకేవాసతత్పరః । మమావజ్ఞాపరా
ధేన బ్రహ్మహ్నురాంగతింప్రజేత్ ॥

ఋషిరువాచ॥ ఏవముక్త్యావచోదేవీతూష్టిరూసిన్నప్రాప్తమ్॥

ఇతి శ్రీరద్రాయామశే ఘటతంత్రే దేవీమహాశ్లేష్మ మహాసర
స్వతీ సూక్తమ్ నామసప్తదశఃపటలః॥

ఇతి శ్రీ మహాసరస్వతీసూక్తమ్ సమాప్తమ్

శ్రీ మహాలక్ష్మీసూక్తమ్ .

అసశ్రీ మహాలక్ష్మీసూక్త మహా మంత్రస్య - విష్ణు ఋషిః-
ఉష్ణిక్ ఛందః - శ్రీమహాలక్ష్మీదేవతా- హ్రం బీజం- హ్రీం శక్తిః-
హ్రూంకీలకం - శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః ।
హ్రం మిత్యాది కరాంగన్యాసః- భూర్భువ స్సువరోమితి దిగ్బధః॥

ధ్యానం ॥ వందేలక్ష్మీం పరశివమయీం తప్తజాంబూనదా
భాం । తేజోరూపాంకనకవసనాం సర్వభూషోజ్జ్వలాంగీం । బీజాపూరం
కనక కలశం హేమపద్మం దధానా మాద్యాంశక్తిం సకలజననీం విష్ణు
వామాంక సంస్థాం॥ లమిత్యాది పంచోపచారాః కుర్యాత్ ॥

ఋషిః పూజాచ ॥ భూయశ్శ్రుణు మహాభాగ దేవీ మాహాత్మ్య
ముత్తమమ్ । అధాంజలింసమాధామహ హరిఃప్రోహచవిశ్వకృత్ ॥

హరిరువాచ ॥ పరాంపరేశాం జగదాదిభూతాం । వరాంవరే
ణ్యాం నరదాంపరిష్ఠామ్ । వరేశ్వరీం తాంవిబుధైః ప్రగీతాం, తాంవిశ్వ
యోనిం శరణంప్రపద్యే॥

శ్రియంసమస్తై ర్నిధివాసభూతాం । మహాసులక్ష్మీం ధరణీధరా
ణామ్ । అనాదిమాదిం పరమార్థరూపాం । త్వాంవిశ్వయోనిం శరణం
ప్రపద్యే ॥

ఏకామనేకాం వివిధాంసుకార్యాం । సుకారణాం సదసద్రూః
ణీంచ । కల్యాణరూపాంచ శివాంశివప్రదాం । త్వాంవిశ్వయోనిం శర
ణం ప్రపద్యే ॥

సర్వాశ్చ్రమాం సర్వజగన్నివాసాం । శ్రీమృహాలక్ష్మీ సురాణి
దేవీం । శక్తిస్వరూపాంచ శివస్వరూపాం । త్వాంవిశ్వయోనిం శరణం
ప్రపద్యే ॥

కామాభిధాంత్యా మధివాసభూతాం । హింసాపిణీం మన్మథ
బీజయుక్తాం । కళాభ్యబీజాం పరమార్థసంజ్ఞాం । రమాం విశాలా
కమలాధివాసామ్ ॥

వైశ్వానరస్త్రీసహితేన దేవీం । శ్రీమంత్ర రాజేన విరాజమా
నామ్ । సర్వార్థదాత్రీం పరమాంపవిత్రాం । త్వాంవిశ్వయోనిం శర
ణంప్రపద్యే॥

త్రికోణ పంచారయుగ ప్రభావాం । షట్కోణ మిత్రాం ద్విద
శారసంయుతా । అష్టారచక్రాధివాసభూతాం । తాంవిశ్వయోని
శరణం ప్రపద్యే ॥

పునర్దశారద్వితయేన సంయుతాం । పంచారకోణాం కితభూ
గృహీంచ । యంత్రాధివాసామ పియంత్రరూపాం । త్వాంవిశ్వయోని
శరణం ప్రపద్యే॥

సంధావితాం సర్వసురై రగమ్యాం । సర్వస్వరూపా మపిసర్వ
సేవ్యాం । సర్వాక్షరన్యా సవశాం పరిష్ఠాం । త్వాంవిశ్వయోనిశర
ణం । మనశే॥

సమీపిని పోత గూర్చున్న బీదార్థానందవిద్యా ప్రజపతి
యే త్యాం । తనవిరాజేంద్రవిమృష్ట పాదవిద్యాధరాపవయశోలభంలే ।
ప్రాజ్ఞుడు ప్రతి విధమునా శ్రీ పుణ్యాంసుభూజ్ఞాం కర
మార్గదర్శిని జగద్రేంద్రాద్వంద్వవిచిత్రాదాత్రీతపవధర్మా కళ
మార్గదర్శిని ।

బాగుంటింకా నీ నీ సహా బ్రహ్మవిగీతం మహితం మహేశి ।
కేచిన్మహంతి నిజస్వరూపానంత తేదేవపరంసుఖమ్ ।

ప్రస్తుత ప్రస్తుత ప్రస్తుతే । ప్రస్తుతే దాత్రైః కులయోగ
యైః కేచిన్మహంతి నిజస్వరూపానంత తేదేవపరంసుఖమ్ ।

ముపి దాగుచు ఇతిన్మత్వాయదాదేవోమహాలక్ష్మీందర్శనమ్ ।
చతుర్భుజాగ్రయ రాం మహిమానురభూతినీమ్ ।

అకరాత్రీమహాలక్ష్మీః శ్రీరత్నాన్మతిగారవాలి । ఉపాద్యుత
శోభాధ్యా నారాయణవిజయినీమ్ ।

మహిమ మహిమ నారాయణనారాయణ । దాన్యామృతాతప్య
మపి తపస్సునివశీకృతా ।

హరి రుద్రాచ ॥ మారోపరమకల్యాణి మహాలక్ష్మీ వరప్రదే ।
కులాచారముతోమేస్తు పరత్వేచ్ఛపయాశివే ॥

తపనూక్తం దురభయం భవత్యుప్రీతికారకమ్ ।

శ్రీదేవువాచ నివమస్తుమహాభాగ నారాయణ సవాతన ।

శ్రీనూక్తమేతద్విద్యానామస్తు పరేర్హప్తశతీంచరః । సంప్రాప్నోతి
మహాభూతం కారచందరకంఠిల ॥

లభ్యేంద్రవిద్యానామస్తు మహాభూతవిభూతితః । లక్ష్మీనూక్తం
పరేర్హప్తశతీంచరః । సంప్రాప్నోతి మహాభూతం కారచందరకంఠిల ॥

మునివాచ నివమస్తుమహాభూతవిభూతితః । లక్ష్మీనూక్తం

ఇతి శ్రీరత్నాన్మతిగారవాలి దేవీమహాత్మ్యై మహా
లక్ష్మీనూక్తం నామాష్టాదశః పటలః

ఇతి మహాలక్ష్మీనూత్తమ్. సమాప్తమ్. ॥

త్వమిహాస్మిదేవీ । వారాధయంతీ హకుమధ్యస్తే । అంధంతమోయే
 ప్రివిశంతి మూఢా । స్వద్వర్జనంనూ స్తుమరాత్మీ నాంతే । ఋషి
 రువాచ ॥ ఇతివాక్యం సమాకర్ణ్య పరమామృతసమ్మిలే । ప్రసన్నా
 భాస్మహదేవీ వ్రీయతామిహితోషరః ॥ ఇత్యువాచవిశాలాక్షీశంభో
 రానందదాయినీ । ప్రిసన్నాపరమాక్షాన సంయతాశీన భాషణాత్ ॥
 శ్రీదేవ్యువాచ ॥ ప్రియతాంతుకహాస్తిన్ పరోదగతివర్గభా । దాస్యమ్యు
 వాలవ్యమపి తవస్తుతి సతీకృతా ॥ ఏవకివాచ ॥ నకులా చారతోదేవి
 మతిర్మేస్తుకదాచన । శిథిలాదేన దేవేనీ సూక్తంచ సఫలంతవ ॥ ఋషి
 రువాచ ॥ ఏనమస్త్రితి చోక్త్వాహి తిస్రోదేవ్య స్సనాతనాః । అంతర్థ
 మాపుః పరమా మంవికా స్తిమితాభవేత్ ॥ అథతా సువ్రతా
 దేవాన్ప్రొవాచ వచనంముదా । సంతోష యంతీచ ముహుర్భక్తాను
 గ్రహతత్పరా ॥

శ్రీదేవ్యువాచ ॥ శ్రుణుతప్రీతినంయుక్తా బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః
 దేవీసూక్తంపఠందేయం భవిష్యతిపరార్థకం । దేవీసూక్తంవినాదేవా
 దేచసప్తశతినరాః । శ్రోష్యంతిచ పరిష్యంతి తేహంశాపఃపదేపదే ॥
 దేవీసూక్తం వినాపాతోహ్యరిణ్యే రోదనంతథా । స్తోత్రత్రయేణచానేన
 పూర్ణస్తోత్రం భవేదిదం ॥ మాతస్సప్తశతీస్తోత్ర ఫలశ్రుతిలిహోచ్చ
 తామ్ । యాంసమాకర్ణ్యజీవానాం విశ్వాసాజాయతేభృశమ్ ॥

ఋషిరువాచ ॥ ఇతివాక్యంసమాకర్ణ్య బ్రహ్మవిష్ణు శివోదితం ।
 ఫలశ్రుతిమథోవాచ స్తోత్రస్యాస్యమహామతే ॥

ఇతి శ్రీ సుద్రయామరే ఘటతంత్రే దేవీమాహాత్మ్యే

మహాకాళీసూక్తం నామఏకోనవింశః పటలః

ఇతి మహాకాళీసూక్తం

సమాప్తమ్.

నామ । ఆతో దేవా అవస్తు నోయతో విష్ణుర్విచక్రమే । పృథివ్యా
 స్సప్తభామభిః । ఇకంవిష్ణుర్విచక్రమే త్రేణానదధేక్షకమ్ । సమూఢ
 మస్యపాగం నులే । త్రిణిపపదా విచక్రమే విష్ణుర్హివా అహభ్యః ।
 తతో ధర్మాణి ధారయన్ । విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతోవ్రతానీ
 పన్నతే । ఇన్ద్రస్త్వ యజ్ఞస్సఖా । తద్విష్ణోఃపరమం పదగంసదా
 పశ్యన్నిసూరయః । దివీవచతురాశితమ్ । తద్విప్రాసావిప్రస్యవోహగ్నృ
 వాం సస్సమిన్ధతే । విష్ణోర్యత్పరమం పరమ్ ॥

స్తహనా చవతు । స్తహనా భువన్తు । స్తహ వీర్యం కరణావహైః ।
 తేజస్వినావధిత మస్తు మావిద్విషావహైః ఓం శాన్తి శాన్తిశాన్తిః ॥
 హరిః ఓమ్ ॥ ఇతి నారాయణసూక్తం సమాప్తమ్.

అథ నారాయణోపనిషత్.

హరిః ఓమ్ ॥ అథపురుషోహవై నారాయణో ఒకామయతప్రజా
 స్సృజేయతి । నారాయణాత్ప్రేణాజాయతే । మనస్సర్వేన్ద్రియాణిచ ।
 ఖంబాయర్జ్యోతిరాపః పృథివీ విశ్వస్యధాని । నారాయణాద్భూత్స
 జాయతే । నారాయణాద్రుద్రోజాయతే । నారాయణా దిన్ద్రోజాయతే
 నారాయణాత్ప్రజాపతయః ప్రజాయతే । నారాయణాద్వాదశాదిత్యాః
 రుద్రా వనవస్సర్వాణిచభద్రాగంసి । నారాయణాదేవ సముత్పద్యతే ।
 నారాయణాత్ప్రేవతకన్తే । నారాయణే ప్రతీయతే ॥

ఓమ్ । అథ నిత్యోనారాయణః । బ్రహ్మనారాయణః । శివశ్చ
 నారాయణః । శక్రశ్చనారాయణః । ద్రావాపృథివ్యాచ నారాయణః ।
 తాలశ్చ నారాయణః । దిశశ్చ నారాయణః ॥

అధర్మ నారాయణః, అనర్హహిత్య నారాయణః, నారాయణ ఏవేర
గం సర్వమ్, అనర్హతం మచ్ఛత్యమ్. నిష్కళ గో నిర్జ్వలనిష్ఠి
కల్పా నిగభ్యాతిత్పుష్పా ఏవఏవో నారాయణః. సద్విశేషో ఽస్తి
కత్తిత్, యదవంతే. సవిష్టం శేషభవతి సవిష్టం శేషభవతి.

ఓమిత్యేనా హ్యుచ్యతే. సమత్తి ప్రచ్ఛతే. నారాయణా
చేత్యే వస్త్యతే. ఓమిత్యే శాశ్వతం. సమత్తి ద్వైతక్షరేనారా
యణాచేతి పశ్యక్షరాణి. ఏతద్వై నారాయణస్యా ద్వాక్షరం ప్రసం.
యోహవై నారాయణస్యా ద్వాక్షరం పదమిత్యేతి. అనపబ్రువ స్సర్వ
మాయురైతి. విస్తతే ప్రాజాత్యగ్ం. నారాయణం గాత్యమ్ తతో
ఽమృతత్వమశ్నుతే తతో ఽమృతత్వమశ్నుతైతి. యదవంతే.

ప్రత్యగానం సంబ్రహ్మపురుషం ప్రణవస్వరూపమ్. అకారకకార
మకారత్వతి. తానేకభాసమధర త్తదేవోమితి. యముక్త్యాముచ్యతే
యోగీజన్మ సంసారబద్ధనాత్. ఓం నమోనాయణా యేతి మన్త్రోప్రా
సకః. ఐ కుణ్డభవనలోకం గమిష్యతి. తదిదం పరం పుణ్యరీకం విజ్ఞాన
ఘనమ్. తస్మాత్తదిదావన్మాత్రమ్. బ్రహ్మశ్చ దేవకీపుత్రో బ్రహ్మ
ణ్యో మధుస్తాననోమ్. సర్వభూతస్థమేకం నారాయణం. కారణరూ
ప మకారపరబ్రహ్మం. ఏతదక్షర్యణో ఽయోగితే. ప్రాతిరక్షియా
నో రాత్రికృతం పాపం నాశయతి. స్థాయమక్షిరూనో దివసకృతం
పాపం నాశయతి. మాధ్యన్ది నమాదిత్యాభిముఖో ఽక్షియానః. పంచ
పాతకఉపపాతకాత్పీముచ్యతే. సర్వవేద సారాయణపుణ్యలభతే.
నారాయణ సాయుజ్య మవాప్నోతి నారాయణ సాయుజ్య మవా

హస్తాని యవివంజైః । ఇత్యుప్సమత్ ।

ఇతి నారాయణో పనిపత్సమాప్తః.

పి త్య మే ధ ప న్న మ్.

ఓమ్ సంత్వాసిహ్వామి యజుషాప్రజానాయుర్ధనంచ ॥

ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః॥

హరిః ఓమ్॥ పశ్యేయవాగ్ం సంప్రసతో మహారను బహుభ
వన్మహిన పర్వశామ్ । తైవస్వతగ్ం సంగమనంబహానాం యమ/
రాజాగ్ం వివిషానువస్యతే । ఇనంతావత్త్రం ప్రభమం న్యాగ
తైవయాగయాదిహ విధః పురా । ఇష్టాపూర్తమను సంకల్ప దక్షిణ
యథాతే దత్తం బహుధా విబద్ధమ । ఇమాయనజ్మితే వహ్ని ఆ
సిథాహవోధవే । యాభ్యాం యమస్య సాదనగ్ం సుకృతాం చ
గచ్ఛతాత్ । పూషాత్వేతశ్చావయతు ప్రవిద్వాననష్టపశుభ్యవన
గోపాః । సత్వైశేధ్యః పరిదదాత్ప్రభోః ౭గ్నిదేవేధ్య స్సుః
త్రేధ్యః । పూషేమా ఆశాఅను వేదసర్వాస్సా అస్మాగ్ం అభయ
మేన నేమత్ । స్వస్తిదా అఘ్నిగ్ని స్సర్వభీరో ౭ప్రియచ్ఛస్త్వర ఏ
ప్రవిద్వాత్ ॥ ౧ ॥ ఆయుని శ్వాయుః శరివాసతిత్వా పూషాత్వాపా
ప్రపశ్చ పురస్తాత్ । యత్రాసతేసుకృతోయత్రితేయయు సత్రత్వా
స్సవితా దధాతు । భువనస్య పతత్తదగ్ంహవిః । అగ్నే రయిష
సావహః । పురుషస్య సయావర్యోదధూని మృజ్మహే । యథానోఅ
నాపరః పురాజ రసరయతి । పురుషస్య సయావరివితే ప్రాణః

వరుణస్యదూతం యమస్యయో నాశకువంభుర్బుష్టమ్ । అశ్రవనా
 మేయా శ్వానో చతురక్షోశబలౌ సాధునాప్రథాః । అథాపితృస్థస్త్విద
 త్రాగ్గం అపీహి యమేన యేనధమాదం మదన్తి । యాతేశ్వానో
 యమరక్షితారాచతురక్షో పధిరక్షిన్త్రచక్షసా । తాభ్యాగ్గంరాజస్వరి
 దేహ్యేనగ్గ స్వస్తిచాన్మాఅసమీవంచధేహి ॥ ౬ ॥ ఉరుణసావసు
 తృసాపుబుష్టౌ యమస్యదూతౌచరతోవశాగ్గంఅను । తాన్తస్మధ్యం
 దృశయేనూర్యాయపునర్దత్తా వసుమద్యేహభద్రమ్ । సామవేకేభ్యః
 పవతేఘృతమేక్షకపాసతే । యేభ్యోమధుప్రధావతి తాగ్గీదేవా
 పిగచ్ఛతాత్ । యే యధ్యస్తేప్రధనేషు శూరాస్తాయేకమన్తమ్ ॥
 యేవాహుసగ్గదక్షిణాస్తాగ్గీదేవాపిగచ్ఛతాత్ । తపస్తాయే తా
 దృష్వాస్తపస్తాయే మవగ్గతాః । తప్తా యేచక్రిరే ఘృతాగ్గీ
 దేవాపిగచ్ఛతాత్ । అశ్వన్వతీ రేవతీస్సగ్గంరథధ్వముత్తివత్ప్రవరతా
 సఖాయః । అత్రాజహమయే అనన్త శేవాశ్చివావయమభివాజాను
 త్రరేమ ॥ ౭ ॥ యద్యైదేవస్య సవితుః ప్రవితిగ్గం ప్రసానధారవిరత
 మస్తరితే । యేనాపురాదిప్రమనాత్రమాత్రైశ్చేనాహంమాగ్గంప్ర
 ర్వతనుంపురామి । యారాష్ట్రాత్ప్రన్నాదప్రయన్తిశాఖాఅభిమృతాన్త
 పతిమిచ్ఛమానాః । ధాతుస్తాస్సర్వాః పవనేపథాతాప్రజయాశ్చాన్మా
 ప్రాయ్యా వర్చ సగంస్సృజాథ । ఉద్వయం తమప్రర్చివ్యోహోహ్యతి
 నుత్తరమ్ । దేవం దేవత్రామార్త్యమగ్నజ్యోతిరుత్తమమ్ । ధాతాపు
 సాతు సవితాపునాతు । అగ్నే నేజస్తామార్త్యజ్వర్యహే ॥ ౮ ॥

స్వాగుర్వయం తమస్తస్పరిధాకామనామ్ । అస్మాత్స్వమధికాతోఽ
స్వయంత్యదధిజాయతామ్ । అగ్నయేజైశ్చానరాణాం సువగాణాం
లోకామస్వాహా ॥ ౧౦ ॥ అవశీయతాగ్ం సధస్సైవచ్ఛవ ॥ ౪ ॥

అయాతు దేవస్తుమానాభిరూతిభిర్య మాహవై హ ప్రయతాభి
రక్తా । అనీదతాగ్ం సుప్రయతేనాబర్ మూర్ధ్వా యజాత్యై మమకతు
హత్యై । యమేషవయతమానే యదైతం ప్రవామ్యుర స్మానుమాదేవ
యస్తః । అనీదత్తగ్ం స్వములోకం విదానే స్వావస్థే భవతమిష్ట వేదః ।
యమాయసోమగ్ం సునుత యామాయ జహుతాహవిః । యమగ్ం
హయత్తోగచ్ఛత్యగ్ని దూతోఅరంకృతః । యమాయమృత వస్థవిజా
హూత ప్రచతిష్ఠత । సనోదేవేష్యా యమద్విర్మాయుః ప్రజీవనీ
యమాయ మధుమ త్తమగ్ం రాక్షేహవ్యం జహోతన । ఇదంనమ
ఋషిభ్యః పూర్వజేభ్యః పూర్వేభ్యః పథిశృగ్భ్యః ॥ ౧౧ ॥ యోఽర్చ్య
కావ్యజగతః పాఠివస్త్వైక ఇద్వశీ । యమంభజ్య శ్రీహోగాయయోరా
జాఽనవరోభ్యః । యమంగాయ భజ్యశ్రవోయోరాజాఽనవరోభ్యః ।
యేనాహనన్యోధన్వానిరేవన్యాః పృథివీదృధా । హిరణ్య కత్కాఃస్థు
ధురా హిరణ్యాహనయత్కశాక్ । అశ్వననశ్యతోదానఃయమో
రాజాఽభితిష్ఠతి । యమోదాధార పృథివీం యమో విశ్వేదాం
జగత్ । యమాయనర్వమి త్రీనే యత్ప్రణద్యాయరక్షితమోయథా
పశ్చయథావద్యథా సుచదశర్షయః । యమంయోవిద్యాశ్చబ్రూ
యాభ్యుత్త కఋషిభ్యోజానతే ॥ ౧౨ ॥ త్రిశ్రుత్యైః తత్త్వైః సద్వ్య రేవ

పయః । తేనేనూముపసించతమ్ । నీతేవన్దామహేత్యాఽర్వాచీనుభ
 శేభవ । యథాసస్సుభగా సస్తి యథాసస్సు ఫలాససి । నవ్విత్తైతానిశరీ
 రాణి పృథివ్యై మాతురువస్థ ఆదభే । కేభిరదితేశంభవ । విముచ్య
 ధ్వమస్మి యాదేవయానాతాత్మియైతమసస్సారమన్యః జ్యోతిరాసామి
 సువరగన్మ । ప్రవాతావా నిపతయన్తి విద్యుత్త ఉదోషధీజాహతైవిన్య
 తేసువః । ఇరావిశ్వస్మై భువనాయ జాయతేయత్పర్జన్యః పృథివీగం
 రేతసాఽవతి । యథాయమాయ హార్యమవప్తస్పచ్చ మానవాః ।
 ఏవం వసామి హార్యం యథాఽసామ జవతోకేభూరయః । చిత్తస్స
 పరిచితః ధ్వజచిత్తశ్చయధ్వంపితరోదేవతా । ప్రజాపతిర్వస్సనయతు
 తయా దేవతయా । ఆప్యాయర్వ సంకే । ౧౬ ।

అస్మియా అగస్త్యవ్రత । ౭ ।

ఉత్తేతభ్యోమిపృథివీంత్వ త్పరీమం తోకం నిదధన్వో అహాగం
 రివమ్ । ఏతాగం స్థాణాంపితరో ధారయన్తుతే ఽత్రాయ మస్సాదనా
 తేమినోయః । ఉపసర్పమాతరం భూమిమేతా మురువ్యచనం పృథివీగం
 సుశేవామ్ । ఉణాంమృదాయవతీర్దక్షణావత్యేపాత్వా సాతువిరము
 త్యాఉపస్థే । ఉచ్చుచ్చున్యపృథివిమావిభాధిథా స్సాసాయనాఽన్యై
 భవనూపవంచనా । మాతాపుత్రంయథాసిచాఽభ్యేసం భూమివ్యయ
 ఉచ్చుత్సామానాపృథివీహిష్ట సిద్ధహస్రం మిత్ర ఉప్రహిత్ర యన్తామ్ ।
 తేక్షుహాసామభుశ్చతోవిశ్వాహాఽన్యైశరణాన్యన్యైరేవచిధానా
 హరితీరన్యసిన్యన్తుభేవః । తిలవథ్నాఉర్జమన్యై మహానా విశ్వాహాన్

అపూప వాస్త్వతవాగ్ంత్య రుశేహసీదతూ త్తభ్నువస్పృశివీం
 ద్యాముతోపరి । యోనికృతః పథికృతః సప్తర్యత యేదేహానాం ఘృత
 భాగా ఇహఫా । ఏషాతేయమసాదనేప్యథా నిధీయతేగృహేఽసా । దశా
 ఊరాతాగ్ం రక్షస్వతాంగోపాయస్వతాంతేపరిదదామి తస్యాంత్యా
 మాదభన్వితరోదేవతా । ప్రజాపతిస్త్యాసాదయతు తయాదేవతయా ।
 అపూపవాశ్చృతవాస్త్విరవాదధివాస్మధుమాగ్ంత్య రుశేహసీదతూ త్త
 భ్నువస్పృశివీం ద్యాముతోపరి । యోనికృతః పథికృతః సప్తర్యతయేదే
 వానాగ్ం శృతభాగాః క్షీరభాగా దధిభాగా మధుభాగా ఇహఫా
 ఏషాతే యమసాదనేప్యథా నిధీయతే గృహేఽసా । శతాక్షరాస్తహ
 స్రాక్షరాఽయతాక్షరాఽచ్యుతాక్షరా తాగ్ం రక్షస్వతాంగోపా
 యస్వతాంతేపరిదదామి తస్యాంత్యా మాదభన్వితరోదేవతా ।
 ప్రజాపతిస్త్యాసాదయతు తయాదేవతయా । ౨౦॥

అపూపవానసాదశ ॥౨॥

ఏతాస్తేప్యథాఅమృతాఃకరోమియా సేధానాః పరికిరామ్యత్ర
 తాస్తేయమః పితృభిస్సంవిధానోఽత్రిధేనూః కామదుఘాఃకరోతు ।
 త్వమజ్జానాపథీనాంపయోబ్రహ్మణశ్చద్విదుః । తాసాంత్యామధ్య
 దాదదేచరభ్యో అపిధాతవే । దూర్వాణాగ్స్తమ్బమాహరై తాంప్రీ
 యతమాంమమ । ఇహూందిశం మనుష్యాణాం భూయిషాః శ్రమవిరో
 హతు । కాశానాగ్స్తమ్బమాహర రక్షసా మఘహత్త్యై యవతస్య
 దిశః ప్రరాభతన్న పూయతో యదాతే నాభివ్రామ్యహః । దర్భాణాగ్

స్తమ్భమాహర పితృణామోషధీంప్రియామ్ । అన్వస్యైమూలం జీవా
 దనుకాణ్డ మసోఘలమ్ ॥ ౨౦ ॥ లోకంవృణతా అన్వసూనదోహసః ।
 శంవాతశ్శగం హితేఘ్న షిశ్శముతే సన్వోషధీః । కల్పంతా తేదిశస్స
 ర్వాః । ఇరమేవషేతోపరామాతి మా రామకాంచన । తథాతదస్వి
 భ్యం కృతంమిత్రేణ వరుణేనచ । వరణా వారయాద్దిగం దేవోవస
 స్పతిః । ఆత్రైవిర్ముత్యై ద్వేషాచ్చవసస్పతిః । విభృతిరసి విభార
 యూస్మగ్నఘాద్వేషాగ్ని తమిశమయూస్మగ్నఘాద్వేషాగ్ని సియవలియ
 వయూస్మగ్నఘాద్వేషాగ్ని ప్రుణివీగచ్ఛాస్త రిక్షంగచ్చ దివంగచ్చది
 శోగచ్చ సువర్గచ్చ సువగ్గచ్చదిశో గచ్చదివం గచ్ఛాస్తరిక్షం గచ్చ
 పృణివీగచ్ఛా ౭పోవాగచ్చ యదితత్రతే హితమోషధీఘ ప్రశిశ్మి
 శరీరైః । అశ్వస్వతీ శేవతీర్యద్వైదేవస్య సవితుప్రవిత్రం యారాప్తా
 త్వన్నాదక్షయం తమస్తస్పరి ధాతా పునాతు ॥ ౨౧ ॥

అశ్నోఘలు ధాతా పునాతు ॥ ౭ ॥

అరోతాయజ్ఞ రసంగృణానా అనుపూర్వం యతమానా
 యదిష్ట । ఇహత్వేష్టాసు జనిమా సురత్నోద్దీఘా మాయః కరతుజీవ
 సేవః । యథా౭హా న్యనుపూర్వం భవన్తి యథతావఙ్ముతు భిర్యన్తి
 క్షుప్తాః । యథాన పూర్వ మహోజహాతేవాధాతరాయూగ్నింపి కల్ప
 యైషామ్ । నహితే అగ్నేతనువైక్రూరంచకారమర్త్యః । కపిర్బభస్తి
 తేజసం పునజ్జరాయుగారివ । అపనశ్శోశుచ న్నమమగ్నే శుశుద్ధ్యార్
 యిమ్ । అపనశ్శోశుచనమం మృత్యవేష్యాహః । అనశ్శాహమనాగరబా

మహాస్వస్థయే । సప్తస్థివదేవేభ్యో వహ్నిప్రంపారణోభవ । ౨౩ ।
 ఇమే జీవావిమృతై రావవతిశ్చ భూద్భద్రాదేవ హూతినో అద్య
 ప్రాజ్ఞో ఒగామాస్మతయే హసాయద్రా ఘీయ ఆయుః ప్రతరాం
 దధానాః । మృత్యోః ప్రదంయోవయంతో యదైమద్రా ఘీయ ఆయుః
 ప్రతరాందధానాః । ఆప్యాయమానాః ప్రజనూధనేనశుద్ధాః పూతా
 భవధయన్తి యానః । ఇమంజీవేభ్యఃపరిధిం ధామిమానో నుగ్రాజపశో
 అర్ఘమేతమ్ । కతంజీవన్తశరదః పురూచీ స్తిరోమృత్యుండద్మహేపర్వ
 తేన । ఇమానాఃరవిధ వాస్సుపత్నీ రాజ్ఞోనేన స్తర్విపాసంమృశంతామ్ ।
 అనశ్రవో అనమీవాస్సు శేవాఆరోహన్తు జనయో యోవిమక్రే ।
 యదాజ్ఞానంత్రైకగుడఃకాతగంహిమవనస్పరి । తేనామృతస్యమూలే
 నారాతీర్జమ్భయామసి । యథాత్వముద్భవధోస్య వధేవృథివ్యాఅధి ।
 వినమిమఉద్భవస్త్రితాన్యాయశనాబ్రహ్మవచనేన । అజోఒస్యజాన్య
 ద్దహుద్వేషాగంసియవో ఒసియయా స్మదహుద్వేషాగంసి । ౨౪ ।

భవమ్భయామసి త్రిణిచ । ౧౦ ।

అపవశ్శోశుచద్రఘమగ్నే శుశుద్ధ్యాయమ్ । అపవశ్శోశుచద్ర
 ఘమ్ । సుత్రేత్రియా సుగాత్రయా వసూయాచ యజామహే ।
 అపవశ్శోశుచద్రఘమ్ । ప్రియద్భన్దిష్ఠవిహంప్రాస్మాకాసశ్చస్తూరయః ।
 అపవశ్శోశుచద్రఘమ్ । ప్రయదగ్నేస్సహస్వతో విశ్వతోయన్తిసూ
 రయః । అపవశ్శోశుచద్రఘమ్ । ప్రయతేలగ్నేసూరయోజాయేమహి
 ప్రితేవయమ్ । అపవశ్శోశుచద్రఘమ్ । ౨౫ । త్వగ్గంహివిశ్వతోముఖ

విశ్వతః పశ్చిమారసి । అపనశ్శోశుచక్షుః । ద్విషానో విశ్వతోము
ఖాతి నావేవపారయ । అపనశ్శోశుచక్షుః । సనస్సిన్ధు మివనావ
యాఽతి పరపాస్త్యస్తయే । అపనశ్శోశుచక్షుః । అపఃప్రవణా
దివయ తీరవాస్మధ్నస్త్రిదతామః । అపనశ్శోశుచక్షుః । ఉత్వనా
దుక్షానైవాపాస్మధ్నస్త్రిదతామః । అపనశ్శోశుచక్షుః । ఆనందా
యప్రమోనాయపురరాగాగ్నస్వాస్త్యహన్ । అపనశ్శోశుచక్షుః ।
సజైతత్ప్రమోయతే గౌరత్వః పుంసః పశుః । యత్రేదంబ్రహ్మ
క్షియతేపరిధిః పరాయక మపనశ్శోశుచక్షుః ॥ ౨౬ ॥

అశుచుః చ త్యాచ ॥ ౧౧ ॥ *వసుషా. స్వస్తా.

అపశ్యామయవతినూచర స్తీమృతాయ జీవాంపరిణీయమా
నామ్ । అస్తేనూతమసాచావృతాఽసి ప్రాచీమవాచీమవయన్నరి
ప్త్యై । మయైతాంమాగ్నస్తాం భియమాణా దేవిస్తతీ పితృలోకం
యజ్ఞేషి । విశ్వవారాదభసంవ్యయన్త్యభానో లోకాపయసాఽఽ
వృణోహి । రయిషామగ్నిం మధుమ నమూర్మిణిమూర్జ స్సంతంతావ
యసాప్రసగ్ంసదేమ । సగ్ంరయ్యాసమువర్చనాసచస్వానస్త్యస్తయే ।
యేత్రేవారోచ మృతాయేజాతాయేచదన్త్యై । తేభ్యోమృతస్యధార
యిత్రుంమధుధారావృన్తీ । మూతా నదాగ్నిం దుహితా వసూ
నాగ్ స్వసాఽఽదిత్యానామమృతస్యనాభిః । ప్రణవోచంచిత్రుక్షే
జనాయ మాగామనాగ్రామదిలింపధిష్ట । విబహూదకం తృణాన్యత్తు
ఓముఃస్పృశత ॥ ౨౭ ॥ వద్విష్టద్యేచ ॥ ౧౨ ॥

ప్రరేయువాగ్ంసం ప్రివిద్యాన్మవ సస్త్వాభ్యా వృత్సాన్మజో
 భాగోయంతై చతుశ్చత్వారిగ్ంశద్య ఏతస్యత్వత్పా ప్రికేతునే
 దంతే నాకేసుప్తణఃం యాతేయే యధ్యస్తేతపసాశ్శ్వస్తి రేవతీ
 స్సగ్ం రభధ్యమహ్నివిగ్ంశతిర్యంతే యత్త ఉత్తిష్ఠదంత ఉత్తిష్ఠ
 ప్రేహ్యశ్శ్లో యద్యాఉస్యయమయంపశ్చవిగ్ంశతిరాయాతుత్తిగ్ం
 శద్యైశ్వానరేతస్మిన్ప్రపృష్ఠమమపేతాహూ భిర్యజ్యన్తామహ్నియా
 అదితేపారంవ ఆప్యాయస్యస్తప్తవిగ్ం శతిరు త్రేతభ్నిమ్య ఊత్తిస్తేభ్యః
 పృథివిపక్షోతాపరం మేతగ్ంపృథివ్యాఅస్తరిత్య ద్యాతిగ్ంశద
 సూపవాససా దశతతదతై తాస్తే తేదిశస్సవాః ఇదమశ్వేన్విగ్ంశతిరా
 రోహత తనువైక్రూరం చకారపునమృత్యవై మానోనుగాద్దద్ధమా
 ఇమా నారీః పరిత్రయోగ్ం శతిరప సస్సుక్షేత్రియా ప్రయద్యన్తిష్ఠః
 ప్రయదగ్నేః ప్రయతే అగ్నేత్వగ్ంహి ద్విషస్సనస్సిన్ధుమాపః ప్రివణా
 దుర్వనాదాస్తదాయ సవైతత్రయత్రేదం చతుర్విగ్ంశతిరపశ్యామా
 పృణిహి ద్యాదశ ద్యాదశ ॥ ౧౨॥

ప్రరేయువాగ్ం సమాయాత్యేతాస్తేసప్తవిగ్ంశతిః ॥ ౨౨॥

సంత్యాసిజ్ఞామి యజుషా ప్రజామాయుధానంచ ॥

ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి హరిః ఓమ్ ॥

సుమజ్ఞ లీరియం వధూరిమాగ్ం సమేత పశ్యత ॥ పాశాగ్ం

మన్యైదత్వా యథాస్తం విపరేతన ॥ హరిః ఓమ్ ॥

ఇతి పితృమేధ స్వమాప్తః.

తైత్తిరీయో పరిపత్, (శీతావల్లి)

సః ఓమ్ శంసోమిత్యేవకః శంసోభవత్యర్థమాశంస
ఇత్యోబృహస్పతిః సంసోవిష్ణుశాస్త్రముః । సమోబ్రహ్మణే నమస్తే
వాయా । త్వమేనప్రకృత్యంత్రంబ్రహ్మసి త్వమీష ప్రకృత్యంత్రం బ్రహ్మవది
వ్యామి । ఇమశంవి వ్యామి । ప్రత్యంవదిష్యామి । తస్మాదువతః । తత్త్వ
క్తామవతః । అవతుహమ్ । అవతువత్తారమ్ । ఓం శాన్తి శాన్తి
శాన్తిః । శీతాంవ్యావ్యాప్త్యముః । సభాకన్యకః । మాత్రాబలమ్ ।
నామనర్తకః । తస్య కన్యకాకన్యాయః । ౨ శీతాంపశ్చ ।

సూక్తాయకః । సహనా బ్రహ్మక్షర్పణమ్ । అథాతస్సగంహితా
తానా । విహరం వ్యాభ్యాప్త్యముః పంచస్వధి కరణేషు । అధిలోక
మధివ్యోతిష మధివిద్య మధిప్రజమధ్యాత్మమ్ । తామహానగంహితా
కత్యాచక్షతే । అథాధిలోకం । పృథివీపూర్వ హవమ్ । వ్యాయుత్తర
హవమ్ । తకాగ్న్యధిః । ౩ వాయుస్సధానమ్ । ఇత్యధి లోకమ్ ।
అథాధి వ్యధివమ్ । అగ్నిః పూర్వహవమ్ । ఆదిత్యశ్చ త్రర హవమ్ ।
అపస్సధిః । తైష్యతర్కానమ్ । ఇత్యధిజ్యోతిషమ్ । అథాధివిష్ణమ్ ।
అథావ్యః పూర్వహవమ్ । ౪ అస్తేవాసుత్తర హవమ్ । విద్యాస్థిః ।
ప్రజహంస్థామ్ । ఇత్యధివిష్ణమ్ । అథాధిద్రుమ్ । మాతాపూర్వ
హవమ్ । వితోత్తర హవమ్ । ప్రజాస్థిః । ప్రజనగం స్థానమ్ ।
ఇత్యధి ప్రజమ్ । ౫ అథాధ్యాత్మమ్ । అథరాహుః పూర్వ హవమ్ ।
ఉత్తరాహుః త్రర హవమ్ । వాక్స్థిః । జహ్వస్థానమ్ । ఇత్యధ్యా
త్మమ్ । ఇతిమామహానగంహితా । యవమేతా మహానగంహితా

వ్యాఖ్యాతావేదః । శబ్దయతేప్రజయప్రశుభిః । బ్రహ్మచర్యం నామ్నా
ద్యేన సువర్ణేణ లోకేన ॥ ౬ ॥

స్థానాచార్యః పూర్వసూపమిత్యధివ్రజం లోకేన ॥ ౩ ॥

యత్స్వప్నమృషానైస్సూరపః । చక్షోర్వ్యోఽక్షమృతాద్దం
బమావ । యమేర్వోమేధానైస్సూరతుః । ఉమృతస్యదేవనారాయా
యానమ్ । శరీరమే విచక్షమామ్ । త్విహ్యమేమక్షమస్తాం యా
క్ష్మాం దూరివిశ్రువమ్ । బ్రహ్మణఃక్రోశోసిమేధయాపిహితః । శ్రుకంమే
గోపాయ । ఆపహస్తి వితవ్యానా । ౭ ॥ కుత్వానాచీర సూత్రంః । వా
సాగోఽపిమమగాదత్స । త్విహ్యవేచచర్షదాం । లోమేన్రియనావహః ।
లోమశాంప్రశుభిస్తస్మాత్సాహః । ఆమాయన్తు బ్రహ్మచారిణాస్వాహః ।
* విమాయన్తు బ్రహ్మచారిణాస్వాహః । ప్రమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ
స్వాహః । సమాయన్తు బ్రహ్మచారిణాస్వాహః । శమాయన్తు బ్రహ్మచారి
ణాస్వాహః । యశోజనేఽసానిస్వాహః । శ్రేయశ్శావస్యసోఽసానిస్వా
హః । తంత్యాభగప్రవిశానిస్వాహః । సమాభగప్రవిశాస్వాహః । తస్మిన్స్సహ
స్రశాతే । నిభగూఽహంత్యయిమృజేన్వాహః । యథాఽఽపః ప్రవతా
యన్తి । యథామూసా అనూజకరమ్ । ఏవంమాంబ్రహ్మచారిణః । దాత
రాయన్తుస్తర్వతస్వాహః । ప్రతివేశోపిప్రమాభాహిప్రమావస్యస్వాహః ।

* వితవ్యానా శమాయన్తు బ్రహ్మచారిణాస్వాహః ధాతరా
యన్తు స్తర్వతస్వాహైకంచ ॥ ౮ ॥

* విమాయన్తి వ్యాధి వాక్యచతుష్టయం దావిడైర్మహ్యతే,

* వితవ్యానా విశాస్వాహః స్తప్రచ ఇతిద్రావిడనానాపాతః

భూర్భువస్సువరితివా ఏతాస్తిసా వ్యాహృతయః । తాసామూ
హస్మైతాంచతుర్థీమ్ । మహాచమస్త్యః ప్రవేదయతే ॥ మహాఇతి
తద్భ్రష్టా । సతత్త్వా ఆక్షాన్త్యన్యదేవతాః । భూరితివా అయింత్రీకః ।
భువ ఇత్యస్మరితమ్ । సువరిత్యసాలోకః ॥ ౧౦ ॥ మహాఇత్యాదిత్యః ।
ఆదితేనవావసర్వే లోకామహీయన్తే । భూరితివాఅగ్నిః । భువ ఇతి
వాయుః । సువరిత్యాదిత్యః । మహా ఇతి చంద్రమాః । చంద్రమసావావ
సర్వాణి జ్యోతిగ్ంషి మహీయన్తే । భూరితివా ఋచః । భువ ఇతి
సామాని । సువరితియజుగ్ంషి ॥ ౧౧ ॥ మహాఇతి బ్రహ్మ । బ్రహ్మణావావ
సర్వేనైదామహీయన్తే । భూరితివై ప్రాణః । భువ ఇత్యపానః । సువరితి
వ్యానః । మహా ఇత్యక్షం । అన్నేవ వావసర్వే ప్రాణామహీ యన్తే ।
తావా ఏతాశ్చతస్సకృత్సర్థాచతస్సకృతస్త్రావ్యాహృతయః । తాయో
వేద । సవేదబ్రహ్మ । సర్వేస్మైదేవాబలిమావహన్తి ॥ ౧౨ ॥

అసాలోకో యజుగ్ంషి వేదద్యేచ ॥ ౧౩ ॥

సయ ఏహోస్తర్ హృదయ ఆత్మాకః । తస్మిన్నయం పురుషో
మహామయః । అమృతో హిర్ణ్యయః । అస్తరేణతాటుకే । యఏష
స్తన ఇవావలమ్బతే । సేన్ద్రాయానిః । యత్రాసాకేశాన్తే వివతతాతే ।
వ్యహృత్య శీర్ష కపాలే । భూరిత్యగ్నా ప్రతిష్ఠివతి । భువ ఇతి
వాయా ॥ ౧౩ ॥ సువరిత్యాదిత్యః । మహా ఇతి బ్రహ్మణి । ఆహ్వాతి
స్వారాజ్యమ్ । ఆహ్వాతిమనస్తపతిం । వాక్పతిశ్చక్షుష్పతిః । శ్రోత్ర
పత్విజ్ఞానపతిః । ఏతత్తతో భవతి, ఆత్మాశశరీరం బ్రహ్మస్తత్యాత్మ
ప్రాణానామం మనఆపస్తమ్ । శాన్తినమృద్ధమమృతమ్ । ఇతి ప్రాచీన
యోగ్యోపాసః ॥ ౧౪ ॥

వాయావమృతమేకంచ॥ ౬॥

పుథివ్యస్త రిక్షంత్యాదిశోఽవా నరదిశాః । అగ్నిరాయు
రాదిత్యశ్చంద్ర మానత్రతాణి । అపఃపథతా వనస్పతయ ఆకాశ
ఆత్మా । ఇత్యధిభూతమ్ । అథాధ్యాత్మమ్ । ప్రాణోవ్యానోఽపాన
ఉదాన స్సహానః * చక్షుస్త్రిత్రయ మనోవాక్స్వ । చర్మమాగ్ం
ఘన్తస్నావాఽపినుజ్ఞ । ఏతకధి విహాయక్షి రహంచత్ । పాఞ్శం
వాఞ్శదగ్ం సర్వమ్ । పాఞ్శేనైవ పాఞ్శగ్న్స్పృతోఽతి ॥ ౧౧॥

సర్వమేకంచ॥ ౭॥

ఓమితిబ్రహ్మ । ఓమితీదగ్ం సర్వమ్ । ఓమిత్యేత దమక్కుతిహ
స్తవా ఆప్యోశాస్త్రయేత్యా శాస్త్రవయన్తి । ఓమితిసామాని గాయన్తి
ఓగ్ం సోమితి శస్త్రాణి శగ్ంసన్తి । ఓమిత్యధ్యయః ప్రతిగరంపతిగ్మ
ణాతి । ఓమితి బ్రహ్మ ప్రసాతి । ఓమిత్యగ్ని హోత్ర మనుజానాతి ।
ఓమితి బ్రాహ్మణః ప్రవక్ష్యన్నాహ బ్రహ్మ పాషావాసతి । బ్రహ్మై
వోపాషాతి॥ ౧౬॥ ఓంసశ ॥౮॥

ఋతంచ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । సత్యంచ స్వాధ్యాయప్ర
వచనేచ । తపశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ । దమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవ
చనేచ । శమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । అగ్నయశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవ
చనేచ । అగ్ని హోత్రంచ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । అతిథయశ్చ స్వాధ్యాయ
ప్రవచనేచ । మానుషంచ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ । ప్రజావ

శ్చ చక్షుస్త్రిత్రయమనోవాక్ । త్వక్చర్మమాగ్ంఘన్తస్నావా
ఘన్తస్నావాఽపినుజ్ఞః పాణిన్తి॥

స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । ప్రజనశ్చస్వాధ్యాయప్రవచనేచ । ప్రజాతిశ్చ
స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । సత్యమితి సత్యవచారాధీతరః । తపశ్చితపో
నిత్యః పౌరుషిష్టిః । స్వాధ్యాయప్రవచనే ఏవేదినాకోమాన్దల్యః । తద్ధి
తపస్తద్ధితపః ॥ ౧౭ ॥

ప్రజాచ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ షట్పు ॥ ౯ ॥

అహం ప్రక్షస్త్యరేరివాక్తిర్తిః ప్రష్టంగిరేరివ । ఊర్ధ్వపవిత్రా
వాజినస్తవ్యమృతమస్మి । ద్రవిణ్గం సవర్చనమ్ । సుమేధా అమృ
త్రాక్షితః । ఇతి బ్రహ్మజ్యోర్వేదా నువచనమ్ ॥ ౧౮ ॥

అహంగంవత్ ॥ ౧౦ ॥

వేదమనూచ్యాచార్యో ౭ నైవాపినమనుశ్లాప్తి । సత్త్వంవద ।
ధమ్మఃచర । స్వాధ్యాయాన్మాప్రమదః । ఆచార్యాయప్రియంధనమా
హృత్యప్రజాతస్తుంమావ్యవచ్చేద్యః । సత్త్వాన్నప్రమదితవ్యమ్ । ధర్మాన్న
ప్రమదితవ్యమ్ । కుశలాన్నప్రమదితవ్యమ్ । భూత్యైవప్రమదితవ్యమ్ ।
స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాంవప్రమదితవ్యమ్ ॥ ౧౯ ॥ దేవపితృకార్యా
భ్యాంవప్రమదితవ్యమ్ । మాతృదేవోధవ । పితృదేవోధవ । ఆచార్య
దేవోధవ । అగ్నిధిదేవోధవ । యాన్యనవద్యానికర్తాణి । తానినేవి
తవ్యాని । నోఽగ్నితరాణి । యాన్యస్మాకగ్ంసుచరితాని । తానిత్వయా
పాస్త్యాని ॥ ౨౦ ॥ నోఽగ్నితరాణి । యేకేచాన్మచ్చేయాగ్ం సోబ్రాహ్మ
ణాః । తేహంత్యయా ౭ ౭సనేనప్రశ్వసితవ్యమ్ । శ్రీర్థయాదేయమ్ ।
అశ్రీర్థయా ౭దేయమ్ । శ్రియాదేయం । హియాదేయం । భియాదే
యం । సంవిదాదేయం । అథయదితెకర్మ విచికిత్సావా వృత్తవితి

కిఱ్ఱవాస్యాత్ . ౨౦ . యేతర్రాబ్రాహ్మణాస్సమృతః . యక్తా
అయుక్తాః . అలూఱ్ఘాధర్మ కానూస్యైః . యథాతే త్రైవతేః ౨౧
తథాత్రైవతేః . అథాభ్యాభ్యాతేషు . యేతర్రాబ్రాహ్మణాస్సం
మృతః . యక్తాఅయుక్తాః . అలూఱ్ఘాధర్మ కానూస్యైః . యథాతే
తేషువతేః ౨౨ . తథాతే . వతేః . ఏష ఆదేశః . ఏషఉపదేశః .
ఏషావేదోప్రసూత . ఏతదనుక్తానమ్ . ఏవముచాసి త్వమ్ . ఏవము
చైతదుప్తాస్యమ్ . ౨౩ .

స్వాధ్యాయ ప్రవచనాభ్యాం సప్రమదితవ్యం తానిత్వ యోచా
ప్యాని స్వాతేషు వతేః ౨౪ .

శంనోమిత్రశ్చం వరుణః . శంనోభవత్సర్వమా . శంన ఇద్దో
బృహస్పతిః . శంనోవిష్ణురుక్మాతమ్ . సమోబ్రహ్మణే . సమస్తేవామో
త్సమేసప్రత్యక్షంబ్రహ్మసి . త్వామేసప్రత్యక్షంబ్రహ్మవాదిషమ్ . ఋత
మవాదిషమ్ . సత్యమవాదిషమ్ . తన్మామావీత్ . తద్వక్తారమావీత్ .
ఆవీన్మామ్ . ఆవీత్వక్తారమ్ . ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి . ౨౫ .

సత్యమవాదిషం శ్లోచ . ౨౬ .

* శంనశీటాగ్ం సమానా యశ్చస్త్రాం భూస్సయః పృథివో
మిత్యతంత్రాహం వేదమనూచ్య శంనోద్వాదశః ౨౭ . శంనోమ
ఇత్యాదిత్యోనో ఇతరాణిత్రయో విగ్ంశతిః . ౨౮ . శంనో మిత్రశ్చ
వరుణః అవతువక్తారమ్ . ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి . హరిః ఓమ్

తైత్తిరీయోపనిషది ప్రథమః ప్రశ్న స్సమాప్తః .

* చాగ్విజ్ఞానప్రసవ బ్రహ్మభృగ్వ్యావల్లి త్రియ విశిష్టపత

ఏవప్రసాదక ఇత్యాహుః అతః సత్త్వమవా దిప్తంపశ్యచ, ఇత్యస్మా
న స్తరం సమానానవత్త్విత్యేతత్పఠన్తి.

అ న న్ద వ ల్లి.

హరిః ఓమ్॥ ప్రహసావవతుః ప్రహసాభున క్తు ప్రహవీర్యంకరవా
వహ్నేః ప్రేక్షన్విలాపకీతమస్తుమావిద్విష్టావహ్నేః నిశ్చాన్తిశ్చాన్తిః
ఓమ్॥ బ్రహ్మవిదా పోతిపరమ్ తదేషాభ్యుక్తా సత్త్వం
జ్ఞానమనన్తంబ్రహ్మ యోవేన నిహితంగుహయాం పరమేష్వరమ్
సోఽశ్నుతే సర్వావామాన్థహా బ్రహ్మణావిప్రశ్చితే తస్మాద్వా
సితస్మాదాత్మన ఆకాశస్సంభూతః ఆకాశాద్వాయుః వాయోరగ్నిః
అగ్నేరాపః అదభ్యః పృథివీ పృథివ్యా ఓషధయః ఓషధీభ్యోఽ
న్నమ్ అన్నాత్పురుషః సవా ఏవపురుషోఽన్నరసమయః తస్యేద
మేవశరః అయందక్షిణఃప్రత్యః అయముత్తరఃప్రత్యః అయమాత్మా
ఇదంపుచ్ఛం పశ్యిష్టా తదప్యేవశ్లోకోభవతి॥ ౧॥

అన్నాద్వైప్రజాప్రజాయ నే యాః కాశ్చపృథివీగ్ శ్రితాః
అగ్నోఅన్నేనైవజీవన్తి అథేనదపీయస్త్వస్తరః అన్నగం హిభూతా
నాం త్యేష్టమ్ తస్మాగ్నివోషధముచ్యతే సప్తకంవై తేఽన్నమాఘ్న
జన్తి యేఽన్నం బ్రహ్మోపాసతే అన్నగం హిభూతానాం
త్యేష్టమ్ తస్మాగ్నివోషధముచ్యతే అన్నాద్భూతాని జాయన్తే
జాతాన్యన్నేనవర్తన్తే అద్యతేఽత్రిచభూతాని తస్మాదన్నంతదుచ్యత
ఇతి తస్మాద్వాసితస్మాదన్నరసమయాత్ అన్యోఽన్నరఆత్మాప్రాణ

మయః । తేనైవపూర్ణః । సవావీషపురుషవిధవ । తస్యపురుషవిధ
తామ్ । అన్వయంపురుషవిధః । తస్యప్రాణవత్తరః । ఋగ్దగ్ధీణ
వత్తః । అసావడత్రఃవత్తః । ఆకాశతత్త్వా । పృథివీపుచ్ఛంప్రతిష్ఠా ।
తదప్యేషశ్లోకోభవతి । ౨ ।

ప్రాణందేవాఅనుప్రాణని మనుష్యాః ప్రశవత్సయే । ప్రాణో
హిభూతానామాయః । తస్మాద్భవా యవముచ్యతే । సర్వమేవత
అయ్యన్తి । యేప్రాణం బ్రహ్మవాసతే । ప్రాణోహి భూతానా
మాయః । తస్మాద్భర్తాయవముచ్యతత్త్వితి । తస్మైషవవశారిత్రత్వా
యఃపూర్వస్యతస్మాద్వావతస్మాత్ప్రాణమనూత్ । అన్యోనరత్రా
మనోమయః । తేనైవపూర్ణః । సవావీషపురుషవిధవ । తస్యపురు
షవిధతామ్ । అన్వయంపురుషవిధః । తస్యయజురేవతరః । ఋగ్దగ్ధీణ
వత్తః । సామాత్రఃవత్తః । ఆకాశతత్త్వా । అధర్వాగ్గిరః పుచ్ఛంప్రతి
ష్ఠా । తదప్యేషశ్లోకోభవతి । 3 ।

యతోవాహోనివతన్త । అప్రాప్యమనసానహ । ఆనందంబి
హ్మణోవిద్వాత్ । సవిభేదికదాచనేతి । తస్మైషవవశారిత్రత్వా
యఃపూర్వస్యతస్మాద్వావతస్మాత్సన్మనోమయాత్ । అన్యోనరత్రావిజ్ఞాన
మయః । తేనైవపూర్ణః । సవావీషపురుషవిధవ । తస్యపురుష
విధతామ్ । అన్వయంపురుషవిధః । తస్యశ్రద్ధేవతరః । ఋగ్దగ్ధీణ
వత్తః । తస్యముత్రఃవత్తః । యోగతత్త్వా । మహాపుచ్ఛంప్రతిష్ఠా ।
తదప్యేషశ్లోకోభవతి । ౪ ।

ప్రాణంయజ్ఞంతమతే । తస్మాదితస్తుతేఽపివ । విజ్ఞానందేవా

ఏష హ్యేవా¹నన్దయాతి² | యదా³హ్యేవై⁴వతస్మిన్నదృశ్యే⁵నాత్మ్యే⁶
 నిరుక్తే⁷నిలయనే⁸భయం ప్రశ్ని⁹షాం¹⁰ విప్రతే¹¹ | అథసా¹²భయం¹³తో¹⁴
 భవతి¹⁵ | యదా¹⁶హ్యేవై¹⁷వతస్మిన్నదరమ¹⁸ప్రరంకురుతే¹⁹ | అథతస్య²⁰
 భయం²¹భవతి²² | తత్త్వే²³వభయం²⁴ విదుషా²⁵మన్వా²⁶వస్య²⁷ | తదహ్యే²⁸వశ్లో²⁹కో³⁰
 భవతి³¹ | 21

 భీమా ౭స్వాద్యారః పవతే, భీమోదేతిసూర్యః । భీమా ౭
స్వాదగ్ని శ్చేన్ద్రశ్చ! మృత్యుధావతివచ్చమర్తతి । సైమా ౭౭ నద్వస్య
మీమాగ్ం సాభవతి । యవాస్యాభాగు యవా౭ధ్యాయకః! ఆశీ
షోద్భుధిష్ఠో బల్లిష్ఠః । తస్యేయం వృధివీసవాక్ విత్తస్య పూజా
స్యాత్ । సవోమానుష ఆన్దనః! తేయేశతం మానుష ఆన్దనః ।
సవోమనుష్య గన్ధర్వాణామాన్దనః । శ్రోత్రియస్య చాకామహత్తస్య!
తేయేశతం మనుష్యగన్ధర్వాణామాన్దనః । సవోదేవగన్ధర్వాణామా
న్దనః । శ్రోత్రియస్య చాకామహత్తస్య । తేయేశతం దేవగన్ధర్వాణా
మాన్దనః । సవకః పితృణాం చిరలోకలోకానామాన్దనః! శ్రోత్రియ
స్యచాకామహత్తస్య । తేయేశతం పితృణాంచిరలోక లోకానామా
న్దనః । సవకః ఆజానజానాం దేవానామాన్దనః । శ్రోత్రియస్య చాకా
మహత్తస్య । తేయేశతమాజాన జానాం దేవానామాన్దనః । సవకః
కర్మదేవానాం దేవానామాన్దనః । ఏకర్మణాదేవాసమియన్తి । శ్రోత్రి
యస్యచాకామహత్తస్య! తేయేశతంకర్మదేవానాం దేవానామాన్దనః

* ఆర మనుష్య పర్యాయేఽపి — శ్రోత్రియస్య చాకామ
హత్యస్య ఇవేవాక్యం బ్రావిహానతః ||

సవకో దేవానామాస్తవః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తేయేశతం
 దేవానా మాస్తవాః । సవకశస్త్రస్యాస్తవః । శ్రోత్రియస్య చాకామహ
 తస్య । తేయేశతమిస్త్రస్యాస్తవః । సవకోబృహస్పతేరాస్తవః । శ్రోత్రి
 యస్య చాకామహతస్య । తేయేశతం బృహస్పతే రాస్తవాః । సవకః
 ప్రజాపతే రాస్తవః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తేయేశతం ప్రజా
 పతేరాస్తవాః । సవకో బ్రహ్మణ ఆస్తవః । శ్రోత్రియస్య చాకామహ
 తస్య । సయశ్చాయం పురుషే । యశ్చాసా వాదిత్యే । సవకః సయ
 ఏవంవిత్ । అస్మాల్లోకాత్త్రేత్య । ఏతమన్నమయ మాత్మానముపసం
 క్రామతి । ఏతంప్రాణమయమాత్మాన ముపసంక్రామతి । ఏతంమనో
 మయమాత్మానముపసంక్రామతి । ఏతంవిజ్ఞానమయ మాత్మానముప
 సంక్రామతి । ఏతమానస్తమయ మాత్మానముపసంక్రామతి । తదప్యేష
 త్తోకో భవతి ॥ ౮ ॥

* యతోవాచోనివ ర్తనే అప్రాప్త్యునసాస్తహ । ఆనస్తంబ్రహ్మ
 ణోవిద్వాక్ । సభిభేతి కుతశ్చనేతి । ఏతగ్ంహవావ నతపతి । కిమహ
 గ్ంసాధునాకరవమ్ । కిమహంసాప మకరవమితి । సయఏవం విద్వా
 నేతేతత్సా నగ్గస్తృణుతే । ఉభేహ్యే వైభవతే ఆత్మానగ్గ స్తవి
 ణుతే । యఏవంవేద । ఇత్యుప్తనివత్ ॥ ౯ ॥

స్తహనావవతు । స్తహనాభునక్తు । స్తహవీర్యం కరవావహై ।
 తేజస్వివావధీతమస్తువా విద్విషావహై । ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి ॥

* అత్రానువాకాది బోధకం వాక్యజాతం వ్రావిడైర్నపత్యతే
 ప్రచారకస్యా సమాప్తత్యాత్ ॥

బ్రహ్మవిద్యమయ మిదమేకవిగ్ం శతరన్నాదన్నరసమయాత్మా
 ణోవ్యానోపాసకాశః పృథివీపుచ్ఛగ్ం వడ్విగ్ంశతిఃప్రాణం యజ్ఞ
 క్మక్సమాదేశో ఽథర్వాగ్గీరసః పుచ్ఛంద్యావిగ్ం శతర్యకశ్శిధర్త
 గ్ం సత్యం యోగోమహాప్రాదశవిజ్ఞానంపీయంమోదః ప్రమోద
 ఆనన్దోబ్రహ్మపుచ్ఛం ద్యావిగ్ం శతరసన్నేవాభాప్రావిగ్ంశతరసన్నో
 డశ భిషాఽస్తాన్మానుషో మనుష్యగర్భర్వాణాం దేవగర్భర్వాణాం పితృ
 ణాం చిరలోకలోకానా మాజానజానాం కర్మదేవానాం యేకర్మణా
 దేవానా మిష్టోస్త్యబ్రహ్మసృతేః ప్రజాపతేర్బ్రహ్మ స్యయశ్చ సంత్రా
 మత్యేకమహ్నశద్యతఃకుతశ్చనై తమేకాశతనవః॥ బ్రహ్మవిష్ణుః॥
 వారిః ఓమ్॥ ఇతి తైత్తిరీయోపనిషది ద్వితీయః ప్రశ్న స్సమాప్తః॥

భృగువల్లి.

వారిః ఓమ్॥ భృగుర్వైవారుణిః । వరుణం పితరముపససార ।
 అగ్నిహోధగవోబ్రహ్మేతి తస్మాన్ తోవ్రావాచ । అన్నంప్రాణంచతు
 శ్శ్రోత్రంమనోవాచమితి । తగ్ం హూవాచ । యతోవా ఇమాన్
 భూతానిజాయన్తే । యేనజాతానిజీవన్తి । యత్ప్రియస్త్యభిసంవిశన్తి ।
 తద్విజ్ఞానస్య । తద్రూప్యేతి । సకపోతమృత । సకపస్తప్తా । ౧ ।
 అన్నంబ్రహ్మేతివ్యజ్ఞానాత్ । అన్నాద్ధ్యవఖిల్విమాన్బ్రహ్మ
 నిజాయన్తే । అన్నేనజాతానిజీవన్తి । అన్నంప్రయస్త్యభిసంవిశన్తి ।
 తద్విజ్ఞానస్య । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అగ్నిహోధగ
 వోబ్రహ్మేతి తగ్ంహూవాచ । తస్మాన్బ్రహ్మ విజ్ఞానస్య । అన్నంబ్రహ్మేతి ।

సతపోతవ్యత । సతప స్తప్త్యా ॥ ౨॥

ప్రాణోబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । ప్రాణాద్ధ్యేవ ఖల్విమానిభూతాని జాయంతే । ప్రాణేన జాతాని జీవంతి । ప్రాణంప్రయన్త్యభిసంవిశన్తితి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । ఆథహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగంహోవాచ । తపసా బ్రహ్మవిజ్ఞానస్య । తపో బ్రహ్మేతి । సతపోతవ్యత । సతప స్తప్త్యా ॥ ౩॥

మనోబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । మనసోహ్యేవ ఖల్విమానిభూతాని జాయంతే । మనసా జాతాని జీవంతి । మనః ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తితి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । ఆథహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగంహోవాచ । తపసా బ్రహ్మవిజ్ఞానస్య । తపోబ్రహ్మేతి । సతపోతవ్యత । సతప స్తప్త్యా ॥ ౪॥

విజ్ఞానం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । విజ్ఞానాద్ధ్యేవ ఖల్విమానిభూతాని జాయంతే । విజ్ఞానేన జాతాని జీవంతి । విజ్ఞానం ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తితి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । ఆథహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగంహోవాచ । తపసా బ్రహ్మ విజ్ఞానస్య । తపో బ్రహ్మేతి । సతపోతవ్యత । సతప స్తప్త్యా ॥ ౫॥

ఆనందోబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । ఆనందాద్ధ్యేవ ఖల్విమానిభూతాని జాయంతే । ఆనందేన జాతాని జీవంతి । ఆనందం ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తితి । సైమా భాగవో వాచుశివిద్యా । పరమేవ్య మస్మత్కృతా । యదేవం వేద ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నా దోభవతి । మహస్వవతిప్ర బయాత్తుకుభిర్వృన్మవర్తసేన । మహస్మిన్త్యా ॥ ౬॥

అన్నం సనిన్ద్యాత్ . తద్వ్రతమ్ . ప్రాజోవాఅన్నమ్ . శరీర
మన్నాగమ్ . ప్రాజేశరీరం ప్రతిష్ఠితమ్ . శరీరేప్రాణాప్రతిష్ఠితః . తదే
తదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ . సయవత దన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేదప్రతి
తిష్ఠతి . అన్నవాసన్నాదో భవతి . మహాస్థవతి ప్రజయా వ్రతుభిర్భృ
హ్నావర్చసేన . మహాస్త్రిర్యా . 12 .

అన్నం సపఃచక్షీత . తద్వ్రతమ్ . ఆప్తోవాఅన్నమ్ . జ్యోతిర
న్నాదమ్ . అప్రుజ్యోతిః ప్రతిష్ఠితమ్ . జ్యోతిష్యావః ప్రతిష్ఠితాః . తదేత
దన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ . సయవత దన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేదప్రతి
తిష్ఠతి . అన్నవాసన్నాదో భవతి . మహాస్థవతి ప్రజయా వ్రతుభిర్భృ
హ్నావర్చసేన . మహాస్త్రిర్యా . 13 .

అన్నం బహుకుర్వీత . తద్వ్రతమ్ . పృథివీవా అన్నమ్ . అకా
శోఽన్నాదః . పృథివ్యామాకాశః ప్రతిష్ఠితః . అకాశే పృథివీప్రతిష్ఠి
తా . తదేతదన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ . సయవత దన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం
వేదప్రతితిష్ఠతి . అన్నవాసన్నాదో భవతి . మహాస్థవతి ప్రజయా వ్రతు
భిర్భృహ్నావర్చసేన . మహాస్త్రిర్యా . 14 .

సకంచన వసతో వ్రత్యాచక్షీత . తద్వ్రతమ్ . తస్మాద్యయా
కయా చవిధయా బహ్వన్నం ప్రాప్నుయాత్ . అరాధ్యస్మాఅన్నమిత్యా
వ్రతుతే . ఏతద్వైముఖితో ఽన్నగంరాధమ్ . ముఖితో స్థాఅన్నగం
రాధ్యతే . ఏతద్వైమధ్యతో ఽన్నగంరాధమ్ . మధ్యతో స్థా అన్నగం
రాధ్యతే . ఏతద్వాఅస్తతో ఽన్నగంరాధమ్ . అస్తతో స్థా అన్నగం
రాధ్యతే . యవవైద . కేమధివాది . యావత్తేమ ఇతిప్రాణా

పానయోః । కమేతిహ సయోః । గతిరితిపాదయోః । విముక్తిరితి
 పాయా । ఇతిమానుషీస్సమాజ్ఞాః । అభదైవీః తృప్తిరితివృష్టే । బల
 మితివిద్యుతి । యశ ఇతిప్రశుషు । జ్యోతిరితినక్షత్రేషు । ప్రజాతీరమృత
 మానస్ ఇత్యుప్తస్థే । సర్వమిత్యాకాశే । తత్ప్రతిష్ఠే త్యుపాస్తీత । ప్ర
 తిష్ఠావాన్భవతి । తస్మాద ఇత్యుపాస్తీత । మహాన్భవతి । తస్మాద ఇత్యు
 పాస్తీత । మానవాన్భవతి । తస్మాద ఇత్యుపాస్తీత । సమ్యక్తేనైవైకైకా
 మాః । తత్ప్రతిష్ఠే త్యుపాస్తీత । బ్రహ్మవాన్భవతి । తద్బ్రహ్మణఃపరిమర
 ఇత్యుపాస్తీత । పర్యేణమియ నై ద్విప న్నసప్తత్నాః । పరియేప్రియా
 భ్రాతృవ్యాః । సయశ్చాయంపురుషే । యశ్చాసావాదిత్యే । సప్తకః ।
 సయవప్రవితే । అస్మాల్లోకాత్ప్రేత్య । ఏతమన్నమయమాత్మానముపసం
 క్రమ్య । ఏతంప్రాణమయమాత్మాన ముపసంక్రమ్య । ఏతంమనోమయ
 మాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతంవిజ్ఞానమయమాత్మానముపసంక్రమ్య ।
 ఏతమానన్దమయమాత్మాన ముపసంక్రమ్య । ఇయాన్లోకాన్మామాన్ని
 కామరూప్యను స్తంభరక్షా । ఏతస్మాద గాయన్నాస్తే । హ 3 వ్రహ
 3 వ్రహ 3 వ్ర । అహమన్న మహమన్న మహమన్నమ్ । అహమన్నా
 దోఽ ౨ హమన్నాదోఽ ౨ హమన్నానః । అహగ్న్ జ్ఞోకకృదహగ్న్
 జ్ఞోకకృద హగ్న్ జ్ఞోకకృత్ । అహమస్మి ప్రథమజా ఋతా 3 న్య ।
 పూర్వం దేవేభ్యోఅమృతస్యహ 3 భాయి । యోమోదదాతి సఇదే
 వమా 3 వాః । అహమన్నమన్న మద న్తమా 3 ద్వి । అహంవి
 త్వంభువన్తమభ్యభవామ్ । సువణకజ్యోతిః । యవ్రవంవేద । ఇత్యుప్త
 నివత్ । గం । సహనావపతు । సహనాభునక్తు । సహవీర్వం కరవా

వహి! తేజస్వినావధీతమస్తుమావధ్యహావహి! ఓం శాన్తిశాన్తిశాన్తిః
 భృగుప్రయోదశాన్నం ప్రాణోమనో విజ్ఞానమతి విజ్ఞానం
 ద్వాదశ ద్వాదశానందో దశాన్నం ననిద్వై దన్నం నమోచక్తి తాన్నం
 బహువీ తవృథావ్యాకాశవకాదతే కాదశనకంచనై కవక్తిర్దశః ॥ ౧౦ ॥
 హరిః ఓమ్! ఇతి తైత్తిరీయోపనిషది తృతీయః ప్రశ్న

స్స మాప్తః .

చిత్రిపన్నమ్ .

హరిః ఓమ్! తచ్చంద్రాయారావృణేమహే, గ్రాతుం యజ్ఞాయ
 గ్రాతుం యజ్ఞవరయే, దైవీప్రస్థస్థిరస్తువః, ప్రస్థస్థిరమామేభ్యః
 ఊర్ధ్వం జగతుభేదజమ్, శంసో అస్తుద్విపదే, శం చతుష్పదే,
 ఓం శాన్తిశాన్తిశాన్తిః, చిత్తిస్సక్, చిత్తమాభ్యమ్, వాగ్మేదీ,
 అధీతంబుహిః, కేసోఅగ్నిః, విజ్ఞాతమగ్నిః, వాక్పత్తిర్హోతా,
 మనఃపవత్రా, ప్రాణోహవిః, సామాధ్వర్యుః, వాచస్పతే విధే
 నామ్నః, విధేమ తే నామ, విధే ప్రవృత్తస్సాక్షం నామ, వాచ
 స్పత్తిస్సామంపిబతు, ఆస్మానుప్రప్లుంథాత్థాన్వహః ॥ ౧ ॥ అధ్వర్యుః
 హ్యుచ ॥ ౧ ॥ ప్రథివీహోతా, ద్వారధ్వర్యుః, రుదోఽగ్నిత్, బృహ
 స్పతిమవత్రా, వాచస్పతే వాచోవీర్యణ, సంభృతతమేనాయత్యుషి
 యజమానాయవార్యమ్, ఆసువస్కరస్మై, వాచస్పత్తిస్సామంపిబతి,
 జ్ఞానాద్విజుద్వియాయస్వాహః ॥ ౨ ॥ ప్రథివీ హోతాదశ ॥ ౨ ॥
 అగ్నిర్హోతా, అగ్నిస్సాధ్వర్యుః, త్వష్టాఽగ్నిత్, మిర

ఉపవక్తా సామస్సామస్యపురోగాః శుకగ్రీష్మకగ్రీష్మపురోగాః శ్రాతా
 స ఇన్ద్రాసోమాః వాతాపేర్హవనశుతస్వాహా ॥3॥ అగ్నిర్హూ
 తాఽష్టా ॥3॥ సూర్యంతేచక్షుః వాతంప్రాణః ద్యాంప్రృథమ్ అన్తరి
 తమాత్మా అగ్నేర్వజ్ఞమ్ పృథివీగంశరీరైః వాచస్పతేఽచ్ఛిద్ర
 యావాచా అచ్ఛిద్రయాజుహ్వా దివిదేవావృధగ్ం హోత్రామేర
 యస్వస్వాహా ॥౪॥ సూర్యంతేనవ ॥౪॥ మహాహవిర్హోతా నత్య
 హవిరధ్వయః అచ్యుతపాజాఅగ్నితే అచ్యుతమనాఉపవక్తా అనా
 ధ్వప్యశ్చ పృతిధ్వప్యశ్చ యజ్ఞస్యాభిగరా అయాస్యఉద్దాతా వా
 చస్పతేహృద్విధేనామన్న విధేమతేనామ విధే స్వమస్మాకంనామ
 వాచస్పతిస్సామమపాత్ మాదైవ్యస్మన్తేదిమామనువ్య సమా
 దివే సమఃపృథివైస్వాహా ॥౫॥ అపాత్రీణేచ ॥౫॥ వాగ్లోతా
 దీక్షాపత్నీ వాతోఽధ్వయః ఆపోఽభిగరః మనోహవిః తపసి
 జాహోమి భూర్భువస్సువః బ్రహ్మస్వయమ్భు బ్రహ్మణే స్వయా
 మ్భువేస్వాహా ॥౬॥ వాగ్లోతానవ ॥౬॥

బ్రాహ్మణవీకహోతా నయజ్ఞః సమేదదాతుప్రజాంప్రశూ
 న్సుప్తీంయశః యజ్ఞశ్చ మేభూయాత్ అగ్నిర్ద్విహోతా సభ
 రా సమేదదాతుప్రజాంప్రశూన్సుప్తీంయశః భరాచమేభూయాత్
 పృథివీశ్రిహోతా సప్రతిష్ఠా ॥౭॥ సమేదదాతు ప్రజాంప్రశూన్సుప్తీ
 యశః ప్రతిష్ఠాచమేభూయాత్ అన్తరిక్షం చతుర్హోతా సవి
 ష్టా సమేదదాతుప్రజాంప్రశూన్సుప్తీంయశః విష్టాశ్చ మేభూయాత్

వాయుః పశ్చాత్ హోతా । సప్తాణః । సమేదదాతుప్రజాప్రశూన్యప్తిం
 యశః । ప్రాణశ్చ మేధూయాత్ ॥౧॥ చంద్రమాషడ్ధోతా । సముతూ
 స్కల్పయాతి । సమేదదాతు ప్రజాప్రశూన్యప్తియశః, ఋతవశ్చ మే
 కల్పనామ్ । అన్నగంస్తప్తహోతా । సప్రాణస్యప్రాణః, సమేదదాతు
 ప్రజాప్రశూన్యప్తియశః । ప్రాణస్యచ మేప్రాణోమేధూయాత్ । ద్యౌర
 వ్తహోతా । సోఽనాధృవ్యః ॥౨॥ సమేదదాతుప్రజాప్రశూన్యప్తిం
 యశః । అనాధృవ్యశ్చ భూయానమ్ । అదిత్యోనవహోతా । సతే
 జస్వీ । సమేదదాతుప్రజాప్రశూన్యప్తియశః । తేజస్వీచ భూయాన
 మ్ । ప్రజాపతిర్దశహోతా । సత్తదగంసర్వమ్ । సమేదదాతు ప్రజాం
 ప్రశూన్యప్తియశః । సర్వంచ మేధూయాత్ ॥౧౦॥

ప్రతిష్ఠాప్రాణశ్చ మేధూయాదనాధృవ్యసర్వంచ మే ధూయాత్ ॥౧౧॥

(బ్రాహ్మణాయజ్ఞోఽగ్నిర్భూతాః పృథివీ ప్రతిష్ఠానరితం
 విష్ణవాయుః ప్రాణశ్చంద్రమాముతూనన్నగంసప్రాణస్యప్రాణోద్యౌ
 రనాధృవ్య అదిత్యస్స తేజస్వీప్రజాపతిస్స ఇదగం సర్వగం సర్వం
 చమేధూయాత్ అగ్నిర్యజుర్భూతాః సవితాసోమః ఇంద్రోఽశ్వినౌ దైవదాతా
 వరుణావాశిషా । అక్షీరసో ధిష్ణియైర్గ్నిభిః । మరుతస్సవోహవిధానా
 భ్యామ్ । అవఃప్రాక్షణిభిః । ఓషధయోబహుహిషా । అదితిర్వేద్యా
 సోమాదీక్షయా ॥౧౦॥ త్వష్టేధ్యేన । విష్ణుర్వక్షేన । వసవోఽభ్యుచా
 అదిత్యా దక్షిణాభిః । విశ్వేదేవాక్షాక్షాః । పూషాస్యగాతాక్షాః । బృహ
 స్పతిః పురోధయా । ప్రజాపతిః పశ్యేన । అనరితం ప్రవిశేన । వాయుః
 పాత్యేన । అహోరత్రాధయా ॥౧౧॥ (దీక్షయాపాత్యే) రేచ ॥౧॥)

సేనోన్మః । దేవాబృహత్యతే । ప్రథ్యాపూష్టః । వాగ్వాయోః ।
 దీక్షాసామస్య । పృథ్వీన్యగ్నేః । వసూవాం గాయత్రీ । ధ్రువాణాం త్రి
 ప్తక్ । అగ్నిత్యాహంజగతి । విష్ణోరస్తుప్తక్ ॥ ౧౦ ॥ పరుణస్య విరాట్ ।
 యజ్ఞస్యప్రక్షిః । ప్రజాపతేరనుమణిః । మిత్రశుశ్రీధా । సవితుః ప్రమా
 తిః । సూర్యస్య మరీచిః । చన్ద్రమసారోహిణీ ॥ ఋషీణా మరుస్థతీ ।
 పుష్యస్యవిద్యుత్ । చత్రోదితః । చత్రోదావాస్తరదిశాః । అహశ్చ
 రాశ్చ । కృషిశ్చ పృథ్విశ్చ । త్వష్టిశ్చ పవితశ్చ । ఆప్తశ్చ సభయ
 శ్చ । ఉక్చశ్చ సూర్యతాచదేవాహంపత్నీయః ॥ ౧౧ ॥ అనుష్టుప్తష్టత్ప్ర ॥

దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బృహుభ్యమ్ । పూష్టా
 హస్త్యాం ప్రతిగృహ్ణామి । రాహిత్యావరుణానయతు దేవిదక్షిణే గృ
 యేహిరణ్యమ్ । తేనామృతత్వమశ్యామ్ । వయోదాత్రే । మయోమ
 హ్యమస్తుప్రతిగ్రహీత్రే । కథిం కస్మాదదాత్ । కామః కామాయ ।
 కామోదాతా ॥ ౧౨ ॥ కామః ప్రతిగ్రహీతా ॥ కామగోంసముద్రమా
 విత । కామోత్వా ప్రతిగృహ్ణామి । కామైశతే । ఏనాతే కామకషీణా ।
 ఉత్తాసస్త్విద్యేరణః ప్రతిగృహ్ణామి । నమాయనానః । ధ్రువాయగా
 మ్ । నరణాయశ్యామ్ । ప్రజాపతయే పురుషమ్ ॥ ౧౩ ॥ మనవైతల్పమ్ ।
 త్వష్టేదహమ్ । పూష్టేదహమ్ । విరఋత్యా అత్వ తరగక్షణభాః హిమ
 వతో హస్తినమ్ । గన్ధర్వాస్తు రాశ్వస్రగల్బరణే । విశ్వేభ్యో
 దేవేభ్యోధాన్యామ్ । వాచేన్నమ్ । బ్రహ్మణక్షనమ్ । సముద్రాయా
 సః ॥ ౧౪ ॥ ఉత్తానాయోగ్గిరసాయనః । వైశ్వానరాయరథమ్ । త్వష్టా
 నరః ప్రతిగ్రహానాక్రమాయమాత్ । దివఃప్రవృత్తం శస్త్రమానస్తుమన్నభిః ।

సత్వార్థపజ్జయజ్జప్తవేధనమ్ । సమాపమేజ్జాపరియాకిజాగ్గవిః । రాజా
త్వావకుహోనయతు దేవిదక్షిణే వై శ్యానరాయరథమ్ । తేనామృతత్వ
మశ్యామ్ । పయోదాత్రే మయోమహ్యమమప్రతిగ్రహీతే ॥౧౦॥
కర్తవ్యంకన్యా అదాత్ । కామః కామాయ । కామోదాతా । కామః ప్రతి
గ్రహీతా । కామగ్ం సముక్రమావిశ । కామేనత్వా ప్రతిగృహ్యమి
కామైతత్తే । ఏమాతే కామనక్షిణా । ఉత్తానస్త్వా ౨౨ క్షీరసః ప్రతి
గృహ్యతు ॥౧౧॥ దాతాపురుషమాపః ప్రతిగ్రహీతే ॥౧౨॥

మనః సుర్యంపరివేదవేనమ్ । ఇన్ద్రస్త్వాత్మానం దశధాచ
రన్తమ్ । అన్తస్సముద్రేమనసా చరన్తమ్ । బ్రహ్మవ్యవస్థానకహా
తార్తవశే । అన్తఃప్రవిష్టత్వాస్తాజనానామ్ । ఏకస్సస్పృహభావితా
రః । తతగ్ం శుక్రాణియత్రైకం భవన్తి । సర్వేవేదాయత్రైకంభ
వన్తి । సర్వే హోతారోయత్రైకం భవన్తి । సమాససీన ఆత్మాజ
నానామ్ । ౨౦॥ అన్తఃప్రవిష్టత్వాస్తాజనానాగ్ం సర్వాత్మా । సర్వా
ప్రజాయత్రైకం భవన్తి చతుర్ హోతారోయత్రైకమృదంగచ్చ
న్తితేవై । సమాససీన ఆత్మాజనానామ్ । బ్రహ్మేన్ద్రముగ్నింబుధిశ్చవై
ష్ణామ్ । దివఆత్మానగ్ం సవితారం బృహస్పతిమ్ । చతుర్ హోతా
రప్రదిశో ౨ ముక్తప్రమ్ । వాచోవీర్యంతప్తసా ౨ వ్యవస్థత్ । ౨౨॥
విష్ణు క్షతా రమేతమ్ । త్వష్టారగ్ం యాచాణి విశ్వర్వన్తం మృతమ్
౨౩॥ అమృతస్యస్రాణిం యజ్ఞమేతమ్ । చతుర్ హోతృణా మా
త్మాజనానామితిత్యుః । అన్తఃప్రవిష్టం కర్తారమేతమ్ । దేవానాం
కర్తృణామేతమ్ । అమృతేనైవైత్యుక్తమితిత్యుః । చతుర్ హో

తృణా మాత్మానం కవయోనిచిన్యః । శత్రం నియుతః పరివేదవిశ్వా
 విశ్వవారః విశ్వమిదం వృణాతి । ఇన్ద్రప్రస్థాత్మానిహితపశ్చ హోతా
 అమృతం దేవానామాయుఃప్రజానామ్ ॥ ౨౨ ॥ ఇన్ద్రగ్ం రాజానగ్ం
 సవితారమేతమ్ । వాయోరాత్మానం కవయోనిచిన్యః । రశ్మిగ్ం రశ్మీ
 నాం మధ్యేతపస్తమ్ । ఋతస్యప్రదేకవయోనిపాన్తి । యత్కణ్డో శేభు
 వనం బిధతి । అనిశ్చిన్డస్సన్నథలోకా విచప్తే । యస్మాన్కణ్డో శగ్ం
 శుక్లమాహుః ప్రాణముల్బమ్ । తేన క్షుప్తామృతేనాహమస్మి । సువ
 ణ్డంకోశగ్ం రజస్తాపరిపృతమ్ । దేవానాం మనుషాసీం విరాజమ్ ॥ ౨౩ ॥
 అమృతస్యపూర్ణాం తామకలాం విచక్షతే । పాదగ్ం పద్ధోతుర్నకి
 లావివిధే । యేన తాపః పశ్చధోతక్లుప్తాః । ఉతవాషడ్ధామనసాతక్లుప్తాః ।
 తగ్ం పద్ధోతారమృతుభిః కల్పచూనమ్ । ఋతస్యప్రదేకవయోనిపాన్తి ।
 అస్త్రప్రవిష్టం కతా రమేతమ్ । అస్త్రశ్చస్త్ర మస్తిమనసాచరస్తమ్ ।
 ప్రహేవసస్తం సవిజాననిదేవాః । ఇన్ద్రప్రస్థాత్మానగ్ం శత్రధాచరస్తమ్ ॥
 ౨౪ ॥ ఇన్ద్రో రాజా జగతోయతాశే । సప్రహోతానప్రధావిక్లుప్తః ।
 పరేణతస్తం పరిషిచ్యమానమ్ । అస్తరాదిత్యే మనసాచరస్తమ్ । దేవా
 నాగ్ం హృదయం బ్రహ్మన్వవిష్టత్ । బ్రహ్మైతర్బ్రహ్మణోజ్జభార । అర్క
 గ్ం శ్చోతస్తగ్ం సరిరస్త్యమధ్యే । ఆయుస్మిన్స్థప్తపేరవః । మేహ నిబహు
 లాగ్ శ్రియమ్ । బహ్వశ్వామిన్ద్రగోమతీమ్ ॥ ౨౫ ॥ అచ్యుతాంబహు
 లాగ్ శ్రియమ్ । సహరివ్యమవిత్తమః । ప్రేరున్దా యపిన్వతే । బహ్వ
 శ్వామిన్ద్రగోమతీమ్ । అచ్యుతాం బహులాగ్ శ్రియమ్ । మహ్యమి
 న్ద్రో నియుచ్ఛతు । శతగ్ం కతా అస్యయతాహరీణామ్ । అర్యాజా

యాతు వసుభీరశ్శిరిన్ద్రః । ప్రమగ్ం హమాణోబహులాగ్ శ్రియమ్ ।
 రశ్శిరిన్ద్రస్సవితామేనియచ్చతు ॥ ౨౬ ॥ పుత్రం తేజోమధుమద్ద్రియం ।
 మయ్యయమగ్ని దకథాతు । హరిఃపత్రజఃపటోసువర్ణః । ద్వివిక్షయో
 నభస్తాయ ఏతి । సనత్కన్ద్రః కామవరందదాతు । పశ్చరం చక్రం
 పరివరణ తేప్రభుః । హిరణ్యజ్యోతిస్సర్దిరస్యమధ్యే । అదప్రంజ్యోతిర్నభ
 స్తాసర్పదేతి । సనత్కన్ద్రః కామవరందదాతు । సప్తయజ్ఞా నిరభవేక
 చక్రమ్ ॥ ౨౭ ॥ ఓం అశ్వోవహతి సప్తనామా । త్రినాభిచక్రమజర
 మనర్వమ్ । యేనేమావిత్వా భువనానితన్తుః । భద్రంహ్యే నడవసేదు
 రగే) తపోదీతామృతయస్సవర్చిదః । తతఃక్షత్రిం బలమాబ్యుతా
 తమ్ । తద్దన్వోదేవాఅభినం నమన్తుః । శ్వేతగ్ం రశ్మిం బాభ్యు నావ
 మ్ । అపానేతారం భువనస్యగోపామ్ । ఇన్ద్రంనిచిక్కుః పరమే వ్యో
 మ్ ॥ ౨౮ ॥ రోహిణిః పిఙ్గావకయాపః । కరస్తీః పిఙ్గావకయా
 పః । తతగ్ం నహప్రాణేప్రియతానినావ్యానామ్ । అయంయశ్వే
 తోరశ్శిః । పరిసర్వమిదంజగత్ । ప్రజాప్రశూన్యనాని అస్మాకందవా
 తుః । శ్వేతోరశ్శిః పరిసర్వంబభూవ । సువన్మహ్యం పశూ విశ్వ
 రూపాః । పత్రజ్ఞా కమసురస్యమాయయా ॥ ౨౯ ॥ సృడావశ్య నిమ
 వసా మనీషిణః । నముదేత్ర స్తకవయోవిచక్షతే । మనీషీనాం ప్రజ
 ణాన్యన్తిప్రేధనః । పత్రజ్ఞోవాచం మవసాచిభర్త్ర । తాంగమ్యైవ
 దద్ధిశ్శత్రునః । తాంహ్యేతమానాగ్ స్వర్యంమనీషామ్ । మునీన్యవదే
 కైవల్యానివాన్తి । యేగ్రామ్యాఃపశవోవిశ్వరూపః । ఏమాప్తస్సర్వో
 బహుస్త్వేతయోమా అగ్నిస్తాగ్ం అగ్నిప్రముమోతుమేవ కం । ప్రజా

పతిః ప్రజాయాసంవిదానః వీతగ్న్ స్తుకేస్తుకే । యువమస్మస్తునియచ్చ
తమ్ । పప్రయజ్ఞపతింశిర । యేగ్రామ్యాఃప్రశవో విశ్వయాపాః । వియా
పాస్సన్తోబహుధైకయాపాః । తేమాగ్ం సప్తానామిహరన్తిరస్తు । రాయ
స్సోపాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ । యతరణ్యాఃప్రశవోవిశ్వ
యాపాః । వియాపాస్సన్తో బహుధైకయాపాః ॥ 30 ॥ వాయుస్తాగ్ం అగ్రే
ప్రముమోక్తుదేవః । ప్రజాపతిఃప్రజయాసంవిదానః । ఇడ్యైస్తప్తం
ఘృతవచ్చరాచరమ్ । దేవాఅన్వవిన్దన్తుహఃహితమ్ । యతరణ్యాఃప్రశ
వోవిశ్వయాపాః । వియాపాస్సన్తోబహుధైకయాపాః । తేమాగ్ం సప్తానా
మిహరన్తిరస్తు । రాయస్సోపాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ ॥ 31 ॥

ఆత్మాజరానాంవిక్తుర్వన్తంవిప్రశ్చిం ప్రజానాంపనుభానీంవిరా
జం చరన్తంగోమతీంమేనియచ్చ త్వేకచక్రింవ్యోమన్మాయయాదేవ
ఏకయాపా అప్తేచ ॥ ౧౧ ॥

ప్రహసగ్రీవోపాపురుషః । ప్రహస్తాగ్రస్సహస్రపాతే । సభూమిం
విశ్వతోవృత్వా । అత్యభివృద్ధశాజులమ్ । పురుషన్వేదగ్ం సర్వమ్ ।
యద్భూతంయచ్చభవ్యమ్ । ఉతామృతత్వస్యేశానః । యదన్నేనాతిరో
హతి । ఏతావాసస్యమహిమా । అత్యోజ్యయాగ్శ్చపూరుషః ॥ 32 ॥
పాదోఽప్య విశ్వాభూతాని । త్రిపాదస్యామృతందివి । త్రిపాదూర్ధ్వ
ఉదైత్యురుషః । పాదోఽస్యేహ భవాత్యునః । తత్యోవిష్వజ్వ్య
కామత్ । సాశరావశనేత్రభిః । తస్మాద్విరాడబాయత । విరాజోఅధి
పూరుషః । సజాతోఅత్యరిచ్యత । ప్రశ్నాద్భూమిమథోపురః ॥ 33 ॥
యత్యురుషేణహవిషా । దేవామృజ్జమతస్వతః । వస్తనోఅస్మాదీదాభ్యమ్ ।

స్త్రీష్ట్యధ్యక్షశ్చరథవిః | త్రస్తాస్యాసమృద్ధిభయః, త్రిస్త్యప్తతమిభః కృతాః |
 దేవాయద్యజ్ఞం తస్మానాః అవస్థామృదువప్తమమ్ | తాయజ్ఞంబర్
 హిషిప్రాక్షన్నమ్ | పురుషం చాతమగ్రితః 30 | తేన తేవాలయ
 జన్త | సాధ్యాఋషయశ్చయే | తస్మాద్యజ్ఞాభర్తవహుతః | సంభృ
 తం పృవదాభ్యమ్ | పశూగ్స్తాగ్శ్చ క్రేవాయవ్యాః | అరణ్యాన్తా
 మాశ్చయే | తస్మాద్యజ్ఞాభర్తవహుతః | ఋతస్సామావిజ్ఞ రేః త
 న్దాగ్ంసి జజ్ఞీరేతస్మాత్ | యజ్ఞస్తస్మాదజాయతః 31 | తస్మాదశ్వా
 అజాయన్త | యేకేవోభయాదతః | గావోహబజ్ఞరేతస్మాత్ | తస్మా
 జ్జాతా అజావయః | యత్పురుషం వ్యదధుః | కత్తిధావ్యకల్పయన్ |
 ముఖంకిమన్యకాభాహూః | కావూరూసాదాపుచ్యేతే | త్రాస్త్యాః
 స్త్యముఖ మాసీతే | బాహూరాజన్యః కృతః 32 | డేరూకేద
 స్త్యయద్వైశ్యః | వద్భ్యాగ్ం శూక్లో అజాయత | చంద్రమామనసో
 జాతః | చక్షోస్సూర్యోఅజాయత | ముఖాదిద్విత్యాగ్నిశ్చ | ప్రాణాద్వా
 యురజాయత | నాభ్యోఅనీదన్తరిక్షంశీర్ష్ణోద్యాస్సమవర్తత | వద్భ్యాం
 భూమిద్విత్ శ్రోత్రోత్రాత్ | తథాహోకాగ్ం అకల్పయ 33 |
 వేదాహమేతం పురుషం తుహన్తమ్ | అదిత్యవర్ణం తమస్తప్తపారే |
 సర్వాణీరూపాణి విచిత్ర్యధీరః | నామానికృత్యా ౭భివదన్యదా
 ధాతాపురస్తాద్యముదాజహర | శక్రఃప్రవిద్వాన్ప్రదిశశ్చత్రేన్ద్రా
 వం చిద్వాన్తమృతశ్చపాభవతి | నాన్యః పథాలయనాయవిద్యతే యజ్ఞేన
 యజ్ఞేనయజ్ఞం జన్తదేవాః | తానిధమాణాఃప్రథమాన్యాహన్ | తేహనా
 తంసంప్రదామాహుచన్తే | యత్ప్రేమాన్యే సాధ్యాన్తానిదేవాః 34

పూరుషః పురోఽగ్రతోజాయత కృతోకల్పయన్నా నన్వేచితః
౧౨॥ జ్యాయానధిపూరుషః । అన్యతః పురుషః ॥

అన్యస్సమూతః పృథివ్యైరసాచ్చ । విశ్వకర్మణస్సమవతా
తాధి । తస్యత్వష్టా విదధద్రూపమేతి । తత్సృరుషస్య విశ్వమాజాన
మశే । వేదాహమేతం పురుషం మహానమ్ । ఆదిత్యవణకం తమస్తః
పరస్తాత్ । తమేవంవిద్వానమృత ఇహభవతి । నాన్యః పథావిద్యతే
యనాయ । ప్రజాపతిశ్చ రతిగచ్ఛేత్తనః । అజాయమానో బహుధా
విజాయతే । ౩౯॥ తస్యధీరాః పరిజానన్తి యోనిమ్ । మరీచీనాం
ప్రదమిచ్చన్తి వైశసః । యోదేవేభ్య ఆతపతి । యోదేవానాం పురో
హితః । పూర్వోయోదేవేభ్యోజాతః । సమీరుచాయ బ్రాహ్మయే
రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తః । దేవాలగ్రేతదబ్రువన్ । యస్యైవం
బ్రాహ్మణోవిద్యాత్ । తస్యదేవాలస్త్వవశే । హీశ్చ తేలక్ష్మీశ్చవత్సేత్తి
అహోరాత్రే పాశేవ్య । సక్షితాణి రూపమ్ । అశ్వినౌ వ్యాతమ్ ।
ఇష్టంమనిషాణ । అముంమనిషాణ । సర్వంమనిషాణ ॥ ౪౦ ॥

జాయతే వశేనప్రచ ॥ ౩॥

ఇత్యనన్ధియమాణోవిభక్తిః । పురోదేవో బహుధానివిష్టః ।
యదాభారం తన్ద్రయతే సభర్తుమ్ । నిధాయభారం పునరస్తమేతి ।
తమేవ మృత్యుమ మృతంతమాహుః । తంభరారంతము గోప్తారమా
హుః । సభృతోభియమాణోవిభక్తిః । యవనంవేద సత్యేనభర్తుమ్ ।
సన్వోజాతముత జహత్యేవః । ఉతోజరన్తం నజహత్యేకమ్ ॥ ౪౧ ॥
ఉతోబహూనేకమహర్షహర । అతన్వోదేవస్సదమేవప్రార్థః । య సదే

బ్రహ్మచర్యభావ . ప్రధానచర్యగ్ం సంధేబ్రహ్మచర్యమః । రమతేతస్మి
 స్మృతజీరణయానే । నై సంజహత్యహస్సు పూర్వేయమ । త్వమాహ
 అనుసర్వాశ్చర నిజానరీః । వత్సయయసామనానాః । త్వమస్మిగ్ంహవ్య
 వాహగ్ం సమిన్ధే । త్వంభరా మాతరిశ్యా ప్రజానామ్ । ౪౨ ।
 త్వంయజ్ఞస్వమువేవాసిసామః । తవ దేవాహవమాయ నిసర్వే । త్వమ
 ణోసి బహూనను ప్రవిప్తః । నమస్తే అస్తుమహామవిధి । నమోవామ
 స్తుశ్మబురగ్ంహవంమే । పాణాసానావజ్జరగ్ం సంచరన్తా । హ్వయా
 మివాంబిహ్మగా తూర్తమేతమ్ । యోమాం ద్వేష్టితం జహితంయవా
 నా । పాణాసానా సంవిదానాజహితమ్ । అముష్యామనామాసుగ్ంసా
 థామ్ । ౪౩ । తంమేదేవా బ్రహ్మగా సంవిదానా । వధాయద తం ।
 తమహగ్ంహనామి । అసజ్జజాన సరలబభూవ । యంయం జ్జజానసర
 గ్ంహో అస్య । యదా భారంతస్త్రియతే సభ ర్తుమ్ । పరాస్య భారం
 పునర స్తమేతి । తద్వైత్వం పాణోఅభవః । మహాన్యోగః ప్రజాపతేః ।
 భుజః కరివ్యమాణః । యద్దేవాన్ప్రాణయోనవః । ౪౪ ।

ఏకంప్రజానాం గసాథాంసవః । ౪౫ ।

హరిగ్ంహర సమనుయ నిదేవాః । విశ్వస్యేశానం వృషభం
 తీనామ్ । బ్రహ్మసహపమను మేదమాగాత్ । అయన్తమా వివర్జ్య
 త్రిమన్య । మాఛిదోమృత్యోమానధిః । మామేబలవివృహాహ
 వినామే । ప్రజాంమామేరిష ఆయుగ్ర । స్త్రచక్ష సంత్వాహవిహ
 విధేయ । ప్రద్యశ్చకమానాయ । ప్రబ్రహ్మనాయ త్యుక్తదే । ౪౬ ।
 పాస్తా అశాత్యుక్తా । కామేనాజనయన్మహా । కామేనమేకాత్తు

ఆగోతః । హృదయాద్ధృవయంమృత్యోః । యక్షమీషామనఃప్రియమ్ ।
 తదైతాప్రమామభిః పరంమృత్యోః అనుపరేహిపన్థమ్ । యస్తేస్వశత
 రోదేనచానాత్ । చక్షుస్మతేత్యత్వతే తేబ్రవిమ్ । మానఃప్రజాగ్ం
 కిరిసోమోతివీరాః । ప్రపూర్వ్యంమరస్తావద్దమానః । నాథమానోవృ
 షజంచరోషణీనామ్ । యఃప్రజానామేకరాగ్మానుషీణామ్ । మృత్యుం
 యజే ప్రథమజామృతస్య ॥ ౪౬ ॥ ౪౭ ॥

మృత్యువేవీరాగ్శ్చత్వారిచ ॥ ౧౫ ॥

తరశ్చిర్విశ్వఃశతో జ్యోతిష్కృతసిచార్య । విశ్వమాభాసి
 రోచసమ్ । ఉపయామగృహీతోసి సూర్యాయత్వా భాజస్వత ఏషతే
 యోవిహ్నూర్యాయత్వా భాజస్వతే ॥ ౪౭ ॥ ౪౮ ॥ ౧౬ ॥

ఆప్యాయస్వ మదిక్షమసోమవిశ్వాభీరూతిభిః । భవానన్తప్రథ
 స్తమః ॥ ౪౮ ॥ ౪౯ ॥ ౧౭ ॥

ఈయష్టేదే పూర్వతరామ పశ్యన్వ్యుచ్ఛస్తీముషన్తం మర్త్యా
 నః । అస్మాదీహనుప్రతిచక్ష్యో ఒభూదోతేయన్తీయే । అప్రచీషుపశ్యే ॥
 ౪౯ ॥ ౫౦ ॥ ౧౮ ॥

జ్యోతిష్కృతీం త్వాసాదయామి జ్యోతిష్కృతం త్వాసాదయామి
 జ్యోతిర్విశ్వం త్వాసాదయామి భాస్వతీం త్వాసాదయామి జ్వలన్తీం త్వా
 సాదయామి మల్మలాభవన్తీం త్వాసాదయామి దీప్యమానాం త్వాసాద
 యామి రోచమానాం త్వాసాదయామ్యజస్రాగ్ం త్వా సాదయామిబృహ
 జ్యోతిషం త్వా సాదయామి తోధయన్తీం త్వా సాదయామి జాగ్రతీం
 త్వా సాదయామి ॥ ౫౦ ॥ ౧౯ ॥

ప్రయాసాయస్వాహా యాసాయస్వాహా వియాసాయస్వాహా
సంయాసాయస్వాహోద్యా సాయస్వాహా ఎవయాసాయస్వాహా శు
చే స్వాహా శోకాయస్వాహా తప్యత్యైస్వాహా తపతేస్వాహా బ్రహ్మ
హత్యాయైస్వాహా సర్వస్యైస్వాహా ॥ ౧౨ ॥ ౨౦ ॥

చిత్తగ్ం సంతానేన భవంయత్నాన్దగ్ం తనిమ్నా పశుపతిగ్ం
సూలహస్తం నాగ్ం హృదయేన దగ్ం లోహితేన శర్వం మత
స్తాభ్యం మహాదేవమత్రః పార్శ్వేనాపిష్టవానగ్ం శక్తిగ్ం శా
భ్యమ్ ॥ ౧౨ ॥ ౧౩ ॥ ౨౧ ॥

చిత్రిపుత్రిపుత్రి స్సూర్యం తే చక్షుర్మహాహవిర్మహాత్రాహ
గ్ం తా బ్రాహ్మణవకహాతా ఎగ్గిర్యజ్ఞిర్భస్మే నేంద్రీయ దేవస్యస్తు
వర్ణం సూర్యగ్ం ప్రహస్రశీర్షా ఎగ్భ్యభతా హరితరక్షిరాస్యా
ప్రేయప్తేయో జ్యోతిష్మతీం ప్రయాసాయ చిత్తమేకవిగ్ం శతిః ॥ ౨౨ ॥

చిత్తిరగ్గిర్యజ్ఞిరస్తాపిష్టః ప్రజాపతిర్భరాస్య ప్రయాసా
యద్విపచ్చాకత్ ॥ ౧౨ ॥ హరిః ఓమ్.

తచ్ఛంయారావృణీమహే । గ్రాతం యజ్ఞాయ । గ్రాతుం
జ్ఞాపతయే । దైవీప్రసిరస్తుః । ప్ర్యస్తిమానుషేభ్యః । ధౌర్ధ్వం
తా భేషణమ్ । శంసోలస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదేః । మీ శాన్తి
శ్చాత్రి శ్చాన్తిః । చిత్రిపన్నం సమాప్తమ్ చ ॥ ౧ ॥

నారాయణ ప్రారమ్భః

హరిః ఓమ్ || సహనావవతు , సహనాభవతు , సహవీర్యం
కరవావహై । తేజస్వినావ ధీతమస్తు మావిద్విషావహై । ఓం శాంతి
శాంతి శాంతి॥ హరిః ఓమ్ ||

అమృత్యుప్తారే భువనస్యమథ్యే నాకస్య ప్రృష్ఠే మహతోమహి
యాః । శుకేణ జ్యోతిగ్ంషి సమను ప్రవిప్తః ప్రజాపతిశ్చ రతిగర్భే
జన్మః । యస్మిన్నిదగ్ం సంచవిచైతిసర్వం యస్మిన్దేవా అధివిశ్వేని
మేదః । తదేవభూతం తదుభవ్యమా ఇదంతదక్ష రేవర మేవ్యోమన్ ।
యేనా వృతం ఖంచదివం మహించ యేనాదిత్యస్త పతితేజసా భా
జసాచ । యమస్తస్యముద్రేకవయో నయన్తి యదక్ష రే వరమేప్రజాః ।
యతఃప్రసూతా జగతః ప్రసూతీతో యేన జీవాన్యశ్చ సర్వభూమ్యామ్ ।
యదోషధీభిః పురుషాన్సశూగ్శ్చ వివేకభూతాని చరాచరాణి అతః
వరం నాన్యదణియ సగ్ంహి పశాత్పరం యస్మహతో మహస్తమ్ ।
యదేకమవ్యక్త మనస్తూపం విశ్వం పురాణం తమనః పరస్తాత్ ।
౧॥ తదేవతేజం తదుస్తత్యమాహు స్తదేవబ్రహ్మవరమం కపినామ్ ।
ఇష్టాపూతాం బహుధాజాతం జాయమానం విశ్వంబిధత్తి భువ
నస్యనాభిః । తదేవాగ్ని స్తద్వాయై స్తథూర్వ్య స్తదుచస్విమః ।
తదేవ శుక్రమమృతం తద్బుధ్మ తదాప్తస్సప్రజాపతిః । సర్వేనిమే
షాజ్జి రే విద్యుతః పురుషాదధి । కలాముహూతాః కష్టాశ్చా
హారాత్రాశ్చసర్వతః । అధకమాసామాసాముతవస్సం వత్సరశ్చ

కల్పనామ్! సతపః ప్రదు ఘేకథ ఇమేత సరిక్షమథోనువః । సై సమూ
 ర్ధ్వం సతిర్వక్షాన్వనమధ్యే పరిజగ్రభత్ । సతస్యేకేకత్వ సతస్యగామ
 మహద్యతః ॥ ౨ ॥ ససం దృశేతివృత్తి రూపమస్య సచక్షుషా సత్యతి
 కత్వనై సమ్! స్పృదామస్మిమామససా లభిక్తుప్రాయవసం విమరమృతా
 ప్రేభవన్తి అస్థ్యస్సమూభతో హిరణ్యగర్భ ఇత్యప్టే । ఏషహిదేవః
 ప్రదిశోఽనుసర్వాఃపూర్వోహిజాతస్స ఉగ ర్భేతస్తః । సవిజాయమా
 నస్సజన్మివ్యమాణః ప్రత్యజ్ఞుః సత్వతి విశ్వతోముఖః । విశ్వతశ్చ
 త్సురుత విశ్వతో ముఖోవిశ్వతో హ సక్షిత విశ్వతస్పాత్ । సుఖా
 హుభ్యాంనమతి సంపతతై ర్ద్యావాపృథివీ జనయన్దేవ ఏకః । తైవ
 స్తత్సత్య విత్వాభువనాని విద్వాన్ యత్రవిత్వం భవత్యేకనిశమ్ ।
 యస్మిన్నిదగ్ం సంచవిచైకగ్ంన ఓతః ప్రోతశ్చ విభుప్రజాను । ప్రత
 ద్వోచే అమృతంను విద్వాన్ స్థర్వోనామ నిహితంగుహమ ॥ 3 ॥ త్రి
 ణిపదా నిహితా గుహాను య స్తద్వేద సవియః పితాఽసత్ । సనోబ
 స్థజానితాస విధాతా ధామానివేద భువనాని విశ్వా । యత్రదేవా
 అమృత మానశానా స్తుతీయే ధామాన్యభ్యైరయస్త । పరిద్యావా
 పృథివీయన్తి స్తద్యః పరిలోకాన్పరిదిశః పరినువః । ఋతస్యతన్తం విత్
 తంవిచ్ఛత్యతదపత్య తదభవత్ప్రజాను । పరిత్యలోకాన్పరిత్యభాతానీ
 పరిత్యహర్యాః ప్రదిశోదిశ్చ । ప్రజాపతిఃప్రళమహ ఋతస్యాత్మనాఽ
 త్మాభివృద్ధిమభివృద్ధిం సదస్సక్తిమద్భుతంప్రియమిష్టృత్యకామ్యమ్! స
 వింతుధామయానివమ్! ఉద్దీప్యస్వజాత వేదోఽప్రభుర్నిర్ముత్యింపుమ్!

రోప్తహుగ్శ్చమహ్యమావహజీవనంచదితోదిత । మానోహిగ్ంసీజ్ఞాత
 వేదో గామత్వం పురుషంజగత్ । అభిభ్రదగ్న అగహిశ్రియామూ
 పరిపాతయ ॥ పురుషస్య విగ్న సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహి ।
 తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । తత్పురుషాయ విగ్నహేమహాదేవాయ
 ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । తత్పురుషాయ విగ్నహేవక్ర
 తుణ్డాయ ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । తత్పురుషాయ
 విగ్నహే చక్రతుణ్డాయ ధీమహి ॥ ౫ ॥ తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ ।
 తత్పురుషాయ విగ్నహే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్ర
 చోదయాత్ । తత్పురుషాయ విగ్నహే సువణాప్రకాయ ధీమహి । త
 న్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । వేదాత్మనాయ విగ్నహే హిరణ్యగర్భా
 యధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । నారాయణాయ విగ్న
 హే వాసుదేవాయ ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । వజ్రేన
 భాయ విగ్నహే శిష్ట ద్విష్టాయ ధీమహి ॥ ౬ ॥ తన్నోరుద్రః ప్ర
 చోదయాత్ । కృష్ణాయ విగ్నహే మహద్వ్యతికరాయ ధీమహి ।
 తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । వైశ్వానరాయ విగ్నహే లాలీలా
 య ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । కృత్యాయ వి
 గ్నహే గన్ధర్వమారి ధీమహి । తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । వహ
 ప్రపరమాదేవితమూలాశతామృతా । సర్వగోచరతమేతాప్రపంధూ
 ర్వాసుస్వప్నాకాశని కాణ్డతాణ్డతస్త్రిరోహా దీపరుషపరుషపరి ॥ ౭ ॥
 ప్రవాసోదూర్వే ప్రతనుప్రహసేణశతేనచ । యాశతేనప్రతనోషే సహ

సేనా విహాసి । తస్యాస్తే దేవీష్టకేవిధే మహావిహవయమ్ । అశ్వ
 క్రాస్తే రథక్రాస్తే విష్ణుక్రాస్తే ప్రనుస్థరా । శిరసాధార యిష్టామి
 రక్షస్వ మాంపదేపదే । భూమిధేనుర్ధరణీ లోకధారిణీ । ఉద్భూతా
 సివరాహేణకృష్ణే శతబ్రాహ్మణా । మృత్తికేహసమీపాపం యన్మ
 యామహ్మతం కృతమ్ । మృత్తికే బ్రహ్మవత్తాపసి కాశ్యపేనాభి
 మన్రితా । మృత్తికే దేహిమే ప్రప్తింత్వయిసర్వం ప్రసీద్ధిమ్ । ౧౦
 మృత్తికే పృథివీకే సర్వంతస్యే నిర్లుదమృత్తికే । తయా హతేసహ
 ప్రేసగచ్ఛామి పరమాంగతిమ్ । యతశ్చన్ద్రభయా మహా తతోహ
 అభయంకృధి । మమవశ్చచ్చిత్త తన్నక్షత ప్రేవిష్యతో విమృధోహి ।
 స్వస్తిదావిశస్వతిష్టత్రహవిమృధోవశీ । వృషేష్టాపుర ఏతుసస్య
 స్తిదా అభయంకరః । స్వస్తి న ఇన్ద్రోవృధశ్రవా స్వస్తిసః పూషా
 విశ్వవేదాః । స్వస్తి న సాక్ష్యో అరిష్టనేమిస్వస్తి సోబృహస్పతిర్దధాతుః ।
 అపా నమన్య స్తపలప్రథమాధునిశ్శిమీ వాఞ్మనుమాగం ఋ
 జీషీ । సోమోవిశ్వోవ్యతసావనాని నార్యాగిష్టం వ్రతిమానానిదేభుః
 ౧౧ । బ్రహ్మజ్జానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమరమృతం వైవ ఆపః
 సబుద్ధియా ఉప్రమా అస్య విష్ణోస్తతశ్చ యోనియసతశ్చ విహ
 స్త్యానా వృధివి భవాస్పతరా నివేశసి । యచ్ఛాన శ్శమానాభి
 కాః । గర్భద్వారాం దురాధర్షాం నిత్య పృష్ఠాం కరీషీమే ।
 కశ్యపీగం సర్వ భూతానాం తామహా సహ్యాతో శ్చ యమ్ ।
 శ్రీమహాభయమ్ । అలక్ష్మీమోహనశ్శతం విష్ణుమృతాన్ దేవాశ్చాహ్నిభి

మాన్త్రోకాననపజ్యమభ్యజయన్ ॥ మహాగోవిందోవజ్రబాహు
 షోడశీ శర్మయచ్చతు ॥ ౧౦ ॥ స్వస్తిశో మమహాకరోతుహ స్తుపాస్మా
 సంయోఽస్మాద్యేష్టి ॥ సోమావగ్గం స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్సు
 తే ॥ కక్షీ వస్తం యజ్ఞశిషమ్ ॥ శరీరం యజ్ఞశమలం కుసీదంతస్థిస్థిద
 త్మయోఽస్మాద్యేష్టి ॥ చరణంప్రవిత్రిం వితతం పురాణం యోనపూతస్త
 రతి దుష్కృతాని ॥ తేనప్రవిత్రేణ సుధేనపూతా అతిపాస్మానమరా
 నితకేమ ॥ సజోషా ఇద్ద్రీసగణో మరుద్భిస్సమంపిబవృత్రేహ ఇహ
 రవిద్యాక్ ॥ జహిత్రూగ్ధరప్రమృధోనుదస్వాఽధాధయంకృణుహి
 విశ్వతోనః ॥ సుమిత్రాన ఆప్త ఓషధయస్సన్తు దుమిత్రాతాస్తస్యేహ
 యాసురోఽస్మాద్యేష్టియం చవయంద్విష్కః ॥ ఆపోహిష్ఠామయో
 భువరానఙ్జీరే దధాతన ॥ ౧౧ ॥ మహారణాయచక్షసే ॥ యోవశ్శి
 వతేమో రసస్తస్యభాజయతేహనః ॥ ఉశతీరీవమాతరః ॥ తస్మాఅరంగ
 మామవోయస్య క్షయాయజస్యధ ॥ ఆపోజనయథాచనః ॥ హిరణ్య
 శృజం వరుణం ప్రవద్యేత్రీర్థంసే దేహీయూచితః ॥ యన్మయాభుక్తమ
 సాధూనాం పాపేభ్యశ్చప్రతిగ్రహః ॥ యస్మైమనసావాచాక్షమకాణా
 వామహృతం కృతమ్ ॥ తన్న ఇన్ద్రోవరుణో బృహస్పతిస్సవితాచ
 పురస్త పునఃపునః ॥ నమోఽగ్నయేఽ పునఃతేనమ ఇన్ద్రాయనమో
 వరుణాయ నమోవారుణ్యేనమోఽగ్న ॥ ౧౨ ॥ యద్రపాంక్రూరం
 యద్రమేధ్యంశుదశాస్తం తదపగచ్చతాత్ ॥ అత్యాశనాదతీపానాద్య
 చ్చక్షిగాత్రిక్షిగహత్ ॥ తన్నోవరుణోరాజా పాణినాహ్యవమో
 శతృ ॥ సోచమపావోవిరజోనిముక్తోముక్తక్షిప్తియః ॥ నాశస్యప

ॐ॑ మో॑వా॒వృ॒ధే॒ను॒త్రా॒న ఇ॒న్దుః॑ ॥ ౧౫ ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

జాతవేదసే సునవామసామమరాతీయతోనిదహాత్రివేదః । సనః
వర్షదక్షిదుగాణి విశ్వనావేవసిన్ధుం దురితాత్రత్యగ్నిః । తామ
గ్నివతాకం తపసాజ్వలన్తిం వైరోచనం కమఃఫలేషు జుష్టామ్ ।
దుగాణందేవీగం శరణమహం ప్రపద్యేస్తుతరసి తరనేనమః । అగ్నేత్వం
పారయానవ్యో అస్తాభ్యస్సిభిరతి దుగాణివిశ్వా । పూశ్చప్రత్యో
బహులనక్షత్రీ శవాతోకాయ తనయాయశంయోః । విశ్వనినోదు
గఃహః జాతవేదసిన్ధుం సనావాదురితాత్రత్యగ్నిమ్ । అగ్నేఅత్రివస్మన
సా గృతానోఽస్మాకం బోధ్యతితాత్రమానామ్ । పృతనాజితగ్ంసహ
మానముగ్రతుగ్నిగ్ం హువేమపరమాధృశ్శాత్ । సనఃవర్షదక్షి
దుర్గాణి విశ్వతామదేవో అతిదురితాత్రత్యగ్నిః । ప్రత్యోవికమా
చ్యో అక్షరేషు ప్రనాత్పు శానాతానవృశ్చవత్స । స్వాంచాగ్నే
తనవంజితాస్వాన్యభ్యంచ సాభగమాయజస్వ । గోభిజాప్యమ
యజ్ఞోనివీత్రం తవేహ్యనిష్టారనునంచరేమ । నాకస్యప్రప్తమభిరువ
సాజ్ఞోభ్యష్టపిం లోక ఇహమాజయన్తామ్ । ౧౬ । ౨ ।

భారన్నమగ్నయే పృథివ్యైస్వాహాభవోఽన్నం వాయవైఽ
 సరితాయస్వాహా సువరాన్న మాదిత్యాదివేస్వాహాభూర్భువస్సువ
 రన్నం చంద్రమసే దిగ్భ్యస్వాహాసమోదేవేభ్యస్సధా పితృభ్యో
 భూర్భువస్సువరన్నమోమ్ ౧౭ । 3 ।

భారగ్నయే పృథివ్యైస్వాహా భవోవాయవైఽ సరితాయ
 స్వాహా సువరాదిత్యాదివేస్వాహా భూర్భువస్సు వశ్చంద్రమసే
 దిగ్భ్యస్వాహా సమోదేవేభ్యస్సధా పితృభ్యోభూర్భు వస్సువరగ్న
 ఓమ్ ౧౮ । ౪ ।

భారగ్నయేచ పృథివ్యేచ మహాతేచ స్వాహా భవోవాయ
 వేచ సరితాయచమహాతేచస్వాహా సువరాదిత్యాదివేచమహా
 తేచ స్వాహాభూర్భువస్సువశ్చంద్రమసేచ సక్షతేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చమ
 హాతేచ స్వాహా సమోదేవేభ్యస్సధాపితృభ్యో భూర్భువస్సువమహా
 హోమ్ ౧౯ । ౫ ।

సాహినో అగ్నవససేస్వాహా । సాహినోవిశ్వవేదసేస్వాహా ।
 యజ్ఞంసాహివిభావసోస్వాహా । సర్యంసాహిశతక్రతోస్వాహా ౨౦ । ౬ ।
 సాహినో అగ్నవకయా । ప్రాహ్యతద్వితీయయా । ప్రాహ్యార్జం
 త్మతీయయా । ప్రాహిర్భిశ్చత సృభిర్యసోస్వాహా ౨౧ । ౭ ।

యశ్చంద్రసామృషభోవిశ్వయావశ్చవోభ్యశ్చదాగ్ స్వాహివే ।
 సచాగ్ శిశ్ముపురోవాచోపనిషదినోక్షేష ఇద్రియాయూర్షి పితృభ్యో
 సమోదేవేభ్యస్సధా పితృభ్యోభూర్భువస్సువశ్చమోమ్ ౨౨ । ౮ ।

సమోబ్రహ్మణేధారణం మే అస్త్యనిరాకరణంధారయితాభూ
యాస్తంకర్ణయోశ్శృతం మాచ్యోధ్వం మమూమువ్యఃమ్ ॥ ౨౩ ॥ ౮ ॥

ఋతం తపస్త్యం తపశ్శృతం తపశ్శాస్త్రం తపోదమస్తవశ్శ
మస్తపోదాస్తం తపోమజ్జం తపోభూర్భువస్సువర్భువై తదుపాస్యై
త తపః ॥ ౨౪ ॥ ౧౦ ॥

యథావృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్దధైవాత్యైవం పుణ్యస్య
కర్మణో దూరాద్దంధోవాతి యథాఽసిధారాం కతేఽవహితామవ
కామే యద్యువేయవైహవా విహ్వయిష్యామి కతకంపతిప్యామి
త్యేవమమృతాదాత్మానం జుగుప్సేత్ ॥ ౨౫ ॥ ౧౧ ॥

అజోరణీయా నృహతో మహీయా నాత్మాగుహాయాం నిహీ
తోఽస్యజన్తోః । తమకృతుం వశ్యతీవీతకోథాతుః ప్రసాదాన్మహి
మానమీశమ్ । సప్తప్రాణాః ప్రభవన్తిత్సాధన్సార్చిషప్తమిధర్ష
వజ్రహ్వః । సప్తక్షమేలోకాయేషు చరన్తిప్రాణా గుహశయాని
హితాభ్యవసప్తః । అతస్సముద్గాగ్రియత్సనశ్చేఽస్మాధన్యస్తేసిస్థవ
స్సర్వయాచాః । అతత్సవిత్త్వాబిషధయోరసాచ్చయేనైషభూతస్త్రివత్స
వ్రరాత్మా । బ్రహ్మదేవానాం పవనీః కవీనామృషిర్విప్రాణామహిషో
మృగాణామ్ । క్షేరోగృధాణాం స్వధిత్తిర్వనానాగ్ం సోమః ప్రవిత్ర)
మత్యేత్తిరేభన్ ॥ అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బ్రహ్మప్రజాం
జనయన్తిగ్ంసరూపామ్ । అజోహ్యేగో జుషమాణోఽనుశేతేజహ
త్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥ ౨౬ ॥ హగ్ంసశ్శుచిషద్యసురస్త
రిక్షసన్ధోతావేదిషదతిధిదుశోణసత్ । పృషద్యరసదృత సద్యోమ

సదబ్ధాగోచాముతబా అద్రిజాముతబాహత్ । ఘృతంమిమిక్తిశేఘ్న
తమస్యయో నిఘ్నతేజ్జితో ఘృతమువస్యధామ । అనుష్వధనూవ
హమాదయస్వస్వాహాకృతం వృషభవక్షిహవ్యమ్ । ప్రముద్ధాదూర్మ
ర్మధుమాగ్గండారదుప్రాగ్గంశునాసమమృతత్వమానబ్ । ఘృతస్య
నామగుప్త్యం యదస్తిహాదేవానా మమృతస్యనాభిః । వయంనామ
ప్రబ్రవామాఘృతేనాస్త్రిక్ యజ్ఞేధారయామానమోభిః । ఉపబ్రహ్మ
శృణవచ్చస్యమానంచతుశ్చృంఘోఽవమీధారవీతత్ । చత్వారిశ్చం
క్షాత్రయోఅస్యపాదాద్వేలీర్షే ప్రప్తహస్తానాఅస్య । త్రిధాబద్ధోపృష్ఠ
భోరోరవీతిమహాదేవోమత్యాగ్గంఠవివేశ । ౨౭ । త్రిధాహేతంవచి
భిర్గుహ్యమానంగవిదేవాసోఘృతమన్వవిన్దన్ । ఇంద్రవిక్రగ్ం మత్స
వీకంజజానవైనా దేకగ్ స్వధయానిష్ఠతక్షుః । యోదేవానాం పృథమం
పురస్తాద్విత్వాధియోరుదోమహర్షిః । హిరణ్యగర్భం వ్యోతజాయ
మానగ్ం సనోదేవశ్శుభయాస్మృత్యాసంయువతు । యస్మాత్పరంనా
వర్తమస్తికించిద్యస్మాన్నాణీయోనజ్యాయోఽస్తికశ్చిత్ । వృక్షభవస్త
భోఽది వితిష్ఠత్యేకస్తేనేదం పూణణంపురుషేణసర్వమ్ । నకమణా
నప్రజయా ధనేనత్యాగేనై కే అమృతత్వమానతుః । వరేణనాకంఠి
తం గుహాయం విభాజితద్యతయోవికన్తి । వేదానవిజ్ఞానము
తాథాన్యన్యానయోగాద్యత యశ్శుద్ధనత్వాః । తేబ్రహ్మతాత్రైవి
రాస్తకాలే పరామృతాత్పరిముచ్యన్తిసర్వే । గమాంవిజ్ఞానమరమేశ్వ
భూతం యశ్చృణోరీకంపురమధ్యస్థగ్గన్థమ్ । తత్రాప్తిమాగ్గంశునాసంవిశోక్త
స్త్రిక్ యదస్తిహాదేవానా మమృతస్యనాభిః । యోవేదాదాద్యతః ప్రోక్తోవేదా

నేచప్రతిష్ఠితః । తస్యప్రకృతిలీనస్య యః పరస్సమహేశ్వరః ॥ ౧౦ ॥

అజ్యోత్య-స్య ఆవివేకసర్వచత్వారిచ ॥ ౧౧ ॥
మం త్ర పుష్కమ.

సహస్రశీకమం దేవం విశ్వాత్కం విశ్వశమ్భవమ్ । విశ్వం నారాయణం దేవమక్షరం పరమం పదమ్ । విశ్వతః పరమాన్నిత్యం విశ్వం నారాయణగంహరిమ్ । విశ్వమేవేదం పురుషస్తదిశ్చ ముపజీవతి । పతిం విశ్వస్య త్యేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ం శివమచ్యుతమ్ నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వాత్కానం పరాయణమ్ । నారాయణపరోజ్యోతి రాత్మా నారాయణః పరః । నారాయణపరంబ్రహ్మతత్త్వం నారాయణః పరః । నారాయణపరోధ్యాతా ధ్యానం నారాయణః పరః, యచ్చక్రించిజ్జగత్సర్వం దృశ్యతేశూయతేఽపివా ॥ ౧౨ ॥ అస్తబకాహిశ్చ తథస్తవకాం వ్యావృణోత్యాయణస్థితః । అసస్తమవ్యయం కవిగం సముద్దేఽస్తం విశ్వశమ్భవమ్ । పద్మకోశప్రతికాశగ్ం హృదయంచాప్యధోముఖమ్ । అధోవిష్ట్యా వితిస్త్యా నేనాభ్యా ముపరితిష్ఠతి । జ్వాలమాలాకులంభాతి విశ్వస్యాయతనం మహతే । సస్తతగ్ం శిలాభిస్తులమ్భత్యాకోశ సంభవమ్ । తస్యా నేమషిరగ్ం సూక్ష్మంతస్త్రిస్త్రిసర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ । తస్య మధ్యే మహావగ్నిర్విశ్వాద్విర్విశ్వతోముఖః । సోఽగ్రభుగ్విభజన్తిష్ఠన్నాచారమజరః కవి । తిర్యగుర్ధ్వమధశ్చాయీరశ్మయస్తస్య సస్తతా । సస్తాపయతి స్యం దేహమాసాదతలమస్తగః । తస్య మధ్యే వహ్నిశిఖాఅణియోధ్యా వ్యవస్థితః । నీలతోయదమధ్యస్థా ద్విమృతైః ఫేవభావ్యరా । నీవారశూకవత్తన్వీ కీతాభావ్యత్వవ్యాపరూపా । తస్మాత్కీలా

యామధ్యేవరమాత్మావ్యవస్థితః సబ్రహ్మణశివస్సహరి సేన్వస్సాఽ
 తరఃపరమస్వరాట్ ॥ 30 ॥ అపివా సత్తతావత్పు ॥ ౧౩ ॥

ఆదిత్యోవాచవవీతస్మణ్ణలంతవతి తత్ర కామితప్రవృత్తామీదృ
 ల్గంసముచాం లోకోఽథయవవీతస్మిన్మణ్ణలేఽచిక్షావ్యతేకాని
 సామానిససామాన్యం లోకోఽథవవీతస్మిన్మణ్ణలేఽచిక్షిపురు
 త్తస్తానియజాగ్ంషి సయజమామణ్ణల్గంసయజమాం లోకస్సైపాత్త్ర
 య్యేవవిద్యాతపతియవవీఽస్తరాదిత్యేహిరణ్యయపురుషః ॥ 3౧ ॥ ౧౪ ॥

ఆదిత్యోవై తేజః ఓజోబలం యశశ్చక్షుశ్శ్రోత్రమాత్మామనో
 మన్యుమానుర్మృత్యు స్సతోమితో వాయురాశాః ప్రాణోహ
 ప్రాణఃకణింకంతత్సత్యమన్నమమృతో జిహ్విశ్శ్వాః కరమస్త్వయ
 బ్రహ్మైతదమృత ఏవపురుషవీధుతానామధిపతిబ్రహ్మణస్స
 యుజ్యగ్ంసలోకతామాప్నోత్యే తాసామేవ జీవతానాగ్ం సాయు
 జ్యగ్ంస్తాప్తితాగ్ం సమానలోకతామాప్నోతి యవవం వేదత్యు
 వనివత్ ॥ 3౨ ॥ ౧౫ ॥ * ద్విద్యుల్లేఖే (విద్యుల్లేఖే)

నిధనపతయేనమః । నిధనపతాన్తికాయనమః । ఊర్ధ్వాయ
 నమః । ఊర్ధ్వలిక్లాయనమః । హిరణ్యాయనమః । హిరణ్యలిక్లా
 నమః । సువణాయనమః । సువణలిక్లాయనమః । దివ్యాయనమః ।
 దివ్యలిక్లాయనమః । భవాయనమః ॥ 33 ॥ భవలింగాయనమః ।
 శక్తాయనమః । సర్వలింగాయనమః । శివాయనమః । శివలింగాయనమః ।
 జ్యోతాయనమః । జ్యోతిలింగాయనమః । ఆత్మాయనమః । ఆత్మలింగాయ
 నమః । పరమాత్మాయనమః । పరమలింగాయనమః । పరశ్శక్తియగ్య సూ

ర్వస్య సర్వలిక్ష్ణగ్ స్థాపయతి పాణిమన్తం పవిత్రమ్ || 34 || ౧౬ ||

సవ్యోజాతం ప్రపద్యామి సవ్యోజాతాయై నమోనమః ।
భవేభవైనాతిభవే భవస్వమామ్ । భవద్భవాయ నమః || 34 || ౧౭ ||

వాసుదేవాయ నమోజ్యేష్ఠాయై నమశ్చేష్ఠాయై నమోరు
ద్రాయై నమః కాలాయై నమః కలవికరణాయై నమో బలవికరణాయై
నమోబలాయై నమోబలప్రమథనాయై నమస్సర్వభూత దమనాయై
నమోమనోస్మనాయై నమః || 3౬ || ౧౮ ||

అఘోరేభ్యోఽక్షఘోరేభ్యోఘోరఘోరతరేభ్యః । సర్వేభ్య
స్సర్వశ్చేభ్యోనమస్తే అస్తురుద్రాయై వేద్యః || 3౭ || ౧౯ ||

తత్పురుషాయ విష్ణువే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నోరుద్రః
ప్రచోదయాత్ || 3౮ || ౨౦ ||

ఈశానస్సర్వవిద్యానాం మిశ్వరస్సర్వభూతానాం బ్రహ్మేధిప
త్త్రిబిష్ణవాంఽధిపత్త్రిబిష్ణవోమే అస్తుపదాశ్చివోమ్ || 3౯ || ౨౧ ||

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవల్లాయ హిరణ్యరూపాయ
హిరణ్యపతయే ఽమ్బికాపతయై ఊమాపతయే పశుపతయే నమో
నమః || ౪౦ || ౨౨ ||

ఋతగోస్తత్యం పరంబ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగలమ్ । ఊర్ధ్వరే
తంవిరూపాక్షం చిత్వరూపాయ వై నమోనమః || ౪౧ || ౨౩ ||

సర్వోవైరుద్రస్సైర్మద్రాయై నమోఅస్తు । పురుషోవైరుద్రస్స
స్మహోనమోనమః । విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధాజ్ఞా
తంజాయమానంచయాత్ । సర్వోహోష రుద్ర ససే , రుద్రాయై

నమో అస్తు॥ ౪౨॥ ౨౪॥

కదు॑ద్రా॒యప్రచే॑తసే॒ మి॒శుష్ట॑మా॒యత॑వ్యసే॒ వోచే॑మశ॒స్త
మగ్ం॑హృదే॒నన్వో॑హ్యే॒పచ॑ర॒స్తస్మై॑హృద్రా॒యన॑మోఅస్తు॥ ౪౩॥ ౨౫॥

యస్త్య॑వైక॒హృత్య॑గ్ని॒హూత్ర॑హవణీ॒ భవ॑తిప్రత్యే॒వాస్యా
హుత॑య॒స్తిష్ఠ॒న్యశ్నో॑ ప్రి॒తిష్ఠి॑త్యై॥ ౪౪॥ ౨౬॥

క్షృణు॑ష్వపాజ ఇతి॑పశ్చ॥ ౪౫॥ ౨౭॥

అది॑తి॒దే॒వాగన్ధ॑ర్వామ॒నుషా॑ః పిత॑వో॒ఽను॒రా॒క్షే॒హగ్ం॑సర్వ
భూ॒తానాం॑ మా॒తామే॑ది॒మహ॑తా మహి॑సా॒నితీ॑ గా॒యతీ॑ జగ॑త్స్య
రీ॒ప్యప్ర॑థ్విబ॒హులా॑ విశ్వా॒భూతా॑క॒తమా॑కాయాసా స॒త్యేత్య॑ మృతే॒తి
వస్తి॑మః॥ ౪౬॥ ౨౮॥

ఆపో॑వా ఇ॒దగ్ం సర్వ॑ంవిశ్వా॒ భూతా॑వ్యాసః ప్రా॒ణావా ఆపః॑
ప్రశ॑వ ఆపో॒ఽన్నమా॑పో ॒ఽమృత॑మాప॒స్సం మా॑దాపో॒విరాడా॑వ॒స్వ
రాడా॑ ప్రశ్నదాగ్ స్యాపో జ్యోతిగ్ ప్యాపో యజ్ఞాగ్ ప్యాప స్సత్య
మాప॒స్సర్వా॑ దే॒వతా॑ ఆపో భూ॒ర్యువ॑స్సువరావ ఓమ్॥ ౪౭॥ ౨౯॥

ఆపః పున॑స్తు పృథి॒వీం పృథి॒వీ పూతా॑పురా॒తుమామ్ పున॑స్తు
బ్ర॒హ్మణ॑ సృతి॒ర్వృహ॑తా పురా॒తుమామ్ యదు॑చ్ఛిప్తమ॒భోజ్యం
యదా॑చ్ఛుశ్చి॒రితం॑ మమ॒ సర్వం॑పున॒స్తుమా॑మాపో ॒ఽస్తతా॑ంచ॒ప్రది॑
గ్రహాగ్ స్యాహః॥ ౪౮॥ ౩౦॥

అగ్ని॑శ్చ మామ॒న్యశ్చ మన్య॑ పర॒యశ్చ మన్య॑ కృతే॒భ్యః ।
పాపే॑భ్యో రక్ష॒న్తామ్ । యదహ్నా॑ప॒త మ॒తార్ష॑వమ్ । మన॑సా॒వాతా॑హ

స్తాభ్యామ్ । పద్భ్యాముదరేణ శిశ్నా । అహస్తదవలుస్తుతు । య
త్కిశ్చ దుర్రితంమయి । ఇదమహం మామమృతయోనా । సత్యేజ్యో
తిషి జహోమిస్తాహః ॥ ౪౯ ॥ 3౧ ॥

సూర్యశ్చ మామన్యశ్చ మన్య పతయశ్చ మన్యకృతేధ్యః ।
పాపేభ్యో రక్షతామ్ । యద్రాత్రియా పాపమకారృపమ్ । మనసా
వాచా హస్తాభ్యామ్ । పద్భ్యాముదరేణశిశ్నా । రాత్రిస్తదవలుస్తు
తు । యత్కిశ్చ దుర్రితంమయి । ఇదమహం మామమృతయోనా ।
సూర్యేజ్యోతిషి జహోమిస్తాహః ॥ ౫౦ ॥ 3౨ ॥

ఓమిత్యేకాక్షరంబ్రహ్మ । అగ్నిదేవతాబ్రహ్మ ఇత్యార్కపమ్ ।
గాయత్రంఛన్దం పరమాత్మం సరూపమ్ । సాయజ్యం వినియోగమ్ ।
౫౧ ॥ 3౨ ॥ ఆయాతువరదాదేవీతక్షరం బ్రహ్మసంమితమ్ । గాయత్రీం
ఛన్దసాంనూతేదం బ్రహ్మజుషస్వమే । యదహ్నత్కురుతే పాపతద
హ్నత్ప్రతి ముచ్యతే । యద్రాత్రియా తుక్కురుతేపాపం తద్రాత్రి
యాత్ప్రతిముచ్యతే । సర్వవజే మహాదేవి సంధ్యావిద్యే సరస్వతి ॥
౫౨ ॥ 3౪ ॥ ఓజోసి సహోసి బలమసి భ్రాజోసి దేవానాం ధామనా
మాసి విశ్వమసి విశ్వాయు సర్వమసి సర్వాయు రభిభూతో గాయ
త్రీమావాహ యామి సావిత్రీ మావాహ యామి సరస్వతీ మావా
హ యామి ఛన్దముసి నావాహ యామి శ్రియమావాహ యామి గా
యత్రియా గాయత్రీచ్ఛన్దో విశ్వామిత్ర ఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్ని
ముఖం బ్రహ్మశిరోవిష్ణుర్ హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోని
పాణాన వ్యావోదానసమానా సప్రాణా శ్వేతవశా సాక్ష్యాయన

నా త్వయాజ్ఞాన్తదమా నాదురుక్తాన్ప్రహద్యదేమవిదధేనువీరా |
త్వయాజ్ఞాన్త ఋషిర్భవతి దేవత్వయాబ్రహ్మగత శీఘ్రతత్వయా | త్వ
యాజ్ఞాన్తస్త్రిత్రవిందతే వసుసానో జవన్వదగ్రవిశానమథః ॥ ౪౧ ॥

మేధాం మ ఇన్ద్రోదదాతు మేధాం దేవి సరస్వతీ | మేధాం
మేత్రిశ్వినావృథావాధతాం పుష్కరసృజా | అప్సరాసుతయా మేధా
గన్ధర్వేషుచయస్మనః | దైవీమేధా సరస్వతీ సామాం మేధాసురభిర్జ్ఞా
వతాన్ స్వాహా ॥ ౬౦ ॥ ౪౨ ॥

అమాం మేధా సురభిశ్చైత్య రూపా హిరణ్యవర్ణా జగదీజగ
మ్యా | ఊజాస్వతీపయసావీన్య మానాసామాం మేధాసుప్రతీకాజవ
నామ్ ॥ ౬౧ ॥ ౪౩ ॥

మయిమేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్ని ప్రేతో దధాతు మయి
మేధాం మయి ప్రజాం మయీష్ట ఇన్ద్రియం దధాతు మయి మేధాం
మయి ప్రజాం మయిసూర్యో భాజోదధాతు ॥ ౬౨ ॥ ౪౪ ॥

అపై తుమృత్యుర మృత నరగవ వై వత్సతోనో అభయంకృ
ణోతు | ప్రణాం వనస్ప తేరివాభినశ్చీయతాగం రయిస్సవతాన్నశ్చ
చీవతి ॥ ౬౩ ॥ ౪౫ ॥

పరంమృత్యో అనువశేహి వన్తాయ వైస్య ఇరహో దేవయా
నాతో | చతుష్మతేశ్వైతేతే బ్రహ్మిమానః ప్రజాగంధీరీమహా
వీరా ॥ ౬౪ ॥ ౪౬ ॥

చారం ప్రాణం మనసాన్యారభామహే ప్రజాపతిం యాభ
వసన్మనోహా | సనోమృత్యో స్త్రీయతాం సాత్వగం వాస్తవోవాజ్ఞతా

మశీమహి॥ ౬౫॥౪౭॥

అముత్రభూయా దధమన్తమన్త్య బృహస్పతే అభిశస్తేరము
శ్చః॥ ప్రత్యేహతామశ్వీ నామృత్యుమస్మాదేవానామగ్నేభిషజాశ
చీభిః॥ ౬౬॥౪౮॥

హరిగ్ం హరస్తమనుయన్తి దేవా విశ్వస్యేశానం పృషథం
తీనామ్॥ బ్రహ్మసరూప మనుమేద మాగ్రాదయన్తమా వివధీర్విక్ర
మన్య॥ ౬౭॥౪౯॥

శల్లైర్గ్నిమిథ్థాన ఉభాలోకా సనేమహమ్॥ ఉభయోగ్లోక
యోర్ముఖ్యాతి మృత్యుంతరామృతమ్॥ ౬౮॥ ౫౦॥

మాఛివో మృత్యో మావధీర్మామెబలం వివృహో మాప్ర
మోషీః॥ ప్రజాం మామేరీష ఆయుషగ్ర నృచక్ష సంత్యాహవి
షావిధేమ॥ ౬౯॥ ౫౧॥

మానో మహస్త ముతమానో అర్భకం మానఉక్షస్త ముత
మానఉషీతమ్॥ మానోవధీః పితరం మోతమాతరం ప్రియామా
నస్తనువో రుద్రరీషః॥ ౭౦॥ ౫౨॥

మానస్తాకేతనయే మానఆయుషి మానో గోమమానో అశ్వే
షురీషః॥ వీరాన్మానోరుద్ర భామితో వధీర్హ విష్మంతో సమసా
విధేమతే॥ ౭౧॥ ౫౩॥

ప్రజాపతేన త్వదేతా న్యన్యో విశ్వజాతాని పరితా బభూవ॥
యత్యామాస్తే జహుమస్త న్నోఅస్తు వయగ్ స్వామి పతయోర
యూగామ్॥ ౭౨॥ ౫౪॥

స్వస్తిదావిశస్వతి వృశాశ్రహ విమృధోప్రకీ , వృషేష్ఠిః పుర
వతునస్వస్తిదా అభయంకరః ॥ 23 ॥ ౧౫ ॥

త్ర్యమ్బకంయజామహే సుగంధిం పుష్టివధానమ్ । త్సర్వారు
కమివబంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్ ॥ 2౪ ॥ ౧౬ ॥

యేతేస్తహస్ర మయతం పాశామృత్యో మర్త్యాయహస్తవే ।
తాన్ యజ్ఞస్యమాయయా సర్వానవయజామహే ॥ 2౫ ॥ ౧౭ ॥

మృతవేస్వాహా మృత్యువేస్వాహా ॥ 2౬ ॥ ౧౮ ॥

దేవకృతస్యైనసోఽవయజనమసిస్వాహా । మమవ్యకృతస్యైన
సోఽవయజనమసిస్వాహా । పితృకృతస్యైన సోఽవయజనమసి స్వాహా ।
అత్మకృతస్యైనసోఽవయజనమసిస్వాహా । అన్యకృతస్యైనసోఽవయజ
నమసిస్వాహా । అన్యత్కృతస్యైనసోఽవయజనమసిస్వాహా । యద్విహ
చన కంచై సశ్చక్రమతస్యావ యజనమసిస్వాహా । యథ్సృవ వత్సకా
గ్రతశ్చై సశ్చక్రమతస్యా వయజనమసిస్వాహా । యథ్సృష వత్సకా
గ్రతశ్చై సశ్చక్రమతస్యావ యజనమసిస్వాహా । యద్విద్వాగ్ంస్తశ్చ
విద్వాగ్ం స్తశ్చై సశ్చక్రమ తస్యావయజ నమసిస్వాహా । ఏనన ఏన
సోఽవయజనమసిస్వాహా ॥ 2౭ ॥ ౧౯ ॥

యద్యో వేదాశ్చ కృమజిహ్వయా గురమనసోవా వ్రతయ
దేవః హేడనమ్ । అరాతాయోనో అభిదుచ్చనాయతే తస్మిన్మరణో
వనవోనిధేతవస్వాహా ॥ 2౮ ॥ ౨౦ ॥ (* హేడనమ్ ఇతి కేచిత్)

కామోకాత్ మేన్నమోపమః । కామోకార్షేత్కామః కరోతి
నానావహోమః కామశబ్దానానాం కలాకామః కాలయతా నానాం

కారయితా ఏష తే కామకామాయస్వాహాః॥ ౨౯॥ ౬౦॥

మన్యరకాః పీన్నమోనమః । మన్యరకాః పీన్నమ్యుకరోతి
నాహంకరోమిమన్యుకతా నాహంకర్తా మన్యుకారయితానాహం
కారయితా ఏష తేమన్యోమన్యవేస్వాహాః॥ ౩౦॥ ౬౧॥

తిలాంజు హేమామి సరసాగ్ం సపిష్టాస్థనార మమచితైరమస్తు
స్వాహాః । గావోహిరణ్యంధనమన్న పానగ్ంస ర్వేషాగ్ం శ్రీయైస్వాహాః॥
శ్రీయంచలక్ష్మీంచ పుష్టించ కీర్తించాస్త్రణ్యతామ్ । బ్రహ్మణ్యం
బహుపుత్రతామ్ । శ్రద్ధామేధే ప్రజాస్సందదాతుస్వాహాః॥ ౩౧॥ ౬౨॥

తిలాఃకృష్ణాస్తిలా శ్వేతాస్తిలా సామ్యావశానుగాః । తిలాఃపు
నమైస్తాప్తంయత్కించద్దురితంమయి స్వాహాః । చోరస్యాన్నంనవశ్రా
ద్ధం బ్రహ్మహనుతల్పగఃగో సైయగ్ంనురాప్తానం భూణహత్యా
తిలాశ్చాన్రిగ్ం శమయస్తు స్వాహాః । శ్రీచ్చలక్ష్మీశ్చపుష్టీశ్చకీర్తించా
స్త్రణ్యతామ్ । బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ । శ్రద్ధామేధే ప్రజాతు
జాతవేదస్సం దదాతు స్వాహాః॥ ౩౨॥ ౬౩॥

ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానామేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం
విరజావిప్రాప్యాభూయాపగ్ స్వాహాః । వాఙ్మనశ్చక్షుశ్రోత్రజహ్వఃసూ
ణరేతో బుద్ధ్యాకూతిస్సంకల్పామే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహంవిరజావి
ప్రాప్యా భూయాపగ్ స్వాహాః । త్వక్చర్మమాగ్ంసరుధిరమేవోమ
జ్జాస్త్రాయవోఽస్థిమే శుధ్యంతాంజ్యోతిరహం విరజావిప్రాప్యాభూ
యాపగ్ స్వాహాః । శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపృష్ఠోదరజఙ్ఘ శిశ్నోపథ
పాయవోమేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహంవిరజావిప్రాప్యాభూయాపగ్ స్వా

హః । ఉత్తివపుమ హరితపిజల లోహితాక్షి దేహిదేహి దదా
పయితామే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావి ప్రాప్నా భూయాస్తగ్
స్వాహా ॥ ౮౩ ॥ ౬౫ ॥

వృధివ్యాపస్తేజో వాయురాకాశామేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం
విరజావిప్రాప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా । శబ్దస్పర్శరూపరసగన్ధామేశుధ్య
ంతాం జ్యోతిరహం విరజావిప్రాప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా । మనోవా
కాయకర్మాణి మేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావిప్రాప్నా భూయా
స్తగ్ స్వాహా । అవ్యక్తభావైరహంకారైః జ్యోతిరహం విరజావిప్రా
ప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా । ఆత్మామేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావి
ప్రాప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా । అనరాత్మామేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విర
జావిప్రాప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా । పరమాత్మామేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం
విరజావిప్రాప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా । త్సుధే స్వాహా । త్సుప్తిపానాయ
స్వాహా । వివిత్తై స్వాహా । ఋగ్వీధానాయ స్వాహా । క్షమాత్కాయ స్వా
హా । త్సుప్తిపానామలం క్షేపామలక్ష్మీర్నా శయామ్యహమ్ । ఆభూతి
మసమృద్ధించ సర్వాన్నిణుడమేపాప్నానగ్ స్వాహా । అన్నమయప్రాణ
మయ మనోమయ విజ్ఞానమయ మానస్తమయమాత్మామేశుధ్య
ంతాం జ్యోతిరహం విరజావి ప్రాప్నా భూయాస్తగ్ స్వాహా ॥ ౮౪ ॥ ౬౬ ॥

అగ్నయే స్వాహా । విశ్వేభ్యోజేవేభ్య స్వాహా । ధ్రువానాం
భూమాయ స్వాహా । ధ్రువక్షితయే స్వాహా । అచ్యుతక్షితయే స్వా
హా । అగ్నయే సిప్తకృతే స్వాహా । ధర్మాయ స్వాహా । అధర్మా
య స్వాహా । అద్యుస్వాహా । ఉషధివనస్పృశ్యై స్వాహా ॥ ౮౫ ॥ ౬౭ ॥

రక్షోదేవజనేభ్యస్సాహమ్ । గృహభ్యస్సాహమ్ । అవసానేభ్య
 స్సాహమ్ । అవసానపతిభ్యస్సాహమ్ । సవకభూతేభ్యస్సాహమ్ । కామా
 యస్సాహమ్ । అస్తరితాయస్సాహమ్ । యదేజతిజగతియచ్చచేష్టతి
 నామోభాగోయన్నా మ్నోస్సాహమ్ । పృథివ్యైస్సాహమ్ । అస్తరితా
 యస్సాహమ్ ॥౧౬॥౬౮॥దివేస్సాహమ్ । సూర్యాయస్సాహమ్ । చస్త్ర
 మసేస్సాహమ్ । సక్షతేభ్యస్సాహమ్ । ఇంద్రియస్సాహమ్ । బృహస్ప
 తేయస్సాహమ్ । ప్రజాపతేయస్సాహమ్ । బ్రహ్మణేస్సాహమ్ । స్వధా
 పితృభ్యస్సాహమ్ । సమారుద్రాయ పశుపతేయస్సాహమ్ ॥౧౭॥
 దేవేభ్యస్సాహమ్ । పితృభ్యస్వధా2స్తు : భూతేభ్యోనమః । మను
 ష్యేభ్యోనమః । ప్రజాపతేయస్సాహమ్ । పరమేష్ఠినేస్సాహమ్ । య
 థాకూపశ్శతధారస్సహస్రధారో అక్షితః । ఏవా మేఅస్తుధాన్యగ్ం
 సహస్రధారమక్షితమ్ । ధనధాన్యైస్సాహమ్ । యేభూతాః ప్రచరన్తి
 దివానక్తంబలీమిచ్చన్తోవితుడప్య ప్రేష్యాః । తేభ్యోబలిం పుష్టికా
 మోహరామి మయి పుష్టిం పుష్టివతిడధాతుస్సాహమ్ ॥౧౮॥౨౦॥

ఓషశివసస్పతిభ్య స్సాహమ్ 2 స్తరితాయస్సాహమ్ సమారుద్రా
 య పశుపతేయస్సాహమ్ వితుడప్య ప్రేష్యావకంచ ॥౧౯॥౨౦॥

ఓమ్ తన్నోహమ్ । ఓం తద్వాయః । ఓంతదాత్యా । ఓంతక్ష
 త్యమ్ । ఓంతభవమ్ । ఓంతత్సూరోనమః । అస్తశ్చరతి భూతేష్టు
 గుహాయాం విశ్వమూతికామ । త్వం యజ్ఞస్త్వం వషట్కార స్త్వమింద్ర
 స్త్వగ్ం రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజాపతిః । త్వం తదాప్త
 తపో జ్యోతీరస్తో2మృతం బ్రహ్మభూభువస్సువరోమ్ ॥౨౦॥౨౧॥

శ్రీధాయాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శ్రీధాయా
మప్రానేనివిష్టోఽమృతం జహోమి । శ్రీధాయాం వ్యానే నివిష్టోఽ
మృతంజహోమి । శ్రీధాయాముదానే నివిష్టోఽమృతంజహోమి ।
శ్రీధాయాగ్ం సమానేనివిష్టోఽమృతం జహోమి । బ్రహ్మణిమతిత్వా
మృతత్వాయ । అమృతోఽస్తరణమసి । శ్రీధాయాం ప్రాణేనివిష్టోఽ
మృతంజహోమి । శివోమా విశాప్రదాహయ । ప్రాణాయస్వాహా
మ్ । శ్రీధాయా మప్రానే నివిష్టోఽమృతంజహోమి । శివోమా
విశాప్రదాహయ । అప్రానాయస్వాహా । శ్రీధాయాంవ్యానేనివిష్టోఽ
మృతంజహోమి । శివోమావిశాప్రదాహయ । త్యానాయ స్వాహా ।
శ్రీధాయా ముదానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శివోమావిశాప్ర
దాహయ । ఉదానాయస్వాహా ॥ శ్రీధాయాగ్ం సమానే నివిష్టోఽ
మృతం జహోమి । శివోమావిశాప్రదాహయ । సమానాయ
స్వాహా । బ్రహ్మణిమతిత్వాఽమృతత్వాయ । అమృతాపిధానమసి ॥ ౧౦
ప్రాణాయస్వాహాసమానేనివిష్టోఽమృతంజహోమి చత్వారిచ ॥ ౧౧ ॥

శ్రీధాయాం ప్రాణే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । ప్రాణమన్నే
నాప్యాయస్వ । శ్రీధాయా మప్రానే నివిశ్యా మృతగ్ం హుతమ్ ।
అప్రానమన్నే నాప్యాయస్వ । శ్రీధాయాం వ్యానేనివిశ్యా మృతగ్ం
హుతమ్ । వ్యానమన్నేనాప్యాయస్వ । శ్రీధాయాముదానే నివిశ్యా
మృతగ్ం హుతమ్ । ఉదానమన్నే నాప్యాయస్వ । శ్రీధాయాగ్ం
సమానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । సమాన మన్నేనాప్యాయస్వ ।
౧౨ ॥ ౧౩ ॥ అజ్ఞానమాత్రః పురుషోఽజ్ఞానంచ సమాశ్రితః । ఈశ

స్వరస్య జగతః ప్రభుప్రీతాతి విశ్వభుక్ ||౯౩||౨౦||

వాఙ్మృతస్త్వమ్ । సహాఃప్రాణః । అత్యోశ్చక్షుః । కణ్ఠాయో
శ్శ్రోత్రమ్ । బ్రాహ్మవోర్మలమ్ । ఉరువోరోజః । అరిష్టావిశ్వాన్యంగాని
తమాః । తనువామేస్తమా నమస్తేలస్తు మామాహిగంసీః ||౯౪|| ౨౧||

వయస్సుప్తణా ఉపనేచురిన్ద్రం ప్రియమేధా ఋషయో నాథ
మావాః । అపద్ధ్వాన్త మూఋకహిపూర్ధి చక్షుర్ము ముగ్ధస్మాన్నిధ
యేనబద్ధాః ||౯౫||౨౩||

ప్రాణానాం గ్రధిరసిరుక్రోమా విశాన్తకః । తేనా స్నేహాప్య
యస్య ||౯౬||౨౪||

సమోరుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మేపాహి ||౯౭|| ౨౫||

త్వమగ్నే ద్యుభిస్త్వమాశుశుక్షణిస్త్వమద్యుస్త్వమశ్మనస్సు
రి । త్వంవనేభ్యస్తవమోషధీభ్యస్త్యంప్తణాం నృపతేజాయస్తేశుచిః ||
౯౮|| ౨౬|| శివేనమెసంతిష్ఠస్త్వస్యానేనమెసం తిష్ఠస్వ సుభూతేనమె
సం తిష్ఠస్వ బ్రహ్మవర్చనేన మెసంతిష్ఠస్వ యజ్ఞస్మర్ధిణ మనుసంతిష్ఠ
స్వాపతే యజ్ఞనమ ఉపతేనమ ఉపతేనమః ||౯౯||౨౭||

సత్యంపరం పరగ్ంసత్యగ్ం సత్యేన సనువర్ణాల్లోకాచ్ఛ్మవస్తే
కదాచన సతాగ్ం హిసత్యం తస్మాన్సత్యే రమస్తేతప్తఞ్చ తపోనానశ
నాత్పరంయద్ధిపరంభవస్తద్ధర్ధమంతద్ధరాధర్మంతస్మాత్తపసిరమస్తే
తమ ఇతినియతం బ్రహ్మచారిణస్తస్మాద్గమే రమస్తేమ ఇత్యరశ్యేము
సయస్తస్మాచ్ఛమేరమస్తే దానిమితి సర్వాణి భూతానిప్రళగ్ం సన్తి
దానాన్నాతిదుశ్చరంతస్మాద్దానేరమస్తేధర్మఇతిధర్మేణసర్వమిదంపరి

గృహీతం భర్తాన్నాతి దుష్కరం తస్మాద్ధర్మే రమన్తే ప్రజనశ్చతిభూ
యాగంస్తస్తస్మాద్భూయిష్టాః ప్రజామస్తేతస్మాద్భూయిష్టాః ప్రజసన్తే
రమన్తేఽగ్నియశ్చత్యైతస్మాద్గ్నియతః సాతవ్యాతగ్నిహోత్రమిత్యా
హతస్మాదగ్నిహోత్రేరమన్తే యజ్ఞశ్చిత్త్యజ్ఞోహిదేవాస్తస్మాత్సజ్ఞ
మన్తేనూనసమితి విద్వాగంస్తస్తస్మాద్విద్వాగం సప్తఃసమానసేరమన్తే
న్యాసశ్చిత్తీ బ్రహ్మబ్రహ్మహి పరః పరోహి బ్రహ్మతానివా ఏతాన్య
పరాణి పరాగంసి న్యాసప్రవాత్య రేచయద్యవపం వేదేత్యవనిపత్.

౧౦౦॥ ౭౮॥

ప్రాజాపత్యో హుణి స్సుప్రణేయః ప్రజాపతిం పితరముపసు
సారకిం భగవన్తః పరమంవదన్తితి తస్మైప్రోవాచ సత్యేన వాయు
రావాతి సత్యేనాదిత్యో రోచతే దివి సత్యంవాచః ప్రతిష్ఠా సత్యే
సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్సత్యం పరయం వదన్తి తపసా దైవా దేవ
తామగ్ర ఆయస్తపస్ వయస్సువరస్వ విస్తస్తపసా సవత్నాన్ప్రీణ
దామా రాతీస్తపసి సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్తపః పరమం వదన్తిద
మేనదానాః కిల్బిషమవధూన్వన్తిఃమేన బ్రహ్మచారిణ స్సువరగచ్ఛ
స్తమా భూతానాం దురాధర్షందమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దమః
పరమం వదన్తిశమేన శాన్తాశ్చివమాచరన్తి శమేన నాకం మునశ్చ
ఽన్యవిస్తచ్ఛ మాభూతానాం దురాధర్ష మ్మచ్ఛమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం
తస్మాచ్ఛమః పరమం వదన్తిదానం యజ్ఞానాం వరాధందక్షిణా లోకే
దాతారగం సర్వభూతాన్మృపజీవన్తి దానేనారాతీరపాను దస్తదా
నేనద్విషన్తోమిత్రా భవన్తిదానేసర్వంప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దానం పరమం

వద నిధిమో విశ్వప్రస జగతః ప్రతిష్ఠాలోకేధమిష్టం ప్రజాఉపర
 ర్ప నిధిమేణ పాపమప్రనుదతిధిమే నర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్ధమం
 పరమం వద నిధిమననం వై ప్రతిష్ఠా లోకేనాధు ప్రజాయా న్నన్తుత
 వ్యాసః పితృణామన్త్యోధవతి తదేవతస్య అన్త్యణితస్మాత్ప్రజవం
 పరమం వద స్త్యగ్నయోవైత్రయావిద్యా దేవయానః పర్థాగార్హ
 ప్రత్యిక్షుక్పృష్ఠీవీరధన్తర మన్వాహర్యవచనం యజుర్నరీక్షం వామదే
 వ్యమాహ వనియస్సామ సువర్ణోహో బృహత్తస్మా నగ్నివర్తమం
 వద స్త్యగ్న హోత్రగ్ం నాయంప్రాతగ్నహోత్రాం నిష్కృతిస్సిష్ట
 గ్ం సుహువం యజ్ఞక్రమూం ప్రాయణగ్ం సువగన్త్య లోకస్య
 జ్యోతిర్వ్యాగ్ని హోత్రం పరమం వద ని యజ్ఞఞ్చియజ్ఞేనహిదేవా
 యజగతామజ్ఞేనాసు వాసానుర న్త యజ్ఞేన ద్విషన్తో వితాభవ ని
 యజ్ఞేర్వ్యా హోతితం తస్మాద్ధ్యజ్ఞం పరమం వద ని మానసం వై ప్రా
 జాప్త్యో ప్రతితం మానేన మహా పాధు పశ్యతి మాతసా ఋష
 యః ప్రజా అన్త్యజన్త మానసే నర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్ధనసంపర
 మం వద ని వ్యాస తస్మాహుమన్తపిహో బ్రహ్మణం బ్రహ్మ విశ్వః
 శతమన్త్యమన్త్యప్రజాపతి వత్సవో రంభన్తోఽపావాదిత్యో
 య సమ తన్త్యే పుషన్త పరమైషే బ్రహ్మతా యాధిరాదిత్య
 న్నపతి ర్త్యోః ప్రజాన్తో వక్తవతి ప్రజాన్తోనాపధిరన్త్యతయః
 ప్రజాయ ర్మమధవన్త్యోన్తంధిత్వ త్యన్తేరప్రాణాః ప్రాన్తేర్వలం
 బతేన తప్తపరా త్రిధాత్రీధయామేధా మేధయా మనీషా మనీష

యా మనో మనః శాన్తిశ్చాన్తాదితంతేన స్మృతిగ్న్ స్మృత్యా
 స్మార్తగ్న్ స్మారణ విజ్ఞానం విజ్ఞానేనాత్మానం వేదయతి తస్మాదన్తం
 దదన్తస్సర్వాజ్ఞేతాని దదాత్యన్నాత్ప్రాణాభవన్తి భూతానాం ప్రా
 జైర్మనో మనసశ్చ విజ్ఞానం విజ్ఞానాదాన్తద్దా బ్రహ్మయోనిస్సవా
 ద్దేవ పురుషః వక్షాణా పక్షాత్కాయేష సర్వమిదం ప్రోతం పృ
 థివీ చాన్తరితం చ ద్యాశ్చ దిశశ్చావాన్తరది శాత్పతవై సర్వమి
 దం జగద్భస్మభూతగ్ం సభవ్యం జిజ్ఞాసక్ష్ ప్రముతజా రయిషాశ్చిద్ధాన
 త్యో మహస్వాన్తపస్తో వరిషాజ్ఞాత్వా తమేసం మనసా హృదాఽ
 భూయో నమృత్యుముప యాహి విద్వాన్తస్మాన్న్యాసమేహం తు
 సామతిరిక్తమాహుర్యసుర్హోవిభూరసి ప్రాణే త్యమసి సద్ధాతాబ్ర
 హ్మన్త్యమసి విశ్వధృతేజోదాన్త్యమస్త్యగ్నిరసి వత్సో దాన్త్య
 మస్తినూర్యస్త్యద్యుమ్నా దాన్త్యమసి చనమిస ఉవయా మగృహీ
 తోసి బ్రహ్మణేత్వా మహాన ఓమిత్యాత్మానం యజ్ఞేతే తద్వైభా
 హువాప్రవదం దేవానాం గుహ్యం యవవం వేద బ్రహ్మణో మ
 హిమానమాప్నోతి తస్మాన్ప్రహ్మణో మహి మాన మిచ్ఛోప్రవిషత్
 ౧౦౧ | 2౯ |

తస్మైవం వినుషోయజ్ఞస్యాత్మాయజమానశ్చిద్ధావత్త్వి కరీర
 మిధ్మమురో వేదిలోమానిబర్హివేదశ్చిఖా హృదయం యావః
 కావ ఆజ్యం మున్యువతు స్తపోఽగ్నిర్ద మశ్మమయితా దక్షిణావాహ్నో

తాప్రాణ ఉద్ధాతా చతురధ్వర్యమనా బ్రహ్మశ్రోత్రమగ్నిద్యావ
 ద్భీయతేనాదీతాయశ్చాత్తి తద్ధవిర్యపిబత్తి తదస్మ సోపాసంయ
 ద్రమతే తదుప్తసదో యధస్సంచరత్యుప్త విశత్త్యత్తిష్ఠతేచ సప్రవ
 గోక్య యస్మఖం ఏవాహవనియోయావ్యాప్య రాహుతర్యదస్య
 విజ్ఞానం తజ్జహోతియధ్నాయంప్రాతరత్తితద్ధ మధంయత్రాతమ
 ధ్యవిసగ్ం సాయంచతాని సవనానియే అహోరాత్రేతే దర్శ
 పూణమాసాయే ఽర్థ మాసాశ్చ మాసాశ్చతే చాతుమాశ్చాని
 యబ్బుతవస్తేపశుబధ్నాయే సంవత్స రాశ్చ పరివత్సరాశ్చతే ఽహగ్ర
 గాస్సర్వవేదసంవాసతద్ధత్రం యస్మరణంతదవధ్యధవతద్వై జరామ
 ర్యమగ్ని హోత్రగ్ం ప్రత్రం యవపం విద్వానుక్షగయనే ప్రమీ
 యతే దైవానామేవ మహిమాసంగత్వాఽఽ దిత్యస్య సాయుజ్యం
 గచ్ఛత్యథయోదక్షిణై ప్రమీయతే పితౄణామైవ మహిమాసం
 గత్వాప్రప్రమస్తస్సాయుజ్యగ్ం సహోకతామాహ్నత్యైతావై సూర్యా
 చప్రమసోమహామాసా బ్రాహ్మణో విద్వాదభిజయత్తి తస్మాద్బ్ర
 హ్మణో మహిమాసమాహ్నత్తి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమాసమ్॥
 ౧౦౨౦॥ అంధస్యైకపంచాశచ్ఛతంజాతవేగసైచతుదశశభూరిన్నం
 భూరగ్నయేభూరగ్నయైచైకమేకంప్రాహిప్రాహిచ త్వారిచత్వారియశ్చ
 న్ద్రాపంచేవమోబ్రహ్మణ్యుం తప్రోయథాత్పతస్యైకమేకమహోరక్ష
 యాగ్ం శ్చతుస్త్రిగ్ం శథ్నః ప్రశేషగ్ం పక్షిగ్ం శతిరాద్ది
 త్యోవా ఏష త్దిత్యైవై తేజ ఏకమేకం నిధనపతయే త్రయో

విగంశతిస్సద్యోజ్యోతాతం త్రిణీ వామదేవా యోకమఘోరేభ్యస్తత్పురు
 పాయ ద్వేద్వేకుశానోసమా హిరణ్యబాహవచవీకమేక మృతగంధ
 త్యం ద్వేసర్వో వైరుద్రశ్చత్వారి కదుగ్రదాయ త్రిణీయత్య వైక
 బ్బతీ కృణుష్వపాజో ఒదితిరాహోవాఇదగం సర్వ మేకమేకమా
 మపునస్తు చత్వార్యగ్నిశ్చ సూర్యశ్చ నవ నవోమితి చత్వార్య
 యాతుశ్చాజోఒస్తి దశోత్రమేచత్వారి ఘృణీస్త్రీణి బ్రహ్మమేతు
 మాం యాస్తేబ్రహ్మహత్యాం ద్యాదశ బ్రహ్మమేధయాఒ ద్యాన
 ఇమంభూణహత్యాం బ్రహ్మమేధవా బ్రహ్మదేవానామిదం విర
 హత్యా మేకాన్న విగంశతి రేకాన్నవిగంశతిమేకాథా దేవీ ముఖం
 మ ఇంద్రోత్పత్వారి చత్వార్యమాం మేధాద్వేమయి మేధా
 మేకమపైతు పరం వాతం ప్రాణమ ముత్ర భూయాద్ధర్మిం
 శల్కైరగ్నిం మా ఛిదో మృత్యోమానో మహాస్తం మాసప్రాకే
 ప్రజాపతే న్యస్తిదా త్ర్యుమ్భకం యేతే సహస్రమయితం ద్వేద్వే
 మృత్యువైస్వామైకం దేవకృతస్యైకాదశ యద్యోదేవాః కామాఒ
 కారస్తీన్యన్యరకారస్తీద్వేద్వేతిలాజ్ఞు హూమి గావశ్శ్రియం ప్ర
 జాః పశ్చచిలాః కృష్ణాశ్చోరస్త్య త్రీఃప్రజ్ఞాతు జాతవేదర్సవప్రాణ
 వాత్సక్చిర ఉత్తిష్ట పురుష పశ్చపృథివీకబ్దమనోవాగవ్యకాత్మా
 ఒస్తరాత్మా పరమాత్మా మేక్షుధేఒన్నమయ పశ్చదశాగ్నయే
 స్వామైక చత్వారిగ్శంధోతద్బ్రహ్మనవశ్రద్ధాయాం ప్రాణవిష్టో
 ఒమృతంజ హూమిచతుర్విగంశతిశ్శ్రద్ధాయాం దశాంశుషమాత్రః
 పురుషో ద్వేవాబ్జు అనన్తహస్తో వయస్సుప్రణాః ప్రాణానాం గ్రహ

రసిద్వద్వ సమారుదామైకం త్వమగ్నేస్యభిదేన్వ శ్రివేనమే సం
త్యస్త్వస్త్యం పాజాప్త్యస్తస్యైవమేక మేకమశీతిః "౧౦॥

అభ్యుస్యపాశేస్త్వస్తిసః ప్రాహినోఽగ్నవీకయాఽఽదిత్యోవా
ఏవయుతేగం స్తస్యమోమిత్యామాంమేధామానస్తోకేతిలాం జహోమి

శ్రీధాయామపాశేనివిప్తః ప్రాజాప్త్యోమ్యుత్తరశతమ్ ॥౧౦౨॥

స్తహనావవతు । స్తహనాభునక్తు । స్తహవీర్యం కరవావహై ।
తేజస్విరావధీతమస్తు మావిద్విషావపా । ఓంశాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః॥
హరిఃఓమ్॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు. ఇతి నారాయణమ్. సమాప్తమ్.

అధిశ్రవణమ్.

యుంజతేమన ఉతయుంజతేధియో విప్రావిప్రస్య బృహతో
విప్రశ్చితః । విహూతాగ్రధేవయుగవిదేక ఇన్ద్రాహిదేవస్య సవితుః
వర్తమణిః । సువాగ్దేవసూర్యాగ్ం అవక దేవశ్రుతాదేవేష్యా ఘోషేధా
మానో విరోజాయతాంకర్మణ్యోయగ్ం సవ్యఽనుజీవా మయో
బహూరామసర్వశీ । ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమేత్రేణావిదిధేప్రదం । సమూ
ధమస్య ॥౧॥ పాగ్ంసురకరావతీదేనుమత్రీహిమూతగ్ం సూయవసిస్తిమ
సవేయకశ్శ్యే । వ్యసు-త్నాదోదస్తి విష్ణురైతేదాధార పృథివీమభితో
మయూచైః । ప్రాచీపేతమధ్వరం కల్పయంతీఃకర్షయజ్ఞ సమతం
మాజిగ్నరత్నమగ్ని రమేథాంవర్షస్పృశివ్యాదివో వావిష్ణుతావా
పృశివ్యా మహావావిష్ణు తవ్రాంతరితాన్ధస్తాపుణస్య బహుభిర్వ
సవ్యేరావ్రయచ్చ ॥ ౨ ॥ దక్షిణాదోతవ్యాత్ విష్ణోర్ముకంవీర్యాణి

ప్రవోచంయః పార్థివాని విమమేరజాగ్ం సయోలస్కభాయ దుత్త
రగంస్తథస్థం విచక్రమాణస్త్రేఘో రుగాయో విష్ణోరరాటమసివిష్ణోః
ప్రృష్టమసివిష్ణోశ్చ ప్రేక్షోవిష్ణోనూరసివిష్ణోర్ధ్రవమసి వైష్ణవమసివిష్ణ
వేత్వా । 3 । (అస్త్యయచ్చైకాన్న చత్వారిగ్ంశచ్చ)

(రతోఘ్నః.)

కృణుష్వపాతఃప్రసిజిం సప్రద్యం యాహిరాక్షే వామవార్గం
ఇభేన । తృప్తీ మను ప్రసితిం ద్రూణానోస్తాసి విధ్యరక్షస్తప్తిష్ఠే॥
తవ భ మాస అశుయా వతంత్యనుస్పృశ * ధృవతా శోశుచానః॥
తపూగ్ంశ్చ జ్జాప్వా ప్రతింగానసంధితో విస్మజ విష్వగుల్కా॥
ప్రతిస్పశో విస్మజ తుర్జితమోభవాప్రాయద్విశో అస్యాఅదభ్యః॥
యానో దూరేఅశుశగ్ంసః । ౪ । యాలంత్యగ్ం మాకీప్తేవ్యధి
రాదధర్షిత । ఉదగ్ంశ్చిత్తప్రత్యాతనుప్రస్వమిత్రాగ్ం ఓషతాత్రిగ్ం
హేతే । యానో అరాతిగ్ం సమిధానచక్రేసిచాతం ధక్యతనన్న
శుష్కం॥ ఉర్ధ్వోభవ ప్రతివిధ్యాధ్యస్మదావిష్కృణుప్రదై వ్యావ్య
గ్ం । అవస్థిరా తనుహియతుజానాంజామి మజామిం ప్రమ ణహి
శత్రూః । సతే । ౫ । జానాతిసుమతిం యవిష్వయశువతేబ్రహ్మణే
గాతు మైరత్ । విశ్వేవ్యస్మై సుదినానిరాహా ద్యుమ్నావ్యరోశ్చ
విహరో అభిద్యోత్ । సేదగ్ం అస్తుసుభగస్తు దాను ర్యస్తానిత్యేన
హవిషాయక్షైకైః । పిప్రీవస్తిస్వఅయుషిదురోణే విశ్వేదస్మైసుదినా

* „ధృవతా,, ఇతి ప్రాచీన పుస్తక పాఠః సాధుః భాష్యే
„ధృవతా - ధోర్ధ్వేన,, ఇతి స్థితత్వాత్.

పాసదిష్టిః । అర్చామితే సుమతిం ఘోష్య రావకసంతే వావాతా
 జరతామ్ ॥ ౬ ॥ ఇయంగీః । స్వశ్వాస్తా సురథా మర్జయే మా స్మేత్
 త్రాణి ధారయే రనుద్యుక్ । ఇహత్వాభారాచరేదుప్తద్యోహ
 వస్తర్దిదివాగం సమనుద్యుక్ । క్రిడంత స్తా సుమనస సృపేమాభి
 ద్యుమాతస్థివాగంప్రాజనాం । యస్తాస్వశ్వ స్సహిరణ్యో అగ్న
 ఉపయాతి పసుమతా రథేన । తస్యత్రాతాశవసి తస్య సఖా యస్త
 అతిశ్య మానుష గ్జుజోషత్ । మహారుణామి ॥ ౭ ॥ బంధుతా
 వచోభిస్తస్మాప్తితుగ్ధోతమా దన్వియాయ । త్వంనో అస్యవచసశ్చికిద్ధి
 హోతర్యవిష్ట సుక్రతో దమూః । అస్వప్నజస్తరణయ స్సశేవా
 అతంద్రాసోఽవృకా అశ్రమిషాః । తేప్రాయవ స్సద్రియంచోదప
 ద్యాగ్నేతవనః పాంత్యమూర । యేప్రాయవోమామతేయంతే అగ్నే
 వశ్యంతో అంధంనుర్తితాదరక్ష । రరక్షతా త్సుకృతోవిశ్వవేదా
 దిష్పంతృణద్రిపవోనాహ ॥ ౮ ॥ దేభుః । త్వయా వయగం సధస్య
 స్వాతాస్తవప్రణీత్యశ్యామవాహన్ । ఉభాశగంసా సూదయసత్యతా
 తేఽనుష్ఠయాకృణుహ్యహయాణ । అయాతే అగ్నే సమిధావిధేమ
 పృతిస్తామగంశస్యమానంగృభాయ । దహశసోరక్షసః ప్రాహ్యస్మాక్
 ద్దుగ్ధాహురీమిత్రేమ హూఽవద్యాత్ । రక్షోహణంవాజినమాజి
 ఘర్షిమిత్రంపృథ్వి ముపయామిశర్మ । శిశోనోఅగ్నిః కృతుభిస్సమి
 ద్ధస్సవోదిహ ॥ ౯ ॥ సరిషః పాతునక్తం । విజ్యోతిషా బృహతాభా
 త్యగ్ని రావిర్విశ్వాని కృణుతేమహిత్యా । పాదేర్హయాస్సహతే
 దురేవాశ్శితేశ్వంగేరక్షసే వినిక్షే । ఉతస్వానాసో దివిషం త్వగ్నే

(అనుశక్తిఁగ్రంథః సతేజరతాగోరుజామి హద్వికై చత్వారిగోతశ్చ॥)
(రక్షోఽఘ్నమంత్రాః॥*)

(నైత్యకా, | పితృయజ్ఞ విధిః. *)

సోమాయ పితృమతే పురోడశక్రం మక్కువాలం నిర్వహతి

* ఏతస్య బ్రాహ్మణం తైస్సంఽలంకరితమవశః, శివోవా
ఏతద్వజ్జన్యః, ఇతి; సచలమవశః అస్మిన్నధికృతవశే ఉత్తరత్రవన్యతే

పితృభ్యో బహిఃపద్యోధానాః పితృభ్యోఽగ్నిష్వా త్రేభ్యోఽభివా
 న్యాయై దుగ్ధేమం ధమేత తేతతయేచత్వా మస్తేత తేపితామహప్రపి
 తామహ యేచత్వా మస్వత్రపితరో యథాభాగంమందధ్వగ్ంసుస్తం
 దృశం త్యావయం మఘవన్మందిషీమహి * ప్రమానం పూర్ణవంధుర
 స్తుతో యాసివశాగ్ం అను । యోజాన్వింద్రతేహరి ౧౩ ॥ అక్ష
 స్సమీమదంత వ్యావప్రియా అధూపత । అస్తాపత స్వభానవోవిప్రా
 నవిషయామతి । యోజాన్వింద్రతేహరి అక్షన్వితరోఽమీమదంత
 పితరోఽతీతృపన్త పితరోఽమీమృజంతపితరః । వశేతపితర స్సోమ్యా
 గంభీరైః ప్రథిభిః పూర్వైః । అథాపితృక్ త్సేవిదత్యాగ్ం అపీత
 యమేనయే సద్ధమాదంమదంతి । మనోన్వాహువామహేనారాతగ్ం
 సేనస్తామేనపితృణాంచమస్మభిః ఆ ౧౪ ॥ నవీతుమనఃపునఃక్రత్వేదతా
 యజీవసే । జ్యోక్ససూర్యందృశే । పునర్నః పితరోమనో దదాతు
 దైవ్యోఽనః । జీవం వ్రాతగ్ం సచేమహి । యదంతరితం పృథివీము
 తద్వ్యా యన్మాతరం పితరంవాజహిగ్ంసిమ । అగ్నిర్మాతస్మాదేనస్తా
 గార్ హపత్యః ప్రముంచతు దుర్నితాయానిచ కృమకరోతు మా
 మనైసనమ్ ౧౫ ॥

(పితృమంత్రాః.)

ఉశంతస్త్యా హవామహ ఉశంత స్సమిధీమహి । ఉశంసుశత
 ఆవహ పితృక్ హవిషేఅత్తవే త్వగ్ంసోమప్రచికితోమనీమాత్వగ్ం

* “మందిషీమహి” ఇతిప్రాచినపుస్తకేషు ముద్రితపాఠః అసాధుః
 భాష్యే. “మందిషీమహి-వయంతర్సయామః” ఇతి స్థితత్వాత్.

రజన్మ మనునెడి మఢాం । తన ప్రాణి పితకాన ఇంద్రాధిపతియై
 మభజంతధీరాః । త్వయాహినః పితర స్సమ పూర్వైకర్మాని చక్రః
 పవమావధీరాః । వస్వన్నపాతః పరిధీగ్ం రహర్ణవిరేభిః శ్వైర్వృక్షువా
 భవ । ర౬ । నః । త్వగ్ం సోమపితృభిస్స విదానోఽను ద్యావావృ
 థివీ ఆతతంథ । తస్మైతి ఇందోహవిషావిధేమవయగ్న్యామహతయో
 రయ్యాణామ్ । అగ్నిష్వాతాః పితరవహగచ్ఛత సదస్ససస్సదతసుహిత
 యః । అత్రాహవీగ్ం పివ్రయతాని బ్రహ్మహవ్యధాన్యుగ్ం సంరవీరం
 దధాతన । బ్రహ్మహవః పితర ఊత్యర్వాగ్నిమా వోహవ్యాచ కృమా
 జుషధ్యం । తలగతా వసాశంతమనా భాస్యధ్యం । ౧౭ । శంయోరర్
 పోదధాత । ఆఽహం పితృన్ధువిద త్రాగ్ం అవిత్సినపాతంచ విక్ర
 మణంచ విప్లః । బ్రహ్మహవో యైస్త్వధయా మతస్త్వ భజంత పితృ
 స్తజహఽగమిషాః । ఉపహూతాః పితర స్సోమ్యాసో బ్రహ్మహవీ
 నిధిమప్రియేషు । త ఆగమంత్రత ఇహశ్రువం త్వధిబ్రువంత్రతేఅవం
 త్వస్మాక్ । ఉదీరతామవరతేత్సరానైస్త్వధ్యమాః పితరస్సోమ్యాసః
 అనుం । ౧౮ । యక్షయరవృశా ముతజ్ఞాసేనోఽవంతు పితరోహవే
 షు । ఇదం పితృభ్యోనమా అస్త్వధ్య యేపూర్వాస్తో యేతేపరాస్తో
 యః । యే పార్థివై రజస్యానిషత్తా యేహ సూనగ్ం సువృజసామవి
 త్సు । అథా యథానః పితరః పరాసప్రత్నాసో అగ్నీమిత మాశు
 మాణాః । శుచీదయం దీధితిముక్తశాస్త్రః * తామా భిందంతో ఆరుహే

* .ముగ్ధశాస్త్రం, ఇతిపూర్వపుస్తకేషు ముద్రితపాఠః అసాధుః, అన్యవదపాఠస్య, ఉక్తశాస్త్ర ఇత్యుక్త శాస్త్రః, ఇతిస్థితశాస్త్రం.

ఋషవన్ . యదగ్నై ॥౧౯॥ కవ్యవాహనపితౄణా యత్యుత్తామృధః
ప్రచక్షావ్యాని వత్యసిద్ధవెభ్యశ్చపితౄభ్యః । త్వమగ్నై ఈదితో జాత
వేదో వాఙ్మయాని సురభీణీకృత్వా । ప్రాదాః పితౄభ్యర్హస్వ ధయాతే
అత్సన్ధిత్వం దేవ ప్రయతా హవీగంపి . మాతలీ కవ్యైర్హమో
అంగిరోభిర్ బృహస్పతిర్ ర్కవ్యభిర్వా వృధానః । యోగశ్చదేవా వా
వృధు ర్యేచ దేవాన్ధాన్వహోఽన్యై స్వధయాఽన్యైమదంతి॥౨౦॥ ఇమం
యమ స్మిన్ సుర మాహిసీ కాంగిరోభిః పితౄభిస్సం విదానః । ఆత్వామం
తాః కవిశస్తాః వహం త్వేనాగాపక హవిషామాదయస్వ । అంగి
రోభి రాగహి యజ్ఞయేభిర్యమవైర్హుపైరిహమాద యస్వ । విసస్వరా
తగ్ంహువైయః పితౄతైఽస్మిన్ యజ్ఞైర్హిష్యాన్విషద్యృ అంగిరసో
నః పితరో నవగ్వా అభర్వాణో భృగవస్సోమ్యాసః । తేషాంవయగ్ం
సుమతౌ యజ్ఞయానా మపితౄదే సోమవ్రసే న్యామ॥౨౧॥

(భవాస్సభ్యమసుం యదగ్నేమదంతి సోమవ్రసపకంచ॥)

భవేహిమావిశ దీర్ఘాయుత్వాయ శంకనుత్వాయ రాయస్పిషాయ
వర్చసే , సుప్రజాస్తాయేహి వసోపురోవసో ప్రియోమేహృదోఽ
స్త్యశ్వేవోస్త్యానాహుభ్యాగ్ం సహూసం ప్రచక్షసం త్వదేవ సోమ

“ కవిశస్తావహంతః, ఇతిపూర్వపుస్తకేషు ముద్రితపాఠః
అసాధుః, అస్య పదపాఠస్య “కవిశస్తాఇతికవి శస్తాః, వహంతః, ఇతి
స్థితత్వాత్.

“ సుప్రజాస్తావహి” ఇతి ప్రాచీనపుస్తకపాఠః అసాధుః,
అస్యపదపాఠస్య , సుప్రజాస్తాయేతి సుప్రజాః - త్వాయ, ఏతి,
ఇహి,, ఇతిస్థితత్వాత్.

మచక్షా అవశ్యేషం మంద్రాభిభూతిః కతుర్వక్షానాం వాగ్మసాగా
 సోమస్యతృప్యతు మంద్రాస్యర్వాచ్యదితి రనాహతశీర్షి వాగ్మసాగా
 సోమస్య తృప్యత్యేహి విశ్వచర్షణేః ॥ ౨౨ ॥ శంభూర్మ యోభూ
 స్స్వస్తిమాహరివణా పృచరక్రత్యై దక్షాయరాయస్పిషాయసువీర
 తాయై మామా రాజా విభీభిషామా మేహర్షిత్విషావధీః ॥ వృషణే
 తుష్టాయాఽయుషేవర్చసే ॥ వసుమద్దణస్య సోమదేవతే మతివిదః ॥
 పౌతస్సవస్య గాయత్రీఛందస్ ఇంద్రపీతస్య నరాశగ్ం సపీతస్యపితృ
 పీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యా పహూతో భక్షయామి రుద్రవద్దణస్య
 సోమదేవతే మతివిదోమాధ్యం దినస్య నవనస్యతిష్ఠుచ్ఛందస్ ఇంద్ర
 పీతస్య నరాశగ్ం సపీతస్య ॥ ౨౩ ॥ పితృపీతస్య మధుమతఉపహూతస్యా
 పహూతో భక్షయా మ్యాదిత్య వద్దణస్య సోమదేవతే మతివిద స్తుతీ
 యస్య నవనస్య జగతీచందస్ ఇంద్రపీతస్య నరాశగ్ం సపీతస్య పితృ
 తస్య మధుమత ఉపహూతస్యా పహూతో భక్షయామి ॥ అస్యా యస్య
 సమేతుతే విశ్వతస్సామ వృష్టియ ॥ భవావాజస్యసంగఢే హిస్వమే
 గాత్రాహరివోగణాన్యే మావితితృషః ॥ శివోమేనప్తర్షే నువతిష్ఠన్య
 మామేవాజ్ఞాభిమతి ॥ ౨౪ ॥ గాః అసామసోమమమ్మతాలభూమా
 దక్ష్ణా జ్యోతిరవిదామదేవాః ॥ కిమస్మాన్సృణవదరాతిః కిముధూర్తి
 రమృత మర్త్యస్య ॥ యస్మాత్కృతో మిందాభూ దగ్ని స్తత్సవ రాహ
 ఙ్గాతవేదా విచర్షణిః ॥ పునరగ్నిశ్చతురదాతున రింద్రోబృహస్పతిః
 పునర్కౌ అశ్వినాయువం చతురాధత్రమయోః ॥ ఇష్టయజుష సేదేవ
 భోమ న్తుతస్తామస్య ॥ ౨౫ ॥ కస్తాకన్యహరివత ఇంద్రపీతస్య మధుమత

ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి ! అపూర్వస్థా మాపూరయత
 ప్రజయాచధనసచవత్రైతతయచత్వామన్వై తత్రైపితామహప్రపితా
 మహాయైతత్వామన్వత్రిపితరో యథాభాగంమందభ్యంనమోవః పితరో
 రనయనమోవః పితరశ్శుష్మాయ నమోవః పితరో జీవాయనమోవః
 పితరః ॥ ౨౬ ॥ స్వధాయనమోవః పితరో మన్యవై నమోవః పితరో
 ఘోరా యపితరో నమోవోయవతస్మిక్ లోకేన్థయుష్మాగ్ సైన్యయై
 స్మిక్ లోకేమాంశేను యవతస్మిక్ లోకేన్థయుయం తేషాంవసిష్ఠా
 భూయాస్త మైస్మిక్ లోకేచాంతేషాం వసిష్ఠాభూయాస్తంప్రజాప
 తేనత్వ దేతప్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ ॥ ౨౭ ॥ యత్కా
 మాక్షేజహుమస్తన్నోఅస్తువయగ్న్యామపతయో రమూణాం దేవ
 కృతస్యైసోఽవయజనమసి మనుష్యకృతస్యైసోఽవయజనమసి
 పితృకృతస్యైసోఽవ యజనమస్తప్రుధౌతిస్యసోమ దేవతేన్యభిస్తుత
 స్తేష్టయజనస్తుత స్తోమస్త్య శస్తాకస్త్య యోభతోఅత్వసని ర్యోగోనని
 స్తస్యతే పితృభిర్భుతం కృతస్యోప హూతస్యోపహూతో భక్షయా
 మి ॥ ౨౮ ॥ (విత్వచ్చరణై త్రిష్టుప్ఛందస ఇంద్ర పితర్య నరాశక్గం
 సతీతస్యాతి స్తుతస్తోమస్య జీవాయ నమోవః పితరో బభూవ చతుశ్చ
 త్వారిగంశచ్చ ॥ (ఇష్టకోపధానాదికమ్ *)

ఘృవాఽసిధరుణాఽస్తృతా విశ్వకర్మణానుకృతా మాత్వా
 సముద్రోడద్యక్తిన్యా సుప్తగోఽవ్యథమానాపృక్తివీంశృగంహా ప్రజాపతి
 స్త్వాసాదయతు శ్శక్తివ్యాప్తృప్తే వ్యచన్నతీం ప్రథస్వతీంప్రథోఽసిప్య

* అన్యచ బ్రాహ్మణం. తై. స. ౫. ౨. ౮. అవలోకనీయం.

ధివ్యసి భూరసి భూమిరస్యదితిరసి విశ్వధాయా విశ్వస్య భువస్య
 ధ్రువపృథివీం యచ్చ పృథివీం దృగ్గంహ పృథివీం మహిగ్ంఽన్వి
 శ్వస్మైప్రాణాయాపానాయవ్యానాయోదానాయప్రతిపాద్యైః 30 ।
 చరిత్రామూగ్నిస్త్యాభిపాతు మహ్యత్వస్త్యాచక్షిమా శంతమనతయా
 దేవతయాఽంగిరస్వధృవానీద కాఽఽత్కాఽత్కాఽత్ప్రహంత్రివశః
 పకుషఃపరి ఏవానోదూర్త్య ప్రతను ప్రహనేణతతేచ యతతేవప్ర
 తనోషి ప్రహనేణ విహోషసి । తస్మాస్తే దేవిష్టకే విధేమ ఏవిమా
 వయం । అమాథాఽస్మి సహమానాసహస్వరాత్రిస్సహస్వా రాతీయ
 తస్సహస్వ పృతనా సహస్వపృతస్యతః । ప్రహస్రవీర్యా 31 । అసి
 సామాన్య । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరంతి సింధవః ।
 మధ్వీర్ని సుంతోష్వపథిః । మధున క్షముశోషసి మధుతు త్సార్థివ
 గ్ంరజః । మధు ద్యౌరిస్తునఃపితా । మధుమా న్నో వనస్పతి ర్మధు
 మాగ్ం అస్తుమార్యః । మాధ్వీర్గావోభవంతుః । మహిద్యాపృథి
 వీచనైషమం యజ్ఞం మిరుక్షతాం, పిత్తతాన్నో భరీమభిః । తద్విష్ణోః
 పరమం 32 । ప్రజగ్ం సదా పశ్యంతి నూరయః । దివీవచక్షురాతీతం ।
 ధృవాఽసిపృథివి సహస్వపృథస్యతః పూతాదైవే భిరమృతేవాగాః ।
 యాస్తే అగ్నే సూర్యేరుచ ఉత్త్యతో దివ మాతస్యంతిరక్మభిః ॥ తాభి
 స్సర్వాభిరుచే జనాయ నస్కృధి । యావో దేవా స్సూర్యేరుచో
 గోష్వ శ్వేషు యారుచః । ఇంద్రాగ్నితాభిస్సర్వాభీరుచ న్నోధత్త
 బృహస్పతే । విరాట్ 33 ॥ జ్యోతి రధారయ త్సమృజ్జ్యోతి
 రధారయత్స్వరాజ్జ్యోతి-రధారయత్ । అగ్నే యుక్వాహియేతవా

శ్వాసోదేవ సాధవః అరంవహంత్యాశవః యుత్వాహి దేవహూత
మాగ్ం అశ్వాగ్ం అగ్నేరధీరివ । నిహూతా పూర్వ్యస్సదఃద్రఫు
శ్చస్కంద పృథివీ మనుద్యామిమంచ యోని మను యశ్చపూర్వః
తృతీయం యోనిమనునంచరంత ద్రిఫ్సంజహోమ్యనుస్తప్త ॥ 3౪ ॥
హూతాః । అభూద్దిదంవిశ్వస్యభువనస్యవాజనమ గ్నేరైవశ్వాన
రస్యచ । అగ్నిర్జ్యోతిషా జ్యోతిష్మాను క్షోవర్చసా వర్చస్వా । ఋ
చేత్వారుచేత్వానమిత్రవంతి సరితో సధేహః । అంతర్ హృదామ
నసా పూయమానాః । పుతస్యధారాఅభిచాకశీమి । హిరణ్యయో
నతసా మధ్యతసాం । తస్మిన్మృత్యుప్రల్లో మధుకృత్కులాయాభజన్నా
నైమధుదేవతాభ్యః । తస్యాసతేహరయస్తప్తతీరే స్వధాంమహానా
అమృతస్యధారాం ॥ 35 ॥

(ప్రతిష్ఠాయైస్తహస్రనిర్యాపరమంవిరాట్య వ్రతీకేచత్వారిచ)

(అప్రతి రథ సూక్తమ్ *)

అశుశ్శిశానో వృత్రభాన యుధోః ఘరాఘురః ఊభణశ్చర
వక్షీరాం । సంక్రందనోఽనిమిష ఏకవీర శ్మతగ్ంసేహ అజయత్సాక
మింద్రేః । సంక్రందనేహనిమిషేణ జిష్ణువా యుత్కారేణదుశ్చ్యవనే
సద్భ్రష్టువా । తదింద్రేణ జయత తత్సహధ్వంయుధోవర ఇషుహస్తేన
వృష్టా । సఇషుహస్తే సునిషంగిభిర్వశీసగ్గ్ స్రష్టానయుధ ఇంద్రో
గణేన సగ్గ్ంస్తప్తజితౌమహాబాహుశర్ధూర్ధ్వధన్వా ప్రతిహితాభిర
స్తా । బృహస్పతేపరిదీయా ॥ 3౬ ॥ రథేనరఊహామితాగ్ం అప్రబాధ

* ఏతస్యవినియోగః । త్రై సం ॥ ౫ ॥ ౪ ॥ ౬ ॥ అవలోకనియమ్.

మానః । ప్రభంజకేనాః ప్రమృణాయథాజయన్నస్యాకమేధ్య
 వితారథానాంగ్రాత్రభిదంగ్రావిదం వజ్రబాహుంజయంత్ర మజ్యప్రమృ
 ణంత్రమోజనా । ఇమగ్ంసభాతాఅనువీర యధ్వమింద్రగ్ంసభాయోను
 సగ్ంరభధ్వం బలవిజ్ఞాయథవిరః ప్రసిర సహస్వా వాజీసహమాన
 ఉగ్రః । అభివీరో అభినత్యాసహోబాజైత్రమింద్రగ్ంరభమాతివగ్ంవిత్ ।
 అభిగ్రోత్రాణి సహస్రాగహమానో ౭ద్రాయః । 32 । వీరశ్చరమ
 న్యురింద్రః । దుశ్చ్యవనః పృతనాపాడయుధోస్యాకగ్ం సేనాలవత్రు
 ప్రయత్ను । ఇంద్రఆసాంనేతా బృహస్పతిర్దిక్షిణా యజ్ఞః పురవీత్రు
 సోమః । దేవనేనానా మభిభంజతీనాం జయంతీనాం మరుతోయం
 త్వగ్ం । ఇంద్రస్త్యవృష్ణోవరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాగ్ంకర్ణ
 ఉగ్రంమహామనసాం భువనచ్య వానాంఘోషోదేవానాంజయత్రాము
 దస్థాత్ । అస్మాకమింద్రగ్ంసమృతేమధ్వజేవ్యస్యాకం యాఇవప్రసాజ
 యంతు 33 । అస్మాకం వీరాఉత్తరేభవంత్యస్మాను దేవా అవతా
 హవేమః ఉద్ధర్షయమఘవన్నాయు ధాన్యుత్సర్వినాం మామృతానాం
 మహాగంసి ఉద్యృత్రహా వాజనాం వాజినాన్యుద్రథానాం జయ
 తామీత్రుఘోషః । ఉప్రేత్ర జయతా నరశ్చిరావస్సంతు బ్రాహమః ।
 ఇంద్రోప్రశ్చర్మయచ్ఛత్రనాధృష్టాయథానథ । అవశృష్టా వరాశత్ర
 శరవ్యై * బ్రహ్మసగ్ంశితా । గచ్ఛామిత్రాన్ప్ర 34 । విశ్వమప్రాంకం
 చనోచ్ఛిషః । మర్మాణీతైర్యభిశ్చాదయామి సోమస్త్రాహామ్య

* . బ్రహ్మసగ్ంశితః, ఇతి ప్రాచీనముదిత పుస్తకవాచ, అనా
 ధుః బ్రహ్మణా సగ్ంశితా - తస్మిన్కృతా ఇతిభాష్యే స్థితత్వాత్.

శేనాభి వస్తామ్ ఉరో ర్వరీయో వరివస్తే అస్తుజయంతంత్యా మను
మదంతుదేవాః । యత్ర బాణా స్సంపతంతి కుమారా విశిఖాశవ ।
ఇంద్రోనస్తత్రవృత్రహవిశ్వాహ శర్మయచ్ఛతు ॥ ౪౦ ॥

(దీయాదాదౌజయ స్తవమిత్రాన్సోచత్యారిగ్ంశచ్చ)

(అగ్నిప్రయన బాహ్మణమ్.)

* ఉదేనముత్రరాం * స్నయేతి సమిధఃపదధాతి యధాజనం
యతేఽక్షణం కరోతి తాదృగైవత త్తిసో ఆదధాతి త్రివృద్వా అగ్ని
ర్యావా దైవాగ్నిస్తస్మై భాగధేయ కరో త్యోదుంబరీ ర్భవంత్యూ
ర్వా ఉదుంబర ఊర్జమేవాస్మా అపివధాత్య మత్వా విశ్వేదేవా
ఇత్యాహ ప్రాణావై విశ్వేదేవాః ప్రాణైః ॥ ౪౦ ॥ ఏవై సముద్యచ్ఛతే
గై భరంతు చిత్తిభిరిత్యాహ యస్మా ఏవై సంచితాయో ద్యచ్ఛతే
తేనైవై సగం సమర్థయతి పంచదిశోదైవీర్యజ్ఞమవంతుదేవీ రిత్యాహ
దిశో హ్యేషోఽనుప్రచ్యవతేఽపామతించుర్భుతం బాధమానా ఇత్యా
హ రక్షసా మపహత్యైరాయస్సాపే యజ్ఞపతి మాభజంతీరిత్యాహ
ప్రశవోవై రాయస్సాపః ॥ ౪౧ ॥ ప్రశూనేవావరుంధేవద్భిర్ హరతిష
డ్వాఋతస ఋతుభి రైవై సగం హరతి ద్వై పరిగృహ్యవతీ భవతో
రక్షసా మపహత్యై సూర్యరశ్మిర్ హరికేశః పురస్తాదిత్యాహ ప్రసూ
త్యైరతః పావకా ఆశిషోనో జపంతా మిత్యాహ స్నంవై పావకౌఽ

* ఏష అనువాకః తైస్సం॥ ౪౦ ॥ 13 ॥ అనువాకస్య బ్రాహ్మణరూపః.

* .. స ఏతి .. ఇతి ప్రాచీనముద్రిత పుస్తకపాఠః అసాధుః అస్య
పదపాఠస్య (సయ ఇతి) ఇతి స్థితత్వాత్.

మేవే వావయంథే దేవాను! రాన్సంయతా ఆనం తేజేనావత దప్రతి
 రథ మవత్యం తెన్తవై తేవప్రతి । ౪౩। అనురానజయం తదప్రతిరథ
 స్యాప్రతిరథత్యయదప్రతిరథం ద్వితియో హాతాన్వాహప్ర)త్యవ
 తేవయజమానో భాత్యవ్యాప్తయత్యథో అనభిజత మేవాభిజయతి
 దతర్చం భవతి దశాక్షరావిరాడ్విరాజేమాహాకా విధృతావనయో
 ద్దోకయోర్విధృత్యా అథో దశాక్షరావిరాడన్యంవిరా ద్విరాజ్యేవా
 న్నాద్యే ప్రతితివత్య సదివవా అంతరిక్ష మంతరిక్ష మివాగ్నిధియా
 గ్నిధిః । ౪౪। అశ్మానం నిదధాతి సత్వాణోద్వాభ్యాం ప్రతిప్రీత్యైవి
 మాసప్రప దివో మధ్య అస్తభిత్వాహవ్యై వైతయామిమితేమధ్యే
 దివోనహితః పృథ్విరశ్మేత్యాహన్నం వైపుష్పన్నమేవావయంథే
 చతస్పథిరాపుచ్ఛదేతిభత్వారి ఛందాగ్ంసి ఛందోభి రైవేంద్రం
 విశ్వఅపివృధన్ని త్యాహ వృద్ధిమే వోపావరతేవాహానాగ్ం జత్వ
 త్రింసతిం । ౪౫। ఇత్యాహన్నంవై వాజోఽన్న మేవావయంథమన్న
 హూర్వజ్ఞోదేవాగ్ం అతవక్షదిత్యాహ ప్రజావైవశవస్తుమ్నం ప్ర
 జామేవ ప్రకూనాత్మా ధతేయక్ష దగ్నిరైవో దేవాగ్ం అతవక్ష
 దిత్వాహస్యగాకృత్యై వాజన్యమా ప్రసవేనోద్ధా)భేనోదగ్రభీతిత్యా
 హాసావాఅదిత్యక్షిద్యమ్నద్ధా)భ ఏవ విమ్రాచన్నిగ్రా)భో హ్యు
 జైవాత్యాన ముద్భృష్ణాతి బ్రహ్మణాభాత్యవ్యంని గృహ్ణతి । ౪౬ ।

* (పృథ్విరశ్మే.....వృష్పన్నమేవావయంథే) ఇతిప్రాచీన
 పుస్తకపాఠః అసాధుః అన్యపదపాఠస్య (పృథ్విః) అశ్మా
 పృథ్వి అన్నం ఇతి స్థితత్వాత్.

(ప్రాణైఃపోషోఽప్రత్యాగ్నీధైవతిమేవదశచ)

(చయన ప్రకరణమ్.)

అగ్నిఉదదే యాత్రాశ్చ రువవానా మతయానో మృతతస్యా
 నేనమ స్తస్యాస్తఉపజీవంతో భూయాస్మాగ్నీదుధిగహ్యకిం శిలవ
 న్య నూత్రాశ్చ రువవా నామతయానో మృతతస్యాస్తై నమస్తస్యాస్త
 ఉపజీవంతో భూయాస్తపంచవా ఏతేఽగ్నయో యచ్చితయ ఉదధిరేవ
 నామ పౌదమో దుధిః ॥ ౪౭ ॥ ద్వితీయోగహ్యస్తృతీయః కింశిల
 శ్చత్రుర్ధోవన్యః పంచమ సైభ్యో యదాహుతిర్న జహూయాదధ్వర్యం
 చయజమానంచ ప్రద హేయ్యర్యదేతా ఆహుతిర్జహూతి భాగధయే
 నైవేనాక్ ఛమయతి నా రిమార్భత్య ధ్వర్యర్యయజ మానోవాజ్య
 ఆసన్నపోః ప్రాణోఽత్యో శ్చక్షుః కర్ణయో శ్రోత్రం బాహువో
 ర్భుల మూఢువో రోజోఽరిష్టా విశ్వాన్యంగాని తనూః ॥ ౪౮ ॥ తనువా
 మెనహ నమస్తేఅస్తు మామాహిగం నీరప్రవాఏతస్మా త్ప్రాణాఃకా
 మంతియోఽగ్నిం చిన్వన్నధితామతి వాజ్యఆసన్నపోః ప్రాణఇత్యా
 హప్రాణ నైవాఽత్యధ తైయోరుద్రో అన్నయోఅపుయ ఓషధీషు
 యోరుద్రో విశ్వాభువనాఽఽవివేశతస్మై రుద్రాయ నమోఅస్త్య
 హుతిభాగ్రా వా అన్యేరుద్రా హవిర్భాగః ॥ ౪౯ ॥ అన్యే శత్రుద్రీ
 యగ్ం హుత్వా గావీధుకం చరుమేతేన యజమా చరమాచూమిష్ట
 కాచూం నిదధ్యాద్భాగధే యైవైవేనగ్ం శమయతి తస్యత్యై శత్రు
 ద్రీయగ్ం హుతిమిత్యా హుర్యస్త్యే తదగ్నా క్రియత ఇతివసవస్త్యా
 రుద్రైః పురస్తాత్సంతు పితరస్త్యా యమరాజానః పితృభి రక్షితః

పాంత్వాదిత్యాస్తావిశ్వేంద్రైః ప్రశ్నా తస్మాంతు ద్యుతానస్తామారు
తోమరుద్భి రుత్తరతః పాతుః ॥ ౧౦ ॥ దేవాస్త్యంద్రో జ్యేష్ఠా వరుణరా
జానోఽధస్తాత్స్వో పరిష్టాచ్చ పాంతునవా ఏతేన పూతో నమోఽశ్వో
నప్రోక్షితో యదేన మతః ప్రాచీనంప్రోక్షతి యత్సంచిత మాజ్యేన
ప్రోక్షతి తేనపూతస్తేన మేధ్యస్తేన ప్రోక్షితః ॥ ౧౧ ॥

(దుద్రధ స్తమూర్త్యవిర్భాగాః పాతు ద్వాత్రిగ్ంశచ్చ)

శిరోవా ఏతద్యజ్ఞస్య యధావిధానం ప్రాణా ఉపరవా హవిర్భా
నఖాయం తేతస్మాచ్ఛీర్షన్వాణా అధస్తాత్థాయంతే తస్మాదధస్తా
చ్ఛీర్షః ప్రాణారత్నోహణో వలగహనో వైష్ణవాఽథ నామిత్యాహతై
ష్ణవాహి దేవతయో పరవా అసురానైవిర్యంతో దేవానాం ప్రాణేషు
వలగాన్యఖనన్తా న్పాహుమాతేఽన్యవింక్షా తస్మాద్పాహుమాతాః
ఖాయంత ఇదమహం తంవలగ ముద్యపామి ॥ ౧౨ ॥ యస్సస్సమానో
యమసమానో నిప్రఖానత్యాహద్వావావ పురుషో యశ్చైవసమానో
యశ్చాసమానో యమేవాస్మైకే వలగ నిఖనతస్తమేవో ద్యుత్య
సంతృణతి తస్మాత్సం తృణ్ణాంతరతః ప్రాణానసంభినతి తస్మాదసం
భిన్నాః ప్రాణా అపోవనయతి తస్మాద్దార్ద్రా అంతరతః ప్రాణాయశ
మతీర వనయతి ॥ ౧౩ ॥ ఊర్వయవః ప్రాణాఉపరవాః ప్రాణేక్ష్యతో
ర్జం దధాతి ఋహి రవ స్తుణాశి తస్మాల్లోమశా అంతరతః ప్రాణాల
జ్యేష్ఠ వ్యాహార యతితేజోవా ఆజ్యంప్రాణా ఉపరవాః ప్రాణేక్ష్యవ
తేజోదధాతి హనూవాఏతే యజ్ఞస్య యదధిషవశే నశంకృణత్య సం
త్పణ్ణోహి హనులథో ఖలుదీర్ఘస్థామే స్తంకృత్యే ధృత్యై శిరోవాఏత

ద్యజ్ఞస్య యధావిధానం || ౫౮ || ప్రాణాః పరవాహనా అధిపవణేజ్జహ్వ
 చర్మగ్రాహణోదంతా ముఖ మాహవసీయో నాసీతోతర వేదితద
 ర్గంసదోయదాఖిలువై జహ్వయా దత్స్వధిఖాద త్యధ ముఖం గచ్ఛ
 తియదా ముఖం గచ్ఛత్యథో దరంగచ్ఛతి తస్మాద్ధవిధానే చర్మస్పధి
 గాగ్రీవభి రభిషత్వా హవసీయే హుత్వా ప్రత్యంచః ప్రత్యేత్వ సదసి
 భక్షయంతి యోవైవిరాజో యజ్ఞముఖోదోహంవేదదు హవీవై నామి
 యవైవిరా త్తస్యై త్వక్చర్మోధో ఒధిపవణేస్తనా ఉపరవా గ్రాహ
 ణోవత్సా మ్ముత్వితో దుహంతి సోమః పయో యఏవం వేద దుహ
 వీవైనాం || ౫౯ ||

(ప్రవామియవమతీరవసయతి హవిధానమేవ త్రయోవిగ్ంశతిశ్చ)

అనావాదిత్యోఒస్మి లోకఆస్తీతందేవాః పృథ్వేః పరిగృహ్య
 సువర్గంలోక మగమయస్మరై రవస్తాత్పర్య గృహ్ణాన్దివాక్తీర్త్యేనసువరై
 లోకైప్రత్యర్థాప యస్వరైః పరస్తాత్పర్య గృహ్ణాన్మృషేరుపావరోహం
 త్సవా అనావా దిత్యోఒముష్మి లోకే పరైరుభయతః పరిగృహీ
 తో యత్ప్రప్తాన్విభవంతి సువర్గమేవ తైర్లోకం యజమానా యంతిప
 రైరవస్తా త్పరిగృహ్ణంతి దివాక్తీర్త్యేన || ౬౦ || సువరైలోకైప్రతితిష్ఠంతి
 పరైః పరస్తాత్పరి గృహ్ణంతి పృథ్వేః పావరోహంతి యత్పరై పరస్తా
 న్మృశ్యః పరాంచ స్సువర్గాలోకా నిష్పద్యేరన్ యవస్తాన్మ సృశ్యః
 ప్రజాగర్దిహే యురభితో దివాక్తీర్త్యం పరస్సామానో భవంతిసువర్గప్ర
 వైనాం లోకఉభయతః పరిగృహ్ణంతి యజమానా వైదివా క్తీర్త్యగ్ం
 సంచతః పరస్సామానో ఒభితోదివాక్ రణంపరస్సామానాభవంతి

సంవత్సర ఏవోభయతః ॥ ౫౭ ॥ ప్రతితిష్ఠంతి పృథ్వం వైదివాక్ ర్యం పా
 ర్శ్వ పరస్సమానోఽభితోదివాక్ ర్యం పరస్సమానో భవంతితస్మా
 దభితః పృథ్వం పార్శ్వ భూయస్థా గృహగృహ్యంతే భూయష్కంశ
 స్యతే యజ్ఞస్యైవతస్సధ్య తోగ్రింథిం గ్రధ్నంత్య ఏనగంసాయస్తవ
 గృహ్యంతేనప్రవైశీర్షణ్యః ప్రాణః ప్రాణానాం యజమానేషుదధ
 తియత్పరాచీనానిపృష్ఠానిభవంత్యముమేవతైర్లోకమభ్యా రోహంతియ
 ద్విమం లోకం ॥ ౫౮ ॥ వృత్తవరోహాయు రుద్వా మా ద్వేయార్య
 జమానాః ప్రవామియేరన్ యత్ప్రీతీచీనాని పృష్ఠానిభవంతిమమేవ
 తైర్లోకంప్రత్యవరోహంత్యథో అస్మిన్నైవలోకే ప్రతితిష్ఠంత్యనున్మాదా
 యేంద్రోవాఅప్రతిష్ఠిత అసీత్సప్రజాపతి ముపాధావత్రస్మా ఏతమేక
 విగంశతి రాత్రీంప్రాయచ్చత్రమా హరతై నాయజత తతోవై సప్ర
 త్యతిష్ఠ ద్యే బహుయాజనోఽప్రతిష్ఠితాః ॥ ౫౯ ॥ న్యుస్తవీకవిగంశతి
 రాత్ర మాసీర్నన్వాదశమాసాః పంచరవ న్ప్రయత్తమేలోకాఅసా
 వాదిత్య ఏకవిగంశ ఏతావంతోవై దేవలోకాస్తే ష్వేవయథాపూర్వం
 ప్రతితిష్ఠంస్త్యసా వాదిత్యోనవ్య రోచత సప్రజాపతి ముపాధావత్ర
 స్మా ఏతమేకవిగంశతి రాత్రీంప్రాయచ్చత్రమా హరతై నాయజతత
 తోవై సోఽరోచత యఏవం విద్వాగం సవీకవిగం శతిరాత్రమాశతే
 రోచతం ఏవైకవిగంశతి రాత్రోభవతియగ్వా ఏకవిగంశో రువమేవ
 గచ్ఛంత్యథో చక్రిష్టామేవ ప్రతిష్ఠాప్యేకవిగంశోఽతరాత్రోప్రభి
 భాతోఽనిహ్నావర్చసత్య పరిగృహీత్యై ॥

అతి గ్రాహ్యవిధిః.

సంతతి ర్వాప్తేగ్రహః. యత్పరస్సమానః. విషూవాం
 దివాత్తీర్థ్యం. యథాశాలాయైపక్షసీ. ఏవగంసంవత్సరస్యపక్షసీ.
 యదేతేన గృహ్యేరన్నే. విషూచీసంవత్సరస్య పక్షసీ. స్యచస్రగం
 సేయాతాం అతికమాచ్ఛేయః. యదేతేగృహ్యంతే. యథాశాలాయై
 పక్షసీ మధ్యమం ప్రగంశ మభిసమాయచ్ఛతి. ౧. ఏవగంసంవత్సర
 స్యపక్షసీదివాత్తీర్థ్యమభిసంతిస్వంతి. నార్తిమార్ఛంతి. ఏకవిగంశ
 మహర్భవతి. శుక్రాగ్రాగ్రహగృహ్యంతే. ప్రత్యుత్తబ్యై సయితా
 య. పౌర్వసతహః ప్రశురాలభ్యతే పౌర్వోఽతిగ్రాహ్యగృహ్యతే.
 అహరేవపూషేణ సమర్థయంతి. ఆథోఅహ్నప్రవైష బలిహీణయతే.
 ప్రవైతహా రతిగ్రాహ్య గృహ్యంతే. ౨. సప్తవైశీర్ మణ్యః
 ప్రాణః. అసా వాతిత్యశ్శిరః ప్రజానాం. శీర్షవన్నేవ ప్రజానాం
 ప్రాణాంధాతి. తస్మాత్సప్తశీర్షవన్నాః. ఇంద్రోవృత్రగం
 మాత్వా. అసురాస్పరాభావ్య. సత్తమాక లోకావభ్యజయత్. తస్య
 సాలోకోఽసభిజిత ఆసీత్. తంవిశ్వకర్మా భూత్వాఽభ్యజయత్.
 యదైవశ్వకర్మణో గృహ్యతే. ౩. సువర్ణస్య లోకస్యాభిజిత్యైవప్రవా
 ౨తేఽస్మాదోకాచ్ఛేయంతే. యదైవశ్వకర్మణంగృహ్యతే. అదిత్యశ్శోన్వి
 గృహ్యతే. ఇయంవాఅదితిః. అస్యామేవ ప్రతితిషన్తి. అశ్వోఽ
 న్యోగృహ్యతే. విశ్వోవ్యైవాన్యేన కర్మాణి కుర్వాణాయంతి. అస్య
 మన్యేన ప్రతితిషన్తి. తావాపర్థారా త్సంవత్సరస్యాన్యోఽన్యోగృ
 హ్యతే. తావ్రథా నహ మహవ్రతే గృహ్యతే. యజుసేవా సం

గత్వా । ఉభయోర్లోకయోః ప్రతిష్ఠాన్తి । అర్హ్యముఖం భవతి ।
అన్నాద్య స్యావమధ్యైః ॥౪॥ కమాయచ్చత్యతిగ్రాహ్య గృహ్యంతే
గృహ్యతే సంవత్సరస్యాన్యోన్యోగృహ్యతేపంచచ ।

దివాక్షీర్య సామవిధిః ।

వికవిగ్ంశ ఏషభవతి । ఏతేనవైదేవా ఏకవిగ్ంశేన । ఆదిత్య
మిత ఉత్తమగ్ం సువర్గలోక మారోహయన్ । సవావీష ఇతఏకవి
గ్ంశః । తస్య దత్తావస్తాదహని । దశ పరస్తాత్ । సవావీషవిరాజ్య
భయతః ప్రతిష్ఠితః । విరాజహివావీష ఉభయతః ప్రతిష్ఠితః తస్మా
దంత రేమా లోకాయన్ । సర్వేషు సువర్గేషు లోకేష్వభిర పన్నీతి ।
దేవావా ఆదిత్యస్య సువర్గస్యలోకస్య । పరాచోఽతిపాదాదభిభయః ।
తంఛందోభి రదృగ్భృ ఘృత్యైః । దేవావా ఆదిత్యస్య సువర్గస్య
లోకస్య । అవాచోఽవపాదా దభిభయః । తం ప్రంచ భీరశ్మిభిరుదవ
యన్ । తస్మా దేకవిగ్ం శేఽహస్వచ్చ దివాక్షీర్యానిక్రియంతే ।
రశ్మయోవై దివాక్షీర్యాని యేగాయతే । తేగాయతీ మాత్ర
రయోఃసవమానయోః ॥౨॥ మహాదివాక్షీర్యగ్ంహోతుః కృష్ణం ।
వికర్ణం బ్రహ్మసామ (౦) భాసోఽగ్నిష్టామః । అథైతాని పరాణి ।
పర్వైర్వైదేవా ఆదిత్యగ్ం సువర్గం లోక మపారయన్ । యదపార
యన్ । తత్పరాణం పరత్వం । పారయం త్యేవం పరాణి యవీవం
వేద । అథైతాని స్పరాణి స్పర్వైర్వైదేవా ఆదిత్యగ్ం సువర్గలోక
మస్పారయన్ । యదస్పారయన్ । తత్స్పరాణగ్ం స్పరత్వం ।
స్పారయం త్యేవగ్ం స్పరాణి । యవీవం వేద ।

(ఏతి పవమానయో స్వరాణి పంచచ)

(ప శు వి ధి :.)

అప్రతిసాంవావతే గచ్ఛంతి । యేషాం సంవత్సరేనాస్తే
 ధ । ఏకాక్షరీన్యాప్యతే । నైష్ఠవం వామర మాలభంతే । యజ్ఞోవై
 విష్ణుః యజ్ఞమై వాలభంతే ప్రతిష్ఠిత్యై । ఇంద్రాగ్ని మాలభంతే ।
 ఇంద్రాగ్నివై దేవానా మయూతయామానా । యేషవ దేవతేఅయా
 తయామ్నా । తేషవాలభంతే । వైశ్వదేవ మాలభంతే । దేవతా
 ఏవావరుణతే । ద్యావాప్రథివ్యాం ధైరుమాలభంతే । ద్యావాప్రథి
 వ్యోరేవ ప్రతిష్ఠిష్ఠన్తి । వాయవ్యంవత్సమాలభంతే । వాయురేభ్యై
 యథాయతనాదైవతా అవరుణే । ఆదిత్యామవిం వశామాలభంతే ।
 ఇయంవాఅదితిః । అస్యామేప్రతిష్ఠిష్ఠన్తి । మైత్రావరుణీ మాలభంతే ॥
 మిత్రేణైవయజ్ఞస్య స్విప్యగ్ం శమయన్తి । వరుణేన దురిష్టంప్రాజాప
 త్యం శూప్తరం మహావ్రతలభన్తే । ప్రాజాపత్యో ఒతిగ్రాహ్య్యా
 గృహ్యతే । అహరేవ రూపేణ సమర్థయంతి । అథో అహ్న ఏవైష
 బలిర్హియతే । ఆగ్నేయమాలభంతే ప్రతిప్రజ్ఞాత్యై అజన్తేత్వావా
 ఏతేపూర్వై ర్వాపైరవరుణతే । యదైతేగవ్యాః ప్రశవ ఆలభ్యంతే ।
 ఉభయేషాం పశూనామవరుణ్యై । యదతిరిక్తామేకాదశినిమాలభన్ ।
 అపీయంభాత్ప్రవృత్త మభ్యతిరిచ్యత । యద్వాద్వాప్రశూనమస్యేయః
 శనీయతయః కుర్యత్ । యదేతే బ్రాహ్మణవంతః ప్రశవ ఆలభ్యంతే ।
 నాప్రియం భార్యవ్యమభ్యతిరిచ్యతే । శనీయతయః కుర్యతే ॥
 (తేషవాలభంతే మైత్రావరుణీమాలభంతే ఒవరుణ్యైవప్రచ.)

(మహావ్రతవిధిః.)

ప్రజాపతిః ప్రజాస్సృష్ట్యాప్యత్తోఽశయత్ । తంతేవాభూతా
 నాగ్ం రసం తేజ స్సంభృత్య తేనై స మభీషజ్యత్ । మహావవస్థ
 తస్మహవ్రతస్య మహావ్రతత్వం । మహద్వ్రతమితి తస్మహవ్రతస్యమ
 హావ్రతత్వం । మహతో వ్రతమితి । తస్మహవ్రతస్య మహావ్రతత్వం
 ప్రంచవిగ్ంశ స్తామోభవతి ॥ ౧॥ చతుర్విగ్ంశత్యర్థ మనసంవత్సరః
 యద్వాప్తస్మిన్ త్వంవత్స రేధిప్రాజాయత । తదన్నంపంచ విగ్ంశమభ
 వత్ । మధ్యరఃక్రియతే మధ్యతోహ్యన్న మశితంధివోతి । అధోమ
 ధ్యతవప్రజానామూర్క్తియతే । అధయద్వా ఇదమంతరఃక్రియతే
 తస్మాదుదంతే ప్రజాసమేధంతే । అంతరః క్రియతే ప్రజసనాయైవ
 త్రివృచ్ఛిరోభవతి ॥ ౨॥ త్రేథావిహితగ్ం హితిః । లోమచ్ఛవీరస్థి ।
 పరాచాస్తువంతి । తస్మా త్తత్సద్భగవనమేద్యతోఽనుమేద్యతి సకృత్
 తోఽనుకృత్యతి ప్రంచదశోఽన్యః । పక్షోభవతి నైవదశోఽన్యః । తస్మా
 ద్వయ్యాగ్ స్యన్యతర మర్థమభిప్రర్యావ ర్తంతే । అన్యతరతోహితద్గతయః
 క్రియతే ॥ ౩॥ ప్రంచవిగ్ంశ ఆత్మాభవతి । తస్మాన్మధ్యరః వశవోవరిష్ఠాః
 ఏకవిగ్ంశం పుచ్ఛం । ద్విపదాసు స్తువంతి । బ్రతిష్ఠిత్యై సోఽనానా
 వంతి । సోఽన్తాహ్యత్సనాఽఽత్మనీవ । నహోద్వితంతి । ఏకైకాము
 చ్ఛిగ్ంషన్తి । ఆత్మహ్యంగానిబుధాని । నవావతైవనర్వపురుషః ॥ ౪॥
 యదిత ఇతోలోమాని దతోనభాః । పరిమాదః క్రియంతే । తాన్యేవ
 తేన ప్రాప్యన్య నైవోమంబర స్సోభవతి । ఊర్వాఅన్న ముదుంబరః
 త్తర్జవవాన్నాద్య స్యావరుద్ధైః । యన్యతల్పనద్య మసభిజత్గ్ంస్యాత్ ।

సదేవానాగ్ం సామ్యతే । తల్పసద్యమభి జయానీతి తల్పమారుహ్యో
 ధాయేత్ । తల్పసద్యమేవాభిజయతి ॥ ౧ ॥ యస్య తల్పసద్యమభిజతగ్
 స్యాత్ । సదేవా నాగ్ం సామ్యతే । తల్పసద్యం మాపరాజైషీతి
 తల్పమారుహ్యో ధాయేత్ । సతల్ప సద్యం పరాజయతే । ధైఃఖే
 శగ్ం సతి । మహావైధైః ॥ మహాననీవా న్నాద్యస్య పరుద్ధైః ।
 దేవానురా సంయతా ఆనక । త ఆదిత్యే వ్యాఘ్ర చ్చంత ।
 తందేవా స్సమజయన్ ॥ ౨ ॥ బ్రాహ్మణశ్చ శూద్రశ్చ చర్మకరై
 వ్యాఘ్రచ్ఛతే । దైవ్యోవైవర్ణో బ్రాహ్మణః । ఆసుర్య శూద్రః ।
 ఇమౌ౭రాత్సు ర్మమేనుభూత మక్రన్నిత్య స్యతరోబ్రూమూత్ । ఇమ
 ఉద్వాఙ్కారిణ ఇమౌ దుహృత మక్రన్నిత్య స్యతరః యదైవై సాగ్ం
 సుక్తతంయారాధిః । తదస్యతరో౭భీశీణాతి । యదైవై సాంమహృతం
 యారాధిః । తదస్యతరో౭పహంతి । బ్రాహ్మణస్సంజయతి । అము
 మేవా౭దిత్యం భాతృవ్యస్య సంవిదస్తే ॥ ౩ ॥ భవతి భవతిక్రియతే
 పురుషో జయత్య జయంజయత్యైకంచ ॥

(పిండపితృ యజ్ఞవిధిః)

ఇంద్రోవృత్తగ్ంస్తత్వా । అసురాస్పరాభావ్య సో౭మావా
 స్త్యాంప్రత్యాగచ్ఛతే । తేషితః పూర్వేద్యురాగచ్ఛన్ । పితౄన్ యజ్ఞో
 ౭గచ్ఛత్ । తందేవాః పునరీయాచంత । తమేభ్యోనపురరదదుః తే౭బ్రువ
 న్ వరంవృశామహౌఽభవః పునర్దాస్యామః । అస్మభ్యమేన పూర్వేద్యుః
 క్రియాతా ఇతి ॥ ౧ ॥ తమేభ్యః పురరదదుః । తస్మాత్పితృభ్యః పూర్వేద్యుః
 పితృభ్యః పూర్వేద్యుః కరోతి । పితృభ్యవనతద్యజ్ఞం నిష్క్రి

య యజమానః ప్రతనుతే సోమాయ పితృపీతాయస్త్వ ధానమిత్యా
హ । పితృరేవాధి సోమపీథ మవరుంధే । సహితాప్రమీయమాణః
హావ సోమపీథ ఇతి । ఇంద్రియంవై సోమపీథః । ఇంద్రియ మేవ
సోమపీథ మవరుంధే । తేనోంద్రియేణ ద్వితీయాం జాయా మభ్య
శ్నుతే ॥ ౨ ॥ ఏతదైవబ్రాహ్మణం పురావాజ శ్రవసావిదామకీన్ । తస్మా
తైద్యేద్యజాయే అభ్యాశ్రుతం యవనవేదః । అభిద్వితీయాంజాయాను
శ్నుతే । అగ్నయేకవ్య వాహనాయస్త్వధానమిత్యాహ । యవపితృ
ణామగ్నిః । తం పీణాతిత్రికపహుతీర్జహోతి । త్రిర్నిదక తిష్ఠన్మం
ద్యంతే ॥ ౩ ॥ షడ్వాఋతవః । ఋతూనేవప్రీణాతి । తూష్ణి మేక్షణ
మాదధాతి । అస్తివాహి పవ ఋతుర్నవా ॥ దేవావై పితౄణా
ప్రీతాన్ । మనుష్యాః పితరోఽనుప్రసవతే । త్రిసహుతీర్జహోతి । త్రిర్ని
దధాతి । షట్మంపద్యం తెషడ్వాఋతవః ॥ ౪ ॥ ఋతవః ఖలువై దేవాః పితరః
ఋతూనేవదేవాన్పితృస్ప్రీణాతి తాన్ప్రీతాన్ । మనుష్యాః పితరోఽను
ప్రసవతే సక్తదాచ్ఛిన్నం బర్హిర్భవతి । సక్తదివహిపితరః । త్రిర్నిద
ధాతి । తృతీయేవాఇతోలోకేపితరః । తానైవప్రీణాతి । పరాజావతాన్ ॥ ౫ ॥
క్షీతాహిపితరః । ఓషణో వ్యావృతడిపానైః ఊష్మభాగ్రాహపితరః ।
బ్రహ్మవాదినోవదంతి । ప్రాశ్యాంకెనప్రాశ్యామితి । యత్రాప్నోతియా
త్ । జన్యమన్నమద్యాత్ । ప్రమాయుకస్సాత్ । యన్నప్రాశ్నోయాత్ ।
అహవిస్సాత్ ॥ ౬ ॥ పితృభ్య ఆవృశ్యేత । అవశ్రేయమేవ । తన్నవ
ప్రాశితనేవాప్రాశితం । వీరంవావైపితరః । ప్రయంతోహరంతి । వీరం
వాదతి । దశాంధినతి । హరణభాగ్రాహిపితరః । పితౄనైవ వీరవద

యతే! ఉత్తర ఆయుషి లోమ ఛిందితః పితృణాం హ్యేతరోహి నదీ
యః || 2 || సమస్కరోతి | సమస్కరోహి పితృణాం సమోవః పితరో
రసాయ | సమోవః పితర శ్శుష్ణాయ | సమోవః పితరో జీవాయ |
సమోవః పితర స్వధాయ | సమోవః పితరో మన్యవే | సమోవః
పితరో ఘోరాయ | పితరో సమోవః | యవతస్మిన్ లోకేస్థ || ౩ ||
యుష్మాగ్ స్తేఽను | యేఽస్మిన్ లోకే | మాం తేఽను | యవత
స్మిన్ లోకేస్థ | యూయం తేషాం వసిష్ఠాభూయాస్త | యేఽస్మిన్
లోకే | అహం తేషాం వసిష్ఠో భూయాస్తమిత్యాహ | వసిష్ఠస్సమా
నానాం భవతి | యవవం విద్వాన్వి తృభ్యః కరోతి | ఏవవై మను
ష్యాణాం యజ్ఞః || ౪ || దేవానాం వా ఇతరేయజ్ఞః | తేనవావతత్వి
తృలోకేచరతి | యః పితృభ్యః కరోతి | సకుశ్వరః ప్రమేతోః | ప్రాజా
పత్య యర్చా పునరైతి | యజ్ఞోవై ప్రజాపతిః | యజ్ఞేనైవ సహపున
రైతి | సప్రమా యగోభవతి | పితృలోకేవావత ద్యజమాన శ్చరతి |
యత్పితృభ్యః కరోతి | సకుశ్వర ఆత్మమార్తోః | ప్రజాపతిస్తావై
నం తతః క్షేతుమర్హతీత్యాహుః | యత్రాజాపత్యయర్చాపునరైతి |
ప్రజాపతి రైవేనం తతః క్షేన్యతి | నాత్మ మార్భతీయజమానః || ౫ ||
ఇత్యన్న తే పద్యవై పద్యవై పద్మాఋతవో వర్తతేఽహవిస్సన్వి
న్నేదీయస్థ యజ్ఞోయజమాన శ్చరతి యత్పితృభ్యః కరోతి పంచచ ||
పితృయజ్ఞః.

వైశ్వ దేవేనవై ప్రజాపతిః ప్రజాపతిస్తత | తావదుణప్రహూసైర్వ
దుగ్రాశాద ముంచత్ | సాకమైథైః ప్రత్యస్థాపయత్ | త్యంబకైర్వా

ద్రం నిరవాదయతః పితృయజ్ఞేన సువర్గం లోకమగమయత్ । యద్వై
శ్వదేవేన యజతే । ప్రజావతద్యజమానస్సృజతే । తావరుణప్రహు
నైర్వరుణ పాశాన్ముంచతి । పాకమైధైః క్రిష్ణాపయతి । క్రిష్ణంబక్తైరు
ద్రం నిరవ దయతే॥

పితృయజ్ఞేన సువర్గం లోకం గమయతి । దక్షిణతః ప్రాచీనావీతి
నిర్వపతి । దక్షిణావృద్ధి పితృణాం । అనాదృత్యతత్ । ఉత్తరతపవో
ప్రసీయ నిర్వపత్ । ఉభయైహి దేవాశ్చ పితరశ్చైవ్యుక్తైః । అధోయజేవ
దక్షిణార్ధేఽధ్యయతి । తేవదక్షిణా వృత్ । సోమాయపితృమతే
పురోడాశగ్ంవత్కు పాలం నిర్వపతి । సువర్గరూపై సోమః పితృమాన్ ।

సువర్గర మెవవీణాతి । పితృభ్యోబర్హిషద్యోధానాః । మాసా
వై పితరోబర్హిషదః । మాసానైవవీణాతి । యస్మిన్ వాయుతో పురుషః
ప్రమీయతే । సోస్యాముస్మిన్లోకేభవతి । బహురూపాధానాభవన్తి ।
అహోరాత్రాణామభిజత్యై । పితృభ్యోఽగ్నిష్వాత్యైభ్యో మధం ।
అర్ధమాసావై పితరోగ్నిష్వాతాః । అర్ధమాసానైవవీణాతి । అభివాన్యా
యైదుగ్ధభవతి । సాహిపితృ దేవత్యందువో । యత్సర్గం । తస్మాన్మయా
ణాం । ఉదరత్యర్థోదేవానాం । అర్ధపితృణాం । అర్ధ ఉపమన్ధతి । అర్ధా
హిపితృణాం । ఏకయోపమన్ధతి । ఏకాహిపితృణాం । దక్షిణో
న్ధతి । దక్షిణా వృద్ధి పితృణాం । అనారభ్యో పమన్ధతి । తద్ధిత్వాన్
చ్ఛతి । ఇమాంధితం వేది ముద్ధంతి । ఉభయైహి దేవాశ్చ పితరశ్చైవ్యుక్తైః
చతుఃప్రక్తిర్భవతి । సర్వాహ్మను దిశః పితరః । అభాతాభవతి ।

భూతాహి దేవానాం । మధ్యతోఽగ్నిశాధీయతే । అంతరహి

దేవానా మాక్షీయతే॥ వక్షీయానిశ్చక్రభాద్యవతివ్యావృత్యై॥ పరిశ్ర
యతి॥ అస్తక్ హిత్వాహి పితృలోకో మనుష్యలోకాత్॥ యత్పరుపిది
సం॥ తద్దేవానాం॥ యదస్తరా॥ తస్మనుష్యాణామ్॥

యత్సమూలం॥ తత్పితృణాం॥ సమూలంబర్హిర్భవతివ్యావృ
త్యై॥ దక్షిణాస్తృణాతి॥ దక్షిణావృద్ధిపితృణాం॥ త్రిఃపర్యేతి॥
త్పతీయవా ఇతోలోకెపితరః॥ తానేవసీణాతి॥ త్రిఃపునః పర్యేతి॥
ధ్వషట్ప్రమ్మద్యన్తే॥

షడ్వఙ్ముతపః॥ ఋతూనైవప్రీణాతి॥ యత్ప్రస్తరం యజుషా
గృష్టియాత్॥ ప్రమామ్యోయజమానస్యాత్॥ యన్నగృష్టియా
త్॥ అనామతనస్యాత్॥ తూష్టిమైవస్యస్యేత్॥ నప్రమామ్యోభ
వతి॥ నానాయతనః॥ యత్రీస్పరిధీస్పరిదధ్యాత్॥ మృత్యునామజ
మానం పరిగృష్టియాత్॥ యన్నపరిదధ్యాత్॥ రక్షాగ్నియజ్ఞగ్
హన్యుః॥ ద్వాపరిధీపరిదధాతి॥ రక్షసామపహత్యై॥ అథోమృత్యో
రైవ యజమానముత్పృజతి॥ యత్రీణిత్రిణిహవిగ్మ్యుదాహరేయుః॥
త్రయస్త్రయ ఏషాగ్ంసాకం ప్రమీయేరక॥ ఏకైకమమూచీసామ్య
దాహరన్తి॥ ఏకైక ఏవైషామశ్వంచః ప్రమీయతే॥ కశిపు కశిప
వ్యాయ॥ ఉప్రబర్హణముపబర్హణ్యాయ॥ అంజనమాంజన్యాయ॥ ఆ
భ్యంజనమభ్యంజన్యాయం॥ యథాభాగమైవైవాన్ ప్రీణాతి॥

నిరవదయతే పితృమానగ్నిష్వాత్సావకయోష మస్తత్యభాతా
భవతి మనుష్యాణాం పద్యన్తే పరిదధ్యాన్నీయతే పంచచ॥

పితృ యజ్ఞ శేష : .

అగ్నే యోదేవేభ్యః పితృభ్య స్సమిధ్యమానాయాను బృహీ-
త్యాహ ఉభయహిదేవాశ్చపితరశ్చైజ్యస్తే ఏకామన్వాహ ఏకాహి
పితృణాం । తిరన్వాహ । తిర్ హిదేవానాం । అఘారావాఘరయతి ।
యజ్ఞప్రరుహారస స్తరిత్యై । నార్షేయంవృణోతే । సహాతారం ।
యదార్షేయంవృణోతే । యన్ధోతారం । ప్రమాయుక్తోయజ
మానస్సౌత్ । ప్రమాయుక్తోహోతా । తస్మాన్నవృణోతే । యజ
మానస్య హోతుర్గోపీభాయ । అపబర్హిషః ప్రయాజాన్యతి । ప్ర
జావైబర్హిషః । ప్రజావీవమృత్యోరుత్థస్థజతి । ఆజ్యభాగాయజతి ।
యజ్ఞస్త్వేవచతుషీనాస్తతి । ప్రాచీనావీతీ సోమంయజతి ।
పితృదేవత్యాహి । ఏషాహుతిః । పంచకృత్వోఽవద్యతి । పంచహ్య
తాదేవతాః । ద్వేపురోనువాక్యే । యాజ్ఞాదేవతావమట్కరః । తావ
వప్రీణతి । సస్తమవద్యతి ।

ఋతూనాగ్ం సస్తత్యై । వైవైభ్యః పూర్వయాపురోఽను
వాక్యయాహ । ప్రణయతిద్వితీయయా । గమయతియాజ్యయా । తృ
తీయైవాత్తతోలోకేపితరః । అహవైవై నాస్పూర్వయా పురోఽనువా
క్యయాత్యానయతి । రాత్రియైద్వితీయయా । ఐవైనాన్ యాజ్య
యాగమయతి । వక్షీణతోఽవదాయ ఉదజ్జతిక్రామతివ్యావృత్యై ।

అస్వధేత్యాశ్రావయతి । అస్తుస్వధేతిప్రత్యాశ్రావయతి । స్వ
ధానమితి వమట్కరోతి । స్వధాక్రూహిపితృణామ్ । సోమమగ్రే
యజతి । సోమప్రయాజాహిపితరః । సోమం పితృమస్తంయజతి ।

వత్సరోవై సోమశిత్తమాన్ | సప్తత్సరమేవతద్యజతి | పితౄన్బర్హి
పదోయజతి ||

యై వై యజ్వానః | తెపితరోబర్హిపదః | తానైవతద్యజతి | పితౄ
సగ్నిష్వాత్తానాం యజతి | యైవాఅయజ్వానోగృహమేధినః | తెపితరో
గ్నిష్వాత్తాః | తానైవతద్యజతి | అగ్నింకవ్యవాహనం యజతి | య
ఏవ పితౄణామగ్నిః | తమేవతద్యజతి |

అథోయథాగ్నిగ్ స్యిష్టకృత యజతి | తాదృగేవతత్ | ఏత
తైతతయైచత్వామవిధితి తిస్మశుక్రతీక్షునిదధాతి | తస్మాదాత్మతీ
యాత్సుసమామనగృహాన్తి | ఏతావరోహేభ్యస్తే | అత్రపితరో
యథాభాగంమందధ్వమిత్యాహ | స్థితాహిపితరః | ఉదంచోనిష్క్రా
మన్తి | ఏషావై మనుష్యాణాందిక్ | స్వామేవతద్దిశమనుస్క్రీమన్తి ||

అత్రవసేయముపతిష్ఠన్తే | న్యేవాస్మైతధ్నువతే | యత్సత్యాహవ
సేయే | అక్షావ్యత్ర చరన్తి | అతమితోపపతిష్ఠన్తే | అగ్నిమైవోప
ద్రప్తారంక్రత్యా | పితౄన్నిరవశయన్తే | అస్తంవావతేప్రాణానాం
గచ్ఛంతి | యతమితో రపతిష్ఠన్తే | సుసందృశంత్యావ్రయమిత్యాహ ||

ప్రాణోవై సుసందృశ్ | ప్రాణమేవాత్మస్థధతే | యోజాన్విన్ద్ర
తేరీతిత్యాహ | ప్రాణమైవ పురయన్త | అక్షన్నమీమదంతహీ
తిగార్హవత్యముపతిష్ఠన్తే | అక్షన్నమీమదన్తాధత్వోపతిష్ఠామహాఇతి
వావైతదాహ | అమీమదన్తపితరస్తోమ్యా ఇత్యభిప్రవద్యన్తే | అ
మీమదన్తపితరో ౭ ధత్వాభిప్రవద్యా మహా ఇతివావైతదాహ | అ
పహరిషించతి | మార్జయత్యేవైనాన్ ||

అథోత్తర్యయశ్చైవ । తృవ్యతిప్రజయాప్రశుభిః । యవ్వపవేదః ।
అపబర్హిషావనూయాబౌయజతిప్రజావైబర్హిఃప్రజావవమృత్యో
రుత్స్సంజతి । చతురఃప్రయాజన్యజతిః । ద్వావనూయాబౌ । పత్స్సం
పద్యంతే । షడ్వాఋతవః ।

ఋతూనేవప్రీణతి । సపత్న్యన్వాసే । ససంయాజయంతి । య
త్పత్న్యన్వాసిత । యత్సంయాజయేయః । ప్రమాయుకాన్యాత్ । త
ష్మాన్నాన్వాసే । ససంయాజయంతి । పత్న్యైగోప్రీధాయ ॥

ఉశంతస్తాహవామహా ఆనోఅగ్నేసుకేతునా । త్వగ్ంసోమ
మహేభగంత్యగం సోమప్రచికితోమనీషా । త్వయాహిసః పితరస్సా
మృపూర్వేత్వగం సోమపితృభిస్సంవిదానః । బర్హిషదః పితరఆహం
పితౄణా । ఉపహూతాఃపితరోగ్నిష్వాత్రాపితరః । అగ్నిష్వాత్రాస్సృత
మతోహవామహే । సరాశగంసేసోమప్రీథంయత్రశుః । కేనోఅర్కత
మృహవాభవంతు । శన్నోభవంతుద్వివదేశంచతుష్పదే । యేఅగ్ని
ష్వాత్రాయేనగ్నిష్వాత్రాః అగ్ంహోముచః పితరస్సామ్యాసః । పరే
వరేమృతాస్తోభవంతః । అధిబ్రువంతుకేఅవంత్యస్మాక్ । వాన్యాయేదు
గ్ధేజువమాణాఃకరంభమ్ । ఉదీరాణాఅవరైపరేచ । అగ్నిష్వాత్రాఋతు
భిస్సంవిదానాః । ఇంద్రవంతోహవిరిదంజుపంతామ్ । యదగ్నేకవ్యవా
హసత్వమగ్న ఉడితోజాతవేదః । మాలీకీకవైః । యేతాత్తృప్రదేత
త్రాజేహమానాః । హోత్రావృధస్తామతస్తాసోఅరైః । అగ్నేయాహి
సువిద్రేభిర్రవాక్ । స్రవైఃకవైఃపితృభిర్మునానద్భిః । హవ్యవాహ
మృజరంపురుప్రియమ్ । అగ్నిస్తుతేన హవిషా సప్తర్భాన్ । ఉపానకర

క¹త్వ¹వా¹హం¹ పి¹తృ¹ణా¹మ్ । స¹స¹ప్ర¹జాం¹ వీ¹ర¹వ¹త్త్రి¹గ్సం¹స¹మృ¹ణ్య¹తు¹ ॥

(అ¹న¹గ్ని¹స్వా¹త్తా¹ జే¹హ¹మా¹నా¹స్స¹ప్ర¹చ¹॥)

నా¹చి¹కే¹తా¹గ్ని¹ దే¹వ¹తో¹ పా¹స¹న¹మ్.

అ¹యం¹వా¹వ¹యః¹ప¹వ¹తే¹ । సో¹గ్ని¹నా¹చి¹కె¹తః¹ । స¹య¹త్ప్రా¹జ్జ¹వ¹తే¹ ।
 త¹ద¹స్య¹ శి¹రః¹ । అ¹థ¹య¹ద్ద¹క్షి¹ణా¹ । స¹ద¹క్షి¹ణః¹ ప¹క్ష¹ః । అ¹థ¹య¹త్ప్ర¹త్య¹క్¹ ।
 త¹త్స¹చ¹మ్ । య¹దు¹ద¹జ్జ¹ । స¹ఉ¹త్త¹రః¹ ప¹క్ష¹ః ॥ ౧ ॥ అ¹థ¹య¹ క్ష¹సం¹వా¹తి¹ ।
 త¹ద¹స్య¹స¹మం¹చ¹నం¹చ¹ప్ర¹సా¹ర¹ణం¹చ । అ¹థో¹స్తం¹ప¹దే¹వా¹స్య¹సా¹ । స¹గ్ం¹హ¹వా¹ ।
 అ¹స్మై¹స¹కా¹మః¹ ప¹ద్య¹తే¹ య¹త్కా¹మో¹య¹జ¹తే¹ । యో¹గ్ని¹నా¹చి¹కె¹తం¹చి¹ ।
 ను¹తే¹ । య¹ఉ¹చై¹న¹మే¹వం¹వే¹ద¹ । యో¹హ¹వా¹అ¹గ్నే¹ర్నా¹చి¹ కె¹త¹స్యా¹య¹త¹నం¹ ।
 ప్ర¹తి¹ష్ఠా¹వే¹ద¹ । ఆ¹య¹త¹న¹వా¹స్స¹వ¹తి¹ । గ¹చ్ఛ¹తి¹ప్ర¹తి¹ష్ఠా¹మ్ ॥ ౨ ॥ హి¹ర¹ణ్యం¹ ।
 వా¹అ¹గ్నే¹ర్నా¹చి¹కె¹ త¹స్యా¹య¹త¹నం¹ ప¹త్రి¹ష్ఠా¹ । య¹వ¹వం¹వే¹ద¹ । ఆ¹య¹త¹న¹వా¹ ।
 స్స¹వ¹తి¹ । గ¹చ్ఛ¹తి¹ప్ర¹తి¹ష్ఠా¹మ్ । యో¹హ¹వా¹ అ¹గ్నే¹ర్నా¹చి¹కె¹త¹స్య¹ శ¹రీ¹రం¹ ।
 వే¹ద¹ । స¹శ¹రీ¹ర¹వ¹వ¹స్వ¹ర్గం¹లో¹క¹మే¹తి¹ । హి¹ర¹ణ్యం¹వా¹ అ¹గ్నే¹ర్నా¹చి¹కె¹త¹స్య¹శ¹రీ¹ర¹మ్ ।
 య¹వ¹వం¹వే¹ద¹ । స¹శ¹రీ¹ర¹వ¹వ¹స్వ¹ర్గం¹లో¹క¹మే¹తి¹ । అ¹థో¹య¹థా¹రు¹క్మ¹ఉ¹ ।
 త¹ప్రా¹భా¹య్యా¹త్ ॥ ౩ ॥ ఏ¹వ¹మే¹వ¹స¹తే¹జ¹సా¹ య¹శ¹సా¹ । అ¹స్మి¹గ్గ్¹శ్చ¹ లో¹కే¹ ।
 ము¹ష్మి¹గ్గ్¹శ్చ¹భా¹తి¹ । ఉ¹ర¹వో¹హ¹వై¹ నా¹మై¹తే¹లో¹కాః¹ । యే¹వ¹రే¹ణా¹ది¹త్య¹మ్ ।
 అ¹థ¹హే¹తే¹వ¹రీ¹యా¹గ్ం¹సో¹లో¹కాః¹ । యే¹వ¹రే¹ణా¹ది¹త్య¹మ్ । అంత¹వంత¹ ।
 గ్ం¹హ¹వా¹వీ¹ష¹త్త¹య్యం¹ లో¹కం¹జ¹య¹తి¹ । యో¹వ¹రే¹ణా¹ది¹త్య¹మ్ । అ¹థ¹హే¹తే¹ ।
 నంత¹మపార¹ మత్త¹య్యం¹ లో¹కం¹జ¹య¹తి¹ । యే¹వ¹రే¹ణా¹ది¹త్య¹మ్ ॥ ౪ ॥
 అంత¹గ్ం¹హ¹వా¹ ఆ¹పార¹మత్త¹య్యం¹లో¹కం¹జ¹య¹తి¹ । యో¹గ్ని¹నా¹చి¹కె¹తం¹ ।
 చి¹ను¹తే¹ । య¹ఉ¹చై¹న¹మే¹వం¹వే¹ద¹ । అ¹థో¹య¹థా¹ర¹థే¹ తి¹ష్ఠ¹స్ప¹త¹నీ¹ ప¹ర్యా¹వ¹ ।

రమానే ప్రత్యపేక్షతే । ఏవమహారాతేప్రత్యపేక్షతే । నాన్య
హారాతే లోకమాపుతః । యోగ్నినాచి కృతంచినతే । యతః
చైనమేవంచేదః ॥ ౫॥

(ఈ త్రయః పక్షోగచ్ఛితిప్రతిపాంభాయ్యాద్యః పరేణాదిత్యమప్యేచ)
నాచికేత చయన ఉపాఖ్యా.

ఉతన్ హవైవాజశ్రవ సస్సర్వవేదసందదా । తస్యహనచికేతా
నామపుత్రితన , తగంహకుమారగం సంభమ్ । దక్షినాసు న్నియమా
నాసు శ్రద్ధావివేక । సహావాచ । తతకస్మైమాందాన్యసీతి । ద్వితి
యంత్రుతీయమ్ , తగంహపరేతఉవాచ । మృత్యవేత్వాద దామితి । త
గంహస్మృతితం వాగభివదతి ॥ ౧॥

గాతమ కుమారమితి । సహావాచ పరేహిమృత్యోగ్భా
హా । మృత్యవేత్వాదామితి । తంవైప్రవసంతం గంతాసీతిహా
వాచ । తస్యస్మృతిస్థాతీరనాశ్వాన్లహేవసతాత్ । సయదిత్వా
ప్రచ్ఛేత్ । కుమారకతిరాతీరవాహ్నిరితి । తిస్రఇతివ్రతి బూతాత్ ।
కింప్రథమాగం రాత్రిమాత్నా ఇతి ॥ ౨॥

ప్రజాంతఇతి । కింద్వితీయామితి । పక్షూగం న ఇతి । కింత్వతీ
యామితి । సాధుక్యత్యాంతఇతి । తంవైప్రవసంతంజగామ । తస్య
మాత్రిస్థా రాతీరనాశ్వాన్లహేవాస । తమాగత్య వత్రచ్ఛ । కుమా
రకతిరాతీరవాహ్నిరితి । తిస్రఇతిప్రత్యువాచ ॥ ౩॥

కింప్రథమాగం రాత్రిమాత్నా ఇతి । ప్రజాంతఇతి । కింద్వి
తీయామితి । పక్షూగం న ఇతి । కింత్వతీయామితి । సాధుక్యత్యాంత

ఇతి । నమ సైలస్తుభగవ ఇతిహావాచ । వరంవృణోష్యేతి । పితరమేవ
జీవన్నయాసీతి । ద్వితీయంవృణోష్యేతి ॥ ౪॥

ఇష్టాపూర్తయోక్తీతింబ్రూహీతిహావాచ । తస్మైహోతమ
గ్నించాచితేతమువాచ । తతోవై తస్యేష్టాపూర్తనాక్షీయేతే । నాస్యే
ష్టాపూర్తేక్షీయేతే । యోఽగ్నించాచితేతం చినుతే । యఉచై నమే
వంవేద । తృతీయంవృణోష్యేతి । పునఃప్రత్యోమః పజతిం బ్రూహీ
తి హావాచ । తస్మైహోతమగ్నిం నాచితేతమువాచ । తతోవైసోప
పునర్మృత్యుమ జయత్ ॥ ౫॥

అపపునర్మృత్యుంజయతి । యోఽగ్నించాచితేతంచినుతే । య
ఉచై నమేవంవేదప్రజాపతిర్వైష్ణవజాకామస్తపోతవ్యత । సహిరణ్యము
దాస్యత్ । తదగ్నాప్రాస్యత్ । తదస్మైనాచ్ఛదయత్ । తద్వితీయం
ప్రాస్యత్ । తస్మైవైవాచ్ఛదయత్ । తతృతీయం ప్రాస్యత్ ॥ ౬॥

తదస్మైవైవాచ్ఛదయత్ । తదాత్మన్నేన హృదయ్యేన్నాజై
శ్వానరే ప్రాస్యత్ । తదస్త్రాఅచ్ఛదయత్ । తస్మాద్ధిరణ్యం కనిష్ఠం
ధనానామ్ । భుంజత్ప్రియతమమ్ । హృదయజగంహి । సవైతమేవనా
విందతీ । యస్మైతాండక్షిణా మనెష్యత్ । తాగ్స్వాయై వహస్తా
యరక్షిణా యానయత్ । తాంప్రత్యగృహ్యత్ ॥ ౭॥

దక్షాయత్వా దక్షిణాంప్రతిగృహ్యేమితి । సోదత్త దక్షిణాం
ప్రతిగృహ్య । దక్షతే హవైరక్షిణాం ప్రతిగృహ్య । యవం వేద ।
పితరస్తృవై తద్విద్వాగ్ం సోవాజశ్రవసాగోతమాః । అప్యనూజేశ్యం
దక్షిణాంప్రతిగృహ్య ॥ ఉభయేనవయం దక్షిణం మహాదక్షిణమ్ ॥

ప్రతిగృహ్యేతి । తే ఓతుంతజ్జీణాం ప్రతిగృహ్య । ఓతుకే హవై
దజ్జీణాం ప్రతిగృహ్య । యప్తవంవేద । ప్రహస్యవీనాతి । ౮ ।

(వస్త్రాస్త్రా ఇత్యువాచ ద్వితీయంవృత్తీప్వేత్య జయత్తు
తీయంపా)స్యదగృహ్యోద్య ఏవంవేదైకంచః)

చయన ప్రయోగః

తగంహైతమేకే వశుబంధప్రవృత్తకైద్యాంచ్యతే । ఉత్తర
వేది సమ్మితవీహగ్నిరితివందతః । తన్నతథాతుర్యాత్ । ఏతమగ్నింకామే
నవ్యర్థయేత్ । సప్తసంకామేనవ్యర్థః । కామేనవ్యర్థయేత్ । సామ్యవా
హై సమధ్వరేచిన్వీత । యత్రీవాభూయిష్టాఅహుతయోహుయేరక ।
ఏతమగ్నిం కామేన సమధాకయతి । సప్తసంకామేన సమృద్ధః । ౧ ।

కామేనసమృద్ధయతి । అథహైనంపురర్షయః । ఉత్తరకైద్యామై
వస్త్రీయమచిన్వీత । తతోవైతేవిందంతప్రజామ్ । అభిర్వర్గంలోకమ
జయన్ । విందతప్రవప్రజామ్ । అభిర్వర్గంలోకంజయతి । యోగ్నింసా
చిక్రతంచినతే । యఉచైనమేవంవేద । అథహైనంవాయర్ ఋద్ధి
కామః । ౨ ।

యథాన్యప్రమేవాపదధే । తతోవైసప్తా మృద్ధిమాధోక్తా
తే । యామిసంవాయర్మృద్ధః । ఏతామృద్ధిమృద్ధోక్తి । యామిసం
వాయర్ ఋద్ధః । యోగ్నింసాచిక్రతంచినతే । యఉచైనమేవంవేద ।
అథహైనంగోబులోవాష్ణాప్రశుకామః । సాజ్జమేవచిక్రే । మచత్ర
రస్తాత్ । ౩ ।

మంచదజ్జీణాః । మంచప్రశ్నాత్ । మంచోత్తరతః । ఏతాం

ధ్యే । తతోవైససహస్రం పశూన్పాప్నోత్ । పశుసహస్రం పశూనా
పాప్నోతి । యోగ్నింనాచికైతంచిన్తుతే । యఉచైనమేవంవేద । అథ
హైసం ప్రజాపతిజ్వైశ్మ్యకామో యశస్కామః ప్రజననకామః ।

తి పృథమేవచిక్వే ॥౪॥

సప్తపురస్తాత్ । తిప్రాదక్షిణతః । సప్తప్రశ్నాత్ । తిస్రఉత్తర
తః । ఏకామధ్యే । తతోవైసప్రయశోజ్వైశ్మ్యమాపాన్తో । ఏతాం
ప్రజాతిం ప్రజాయత । యామిదంప్రజాః ప్రజాయంతే । త్రివృద్వై
జ్వైశ్మ్యమ్ । మాతాపితృపుత్రః ॥౫॥

త్రివత్సజననమ్ । ఉపశ్శాయోనిమక్ష్యమా । ప్రయశో
జ్వైశ్మ్యమాపాన్తో । ఏతాంప్రజాతిం ప్రజాయతే । యామిదంప్రజాః
ప్రజాయంతే । యోగ్నింనాచికైతంచిన్తుతే । యఉచైనమేవంవేద ।
అథహైసమిన్ద్రోజ్వైశ్మ్యకామః । ఉర్ధ్వవీహవదధే । తతోవైస
జ్వైశ్మ్యమగచ్ఛత్ ॥౬॥

జ్వైశ్మ్యంగచ్ఛతి । యోగ్నింనాచికైతంచిన్తుతే । యఉచైన
మేవంవేద । అథహైసమసావా దిత్యస్సర్వర్గకామః । ప్రాచీరేవో
పదధే । తతోవైసాభి స్సర్వర్గలోకమయజత్ । అభిస్సర్వర్గలోకంజ
యతి । యోగ్నింనాచికైతంచిన్తుతే । యఉచైన మేవంవేద । స
యదీచ్ఛేత్ ॥౭॥

తేజస్వీ యశస్వీబ్రహ్మవర్చసీస్థామితి । ప్రాజాపతృభిః
స్థామిత్వం దేవే । యేయంపాగ్నాద్యశస్వతీ । సామాప్రోహోతు ।

సేభవతి । అథయదీచ్ఛేత్ । భూయిష్ఠమైశ్చద్ధీరన్న । భూయిష్ఠా
 దక్షిణానయేయరితి । దక్షిణాసునీయమానాను ప్రాచ్యేహిప్రాచ్యై
 హీతిప్రాచీజహాణా వేత్వాజ్యన్యస్వాహేతి సుప్రేహోవహత్యాహత
 నీయే జహుయాత్ ॥౮॥

భూయిష్ఠమెవాస్మైశ్చద్ధతే । భూయిష్ఠా దక్షిణానయంతి ।
 పురీషముపధాయ । చిత్తిక్ష్ పిభిరభిమృశ్య । అగ్నింప్రేణోయోససమా
 ధాయ । చత్రప్రదతా ఆహుతీష్టహూతి । త్వమగ్నైరుద్ర ఇతి శతరు
 ద్రియస్యరూపమ్ । అగ్నవిష్ణూ ఇతి వస్తోధారాయాః । అన్న మత్ర
 ఇత్యన్నహోమః । సప్తతే అగ్నేసమిధస్సప్తజహ్యిఇతివిశ్వవీః । ౯ ।

సమృద్ధబుద్ధికామః పురస్తాచ్చి క్యేపుత్రోగచ్ఛ దిచ్ఛేజ్ఞాహు
 యాద్విత్వప్రీః పురర్షయోవాయుగోఽబలస్సహస్రం ప్రభావతిస్త్రీ
 వృదింతోసావాదిత్యస్సయదీచ్ఛేత్ ।

నాచికేతచయన ప్రయోగ ప్రశంసా.

యాంప్రథమామిష్టకా ముపదధాతి । ఉమంతయాలోకమభి
 జయతి । అథోయాఅస్మికలోకేదేవతాః । తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం
 సలోకతా మాప్నోతి । యాంద్వితీయా ముపదధాతి । అంతరిక్షలో
 కంతయాభి జయతి । అథోయా అంతరిక్షలోకేదేవతాః । తాసాగ్ం
 సాయుజ్యగ్ంసలోకతామాప్నోతి । యాంతృతీయా ముపదధాతి
 అముంతయాలోకమభిజయతి ॥ ౧ ॥ అథోయా అముష్మికలోకే దే
 వతాః । తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి । అథోయా
 అమూరితరా అష్టాదశ । యదేవామీక్షిరవత్సృషోయాగ్ం సశ్వలో

కాః । తానవతాభిరభి జనుతి । కామచారోహవా అస్మోకుషుచ వరీ
 యస్సుచలో కేషుభవతి । యోగ్నిం నాచికైతం చిరుతే । యఉచై న
 మేవం వేద । సంవత్సరోవా అగ్నిర్నాచికైతః । తస్యవస్తుంతశ్శిరః । ౨ ।
 గ్రీష్మౌఽక్షిణఃప్రతః । వర్షాఉత్తరః । శరత్సుచ్యమ్ । మాసాః కమ
 కారాః । అహోరాత్రే శతరుద్రీయమ్ । పర్జన్యోవహాధారా । య
 థావై పర్జన్య సువృష్టం తృప్త్యా । ప్రజాభ్యక్తిస్సర్వాన్కామాంః సం
 పూరయతి । ఏవమేవ సతత్య సర్వాన్కామాంః సంపూరయతి ।
 యోగ్నిం నాచికైతం చిరుతే । 3 । యఉచై న మేవం వేద । సంవత్స
 రోవా అగ్నిర్నాచికైతః । తస్యవస్తుంతశ్శిరః । గ్రీష్మౌఽక్షిణః ప్రతః ।
 వర్షాః పుచ్యమ్ । శరదుత్తరఃప్రతః । హైమంతో మధ్యమ్ । పూర్వ
 వక్షాశ్చిత్తయః । అపరపక్షాః పురీషమ్ । అహోరాత్రాణీష్టకాః ।
 ఏషవానసోగ్నిరగ్నిమయః పుణణావః । అగ్నిమయోహవై పునణా
 వోహత్యా । స్వర్గఃలోకమేతి । ఆదిత్యస్య సాముభ్యమ్ । యోగ్నిం
 నాచికైతః చిరుతే । యఉచై న మేవం వేద । ౪ ।

బ్రాహ్మణ పఠనీయమస్త్రాః.

ఋచాం ప్రాచీ మహాతీదిగుచ్యతే । దక్షిణామాహుర్యశామ
 ప్రాచామ్ । అభర్యణామంగిరసాంప్రతీచి । సామ్నాముదీచిమహాతీదిగు
 చ్యతే । ఋగ్భిఃపూర్వాణ్ణే దివిదేవ ఈయతే । యజుశ్చాదేతివృత్తి
 మధ్యేఅహ్నః । సామవైదే నాగ్రమయే వహీయతే । వేదైరశూన్య
 ప్రీభిరేతిసూర్యః । ఋగ్భ్యోజాతాగ్ం సర్వశోమూర్తి మాహుః ।

సర్వాగతిర్యాజుషీహైవశశ్వత్ । ౧ । సర్వం తేజస్సామరూప్యగం
 హశశ్వత్ । సర్వగంహేదంబ్రహ్మణాహైవస్తుప్తమ్ । ఋగ్భృతం
 వైశ్వం వణమాహుః । యజుర్వేదం క్షత్రియన్యాహుర్మోనిమ్ ।
 సామదేదా బ్రహ్మణాహైవసూతిః । పూర్వే పూర్వేభ్యో వచస్త
 దూచుః । ఆదర్శమగ్నిం చిత్వానాః । పూర్వేవిశ్వ సృజోమృతాః ।
 శతంవర్ష సహస్రాణి । దీక్షితాస్తతమాసతః । ౨ । తపసిన్ద్రహ
 పతిః । బ్రహ్మ బ్రహ్మభవద్వయమ్ । సర్వగం హహాత్రైహమానీ
 త్ । యద్విశ్వసృజతసత । అమృతమేభ్యః శదగాయత్ । సహస్రం
 పరివత్సరాః । భూతగంహపస్తాత్రైహమానీత్ । భవిష్యత్సృతిహ
 మారత్ । ప్రాణోఅధ్వర్యురభవత్ । ఇదగంసర్వగం సిమాసతామ్ ।
 ౩ । అప్రాణోవిద్వానావృతః । పృథివీతిష్ఠదధ్వరే । ఆత్రావాఽవ
 గాతారః । సదస్యఋతవోభవన్ । అధమాసాశ్చ మాసాశ్చ ।
 చతుసాధ్వర్యవోభవన్ । అశగంసద్రృహ్యణస్తేజః । అచ్చావాణోభ
 వద్యశః । ఋతమేవాం పృథాస్తానీత్ । యద్విశ్వ సృజతసత । ౪ । ఊ
 ధ్రాజానముగవహత్ । ధృవగో వసృహోభవత్ । ఓజోభ్యష్టద్ధ్రా
 వణ్ణః । యద్విశ్వసృజతసత । అపదితిః ప్రాత్రీయా మయజత్ । నేష్ఠీ
 యామయజత్విషిః । ఆగ్నిధ్రాద్వియమే సత్యమ్ । శ్రీధృపైవాయజ
 త్వయమ్ । ఇరావత్నీ విశ్వసృజామ్ । ఆకూతిరపినడ్డవిః । ౫ । ఇధ్మ
 గంహామృచ్చేభ్యశ్చిగ్ర । తృష్ణాదావహ తాముఖే । వాగేమాగంసు
 బ్రహ్మణ్యానీత్ । ఉంతోయోగాః విజానతి । కల్పతంత్రాణి తస్మా

నాహః । స్వగ్ంస్థాశ్చ సర్వశః । అహోరాత్రే పశుపాశ్చా । ముహూ-
 రాః పైప్ర్యా అభవన్ । మృత్యుస్తద భవద్ధాతా । శమితోగో-
 విశాంతః ॥ ౬ ॥ విశ్వసృజః వ్రథమాస్సతిమాసత । సహస్ర సమం
 ప్రసుతెనమంతః । తతోహజజ్జేభవనస్యగోపాః । హిరణ్మయశ్శకునిర్వ-
 మ్నానామ । యేనచూర్వస్తపతి తెజస్తేదః । పితావుతేణ పితృమాణ-
 యోనియోనా । నావేదవిస్మనుతేతం బృహంతమ్ । స్వర్వానుభుమా-
 త్మానగ్ంస.వరాయే । ఏషనిత్యోమహిమాబ్రహ్మణస్య । నకర్మణావ-
 ర్ధతైనోకసియా ॥ ౭ ॥ తస్యైవాత్మావద్రవిత్రం విదిత్వా । నకర్మణాలి-
 వ్యతైపాపకేన । పంచపంచాశత స్త్రీవృతస్సంవత్సరాః । పంచపంచా-
 శతః పంచదశాః । పంచపంచాశతస్సవదశాః । పంచపంచాశతఏకవిగ్ం-
 శాః । విశ్వసృజాగ్ం సహస్ర సంవత్సరమ్ । ఏతేనవైవిశ్వసృజ ఇదం
 విశ్వమసృజత । యద్విశ్వమసృజత । తస్మాద్విశ్వసృజః । విశ్వమేనా-
 ననుప్రజాయతే । బ్రహ్మణ స్సాయుజ్యగ్ం లోకతాయన్తి । ఏతాసా-
 మేవదేవతా నాగ్ంసాయుజ్యమ్ । సాప్తికాతాగ్ం సమాన లోకతాం-
 యన్తి । యఏతకుప్తయన్తి । యేచైనత్రాహుః । యేభ్యశ్చైనత్రాహ-
 హుః ॥ ఓమ్ ౮ ॥

నాచికేతాంతము వఱకు అధిక్రవణము

సంపూర్ణము, చ॥ ౮॥

అథ శ్రీవరాహ చూపిణం భగవన్తం ప్రణమ్యు సనత్కుమారః
 పరచ్చ | అధీహి భగవన్మూర్ధ్వకాపుం - డ్ర విధిం | కిం ద్రవ్యం |
 కిం స్థానం | కా రేఖాః | క మన్తాః | కః కర్తా | కిం ఫల మితి
 చ | తం హో - వాచ | క్షీరాబ్ధితః శ్వేతద్వీపే క్షీరఖండా
 నాసీయ్య | సతాభిర్విదళనా చ్ఛ్వేతమృత్తికాఖ్యా ముక్తిసాధకా
 భవతి | విష్ణువత్సీ మితి శ్వేతమృత్తికాం సమస్కృత్య ఓమితి హస్తే
 నోద్ధృత్య | అశ్వక్రాంత ఇత్యాదిభిః సా - థకాయేత్ | ఇమమ్మై
 గం గేతి జల మాదాయ | గంధద్వా - రా మితిజలం నిక్షిప్య | విష్ణో
 మూక మితి మదకాయేత్ | అతో దేవా అవంతస ఇత్యేతాభి ర్విష్ణు
 గాయత్ర్యా త్రివార మభిమంత్ర్య | నారాయణాయ విద్మహే ఇత్యే-
 కవారం జపిత్యా | “ శ్వేతమృదైవి పావఘ్నో విష్ణు దేహ సముద్భవే |
 చక్రాంకితే సమస్తైస్తు ధారణా స్మృక్తిదాభవ ” | “ శ్రీమాణాం
 శ్రీకరం దివ్యం శ్రియ శ్చాంగ సముద్భవం | పుండ్ర ద్యుతీనృ మధ్యే
 తు ధార్యం మోక్షాధికాభిస్మృతం ” | తివ్ర స్తిస్తా రేఖాః పృకుర్వీత
 వ్ర - తమేత దైష్ణవం | య స్వైవంవిజానీయ్యా న్నారాయణ సాయు
 జ్య మవాప్నోతి నారాయణ సాయుజ్య మవాప్నోతి | య ఏవం వేదః

పునరపి తం హోవాచ కుత్రకుత్ర ధార్యమితి | తం హోవాచ |
 “ మత్పాదా కృతయశ్చోర్ధ్వకా పుష్టానాసాదయ స్మృతా రేఖా
 ద్వాదశశే నిత్యంధార్యం మోక్షాధికాభి నకరైః ” | “ సాసాదికేతా
 వ్రంతం ధారయేత్ , ప్రథమంతు లలాటా ద్విరీయ్యంనాశా | తృతీయ్యం
 మక్షసి | చతుర్థం కణ్ఠా | పంచమం నాభిదక్షిణే | షష్ఠం దక్షిణ

బాహు ! సప్తమం తదూర్ధ్వక్ స్కన్ధే । అష్టమం నాభ్యుత్తరే ।
 నవమం వామ బాహు । దశమం తదూర్ధ్వక్ స్కన్ధే । ఏకాదశం
 పృష్ఠోర్ధ్వక్ తః ॥ ద్వాదశం కణ్ఠపృష్ఠే । మోక్షందేహీతి శేషం శిరసి
 ధారయేత్ । ఉర్ధ్వక్ పుణ్డ్రం మృగప కరోతి । యోవేదవి ద్భ్రష్మా
 చారి గృహస్థావాన ప్రస్థాయతిశ్చ । సహ సర్వేభ్యః పాపేభ్యో ముక్తో
 భవతి సర్వేషు తీర్థేషు స్నాతో భవతి । సర్వే రేదై రనుభ్యాతో
 భవతి । అగ్ని త్రియశ్చ శ్రోత్రీయో భవతి । అనుపసిత శ్చోషణితో
 భవతి । ఆచక్షుశః పంక్తిం పురాతి । నారాయణే మయ్య - చలా
 భక్తిస్తు పథకైః । సంవిజ్ఞానం లభ్యా తద్విష్ణోః పరమం పద మవా
 ప్నోతి । సచ పున రావర్తతే సచ పున రావర్తత ఇత్యాహ భగవా
 న్వరాహరూపీ । య ఏవం వేదేత్యుపనిషత్ ॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి వరాహోపనిషత్ సమాప్తా.

శ్లో॥ తథాచ భరద్వాజ సంహితాయాం ।

ఉర్ధ్వక్ పుండ్రం లలాటేతు కుర్వీత చతురంగశం ।

జగరే హృదికంతేచ దశాష్ట చతురంగుళాన్ ॥

త్రి చ వి ధా న మ్.

శ్లో! బిందుత్రికోణవృత్తంచ షట్కోణవృత్తయుగ్మకమ్ ,

వసుకోణంతథావృత్తం ద్వాదశారంతధైవచ ।

భూపురత్రయసంయుక్తం సూర్యయంత్రంవిధీయతే ॥

అచమ్య ॥ ఓం కేశవాయస్వాహా... ఏవంగుణవిశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ అస్మాకం సహకుటుంబారాం క్షేమస్థైర్య విషయాయురోగైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధఫల పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం సంజ్ఞాచ్ఛాయా ఉపాసమేత శ్రీసూర్య నారాయణ దేవతాముద్దిశ్య శ్రీసూర్యనారాయణ దేవతా ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యపురాణాక్ష త్రిచవిధానేన హరిహర బ్రహ్మత్మకస్య మిత్రాది ద్వాదశమాతృకస్యారుణాది ద్వాదశ మాసాధిపస్య ద్వాదశావరణ సహితస్య త్రయీమూర్తేర్భగవతః శ్రీఛాయాఉపాసమేత శ్రీసూర్యనారాయణస్య సుప్రీతిద్వారా మమకగీరే వర్తమాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్త శ్లేష్మ కఫాద్భవ నానాకారణ నిమిత్త జ్వర, క్షయ, పాండు కుష్ఠ, శులూ ఒతిసార ధాతుక్షయ వ్రణ మేహ భగంధ రాది నానా మేహ సమస్తామయ నిదాన హేతుర్భూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమేవాయురారోగైశ్వర్యదీర్ఘాయురవాప్తయే ఉస్యన్న ద్యేతి త్రిచమంత్రేణ రక్తచండనమిత్రతలండుల యవదూర్వాం కురకుశకుసుమజలపూరిత తామ్రపాత్రేణ పాదార్థార్చే త్రివైశ్చ త్రిరావృత్తి న్యాస పూర్వకా ఒర్ఘ్య ప్రదాన పూర్వక సూర్యనమస్కారాణి కరిష్యే । తదంగత్రిచ న్యాస జపంకరిష్యే ॥

అస్యశ్రీ త్రిచమహామంత్రస్య కణ్యపుత్త్రః- ప్రసక్త్యాముపిః
అనుష్టుప్భండః - మిత్రవి సూర్య భాను భగ పూషహారణ్య గర్భ
మరీచ్ఛా ఒదిత్య సవిత్రర్క- భాస్కరా దేవతాః । ఉదాత్తస్వరః!
జ్ఞానం నేత్రం । సూర్యస్తభ్యం । హ్రం బీజం! హ్రీం శక్తిః । క్రోం
కీలకం । మమశ్రీసూర్య నారాయణ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే త్రిచన్యాస
జపే వినియోగః ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రోం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః హ్రోం
ఓం మిత్రాయనమః, అంగుష్ఠాభ్యాం నమః, ఓం భూర్భువస్వః, ఓం
ప్రీం, ఆరోహన్నుత్ర రాందివం, హ్రీం ఓం, రవయేనమః । తర్జనీ
భ్యాంనమః । ఓంభూర్భువస్వః । ఓం హ్రూం హృద్రోగం మమసూ
ర్య । హ్రూం ఓం । సూర్యాయనమః మధ్యచూభ్యాం నమః । ఓం
భూర్భువస్వః । ఓం హైం హరిమాణంచ నాశయ । హైం ఓంభాన
వేనమః । అచామికాభ్యాంనమః ఓం భూర్భువస్వః, ఓం హ్రీం -
శుకేషుమేచరిమాణం । హ్రీం ఓం, ఖగాయనమః, కనిష్ఠికాభ్యాం
నమః, ఓం భూర్భువస్వః. ఓం హ్రాః, రోపణాకాసు దధ్యసి హ్రాః
ఓం, పూష్టేనమః, కరితలకరవృష్టాభ్యాంనమః । ఓం భూర్భువస్వః
ఓం హ్రీః, అథోహరిత్ర వేషుమే, హ్రోం ఓం, హిరణ్యగర్భాయ
నమః, హృదయాయనమః, ఓంభూర్భువస్వః, ఓంహ్రీం హరిమా
ణందిదధ్యసి, హ్రీంఓం మరీచయేనమః, సిరసేస్వాహ, ఓంభూర్భువస్వః.
ఓంహ్రూం, ఉదగా దయమాదిత్యః ॥ హ్రూం ఓం, ఆదిత్యాయన
మః, శిఖాయైవషట్ । ఓం భూర్భువస్వః, ఓంహ్రీం, విశ్వేనసహసా
సహ, హ్రైంఓం-సవిత్రేనమః- కవచాయహం- ఓం భూర్భువస్వః-
ఓంహ్రూం- ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్ । హ్రూంఓం-అర్కాయ
నమః- నేత్రత్రయాయవౌషట్- ఓం భూర్భువస్వః- ఓం హ్రాః మో
అహందిష్ట తేరథం, హ్రాఃఓం భాస్కరాయనమః అస్త్రాయఫట్-
భూర్భువస్సువరోమితి ద్వింధః ।

ధ్యా న మ్.

శ్లో॥ ఉదయగిరిముపేతం భాస్కరంపద్మహస్తమ్ ।
సకలభువననేత్రం నూత్నరత్నోప ధేయమ్ ।
తిమిరకరిమృగేంద్రం బోధకంపద్మినీనామ్ ।
సురవరమభివంద్యం సుందరం విశ్వరూపమ్ ॥

అథ క ర న్ధ్యా న మ్.

ఓం భూర్భువస్వః ఓంహ్రోంహ్రీం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః ఆరో
హన్నుత్రరాందివం హ్రోం హ్రీంఓం । మిత్రవిభ్యాంనమః ప్రసోష్టా
భ్యాంనమః ॥ ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రూం హైంహృద్రోగంమమ

సూర్య హరిమాణంచ నాశయః । హ్రూం హ్రేం ఓం సూర్యభాను
భ్యాంనమః మణిబంధాభ్యాంనమః । ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాం హ్రైః
శుకేషుమే హరిమాణం రోవణాకాసుదధ్యసి । హ్రాం హ్రాః ఓం ఖగ
పూవభ్యాంనమః కూర్పలాభ్యాంనమః । ఓం భూర్భువస్వః । ఓం హ్రాం
హ్రేం ఆథోహారిద్రీవేషుమే హరిమాణం నిదధ్యసి । హ్రాం హ్రేం ఓం
హిరణ్య గర్భమరీచిభ్యాం నమః । కర స్తలాభ్యాంనమః । ఓం భూర్భు
వస్వః । ఓం హ్రూం హ్రేం ఉదగాదయ మాదిత్యోవిశ్వేన సహసా
సహ । హ్రూం హ్రేం ఓం ఆదిత్యసవిత్పభ్యాంనమః కరతలకరపృష్ఠా
భ్యాంనమః ॥ ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాం హ్రైః । ద్విషంతం మహ్యం
రంభయన్మో అనాంద్యిష తేరథమ్ । హ్రాం హ్రైః ఓం అర్క-భాస్కరా
భ్యాంనమః । అస్త్రాయ ఫట్ । భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బుధః ।

ధ్యా న మ్ .

శ్లో॥ రక్తాంబరం రక్తవర్ణం రక్తనేత్రాబ్జయుగ్మకమ్ ।

ఛాయాశక్తినిమాయుక్తం ఘృణిసూర్యమవాంభజే ।

ఆచమ్య.....ఏవంగుణశుభతిథౌ ఛాయాడిషా...

ప్రీత్యర్థం త్రిచవిధానేన షోడశోపచార పూజాంకరిష్యే ।

తదంగ కలశపూజాం కరిష్యే.

శ్లో॥ కలశస్యముఖేసుద్ర కంఠేవిష్ణుసమాశ్రితః ।

మూలేతత్రస్థితోబ్రహ్మ మధ్యేమాతృగణాస్సృతాః ।

కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే కలశాంబుసమాశ్రితాః ।

ఓం ఆకలశేషు ధావతి ప్రవిత్రేపరిషీచ్యతే । ఉక్తార్త్యక్షేషు వర్తతే ।

అపోసా ఇదగ్గంధర్వం విశ్వాభూతాన్యామః ప్రాణావా అపః యవ
అపోన్నమాపోమృత మావస్సం మౌడాపో విరాడప స్వరాడప
శ్చందాగ్ స్వాపోజ్యోతిగ్ మ్యాపోయజాగ్ మ్యాపస్సత్యమావస్సర్వా
దేవతాఅపోభూర్భువ స్సువరావటమ్ । గంగేచయమునేచైవ + సన్ని
ధింకురు । ఆయాంతు శ్రీసూర్యనారాయణ దేవతాపూజాథకం మమ
మరితక్షయకారకాః । కలశోదకేనపూజాద్రవ్యాణి దేవమాత్మానంచ

సంప్రోక్ష్య || హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః | ఉద్యన్న
 ద్యమిత్రమహః + + ద్విషతేరథం | మిత్రవి సూర్యభానుఖగ
 పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యో నమః ||
 అనునీతే + + యానస్త్వస్తి శ్రీచాయాఉమానమేత శ్రీసూర్య నారా
 యణం నాద్గం + మి || ప్రాణప్రీతిపాపన ముహూర్తస్సు ముహూర్త
 అస్తు | తతః పోడశోపచార పూజాంకరిష్యే || హ్రం ఉద్యన్నద్యమి
 త్రమహః | మిత్రాయనమః || ఆవాహనం || హ్రీం ఆరోహన్న త్రరా
 దివం | రవయేనమః || ఆననం || హ్రూం హృరోగం మమసూర్య |
 సూర్యాయనమః || పాద్యం " హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ | భాన
 వేనమః || అర్ఘ్యం " హ్రౌం శుకేషుమేహరిమాణం | ఖగాయనమః |
 ఆచమనం || హ్రః రోపణాకానుదధ్యసి, పూష్టేనమః || పంచామృత
 స్నానం || హ్రం అథోహరిద్ర వేషుమే, హిరణ్యగర్భాయ నమః ||
 శుశోదక స్నానం || హ్రీం హరిమాణం నిదధ్యసి, ముచయే నమః ||
 వస్త్రం || హ్రూం ఉదగాదయమాదిత్యః, ఆదిత్యాయనమః || యజ్ఞోప
 వీతమ్ || హ్రైం విశ్వేన సహసాసహ, సవిత్రేనమః || గంధం ||
 హ్రాం ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్ అర్కాయనమః || అక్షతాన్ ||
 హ్రః మో అహం ద్విషతే రథం భాస్కరాయ నమః || పుష్పాణి
 పూజయామి || హ్రం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః | ఆరోహన్న త్రరా
 దివం | మిత్రే రవిభ్యాంనమః || ధూపం || హ్రీం హృద్రోగం మమ
 సూర్య | హరిమాణంచ నాశయ | సూర్యభానుభ్యాంనమః || దీపం ||
 హ్రౌం శుకేషుమే హరిమాణం | రోపణానుదధ్యసి | ఖగ పూష
 భ్యాంనమః || నై వేద్యం || హ్రైం అథోహరిద్ర వేషుమే | హరిమా
 ణం నిదధ్యసి | హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాంనమః || తాంబూలం || హ్రాం
 ఉదగాదయ మాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ | ఆదిత్య సవితృభ్యాం
 నమః || నీరాజనం || హ్రః ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్ అహం
 ద్విషతేరథం | అర్కభాస్కరాభ్యాంనమః || మంత్రపుష్పం || హ్రం
 హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః | ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః | ఆరో
 హన్న త్రరాదివం | హృద్రోగం మమసూర్య | హరిమాణంచనా

శయః శుకేషుమే హరిమాణం । రోపణాసుదధృసి । అథోహరిద్రవే
 షుమే హరిమాణంనిదధృసి । ఉదగాదయమాదిత్యః । విశ్వేనసహసా
 సహ । ద్విషంతంమహ్యం రంధయన్న్య । మోఽహంద్యమతే రథం
 మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవి
 త్రర్క భాస్క రేభ్యోనమః ॥ అత్యప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్ప
 యామి ॥ తతఃసారాష్టాక్షరి మంత్రేణ । శతంవాసహస్రంబా యథా
 శక్త్యాజపిత్వా ॥ విధిప్రకారేణకుర్యాత్ ॥

అథ సూర్యనమస్కార పాఠముః.

అస్యశ్రీ త్రిచమహా మంత్రస్య - కణ్యపుత్రః ప్రస్కన్య
 ఋషిః అనుష్టుప్చందః - మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిర
 ణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరా దేవతాః ఉదాత్తస్వ
 రః, జ్ఞానం నేత్రం, సూర్య స్తత్త్వం, హ్రం బీజం, హ్రీం శక్తిః,
 క్రోం కీలకం, శ్రీఛాయోషా సమేత శ్రీసూర్య నారాయణ ప్రసాద
 సిద్ధ్యర్థే త్రిచన్యాస విధానేన సూర్యనమస్కారే వినియోగః॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓంహ్రం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః హ్రీం ఓం
 మిత్రాయనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౧ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాం దివం, హ్రీం
 ఓం రవయేనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౨ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓంహూం హృనోగం మమసూర్యహూం
 ఓం సూర్యాయనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ 3 ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రైం హరిమాణంచనాశయః హ్రం
 ఓం భానవేనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౪ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాం శుకేషుమే హరిమాణం, హ్రం
 ఓం ఖగాయనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౫ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రీః । రోపణాకాసుదధృసి । హ్రం ఓం
 పూషేనమః । నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౬ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓంహ్రం అథోఆరిద్రవేషుమే । హ్రం ఓం
 హిరణ్యగర్భాయనమః నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౭ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రీం । హరిమాణం నిదధ్యసి । హ్రీం
ఓం మరీచయోనమః । నమస్కారం సమర్పయామి ॥ ౮

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రూం ఉదగాదయమాదిత్యః । హ్రూం
ఓం ఆదిత్యానునమః । నమస్కారం సమర్పయామి ॥ ౯

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రైం । విశ్వేనససహసాసహా హ్రైం ఓం
సవిశ్రేణమః । నమస్కారం సమర్పయామి ॥ ౧౦

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాం । ద్విషంతం మహ్యం రంధయ
న్మ । హ్రాం ఓం అర్కాయనమః । నమ...మి ॥ ౧౧

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాః । మో అహం ద్విషతే రథమ్ ।
హ్రాః ఓం భాస్కరాయనమః । నమ...మి ॥ ౧౨

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రిం హ్రీం । ఉద్యన్నద్యమిత్రిసుహః
ఆరోహన్నత్తరాం దివం । హ్రిం హ్రీం ఓం మిత్రవిభ్యాం నమః ।
నమ...మి ॥ ౧౩

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రూం హ్రైం హృద్రోగం మమ
సూర్య హరిమాణంచ నాశయ । హ్రూం హ్రైం ఓం సూర్యభాను
భ్యాం నమః । నమ...మి ॥ ౧౪

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాం హ్రాః శుకేషుమే హరిమాణం
కోపణా కాసుదధ్యసి । హ్రిం హ్రాః ఓం ఖగపూషభ్యాం నమః । నమ
స్కారం సమర్పయామి ॥ ౧౫

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రిం హ్రీం । అఖోహరిన్య వేషుమే
హరిమాణం నిదధ్యసి । హ్రిం హ్రీం ఓం హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాం
నమః । నమస్కారం సమర్పయామి ॥ ౧౬

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రూం హ్రైం ఉదగాదయమాదిత్యో
విశ్వేన ససహసాసహా । హ్రూం హ్రైం ఓం ఆదిత్యశిత్తభ్యాం నమః ।
నమస్కారం...మి ॥ ౧౭

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రిం హ్రాః । ద్విషంత మహ్యం రంధ
యన్నో అహం ద్విషతే రథం । హ్రాం హ్రాః ఓం అర్కభాస్కరా

ఓం భూర్భువస్వః । హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం ఉద్యన్న
ద్యమిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాం దివం హృద్రోగం మమసూర్య
హరిమాణంచ నాశయ । హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం ఓం మిత్ర
రవిసూర్యభానుభ్యోనమఃనమః...మి॥ ౧౯

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రౌం హ్రాః హ్రీం హ్రీం శుకేషుమే
హరిమాణం రోషణాకానుదద్ధసి! అథోహరిద్ర వేషుమే హరిమాణం
నిదద్ధసిహ్రౌం హ్రాః హ్రీం హ్రీం ఓం ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీ
చిభ్యోనమః । నమస్కారం...మి॥ ౨౦

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రాః । ఉద
గాదయమాదిత్యో విశ్వేన శహసానహ ద్విషంతం మహ్యంరంధయ
న్మోఅహం ద్విషతేరథం । హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రాః ఓం ఆది
త్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః । నమః...మి॥ ౨౧

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం
హ్రాః హ్రీం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రాః ఉద్యన్నద్య మిత్ర
మహః ఆరోహన్నుత్తరాందివం హృద్రోగం మమసూర్య హరిమా
ణంచ నాశయ । శుకేషుమే హరిమాణం రోషణాకానుదద్ధసి! అథో
హరిద్ర వేషుమే హరిమాణం నిదద్ధసి । ఉదగాదయ మాదిత్యో
విశ్వేన శహసా నహః । ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహంద్వి
షతేరథం! హ్రీం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రాః హ్రం హ్రీం హ్రీం
హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రాః ఓం మిత్రరవి సూర్య భాను ఖగ
పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః!
నమస్కారం...మి॥ ౨౨

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం
హ్రాః హ్రం హ్రీం హ్రూం హ్రౌం హ్రాం హ్రాః । ఉద్యన్నద్యమిత్ర
మహః । ఆరోహన్నుత్తరాందివం । హృద్రోగం మమసూర్య హరి
మాణంచ నాశయ । శుకేషుమే హరిమాణం । రోషణాకాను దద్ధసి!
అథో హరిద్ర వేషుమే! హరిమాణం నిదద్ధసి ఉదగాదయ మాదిత్యో
విశ్వేన శహసానహ । ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహం

ద్విషతేరథం || హ్రోం హ్రీం హ్రూం హ్రేం హ్రౌం హ్రీః హ్రోం
హ్రీం హ్రూం హ్రేం హ్రౌం హ్రాః ఓం మిత్ర రవిసూర్య భాను ఖగ
పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః
సమస్తారం సమర్పయామి || ౨౩

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రోం హ్రీం హ్రూం హ్రేం హ్రౌం హ్రీః
హ్రోం హ్రీం హ్రూం హ్రేం హ్రౌం హ్రాః ఓం ఉద్యన్నద్యమిత్ర
మహః | ఆరోహన్నుత్తరాందివం | హృదోగం మమసూర్య | హరి
మాణంచనాశయ | శుకేషుమేహరిమాణం | రోషణాకాసు దద్ధసి |
అధోహరిద్రవేషుమే హరిమాణం నిడిద్ధసి | ఉదగాదయమాదిత్యో
విశ్వేన సహసాశహ | ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మౌలీహం | ద్విష
తేరథం || హ్రోం హ్రీం హ్రూం హ్రేం హ్రౌం హ్రాః హ్రోం హ్రీం
హ్రూం హ్రేం హ్రౌం హ్రాః ఓం మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ
పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః
సమస్తారం ...మి || ౨౪

శ్లోః రక్తాంబరంరక్తవర్ణం రక్తనేత్రాబ్జయుగ్మకమ్ |

ఛాయాశక్తి సమాయుక్తం ఘృటిసూర్య మహంభజే ||

తతః మహాసారంచ అరుణంచ సమస్తారాణికుర్యాత్ || తతః

త్రిచవిధానేన పృథ్విస్సాక్ష్యాణిదద్యాత్ ||

అథ కరన్యాసముచ్యతే

శ్లోః ప్రహోషేమణిబంధాచ కూర్పలేచకరస్తలే |

తత్ప్రేక్షేచతద్రేచ కరశుద్ధిగుణాహృతమ్ ||

అథ త్రిదార్ఘ్యప్రదానమ్.

అచమ్య...ప్రీత్యర్థం అర్ఘ్యప్రదానానికరిష్యే ||

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రోం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః హ్రోం

ఓం మిత్రాయనమః ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి || ౧ ||

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాం దివం హ్రీం

ఓం రవయేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి || ౨ ||

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం హృద్రోగం మమ సూర్య
హ్రూం ఓం సూర్యాయనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ 3॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రోం హరిమాణంచనాశయహ్రోం
ఓం భానవేనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౪॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం శుకేషుమే హరిమాణం
హ్రాం ఓం ఖగాయనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౫॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాః రోపణాకాసుదధృసి హ్రాః ఓం
పూష్టేనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౬॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రోం అథోహరిద్రో వేషుమే హ్రోం
ఓం హిరణ్యగర్భాయనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౭॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రీం హరిమాణం నిదధృసి హ్రీం
ఓం మరీచయేనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౮॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం ఉదగాదయమాదిత్యః హ్రూం
ఓం ఆదిత్యాయనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౯॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రోం విశ్వేన సహసాసహ హ్రోం
ఓం సవిత్రేనమః ఇదమఘక్యం...మి॥ ౧౦॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం ద్విచంతంమహ్యం రంభయన్
హ్రూం ఓం అర్కాయనమః ఇదమ...మి॥ ౧౧॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాః మో అహం ద్విషతేరథం హ్రాః
ఓం భాస్కరాయనమః ఇదమ...మి॥ ౧౨॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రోం హ్రీం ఉద్యన్నద్యమిత్ర మహః
అరో హన్నుత్తరాం దివం హ్రోం హ్రీం ఓం మిత్ర రవి భ్యాంనమః॥
ఇదమఘక్యం...మి॥ ౧౩॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం హ్రోం హృద్రోగం మమ
సూర్య హరిమాణంచనాశయ హ్రూం హ్రాం ఓం సూర్యభానుభ్యాం
నమః ఇదమ...మి॥ ౧౪॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం హ్రాః శుకేషుమే హరిమా

సహసాసహ । హ్రాం హ్రైం ఓం ఆదిత్య సవిశ్రభాంతం నమః ॥ మామి
 పృష్టాభ్యాంనమః । ఓం భూగ్భుజస్వః ఓం హ్రాం హ్రైం ద్విమం పరాత్పర జ
 మహ్యం రంభాం శ్లో అహంద్విషురేభాం హ్రాం హ్రైం ॥ ౪ ॥
 భాస్కరాభ్యాం నమః ॥ రాగ్రాభ్యాంనమః ॥ ధ్యానం ॥ శ్లో
 నయోదేవ కర్మనామీసు రేళ్లరా । సప్తశస్త్రి ప రజ్జుశ్చ అ
 ప్రసీదతు ॥ శ్రీసూర్య గారాయణ పరబ్రహ్మణేనమః యీ కరగ్రా
 ప్రథమములో చెప్పకొనవలయును

శ్లోక రూప సూర్య సమస్మారములు.

- శ్లో॥ ఓం నారాయణః పరంజ్యోతి రాత్మానారాయణఃపరః ॥ ౧ ॥ శ్లోకము
 నారాయణః పరంబ్రహ్మ నారాయణసమోస్తుతే ॥ ౧౨ ॥ సమస్త
 శ్లో॥ రాయణః పరోదేవో ధాతానారాయణః పరః ॥ ౩ ॥ రములు చే
 నారాయణః పరంధ్యాతా నారాయణసమోస్తుతే ॥ ౨ ॥
 శ్లో॥ నారాయణః పరంభామ ధ్యాచం నారాయణః పరః ॥ ఓం నార
 నారాయణః పరోధర్మో నారాయణ సమోస్తుతే ॥ 3 ॥ ప్రసాద
 శ్లో॥ నారాయణః పరోదేవో విద్యానారాయణఃపరః ॥ ౪ ॥ తన్నోఅ
 విశ్వంనారాయణస్సాత్మో న్నారాయణ సమోస్తుతే ॥ ౫ ॥ శ్లోకము
 శ్లో॥ నారాయణా ద్విధిర్జాతో జాతోనారాయణాదభవః ॥ రశ్మిస్త్రాచ
 జాతోనారాయణాదింరో నారాయణ సమోస్తుతే ॥ ౬ ॥ జాతశోపచ
 శ్లో॥ రవిన్నారాయణస్తేజ శ్చంద్రోనారాయణోమహః ॥ ౭ ॥ ఓం భూః
 వహ్నిన్నారాయణస్సాత్మో న్నారాయణసమోస్తుతే ॥ ౮ ॥ భువః.....
 శ్లో॥ నారాయణశ్చాస్యస్యా ధ్వరున్నారాయణః పరః ॥ ప్రమాతుధ
 నారాయణః పరోబోధో నారాయణ సమోస్తుతే ॥ ౯ ॥ ప్రవరాగ
 శ్లో॥ నారాయణఫలంముఖ్యం సిద్ధిర్నారాయణఃపరః ॥
 సర్వీర్నారాయణశ్శుద్ధి ర్నారాయణ సమోస్తుతే ॥ ౧౦ ॥ శ్లో॥ భా

శ్లో॥ నిగమావేదితానంత కల్యాణ గుణవారిధే । నారాయణోగ్యమైశ్వర
 సమస్తేషు సకాంతవతారక ॥ ౧ ॥ జన్మమృత్యు జరావ్యాధి పారతం
 త్రాప్తి శిష్నదా । కోమైరస్పృష్ట రూపాయ నారాయణ సమో ॥ సూర్య
 స్తుతే ॥ ౨ ॥ వేదశాస్త్రార్థవిజ్ఞాన సాధ్యభక్త్యై కగోచర । నారాయణ

తీపురోపని వత్సరమ్భః.

ఓమ్ సహనావవతు - సహనా భవన్తి - సహవీర్యం కరవావ
హై - తేజస్వినా వధీరేమస్తు మావిద్విషావహై - ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి
శాన్తిః॥ పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్పూర్ణమిదం పూర్ణతే
పూర్ణాస్యపూర్ణా మాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే । సారిః ఓమ్ పృతాహః
తిస్రః పురస్త్రిపథావిశ్వచపకణిః - యత్రాకథా అక్షరాసన్నివిష్టాః । గతోవిధా
అధిష్ఠా యీనామజరాపురాణీ । మహత్తరామహిమా దేవతానామ్ । సనిషదంఠ్రీ
నవయోగిన్మ నచక్రాణిదీధిరే । నవై వయోగాన వయోగినిశ్చ - నవాతచ్చసామే
దాంచక్రేధివాభ్యాసోనా । నవముద్రానవభద్రా మహీనాం । ఏవానిషత్ । ప
వస్తీర్మథనా నానవకపీ బానూనవింశదా సూనత్రంకతో । చర్వా పూర్ణా
లితే నధితిస్రస్రమి ధాకితీతివ నూతరోమావిశేస్తు - యోగ్యజ్వలజ్వ
లవం యోగ్యజ్వలై రీతా ఉవై మణ్డలా మణ్డలున్తి తిస్రశ్చ రేఖాస్సద
నాని రోమై స్త్రినిష్ఠసాస్త్రి గుణాస్త్రి ప్రకాశాః । ఏతిత్పురంపూరకం
పూర్ణాకాశమ్ ఆప్రప్రభేతే మరనో మదన్యా మదన్తికామానినిమద్గ
శాచ - మిథశాచ సానుద్దరీశుద్ధి మత్రాలజ్జామతి స్తుష్టిరిష్టాచ పుష్టా
లక్ష్మీ హమాలలితా లాలవస్తీ । ఇమాంవిజ్ఞాయసుధయామద స్తిపర్మ
మృతా తస్య యశ్వశ్చపీతమ్ । నాకస్యపృష్ఠేమహతోవసన్తి - పరంధామ
త్రైపురంచావితన్తి । కామోయోనిః కమలావద్ర పాశిర్గుహాహసా
మాతరిశ్వాభ్రమిన్ద్రః । పునర్గుహాసకలాయయాచ । పుమాచ్యేషా
విశ్వమాతాదివిద్యా ॥ పక్షంసప్తమ మధవహ్నిసారథిం చాస్యామూ
లంత్రిగమా వేతయన్తః । కధ్యంకవిం కల్పకంకామ మిశంతుష్టువాం క్తము, ర
సో మృతత్వం భజన్తే । త్రివిష్టపం త్రిగుణం విశ్వమాతుర్నవ రేఖా లని చెప్ప
స్వరమధ్యంతమిడే బృహత్యధిర్దశపంచాధినిత్యాసాహాడశీపురమధ్యం పురుష
విభర్తి ద్వామణ్డలా ద్వాస్తనా బింబమేకం ముఖంచాథత్రేణి హాస్సరీ క్తము ౧౮
నాని కామింకలాం కామ్యరూపం విదిత్వా । నతోజాయతే కావ క్తము ౧౯
రూపస్య కామ్యః పరిస్ఫుటం ఝవమాద్యం ఫలంచ భక్తాని యోనిస్తు నూ క్తము
పరిపల్లతానిని వేదయా

ఓ. మే.

త్రిగురుభక్తవిజయము.

(భక్తులయొక్క ప్రతిమలున్న ఇందుగలపు)

రాయల్ సైజున మంచి పేపరుమీద (800) బయట
 అచ్చు - మించిబైండు - మహాభక్తులయొక్క ప్రతిమలు -
 పూర్ణముగా - స్త్రీలకును పురుషులకును - భక్తితత్వము తెలియజేయుచు
 పాముఖ్యమైన సంగ్రహము - గ్రంథమందు యేకభక్త
 అనందములతో నిండియుండును. మధ్యమధ్య శ్లోకములు,
 పాటలు, పద్యములు, అనేకములుగలపు బస్మమెత్తిన మూలమున
 ఈగ్రంథము చూచినవారు - తిరిగిగ్రంథములం తెప్పించుకొనుచుం
 గొప్పగ్రంథము దీనివిషయసూచిక వ్రాయవలెనంటే - భక్తి
 భీతిచే వివరించనైతి - గ్రంథముజూచిన మీకేవికదమగ

భాస్కర పంతులలక్ష్మయ్యగారు గంజాంనుండి
 మని జాబు వ్రాసిరి. ప్రతి 1 కి 6-0-

మహావాక్య రత్న ప్రభావ .

ఇది వేదాంతగ్రంథము, గొప్పగ్రంథము, ప్రమాణము, ప్ర
 పదార్థము, తాత్పర్యసహితము భగవద్విచారణమంతయును కరతలా
 మలకముగా చెప్పబడిన గొప్పగ్రంథము. ప్రతి 1 కి 1-

ఏకాదశి మాహాత్మ్యము.

ఇందు రుక్మాంగద చరిత్రయును ద్వాదశి అంబరీష
 సహితము శ్లోక తాత్పర్య సహితముగా యిప్పుడే ముద్ర
 ప్రతి 1 కి 0-

కేశవీయము - ధర్మశాస్త్రము.

ఇందుకౌతస్కార ప్రాయశ్చిత్తము లన్నియు
 జెల్పును. ప్రతి 1

అర్యావంశ ముద్రాక్షరశాల
 మచిలీపట్టణము.

} ఇట్లు,
 చల్లా లక్ష్మీనృసిం

